42
3 K
12

SACROSANCTUM
CONCILIUM
TRIDENTINUM

Cum Citationibus ex utroque Teſtamento,
Juris Pontificii Conſtitutionibus, aliiſque
S. Rom. Eccl. Conciliis,

Ultima hac Editione quam abſolutiſſimum:

Cui accedunt ad calcem XXVI. Juris antiqui
Conſtitutiones, quæ nominatim ab hoc
Concilio innovantur;

Nec non Indices totius Operis locupletiſſimi.

PATAVII.
MDCCLVIII.

SUPERIORUM PERMISSU.

[redacted]

54·4r

DESCRIPTIO TRIDENTINÆ CIVITATIS.

TRidenti civitas in finibus Venetæ Provinciæ inter montes, in planicie poſita eſt; muris vallata lapideis, quam ex Septentrione abluit Atheſis fluvius, ambitus milliaris Itali. In ea vias latas, & lapidibus ſtructas, domos vero ita honorificas cernes, ut novam, non veterem Civitatem præſeferat; Templa ſatis pulchra conſpicies, ſed in omnibus iis parum ſtructuræ. Arcem habet conſpicuam, ut domum auream dicas potius, & quam poſſint & Imperatores, & Reges percommode inhabitare, a Bernardo Cleſio Trid. Præſide auctam, & illuſtratam non multos antehac annos. Influit placide in urbem per muros ab Oriente aquæ rivus, ſuper quo æ-

diſicia ſericea, & molæ frumentariæ multæ ſunt, unde item plurimi rivuli deducuntur per medias vias in uſum, & publicam commoditatem. Super Atheſim, ad portam, quæ dicitur S. Laurentii, Pontem habet magnificum, ſed ligneum, 140. paſſuum longitudinis. Montes circum ſe habet nivibus continue obſitos, ſcopuloſos, inacceſſos, præcipites, & ita præaltos, ut dicas cælum montium cacumina contingere. Fauces habet duas, quarum altera vergit ad Septentrionem, altera vero ducit Veronam. Planiciem admodum parvam, ſed ridentem, & arboribus, & vitibus mirum in modum conſitam, quam Atheſis circuit, & lambit undequaque. Promiſcua habitantibus lingua, ſcilicet Teutonica, & Itala, ſed Itali omnes etiam, cum placet, Teutonice loquuntur. Tridentum Germanorum ſentina, Italorum vero refugium eſt, cum quid infortunii illis occurrit. Parum frumenti, ſed plurimum vini, ac perſuave habent album, & ſubrubeum. Per æſtatem cælum temperatum eſt: diebus autem canicularibus Sol apprime fervens. Hyberno vero tempore propter nivium, & glacierum ingentes horrores vix hujuſmodi regio habitari poteſt; neque ſatis ſunt hominibus hypocauſta ad depellenda frigora, quæ eo tempore tam magna ſunt, ut non ſinant aquas deſcendere in terram, ſed ſtatim venientes convertant in nives: & quod datur miraculo, ut putei ipſius Civitatis per tempus id aquis omnino careant. Boves, & vaccas pro mulis, aſellis, & equis onerariis, habent, cum eorum plauſtris tam ad res convehendas facilibus, ut ad montium cacumina ſic properent, ac ſi eſſent in planicie, a viarumque publicarum curatoribus ita juga aptata ſunt, ut uſque ad culmen acceſſibile quorumcumque montium ab eiſdem iri poſſit. Nunc demum Civitas iſta & opulenta, & clara effecta eſt propter Concilium, quod in ea fuit per plurimos annos, & nunc viget maxime. Nam huc convenere quinque primum Card. Præſidentes, & Legati Concilii pro SS. D. N. D. Pio Quarto Pont. Optimo Maximo. Duo ſimiliter Cardinales, Lotharingus, & Madruti-

us

us, Patriarchæ tres, Archiepiſcopi 33. Epiſcopi 235. Abbates 7. Ordinum Generales 7. cum Theologis 146. & ultra, ſecularibus, & regularibus, Ferdinandique Cæſaris, Regis Galliæ, Hiſpaniarum, Portugalliæ, Hungariæ, Bohemiæ, Poloniæ, Venetiarum, Septem Cantonum Helvetiorum, Bavariæ, Sabaudiæ, Florentiæ, & aliorum Principum Eccleſiaſticorum Oratores.

BULLA

Indictionis Sacri Oecumenici, & Generalis

CONCILII TRIDENTINI

Sub Paulo III. Pont. Max.

Paulus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam.

INitio noſtri hujus Pontificatus, quem non ob merita noſtra, ſed propter ſuam magnam bonitatem, Dei omnipotentis providentia nobis commiſit, cernentes jam tum in quas perturbationes temporum, quotque incommoda rerum fere omnium noſtra Paſtoralis ſolicitudo, & vigilantia eſſet vocata, cupiebamus quidem mederi Chriſtianæ Reip. malis, quibus illa jamdudum vexata, & propemodum oppreſſa eſt, ſed ipſi etiam, ut homines circumdati infirmitate, ad tantum onus tollendum impares vires noſtras eſſe ſentiebamus. Nam cum pace opus eſſe intelligeremus ad liberandam, & conſervandam a plurimis impendentibus periculis Remp., omnia invenimus odiis, & diſſenſionibus plena, diſſentientibus præſertim Principibus iis inter ſe, quibus ſumma rerum pene omnis a Deo permiſſa eſt. Cum unum Ovile, & unum Paſtorem Dominici eſſe gregis ad integritatem Chriſtianæ religionis, & ad cæleſtium bonorum ſpem in nobis confirmandam, neceſſarium duceremus; ſchiſmatis, diſſidiis, hæreſibus erat Chriſtiani nominis diviſa jam pene, & lacerata unitas: cum tutam, atque munitam ab infidelium armis, atque inſidiis Rempub. optaremus, noſtris erratis, noſtraque cunctorum culpa, Dei videlicet ira peccatis noſtris imminente, Rhodus fuerat amiſſa, Hungaria vexata, conceptum, & me-

meditatum contra Italiam; contraque Auſtriam, & Illyricum terra, marique bellum: cum impius, & immitis hoſtis noſter Turca nullo tempore requieſceret, noſtrorumq; inter ſe odia, & diſſenſiones ſuam bene gerendę rei occaſionem duceret. Igitur, ut dicebamus, in tanta hæreſum, diſſenſionum, bellorumque tempeſtate, tantiſque excitatis fluctibus, cum eſſemus ad moderandam, & gubernandam Petri naviculam vocati, nec viribus ipſi noſtris ſatis fideremus: primum conjecimus in Domino cogitatus noſtros, ut ipſe nos nutriret, animumque noſtrum firmitate, & robore, mente, conſilio, ſapientiaque inſtrueret; deinde animo repetentes majores noſtros ſapientia admirabili, & ſanctitate præditos, ſæpe in ſummis Chriſtianæ Reipub. periculis remedium optimum, atque opportuniſſimum œcumenica Concilia, & Epiſcoporum generales Conventus adhibuiſſe, ipſi quoque animum ad generale habendum Concilium adjecimus, exquiſitiſque Principum ſententiis, quorum nobis videbatur utilis in primis, & opportuna ad hanc rem eſſe conſenſio; cum eos tunc non alienos ab hoc tam ſancto opere inveniſſemus, œcumenicum Concilium, & generalem eorum Epiſcoporum, aliorumque Patrum, ad quos pertineret, Conventum in civitate Mantuæ indiximus, anno Incarn. Domini (ſicut literis, & monumentis noſtris teſtatum eſt) 1537. Pont. noſtri III. ad X. Kal. Jun. inchoandum, ſpem prope certam habentes, fore, ut cum illic in nomine Domini eſſemus congregati, ipſe ſicuti promiſit Dominus, Matth. 18. in medio noſtrum affuturus, & bonitate, ac miſericordia ſua omnes temporum procellas, omniaque pericula Spiritu oris ſui facile depulſurus eſſet. Sed, ut ſemper inſidiatur piis actionibus humani generis hoſtis, primum contra omnem ſpem, & expectationem noſtram denegata fuit nobis Mantuana Civitas, niſi aliquas conditiones ſubiremus ab inſtitutis majorum noſtrorum, & conditione temporum, noſtraque, ac hujus S. Sedis, ac nominis Eccleſiaſtici dignitate, libertateque prorſus alienas, quas in aliis noſtris literis expreſſimus. Quapropter alium invenire locum, aliamque eligere Civitatem neceſſe ha-

 bui-

buimus, quæ cum non ſtatim nobis occurreret idonea, & apta, ad ſequentes Kal. Novembr. prorogare Concilii celebrationem fuimus coacti. Interim ſævus, & perpetuus hoſtis noſter Turca, ingenti claſſe Italiam adortus, aliquot oppida in litoribus Apuliæ cepit, vaſtavit, diripuit, prædas hominum abegit. Nos in maximo timore, & periculo omnium muniendis litoribus noſtris, finitimiſq; auxilio juvandis fuimus occupati: nec tamen interea deſtitimus conſulere, & hortari Chriſtianos Principes, ut de idoneo ad habendum Concilium loco quid ſentirent, nobis exponerent; quorum cum eſſent incertę, variæque ſententiæ, tempuſque diutius, quam erat opus, videretur extrahi; nos optimo animo, atq; ut arbitramur etiam conſilio, Vincentiam elegimus, urbem copioſam, & Venetorum, qui eam nobis concedebant, virtute, auctoritate, potentia, cùm aditum patentem, tum ſtationem omnibus liberam, atque tutam in primis in ſe habentem. Sed cum jam tempus longius progreſſum eſſet, novæque urbis electionem omnibus ſignificari convenerit, jamque Kal. Novem. appetentes facultatem hujus divulgationis excluderent, hyemſque eſſet propinqua; rurſus altera prorogatione tempus Concilii differre in proximum ſequens Ver, Majique futuras Kal. compulſi fuimus. Qua re firmiter conſtituta, atque decreta, cum & nos ipſos, & cætera omnia ad eum bene agendum, Deo juvante, celebrandumque conventum pararemus, plurimum reputantes intereſſe cum celebrationis Concilii, tum univerſæ Chriſtianæ Reip. Chriſtianos Principes pace inter ſe, & concordia conſentire, chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imper. ſemper Auguſt. & Chriſtianiſſimum Regem Franciſcum, duo præcipua Chriſtiani nominis firmamenta, atque ſubſidia, orare, atque obſecrare inſtitimus, ut ad colloquium inter ſe, & nobiſcum una convenirent: quorum quidem apud utrumq; literis, Nunciis, & a latere noſtro miſſis ex venerabilibus Fratrum noſtrorum numero Legatis, ſæpiſſime egeramus, ut ex ſimultate, & diſſidiis ambo in unum fœdus, & piam amicitiam vellent convenire, labentibuſque ſuccurrere

Chri-

Chriſtianis rebus, quarum ſervandarum cum eſſet illis poteſtas a Deo præcipue tributa, ſi id non agerent, & ad commune Chriſtianorum bonum ſua conſilia non dirigerent, acris, & ſevera ratio eidem Deo ab ipſis reddenda eſſet. Qui aliquando precibus noſtris annuentes, Nicæam ſe contulere, quo nos quoque longum iter, & ſenili ætati noſtræ vehementer contrarium, Dei, & pacis conciliandæ cauſa, ſuſcepimus. Neque prætermiſimus interea, cum tempus Concilii præſtitutum, Kal. videlicet Majæ appropinquarent, tres Legatos ſummæ virtutis, ac auctoritatis a latere noſtro de numero eorumdem fratrum noſtrorum S. R. Eccleſ. Card. Vincentiam mittere, qui initium Concilii facerent, Prælatoſque undique venientes exciperent, & ea, quæ judicarent eſſe opus, agerent, & tractarent, quoad nos ab itinere, & negotio pacis reverſi, omnia accuratius dirigere poſſemus. Interim vero in illud ſanctum opus, maximeque neceſſarium, tractationem videlicet pacis inter Principes incubuimus, & quidem omni animi ſtudio, omni pietate, ac diligentia. Teſtis eſt nobis Deus, cujus freti clementia, noſmetipſos itineri, & vitæ periculo expoſuimus. Noſtra teſtis conſcientia, quæ nihil habet in hac re quidem, in quo nos arguat aut prætermiſſæ, aut non quæſitæ ad pacificandum occaſionis. Principes ipſi teſtes, quos tam ſæpe, tamque amanter Nunciis, literis, Legatis, monitis, hortatu, precibuſque omnibus obſecraveramus, ut ſimultates deponerent, ut ſocietatem coirent, ut Chriſtianæ Reip. in maximum, & propinquum jam adductæ diſcrimen, communibus ſtudiis, & ſubſidiis opitularentur. Jam vero teſtes illæ vigiliæ, atque curæ, illi diurni nocturnique animi noſtri labores graveſque ſolicitudines, quas ob hanc rem, & cauſam, plurimas, jam ſuſcepimus, nec tamen ad optatum exitum noſtra conſilia, & acta adhuc perducta ſunt. Ita enim viſum Domino Deo eſt, quem tamen non deſperamus aliquando optata noſtra benignius reſpecturum; ipſi quidem, quantum in nobis fuit, nihil, quod eſſet noſtro Paſtorali officio debitum, in hac re omiſimus. Quod ſi qui ſunt, qui actiones pacis noſtras in aliam interpreten-

pretentur partem, dolemus quidem, ſed tamen in dolore noſtro gratias Deo Omnipotenti agimus, qui ad exemplum, & doctrinam patientiæ noſtræ ſuos voluit Apoſtolos haberi dignos, qui pro nomine Jeſu, qui pax noſtra eſt, contumeliam paterentur. Verum in illo congreſſu colloquioque noſtro, quod Nicææ habitum eſt, etſi peccatis noſtris impedientibus inter duos Principes vera, & perpetua pax non potuit confici, induciæ tamen decennales factæ ſunt, quarum opportunitate nos ſperantes; & ſacrum Concilium commodius celebratum iri, & deinde ex Concilii auctoritate perfici poſſe pacem, apud Principes inſtitimus, ut & ipſi venirent ad Concilium, & Prælatos ſuos præſentes ducerent, abſenteſque accerſerent. Qui cum de utroque ſe excuſaſſent, quod & ipſis redire in Regna ſua tum neceſſe eſſet, & Prælatos, quos ſecum habuiſſent, itinere, atque impendiis feſſos, atque exhauſtos recreari, & refici oporteret; nos hortati ſunt, ut aliam quoque prorogationem temporis habendi Concilii decerneremus. Qua in re concedenda cum eſſemus aliquantum difficiles, literas interim a Legatis noſtris, qui Vincentiæ erant, accepimus, transacto jam, & longius præterito Concilii ineundi die, unum vix, aut alterum ex externis nationibus Prælatum Vincentiam ſe contuliſſe. Quo nuncio accepto, cum videremus eo tempore nulla jam ratione haberi Concilium poſſe, ipſis Principibus conceſſimus, ut differretur tempus agendi Concilii uſque ad ſanctum Paſcha, diemque feſtum futuræ Dominicæ Reſurrectionis. Cujus noſtri præcepti, expectationiſque decretæ literæ Genuæ anno Incar. Dom. 1538. 4. Kal. Jul. factæ publicatæque ſunt, atque hanc dilationem eo propenſius fecimus, quod pollicitus eſt nobis uterque Princeps Legatos ſuos Romam ad nos ſe miſſurum ut ea, quæ ad perfectionem pacis reliqua eſſent, neque Nicææ ob brevitatem temporis potuerant omnia confici, Romę commodius coram nobis agerentur, & tractarentur: & ob hanc rationem etiam a nobis ambo petierunt, ut hęc pacificationis procuratio Concilii celebrationi præponeretur, cum ipſum Concilium, pace facta, multo deinde utilius, & ſaluta-

lutaris Chriſtianæ Reip. futurum eſſet: ſemper enim hæc pacis ſpes nobis injecta, Principum nos voluntatibus aſſentiri hortata eſt; quam ſpem vehementer auxit poſt diſceſſum a Nicæa noſtrum ipſorum duorum Principum inter ſe benevola, amicaque congreſſio, quæ maxima noſtra cum lætitia a nobis intellecta confirmavit nos in bona ſpe, ut tandem aliquando noſtras preces apud Deum exauditas, & vota pacis accepta eſſe crederemus. Hanc igitur pacis concluſionem cum & expeteremus, & urgeremus, nec ſolum duobus antedictis Principibus; verum etiam chariſſ. in Chriſto filio noſtro Ferdinando Regi Rom. videretur, Actionem Concilii, niſi pace facta, ſuſcipi non oportere, cunctique a nobis per literas, ſuoſque Oratores contenderent, ut alias rurſus temporis prorogationes faceremus, præcipue autem inſtaret Sereniſſ. Cæſar, promiſiſſe ſe demonſtrans iis, qui a Catholica unitate diſſentiunt, operam ſuam apud nos interpoſiturum, ut aliqua concordiæ ratio iniretur, quod ante ſuam in Germaniam profectionem apte non poteſt fieri: Nos eadem ſemper ſpe pacis, & tantorum Principum voluntate adducti, cum præſertim cerneremus, ne ad dictum quidem Reſurrectionis feſtum alios Prælatos Vincentiam conveniſſe, prorogationis nomen jam fugientes, quod tam ſæpe fruſtra fuerat repetitum, celebrationem generalis Concilii ad noſtrum, & Sedis Apoſtol. beneplacitum ſuſpendere maluimus, itaque fecimus, & de ſuſpenſione hujuſmodi literas ad ſingulos ſupradictorum Principum, 10. die Jan. 1539. dedimus, ſicut ex illis perſpicue poteſt intelligi. Ea itaque ſuſpenſione neceſſario per nos facta dum tempus illud magis idoneum a nobis, paciſque aliqua concluſio expectaretur, quæ & dignitatem poſtea, frequentiamque Concilio, & Chriſtianæ Reip. præſentiorem ſalutem erat allatura, Chriſtianæ interea res in deterius quotidie prolapſæ ſunt, Hungaris, Rege ipſorum mortuo, Turcam vocantibus, Ferdinando Rege bellum in eos movente: Belgis ad defectionem a Cæſare ex parte quadam incitatis, cujus defectionis comprimendæ cauſa per Galliam amiciſſime, & cum Re-

ge

g.ᵉ Chriſtianiſſ. concordiſſime, magno benevolæ inter eos voluntatis indicio, tranſiens in Belgas Sereniſſ. Cæſar, & illinc deinde in Germaniam profectus Conventus Germaniæ Principum, & civitatum, tractandæ ejus, quam dixerat, concordiæ cauſa habere cœpit. Sed cum, ſpe pacis jam deficiente, ille quoque modus curandæ in Conventibus, tractandæque concordiæ ad majores potius diſcordias concitandas aptus eſſe videretur: inducti fuimus ad priſtinum Concilii generalis remedium reverti, idque per Legatos noſtros S. R.Eccl.Card. ipſi Cæſari obtulimus, quod etiam poſtremo, & præcipue in Ratiſponenſi conventu egimus, cum illic dilectus fil. noſter Gaſpar, tit. S. Praxedis Card. Contarenus, ſumma doctrina, & integritate Legatum noſtrum ageret. Nam cum id, quod ne accideret, antea veriti eramus, ex ejus conventus ſententia peteretur a nobis,ut ab Eccleſia diſſentientium quoſdam articulos tolerandos declararemus,quoad per œcumenicum Concilium illi excuterentur, & deciderentur, idq; nobis, ut concederemus, neque Chriſtiana, & Catholica veritas, neque noſtra, & Sedis Apoſt. dignitas permitteret, palam potius Concilium, ut quamprimum fieret, proponi mandavimus. Neque vero in alia unquam ſententia, & voluntate fuimus, quam ut primo quoque tempore Concilium œcumenicum, & generale congregaretur; ſperabamus enim ex eo & pacem populo Chriſtiano, & Chriſtianæ religionis integritatem poſſe recuperari: veruntamen id cum bona gratia, & voluntate Chriſtianorum Principum habere volebamus. Quam voluntatem dum expectamus, dum obſervamus tempus abſconditum, tempus beneplaciti tui, o Deus: aliquando tandem decernere compulſi ſumus omne eſſe tempus beneplacitum Deo cum de rebus ſanctis,& ad Chriſtianam pietatem pertinentibus conſilia ineuntur. Quapropter videntes, maximo quidem animi noſtri cum dolore, rem Chriſtianam quotidie in pejus ruere, Hungaria a Turcis oppreſſa,Germanis periclitantibus,cæteris omnibus metu, mœroreque afflictis, nullius jam Principis conſenſum expectare, ſed tantum Dei omnipotentis voluntatem, & Chri-

Chriſtianæ Reipublicæ utilitatem attendere conſtituimus. Itaque cum Vincentiam amplius non haberemus, cupere-muſque cum univerſæ Chriſtianorum ſaluti, tum Germanicæ nationis incommodis in eligendo per nos novi Concilii habendi loco conſulere, aliquotque locis propoſitis ipſam Tridentinam Civitatem ab ipſis deſiderari videremus, nos etſi in citeriore Italia commodius omnia tractari poſſe judicabamus, ad eorum tamen poſtulationes noſtram voluntatem paterna charitate deflexímus. Itaque Tridentinam Civitatem elegimus, qua in Civitate œcumenicum Concilium ad proxime venturas Kal. Novemb. haberetur, idoneum locum illum ſtatuentes, quo ex Germania quidem, aliiſque Germaniæ finitimis nationibus facillime; ex Gallia, Hiſpania, cæteriſque Provinciis remotioribus non difficiliter Epiſcopi, & Prælati convenire poſſent. Dies autem Concilii ea a nobis ſpectata eſt, quæ ſpatium in ſe haberet & publicandi per Chriſtianas nationes noſtri hujus Decreti, & facultatis omnibus Prælatis ad veniendum tribuendæ. Quo minus autem annuum tempus præfiniremus mutando Concilii loco, ſicut quibuſdam conſtitutionibus alias præſcriptum eſt, ea res fuit in cauſa quod longius extrahi ſpem ſanandæ aliqua in parte Chriſtianæ Reipublicæ, quæ tot detrimentis, & calamitatibus affecta eſt, noluimus, & tamen videmus tempora, agnoſcimus difficultates, quid ſperari poſſit ex conſiliis noſtris, incertum eſse intelligimus. Sed quia ſcriptum eſt: Revela Domino viam tuam, & ſpera in eo, & ipſe faciet: magis Dei clementiæ, & miſericordiæ confidere, quam noſtræ imbecillitati diffidere, conſtituimus. Sæpe enim fit in bonis operibus incipiendis, ut quod humana conſilia non valent, divina virtus efficiat. Hujus igitur ipſius Dei omnipotentis Patris, & Filii, & Spiritus S., ac Beatorum ejus Apoſtolorum Petri, & Pauli auctoritate, qua nos quoque in terris fungimur, freti atque ſubnixi, de venerabilium item fratrum noſtrorum S. R. E Cardin. conſilio, & aſſenſu, ſublata, amotaque ſuſpenſione, de qua ſupra commemoratum eſt, quam per præſentes tollimus, & amovemus, ſacrum œcumeni-

cum,

cum, & generale Concilium in Civitate Tridentina, loco commodo, & libero, omnibuſque nationibus opportuno ad Kalendas proximas Novembris anni præſentis ab Incarn. Dom. MDXLII. incipiendum, proſequendum, & eodem Domino adjuvante, ad ipſius gloriam, atque laudem, & Chriſtiani totius populi ſalutem abſolvendum perficiendumque indicimus, annunciamus, convocamus, ſtatuimus, atque decernimus; omnes omnibus ex locis, tam venerabiles Fratres noſtros Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos & dilectos filios Abbates, quam alios quoſcumque, quibus jure, aut privilegio in Conciliis generalibus reſidendi, & ſententias in eis dicendi permiſſa poteſtas eſt, requirentes, hortantes, admonentes ac nihilominus eis in vi jurisjurandi, quod nobis, & huic S. Sedi præſtiterunt, ac ſanctæ virtute obedientiæ, aliiſque ſub pœnis, jure, aut conſuetudine in celebrationibus Conciliorum adverſus non accedentes ferri, & proponi ſolitis, mandantes, arcteque præcipientes, ut ipſimet (niſi forte juſto detineantur impedimento, de quo tamen fidem facere compellantur) aut certe per ſuos legitimos Procuratores, & Nuncios ſacro huic Concilio omnino adeſſe, & intereſſe debeant. Supra autem dictos, Imperatorem, Regemque Chriſtianiſſimum, necnon cæteros Reges, Duces, Principes, quorum præſentia, ſi aliis unquam, hoc quidem tempore maxime Sanctiſſimæ Chriſti fidei, & Chriſtianorum omnium futura eſt ſalutaris, rogantes, atque obſecrantes per viſcera miſericordiæ Dei, & Domini noſtri Jeſu Chriſti, cujus fidei veritas, & religio & intus, & extra graviter jam oppugnatur, ut ſi ſalvam volunt Chriſtianam eſſe Rempublicam, ſi ſe Domino obſtrictos, & obligatos pro maximis illius erga ſe beneficiis intelligunt, ne deſerant ipſius Dei cauſam, & negotium, ipſimet ad ſacri Concilii celebrationem veniant, in quo ipſorum pietas, atque virtus communi utilitati, ſalutique ſuæ, ac cæterorum, & temporali, & æternæ plurimum eſt profutura. Sin autem (id quod nollemus) accedere ipſi non poterunt; graves ſaltem viros Legatos cum auctoritate mittant, qui perſonam Principis

cipis ſui quiſque & cum prudentia, & cum dignitate poſſint in Concilio referre. In primis vero, ut id curent, quod ipſis facillimum eſt, ut ex ſuis cujuſque Regnis, ac Provinciis Epiſcopi, & Prælati ſine tergiverſatione, & mora ad Concilium proficiſcantur, quod maxime quidem a Prælatis, principibuſque Germaniæ Deum ipſum atque nos impetrare æquum eſt, ut cum eorum præcipue cauſa, ipſiſque cupientibus Concilium indictum ſit, & in ea Civitate indictum, quæ ab eis deſiderata, non graventur ipſi ſua cunctorum præſentia id celebrare, & ornare, quo melius, atque commodius, quæ ad integritatem, & veritatem Chriſtianæ religionis, quæ ad bonorum morum reductionem, emendationemque malorum, quæ ad Chriſtianorum inter ſe tam Principum, quam populorum pacem, unitatem, concordiamque pertineant, & quæ ad repellendos impetus Barbarorum, & infidelium, quibus illi univerſam Chriſtianitatem obruere moliuntur, ſint neceſſaria, Deo noſtris conſultationibus præeunte, & lumen ſapientiæ ſuæ, ac veritatis mentibus noſtris præferente, agi in dicto ſacro œcumenico Concilio, & conſpirante omnium charitate, conſuli, tractari, confici, ad optatoſque exitus deduci quamprimum, & quam optime poſſint. Atque, ut noſtræ hæ literæ, & quæ in eis continentur, ad notitiam cunctorum, quorum oportet, perveniant, neve quis illorum ignorantiæ excuſationem prætendat, cum præſertim etiam non ad omnes eos, quibus nominatim illæ eſſent intimandæ, tutus forſitan pateat acceſſus, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccleſia Lateranenſi, cum ibi multitudo populi ad audiendam rem divinam congregari ſolita eſt, palam clara voce per Curiæ noſtræ Curſores, aut Notarios aliquos publicos legantur, lectæque in valvis dictarum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ portis, & Campi Floræ ſolito loco affigantur, ubi ad lectionem, & notitiam cunctorum aliquamdiu expoſitæ pendeant, cumque inde amovebuntur, earum nihilominus exem-

pla

pla in eiſdem locis remaneant affixa. Nos enim per lectionem, publicationem, affixionemque hujuſmodi, omnes, & quoſcumque, quos antedictæ noſtræ literæ comprehendunt, atque poſt ſpatium duorum menſium a die literarum publicationis, & affixionis ita volumus obligatos eſſe, atque aſtrictos, ac ſi ipſiſmet illæ coram lectæ, & intimatæ eſſent: tranſumptis quidem earum, quæ manu publici Notarii ſcriptæ, aut ſubſcriptæ, & ſigillo perſonæ alicujus Eccleſiaſticæ in dignitate conſtitutæ munitæ fuerint, ut fides certa, & indubitata habeatur, mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ indictionis, annunciationis, convocationis, ſtatuti, decreti, mandati, præcepti, & obſecrationis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1542. XI. Kalend. Jun. Pontificatus noſtri anno 8.

Bloſius,

Hier. Dand.

S E S.

SESSIO PRIMA

Sacroſancti Oecumenici, & Generalis

CONCILII TRIDENTINI

SUB PAULO III. PONT. MAX.

Celebrata die 13. Menſ. Dec. Anno Dom. 1545.

Decretum de inchoando Concilio.

PLacetne vobis, ad laudem, & gloriam ſanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & Religionis Chriſtianæ, ad extirpationem hæreſum, ad pacem, & unionem Eccleſiæ, ad reformationem Cleri, & populi Chriſtiani, ad depreſſionem, & extinctionem hoſtium Chriſtiani nominis, decernere, & declarare, ſacrum Tridentinum, & generale Concilium incipere, & incœptum eſſe? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

Et cum proxima ſit celebritas Nativitatis Domini Noſtri Jeſu Chriſti, & ſubſequantur aliæ feſtivitates labentis, & incipientis anni; placetne vobis, primam futuram Seſſionem habendam eſſe die Jovis poſt Epiphaniam, quæ erit ſeptima menſis Januar. Anno Dom. 1546.? *Reſponderunt*, placet.

SESSIO II.

Celebrata die 7. Menſis Januarii. 1546.

Decretum de modo vivendi, & aliis in Concilio ſervandis.

SAcroſancta Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea Præſidentibus eiſdem

Jacob. 1. c. quamdiu 1. q. 2.

trib. Apoſtolicæ Sedis Legatis, agnoſcens cum B. Jacobo Apoſtolo, quod omne datum optimum, & omne donum perfectum deſurſum eſt, deſcendens a Patre luminum, qui iis, qui poſtulant a ſe ſapientiam, dat omnibus affluenter, & non improperat eis; & ſimul ſciens, quod initium ſapientiæ eſt timor Domini;

Pſal. 110.

ſtatuit, & decrevit, omnes, & ſingulos Chriſtifideles, in civitate Tridentina congregatos, exhortandos eſſe, prout exhortantur, ut ſe a malis, & peccatis hactenus commiſſis emendare, ac de cætero in timore Domini ambulare, & deſideria carnis non perficere, orationibus inſtare, ſæpius confiteri, Euchariſtiæ ſacramentum ſumere, Eccleſias frequentare, præcepta denique Dominica, quantum quiſque poterit, adimplere, nec non quotidie pro pace Principum Chriſtianorum, & unitate Eccleſiæ privatim orare velint:

Eccl. 1. Prov. 1.

Epiſcopos vero, & quoſcumque alios in Ordine ſacerdotali conſtitutos, œcumenicum Concilium in ea civitate concelebrantes, ut aſſidue in Dei laudibus incumbere, hoſtias, laudes, & preces offerre, ſacrificium Miſſæ quolibet ſaltem die Dominico, in quo Deus lucem condidit, & a mortuis reſurrexit, ac Spiritum ſanctum in Diſcipulos infundit, peragere ſatagant, facientes, ſicut idem Spiritus ſanctus per Apoſtolum præcipit, obſecrationes, orationes, poſtulationes, gratiarum actiones pro SS. D. N. Papa, pro Imperatore, pro Regibus, & cæteris, qui in ſublimitate conſtituti ſunt, & pro omnibus hominibus, ut quietam, & tranquillam vitam agamus, pace fruamur, & fidei incrementum videamus.

Act. 2. c. quo. die. diſt. 75.

Tim. 2.

Præterea hortatur, ut jejunent ſaltem ſingulis ſextis feriis in memoriam Paſſionis Domini, & eleemoſynas pauperibus erogent; in Eccleſia autem cathedrali ſingulis quintis feriis celebretur Miſſa de Spiritu Sancto cum Litaniis, & aliis orationibus ad hoc inſtitutis; in aliis vero Eccleſiis eadem die dicantur ad minus Litaniæ, & orationes; tempore autem, quo ſacra peraguntur, collocutiones, & confabulationes non fiant: ſed ore, & animo celebranti aſſiſtatur.

Concil. Tol. 3. c. 1. c. jejunium de conſec. d. 3. c. de illis, 11. q. 1. Inf. ſeſſ. 22. in decr. de obſervandis in celebr. Miſſ.

Et quoniam oportet, Epiſcopos eſſe irreprehenſibiles, ſobrios, caſtos, domui ſuæ bene præpoſitos, hortatur etiam, ut ante omnia quilibet in menſa ſervet ſobrietatem, moderationemque ciborum: deinde, cum in eo loco

Tit. 1. 1. Ti. 3. c. ſin. 2. q. 7. cum ſin. Conc. Tol. 3. ca. 7. Conc. Rhemenſ. c. 17.

ſæpe

ſæpe otioſi ſermones oriri ſoleant, ut in ipſorum Epiſcoporum menſis divinarum Scripturarum lectio admiſceatur; familiares vero ſuos unuſquiſque inſtruat, & erudiat, ne ſint rixoſi, vinoſi, impudici, cupidi, elati, blaſphemi, & voluptatum amatores: vitia demum fugiant, & virtutes amplectantur, & in veſtitu, & cultu, & omnibus actionibus honeſtatem præſeferant, ſicut decet miniſtros miniſteriorum Dei. Ad hæc, cum hujus ſacroſancti Concilii præcipua cura, ſolicitudo, & intentio ſit, ut propulſatis hæreſum tenebris, quæ per tot annos operuerunt terram, Catholicæ veritatis lux, Jeſu Chriſto, qui vera lux eſt, annuente, candor, puritaſque refulgeat: & ea, quæ reformatione egent, reformentur: ipſa Synodus hortatur omnes Catholicos hic congregatos, & congregandos, atque eos præſertim, qui ſacrarum litterarum peritiam habent, ut ſedula meditatione diligenter ſecum ipſi cogitent, quibus potiſſimum viis, & modis ipſius Synodi intentio dirigi, & optatum effectum ſortiri poſſit, quo maturius, & conſultius damnari damnanda, & probanda probari queant: ut per totum orbem omnes uno ore, & eadem fidei confeſſione glorificent Deum, & Patrem Domini Noſtri Jeſu Chriſti.

Tuſeb. 4. decr. & inf. ſeſſ. 25. c. 1. de ref. c. in omnibus de conſ. d. 5. c. pro rev. 45. d. 1. Tim. 3.

1. cum ex in. extr. d. 1 hæ.

In ſententiis vero dicendis, juxta Toletani Concilii ſtatutum, in loco benedictionis conſidentibus Domini ſacerdotibus, nullus debeat aut immodeſtis vocibus perſtrepere, aut tumultibus perturbare, nullis etiam falſis, vaniſve, aut obſtinatis diſceptationibus contendere: ſed, quidquid dicatur, ſic mitiſſima verborum prolatione temperetur, ut nec audientes offendantur, nec recti judicii acies perturbato animo inflectatur.

Conc. Tolet. 11. ca. 1. Concil. Conſt. ſeſſ. 1. in prin. ca. in loc. 5. q. 4.

Inſuper ipſa S. Synodus ſtatuit, ac decrevit, quod, ſi forte contigerit, aliquos debito in loco non ſedere, & ſententia, etiam ſub verbo, Placet, proferre, congregationibus intereſſe, & alios quoſcunque actus facere, Concilio durante, nulli propterea præjudicium generetur, nullique novum jus acquiratur.

Deinde indicta fuit futura Seſſio ad diem Jovis quartum menſis Febr. proxime venturi...

SESSIO III.

Celebrata die 4. menſis Februarii 1546.

Decretum de Symbolo Fidei.

IN *nomine ſanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti.*

Hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, magnitudinem rerum tractandarum conſiderans, præſertim earum, quæ duobus illis capitibus de extirpandis hæreſibus, & moribus reformandis, continentur; quorum cauſa præcipue eſt congregata; agnoſcens autem cum Apoſtolo, non eſſe ſibi colluctationem adverſus carnem, & ſanguinem, ſed adverſus ſpirituales nequitias in cœleſtibus, cum eodem omnes, & ſingulos in primis hortatur, ut confortentur in Domino, & in potentia virtutis ejus, in omnibus ſumentes ſcutum fidei, in quo poſſint omnia tela nequiſſimi ignea extinguere, atque galeam ſpei ſalutis accipiant, cum gladio ſpiritus, quod eſt verbum Dei. Itaque ut hæc pia ejus ſolicitudo principium, & progreſſum ſuum per Dei gratiam habeat: ante omnia ſtatuit, & decrevit, præmittendam eſſe Confeſſionem fidei, Patrum exempla in hoc ſecuta, qui ſacratioribus Conciliis hoc ſcutum contra omnes hæreſes in principio ſuarum actionum apponere conſuevere: quo ſolo aliquando & infideles ad fidem traxerunt, hæreticos expugnarunt, & fideles confirmarunt. Quare Symbolum fidei, quo ſancta Romana Eccleſia utitur, tanquam principium illud, in quo omnes, qui fidem Chriſti profitentur, neceſſario conveniunt; ac fundamentum firmum, & unicum, contra quod portæ inferi nunquam prævalebunt, totidem verbis, quibus in omnibus Eccleſiis legitur, exprimendum eſſe cenſuit; quod quidem ejusmodi eſt.

Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium; & in unum Dominum Jeſum Chriſtum, Filium Dei unigenitum, & ex Patre natum ante omnia ſæcula:

Deum

Epheſ. 5.

ca. qui reſiſtit. 11. q. 3. Aug. ſerm. de verb. Dom. Con. Nicen. Conc. Roma. ſub Innoc. I. Concil. Hiſp. in princ. Conc. Conſt. 5. act. 7. cum ſim. Concil. Magunt. c. 1. Clem. epiſt. 1. vers. ergo cunctis, c. 1. d. 1. ca. baptizandos, cum ſeq. de conſecr. d. 4. ca. 1. de ſum. Trin. & Conc. Conſt. 6. Action. 1. Matth. 16. in novo 11. Conc. Nic. in fin. & Conc. Carth. 6. c. 20. Conc. Brach. 3. cap. 6. in princ.

Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum, conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt. Qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de cælis. Et incarnatus eſt de Spiritu Sancto, ex Maria Virgine, & homo factus eſt. Crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt. Et reſurrexit tertia die ſecundum Scripturas. Et aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram Patris: & iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis. Et in Spiritum ſanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit: qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur, qui locutus eſt per Prophetas: & unam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam: Confiteor unum Baptiſma in remiſſionem peccatorum, & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſæculi. Amen.

Conc. Conſt. Ant. cap. 7. Ep. in princ. Conc. Chal. in med. Synod. Rom. ſub. Iul. 1. in princ.

Indictio futuræ Seſſionis.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, in ea præſidentibus eiſdem tribus Apoſt. Sedis Legatis, intelligens, multos Prælatos ex diverſis partibus accinctos eſſe itineri, nonnullos etiam in via eſſe, quo huc veniant, cogitanſque, omnia ab ipſa ſacra Synodo decernenda eo majoris apud omnes exiſtimationis, & honoris videri poſſe, quo majori fuerint, & pleniori Patrum conſilio, & præſentia ſancita, & corroborata, ſtatuit, & decrevit, futuram Seſſionem poſt præſentem celebrandam eſſe die Jovis, quæ ſubſequetur Dominicam, Lætare, proxime futuram: Interim tamen non differri diſcuſſionem, & examinationem eorum, quæ ipſi Synodo diſcutienda, & examinanda videbuntur.

SESSIO IV.

Celebrata die 8. menſis Aprilis. 1546.

Decretum de Canonicis Scripturis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſi-

præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, hoc ſibi perpetuo ante oculos proponens, ut ſublatis erroribus puritas ipſa Evangelii in Eccleſia conſervetur: quod promiſſum ante per Prophetas in Scripturis ſanctis, Dominus noſter Jeſus Chriſtus, Dei Filius, proprio ore primum promulgavit, deinde per ſuos Apoſtolos, tanquam fontem omnis & ſalutaris veritatis, & morum diſciplinæ, omni creaturæ prædicari juſſit, perſpicienſque hanc veritatem, & diſciplinam contineri in libris ſcriptis, & ſine ſcripto traditionibus; quæ ipſius Chriſti ore ab Apoſtolis acceptæ, aut ab ipſis Apoſtolis, Spiritu ſancto dictante, quaſi per manus traditæ ad nos uſque pervenerunt, orthodoxorum Patrum exempla ſecuta, omnes libros tam veteris, quam novi Teſtamenti, cum utriuſque unus Deus ſit auctor, necnon traditiones ipſas, tum ad fidem, tum ad mores pertinentes, tanquam vel oretenus a Chriſto, vel a Spiritu ſancto dictatas, & continua ſucceſſione in Eccleſia Catholica conſervatas, pari pietatis affectu, ac reverentia ſuſcipit, & veneratur. Sacrorum vero librorum Indicem huic decreto adſcribendum cenſuit, ne cui dubitatio ſuboriri poſſit, quinam ſint, qui ab ipſa Synodo ſuſcipiuntur. Sunt vero infraſcripti: Teſtamenti veteris, quinque Moyſi, id eſt Geneſis, Exodus, Leviticus, Numeri, Deuteronomium; Joſue, Judicum, Rhuth; quatuor Regum; duo Paralipomenon; Eſdræ primus, & ſecundus, qui dicitur Nehemias; Tobias, Judith, Heſter, Job, Pſalterium Davidicum centum quinquaginta Pſalmorum, Parabolæ, Eccleſiaſtes, Canticum Canticorum, Sapientia, Eccleſiaſticus, Iſaias, Jeremias cum Baruch, Ezechiel, Daniel; duodecim Prophetæ minores, ideſt Oſea, Joel, Amos, Abdias, Jonas, Michæas, Nahum, Habacuch, Sophonias, Aggæus, Zacharias, Malachias; duo Machabæorum, primus, & ſecundus. Teſtamenti novi, quatuor Evangelia ſecundum Matthæum, Marcum, Lucam, & Joannem: Actus Apoſtolorum a Luca Evangeliſta conſcripti: quatuordecim Epiſtolæ Pauli Apoſtoli, ſcilicet ad Romanos, duæ ad Corinthios, ad Galatas, ad Epheſios, ad Philippenſes, ad Coloſſenſes, duæ ad Theſſalonicenſes, duæ ad Timotheum, ad Titum, ad Philemonem, ad Hebræos: Petri Apoſtoli duæ; Joannis Apoſtoli tres;

Hier. 31. Pſ. 102. ut intelligit Aug. l. 16. de Civ. Dei, c. 17. 10. 5. Marc. ult. Matth. 21. ca. in novo. diſt. 1.

2. Theſſ. 2. 1. Cor. 11. 2. Timoth. 1. c. 1. eccleſiaſticar. 12. diſt. cum Ma. de celeb. Miſſ.

In can. Apoſt. c. 84. Innoc. 1. epi. 3. c. 7. Gel. 1. in Con. Rom. 1.

Conc. Laod. 1. c. 60. Conc. Carth. 3. c. 47. &c. Sancta Romana. d. 13. Conc. Flor. ad fin.

tres: Jacobi Apoſtoli una; Judæ Apoſtoli una; & Apocalypſis Joannis Apoſtoli. Si quis autem libros ipſos integros cum omnibus ſuis partibus, prout in Eccleſia Cath. legi conſueverunt, & in veteri vulgata Latina editione habentur, pro Sacris, & Canonicis non ſuſceperit, & traditiones prædictas ſciens, & prudens contempſerit; anathema ſit. Omnes itaque intelligant, quo ordine, & via, ipſa Synodus, poſt jactum fidei confeſſionis fundamentum, ſit progreſſura, & quibus potiſſimum teſtimoniis, ac præſidiis in confirmandis dogmatibus, & inſtaurandis in Eccleſia moribus, ſit uſura.

Decretum de editione, & uſu ſacrorum Librorum.

INſuper eadem ſacroſancta Synodus conſiderans, non parum utilitatis accedere poſſe Eccleſiæ Dei, ſi ex omnibus Latinis editionibus, quæ circumferuntur, ſacrorum librorum, quęnam pro authentica habenda ſit, innoteſcat; ſtatuit, & declarat, ut hæc ipſa vetus, & vulgata editio, quæ longo tot ſæculorum uſu in ipſa Eccleſia probata eſt, in publicis lectionibus, diſputationibus, Prædicationibus, & expoſitionibus pro authentica habeatur: & ut nemo illam rejicere quovis prætextu audeat, vel præſumat.

Præterea, ad coercenda petulantia ingenia, decernit, ut nemo ſuæ prudentiæ innixus, in rebus fidei, & morum, ad ædificationem doctrinæ Chriſtianæ pertinentium, ſacram Scripturam ad ſuos ſenſus contorquens contra eum ſenſum, quem tenuit, & tenet Sancta Mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione Scripturarum ſanctarum, aut etiam contra unanimem conſenſum Patrum, ipſam Scripturam ſacram interpretari audeat, etiamſi hujuſmodi interpretationes nullo unquam tempore in lucem edendæ forent. Qui contravenerint, per Ordinarios declarentur, & pœnis a jure ſtatutis puniantur.

Ca. hæreſi. 24. q. 3. & inf. ſeſſ. 13. cap. 1. de Euc. Sacram.

Leo Papa, epiſt. ad Epiſc. Brit. cap. 6. c. exiit circa fin. de verb. ſign. in 6. c. palam, 31. d. c. de libellis 20. d. c. omnes, 24. d. c. relatum, 37. d. c. hæreſis, & tot. tit. de hær.

Sed & impreſſoribus modum in hac parte, ut par eſt, imponere volens, qui jam ſine modo, hoc eſt, putantes ſibi licere, qudquid libet, ſine licentia Superiorum Eccleſiaſticorum ipſos ſacræ ſcripturæ libros, & ſuper illis annotationes, & expoſitiones quorumlibet

indifferenter ſæpe tacito, ſæpe etiam ementito prælo, &, quod gravius eſt, ſine nomine auctoris imprimunt; alibi etiam impreſſos libros hujuſmodi temere venales habent: decernit, & ſtatuit, ut poſthac ſacra Scriptura, potiſſimum vero hæc ipſa vetus, & vulgata editio quam emendatiſſime imprimatur. nullique liceat imprimere, vel imprimi facere quoſvis libros de rebus ſacris ſine nomine auctoris, neque illos in futurum vendere, aut etiam apud ſe retinere, niſi primum examinati, probatique fuerint ab Ordinario, ſub pœna anathematis, & pecuniæ in Canone Concilii noviſſimi Lateranenſis appoſita: & ſi regulares fuerint, ultra examinationem, & probationem hujuſmodi, licentiam quoque a ſuis ſuperioribus impetrare teneantur, recognitis per eos libris, juxta formam ſuarum ordinationum. Qui autem ſcripto eos communicant, vel evulgant, niſi antea examinati, probatique fuerint, eiſdem pœnis ſubjaceant, quibus impreſſores. Et qui eos habuerint, vel legerint, niſi prodiderint auctores, pro auctoribus habeantur. Ipſa vero hujuſmodi librorum probatio in ſcriptis detur, atque ideo in fronte libri vel ſcripti, vel impreſſi authentice appareat; idque totum, hoc eſt, & probatio, & examen gratis fiat, ut probanda probentur, & reprobentur improbanda. Poſt hæc, temeritatem illam reprimere volens, qua ad profana quæque convertuntur, & torquentur verba, & ſententiæ Sacræ Scripturæ, ad ſcurrilia ſcilicet, fabuloſa, vana, adulationes, detractiones, ſuperſtitiones impias, & diabolicas incantationes, divinationes, ſortes, libellos etiam famoſos, mandat, & præcipit, ad tollendam hujuſmodi irreverentiam, & contemptum, ne de cætero quiſquam quomodolibet verba Scripturæ ſacræ ad hæc, & ſimilia audeat uſurpare, ut omnes hujus generis homines, temeratores, & violatores verbi Dei, juris, & arbitrii pœnis per Epiſcopos coerceantur.

Conc. Lat. Seſſ. 10. de impreſſione lib.

Inditio futuræ Seſſionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit; proximam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſacratiſſimum feſtum proximum Pentecoſtes.

SES-

SESSIO V.

Celebrata die 17. Menſis Junii. MDXLVI.

Decretum de peccato originali.

UT fides noſtra Catholica, ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, purgatis erroribus in ſua ſinceritate integra, & illibata pemaneat; & ne populus Chriſtianus omni vento doctrinæ circumferatur: cum Serpens ille antiquus, humani generis perpetuus hoſtis, inter plurima mala, quibus Eccleſia Dei his noſtris temporibus perturbatur, etiam de peccato originali, ejuſque remedio non ſolum nova, ſed vetera etiam diſſidia excitaverit: ſacroſancta, œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem tribus Apoſtolicæ Sedis Legatis, jam ad revocandos errantes, & nutantes confirmandos accedere volens, Sacrarum Scripturarum, & Sanctorum Patrum, ac probatiſſimorum Conciliorum teſtimonia, & ipſius Eccleſiæ judicium, & conſenſum ſecuta, hæc de ipſo peccato originali ſtatuit, fatetur, ac declarat.

Hebr. 11. Conc. Magu. can. 1.
Gen. 3. c. viſis 16. q. 2.
Cæleſtinus II. ep. 1. c.

Si quis non confitetur, primum hominem Adam, cum mandatum Dei in Paradiſo fuiſſet tranſgreſſus, ſtatim ſanctitatem, & juſtitiam, in qua conſtitutus fuerat, amiſiſſe, incurriſſeque per offenſam prævaricationis hujuſmodi iram, & indignationem Dei, atque ideo mortem, quam antea illi comminatus fuerat Deus, & cum morte captivitatem ſub ejus poteſtate, qui mortis deinde habuit imperium, hoc eſt Diaboli, totumque Adam per illam prævaricationis offenſam, ſecundum corpus, & animam in deterius commutatum fuiſſe; anathema ſit.

Gen. 2.
Conc. Arauſic. c. 2.

Si quis Adæ prævaricationem ſibi ſoli, & non ejus propagini aſſerit nocuiſſe; & acceptam a Deo ſanctitatem, & juſtitiam, quam perdidit, ſibi ſoli, & non bobis etiam perdidiſſe, aut inquinatum illum per inobedientiæ peccatum, mortem, & pœnas corporis tantum in omne genus humanum transfudiſſe, non autem & peccatum, quod mors eſt animæ, anathema ſit: cum contra-

Rom. 5. 1. Cor. 15. & Conc. Arauſic. c. 2. c. quomodo, de pœn. diſ. 1. c. placuit. 1. 1. de conſec. d. 4. inf. Seſſ. 6. c. 1 d. 14. 6

Rom. 5. de c. placuit, c. regenerante, & c. quæris in fi. de conſec. di. 4. Conc. Milevit. c. 2. 1. Tim. 2. c. multiplex depend. d. 1. & inf. Seſſ. 25. de invoc. Sanctor. Apoſt.

contradicat Apoſtolo dicenti: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccaverunt.

Si quis hoc Adæ peccatum, quod origine unum eſt, & propagatione, non imitatione transfuſum omnibus, ideſt unicuique proprium, vel per humanæ naturæ vires, vel per aliud remedium aſſerit, tolli, quam per meritum unius mediatoris Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui nos Deo reconciliavit in ſanguine ſuo, factus nobis juſtitia, ſanctificatio, & redemptio: aut negat ipſum Chriſti Jeſu meritum per Baptiſmi ſacramentum in forma Eccleſiæ rite collatum, tam adultis, quam parvulis applicari, anathema ſit: quia non eſt aliud nomen ſub cœlo datum hominibus, in quo oporteat nos ſalvos fieri. Unde illa vox: Ecce agnus Dei: Ecce qui tollit peccata mundi. Et illa: Quicumque baptizati eſtis, Chriſtum induiſtis.

Act. 4. Jo. 1. c. nemo, de conſecr. diſt. 4. Gal. 3. Conc. Epiſ. c. 77 & d. c. placuit, de conſecr. diſt. 4. Cle. unic. de ſum. Trin. c. 2. in fin. eo tit. extr. c. 3. ver. cum ergo de bapt. inf. Seſſ. 7. c. 13. de bapt. Rom. 5. c. placuit, c. quæris, in fi. & c. regenerante, de conſecr. d. 4. Jo. 3. c. ſi filius, &c. non dubito, de conſecr. di. 4. c. debitum cum ſeq. de bapt. Inf. Seſſ. 7. c. 6. cum ſeq. de Sacram. Rom. 6. & ca. propriè. de conſecr. d. 4. & c. regenerante. Rom. 8.

Si quis parvulos recentes ab uteris matrum baptizandos negat, etiam ſi fuerint a baptizatis parentibus orti; aut dicit in remiſſionem quidem peccatorum eos baptizari, ſed nihil ex Adam trahere originalis peccati, quod regenerationis lavacro neceſſe ſit expiari ad vitam æternam conſequendam: unde fit conſequens, ut in eis forma Baptiſmatis in remiſſionem peccatorum non vera, ſed falſa intelligatur; anathema ſit: quoniam non aliter intelligendum eſt id, quod dixit Apoſtolus: Per unum hominem peccatum intravit in mundum, & per peccatum mors, & ita in omnes homines mors pertranſiit, in quo omnes peccaverunt: niſi quemadmodum Eccleſia Catholica ubique diffuſa ſemper intellexit. Propter hanc enim regulam fidei, ex traditione Apoſtolorum, etiam parvuli qui nihil peccatorum in ſemetipſis adhuc committere potuerunt, ideo in remiſſionem peccatorum veraciter baptizantur, ut in eis regeneratione mundetur, quod generatione contraxerunt. Niſi enim quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

Si quis per Jeſu Chriſti Domini noſtri gratiam, quæ in Baptiſmate confertur, reatum originalis peccati remitti negat; aut etiam aſſerit non tolli totum id, quod veram, & propriam peccati rationem habet; ſed

illud

illud dicit tantum radi, aut non imputari, anathema ſit. In renatis enim nihil odit Deus; quia nihil eſt damnationis iis, qui vere conſepulti ſunt cum Chriſto per Baptiſma in mortem; qui non ſecundum carnem ambulant, ſed veterem hominem exuentes, & novum, qui ſecundum Deum creatus eſt, induentes, innocentes, immaculati, puri, innoxii, ac Deo dilecti effecti ſunt, hæredes quidem Dei, cohæredes autem Chriſti; ita ut nihil prorſus eos ab ingreſſu cæli remoretur. Manere autem in baptizatis concupiſcentiam, vel fomitem, hæc ſancta Synodus fatetur, & ſentit, quæ cum ad agonem relicta ſit, nocere non conſentientibus, ſed viriliter per Chriſti Jeſu gratiam repugnantibus non valet: quinimo qui legitime certaverit, coronabitur. Hanc concupiſcentiam, quam aliquando Apoſtolus peccatum appellat, S. Synodus declarat, Eccleſiam catholicam nunquam intellexiſſe peccatum appellari, quod vere, & proprie in renatis peccatum ſit, ſed quia ex peccato eſt, & ad peccatum inclinat. Si quis autem contrarium ſenſerit, anathema ſit.

Coloſſ. 3. Ephes. 4. c. quomodo renovari, de pen. diſt. 2. Rom. 8. Galat. 3. c. non omnis, 22. q. 2. Aug. l. 6. contra Jul. Pelag. c. 6. to. 7. & c. 2. de conſecr. d. 4. 2. Tim. 2. Coloſſ. 3. Rom. 7. c. nam concupiſcem. ext. de con.

Declarat tamen hæc ipſa S. Synodus, non eſſe ſuæ intentionis comprehendere in hoc decreto, ubi de peccato originali agitur, beatam, & immaculatam Virg. Mariam, Dei genitricem, ſed obſervandas eſſe conſtit. fel. rec. Xyſti Papæ IV. ſub pœnis in eis Conſtitut. contentis, quas innovat.

In extrav. com. l. 3. de reliq. & vener. Sanct. c. 2.

Decretum de reformatione. De inſtituenda lectione Sacræ Scripturæ. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Synodus, piis ſummorum Pontificum, & probatorum Conciliorum conſtitutionibus inhærens, eaſque amplectens, & illis adjiciens, ne cæleſtis ille ſacrorum librorum theſaurus, quem Spiritus ſanctus ſumma liberalitate hominibus tradidit, neglectus jaceat; ſtatuit, & decrevit, quod in illis Eccleſiis, in quibus præbenda, aut præſtimonium, ſeu aliud quovis nomine nuncupatum ſtipendium pro lectoribus ſacræ Theologiæ deputatum reperitur, Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, eos, qui præbendam, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium hujuſmodi obtinent, ad ipſius ſacræ Scripturæ expoſitionem, & interpretationem per ſeipſos, ſi idonei fuerint,

alio-

aliоquin per idoneum ſubſtitutum ab ipſis Epiſcopis, Archiepiſcopis, Primatibus, & aliis locorum Ordinariis eligendum, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. De cætero vero præbenda, præſtimonium, aut ſtipendium hujuſmodi non niſi perſonis idoneis, & quæ per ſeipſas id munus explere poſſint, conferantur, & aliter facta proviſio nulla ſit, & invalida. In Eccleſiis autem Metropolitanis, vel cathedralibus, ſi civitas inſignis, vel populoſa fuerit, ac etiam in collegiatis, exiſtentibus in aliquo inſigni oppido, etiam nullius diœceſis, ſi ibi clerus numeroſus fuerit, ubi nulla præbenda, aut præſtimonium, ſeu ſtipendium hujuſmodi deputatum reperitur, præbenda quomodocunque, præterquam ex cauſa reſignationis, primo vacatura, cui aliud onus incompatibile injunctum non ſit, ad eum uſum ipſo facto perpetuo conſtituta, & deputata intelligatur. Et quatenus in ipſis Eccleſiis nulla, vel non ſufficiens præbenda foret, Metropolitanus, vel Epiſcopus ipſe per aſſignationem fructuum alicujus ſimplicis beneficii, ejuſdem tamen debitis ſupportatis oneribus, vel per contributionem beneficiatorum ſuæ civitatis, & diœceſis, vel alias, prout commodius fieri poterit, de Capituli conſilio ita provideat, ut ipſa ſacræ Scripturæ lectio habeatur, ita tamen, ut quæcumque aliæ lectiones, vel conſuetudine, vel quavis alia ratione inſtitutæ, propter id minime prætermittantur: Eccleſiæ vero, quarum annui proventus tenues fuerint, & ubi tam exigua eſt cleri, & populi multitudo, ut Theologiæ lectio in eis commode haberi non poſſit, ſaltem magiſtrum habeant, ab Epiſcopo cum conſilio Capituli eligendum, qui clericos, aliоſque ſcholares pauperes Grammaticam gratis doceat; ut deinceps ad ipſa ſacræ Scripturæ ſtudia, annuente Deo, tranſire poſſint: ideoque illi magiſtro Grammatices, vel alicujus ſimplicis beneficii fructus, quos tamdiu percipiat, quamdiu in docendo perſtiterit, aſſignentur, dum tamen beneficium ipſum ſuo debito non fraudetur obſequio, vel ex Capitulari, vel Epiſcopali menſa condigna aliqua merces perſolvatur; vel alias Epiſcopus ipſe aliquam rationem ineat ſuæ Eccleſiæ, & diœceſi accommodam; ne pia hæc, atque fructuoſa proviſio quovis quæſito colore negligatur. In Monaſteriis

c. quia, & ca. fin. de mag. & inf. ſeſſ. 23. de ref. c. 18.

In ſeſſ. 24. ca. 15. de ref.

Conc. Conſ. 1. c. 15. cum alleg. a [illegible] intra de priv. ſch. priv. 88. c. 1. & c. quia de Mag. Conc. Later. ſub Alex. 3. c. 18. & ſub Innoc. 3. c. 11. & inf. ſeſſ. 23. ca. 18. de ref. Cle. ne in agro de ſtat. Monach.

ſteriis quoque Monachorum, ubi commode fieri queat, etiam lectio ſacræ Scripturæ habeatur; qua in re ſi Abbates negligentes fuerint, Epiſcopi locorum in hoc, ut Sedis Apoſtolicæ delegati, eos ad id opportunis remediis compellant. In conventibus vero aliorum Regularium, in quibus ſtudia commode vigere poſſunt, ſacræ Scrpturæ lectio ſimiliter habeatur; quæ lectio a Capitulis generalibus, vel provincialibus aſſignetur dignioribus magiſtris: in Gymnaſiis etiam publicis, ubi tam honorifica, & cæterarum omnium maxime neceſſaria lectio hactenus inſtituta non fuerit, religioſiſſimorum Principum, ac Rerum publicarum pietate, & charitate ad catholicæ fidei defenſionem, & incrementum, ſanæque doctrinæ conſervationem, & propagationem inſtituatur: & ubi inſtituta foret, & negligeretur, reſtituatur. Et, ne ſub ſpecie pietatis impietas diſſeminetur, ſtatuit eadem S. Synodus, neminem ad hujuſmodi lectionis officium tam publice, quam privatim admittendum eſſe, qui prius ab Epiſcopo loci de vita, moribus, & ſcientia examinatus, & approbatus non fuerit; quod tamen de Lectoribus in clauſtris Monachorum non intelligatur. Docentes vero ipſam ſacram Scripturam, dum publice in ſcholis docuerint, & ſcholares, qui in ipſis ſcholis ſtudent, privilegiis omnibus de perceptione fructum, præbendarum, & beneficiorum ſuorum in abſentia a jure communi conceſſis plene gaudeant, & fruantur.

Abbatis officium in lectore eligendo.

ca. 2. de Mag.

ca. fin. de ma. com. alleg. in meo tract. de pri. ſch. priv. 93.

Caput II.

Quia vero Chriſtianæ Reipublicæ non minus neceſſaria eſt prædicatio Evangelii, quam lectio, & hoc eſt præcipuum Epiſcoporum munus; ſtatuit, & decrevit eadem ſancta Synodus, omnes Epiſcopos, Archiepiſcopos, Primates, & omnes alios Eccleſiarum Prælatos teneri per ſeipſos, ſi legitime impediti non fuerint, ad prædicandum ſanctum JeſuChriſti Evangelium. Si vero contigerit, Epiſcopos, & alios prædictos legitimo detineri impedimento, juxta formam generalis Concilii, viros idoneos aſſumere teneantur ad hujuſmodi prædicationis officium ſalubriter exequendum. Si quis autem hoc adimplere contempſerit, diſtricte ſubjaceat ultioni.

Conc. Mag. cap. 25.

Conc. Rhemen. c. 14. & 15. c. Epiſcopus l. 3. 88. d ſt. inf. ſeſſ. 24. c. 4. de ref. Conc. Lat. ſub Innoc. 3. c. 10. c. inter cætera, de off. ord.

34

ultioni. Archipresbyteri quoque, Plebani, & quicunque Parochiales, vel alias curam animarum habentes, Eccleſias quocumque modo obtinent, per ſe, vel alios idoneos, ſi legitime impediti fuerint, diebus ſaltem Dominicis, & feſtis ſolemnibus, plebes ſibi commiſſas pro ſua, & earum capacitate paſcant ſalutaribus verbis, docendo ea, quæ ſcire omnibus neceſſarium eſt ad ſalutem, annunciandoque eis cum brevitate, & facilitate ſermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes quas ſectari oporteat; ut pœnam æternam evadere, & cœleſtem gloriam conſequi valeant. Id vero ſi quis eorum præſtare negligat, etiam ſi ab Epiſcopi juriſdictione quavis ratione exemptum ſe eſſe prætenderet, etiam ſi Eccleſiæ quovis modo exemptæ dicerentur; aut alicui monaſterio, etiam extra diœceſim exiſtenti, forſan annexæ, vel unitæ, modo re ipſa in diœceſi ſint; provida paſtoralis Epiſcoporum ſollicitudo non deſit, ne illud impleatur: Parvuli petierunt panem, & non erat, qui frangeret eis. Itaque ubi ab Epiſcopo moniti trium menſium ſpatio muneri ſuo defuerint, per cenſuras Eccleſiaſticas, ſeu alias ad ipſius Epiſcopi arbitrium cogantur, ita ut etiam, ſi ei ſic expedire viſum fuerit, ex beneficiorum fructibus alteri, qui id præſtet, honeſta aliqua merces perſolvatur, donec principalis ipſe reſipiſcens officium ſuum impleat.

Conc. Conſtan. ſeſſ. 6. cap. 5. Conc. Later. ult. ſeſſ. 15.

Jer. Thren. 4.

Si quæ vero Parochiales Eccleſiæ reperiantur ſubjectæ monaſteriis in nulla diœceſi exiſtentibus, ſi Abbates, & regulares Prælati in prædictis negligentes fuerint, a Metropolitanis, in quorum provinciis diœceſes ipſæ ſitæ ſunt, tanquam quoad hoc Sedis Apoſtolicæ delegatis, compellantur. Neque hujus decreti executionem conſuetudo, vel exemptio, aut appellatio, aut reclamatio, ſive recurſus impedire valeat, quouſque deſuper a competenti judice, qui ſummarie, & ſola facti veritate inſpecta, procedat, cognitum, & deciſum fuerit. Regulares vero cujuſcunque Ordinis, niſi a ſuis Superioribus de vita, moribus, & ſcientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, prædicare non poſſint, cum qua licentia perſonaliter ſe coram Epiſcopis præſentare, & ab eis benedictionem petere teneantur, antequam prædicare incipiant. In Eccleſiis vero,

Conc. Later. ult. ſeſſ. 11. de modo præd.

quæ

quæ ſuorum Ordinum non ſunt, ultra licentiam ſuorum Superiorum etiam Epiſcopi licentiam habere teneantur, ſine qua in ipſis Eccleſiis non ſuorum Ordinum nullo modo prædicare poſſint; ipſam autem licentiam gratis Epiſcopi concedant.

Si vero (quod abſit) Prædicator errores, aut ſcandala diſſeminaverit in populum, etiam ſi in monaſterio ſui, vel alterius Ordinis prædicet, Epiſcopus ei prædicationem interdicat. Quod ſi hæreſes prædicaverit, contra eum ſecundum juris diſpoſitionem, aut loci conſuetudinem procedat, etiam ſi prędicator ipſe generali, vel ſpeciali privilegio exemptum ſe eſſe prætenderet; quo caſu Epiſcopus authoritate Apoſtolica, & tamquam Sedis Apoſtolicæ delegatus procedat. Curent autem Epiſcopi, ne quis prædicator, vel ex falſis informationibus, vel alias calumnioſe vexetur, juſtamve de eis conquerendi occaſionem habeat.

Ca. excommunicamus, §. quia vero, de hær. inf. ſeſſ. 24. c. 4. de ref. & ca. non liceat diſt. 92. Ad Rom. 10.

Caveant præterea Epiſcopi, ne aliquem vel eorum, qui cum ſint nomine Regulares, extra clauſtra tamen, & obedientiam religionum ſuarum vivunt, vel Preſbyterorum ſæcularium, niſi ipſi noti ſint, & moribus, atque doctrina probati, etiam quorumlibet privilegiorum prætextu, in ſua civitate, vel diœceſi prædicare permittant, donec ab ipſis Epiſcopis ſuper ea re ſancta Sedes Apoſtolica conſulatur: a qua privilegia hujuſmodi niſi tacita veritate, & expreſſo mendacio ab indignis extorqueri veriſimile non eſt.

Quæſtores vero eleemoſynarii, qui etiam quæſtuarii vulgo dicuntur, cujuſcumque conditionis exiſtant, nullo modo nec per ſe, nec per alium prædicare præſumant; & contra facientes ab Epiſcopis, & Ordinariis locorum, privilegiis quibuſcumque non obſtantibus, opportunis remediis omnino arceantur.

Con. Lat. ſub Innoc. 3. c. 62. c. cum ex eo, de pœnit. & remiſſ. Clem. abuſionibus, eod tit. inf. ſeſſ. 21. de refor. c. 9. ut officium. §. compeſcendi, de hær. in 6.

Indictio futuræ Seſſionis.

Item hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decernit, primam futuram Seſſionem tenendam, & celebrandam eſſe die Jovis, feria quinta poſt feſtum beati Jacobi Apoſtoli.

Prorogata deinde fuit Seſſio ad diem 13. *menſis Jan.* 1547.

SES-

SESSIO VI.

Celebrata die 13. Menſis Januar. 1547.

Decretum de juſtificatione.

Proœmium.

CUm hoc tempore non ſine multarum animarum jactura, & gravi Eccleſiaſticæ unitatis detrimento, erronea quædam diſſeminata ſit de juſtificatione doctrina: ad laudem, & gloriam omnipotentis Dei, Eccleſiæ tranquillitatem, & animarum ſalutem, ſacroſancta œcumenica,& generalis Tridentina Synodus,in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea nomine Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, divina providentia Papæ III. Reverendiſſimis Dominis, Dominis Jo. Maria de Monte, Epiſcopo Præneſtino, & Marcello titul. S. Crucis in Hieruſalem Presbytero, ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, exponere intendit omnibus Chriſtifidelibus veram, ſanamque doctrinam ipſius juſtificationis, quam Sol juſtitiæ Chriſtus Jeſus, fidei noſtræ Auctor, & conſummator docuit, Apoſtoli tradiderunt, & Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto ſuggerente, perpetuo retinuit: diſtrictius inhibendo, ne deinceps audeat quiſquam aliter credere, prædicare, aut docere, quam præſenti decreto ſtatuitur, ac declaratur.

De naturæ, & legis ad juſtificandos homines imbecillitate. Cap. I.

Aug. to. 1. l. 5. confeſſ. c. 9.
1. Cor. 15.
Rom. 5.
Eph. 2.
Sup. ſeſſ. 5. in prin.
Rom. 8. & 9.

PRimum declarat S. Synodus, ad juſtificationis doctrinam probe, & ſincere intelligendam, oportere, ut unuſquiſque agnoſcat, & fateatur, quod, cum omnes homines in prævaricationem Adæ innocentiam perdidiſſent, facti immundi, &, ut Apoſtolus inquit, natura filii iræ, quemadmodum in decreto de peccato originali expoſuit, uſque adeo ſervi erant peccati, & ſub poteſtate Diaboli, ac mortis, ut non modò Gentes per vim naturæ, ſed ne Judæi quidem per ipſam

etiam

etiam litteram legis Moyſis inde liberari, aut ſurgere poſſent, tametſi in eis liberum arbitrium minime extinctum eſſet, viribus licet attenuatum, & inclinatum.

De diſpenſatione, & myſterio adventus Chriſti. Cap. II.

QUo factum eſt, ut cœleſtis Pater, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, Chriſtum Jeſum, filium ſuum, & ante legem, & legis tempore multis Sanctis Patribus declaratum, ac promiſſum, cum venit beata illa plenitudo temporis, ad homines miſerit; ut & Judæos, qui ſub lege erant, redimeret, & Gentes, quæ non ſectabantur juſtitiam, juſtitiam apprehenderent, atque omnes adoptionem filiorum reciperent. Hunc propoſuit Deus propitiatorem per fidem in ſanguine ipſius pro peccatis noſtris, non ſolum autem pro noſtris, ſed etiam pro totius mundi.

2. Cor. 1. Gen. 49. Gal. 4. Pſal. 2. 28. & 109. Iſa. 7. 11. & 45. Ier. 23. Habacuc. 3. Oſeæ 6. Baruch 2. 1. Reg. 2. Dan. 9. Auguſt. de Civit. Dei ca. 32. Epheſ. 1. Rom. 3.

Qui per Criſtum juſtificantur. Cap. III.

VErum etſi ille pro omnibus mortuus eſt, non omnes tamen mortis ejus beneficium recipiunt, ſed ii dumtaxat, quibus meritum paſſionis ejus communicatur. Nam ſicut re vera homines, niſi ex ſemine Adæ propagati naſcerentur, non naſcerentur injuſti, cum ea propagatione, per ipſum dum concipiuntur, propriam injuſtitiam contrahant: ita, niſi in Chriſto renaſcerentur, numquam juſtificarentur; cum ea renaſcentia per meritum paſſionis ejus, gratia, qua juſti fiunt, illis tribuatur. Pro hoc beneficio Apoſtolus gratias nos ſemper agere hortatur Patri, qui dignos nos fecit in partes ſortis Sanctorum in lumine, & eripuit de poteſtate tenebrarum, transtulitque in regnum filii dilectionis ſuæ, in quo habemus redemptionem, & remiſſionem peccatorum.

Coloſſ. 2. 1. Tim. 12. & 2. Tim. 1. cu. multiſq. aliis de pœn. diſt. 1. 1. Ioan. 2. Eccli. 17. & c. ſi enim, de pœn. diſt. 1. Pſal. 102. & 115. 2. Cor. 5. & inf. can. 1. Coloſſ. 1.

Inſinuatur deſcriptio juſtificationis impii, & modus ejus in ſtatu gratiæ. Cap. IV.

QUibus verbis juſtificationis impii deſcriptio inſinuatur, ut ſit translatio ab eo ſtatu, in quo homo

Gal. 3. Tit. 3. Cit. de ſum. Trin.

1. Cor. 15. Joan. 3. Ca. ſiluis 1. & c. non dubito, de conſecr. diſt. 4. c. debitum, cum ſeq. extra de Bapt.

naſcitur filius primi Adæ, in ſtatum gratiæ, & adoptionis filiorum Dei per ſecundum Adam Jeſum Chriſtum Salvatorem noſtrum; quæ quidem translatio poſt Euang. promulgatum ſine lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non poteſt, ſicut ſcriptum eſt: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, non poteſt introire in regnum Dei.

De neceſſitate præparationis ad juſtificationem in adultis, & unde ſit. Cap. V.

Infr. can. 3. Zach. 1. Joel. 2. c. convertimini, de pœn. diſt. 1. Jer. in fin. orationis.

DEclarat præterea, ipſius juſtificationis exordium in adultis a Deo per Chriſtum Jeſum, preveniente gratia, ſumendum eſſe, hoc eſt, ab ejus vocatione, quâ, nullis eorum exiſtentibus meritis, vocantur: ut qui per peccata a Deo averſi erant, per ejus excitantem, atq; adjuvantem gratiam ad convertendum ſe ad ſuam ipſorum juſtificationem, eidem gratiæ libere aſſentiendo, & cooperando, diſponantur; ita ut, tangente Deo cor hominis per Spiritus ſancti illuminationem, neque homo ipſe nihil omnino agat, inſpirationem illam recipiens, quippe qui illam abjicere poteſt: neque tamen ſine gratia Dei movere ſe ad juſtitiam coram illo libera ſua voluntate poſſit. Unde in ſacris litteris cum dicitur: Convertimini ad me, & ego convertar ad vos; libertatis noſtræ admonemur. Cum reſpondemus; Converte nos, Domine, ad te, & convertemur; Dei nos gratia præveniri confitemur.

Modus præparationis. Cap. VI.

DIſponuntur autem ad ipſam juſtitiam, dum excitati divina gratia, & adjuti, fidem ex auditu concipientes, libere moventur in Deum, credentes vera eſſe, quæ divinitus revelata, & promiſſa ſunt, atque illud inprimis, a Deo juſtificari impium per gratiam ejus, per redemptionem, quæ eſt in Chriſto Jeſu; & dum peccatores ſe eſſe intelligentes, a divinæ juſtitiæ timore, quo utiliter concutiuntur, ad conſiderandam Dei miſericordiam ſe convertendo, in ſpem eriguntur, fidentes, Deum ſibi propter Chriſtum propitium fore, illumque tanquam omnis juſtitiæ fontem diligere inci-

incipiunt: ac propterea moventur adverſus peccata per odium aliquod, & deteſtationem, hoc eſt, per eam pœnitentiam, quam ante Baptiſmum agi oportet: denique dum proponunt ſuſcipere Baptiſmum, inchoare novam vitam, & ſervare divina mandata. De hac diſpoſitione ſcriptum eſt: Accedentem ad Deum oportet credere, quia eſt, & quod inquirentibus ſe remunerator ſit. Et, Confide, fili, remittuntur tibi peccata tua. Et, Timor Domini expellit peccatum. Et, Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque veſtrum in nomine Jeſu Chriſti, in remiſſionem peccatorum veſtrorum, & accipietis donum Spiritus ſancti. Et, Euntes ergo docete omnes Gentes, baptizantes eos, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, docentes eos ſervare, quæcumque mandavi vobis. Denique, Præparate corda veſtra Domino.

Inf. c. 14. & Seſſ. 14. c. 4 de contritione. Hebr. Mar. 2. Matth. 9. Eccl. 2. Act. 2. c. agunt, & c. propria, de conſ. diſt. 4. Matth. ult. Luc. 24 ca. prim. c. ſi qua, & c. proprie, de conſ. diſt 4. 1. Reg. 7.

Quid ſit juſtificatio impii, & quæ ſint ejus cauſæ.
Cap. VII.

HAnc diſpoſitionem, ſeu præparationem juſtificatio ipſa conſequitur, quæ non eſt ſola peccatorum remiſſio, ſed & ſanctificatio, & renovatio interioris hominis per voluntariam ſuſceptionem gratiæ, & donorum. Unde homo ex injuſto fit juſtus, & ex inimico amicus, ut ſit hæres ſecundum ſpem vitæ æternæ. Hujus juſtificationis cauſæ ſunt, finalis quidem, gloria Dei, & Chriſti, ac vita æterna: efficiens vero, miſericors Deus, qui gratuito abluit, & ſanctificat, ſignans, & ungens Spiritu promiſſionis ſancto, qui eſt pignus hæreditatis noſtræ: meritoria autem, dilectiſſimus unigenitus ſuus, Dominus noſter Jeſus Chriſtus, qui, cum eſſemus inimici, propter nimiam charitatem, qua dilexit nos, ſua ſanctiſſima paſſione in ligno crucis nobis juſtificationem meruit, & pro nobis Deo Patri ſatisfecit: inſtrumentalis item, Sacramentum Baptiſmi, quod eſt Sacramentum fidei, ſine qua nulli unquam contigit juſtificatio: demum unica formalis cauſa eſt juſtitia Dei; non qua ipſe juſtus eſt, ſed qua nos juſtos facit; qua videlicet ab eo donati renovamur ſpiritu mentis noſtræ, & non modo reputamur, ſed vere juſti nominamur, & ſumus juſtitiam in nobis

Tit. 3. Eph. 2. cr nihil eſt, de conſecr. d. 4. c. hoc eſt, de con ſecd. ill. a.

 reci-

c. multiplex de pœn. diſt. 1. c. necquemquam, poſt princ. de conſec. d. 14. Phil. 3. 8. Rom. 5. Inf. can. 10. Concil. Mogun. c. 1. c. ſicut 1. q. 1. & Jac. 2. in fin. Gal. 5. c. circumciſio, & can. firmum, de Pœnit. d. 2. c. 1. §. quia vero de ſacr. unct. Matth. 19. Luc. 15. c. quomodo renovari, de pœnit. diſt. 1. Cle. 1. ep. 1. c. 4. Rom. 5. ſup. ſeſſ. 5. de pec. orig. poſt princ.

recipientes, unuſquiſque ſuam ſecundum menſuram, quam Spiritus ſanctus partitur ſingulis prout vult, & ſecundum propriam cujuſque diſpoſitionem, & cooperationem. Quanquam enim nemo poſſit eſſe juſtus, niſi cui merita paſſionis D. N. Jeſu Chriſti communicantur: id tamen in hac impii juſtificatione fit, dum ejuſdem ſanctiſſimæ paſſionis merito per Spiritum ſanctum charitas Dei diffunditur in cordibus eorum, qui juſtificantur, atque ipſis inhæret. Unde in ipſa juſtificatione cum remiſſione peccatorum hæc omnia ſimul infuſa accipit homo per Jeſum Chriſtum, cui inſeritur, fidem, ſpem, & charitatem; nam fides, niſi ad eam ſpes accedat, & charitas, neque unit perfecte cum Chriſto, neque corporis ejus vivum membrum efficit; qua ratione veriſſime dicitur: Fidem ſine operibus mortuam, & otioſam eſſe. Et in Chriſto Jeſu neque circumciſionem aliquid valere, neque præputium; ſed fidem, quæ per charitatem operatur. Hanc fidem ante Baptiſmi Sacramentum ex Apoſtolorum traditione Catechumeni ab Eccleſia petunt, cum petunt fidem, vitam æternam præſtantem: quam ſine ſpe, & charitate fides præſtare non poteſt. Unde & ſtatim verbum Chriſti audiunt: Si vis ad vitam ingredi, ſerva mandata. Itaque veram, & Chriſtianam juſtitiam accipientes, eam ceu primam ſtolam pro illa, quam Adam ſua inobedientia ſibi, & nobis perdidit, per Chriſtum Jeſum illis donatam, candidam, & immaculatam jubentur ſtatim renati conſervare, ut eam perferant ante tribunal Domini noſtri Jeſu Chriſti, & habeant vitam æternam.

Quomodo intelligatur, impium per fidem, & gratis juſtificari. Cap. VIII.

Rom. 5. Hebr. 11. Infr. can. 5. 4. Rom. 10. Eph. 2. Tit. 3.

CUm vero Apoſtolus dicit, juſtificari hominem per fidem, & gratis; ea verba in eo ſenſu intelligenda ſunt, quem perpetuus Eccleſiæ Cath. conſenſus tenuit, & expreſſit, ut ſcilicet per fidem ideo juſtificari dicamur, quia fides eſt humanæ ſalutis initium, fundamentum, & radix omnis juſtificationis; ſine qua impoſſibile eſt placere Deo, & ad filiorum ejus conſortium pervenire; gratis autem juſtificari ideo dicimur,

quia

quia nihil eorum, quæ juſtificationem præcedunt, ſive fides, ſive opera, ipſam juſtificationis gratiam promeretur: ſi enim gratia eſt, jam non ex operibus: alioquin, ut idem Apoſtolus inquit: gratia jam non eſt gratia.

Contra inanem hæreticorum fiduciam.
Caput IX.

QUamvis autem neceſſarium ſit credere, neque remitti, neque remiſſa unquam fuiſſe peccata, niſi gratis divina miſericordia propter Chriſtum: nemini tamen fiduciam, & certitudinem remiſſionis peccatorum ſuorum jactanti, & in ea ſola quieſcenti, peccata dimitti, vel dimiſſa eſſe, dicendum eſt; cum apud hæreticos, & ſchiſmaticos poſſit eſſe, imo noſtra tempeſtate ſit, & magna contra Eccleſiam catholicam contentione prædicetur vana hæc, & ab omni pietate remota fiducia. Sed neque illud aſſerendum eſt, oportere eos, qui vere juſtificati ſunt, abſque ulla omnino dubitatione apud ſemetipſos ſtatuere ſe eſſe juſtificatos, neminemque a peccatis abſolvi, ac juſtificari, niſi eum, qui certo credat, ſe abſolutum, & juſtificatum eſſe; atque hac ſola fide abſolutionem, & juſtificationem perfici, quaſi qui hoc non credit, de Dei promiſſis, deque mortis, & reſurrectionis Chriſti efficacia dubitet. Nam ſicut nemo pius de Dei miſericordia, de Chriſti merito, deque Sacramentorum virtute, & efficacia dubitare debet: ſic quilibet, dum ſeipſum, ſuamque propriam infirmitatem, & indiſpoſitionem reſpicit, de ſua gratia formidare, & timere poteſt, cum nullus ſcire valeat certitudine fidei, cui non poteſt ſubeſſe falſum, ſe gratiam Dei eſſe conſecutum.

Inf. cap. 12. & 13.

Infr. cap. 12. 13. 14. & 15.

De acceptæ juſtificationis incremento.
Caput X.

SIc ergo juſtificati, & amici Dei, ac domeſtici facti, euntes de virtute in virtutem renovantur, ut Apoſtolus inquit, de die in diem; hoc eſt, mortificando membra carnis ſuæ, & exhibendo ea arma juſtitiæ in ſanctificationem per obſervationem mandatorum Dei,

Pſalm. 83. Pſalm. 88. Inf. c. 24. 2. Cor. 4. ſi. Coloſ. 3. cap. cum ſanct. de pœn. diſt. 12.

Apoc. ult. Eccli. 18. Jacob. 2.

& Eccleſiæ in ipſa juſtitia per Chriſti gratiam accepta, cooperante fide, bonis operibus, creſcunt, atque magis juſtificantur, ſicut ſcriptum eſt: Qui juſtus eſt, juſtificetur adhuc. Et iterum: Ne verearis uſque ad mortem juſtificari. Et rurſus: Videtis, quoniam ex operibus juſtificatur homo, & non ex fide tantum. Hoc vero juſtitiæ incrementum petit ſancta Eccleſia, cum orat: Da nobis, Domine, fidei, ſpei, & charitatis augmentum.

De obſervatione mandatorum, deque illius neceſſitate, & poſſibilitate. Cap. XI.

Infr. c. 18. 1. Jo. 5. Matt. 11. in fi. Jo. 14. Conc. Afr. ca. 81. 82. 98. Conc. Mil. c. 7. 8. &9.

Nemo autem, quantumvis juſtificatus, liberum ſe eſſe ab obſervatione mandatorum putare debet: nemo temeraria illa, & a Patribus ſub anathemate prohibita voce uti, Dei præcepta homini juſtificato ad obſervandum eſſe impoſſibilia. Nam Deus impoſſibilia non jubet, ſed jubendo monet & facere, quod poſſis, & petere, quod non poſſis, & adjuvat, ut poſſis. Cujus mandata gravia non ſunt, cujus jugum ſuave eſt, & onus leve. Qui enim ſunt filii Dei, Chriſtum diligunt; qui autem diligunt eum, ut ipſemet teſtatur, ſervant ſermones ejus; quod utique cum divino auxilio præſtare poſſunt. Licet enim in hac mortali vita, quantumvis ſancti, & juſti in levia ſaltem, & quotidiana, quæ etiam venialia dicuntur, peccata, quandoque cadant, non propterea deſinunt eſſe juſti. Nam juſtorum illa vox eſt & humilis, & verax: Dimitte nobis debita noſtra. Quo fit, ut juſti ipſi eo magis ſe obligatos ad ambulandum in via juſtitiæ ſentire debeant, quo liberati jam a peccato, ſervi autem facti Deo, ſobrie, juſte, & pie viventes proficere poſſunt per Chriſtum Jeſum, per quem acceſſum habuerunt in gratiam iſtam. Deus namque ſua gratia ſemel juſtificatos non deſerit, niſi ab eis prius deſeratur. Itaque nemo ſibi in ſola fide blandiri debet, putans fide ſola ſe hæredem eſſe conſtitutum, hæreditatemque conſecuturum, etiam ſi Chriſto non compatiatur, ut & conglorificetur; nam & Chriſtus ipſe, ut inquit Apoſtolus, cum eſſet filius Dei, didicit ex iis, quæ paſſus eſt, obedientiam: & conſummatus factus eſt omnibus obtem-

Matth. 6. Luc. 11. ca. unum, 15. q. c. adhuc, &c. de quotidianis, de pœnit. di. 3. Tit. 2. Inf. c. 20. Phil. 1. Hebr. 5.

obtemperantibus ſibi, cauſa ſalutis æternæ. Propterea Apoſt. ipſe monet juſtificatos, dicens: Neſcitis, quod ii, qui in ſtadio currunt, omnes quidem currunt, ſed unus accipit bravium? ſic currite, ut comprehendatis. Ego igitur ſic curro, non quaſi in incertum: ſic pugno, non quaſi aerem verberans: ſed caſtigo corpus meum, & in ſervitutem redigo, ne forte, cum aliis prædicaverim, ipſe reprobus efficiar. Item princeps Apoſtolorum Petrus: Satagite, ut per bona opera certam veſtram vocationem, & electionem faciatis: hæc enim facientes non peccabitis aliquando. Unde conſtat, eos orthodoxæ religionis doctrinæ adverſari, qui dicunt, juſtum in omni bono opere ſaltem venialiter peccare, aut (quod intolerabilius eſt) pœnas æternas mereri: atque etiam eos, qui ſtatuunt, in omnibus operibus juſtos peccare, ſi in illis ſuam ipſorum ſocordiam excitando, & ſeſe ad currendum in ſtadio cohortando, cum hoc, ut in primis glorificetur Deus, mercedem quoque intueantur æternam, cum ſcriptum ſit: Inclinavi cor meum ad faciendas juſtificationes tuas propter retributionem: & de Moſe dicat Apoſtolus, quod reſpiciebat in remunerationem.

1. Cor. 9. 2. Pet. 1. Inf. ca. 15. Inf. c. 31. Pſal. 11. 8. Heb. 11.

Prædeſtinationis temerariam præſumptionem cavendum eſſe. Cap. XII.

NEmo quoque, quamdiu in hac mortalitate vivitur, de arcano divinæ prædeſtinationis myſterio uſque adeo præſumere debet, ut certo ſtatuat, ſe omnino eſſe in numero prædeſtinatorum: quaſi verum eſſet, quod juſtificatus aut amplius peccare non poſſit, aut, ſi peccaverit, certam ſibi reſipiſcentiam promittere debeat; nam niſi ex ſpeciali revelatione ſciri non poteſt, quos Deus ſibi elegerit.

Inf. c. 15. & 16. ca. corripiantur, in fi. 24. q. 31. Prov. 29. Ezech. 18. Gal. 3.

De perſeverantiæ munere. Cap. XIII.

SImiliter de perſeverantiæ munere, de quo ſcriptum eſt: Qui perſeveraverit uſque in finem, hic ſalvus erit: quod quidem aliunde haberi non poteſt, niſi ab eo, qui potens eſt, eum, qui ſtat, ſtatuere, ut perſeveranter ſtet; & eum, qui cadit, reſtituere,

Matt. 24. ca. ſuggeſtum 7. q. 1. & c. 8. non revertebantur, de pœn. d. 1. inf. ca. 10. & 22. Ezech. 33.

 ne-

nemo ſibi certi aliquid abſoluta certitudine polliceatur: tametſi in Dei auxilio firmiſſimam ſpem collocare, & reponere omnes debent. Deus enim, niſi ipſi illius gratiæ defuerint, ſicut cœpit opus bonum, ita perficiet, operans velle, & perficere. Veruntamen qui ſe exiſtimant ſtare, videant, ne cadant; &cum timore, ac tremore ſalutem ſuam operentur in laboribus, in vigiliis, in eleemoſynis, in orationibus, & oblationibus, in jejuniis, & caſtitate: formidare enim debent, ſcientes, quod in ſpem gloriæ, & nondum in gloriam renati ſunt, de pugna, quæ ſupereſt, cum carne, cum mundo, cum diabolo; in qua victores eſſe non poſſunt, niſi cum Dei gratia Apoſtolo obtemperent dicenti: Debitores ſumus non carni, ut ſecundum carnem vivamus; ſi enim ſecundum carnem vixeritis, moriemini; ſi autem ſpiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis.

Philipp. 2. 1. Cor. 10.

Roman. 8.

De lapſis, & eorum reparatione. Cap. XIV.

Inf.c. 23.& 29. c. firmiter in fin. extr.de ſumm.Trinit. ca. ſecund. poſt naufrag.de pœn. d. 1.

QUi vero ab accepta juſtificationis gratia per peccatum exciderunt, rurſus juſtificari poterunt, cum, excitante Deo per Pœnitentiæ Sacramentum, merito Chriſti amiſſam gratiam recuperare procuraverint. Hic enim juſtificationis modus eſt lapſis reparatio, quam ſecundam poſt naufragium deperditæ gratiæ tabulam Sancti Patres apte nuncuparunt. Etenim pro iis, qui poſt Baptiſmum in peccata labuntur, Chriſtus Jeſus Sacramentum inſtituit Pœnitentiæ, cum dixit: Accipite Spiritum ſanctum, quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt. Unde docendum eſt, Chriſtiani hominis pœnitentiam poſt lapſum multo aliam eſſe a baptiſmali; eaque contineri non modo ceſſationem a peccatis, & eorum deteſtationem, aut cor contritum, & humiliatum, verum etiam eorumdem ſacramentalem Confeſſionem, ſaltem in voto, & ſuo tempore faciendam, & ſacerdotalem abſolutionem, itemque ſatisfactionem per jejunia, eleemoſynas, orationes, & alia pia ſpiritualis vitæ exercitia; non quidem pro pœna æterna, quæ vel Sacramento, vel Sacramenti voto una cum culpa remittitur, ſed pro pœna temporali, quæ, ut ſacræ literæ

Joan. 20. ca. ut conſtitueretur, 50. d. c. 1: evidenter 1. q. 1.cum ſimili infr. ſeſſ. 14. de pœnit. c. 2 3. & 4. Pſalm. 50. c. ſacrificium, de Pœn. d. 1.

ræ docent, non tota ſemper, ut in Baptiſmo fit, dimittitur illis, qui gratiæ Dei, quam acceperunt, ingrati Spiritum ſanctum contriſtaverunt, & templum Dei violare non ſunt veriti. De qua Pœnitentia ſcriptum eſt: Memor eſto, unde excideris; age pœnitentiam, & prima opera fac. Et iterum: Quæ ſecundum Deum triſtitia eſt, pœnitentiam in ſalutem ſtabilem operatur. Et rurſus; Pœnitentiam agite, & facite fructus dignos pœnitentiæ.

Eph. 4. 1. Cor. 3. Apo. 2. c. quia ſancitum, 50. diſt. & c. miror, de pœnit. diſt. 1. 2. Cor. 7. Matth. 3. 4. Luc. 3.

Quolibet peccato mortali amitti gratiam, ſed non fidem
Cap. XV.

ADverſus etiam hominum quorumdam callida ingenia, qui per dulces ſermones, & benedictiones ſeducunt corda innocentium, aſſerendum eſt, non modo infidelitate, per quam & ipſa fides amittitur, ſed etiam quocumque alio mortali peccato, quamvis non amittatur fides, acceptam juſtificationis gratiam amitti, divinæ legis doctrinam defendendo, quæ a regno Dei non ſolum infideles excludit, ſed & fideles quoque, fornicarios, adulteros, molles, maſculorum concubitores, fures, avaros, ebrioſos, maledicos, rapaces, cæteroſque omnes, qui lethalia committunt peccata, a quibus cum divinæ gratiæ adjumento abſtinere poſſunt, & pro quibus a Chriſti gratia ſeparantur.

Infr. ca. 27. Rom. 16. 1. Tim. 1.

De fructu juſtificationis, hoc eſt, de merito bonorum operum, deque ipſius meriti ratione.
Cap. XVI.

HAc igitur ratione juſtificatis hominibus, ſive acceptam gratiam perpetuo conſervaverint, ſive amiſſam recuperaverint, proponenda ſunt Apoſtoli verba: Abundate in omni opere bono, ſcientes, quod labor veſter non eſt inanis in Domino; non enim injuſtus eſt Deus, ut obliviſcatur operis veſtri, & dilectionis, quam oſtendiſtis in nomine ipſius. Et, Nolite amittere confidentiam veſtram, quæ magnam habet remunerationem. Atque ideo bene operantibus uſque in finem, & in Deo ſperantibus proponenda eſt vita æterna, & tanquam gratia filiis Dei per Chriſtum Jeſum miſe-

Heb. 6. ca. non eſt tam injuſtus, de pœn. diſt. 2. Hebr. 10. in fi. infr. a 26.

miſericorditer promiſſa, & tanquam merces, ex ipſius Dei promiſſione, bonis ipſorum operibus, & meritis fideliter reddenda. Hæc eſt enim illa corona juſtitiæ, quam poſt ſuum certamen, & curſum, repoſitam ſibi eſſe, ajebat Apoſtolus, a juſto judice ſibi reddendam: non ſolum autem ſibi, ſed & omnibus, qui diligunt adventum ejus. Cum enim ille ipſe Chriſtus Jeſus, tanquam caput in membra, & tanquam vitis in palmites, in ipſos juſtificatos jugiter virtutem influat; quæ virtus bona eorum opera ſemper antecedit, & comitatur, & ſubſequitur, & ſine qua nullo pacto Deo grata, & meritoria eſſe poſſent: nihil ipſis juſtificatis amplius deeſſe credendum eſt, quominus plene illis quidem operibus, quæ in Deo ſunt facta, & divinæ legi pro hujus ſtatu ſatisfeciſſe, & vitam æternam ſuo etiam tempore (ſi tamen in gratia deceſſerint) conſequendam, vere promeruiſſe cenſeantur: cum Chriſtus Salvator noſter dicat: Si quis biberit ex aqua, quam ego dabo ei, non ſitiet in æternum; ſed fiet in eo fons aquæ ſalientis in vitam æternam. Ita neque propria noſtra juſtitia tanquam ex nobis propria ſtatuitur: neque ignoratur, aut repudiatur juſtitia Dei; quæ enim juſtitia noſtra dicitur, quia per eam nobis inhærentem juſtificamur; illa eadem Dei eſt, quia a Deo nobis infunditur per Chriſti meritum. Neque vero illud omittendum eſt, quod licet bonis operibus in ſacris litteris uſque adeo tribuatur, ut etiam qui uni ex minimis ſuis potum aquæ frigidæ dederit, promittat Chriſtus, eum non eſſe ſua mercede cariturum: & Apoſtolus teſtetur, id, quod in præſenti eſt momentaneum, & leve tribulationis noſtræ, ſupra modum in ſublimitate æternum gloriæ pondus operari in nobis; abſit tamen, ut Chriſtianus homo in ſe ipſo vel confidat, vel glorietur, & non in Domino, cujus tanta eſt erga omnes homines bonitas, ut eorum velit eſſe merita, quæ ſunt ipſius dona. Et quia in multis offendimus omnes, unuſquiſque ſicut miſericordiam, & bonitatem, ita ſeveritatem, & judicium ante oculos habere debet, neque ſeipſum aliquis, etiamſi nihil ſibi conſcius fuerit, judicare; quoniam omnis hominum vita non humano judicio examinanda, & judicanda, eſt, ſed Dei; qui illuminabit abſcondita tenebrarum, & mani-

2. Tim. 4. — Joan. 15. 1. Cor. 11. & Aug. ſup. Ho. Jo. 15. — Io. 4. — Matt. 10. in fin. & Marc. 9. circa fin. — 2. Cor. 4. in fi. Gal. 6. Jer. 9. — Jac. 3. — 1. Cor. 4. Matth. 19.

& manifeſtabit conſilia cordium, & tunc laus erit unicuique a Deo; qui, ut ſcriptum eſt, reddet unicuique ſecundum opera ſua. Poſt hanc catholicam de juſtificatione doctrinam, quam niſi quiſque fideliter, firmiterque receperit, juſtificari non poterit; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubjungere, ut omnes ſciant, non ſolum quid tenere, & ſequi, ſed etiam quid vitare, & fugere debeant.

DE JUSTIFICATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, hominem ſuis operibus, quæ vel per humanæ naturæ vires, vel per legis doctrinam fiant, abſque divina per Jeſum Chriſtum gratia poſſe juſtificari coram Deo; anathema ſit. Sup. c. 1. & 3. Rom. 3. 1. Cor. 15.

CANON II.

Si quis dixerit, ad hoc ſolum divinam gratiam per Chriſtum Jeſum dari, ut facilius homo juſte vivere, ac vitam æternam promereri poſſit; quaſi per liberum arbitrium ſine gratia utrumque, ſed ægre tamen, & difficulter poſſit; anathema ſit. Conc. Milev. 3. ca. 3. Conc. Africa. 80. & ca. ult. de conſec. d. 4. inf. c. 4.

CANON III.

Si quis dixerit, ſine præveniente Spiritus ſancti inſpiratione, atque ejus adjutorio, hominem credere, ſperare, diligere, aut pœnitere poſſe, ſicut oportet, ut ei juſtificationis gratia conferatur; anathema ſit. Sup. c. 5. Rom. 5.

CANON IV.

Si quis dixerit, liberum hominis arbitrium a Deo motum, & excitatum nihil cooperari, aſſentiendo Deo excitanti, atque vocanti, quo ad obtinendam juſtificationis gratiam ſe diſponat, ac præparet, neque poſſe diſſentire, ſi velit, ſed veluti inanime quoddam nihil omnino agere, mereque paſſive ſe habere; anathema ſit. Sup. c. 2. & c. 5.

CANON V.

Si quis liberum hominis arbitrium poſt Adæ peccatum amiſſum, & extinctum eſſe dixerit, aut rem eſſe de ſolo titulo, imo titulum ſine re, figmentum denique a Satana invectum in Eccleſiam; anathema ſit.

CANON VI.

Joan. 1. Conc. Arausic. 2. c. 25.

Si quis dixerit, non eſſe in poteſtate hominis vias ſuas malas facere, ſed mala opera, ita ut bona, Deum operari, non permiſſive ſolum, ſed etiam proprie, & per ſe, adeo ut ſit proprium ejus opus non minus proditio Judæ, quam vocatio Pauli; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, opera omnia, quę ante juſtificationem fiunt, quacumque ratione facta ſint, vere eſſe peccata, vel odium Dei mereri, aut quanto vehementius quis nititur ſe diſponere ad gratiam, tanto eum gravius peccare; anathema ſit.

CANON VIII.

Pſal. 87. Luc. 12. & Mar. 9. in fin.

Si quis dixerit, gehennę metum, per quem ad miſericordiam Dei de peccatis dolendo confugimus, vel a peccando abſtinemus, peccatum eſſe, aut peccatores pejores facere; anathema ſit.

CANON IX.

Sup. c. 7. & 8. Eph. 1. & 4.

Si quis dixerit, ſola fide impium juſtificari, ita ut intelligat, nihil aliud requiri, quod ad juſtificationis gratiam conſequendam cooperetur, & nulla ex parte neceſſe eſſe, eum ſuę voluntatis motu pręparari, atque diſponi; anathema ſit.

CANON X.

Gal. 2. & 3. Eph. 1. & 4.

Si quis dixerit, homines ſine Chriſti juſtitia, per quam nobis meruit, juſtificari, aut per eam ipſam formaliter juſtos eſſe; anathema ſit.

CANON XI.

Sup. c. 8. Rom. 5.

Si quis dixerit, homines juſtificari vel ſola imputatione juſtitiæ Chriſti, vel ſola peccatorum remiſſione, excluſa gratia, & charitate, quę in cordibus eorum per Spiritum ſanctum diffundatur, atque illis inhęreat: aut etiam gratiam, qua juſtificamur, eſſe tantum favorem Dei; anathema ſit.

CANON XII.

Sup. c. 9.

Si quis dixerit, fidem juſtificantem nihil aliud eſſe, quam fiduciam divinæ miſericordiæ peccata remittentis propter Chriſtum, vel eam fiduciam ſolam eſſe, qua juſtificamur; anathema ſit.

CANON XIII.

Sup. c. 10.

Si quis dixerit, omni homini ad remiſſionem peccatorum aſſequendam neceſſarium eſſe, ut credat certo,

& abſ-

& abſque ulla hæſitatione propriæ infirmitatis, & indiſpoſitionis, peccata ſibi eſſe remiſſa; anathema ſit.

CANON XIV.

Sup. c. 9.

Si quis dixerit, hominem a peccatis abſolvi, ac juſtificari ex eo, quod ſe abſolvi, ac juſtificari certo credat, aut neminem vere eſſe juſtificatum, niſi qui credat, ſe eſſe juſtificatum, & hac ſola fide abſolutionem, & juſtificationem perfici; anathema ſit.

CANON XV.

Sup. c. 12.

Si quis dixerit, hominem renatum, & juſtificatum teneri ex fide ad credendum, ſe certo eſſe in numero prædeſtinatorum; anathema ſit.

CANON XVI.

Sup. c. 13. Galat. 3. Ezech. 18. Prov. 28.

Si quis magnum illud uſque in finem perſeverantiæ donum ſe certo habiturum abſoluta, & infallibili certitudine dixerit, niſi hoc ex ſpeciali revelatione didicerit; anathema ſit.

CANON XVII.

Sup. c. 12. Rom. 11.

Si quis juſtificationis gratiam non niſi prædeſtinatis ad vitam contingere dixerit, reliquos vero omnes, qui vocantur, vocari quidem, ſed gratiam non accipere, utpote divina poteſtate prędeſtinatos ad malum; anathema ſit.

CANON XVIII.

Sup. c. 11. 1. Joan. 5. Rom. 13.

Si quis dixerit, Dei præcepta homini etiam juſtificato, ſub gratia conſtituto eſſe ad obſervandum impoſſibilia; anathema ſit.

CANON XIX.

Si quis dixerit, nihil præceptum eſſe in Evangelio præter fidem, cætera eſſe indifferentia, neque præcepta, neque prohibita, ſed libera; aut decem præcepta nihil pertinere ad Chriſtianos; anathema ſit.

CANON XX.

Sup. c. 11.

Si quis hominem juſtificatum, & quantumlibet perfectum dixerit non teneri ad obſervantiam mandatorum Dei, & Eccleſiæ, ſed tantum ad credendum, quaſi vero Evangelium ſit nuda, & abſoluta promiſſio vitæ æternæ ſine conditione obſervationis mandatorum; anathema ſit.

CA-

CANON XXI.

Phil. 5. Joan. 15. Si quis dixerit, Chriſtum Jeſum a Deo hominibus datum fuiſſe ut redemptorem, cui fidant, non etiam ut Legislatorem, cui obediant; anathema ſit.

CANON XXII.

Sup. c. 13. Si quis dixerit, juſtificatum vel ſine ſpeciali auxilio Dei in accepta juſtitia perſeverare poſſe, vel cum eo non poſſe; anathema ſit.

CANON XXIII.

Sup. c. 14. Si quis hominem ſemel juſtificatum dixerit amplius peccare non poſſe, neque gratiam amittere; atque ideo eum, qui labitur, & peccat, nunquam vere fuiſſe juſtificatum: aut contra, poſſe in tota vita peccata omnia, etiam venialia vitare, niſi ex ſpeciali Dei privilegio, quemadmodum de Beata Virgine tenet Eccleſia; anathema ſit.

CANON XXIV.

Sup. c. 10. Si quis dixerit, juſtitiam acceptam non conſervari, atque etiam non augeri coram Deo per bona opera, ſed opera ipſa fructus ſolummodo, & ſigna eſſe juſtificationis adeptæ, non autem ipſius augendæ cauſam; anathema ſit.

CANON XXV.

Sup. c. 11. in Si quis in quolibet bono opere juſtum ſaltem venialiter peccare dixerit, aut (quod intolerabilius eſt) mortaliter, atque ideo pœnas æternas mereri: tantumque ob id non damnari; quia Deus ea opera non imputet ad damnationem; anathema ſit.

CANON XXVI.

Sup. c. 16. Matth. 10. Pſal. 118. Si quis dixerit, juſtos non debere pro bonis operibus, quæ in Deo fuerint facta, expectare, & ſperare æternam retributionem a Deo per ejus miſericordiam, & Jeſu Chriſti meritum, ſi bene agendo, & divina mandata cuſtodiendo uſque in finem perſeveraverint; anathema ſit.

CANON XXVII.

Sup. c. 15. Si quis dixerit, nullum eſſe mortale peccatum, niſi infidelitatis: aut nullo alio, quantumvis gravi, & enormi, præterquam infidelitatis peccato, ſemel acceptam gratiam amitti; anathema ſit.

CA-

CANON XXVIII.

Si quis dixerit, amiſſa per peccatum gratia, ſimul & fidem ſemper amitti, aut fidem, quæ remanet, non eſſe veram fidem, licet non ſit viva; aut eum, qui fidem ſine charitate habet, non eſſe Chriſtianum; anathema ſit. Sup. c. 14.

CANON XXIX.

Si quis dixerit, eum, qui poſt Baptiſmum lapſus eſt, non poſſe per Dei gratiam reſurgere, aut poſſe quidem, ſed ſola fide amiſſam juſtitiam recuperare ſine Sacramento Pœnitentiæ, prout ſancta Romana, & univerſalis Eccleſia a Chriſto Domino, & ejus Apoſtolis edocta, hucuſque profeſſa eſt, ſervavit, & docuit; anathema ſit. Inf. ſeſ. 14. Can. 15. de pœn.

CANON XXX.

Si quis poſt acceptam juſtificationis gratiam cuilibet peccatori pœnitenti ita culpam remitti, & reatum æternæ pœnæ deleri dixerit, ut nullus remaneat reatus pœnæ temporalis exſolvendæ, vel in hoc ſæculo, vel in futuro in Purgatorio, antequam ad regna cœlorum aditus patere poſſit; anathema ſit. Inf. ſeſſ. 25. in princ.

CANON XXXI.

Si quis dixerit, juſtificatum peccare, dum intuitu æternæ mercedis bene operatur; anathema ſit. Sup. c. 11. in fin.

CANON XXXII.

Si quis dixerit, hominis juſtificati bona opera ita eſſe dona Dei, ut non ſint etiam bona ipſius juſtificati merita, aut ipſum juſtificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam, & Jeſu Chriſti meritum, cujus vivum membrum eſt, fiunt, non vere mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipſius vitæ æternæ (ſi tamen in gratia deceſſerit) conſecutionem, atque etiam gloriæ augmentum; anathema ſit.

CANON XXXIII.

Si quis dixerit, per hanc doctrinam catholicam de juſtificatione a S. Synodo hoc præſenti decreto expreſſam, aliqua ex parte gloriæ Dei, vel meritis Jeſu Chriſti D. N. derogari; & non potius veritatem fidei noſtræ, Dei denique, ac Chriſti Jeſu gloriam illuſtrari; anathema ſit.

Decretum de reformatione. Cap. I.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad reſtituendam collapſam admodum Eccleſiaſticam diſciplinam, depravatoſque in Clero, & populo Criſtiano mores emendandos ſe accingere volens, ab iis, qui majoribus Eccleſiis præſunt, initium cenſuit eſſe ſumendum; integritas enim præſidentium ſalus eſt ſubditorum. Confidens itaque per Domini, ac Dei noſtri miſericordiam, providamque ipſius Dei in terris Vicarii ſolertiam omnino futurum, ut ad Eccleſiarum regimen (onus quippe Angelicis humeris formidandum) qui maxime digni fuerint, quorumque prior vita, ac omnis ætas a puerilibus exordiis uſque ad perfectiores annos per diſciplinæ ſtipendia eccleſiaſticæ laudabiliter acta teſtimonium præbeat; ſecundum venerabiles beatorum Patrum ſanctiones aſſumantur: omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, & Cathedralibus eccleſiis quibuſcunque quovis nomine, ac titulo præfectos monet, ac monitos eſſe vult, ut attendentes ſibi, & univerſo gregi, in quo Spiritus ſanctus poſuit eos regere Eccleſiam Dei, quam acquiſivit ſanguine ſuo, vigilent, ſicut Apoſtolus præcipit, in omnibus laborent, & miniſterium ſuum impleant; implere autem illud ſe nequaquam poſſe ſciant, ſi greges ſibi commiſſos mercenariorum more deſerant; atque ovium ſuarum, quarum ſanguis de eorum eſt manibus a ſupremo Judice requirendus, cuſtodiæ minime incumbant; cum certiſſimum ſit, non admitti paſtoris excuſationem, ſi lupus oves comedit, & paſtor neſcit. Ac nihilominus, quia nonnulli (quod vehementer dolendum eſt) hoc tempore reperiuntur, qui propriæ ſalutis immemores, terrenaque cæleſtibus, ac divinis humana præferentes, in diverſis curiis vagantur, aut in negotiorum temporalium ſollicitudine, ovili derelicto, atque ovium ſibi commiſſarum cura neglecta, ſe retinent occupatos: placuit ſacroſanctæ Synodo, antiquos Canones, qui temporum, atque hominum injuria pene in deſuetudinem abierunt, adverſus non reſidentes promulgatos innovare; quemadmodum virtute

præ-

c. inter corporalia, ext. de tranſ. Epiſc.

c. in ſacerdot. & c. Epiſcopor. 61. d. c. ſi. 59. d. & inf. Seſſ. 24. de ref. c. 1.

Act. 20. 1. Tim. 4. Joan. 10. c. ſit rector. 43. d. c. adverſitas. 7. q. 1. c. niſi de renunc. Ezech. 33. Act. 20. 6. Epheſ. 43. d. c. 1. 11. q. 1. & inf. Seſſ. 24. c. 1. in fin. de ref. c. prævenit cum multis ſeq. 7. q. 1. de cler. non reſid. per totum, c. cum ex eo de elect. in 6.

præſentis decreti innovat; ac ulterius pro firmiori eorumdem reſidentia, & formandis in Eccleſia moribus in hunc, qui ſequitur, modum ſtatuere, atque ſancire. Si quis à Patriarchali, Primatiali, Metropolitana, ſeu Cathedrali Eccleſia, ſibi quocunque titulo, cauſa, nomine, ſeu jure commiſſa, quacumque ille dignitate, gradu, & præeminentia præfulgeat, legitimo impedimento, ſeu juſtis, & rationabilibus cauſis ceſſantibus, ſex menſibus continuis extra ſuam diœceſim morando abfuerit, quartæ partis fructuum unius anni, fabricæ Eccleſiæ, & pauperibus loci per Superiorem Eccleſiaſticum applicandorum, pœnam ipſo jure incurrat. Quod ſi per alios ſex menſes in hujuſmodi abſentia perſeveraverit, aliam quartam partem fructuum ſimiliter applicandam eo ipſo amittat. Creſcente vero contumacia, ut ſeveriori ſacrorum Canonum cenſuræ ſubjiciatur, Metropolitanus ſuffraganeos Epiſcopos abſentes, Metropolitanum vero abſentem ſuffraganeus Epiſcopus antiquior reſidens, ſub pœna interdicti ingreſſus Eccleſiæ eo ipſo incurrenda, infra tres menſes per litteras, ſeu nuncium Romano Pontifici denunciare teneatur, qui in ipſos abſentes, prout cujuſque major, aut minor contumacia exegerit, ſuæ ſupremæ Sedis auctoritate animadvertere, & Eccleſiis ipſis de Paſtoribus utilioribus providere poterit, ſicut in Domino noverit ſalubriter expedire.

ca. ex tuæ, de cler. non reſid. c. quoniam, § porro.

Inf. ſeſſ. 23. de ref. c. 1. & 2. ſeſſ. 24. c. 12. de ref. & ſeſſ. 22. c. 3. de ref. c. ex parte, de cler. non reſid.

Cap. II.

c. fin. de reſcr. in 6.

Epiſcopi inferiores quævis beneficia Eccleſiaſtica, perſonalem reſidentiam de jure, ſive conſuetudine exigentia, in titulum, ſive commendam obtinentes, ab eorum Ordinariis, quemadmodum eis pro bono Eccleſiarum regimine, & divini cultus augmento, locorum, & perſonarum qualitate penſata, expediens videbitur, opportunis juris remediis reſidere cogantur; nullique privilegia, ſeu indulta perpetua de non reſidendo, aut de fructibus in abſentia percipiendis ſuffragentur. Indulgentiis vero, & diſpenſationibus temporalibus ex veris, & rationabilibus cauſis tantum conceſſis, & coram Ordinario legitime probandis, in ſuo robore permanſuris; quibus caſibus nihilominus officium ſit Epiſcoporum, tamquam in hac parte a Sede Apoſtolica delegatorum, provide-

ca. cum. ex eo. de electio. in 6. c. beneficium, de regul.

C

videre, ut per deputationem idoneorum Vicariorum, & congruæ portionis fructuum aſſignationem cura animarum nullatenus negligatur; nemini, quoad hoc, privilegio, ſeu exemptione quacumque ſuffragante.

Cap. III.

c. qualiter, & quando l. 2. de acc.

ECcleſiarum Prælati ad corrigendum ſubditorum exceſſus prudenter, ac diligenter intendant, & nemo ſecularis Clericus, cujuſvis perſonalis, vel regularis, extra monaſterium degens, etiam ſui ordinis privilegii prætextu, tutus cenſeatur, quominus, ſi deliquerit, ab Ordinario loci, tanquam ſuper hoc a Sede Apoſtolica delegato, ſecundum canonicas ſanctiones viſitari, puniri, & corrigi valeat.

Inf. ſeſſ. 14. de ref. c. 1. & 4. & ſeſſ. fin. cap. 14. de regul.

Cap. IV.

Inf. ſeſſ. ult. de ref. c. 6.

CApitula cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum, illorumque perſonæ, nullis exemptionibus, conſuetudinibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent auctores, non etiam ſucceſſores, tueri ſe poſſint, quominus a ſuis Epiſcopis, & aliis majoribus Prælatis per ſeipſos ſolos, vel illis, quibus ſibi videbitur, adjunctis, juxta canonicas ſanctiones, toties, quoties opus fuerit, viſitari, corrigi, & emendari etiam auctoritate Apoſtolica poſſint, & valeant.

Cap. V.

Inf. ſeſſ. 14. ca. 2. de refor. ca. Omnes utriuſque. de pœnit. & remiſſ. cap. ſacerdos de pœn. diſt. 6. ca. placuit cum ſeq. 7. q. 1. Conc. Carth. 2. c. 20. Conc. Aur. 3. c. 15. & inf. ſeſſ. 24. de ref. c. 2. & 3.

NUlli Epiſcopo liceat, cujuſvis privilegii prętextu, Pontificalia in alterius diœceſi exercere, niſi de Ordinarii loci expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubjectas tantum; ſi ſecus factum fuerit, Epiſcopus ab exercitio Pontificalium, & ſic ordinati ab executione Ordinum, ſint ipſo jure ſuſpenſi.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacet ne vobis, proximam futuram Seſſionem celebrari die Jovis, feria quinta poſt primam Dominicam ſubſequentis Quadrageſimæ, quæ erit die tertia menſis Martii? *Reſponderunt*, Placet.

SES-

SESSIO VII.

Celebrata die 3. menſis Martii 1547.

Decretum de Sacramentis. Proœmium.

AD conſummationem ſalutaris de juſtificatione doctrinæ, quæ in præcedenti proxima Seſſione uno omnium Patrum conſenſu promulgata fuit, conſentaneum viſum eſt de ſanctiſſimis Eccleſiæ Sacramentis agere, per quæ omnis vera juſtitia vel incipit, vel cœpta augetur, vel amiſſa reparatur; propterea ſacroſancta, œcumenica, & generalis Trident. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis, ad errores eliminandos, & extirpandas hæreſes, quæ circa ſanctiſſima ipſa Sacramenta hac noſtra tempeſtate, tum de damnatis olim a Patribus noſtris hæreſibus ſuſcitatæ, tum etiam de novo adinventæ ſunt, quæ Catholicæ Eccleſiæ puritati, & animarum ſaluti magnopere officiunt; ſanctarum ſcripturarum doctrinæ, Apoſtolicis traditionibus, atque aliorum Conciliorum, & Patrum conſenſui inhærendo, hos præſentes canones ſtatuendos, & decernendos cenſuis, reliquos, qui ſuperſunt, ad cœpti operis perfectionem, deinceps, divino ſpiritu adjuvante, editura.

DE SACRAMENTIS.

CANON I.

SI quis dixerit, Sacramenta novæ legis non fuiſſe omnia a Jeſu Chriſto Domino noſtro inſtituta, aut eſſe plura, vel pauciora, quam ſeptem, videlicet: Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pœnitentiam, Extremam Unctionen, Ordinem, & Matrimonium, aut etiam aliquod horum ſeptem non eſſe vere, & proprie Secramentum; anathema ſit.

c. ad abolendum, de hær.

CANON II.

Si quis dixerit, ea ipſa novæ legis Sacramenta a Sacramentis antiquæ legis non differre, niſi quia ceremoniæ ſunt aliæ, & alii ritus externi; anathema ſit.

cap. nihil, de conſ. diſt. 2. c. ſimil.

CANON III.

cap. nihil, de conſ. diſt. 2. c. ſimil.

Si quis dixerit, hæc ſeptem Sacramenta ita eſſe inter ſe paria, ut nulla ratione aliud ſit alio dignius; anathema ſit.

CANON IV.

Sup. ſeſſ. 7. de juſt. ca. 7. & can. 5.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non eſſe ad ſalutem neceſſaria, ſed ſuperflua, & ſine eis, aut eorum voto, per ſolam fidem homines a Deo gratiam juſtificationis adipiſci, licet omnia ſingulis neceſſaria non ſint; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, hæc Sacramenta propter ſolam fidem nutriendam inſtituta fuiſſe; anathema ſit.

CANON VI.

Conc. Floren. ſub Eugen. 4. in decr. de Sac.

Si quis dixerit, Sacramenta novæ legis non continere gratiam, quam ſignificant; aut gratiam ipſam non ponentibus obicem non conferre, quaſi ſigna tantum externa ſint acceptæ per fidem gratiæ, vel juſtitiæ, & notæ quædam Chriſtianæ profeſſionis, quibus apud homines diſcernuntur fideles ab infidelibus; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, non dari gratiam per hujuſmodi Sacramenta ſemper, & omnibus, quantum eſt ex parte Dei, etiamſi rite ea ſuſcipiant, ſed aliquando, & aliquibus; anathema ſit.

CANON VIII.

Sup. ſeſſ. 5. de pecc. orig.

Si quis dixerit, per ipſa novæ legis Sacramenta ex opere operato non conferri gratiam, ſed ſolam fidem divinæ promiſſionis ad gratiam conſequendam ſufficere; anathema ſit.

CANON IX.

ca. conſultationi, de temp. ord. & ca. diſplicet 23. q. 4. & c. licite, 32. q. 7. c. quomodo, ante med. de conſ. d. 4.

Si quis dixerit, in tribus Sacramentis, Baptiſmo ſcilicet, Confirmatione, & Ordine, non imprimi Characterem in anima, hoc eſt, ſignum quoddam ſpirituale, & indelebile, unde ea iterari non poſſunt; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, Criſtianos omnes in verbo, & omnibus Sacramentis adminiſtrandis habere poteſtatem; anathema ſit.

CA-

CANON XI.

Si quis dixerit, in miniſtris, dum Sacramenta conficiunt, & conferunt, non requiri intentionem ſaltem faciendi, quod facit Eccleſia; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, miniſtrum in peccato mortali exiſtentem, modo omnia eſſentialia, quæ ad Sacramentum conficiendum, aut conferendum pertinent, ſervaverit, non conficere, aut conferre Sacramentum; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, receptos, & approbatos Eccleſiæ Catholicæ ritus in ſolemni Sacramentorum adminiſtratione adhiberi conſuetos, aut contemni, aut ſine peccato a miniſtris pro libito omitti, aut in novos alios per quemcumque Eccleſiarum Paſtorem mutari poſſe; anathema ſit.

Inf. ſeſſ. 14 de pœn. ca. 4. cap. multæ ca re-miſſion. cap. Chriſtus cum pl. ſeq. 1. q. 1. ult c. ad abolendum, de hær. inf. ſeſſ. 22. de obſ. in celeb. miſſ. ca. omnes, d. 22. c. quis neſciat, 11. d. cum præced. & c. non decet, cum mul. ſeq. d. 12. c. alienus, & ca. quia, 14. q. 1.

DE BAPTISMO.

CANON I.

SI quis dixerit, Baptiſmum Joannis habuiſſe eamdem vim cum Baptiſmo Chriſti; anathema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, aquam veram, & naturalem non eſſe de neceſſitate Baptiſmi: atque ideo verba illa Domini noſtri Jeſu Chriſti: Niſi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu ſancto, ad metaphoram aliquam detorſerit; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, in Eccleſia Romana, quæ omnium Eccleſiarum mater eſt, & magiſtra, non eſſe veram de Baptiſmi Sacramento doctrinam; anathema ſit.

CANON IV.

Si quis dixerit, Baptiſmum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, cum intentione faciendi, quod facit Eccleſia, non eſſe verum Baptiſmum; anathema ſit.

CANON V.

Si quis dixerit, Baptiſmum liberum eſſe, hoc eſt non neceſſarium ad ſalutem; anathema ſit.

C. aliud, & c. non regenerabantur, de con. d. 4. c. pœn. de bapt. c. filius, & c. non dubito, de conſ. diſt. 4. Joan. 3. c. non decet, 12. d. c. ad abolendum, de hær. ca. 2. de ſum. Trin. c. 1. eo. tit. in 6. Conc. Floren. de un. Arme. c. 5. c. dictum, & quod vero cum a c. ſeq. 1. q. 1. c. Roman. cum ſeq. & c. ſive hæret. de conſ. d. 4 cap. nulla præter. de con. diſt. 4. Jo. 3. c. majores de bapt.

CANON VI.

Si quis dixerit, baptizatum non poſſe, etiam ſi velit, gratiam amittere, quantuncumque peccet, niſi nolit credere; anathema ſit.

CANON VII.

Si quis dixerit, baptizatos per Baptiſmum ipſum ſolius tantum fidei debitores fieri, non autem univerſæ legis Chriſti ſervandæ; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, baptizatos liberos eſſe ab omnibus ſanctæ Eccleſiæ præceptis, quæ vel ſcripta, vel tradita ſunt, ita ut ea obſervare non teneantur, niſi ſe ſua ſponte illis ſubmittere voluerint; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, ita revocandos eſſe homines ad Baptiſmi ſuſcepti memoriam, ut vota omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, vi promiſſionis in Baptiſmo ipſo jam factæ irrita eſſe intelligant, quaſi per ea & fidei, quam profeſſi ſunt, detrahatur, & ipſi Baptiſmo; anathema ſit.

CANON X.

Si quis dixerit, peccata omnia, quæ poſt Baptiſmum fiunt, ſola recordatione, & fide ſuſcepti Baptiſmi vel dimitti, vel venialia fieri; anathema ſit.

CANON XI.

Si quis dixerit, verum, & rite collatum Baptiſmum iterandum eſſe illi, qui apud infideles fidem Chriſti negaverit, cum ad pœnitentiam convertitur; anathema ſit.

CANON XII.

Si quis dixerit, neminem eſſe baptizandum, niſi ea ætate, qua Chriſtus baptizatus eſt, vel in ipſo mortis articulo; anathema ſit.

CANON XIII.

Si quis dixerit, parvulos, eo quod actum credendi non habent, ſuſcepto Baptiſmo inter fideles computandos non eſſe, ac propterea, cum ad annos diſcretionis pervenerint, eſſe rebaptizandos, aut præſtare omitti eorum Baptiſma, quam eos non actu proprio credentes baptizari in ſola fide Eccleſiæ; anathema ſit.

c. quodquidam, 1. q. 1. & c. fin. extr. de Sacr. non iteran. c. his, de quib. c. rebaptizat, & c. cum itaque de conſ. d. 4. & c. dictum eſt de conſ. d. 4. c. fin. de bapt. & toto. tit. de Sac. non iteran. c. 2. ad fin. de tem. Trin. & Cl. uni. §. 5. c. verit. c. majores de Bapt. ſupr. Seſſ. 5 de pec. orig. in me.

CA-

CANON XIV.

Si quis dixerit, hujuſmodi parvulos baptizatos, cum adoleverint, interrogandos eſſe, an ratum habere velint, quod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti ſunt, & ubi ſe nolle reſponderint, ſuo eſſe arbitrio relinquendos, nec alia interim pœna ad Chriſtianam vitam cogendos, niſi ut ab Euchariſtiæ, aliorumque Sacramentorum perceptione arceantur, donec reſipiſcant; anathema ſit.

DE CONFIRMATIONE.

CANON I.

SI quis dixerit, Confirmationem baptizatorum otioſam ceremoniam eſſe, & non potius verum & proprium Sacramentum, aut olim nihil aliud fuiſſe, quam Catecheſim quandam, qua adoleſcentiæ proximi fidei ſuæ rationem coram Eccleſia exponebant; anathema ſit:

CANON II.

Si quis dixerit, injurios eſſe Spiritui ſancto eos, qui ſacro Confirmationis chriſmati virtutem aliquam tribuunt; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, ſanctæ Confirmationis Ordinarium miniſtrum non eſſe ſolum Epiſcopum, ſed quemvis ſimplicem ſacerdotem; anathema ſit.

c. nullus miniſtrorum, de conſec. d. 4. c. 1. cum ſeq de conſ. 6. diſt. 6. ca. manus, Conc. Tol. 4. c. 30. Conc. Car. t. 2. c. 3. Conc. Bra. c. c. omni tempore, de conſec. d. 4. c. ſi jubet, 26. q. 6. ca. quanto. de conſ. infr. ſeſſ. 23. c. 3. de ſac. ord.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta Synodus, eiſdem præſidentibus, & legatis, incœptum reſidentiæ, & reformationis negotium ad Dei laudem, & Chriſtianæ religionis incrementum, proſequi intendens, ut ſequitur, ſtatuendum cenſuit, ſalva ſemper in omnibus Sedis Apoſtolicæ auctoritate.

Infr. Seſſ. nlt de ref. c. 21.

Caput I.

AD Cathedralium Eccleſiarum regimen nullus, niſi ex legitimo matrimonio natus, & ætate matura, gravitate morum, litterarumque ſcientia, juxta

Inf. ſeſſ. 22. c. 2. & ſe. 24. c. 1. de ref. c. cum in cunctis, de elect. d. 2. cum

ta conſtitutionem Alexandri III. quæ incipit: Cum in cunctis, in Concilio Lateranenſi promulgatam, præditus aſſumatur.

In cunctis, de elect. §. cum vero, c. ſicut de exc. prælat. c. 1. & 2. & 21. q. 1. c. Sanctorum, 70. di. c. unio §. ſed. 10. q. 3. c. quia in tantum. c. ad hæc, & c. de multa, de præbend. ca. quia nonnulli, §. de mag. c. cum ſingul. de præben. in 6.

Caput II.

NEmo, quacunque etiam dignitate, gradu, aut præminentia præfulgens, plures Metropolitanas, ſeu cathedrales Eccleſias, in titulum, ſive commendam, aut alio quovis nomine, contra ſacrorum Canonum iuſtituta recipere, & ſimul retinere præſumat: cum valde felix ſit ille cenſendus, cui unam Eccleſiam bene, ac fructuoſe, & cum animarum ſibi commiſſarum ſalute, regere contigerit. Qui autem plures eccleſias contra præſentis decreti tenorem nunc detinent, una, quam maluerint, retenta, reliquas infra ſex menſes, ſi ad liberam Sedis Apoſtolicæ diſpoſitionem pertineant, alias infra annum dimittere teneantur: alioquin eccleſiæ ipſæ, ultimo obtenta dumtaxat excepta, eo ipſo vacare cenſeantur.

Caput III.

INferiora beneficia eccleſiaſtica, præſertim curam animarum habentia, perſonis dignis, & habilibus, & quæ in loco reſidere, ac per ſe ipſas curam ipſam exercere valeant, juxta conſtitutionem Alexand. III. in Lateranenſi, quæ incip. Quia nonnulli, & aliam Greg. X. in generali Lugdunenſi Concilio, quæ incip. Licet canon, editam, conferantur: aliter autem facta collatio, ſive proviſio omnino irritetur; & Ordinarius collator pœnas conſtitutionis Concilii generalis, quæ incipit, Grave nimis, ſe noverit incurſurum.

Extant in fra ad calcem.

Caput IV.

Infra ſeſſ. 24. de ref. cap. 17.

QUicumque de cætero plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica, ſive per viam unionis ad vitam, ſeu commendæ perpetuæ, aut alio quocumque nomine, & titulo, contra formam ſacrorum canonum, & præſertim conſtitutionis Innocentii III. quæ incipit, De multa, recipere, ac ſimul retinere præſumpſerit; beneficiis ipſis, juxta ipſius conſti-

Vide infra.

ſtitutionis diſpoſitionem, ipſo jure, etiam præſentis canonis vigore, privatus exiſtat.

Caput V.

ORdinarii locorum quoſcumque plura curata, aut alias incompatibilia beneficia eccleſiaſtica obtinentes diſpenſationes ſuas exhibere diſtricte compellant, & alias procedant juxta conſtitutionem Gregor. X. in generali Lugdunenſi Concilio editam, quæ incipit, Ordinarii, quam eadem S. Synodus innovandam cenſet, & innovat: addens inſuper, quod ipſi Ordinarii, etiam per idoneorum Vicariorum deputationem, & congruæ portionis fructum aſſignationem omnino provideant, ut animarum cura nullatenus negligatur, & beneficia ipſa debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus quibuſcumque, etiam cum judicum ſpecialium deputatione, & illorum inhibitionibus in præmiſſis nemini ſuffragantibus.

Vide infra. Inf. cap. 7. & ſup. Seſſ. 6. de ref. c. 1. in fin.

Caput VI.

UNiones perpetuæ, a xl. annis citra factæ, examinari ab Ordinariis, tanquam a Sede Apoſtolica delegatis, poſſint: & quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, irritæ declarentur. Illæ vero, quæ a dicto tempore citra conceſſæ nondum in toto, vel in parte ſortitæ ſunt effectum, & quæ deinceps ad cujuſvis inſtantiam fient, niſi eas ex legitimis, aut alias rationabilibus cauſis coram loci Ordinario, vocatis, quorum intereſt, verificandis, factas fuiſſe conſtiterit, per ſubreptionem obtentæ præſumantur; ac propterea, niſi aliter a Sede Apoſtolica declaratum fuerit, viribus omnino careant.

Inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. & Seſſ. 21. de ref. c. 9. & inf. Seſſ. 14. c. 9.

Caput VII.

BEneficia Eccleſiaſtica curata, quæ Cathedralibus, Collegiatis, ſeu aliis Eccleſiis, vel monaſteriis, beneficiis, ſeu collegiis, aut piis locis quibuſcumque perpetuo unita, & annexa reperiuntur; ab Ordinariis locorum annis ſingulis viſitentur, qui ſolicite providere procurent, ut per idoneos Vicarios etiam perpetuos, niſi ipſis Ordinariis, pro bono Eccleſiarum regimine, aliter expedire videbitur, ab eis cum tertiæ partis

Inf. Seſſ. 14. de ref. c. 9. Sup. cap. 5. Infr. Seſſ. ult. de ref. c. 16.

Pius. v. in Bull. cux incipit. Ad exequendum.

tis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, portione, etiam ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & illorum inhibitionibus, quibuſcumque in præmiſſis minime ſuffragantibus.

Caput VIII.

Infr. Seſſ. 24. de ref. c. 9. & Seſſ. 25. c. 8. Conc. Tol. 4. c. 35. Conc. Brac. 3. c. 5. Conc. Arel. c. 25. decernimus c. Epiſ. &. placuit. 10. q. 1.

LOcorum Ordinarii eccleſias quaſcumque quomodolibet exemptas authoritate Apoſtolica ſingulis annis viſitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut, quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, ſi qua illis immineat, aliiſque debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præſcriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus excluſis.

Caput IX.

c. quoniam quidam. diſt. 100. & infr. Seſſ. 23. de ref. c. 3.

AD majores Eccleſias promoti munus conſecrationis infra tempus a jure ſtatutum ſuſcipiant, & prorogationes ultra ſex menſes conceſſæ nulli ſuffragentur.

Caput X.

c. cum nullum de temp. ordin. in 6.

Inf. 23. Seſ. de ref. c. 10.

NOn liceat Capitulis Eccleſiarum, Sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimiſſorias, ſeu reverendas (ut aliqui vocant, tam ex juris communis diſpoſitione, quam etiam cujuſvis privilegii, aut conſuetudinis vigore, alicui, qui beneficii Eccleſiaſtici recepti, ſive recipiendi occaſione arctatus non fuerit, concedere: ſi ſecus fiat; Capitulum contraveniens Eccleſiaſtico ſubjaceat interdicto; & ſic Ordinati, ſi in minoribus Ordinibus conſtituti fuerint, nullo privilegio clericali, præſertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus vero, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, ſint ipſo jure ſuſpenſi.

Ca-

Caput XI.

FAcultates de promovendo a quocumque non ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam a propriis Epiſcopis ordinari non poſſint, in litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine. cap. licet, can.& ca. cum ex eo, de elect. in 6.

Caput XII.

FAcultates de non promovendo, præterquam in caſibus a jure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantum ſuffragentur. Inf. Seſ. 14. ca. 13. de. ref.

Caput XIII.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati a quibuſvis Eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nunciis, ad quævis Eccleſiaſtica beneficia, non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujuſvis privilegii, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quominus examen ſubire teneatur: præſentatis tamen electis, ſeu nominatis ab univerſitatibus, ſeu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Caput XIV.

IN exemptorum cauſis Conſtitutio Innocen. III. quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſervetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innovandam cenſuit, & innovat, addendo inſuper, quod in civilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum Clerici ſæculares, aut regulares extra Monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum Judicem a Sede Apoſtolica deputatum in partibus habeant; in aliis vero, ſi ipſum Judicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tanquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conveniri, & jure medio ad ſolvendum debitum cogi, & compelli poſſint: privilegiis, exemptionibus, Conſervatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adverſus præmiſſa nequaquam valituris cap. 1. de priv. in 6. Inf. ſeſſ. 14. de refor. cap. 6. in fi.

Ca-

Caput XV.

CUrent Ordinarii, ut hoſpitalia quæcumque a ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, forma ſervata Conſtitutionis Concil. Viennen. quæ incipit: Quia contingit; quam quidem Conſtitutionem eadem S. Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis.

Vide infra.

Indictio futuræ Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decrevit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe die Jovis, fer. v. poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit XXI. menſis Aprilis præſentis anni 1547.

Bulla facultatis transferendi Concilii.

PAulus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, venerabili F. Jo. Mariæ Epiſc. Præneſtino, & dilectis filiis Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hieruſalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin. Diacono, Cardin. noſtris, & Apoſt. Sedis Legat. de Latere, ſalutem, & Apoſt. benedict. Regimini univerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officii partes eſſe putamus, ut, ſi quid gravius cauſa Reipub. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & univerſalis Concilii, alias per nos in civitate Trident. ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium Fr. noſtrorum S. R. E. Card. conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis aliis etiam tunc expreſſis cauſis, uſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factam, audita pace inter chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imp. ſemper Auguſt. & Franciſc. Francorum Regem Chriſtianiſs. conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoveramus, nequeuntes ipſi, tunc legitime impediti, ad dictam civi-

civitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe, vos noſtros, & Apoſt. Sedis Legatos de Latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputaverimus, voſque ad eandem civitatem tanquam pacis Angelos deſtinaverimus, prout in diverſis noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur: Nos ne tam ſanctum celebrationis Concilii hujuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune providere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, parique conſilio, & aſſenſu, vobis inſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocumque vobis videbitur, Concil. prædictum de eadem civit. Trid. ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, ſeu tutiorem civitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipſa civitate Tridentina ſupprimendi, & diſſolvendi, nec non Prælatis, & aliis perſonis Concilii hujuſmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta civitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccleſiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate hujuſmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias perſonas Conc. Trid. hujuſmodi etiam ſub perjurii, & aliis in litteris indictionis Concilii hujuſmodi expreſſis pœnis evocandi, eidemque ſic translato & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, alias juxta priorum vobis directarum litterarum continentiam, & tenorem faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi plenam, & liberam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus poteſtatem, & facultatem; ratum, & gratum habituri, quidquid per vos in præmiſſis factum, ſtatutum, ordinatum, executumve fuerit; idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter obſervari: Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis au-

autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1544. 8. Kalend. Mart. Pontificatus noſtri anno undecimo.

Fab. Epiſ. Spol.

B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die 11. Menſis Martii. 1547.

Decretum de Translatione Concilii.

PLacetne vobis decernere, & declarare, de hujuſmodi morbo ex præmiſſis, & aliis allegatis ita manifeſte, & notorie conſtare, ut Prælati in hac civitate ſine vitæ diſcrimine commorari, & in ea idcirco inviti minime retineri poſſint, & debeant? itemque attento receſſu multorum Prælatorum poſt proxime præteritam Seſſionem, & attentis proteſtationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire volentium, qui juſte detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium vel diſſolveretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus ejus progreſſus impediretur: & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis Congregationibus allegatis, utpote notorie veris, & legitimis; placetne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſervatione, & proſecutione ipſius Concilii, & ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorum, Concilium ipſum ad civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc tranſferri, & ibidem Seſſionem jam indictam ſtatuta die 21. Aprilis celebrandam eſſe, & celebrari, & ſucceſſive ad ulteriora procedendum, donec Sanctiſſimo Domino noſtro, & Sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam con-

conſilio cum Inviƈtiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Criſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit, & debeat? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO IX.

Bononiæ celebrata die 21. menſis Aprilis 1547.

Decretum de prorogatione Seſſionis.

HÆc ſacroſanƈta, œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in civitate Tridentina congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu ſanƈto legitime congregata, præſidentibus in ea, nomine ſanƈtiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, divina Providentia Papæ III. eiſdem Reverendiſs. Dominis, D. Jo: Maria de Monte, Epiſcopo Præneſtino, & Marcello tit. Sanƈtæ Crucis in Hieruſalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, conſiderans, quod die 11. menſis Martii, præſentis anni, in generali publica Seſſione, in eadem civitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peraƈtis, ex cauſis tunc inſtantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auƈtoritate ſanƈtæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reverendiſſimis Præſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc civitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſſionem pro præſenti die 21. Aprilis illic indiƈtam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus traƈtandum propoſuerat, canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa civitate Bononiæ celebrari debere; conſideranſque, nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueverunt, his ſuperioribus majoris hebdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus, in propriis Eccleſiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen brevi affuturos ſperandum eſt, ac propterea factum eſſe, ut non ea, quam ſanƈta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum, & reformationis exami-

minari, & diſcuti; ut omnia maturo conſilio cum dignitate, & gravitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque, Seſſionem prædictam, quæ hoc ipſo die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Jovis infra Octavam Pentecoſtes proxime futuram, quoad ipſas materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus, præſertim abſentibus, percommodam judicavit, & judicat; hoc tamen adjecto, quod terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in privata Congregatione reſtringere, & imminuere poſſit, & valeat.

SESSIO X.

Bononiæ celebrata die 2. Menſis Junii 1547.

Decretum prorogationis Seſſionis.

QUamvis hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis Synodus Seſſionem, quæ die 21. menſis Aprilis proxime præteriti, ſuper Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta civitate Bononiæ, ex decreto in urbe Tridentina, in publica Seſſione, die undecima menſis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem differendam, & prorogandam eſſe decreverit; volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem S. R. E. Cardinalibus & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſſionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Junii præſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi celebrare decreverat, ad diem Jovis poſt feſtum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta menſis Septembris proxime futuri, quoad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmo-

admodum differt, & prorogat: ita tamen, quod proſecutio diſcuſſionis, & examinationis tam eorum, quæ ad dogmata, quam quæ ad reformationem pertinent, interim non omittatur, & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Congregatione abbreviare, & prorogare libere poſſit, & valeat.

Die. xiv. Septembris MDXLVII. in Congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Seſſio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum ſacri Concilii.

BULLA RESUMPTIONIS Concilii Tridentini

Sub Julio Tertio Pont. Max.

J*Ulius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam.* Cum ad tollenda Religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani Orbis perturbatione, & ſcandalo viguerunt, bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur; ſicuti etiam chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus nobis per ſuas litteras, & Nuncios ſignificari fecit, ut ſacrum, œcumenicum, generale Concilium, per fel. recor. Paulum III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine, una cum duobus aliis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures, publicæ, & ſolemnes habitæ fuerunt Seſſiones, pluraque tam in cauſa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa, ad civitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, &, quantum in nobis eſt, tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane provincia retroactis temporibus in

vera religione, ac ſacrorum Conciliorum, & Sanctoſum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicariis, debita obedientia, & reverentia, nulli Chriſtianorum provinciæ fuit unquam ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Chriſtiani juſtis, piiſque noſtris in hac re votis annuant, faveant, atque aſſiſtant; venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios, & ſingulos, qui de jure, vel conſuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis indictionibus, & aliis quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis litteris, Concilio intereſſe voluit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kalend. Maji, quem diem ad ipſum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum, & proſequendum, prævia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium Fratrum noſtrorum, ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa Civitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento, convenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilii continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere velint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, ut eodem tempore in eadem Civitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valetudinemque, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates perſonaliter adeſſe nequiverimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio præſidebimus, quacunque ipſius Concilii translatione, & ſuſpenſione, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, ac præſertim illis, quæ idem prædeceſſor noſter in ſuis litteris prædictis, quas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, & Decretis in ſuo robore permanere volumus, atque decernimus, &, quatenus opus ſit, innovamus, voluit non obſtare: irritum nihilominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoran-

ter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum hortationis, requiſitionis, monitionis, ſtatuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & Decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ M. D.L. Kal. Decemb. Ponficatus noſtri anno primo.

M. Cardinalis Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SESSIO XI.

Quæ eſt prima ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata Kalend. Maji 1551.

Decretum de reſumendo Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam Sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum, œcumenicum, & generale Concil. Tridentinum, juxta formam, & tenorem litterarum Sanctiſſimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad ulteriora? *Reſponderunt*: Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacetne vobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe in futuris Kal. Septembris? *Reſponderunt*: Placet.

SESSIO XII.

Quæ eſt ſecunda ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die prima Septemb. 1551.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſiden-

dentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtol. Legatis, & Nunciis, quæ in proxime præterita Seſſione ſequentem hanc hodie habendam, & ad ulteriora procedendum eſſe decreverat, cum ob inclytæ Germanicæ nationis, cujus præcipue cauſa agitur, abſentiam, ac non magnam cæterorum Patrum frequentiam procedere hactenus diſtulerit, de venerabilium in Chriſto fratrum, & filiorum ſuorum Maguntini, & Trevirenſis Archiepiſcoporum, ac ſacri Romani Imperii Principium Electorum, & compluriumipſius, aliarumque provinciarum Epiſcoporum, ſub hanc ipſam diem adventu in Domino exultans, & dignas ipſi omnipotenti Deo agens gratias, firmamque ſpem concipiens, quam plurimos alios tam ipſius Germanicæ, quam aliarum nationum Prælatos, & ſui officii debito, & hoc exemplo commotos, propediem eſſe venturos, futuram Seſſionem ad quadrageſimam diem, quæ erit undecima menſis Octobris, proxime ſequentis, indicit; & Concilium ipſum in ſtatu, in quo reperitur, proſequendo, cum in præteritis Seſſionibus de ſeptem Sacramentis novæ legis in genere, & in ſpecie de Baptiſmate, & Confirmatione definitum fuerit, ſtatuit, & decernit, de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento, necnon, quod ad reformationem attinet, de reliquis, quæ ad faciliorem, & commodiorem Prælatorum reſidentiam pertinent, agi, & tractari debere: ac monet, & hortatur omnes Patres, ut interim, Domini noſtri Jeſu Chriſti exemplo, quantum tamen humana fragilitas patietur, jejuniis, & orationibus vacent, ut tandem placatus, qui in ſæcula ſit benedictus Deus, corda hominum ad veræ ſuæ fidei agnitionem, & ſanctæ Matris Eccleſiæ unitatem, ac recte vivendi normam reducere dignetur.

SESSIO XIII.

Quæ eſt tertia ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die 11. menſis Octobr. 1551.

Decretum de Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento.

Sacroſancta, œcumenica, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præ-

præſidentibus in eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, etſi in eum finem, non abſque peculiari Spiritus ſancti ductu, & gubernatione convenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & ut hæreſibus omnibus, & aliis graviſſimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſere nunc exagitatur, & in multas, ac varias partes ſcinditur, remedium afferret, hoc præſertim jam inde a principio in votis habuit, ut ſtirpitus convelleret zizania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo his noſtris calamitoſis temporibus in doctrina fidei, uſu, & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſuperſeminavit, quam alioqui Salvator noſter in Eccleſia ſua tanquam Symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, qua Chriſtianos omnes inter ſe conjunctos, & copulatos eſſe voluit. Itaque eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & ſinceram illam de venerabili hoc, & divino Euchariſtiæ ſacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catholica Eccleſia ab ipſo Jeſu Chriſto Domino noſtro, & ejus Apoſtolis erudita, atque a Spiritu ſancto, illi omnem veritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, & ad finem uſque ſæculi conſervabit: omnibus Chriſtifidelibus interdicit, ne poſthac de SS. Euchariſtia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut eſt hoc præſenti decreto explicatum, atque definitum.

Matth. 13. ca. 1. de Trin. Epheſ. 4.

Luc 22. ca. 1. ver. Ego pro te, 21. diſt. & inf. ſeſſ. 22. c. 1. & ſup. ſeſſ. 5.

De reali præſentia Domini noſtri Jeſu Chriſti in SS. Euchariſtiæ Sacramento. Cap. I.

Joan. 2.

PRincipio docet Sancta Synodus, & aperte, ac ſimpliciter profitetur, in almo Sanctæ Euchariſtiæ Sacramento, poſt panis, & vini conſecrationem, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, verum Deum, atque hominem, vere, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri. Nec enim hæc inter ſe pugnant, ut ipſe Salvator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat juxta modum exiſtendi naturalem, & ut multis nihilominus aliis in locis ſacramentaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi verbis exprimere vix poſſumus, poſſibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſime credere debemus. Ita enim majores noſtri omnes, quot

ca. 1. de ſum. Trin. ſup. ſeſſ. 3. in Symb. Epheſ. 1. Pſ. 5. & 109. Marc. 12. & 15. in fin. Hebr. 10. Actor. 7. Coloſſ. 3. Matth. 9. Luc. 1.

Pius. v. in B. ll. cuæ incipit. ſed exequendum.

tis fructuum, aut majori, vel minori, arbitrio ipſorum Ordinariorum, portione, etiam ſuper certa re aſſignanda, ibidem deputandos, animarum cura laudabiliter exerceatur: appellationibus, privilegiis, exemptionibus, etiam cum judicum deputatione, & illorum inhibitionibus, quibuſcumque in præmiſſis minime ſuffragantibus.

Caput VIII.

Infr. Seſſ. 24. de ref. c. 9. & Seſſ. 21. c. 8. Conc. Tol. 4. c. 35. Conc. Brac. 1. c. 1. Conc. Arel. c. 17. decernimus c. Epiſ. &. placuit. 10. q. 1.

LOcorum Ordinarii eccleſias quaſcumque quomodolibet exemptas authoritate Apoſtolica ſingulis annis viſitare teneantur, & opportunis juris remediis providere, ut, quæ reparatione indigent, reparentur: & cura animarum, ſi qua illis immineat, aliiſque debitis obſequiis minime defraudentur: appellationibus, privilegiis, conſuetudinibus, etiam ab immemorabili tempore præſcriptis, judicum deputationibus, & illorum inhibitionibus penitus excluſis.

Caput IX.

c. quoniam quidam. diſt. 100. & infr. Seſſ. 23. de ref. c. 3.

AD majores Eccleſias promoti munus conſecrationis infra tempus a jure ſtatutum ſuſcipiant, & prorogationes ultra ſex menſes conceſſæ nulli ſuffragentur.

Caput X.

c. cum nullum de temp. ordin. in 6.

Inf. 23. Seſ. de ref. c. 10.

NOn liceat Capitulis Eccleſiarum, Sede vacante, infra annum a die vacationis, ordinandi licentiam, aut literas dimiſſorias, ſeu reverendas, ut aliqui vocant, tam ex juris communis diſpoſitione, quam etiam cujuſvis privilegii, aut conſuetudinis vigore, alicui, qui beneficii Eccleſiaſtici recepti, ſive recipiendi occaſione arctatus non fuerit, concedere: ſi ſecus fiat; Capitulum contraveniens Eccleſiaſtico ſubjaceat interdicto; & ſic Ordinati, ſi in minoribus Ordinibus conſtituti fuerint, nullo privilegio clericali, præſertim in criminalibus, gaudeant: in majoribus vero, ab executione Ordinum, ad beneplacitum futuri Prælati, ſint ipſo jure ſuſpenſi.

Ca-

Caput XI.

FAcultates de promovendo a quocumque non ſuffragentur, niſi habentibus legitimam cauſam, ob quam a propriis Epiſcopis ordinari non poſſint, in litteris exprimendam; & tunc non ordinentur, niſi ab Epiſcopo in ſua diœceſi reſidente, aut pro eo Pontificalia exercente, & diligenti prævio examine. cap. licet, can. & ca. cum ex eo, de elect. in 6.

Caput XII.

FAcultates de non promovendo, præterquam in caſibus a jure expreſſis, conceſſæ, ad annum tantum ſuffragentur. Inf. Seſ. 14. ca. 13. de. ref.

Caput XIII.

PRæſentati, ſeu electi, vel nominati a quibuſvis Eccleſiaſticis perſonis, etiam Sedis Apoſtolicæ Nunciis, ad quævis Eccleſiaſtica beneficia, non inſtituantur, nec confirmentur, neque admittantur, etiam prætextu cujuſvis privilegii, ſeu conſuetudinis, etiam ab immemorabili tempore præſcriptæ, niſi fuerint prius a locorum Ordinariis examinati, & idonei reperti. Et nullus appellationis remedio ſe tueri poſſit, quominus examen ſubire teneatur: præſentatis tamen electis, ſeu nominatis ab univerſitatibus, ſeu collegiis generalium Studiorum exceptis.

Caput XIV.

IN exemptorum cauſis Conſtitutio Innocen. III. quæ incipit, Volentes, in generali Concilio Lugdunenſi edita, ſervetur; quam eadem ſacroſancta Synodus innovandam cenſuit, & innovat, addendo inſuper, quod in civilibus cauſis mercedum, & miſerabilium perſonarum Clerici ſæculares, aut regulares extra Monaſterium degentes, quomodolibet exempti, etiam ſi certum Judicem a Sede Apoſtolica deputatum in partibus habeant; in aliis vero, ſi ipſum Judicem non habuerint, coram locorum Ordinariis, tanquam in hoc ab ipſa Sede delegatis, conveniri, & jure medio ad ſolvendum debitum cogi, & compelli poſſint: privilegiis, exemptionibus, Conſervatorum deputationibus, & eorum inhibitionibus adverſus præmiſſa nequaquam valituris cap. 1. de priv. in 6. Inf. ſeſſ. 14. de refor. cap. 5. in fin.

Ca-

Caput XV.

CUrent Ordinarii, ut hoſpitalia quæcumque a ſuis adminiſtratoribus, quocumque illi nomine cenſeantur, etiam quomodolibet exemptis, fideliter, & diligenter gubernentur, forma ſervata Conſtitutio-
Vide infra. nis Concil. Viennen. quæ incipit: Quia contingit; quam quidem Conſtitutionem eadem S. Synodus innovandam duxit, & innovat, cum derogationibus in ea contentis.

Indictio futuræ Seſſionis.

ITem hæc ſacroſancta Synodus ſtatuit, & decrevit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe die Jovis, fer. v. poſt ſequentem Dominicam in Albis, quæ erit xxi. menſis Aprilis præſentis anni 1547.

Bulla facultatis transferendi Concilii.

P*Aulus Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei*, venerabili F. Jo. Mariæ Epiſc. Præneſtino, & dilectis filiis Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hieruſalem Presbytero, ac Reginaldo S. Mariæ in Coſmedin. Diacono, Cardin. noſtris, & Apoſt. Sedis Legat. de Latere, ſalutem, & Apoſt. benedict. Regimini univerſalis Eccleſiæ, meritis licet imparibus, diſponente Domino, præſidentes, noſtri officii partes eſſe putamus, ut, ſi quid gravius cauſa Reipub. Chriſtianæ conſtituendum ſit, id non modo tempore opportuno, verum etiam loco commodo, & idoneo perficiatur. Cum itaque nos nuper, poſtquam ſuſpenſionem celebrationis ſacri œcumenici, & univerſalis Concilii, alias per nos in civitate Trident. ex cauſis tunc expreſſis, de venerabilium Fr. noſtrorum S. R. E. Card. conſilio, & aſſenſu indicti, ex certis aliis etiam tunc expreſſis cauſis, uſque ad aliud opportunius, & commodius tempus per nos declarandum, de ſimili conſilio, & aſſenſu factam, audita pace inter chariſſimos in Chriſto filios noſtros, Carolum Rom. Imp. ſemper Auguſt. & Franciſc. Francorum Regem Chriſtianiſs. conciliata, pari conſilio, & aſſenſu ſuſtuleramus, & amoveramus, nequeuntes ipſi, tunc legitime impediti, ad dictam civi-

civitatem perſonaliter accedere, & eidem Concilio intereſſe, vos noſtros, & Apoſt. Sedis Legatos de Latere, in eodem Concilio de ſimili conſilio conſtituerimus, & deputaverimus, voſque ad eandem civitatem tanquam pacis Angelos deſtinaverimus, prout in diverſis noſtris deſuper confectis litteris plenius continetur: Nos ne tam ſanctum celebrationis Concilii hujuſmodi opus ex incommoditate loci, aut alias quovis modo impediatur, aut plus debito differatur, opportune providere volentes, motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, parique conſilio, & aſſenſu, vobis inſimul, aut duobus ex vobis, reliquo legitimo impedimento detento, ſeu inde forte abſente, quandocumque vobis videbitur, Concil. prædictum de eadem civit. Trid. ad quamcumque aliam commodiorem, & opportuniorem, ſeu tutiorem civitatem, de qua vobis etiam videbitur, transferendi, & mutandi, ac illud in ipſa civitate Tridentina ſupprimendi, & diſſolvendi, nec non Prælatis, & aliis perſonis Concilii hujuſmodi, ne in eo ad ulteriora in dicta civitate Tridentina procedant, etiam ſub cenſuris, & pœnis Eccefiaſticis inhibendi, ac idem Concilium in alia civitate hujuſmodi, ad quam illud transferri, & mutari contigerit, continuandi, tenendi, & celebrandi, & ad illud Prælatos, & alias perſonas Conc. Trid. hujuſmodi etiam ſub perjurii, & aliis in litteris indictionis Concilii hujuſmodi expreſſis pœnis evocandi, eidemque ſic translato & mutato Concilio, nomine, & auctoritate prædictis præſidendi, ac in eo procedendi, cæteraque in præmiſſis, & circa ea neceſſaria, & opportuna, alias juxta priorum vobis directarum litterarum continentiam, & tenorem faciendi, ſtatuendi, ordinandi, & exequendi plenam, & liberam Apoſtolica auctoritate tenore præſentium concedimus poteſtatem, & facultatem; ratum, & gratum habituri, quidquid per vos in præmiſſis factum, ſtatutum, ordinatum, executumve fuerit; idque facturi, auctore Domino, inviolabiliter obſervari: Non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis au-

autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1544. 8. Kalend. Mart. Pontificatus noſtri anno undecimo.

Fab. Epiſ. Spol.

B. Motta.

SESSIO VIII.

Celebrata die 11. Menſis Martii. 1547.

Decretum de Translatione Concilii.

PLacetne vobis decernere, & declarare, de hujuſmodi morbo ex præmiſſis, & aliis allegatis ita manifeſte, & notorie conſtare, ut Prælati in hac civitate ſine vitæ diſcrimine commorari, & in ea idcirco inviti minime retineri poſſint, & debeant? itemque attento receſſu multorum Prælatorum poſt proxime præteritam Seſſionem, & attentis proteſtationibus aliorum complurium Prælatorum in Congregationibus generalibus factis, hinc omnino timore ipſius morbi abire volentium, qui juſte detineri non poſſunt, & ex quorum diſceſſu Concilium vel diſſolveretur, vel ex paucitate Prælatorum bonus ejus progreſſus impediretur: & attento etiam imminenti periculo vitæ, & aliis cauſis per aliquos ex Patribus in ipſis Congregationibus allegatis, utpote notorie veris, & legitimis; placetne vobis ſimiliter decernere, & declarare, pro conſervatione, & proſecutione ipſius Concilii, & ſecuritate vitæ ipſorum Prælatorum, Concilium ipſum ad civitatem Bononiæ, veluti ad locum magis paratum, ſalubrem, & idoneum, pro tempore transferendum eſſe, & ex nunc transferri, & ibidem Seſſionem jam indictam ſtatuta die 21. Aprilis celebrandam eſſe, & celebrari, & ſucceſſive ad ulteriora procedendum, donec Sanctiſſimo Domino noſtro, & Sacro Concilio expedire videbitur, ut ad hunc, ſeu alium locum, communicato etiam con-

cõnſilio cum Invictiſſimo Cæſare, Chriſtianiſſimo Rege, & aliis Regibus, ac Principibus Criſtianis, ipſum Concilium reduci poſſit, & debeat? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO IX.

Bononiæ celebrata die 21. menſis Aprilis 1547.

Decretum de prorogatione Seſſionis.

HÆc ſacroſancta, œcumenica, & generalis Synodus, quæ dudum in civitate Tridentina congregata erat, nunc Bononiæ in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea, nomine ſanctiſſimi in Chriſto Patris, & Domini noſtri, Domini Pauli, divina Providentia Papæ III. eiſdem Reverendiſs. Dominis, D. Jo: Maria de Monte, Epiſcopo Præneſtino, & Marcello tit. Sanctæ Crucis in Hieruſalem Presbytero, S. R. E. Cardinalibus, & Apoſtolicis de latere Legatis, cõnſiderans, quod die 11. menſis Martii, præſentis anni, in generali publica Seſſione, in eadem civitate Tridenti, & in loco conſueto celebrata, omnibuſque agendis de more peractis, ex cauſis tunc inſtantibus, urgentibus, & legitimis, interveniente etiam auctoritate ſanctæ Sedis Apoſtolicæ, eiſdem Reverendiſſimis Præſidentibus etiam ſpecialiter conceſſa, decrevit, & ordinavit, Concilium ex eo loco in hanc civitatem transferendum eſſe, ſicuti tranſtulit; itemque Seſſionem pro præſenti die 21. Aprilis illic indictam, ut de Sacramentorum, & reformationis materiis, de quibus tractandum propoſuerat, canones ſancirentur, & promulgarentur, in hac ipſa civitate Bononiæ celebrari debere; conſideranſque, nonnullos ex Patribus, qui in hoc Concilio intereſſe conſueverunt, his ſuperioribus majoris hebdomadæ, & ſolemnitatis Paſchalis diebus, in propriis Eccleſiis occupatos, aliquos etiam aliis impedimentis detentos, huc nondum acceſſiſſe, quos tamen brevi affuturos ſperandum eſt, ac propterea factum eſſe, ut non ea, quam ſancta Synodus deſiderabat, Prælatorum frequentia potuerint materiæ ipſæ Sacramentorum, & reformationis exami-

minari, & diſcuti; ut omnia maturo conſilio cum dignitate, & gravitate debita fiant, bonum, opportunum, & expediens cenſuit, cenſetque, Seſſionem prædictam, quæ hoc ipſo die, ut præfertur, celebranda erat, ad diem Jovis infra Octavam Pentecoſtes proxime futuram, quoad ipſas materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmodum differt, ac prorogat; quam diem & rei gerendæ maxime opportunam, & Patribus, præſertim abſentibus, percommodam judicavit, & judicat; hoc tamen adjecto, quod terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in privata Congregatione reſtringere, & imminuere poſſit, & valeat.

SESSIO X.

Bononiæ celebrata die 2. Menſis Junii 1547.

Decretum prorogationis Seſſionis.

QUamvis hæc ſacroſancta œcumenica, & generalis Synodus Seſſionem, quæ die 21. menſis Aprilis proxime præteriti, ſuper Sacramentorum, & reformationis materiis in hac inclyta civitate Bononiæ, ex decreto in urbe Tridentina, in publica Seſſione, die undecima menſis Martii promulgato, celebranda erat, propter aliquas cauſas, ac præſertim propter abſentiam nonnullorum Patrum, quos brevi affuturos ſperabat, ad hunc præſentem diem differendam, & prorogandam eſſe decreverit; volens tamen cum iis, qui non venerunt, etiam adhuc benigne agere, eadem ſacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem S. R. E. Cardinalibus & Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decernit, Seſſionem ipſam, quam hac die ſecunda menſis Junii præſentis anni milleſimi quingenteſimi quadrageſimi ſeptimi celebrare decreverat, ad diem Jovis poſt feſtum Nativitatis Beatæ Mariæ Virginis, quæ erit decima quinta menſis Septembris proxime futuri, quoad prædictas, & alias materias expediendas, differendam, & prorogandam eſſe, quemadmo-

admodum differt, & prorogat: ita tamen, quod proſecutio diſcuſſionis, & examinationis tam eorum, quæ ad dogmata, quam quæ ad reformationem pertinent, interim non omittatur, & terminum ipſum ipſa ſancta Synodus, pro ejus libito, & voluntate, etiam in privata Congregatione abbreviare, & prorogare libere poſſit, & valeat.

Die xiv. Septembris MDXLVII. in Congregatione generali Bononiæ prorogata fuit Seſſio, quæ futura erat die ſequenti, ad beneplacitum ſacri Concilii.

BULLA RESUMPTIONIS Concilii Tridentini

Sub Julio Tertio Pont. Max.

JUlius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam. Cum ad tollenda Religionis noſtræ diſſidia, quæ in Germania longo tempore non ſine totius Chriſtiani Orbis perturbatione, & ſcandalo viguerunt, bonum, opportunum, & expediens eſſe videatur; ſicuti etiam chariſſimus in Chriſto filius noſter Carolus Romanorum Imperator ſemper Auguſtus nobis per ſuas litteras, & Nuncios ſignificari fecit, ut ſacrum, œcumenicum, generale Concilium, per fel. recor. Paulum III. prædeceſſorem noſtrum indictum, & per nos tunc Cardinalatus honore fungentes, atque ipſius prædeceſſoris nomine, una cum duobus aliis Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus ipſi Concilio præſidentes, incœptum, ordinatum, & continuatum, in quo plures, publicæ, & ſolemnes habitæ fuerunt Seſſiones, pluraque tam in cauſa fidei, quam reformationis promulgata decreta, multaque etiam ad utramque cauſam pertinentia examinata, & diſcuſſa, ad civitatem Tridentinam reducatur: Nos, ad quos, & ſummos pro tempore Pontifices ſpectat generalia Concilia indicere, & dirigere, ut Eccleſiæ pacem, & Chriſtianæ fidei, atque orthodoxæ religionis incrementum ad omnipotentis Dei laudem, & gloriam procuremus, &, quantum in nobis eſt, tranquillitati ipſius Germaniæ, quæ ſane provincia retroactis temporibus in

D vera

vera religione, ac ſacrorum Conciliorum, & Sanctorum Patrum doctrina excolenda, exhibendaque maximis Pontificibus, Chriſti Redemptoris noſtri in terra Vicariis, debita obedientia, & reverentia, nulli Chriſtianorum provinciæ fuit unquam ſecunda, paterne conſulamus, ſperantes per ipſius Dei gratiam, & benignitatem futurum, ut Reges omnes, ac Principes Chriſtiani juſtis, piiſque noſtris in hac re votis annuant, faveant, atque aſſiſtant; venerabiles fratres Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios Abbates, omneſque alios, & ſingulos, qui de jure, vel conſuetudine, vel privilegio Conciliis generalibus intereſſe debent, quoſque idem prædeceſſor noſter in ſuis indictionibus, & aliis quibuſcumque deſuper confectis, & publicatis litteris, Concilio intereſſe voluit, per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti hortamur, requirimus, & monemus, ut proximis futuris Kalend. Maji, quem diem ad ipſum Concilium in eo, in quo nunc reperitur, ſtatu reſumendum, & proſequendum, prævia matura deliberatione, & ex certa noſtra ſcientia, & de Apoſtolicæ auctoritatis plenitudine, ac venerabilium Fratrum noſtrorum, ejuſdem ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium conſilio, & aſſenſu, ſtatuimus, decernimus, & declaramus, in ipſa Civitate Tridenti, legitimo ceſſante impedimento, convenire, & ſe congregare, ac ipſius Concilii continuationi, & proſecutioni, omni mora poſtpoſita, incumbere velint. Nos enim operam ſedulo daturi ſumus, ut eodem tempore in eadem Civitate noſtri omnino adſint Legati, per quos, ſi per ætatem noſtram, valetudinemque, & Sedis Apoſtolicæ neceſſitates perſonaliter adeſſe nequiverimus, Spiritu ſancto duce, ipſi Concilio præſidebimus, quacunque ipſius Concilii tranſlatione, & ſuſpenſione, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque, ac præſertim illis, quæ idem prædeceſſor noſter in ſuis litteris prædictis, quas cum omnibus, & ſingulis in eis contentis clauſulis, & Decretis in ſuo robore permanere volumus, atque decernimus, &, quatenus opus ſit, innovamus, voluit non obſtare: irritum nihilominus decernentes, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter

ter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtrorum hortationis, requiſitionis, monitionis, ſtatuti, declarationis, innovationis, voluntatis, & Decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus, ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ, apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ M. D.L. Kal. Decemb. Ponficatus noſtri anno primo.

M. Cardinalis Creſcen.

Rom. Amaſæus.

SESSIO XI.

Quæ eſt prima ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata Kalend. Maji 1551.

Decretum de reſumendo Concilio.

PLacetne vobis ad laudem, & gloriam Sanctæ, & individuæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus ſancti, ad incrementum, & exaltationem Fidei, & religionis Chriſtianæ, ſacrum, œcumenicum, & generale Concil. Tridentinum, juxta formam, & tenorem literarum Sanctiſſimi Domini noſtri, reſumi debere, & procedendum eſſe ad ulteriora? *Reſponderunt*: Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacetne vobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe in futuris Kal. Septembris? *Reſponderunt*: Placet.

SESSIO XII.

Quæ eſt ſecunda ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die prima Septemb. 1551.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Trid. Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, Præſiden-

præſidentibus in eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, etſi in eum finem, non abſque peculiari Spiritus ſancti ductu, & gubernatione convenerit, ut veram, & antiquam de fide, & Sacramentis doctrinam exponeret; & ut hæreſibus omnibus, & aliis graviſſimis incommodis, quibus Dei Eccleſia miſere nunc exagitatur, & in multas, ac varias partes ſcinditur, remedium afferret, hoc præſertim jam inde a principio in votis habuit, ut ſtirpitus convelleret zizania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, quæ inimicus homo his noſtris calamitoſis temporibus in doctrina fidei, uſu, & cultu ſacroſanctæ Euchariſtiæ ſuperſeminavit, quam alioqui Salvator noſter in Eccleſia ſua tanquam Symbolum reliquit ejus unitatis, & charitatis, qua Chriſtianos omnes inter ſe conjunctos, & copulatos eſſe voluit. Itaque eadem ſacroſancta Synodus ſanam, & ſinceram illam de venerabili hoc, & divino Euchariſtiæ ſacramento doctrinam tradens, quam ſemper Catholica Eccleſia ab ipſo Jeſu Chriſto Domino noſtro, & ejus Apoſtolis erudita, atque a Spiritu ſancto, illi omnem veritatem in dies ſuggerente, edocta, retinuit, & ad finem uſque ſæculi conſervabit: omnibus Chriſtifidelibus interdicit, ne poſthac de SS. Euchariſtia aliter credere, docere, aut prædicare audeant, quam ut eſt hoc præſenti decreto explicatum, atque definitum.

Matth. 13. ca. 1. de Trin. Epheſ. 4.

Luc. 22. ca. 1. ver. Ego pro te, 21. diſt. & inf. ſeſſ. 22. c. 1. & ſup. ſeſſ. 5.

De reali præſentia Domini noſtri Jeſu Chriſti in SS. Euchariſtiæ Sacramento. Cap. I.

PRincipio docet Sancta Synodus, & aperte, ac ſimpliciter profitetur, in almo Sanctæ Euchariſtiæ Sacramento, poſt panis, & vini conſecrationem, Dominum noſtrum Jeſum Chriſtum, verum Deum, atque hominem, vere, realiter, ac ſubſtantialiter ſub ſpecie illarum rerum ſenſibilium contineri. Nec enim hæc inter ſe pugnant, ut ipſe Salvator noſter ſemper ad dexteram Patris in cœlis aſſideat juxta modum exiſtendi naturalem, & ut multis nihilominus aliis in locis ſacramentaliter præſens ſua ſubſtantia nobis adſit, ea exiſtendi ratione, quam etſi verbis exprimere vix poſſumus, poſſibilem tamen eſſe Deo, cogitatione per fidem illuſtrata, aſſequi poſſumus, & conſtantiſſime credere debemus. Ita enim majores noſtri omnes, quot

Joan. 2. ca. 1. de ſum. Trin. ſup. ſeſſ. 3. in Symb. Epheſ. 1. Pſ. 5. & 109. Marc. 12. & 16. in fin. Hebr. 10. Actor. 7. Coloſſ. 3. Matth. 9. Luc. 1.

quot in vera Chriſti Eccleſia fuerunt, qui de SS. hoc
Clem. uni. de rel. & vener. Sanct. c. cum Martyrii. de cel. Miſſ. Sacramento diſſeruerunt, apertiſſime profeſſi ſunt, hoc
tam admirabile Sacramentum in ultima cœna Redem.
ptorem noſtrum inſtituiſſe; cum poſt panis, vinique be-
nedictionem, ſe ſuum ipſius corpus illis præbere, ac ſuum
ſanguinem, diſertis ac perſpicuis verbis teſtatus eſt:
quæ verba à ſanctis Evangeliſtis commemorata, & a
D. Paulo poſtea repetita, cum propriam illam, &
Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22. 1. Cor. 11. apertiſſimam ſignificationem præſeferant, ſecundum
quam a Patribus intellecta ſunt; indigniſſimum ſane fla-
gitium eſt, ea a quibuſdam contentioſis, & pravis ho-
minibus ad fictitios, & imaginarios tropos, quibus ve-
ritas carnis, & ſanguinis Chriſti negatur, contra uni-
1. Tim. 3. verſum Eccleſiæ ſenſum detorqueri; quæ tanquam co-
lumna, & firmamentum veritatis, hæc ab impiis ho-
minibus excogitata commentà, velut Satanica, dete-
ſtata eſt, grato ſemper, & memori animo præſtantiſ-
ſimum hoc Chriſti beneficium agnoſcens.

De ratione inſtitutionis Sanctiſſimi hujus Sacramenti. Cap. II.

ERgo Salvator noſter, diſceſſurus ex hoc mundo ad
Patrem, Sacramentum hoc inſtituit, in quo divi-
tias divini ſui erga homines amoris velut effudit,
Pſal. 110. Luc. 22. c. Iteratis, de Conſ. diſt. 2. 1. Cor. 11. Matt. 26. memoriam faciens mirabilium ſuorum: & in illius
ſumptione colere nos ſui memoriam præcepit, ſuam-
que annuntiare mortem, donec ipſe ad judicandum mun-
dum veniat. Sumi autem voluit Sacramentum hoc tan-
quam ſpiritualem animarum cibum, quo alantur, &
confortentur viventes vita illius, qui dixit: Qui man-
ducat me, & ipſe vivet propter me: & tanquam an-
tidotum, quo liberemur a culpis quotidianis, & a
Joan. 6. peccatis mortalibus præſervemur. Pignus præterea id
eſſe voluit futuræ noſtræ gloriæ, & perpetuæ felicita-
1. Cor. 11. Rom. 12. Epheſ. 5. tis: adeoque Symbolum unius illius corporis, cujus
ipſe caput exiſtit, cuique nos tanquam membra ar-
ctiſſima fidei, ſpei, & charitatis connexione adſtrictos
eſſe voluit, ut id ipſum omnes diceremus: nec eſ-
1. Cor. 1. ſent in nobis ſchiſmata.

De excellentia SS. Euchariſtiæ ſuper reliqua Sacramenta. Cap. III.

c. Sacrificium de Conſ. d. 2. COmmune hoc quidem eſt SS. Euchariſtiæ cum
cæteris Sacramentis, Symbolum eſſe rei ſacræ,
& in-

& inviſibilis gratiæ formam viſibilem: verum illud in ea excellens, & ſingulare reperitur, quod reliqua Sacramenta tunc primum ſanctificandi vim habent, cum quis illis utitur; at in Euchariſtia ipſe ſanctitatis auctor ante uſum eſt: nondum enim Euchariſtiam de manu Domini Apoſtoli ſuſceperant, cum vere tamen ipſe affirmaret, corpus ſuum eſſe, quod præbebat; & ſemper hæc fides in Eccleſia Dei fuit, ſtatim poſt conſecrationem verum Domini noſtri corpus, verumque ejus ſanguinem ſub panis, & vini ſpecie una cum ipſius anima, & divinitate exiſtere; ſed corpus quidem ſub ſpecie panis, & ſanguinem ſub vini ſpecie ex vi verborum: ipſum autem corpus ſub ſpecie vini, & ſanguinem ſub ſpecie panis, animamque ſub utraque, vi naturalis illius connexionis, & concomitantiæ, qua partes Chriſti Domini, qui jam ex mortuis reſurrexit, non amplius moriturus, inter ſe copulantur; divinitatem porro propter admirabilem illam ejus cum corpore, & anima hypoſtaticam unionem. Quapropter veriſſimum eſt, tantundem ſub alterutra ſpecie, atque ſub utraque contineri: totus enim, & integer Chriſtus ſub panis ſpecie, & ſub quavis ipſius ſpeciei parte; totus item ſub vini ſpecie, & ſub ejus partibus exiſtit.

c. Mult. 1. q. 1.
Matth. 26. Marc. 14.
Infr. c. 1.
Rom. 6. c. Semel Chriſtus, c. iteratur, c. Singuli, & Qui manducat, de Conſec. d. 2. inf. c. 3. ſeſſ. 21. c. 1. vide hom. 5. de Paſcha, inter eas, quæ Euſeb. Emiſſ. adſcribuntur, & de Conſ. d. 2. c. 35. ubi pars eſt.

De Tranſubſtantiatione. Cap. IV.

Quoniam autem Chriſtus redemptor noſter corpus ſuum id, quod ſub ſpecie panis offerebat, vere eſſe dixit; ideo perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, idque nunc denuo ſancta hæc Synodus declarat, per conſecrationem panis, & vini, converſionem fieri totius ſubſtantiæ panis in ſubſtantiam corporis Chriſti Domini noſtri, & totius ſubſtantiæ vini in ſubſtantiam ſanguinis ejus; quæ converſio convenienter, & proprie a Sancta Catholica Eccleſia Tranſubſtantiatio eſt appellata.

Lucæ 22. Joan. 6. 1. Cor. 11.
c. Panis de Conſ. d. 2. c. cum Marthæ. de celebr. Miſſ.
Inf. c. 2.

De cultu, & veneratione huic Sanctiſſimo Sacramento exhibenda. Cap. V.

Nullus itaque dubitandi locus relinquitur, quin omnes Chriſti fideles, pro more in catholica Eccleſia ſemper recepto, latriæ cultum, qui vero Deo debetur, huic Sanctiſſimo Sacramento in veneratione exhibeant.

Inf. ca. 6.
Matth. 25.

beant. Neque enim ideo minus eſt adorandum quod fuerit a Chriſto Domino, ut ſumatur, inſtitutum; nam illum eundem Deum præſentem in eo adeſſe credimus, quem Pater æternus introducens in orbem terrarum, dicit: Et adorent eum omnes Angeli Dei; quem Magi procidentes adoraverunt; quem denique in Galilæa ab Apoſtolis adoratum fuiſſe, Scriptura teſtatur. Declarat præterea ſancta Synodus, pie, & religioſe admodum in Dei Eccleſiam inductum fuiſſe hunc morem, ut ſingulis annis peculiari quodam, & feſto die præcelſum hoc, & venerabile Sacramentum ſingulari veneratione, ac ſolemnitate celebraretur, utque in proceſſionibus reverenter, & honorifice illud per vias, & loca publica circumferretur. Æquiſſimum eſt enim, ſacros aliquos ſtatutos eſſe dies, cum Chriſtiani omnes ſingulari, ac rara quadam ſignificatione gratos, & memores teſtentur animos erga communem Dominum, & Redemptorem pro tam ineffabili, & plane divino beneficio, quo mortis ejus victoria, & triumphus repræſentatur; atque ſic quidem oportuit victricem veritatem de mendacio, & hæreſi triumphum agere, ut ejus adverſarii in conſpectu tanti ſplendoris, & in tanta univerſæ Eccleſiæ lætitia poſiti, vel debilitati, & fracti tabeſcant, vel pudore affecti, & confuſi aliquando reſipiſcant.

Pſal. 66. Hebr. 1. Matth. 2. Matth. 28. Luc. 24. Urban. Papa, citat. in Clementina un. de Reliq. & ven. Sanct. inf. c. 6.

1. Cor. 15. Hebr.

De aſſervando ſacræ Euchariſtiæ Sacramento, & ad infirmos deferendo. Cap. VI.

Conſuetudo aſſervandi in ſacrario ſanctam Euchariſtiam adeo antiqua eſt, ut eam ſæculum etiam Nicæni Concilii agnoverit. Porro deferri ipſam ſacram Euchariſtiam ad infirmos, & hunc uſum diligenter in Eccleſiis conſervari, præterquam quod cum ſumma æquitate, & ratione conjunctum eſt, tum multis in Conciliis præceptum invenitur, & vetuſtiſſimo catholicæ Eccleſiæ more eſt obſervatum. Quare ſancta hæc Synodus retinendum omnino ſalutarem hunc, & neceſſarium morem ſtatuit.

Inf. c. 7. c. Sane, de celebr. Miſſ. c. Presbyt. de Conſ. diſt. 2. Conc. Rhemenſ. c. 2. Concil. Later. ſub Innoc. 3. c. 26. c. Præſente, 92. d. Ancir. c. 6. Carthag. 4. c. 77. & 78. Agathenſ. ca. 15.

De præparatione, quæ adhibenda eſt, ut digne quis ſacram Euchariſtiam percipiat. Cap. VII.

Si non decet ad ſacras ullas functiones quempiam accedere, niſi ſancte: certe quo magis ſanctitas, & divi-

divinitas cœleſtis hujus Sacramenti viro Chriſtiano comperta eſt, eo diligentius cavere ille debet, ne abſque magna reverentia, & ſanctitate ad id percipiendum accedat, præſertim cum illa plena formidinis verba apud Apoſtolum legamus: Qui manducat, & bibit indigne, judicium ſibi manducat, & bibit, non dijudicans corpus Domini. Quare communicare volenti revocandum eſt in memoriam ejus præceptum: Probet ſe ipſum homo, Eccleſiaſtica autem conſuetudo declarat, eam probationem neceſſariam eſſe, ut nullus ſibi conſcius mortalis peccati, quantumvis ſibi contritus videatur, abſque præmiſſa ſacramentali Confeſſione ad ſacram Euchariſtiam accedere debeat; quod a Chriſtianis omnibus, etiam ab iis ſacerdotibus, quibus ex officio incubuerit celebrare, hæc ſancta Synodus perpetuo ſervandum eſſe decrevit, modo deſit illis copia Confeſſoris: quod ſi, neceſſitate urgente, ſacerdos abſque prævia confeſſione celebraverit, quam primum confiteatur.

1. Cor. 11. c. Quid eſt, ca. Sicut Judas, & c. Timore. de Conſ. d. 2. 1. Cor. 11. c. Qui ſcelerate, c. Quotidie, & c. Panem de Conſ. d. 2. c. Omnis qui, cum ſeq. de pœnit. diſt. 1. Infr. c. 11.

De uſu admirabilis hujus Sacramenti. Cap. VIII.

Quoad uſum autem, recte, & ſapienter Patres noſtri tres rationes hoc ſanctum Sacramentum accipiendi diſtinxerunt: quoſdam enim docuerunt ſacramentaliter dumtaxat id ſumere, ut peccatores: alios tantum ſpiritualiter, illos nimirum, qui voto propoſitum illum cœleſtem panem edentes, fide viva, quæ per dilectionem operatur, fructum ejus, & utilitatem ſentiunt: tertios porro ſacramentaliter ſimul, & ſpiritualiter; hi autem ſunt, qui ita ſe prius probant, & inſtruunt, ut veſtem nuptialem induti ad divinam hanc menſam accedant. In Sacramentali autem ſumptione ſemper in Eccleſia Dei mos fuit, ut laici a Sacerdotibus communionem acciperent; Sacerdotes autem celebrantes ſeipſos communicarent; qui mos, tanquam ex traditione Apoſtolica deſcendens, jure, ac merito retineri debet. Demum autem paterno affectu admonet S. Synodus, hortatur, rogat, & obſecrat per viſcera miſericordiæ Dei noſtri, ut omnes, & ſinguli, qui Chriſtiano nomine cenſentur, in hoc unitatis ſigno, in hoc vinculo charitatis, in hoc concordiæ ſymbolo jam eandem aliquando conveniant, & concordent; memoreſque tantæ majeſtatis, & tam eximii amoris

c. Quid eſt, cum ſeq. c. Dupliciter, & c. in illo, de Conſ. diſt. 2. Auguſt. contra Donat. ſæpe. Proſper in lib. ſent. Gal. 5. Inf. c. 8. Matt. 23.

c. Relatum de Conſ. d. 2. infr. c. 10. Heb. 5. & 7.

Jeſu

Jeſu Chriſti Domini noſtri, qui dilectam animam ſuam in noſtræ ſalutis pretium, & carnem ſuam nobis dedit ad manducandum, hæc ſacra Myſteria corporis, & ſanguinis ejus ea fidei conſtantia, & firmitate, ea animi devotione, ea pietate, & cultu credant, & venerentur, ut panem illum ſuperſubſtantialem frequenter ſuſcipere poſſint, & is vere eis ſit animæ vita, & perpetua ſanitas mentis: cujus vigore confortati, ex hujus miseræ peregrinationis itinere ad cœleſtem patriam pervenire valeant, eundem panem Angelorum, quem modo ſub ſacris velaminibus edunt, abſque ullo velamine manducaturi.

Joan. 6. c. Prim. de Conſ. diſt.

Pſalm. 77. c. Revera. de Conſ. diſt. 2.

Quoniam autem non eſt ſatis veritatem dicere, niſi detegantur, & refellantur errores; placuit ſanctæ Synodo hos Canones ſubjungere, ut omnes, jam agnita catholica doctrina, intelligant quoque, quæ ab illis hæreſes caveri, vitarique debeant.

De ſacroſancto Euchariſtiæ Sacramento.

CANON I.

Sup. c. 3. Conc. Conſtant.

Si quis negaverit, in ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramento contineri vere, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem una cum anima, & divinitate Domini noſtri Jeſu Chriſti, ac proinde totum Chriſtum; ſed dixerit tantummodo eſſe in eo, ut in ſigno, vel figura, aut virtute; anathema ſit.

CANON II.

Idem Conc. damnans articulos Joan. wicleffi.

Si quis dixerit, in ſacroſancto Euchariſtiæ ſacramento remanere ſubſtantiam panis, & vini, una cum corpore, & ſanguine Domini noſtri Jeſu Chriſti; negaveritque mirabilem illam, & ſingularem converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, manentibus dumtaxat ſpeciebus panis, & vini, quam quidem converſionem Catholica Eccleſia aptiſſime Tranſubſtantiationem appellat; anathema ſit.

Sup. c. 4.

CANON III.

Conc. Florent. in Decr. Eugenii ad Armenos. ſup.

Si quis negaverit, in venerabili Sacramento Euchariſtiæ ſub unaquaque ſpecie, & ſub ſingulis cujuſque ſpeciei partibus, ſeparatione facta, totum Chriſtum contineri; anathema ſit.

CA-

CANON IV.

Si quis dixerit, peracta conſecratione, in admirabili Euchariſtiæ Sacramento non eſſe corpus, & ſanguinem Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſed tantum in uſu, dum ſumitur, non autem ante, vel poſt; & in hoſtiis, ſeu particulis conſecratis, quæ poſt communionem reſervantur, vel ſuperſunt, non remanere verum corpus Domini; anathema ſit. Sup. c. 3.

CANON V.

Si quis dixerit, vel præcipuum fructum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ eſſe remiſſionem peccatorum, vel ex ea non alios effectus provenire; anathema ſit. Conc. Florent. ibid. ſup. c. 2.

CANON VI.

Si quis dixerit, in ſancto Euchariſtiæ Sacramento Chriſtum unigenitum Dei filium non eſſe cultu latriæ, etiam externo, adorandum; atque ideo nec feſtiva peculiari celebritate venerandum; neque in proceſſionibus, ſecundum laudabilem, & univerſalem Eccleſiæ ſanctæ ritum, & conſuetudinem, ſolemniter circumgeſtandum, vel non publice, ut adoretur, populo proponendum, & ejus adoratores eſſe idololatras; anathema ſit. Sup. c. 5.

CANON VII.

Si quis dixerit, non licere ſacram Euchariſtiam in ſacrario reſervari, ſed ſtatim poſt conſecrationem adſtantibus neceſſario diſtribuendam; aut non licere, ut illa ad infirmos honorifice deferatur; anathema ſit. Supra c. 6.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Chriſtum in Euchariſtia exhibitum ſpiritualiter tantum manducari, & non etiam ſacramentaliter, ac realiter; anathema ſit. Supra c. 8.

CANON IX.

Si quis negaverit, omnes, & ſingulos Chriſti fideles utriuſque ſexus, cum ad annos diſcretionis pervenerint, teneri ſingulis annis ſaltem in Paſchate ad communicandum, juxta præceptum ſanctæ Matris Eccleſiæ; anathema ſit. Inf. ſeſſ. 14. c. 8. de pœnit. Vide infra.

CANON X.

Si quis dixerit, non licere Sacerdoti celebranti ſeipſum communicare; anathema ſit. Sup. c. 8.

CANON XI.

Supra c. 7. Si quis dixerit, ſolam fidem eſſe ſufficientem præparationem ad ſumendum ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum; anathema ſit. Et ne tantum Sacramentum indigne, atque ideo in mortem, & condemnationem ſumatur; ſtatuit, atque declarat ipſa ſancta Synodus, illis, quos ſcientia peccati mortalis gravat, quantumcumque etiam ſe contritos exiſtiment, habita copia Confeſſoris, neceſſario præmittendam eſſe Confeſſionem ſacramentalem. Si quis autem contrarium docere, prædicare, vel pertinaciter aſſerere, ſeu etiam publice diſputando defendere præſumpſerit, eo ipſo excommunicatus exiſtat.

Decretum de Reformatione. Cap. I.

EAdem Sacroſancta Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nunciis, intendens nonnulla ſtatuere, quæ ad juriſdictionem pertinent Epiſcoporum, ut, juxta proximæ Seſſionis decretum, illi in commiſſis ſibi Eccleſiis eo libentius reſideant, quo facilius, & commodius ſibi ſubjectos regere, & in vitæ, ac morum honeſtate continere potuerint: illud primum eos admonendos cenſet, ut ſe paſtores, non percuſſores eſſe meminerint, atque ita præeſſe ſibi ſubditis oportere, ut non in eis dominentur, ſed illos, tanquam filios, & fratres diligant, elaborentque, ut hortando, & monendo ab illicitis deterreant, ne, ubi deliquerint, debitis eos pœnis coercere cogantur: quos tamen ſi quid per humanam fragilitatem peccare contigerit, illa Apoſtoli eſt ab eis ſervanda præceptio, ut illos arguant, obſecrent, increpent, in omni bonitate, & patientia, cum ſæpe plus erga corrigendos agat benevolentia, quam auſteritas; plus exhortatio, quam comminatio; plus charitas, quam poteſtas. Sin autem ob delicti gravitatem virga opus fuerit; tunc cum manſuetudine rigor, cum miſericordia judicium; cum lenitate ſeveritas adhibenda eſt: ut ſine aſperitate diſciplina populis ſalutaris, ac neceſſaria conſervetur, & qui correcti fuerint, emendentur, aut ſi reſipiſcere noluerint, cæteri, ſalubri in eos animadverſionis exemplo, a vitiis deterreantur: cum ſit diligentis, & pii ſimul paſtoris officium, morbis ovium levia primum adhi-

Tit. 1. 1. Timot. 3. 1. Pet. 1. Diſt. 45. in princ. diſt. 94. c. 1. ult. diſt. 95. ca. Eſto ſubjectus.

2. Tim. 4.

23. quæ. 4. cap. Quod Chriſtus, 5. diſt. 2. Licet nonnumquam.

adhibere fomenta, poſt ubi morbi gravitas ita poſtulet, ad acriora & graviora remedia deſcendere: ſin autem ne ea quidem proficiant, illis ſubmovendis, cæteras ſaltem oves a contagionis periculo liberare. Cum igitur rei criminum plerumque ad evitandas pœnas, & Epiſcoporum ſubterfugienda judicia, querelas, & gravamina ſimulent, & appellationis diffugio judicis proceſſum impediant, ne remedio ad innocentiæ præſidium inſtituto ad iniquitatis defenſionem abutantur, atque ut hujuſmodi eorum calliditati, & tergiverſationi occurratur, ita ſtatuit, & decrevit: in cauſis viſitationis, & correctionis, ſive habilitatis, & inhabilitatis, nec non in criminalibus, ab Epiſcopo, ſeu illius in ſpiritualibus Vicario generali, ante definitivam ſententiam, ab interlocutoria, vel alio quocumq; gravamine non appelletur; nec Epiſcopus, ſeu Vicarius appellationi hujuſmodi, tanquam frivolæ, deferre teneatur, ſed ea, ac quacumque inhibitione ab appellationis Judice emanata, nec non omni ſtylo, & conſuetudine, etiam immemorabili contraria non obſtante, ad ulteriora valeat procedere; niſi gravamen hujuſmodi per definitivam ſententiam reparari, vel ab ipſa definitiva appellari non poſſit: quibus caſibus ſacrorum, & antiquorum Canonum ſtatuta illibata perſiſtant.

c. Reſecandæ, & c. Corripiantur 24. q. 2. — c. Cum ſpeciali. §. Porro, ca. Ad noſtram, c. Suggeſtum, de appel. inf. ſeſſ. 22. ca. 1. de refor. & ſeſſ. 24. ca. 20. de refor. — c. Ut debitus, de appel. cum ſimil. — cap. 2. de conſuet.

Caput II.

A Sententia Epiſcopi, vel ipſius in ſpiritualibus Vicarii generalis, in criminalibus appellationis cauſa, ubi appellationi locus fuerit, ſi Apoſtolica auctoritate in partibus eam committi contigerit; Metropolitano, ſeu illius etiam Vicario in ſpiritualibus generali; aut, ſi ille aliqua de cauſa ſuſpectus foret, vel ultra duas legales dietas viſitet, ſeu ab ipſo appellatum fuerit, uni ex viciniorībus Epiſcopis, ſeu illorum Vicariis, non autem inferioribus judicibus, committatur.

Caput III.

Reus ab Epiſcopo, aut ejus Vicario in ſpiritualibus generali in criminali cauſa appellans, coram judice, ad quem appellavit, acta primæ inſtantiæ omnino producat: & judex, niſi illis viſis, ad ejus abſolutionem minime procedat. Is autem, a quo appellatum fuerit, intra xxx. dies acta ipſa poſtulanti gratis exhibeat: alioquin abſque illis cauſa appellationis hujuſmodi, prout juſtitia ſuaſerit, terminetur.

c. ſtatum de refor. in 6.

Ca-

Caput IV.

CUm vero tam gravia nonnunquam ſint delicta, ab Eccleſiaſticis commiſſa perſonis, ut ob eorum atrocitatem a ſacris ordinibus deponendæ, & Curiæ ſint tradendæ ſæculari, in quo ſecundum Sacros Canones certus Epiſcoporum numerus requiritur: quos ſi omnes adhibere difficile eſſet, debita juris executio differretur; ſi quando autem intervenire poſſent, eorum reſidentia intermitteretur; propterea ſtatuit, & decrevit, Epiſcopo per ſe, ſeu illius Vicarium in ſpiritualibus generalem, contra Clericum, in ſacris etiam Presbyteratus ordinibus conſtitutum, etiam ad illius condemnationem, nec non verbalem depoſitionem; & per ſe ipſum etiam ad actualem, atque ſolemnem degradationem ab ipſis ordinibus, & gradibus Eccleſiaſticis in caſibus, in quibus aliorum Epiſcoporum præſentia in numero, a Canonibus definito, requiritur, etiam abſque illis procedere liceat: adhibitis tamen, & in hoc ſibi aſſiſtentibus totidem Abbatibus, uſum mitræ, & baculi ex privilegio Apoſtolico habentibus, ſi in civitate, aut Diœceſi reperiri, & commode intereſſe poſſint: alioquin aliis perſonis in Eccleſiaſtica dignitate conſtitutis, quæ ætate graves, ac juris ſcientia commendabiles exiſtant.

c. Si quis, cum ſeq. 15. q. 7. ca. Degradatio, de pœnit. in 6.

Caput V.

ET quoniam per fictas cauſas, quæ tamen ſatis probabiles videntur, interdum accidit, ut nonnulli ejuſmodi gratias extorqueant, per quas pœnæ illis Epiſcoporum juſta ſeveritate inflictæ aut remittuntur omnino, aut minuuntur; cum non ferendum ſit, ut mendacium, quod tantopere Deo diſplicet, non modo ipſum impunitum ſit, verum etiam alterius delicti veniam impetret mentienti: idcirco, ut ſequitur, ſtatuit, & decrevit: Epiſcopus apud Eccleſiam ſuam reſidens, de ſurreptione, & obreptione gratiæ, quæ ſuper abſolutione alicujus publici criminis, vel delicti, de quo ipſe inquirere cœperat, aut remiſſione pœnæ, ad quam criminoſus per eum condemnatus fuerit, falſis precibus impetratur per ſeipſum, tanquam Sedis Apoſtolicæ Delegatus, etiam ſummarie cognoſcat; ipſamque gratiam, poſtquam per falſi narrationem, aut veri taciturnitatem obtentam eſſe legitime conſtiterit, non admittat.

Exod. 23. Levit. 19. Proverb. 6. 10. 12. & 19. ca. Si quis dixerit, cum ſeq. & c. Nemo peritorum 22. q. 5.

c. Super litteris, & c. Cum Dilect. de reſcr.

Ca-

Caput VI.

QUoniam vero ſubditi Epiſcopo, tametſi jure correpti fuerint, magnopere tamen eum odiſſe, & tanquam injuria affecti ſint, falſa illi crimina objicere ſolent; ut quoquo pacto poſſint, ei moleſtiam exhibeant; cujus vexationis timor plerumque illum ad inquirenda, & punienda eorum delicta ſegniorem reddit: idcirco, ne is magno ſuo, & Eccleſiæ incommodo gregem ſibi creditum relinquere, ac non ſine Epiſcopalis dignitatis diminutione vagari cogatur, ita ſtatuit, & decrevit: Epiſcopus, niſi ob cauſam, ex qua deponendus, ſive privandus veniret, etiam ſi ex officio, aut per inquiſitionem, ſeu denunciationem, vel accuſationem, ſive alio quovis modo procedatur, ut perſonaliter compareat; nequaquam citetur, vel moneatur.

ca. Sunt nonnul, 2. q. 7.

Inſ. ſeſſ. 24. c. 5. de ref.

Caput VII.

TEſtes in cauſa criminali ad informationem, vel indicia, ſeu alias in cauſa principali contra Epiſcopum, niſi conteſtes, & bonæ converſationis, exiſtimationis, & famæ fuerint, non recipiantur; & ſi odio, temeritate, aut cupiditate aliquid depoſuerint, gravibus pœnis mulctentur.

Caput VIII.

CAuſæ Epiſcoporum, cum pro criminis objecti qualitate comparere debeant, coram Pont. Max. referantur, ac per ipſum terminentur.

c. Accuſatio quoque, c. Accuſatio Epiſcoporum, ca. Teſtes 2. qu. 7. & c. ult. 2. q. 5. Conc. Rom. ſub Silv. I. juxta Anacl. Papæ ep. 2. & Carthag. 2. c. 6. & Carthag. 4. c. 96. & Sixt. 3. epiſt. 3. ca. 2. Concil. Sard. c. 3.

Decretum prorogationis definitionis quatuor articulorum de Sacramento Eucharistiæ, & Salviconductus Proteſtantibus dandi.

EAdem ſancta Synodus errores omnes, qui ſuper hoc Sanctiſſimo Sacramento repullularunt, tanquam vepres ex agro Domini evellere, ac omnium fidelium ſaluti proſpicere cupiens, quotidianis precibus Deo omnipotenti pie oblatis, inter alios ad hoc Sacramentum pertinentes articulos, diligentiſſima veritatis Catholicæ inquiſitione tractatos, plurimis, accuratiſſimiſque pro rerum gravitate diſputationibus habitis, cognitis quoque præſtantiſſimorum Theologorum ſententiis, hos etiam tractabat: An neceſſarium ſit ad ſalutem, & divino jure præceptum, ut ſinguli Chriſtifideles ſub utraque ſpecie ipſum venerabile Sacramentum

c. Ad abolendam, de hæret. & Inſ. ſeſſ. 24. c. 5. de refor.

aç-

Inf. ſeſſ. 21. c. 1. cum ſeq. Inf. ſeſſ. 22. in decret. Inf. ſeſſ. 21. c. 4. & can. ult.

accipiant? Et: Num minus ſumat, qui ſub altera, quam qui ſub utraque communicat? Et: An erraverit Sancta Mater Eccleſia, laicos, & non celebrantes Sacerdotes ſub panis ſpecie dumtaxat communicando? Et: An parvuli etiam communicandi ſint? Sed quoniam ex nobiliſſima Germaniæ provincia ii, qui ſe Proteſtantes nominant, ſuper his ipſis articulis, antequam definiantur, audiri a ſancta Synodo cupiunt, & eam ob cauſam fidem publicam ab illa poſtularunt, ut ipſis tuto huc venire, & in hac urbe commorari, ac libere coram Synodo dicere, atque proponere, quæ ſenſerint, & poſtea, cum libuerit, recedere liceat: ſancta ipſa Synodus, licet magno deſiderio eorum adventum multos antea menſes expectarit: tamen, ut pia mater, quæ ingemiſcit, & parturit, ſummopere id deſiderans, ac laborans, ut in iis, qui Chriſtiano nomine cenſentur, nulla ſint ſchiſmata, ſed quemadmodum eundem omnes Deum, & Redemptorem agnoſcunt, ita idem dicant, idem credant, idem ſapiant; confidens Dei miſericordiæ, & ſperans fore, ut illi in ſanctiſſimam, & ſalutarem unius fidei, ſpei, charitatiſque concordiam redigantur, libenter eis in hac re morem gerens, ſecuritatem, & fidem, ut petierant, publicam, quam ſalvumconductum vocant, quod ad ſe pertinet, ejus, qui infra ſcriptus erit, tenoris, dedit, atque conceſſit: & eorum cauſa definitionem illorum articulorum ad ſecundam Seſſionem diſtulit; quam, ut illi commode ei intereſſe poſſint, in diem feſtum Converſionis D. Pauli, quæ erit vigeſimaquinta die menſis Januarii anni ſequentis, indixit: illudque præterea ſtatuit, ut in eadem Seſſione de Sacrificio Miſſæ agatur, propter magnam utriuſque rei connexionem: interea Seſſione proxima de Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis tractandum; illam autem die feſto D. Catharinæ Virginis, & Martyris, qui erit vigeſima quinta Novembris, habendam eſſe decrevit, ſimulque, ut in utraque materiam reformationis proſequatur.

SALVUSCONDUCTUS datus Proteſtantibus.

SAcroſancta, & Generalis Tridentina Synodus, in Spiritu-ſancto legitime congregata, præſidentibus

bus in ea eiſdem S. Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis, omnibus, & ſingulis, ſive Eccleſiaſticis, ſive ſæcularibus perſonis univerſæ Germaniæ, cujuſcumque gradus, ſtatus, conditionis, & qualitatis ſint, quæ ad œcumenicum hoc, & generale Concilium accedere voluerint, ut de iis rebus, quæ in ipſa Synodo tractari debent, omni libertate conferre, proponere, & tractare, ac ad ipſum œcumenicum Concilium libere, & tuto venire, & in eo manere, & commorari, ac articulos, quot illis videbitur, tam ſcripto, quam verbo offerre, & proponere, & cum Patribus, ſive iis, qui ab ipſa S. Synodo delecti fuerint, conferre, & abſque ullis conviciis, & contumeliis diſputare, necnon quando illis placuerit, recedere poſſint, & valeant, publicam fidem, & plenam ſecuritatem, quam Salvumconductum appellant, cum omnibus, & ſingulis clauſulis, & decretis neceſſariis, & opportunis, etiam ſi ſpecialiter, & non per verba generalia exprimi deberent, quæ pro expreſſis haberi voluit, quantum ad ipſam S. Synodum ſpectat, concedit. Placuit præterea S. Synodo, ut, ſi pro majori libertate, ac ſecuritate eorum, certos tam pro commiſſis, quam pro committendis per eos delictis, Judices eis deputari cupiant, illos ſibi benevolos nominent, etiam ſi delicta ipſa quantumcumque enormia, ac hæreſim ſapientia fuerint.

SESSIO XIV.

Quæ eſt quarta ſub Julio Tertio Pont. Max.

Celebrata die 25. Novemb. 1551.

Doctrina de ſanctiſſimis Pœnitentiæ, & Extremæ Unctionis Sacramentis.

SAcroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem ſanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato, & Nuntiis, quamvis in decreto de Juſtificatione multus fuerit de Pœnitentiæ Sacramento, propter locorum cognationem, neceſſaria quadam ratione ſermo interpoſitus; tanta nihilominus circa illud noſtra hac ætate diverſorum errorum eſt multitudo, ut non parum publicæ utilitatis Sup. ſeſ. 6. c. 14. de juſtific.

retulerit, de eo exactiorem, & pleniorem definitionem tradidiſſe; in qua demonſtratis, & convulſis Spiritus ſancti præſidio univerſis erroribus, catholica veritas perſpicua, & illuſtris fieret, quam nunc ſancta hæc Synodus Chriſtianis omnibus perpetuo ſervandam proponit.

Cap. I.
De neceſſitate, & inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ.

SI ea in regeneratis omnibus gratitudo erga Deum eſſet, ut juſtitiam in Baptiſmo, ipſius beneficio, & gratia ſuſceptam, conſtanter tuerentur, non fuiſſet opus, aliud ab ipſo Baptiſmo Sacramentum ad Peccatorum remiſſionem eſſe inſtitutum. Quoni-
Infra c. 1. de Pœnit. am autem Deus, dives in miſericordia, cognovit
Ital. figmentum noſtrum, illis etiam vitæ remedium contu-
Epheſ. 2. lit, qui ſeſe poſtea in peccati ſervitutem, & dæmo-
nis poteſtatem tradidiſſent; Sacramentum videlicet
Sap. ſeſſ. 6. c. 14. de juſtit. Pœnitentiæ, quo lapſis poſt Baptiſmum beneficium
Conc. Cabil. ſub Vitaliano 2. c. 8. mortis Chriſti applicatur. Fuit quidem Pœnitentia univerſis hominibus, qui ſe mortali aliquo peccato inquinaſſent, quovis tempore ad gratiam, & juſtitiam aſſequendam neceſſaria, illis etiam, qui Baptiſmi Sacramento ablui petiviſſent, ut, perverſitate abjecta, & emendata, tantam Dei offenſionem cum peccati odio, & pio animi dolore deteſtarentur; un-
Ezec. 18. de Propheta ait: Convertimini, & agite pœnitentiam ab omnibus iniquitatibus veſtris, & non erit vobis in ruinam iniquitas. Dominus etiam dixit:
Luc. 13. Niſi pœnitentiam egeritis, omnes ſimiliter peribitis. Et princeps Apoſtolorum Petrus peccatoribus Baptiſmo initiandis pœnitentiam commendans, dice-
Act. 2. c. Agunt & ci proprie; de Conſ. d. 4. bat: Pœnitentiam agite, & baptizetur unuſquiſque veſtrum. Porro nec ante adventum Chriſti Pœnitentia erat Sacramentum, nec eſt poſt adventum illius cuiquam ante Baptiſmum. Dominus autem
Ioan. 20. Matth. 16. c. Ut conſtitueretur, eo d. li. & infin c. 8. in fin. & cau. 3. Sacramentum Pœnitentiæ tunc præcipue inſtituit, cum a mortuis excitatus, inſufflavit in diſcipulos ſuos, dicens: Accipite Spiritum ſanctum: quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt. Quo tam inſigni facto, & verbis

tam

am perſpicuis, poteſtatem remittendi, & retinenli peccata ad reconciliandos fideles poſt Baptimum lapſos; Apoſtolis, & eorum legitimis ſucceſoribus fuiſſe communicatam, univerſorum Patrum onſenſus ſemper intellexit. Et Novatianos, remitendi poteſtatem olim pertinaciter negantes, magna atione Eccleſia Catholica tanquam hæreticos exploſit, tque condemnavit. Quare veriſſimum hunc illorum erborum Domini ſenſum ſancta hæc Synodus probans, & recipiens, damnat eorum commentitias interpreationes, qui verba illa ad poteſtatem prædicandi erbum Dei, & Chriſti Evangelium annunciandi, ontra hujuſmodi Sacramenti inſtitutionem, falſo letorquent.

Euſeb. Ceſar. hiſt. Eccl. l. 6. c. 18. Cypr. cont. Novat.

Caput II.

De differentia Sacramenti Pœnitentiæ, & Baptiſmi.

CÆterum hoc Sacramentum multis rationibus a Baptiſmo differre dignoſcitur; nam præterquam uod materia, & forma, quibus Sacramenti eſſenia perficitur, longiſſime diſſidet: conſtat certe, Baptiſmi miniſtrum judicem eſſe non oportere, um Eccleſia in neminem judicium exerceat, ui non prius in ipſam per Baptiſmi januam fueit ingreſſus; quid enim mihi (inquit Apoſtolus) le iis, qui foris ſunt, judicare? Secus eſt de dometicis fidei, quos Chriſtus Dominus lavacro Baptiſmi ui corporis membra ſemel effecit; nam hos, ſi ſe oſtea crimine aliquo contaminaverint, non jam reetito Baptiſmo ablui, cum id in Eccleſia Cathoica nulla ratione liceat, ſed ante hoc tribunal, tanuam reos ſiſti voluit: ut per ſacerdotum ſententiim, non ſemel, ſed quoties ab admiſſis peccatis ad pſum pœnitentes confugerint, poſſent liberari. Alis eſt præterea Baptiſmi, alius Pœnitentiæ fructus; er Baptiſmum enim Chriſtum induentes, nova prorus in illo efficimur creatura, plenam, & integram peccatorum omnium remiſſionem conſequentes: ad uam tamen novitatem, & integritatem per Sacranentum Pœnitentiæ ſine magnis noſtris fletibus, & aboribus, divina id exigente juſtitia, pervenire

Sup. ſeſſ. 6. de juſtif. c. 14. & infr. c. 2.
1. Cor. 5. c. multi 2. q. 1. c. Gaudemus, de divor.
1. Cor. 12.
c. verbum, de pœnit. diſt. 1.
Galat. 3.

nequaquam poſſumus : ut merito Pœnitentia laborioſus quidam Baptiſmus a Sanctis Patribus dictus fuerit . Eſt autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapſis poſt Baptiſmum ad ſalutem neceſſarium ; ut nondum regeneratis ipſe Baptiſmus.

Caput III.
De partibus , & fructu hujus Sacramenti.

DOcet præterea ſancta Synodus, Sacramenti Pœnitentiæ formam , in qua præcipue ipſius vis ſita eſt, in illis miniſtri verbis poſitam eſſe : *Ego te abſolvo* , &c. quibus quidem de Eccleſiæ ſanctæ more preces quædam laudabiliter adjunguntur ; ad ipſius tamen formæ eſſentiam nequaquam ſpectant , neque ad ipſius Sacramenti adminiſtrationem ſunt neceſſariæ . Sunt autem quaſi materia hujus Sacramenti ipſius pœnitentis actus, nempe , Contritio, Confeſſio , & Satisfactio ; qui , quatenus in pœnitente ad integritatem Sacramenti , ad plenamque , & perfectam peccatorum remiſſionem ex Dei inſtitutione requiruntur , hac ratione Pœnitentiæ partes dicuntur. Sane vero res , & effectus hujus Sacramenti , quantum ad ejus vim, & efficaciam pertinet , reconciliatio eſt cum Deo , quam interdum in viris piis , & cum devotione hoc Sacramentnm percipientibus, conſcientiæ pax , ac ſerenitas cum vehementi ſpiritus conſolatione conſequi ſolet . Hæc de partibus , & effectu hujus Sacramenti ſancta Synodus tradens , ſimul eorum ſententias damnat, qui pœnitentiæ partes incuſſos conſcientiæ terrores , & fidem eſſe contendunt.

Supra ſeſſ. 6. de juſtif. ca. 14. & infra can. 4.

Caput IV.
De Contritione.

Supr. ſeſſ. 6. de juſtif. c. 6. & 14.

COntritio, quæ primum locum inter dictos pœnitentis actus habet, animi dolor, ac deteſtatio eſt de peccato commiſſo , cum propoſito non peccandi de cætero. Fuit autem quovis tempore ad impetrandam veniam peccatorum hic contritionis motus neceſſarius , & in homine poſt Baptiſmum lapſo ita demum præparat ad remiſſionem peccatorum , ſi cum fiducia divinæ miſericordiæ , & voto præſtandi reliqua , conjunctus ſit , quæ ad rite ſuſcipiendum

hoc

hoc Sacramentum requiruntur. Declarat igitur ſancta Synodus, hanc contritionem non ſolum ceſſationem a peccato, & vitæ novæ propoſitum, & inchoationem, ſed veteris etiam odium continere, juxta illud: Projicite a vobis omnes iniquitates veſtras, in quibus prævaricati eſtis, & facite vobis cor novum & ſpiritum novum. Et certe qui illos ſanctorum clamores conſiderarit: Tibi ſoli peccavi, & malum coram te feci: Laboravi in gemitu meo, lavabo per ſingulas noctes lectum meum. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine animæ meæ; & alios hujuſmodi generis, facile intelliget, eos ex vehementi quodam anteactæ vitæ odio, & ingenti peccatorum deteſtatione manaſſe. Docet præterea, etſi Contritionem hanc aliquando charitate perfectam eſſe contingat, hominemque Deo reconciliare, prius quam hoc Sacramentum actu ſuſcipiatur, ipſam nihilominus reconciliationem ipſi Contritioni ſine Sacramenti voto, quod in illa includitur, non eſſe adſcribendam. Illam vero Contritionem imperfectam, quæ Attritio dicitur, quoniam vel ex turpitudinis peccati conſideratione, vel ex gehennæ, & pœnarum metu communiter concipitur, ſi voluntatem peccandi excludat, cum ſpe veniæ, declarat, non ſolum non facere hominem hypocritam, & magis peccatorem, verum etiam donum Dei eſſe, & Spiritus ſancti impulſum, non adhuc quidem inhabitantis, ſed tantum moventis, quo pœnitens adjutus viam ſibi ad juſtitiam parat. Et quamvis ſine Sacramento Pœnitentiæ per ſe ad juſtificationem perducere peccatorem nequeat, tamen eum ad Dei gratiam in Sacramento Pœnitentiæ impetrandam diſponit. Hoc enim timore utiliter concuſſi Ninivitæ ad Jonæ prædicationem plenam terroribus pœnitentiam egerunt, & miſericordiam a Domino impetrarunt. Quamobrem falſo quidam calumniantur Catholicos ſcriptores, quaſi tradiderint, Sacramentum Pœnitentiæ, absque bono motu ſuſcipientium, gratiam conferre; quod nunquam Eccleſia Dei docuit, neque ſenſit: ſed & falſo docent, Contritionem eſſe extortam, & coactam, non liberam, & voluntariam.

Infra. can. 5.

Ezech. 18.

Pſal. 50. c. Et venit, de pœnit. d. 1. Pſal. 6. Iſaiæ 38.

Jonæ 3. Matth. 12. Luc. 11. c. Quamobrem de pœn. d. 1.

Caput V.
De Confeſſione.

Ex inſtitutione Sacramenti Pœnitentiæ jam explicata, univerſa Eccleſia ſemper intellexit, inſtitutam etiam eſſe a Domino integram peccatorum Confeſſionem, & omnibus poſt Baptiſmum lapſis jure divino neceſſariam exiſtere: quia Dominus noſter Jeſus Chriſtus e terris aſcenſurus ad cœlos, ſacerdotes ſui ipſius Vicarios reliquit, tanquam præſides, & judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Chriſtifideles ceciderint: qui pro poteſtate clavium, remiſſionis, aut retentionis peccatorum ſententiam pronuntient. Conſtat enim, ſacerdotes judicium hoc, incognita cauſa, exercere non potuiſſe, neque æquitatem quidem illos in pœnis injungendis ſervare potuiſſe, ſi in genere dumtaxat, & non potius in ſpecie, ac ſigillatim ſua ipſi peccata declaraſſent. Ex his colligitur, oportere a pœnitentibus omnia peccata mortalia, quorum poſt diligentem ſui diſcuſſionem conſcientiam habent, in confeſſione recenſeri, etiam ſi occultiſſima illa ſint, & tantum adverſus duo ultima Decalogi præcepta commiſſa, quæ nonnunquam animum gravius ſauciant, & periculoſiora ſunt iis, quæ in manifeſto admittuntur; nam venialia, quibus gratia Dei non excludimur, & in quæ frequentius labimur, quamquam recte, & utiliter, citraque omnem præſumptionem in Confeſſione dicantur, quod piorum hominum uſus demonſtrat, taceri tamen citra culpam, multiſque aliis remediis expiari poſſunt. Verum, cum univerſa mortalia peccata, etiam cogitationis, homines iræ filios, & Dei inimicos reddant; neceſſum eſt omnium etiam veniam, cum aperta, & verecunda Confeſſione, a Deo quærere. Itaque dum omnia, quæ memoriæ occurrunt, peccata Chriſtifideles confiteri ſtudent, proculdubio omnia divinæ miſericordiæ agnoſcenda exponunt; qui vero ſecus faciunt, & ſcienter aliqua retinent, nihil divinæ bonitati per ſacerdotem remittendum proponunt. Si enim erubeſcat ægrotus vulnus medico detegere, quod ignorat, medicina non curat. Colligitur præterea, etiam

Luc. 5. & 6. Jacob. 5. 1. Joan. 1. inf. can. 6.

Joan. 20. Matth. 16. c. verbum, de pœn. d. 1. & ca. Adhuc, de pœn. d. 3.

Hier. exponens illud Eccl. 10. Si mordeat ſerpens in ſilentio.

An tamen per litteras, ſeu internuntium, confule. Bullam Clementis 8. Sanctiſſimus, 1602.

Inf. can. 6.

Deut. 5.

ſup ſeſſ. 6. c. 23. c. Adhuc. & c. de quot. de pœnit. diſt. 3.

Epheſ. 2.

Hieron. dicto loco.

eas

eas circumſtantias in confeſſione explicandas eſſe, quæ ſpeciem peccati mutant; quod ſine illis peccata ipſa nec a pœnitentibus integre exponantur, nec judicibus innoteſcant, & fieri nequeat, ut de gravitate criminum recte cenſere poſſint, & pœnam, quam oportet, pro illis pœnitentibus imponere. Unde alienum a ratione eſt, docere, circumſtantias has ab hominibus otioſis excogitatas fuiſſe; aut unam tantum circumſtantiam confitendam eſſe, nempe peccaſſe in fratrem. Sed & impium eſt, Confeſſionem, quæ hac ratione fieri præcipitur, impoſſibilem dicere, aut carnificinam illam conſcientiarum appellare. Conſtat enim, nihil aliud in Eccleſia a Pœnitentibus exigi, quam ut, poſtquam quiſque diligentius ſe excuſſerit, & conſcientiæ ſuæ ſinus omnes, & latebras exploraverit, ea peccata confiteatur, quibus ſe Dominum, & Deum ſuum mortaliter offendiſſe meminerit: reliqua autem peccata, quæ diligenter cogitanti non occurrunt, in univerſum eadem confeſſione incluſa eſſe intelliguntur, pro quibus fideliter cum Propheta dicimus: Ab occultis meis munda me, Domine. Pſal. 18. Ipſa vero hujuſmodi Confeſſionis difficultas, ac peccata detegendi verecundia gravis quidem videri poſſet, niſi tot, tantiſque commodis, & conſolationibus levaretur, quæ omnibus digne ad hoc Sacramentum accedentibus, per Abſolutionem certiſſime conferuntur. Cæterum, quoad modum confitendi ſecreto apud ſolum Sacerdotem, etſi Chriſtus non vetuerit, quin aliquis in vindictam ſuorum ſcelerum, & ſui humiliationem, cum ob aliorum exemplum, tum ob Eccleſiæ offenſæ ædificationem, delicta ſua publice confiteri poſſit: non eſt tamen hoc divino præcepto mandatum, nec ſatis conſulte humana aliqua lege præciperetur, ut delicta, præſertim ſecreta, publica eſſent confeſſione aperienda. Unde cum a ſanctiſſimis & antiquiſſimis Conc. Cabilon. c. 33. Patribus magno, unanimique conſenſu ſecreta Confeſſio ſacramentalis, qua ab initio Eccleſia ſancta uſa eſt, & modo etiam utitur, fuerit ſemper commendata; manifeſte refellitur inanis eorum calumnia, qui eam a divino mandato alienam, & inven-

Infra can. 7 & 14. Conc. Later. ſub Innocen. 3. c. 21. ca. Omnis utriuſque ſexus, de pœn. & remiſ.

tum humanum eſſe, atque a Patribus in Concilio Lateranenſi congregatis initium habuiſſe docere non verentur. Neque enim per Lateranenſe Concilium Eccleſia ſtatuit, ut Chriſtifideles confiterentur, quod jure divino neceſſarium, & inſtitutum eſſe intellexerat; ſed ut præceptum Confeſſionis ſaltem ſemel in anno, ab omnibus, & ſingulis, cum ad annos diſcretionis perveniſſent, impleretur. Unde jam in univerſa Eccleſia cum ingenti animarum fidelium fructu obſervatur mos ille ſalutaris confitendi ſacro illo, & maxime acceptabili tempore Quadrageſimæ: quem morem hæc S. Synodus maxime probat, & amplectitur, tanquam pium, & merito retinendum.

Caput VI.

De miniſtro hujus Sacramenti, & Abſolutione.

Inf. can. 10.

Matt. 16. & 18. Joan. 20.

Supr. ſeſſ. 7. de Sacr. can. 10.

CIrca miniſtrum autem hujus Sacramenti, declarat S. Synodus, falſas eſſe, & a veritate Euangelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quoſvis homines, præter Epiſcopos, & ſacerdotes, clavium miniſterium pernicioſe extendunt: putantes verba illa Domini: Quæcumque alligaveritis ſuper terram, erunt alligata & in cœlo: & quæcunque ſolveritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlo: &: Quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis: & quorum retinueritis, retenta ſunt; ad omnes Chriſtifideles indifferenter, & promiſcue, contra inſtitutionem hujus Sacramenti, ita fuiſſe dicta, ut quivis poteſtatem habeat remittendi peccata, publica quidem per correptionem, ſi correptus acquieverit, ſecreta vero per ſpontaneam Confeſſionem, cuicumque factam. Docet quoque, etiam ſacerdotes, qui peccato mortali tenentur, per virtutem Spiritus ſancti in ordinatione collatam, tanquam Chriſti miniſtros, functionem remittendi peccata exercere; eoſque prave ſentire, qui in malis ſacerdotibus hanc poteſtatem non eſſe contendunt. Quamvis autem Abſolutio ſacerdotis alieni beneficii ſit diſpenſatio, tamen non eſt ſolum nudum miniſterium vel annuntiandi Euangelium, vel declarandi remiſſa eſſe peccata: ſed ad inſtar actus judi-

c. Secundum Eccleſiæ. 19. diſt. & c. Non nocet. 1. qu. 1.

judicialis, quo ab ipſo, velut a judice ſententia pronunciatur: atque ideo non debet pœnitens adeo ſibi de ſua ipſius fide blandiri, ut etiamſi nulla illi adſit contritio, aut Sacerdoti animus ſerio agendi, & vere abſolvendi deſit, putet tamen ſe propter ſuam ſolam fidem, vere, & coram Deo eſſe abſolutum; nec enim fides ſine Pœnitentia remiſſionem ullam peccatorum præſtaret; nec is eſſet, niſi ſalutis ſuæ negligentiſſimus, qui ſacerdotem joco ſe abſolventem cognoſceret, & non alium ſerio agentem ſedulo requireret.

in fra can. 9.

ca. Si Epiſcop. de pœn. in 6.

Caput VII.

De caſuum reſervatione.

Quoniam igitur natura, & ratio judicii illud expoſcit, ut ſententia in ſubditos dumtaxat feratur; perſuaſum ſemper in Eccleſia Dei fuit, & veriſſimum eſſe Synodus hæc confirmat, nullius momenti abſolutionem eam eſſe debere, quam Sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut ſubdelegatam non habet juriſdictionem. Magnopere vero ad Chriſtiani populi diſciplinam pertinere, ſanctiſſimis Patribus noſtris viſum eſt, ut atrociora quædam, & graviora crimina non a quibuſvis, ſed a ſummis dumtaxat ſacerdotibus abſolverentur: unde merito Pontifices Maximi pro ſuprema poteſtate ſibi in Eccleſia univerſa tradita, cauſas aliquas criminum graviores ſuo potuerunt peculiari judicio reſervare. Neque dubitandum eſt, quando omnia, quæ a Deo ſunt, ordinata ſunt, quin hoc idem Epiſcopis omnibus in ſua cuique Diœceſi, in ædificationem tamen, non in deſtructionem, liceat pro illis in ſubditos tradita ſupra reliquos inferiores Sacerdotes auctoritate, præſertim quoad illa, quibus excommunicationis cenſura annexa eſt. Hanc autem delictorum reſervationem, conſonum eſt divinæ auctoritati, non tantum in externa politia, ſed etiam coram Deo vim habere. Veruntamen pie admodum, ne hac ipſa occaſione aliquis pereat, in eadem Eccleſia Dei cuſtoditum ſemper fuit, ut nulla ſit reſervatio in articulo mortis: atque ideo omnes ſacerdotes quoſlibet pœnitentes a quibuſvis peccatis, & cenſuris abſolvere poſſunt, extra quem articulum ſacerdotes, cum nihil poſ-

Cypr. in epiſt. quæ incipit. Ingemiſcere, & in ep. cujus initium, Miror. Orig. hom. 10. in Gen. cap. ſi quis ſuadente. 17. q. 4. cap. ita quorumdam de Judæis, cap. conqueſti, de ſent. excom. c. quicumque eo tit. in 6. c. 2. eod. tit. in Clement. & cap. ei ſi Dominici, de pœnit. in Extrav. com. cum ſim. Roman. 13. inf. ſeſſ. 24. ca. 6. de reform. c. Felicis de pœnis. in 6. c. Paſtoralis de off. ord. cap. Cupientes de pœnis. in Cle. c. inter cunctas. §. duos de priv. in Extrav. com. Cœleſt. ep. 2. c. 2. & 4. Carthag. c. 76. & 11. Tol. ca. 12.

Quos caſus ſuperiores regularium reſervare poſſint, v. in Decret. Clem. 8. quod incip. Sanctiſſimus, 26. Maji 1593.

poſſint in caſibus reſervatis, id unum pœnitentibus perſuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos judices pro beneficio abſolutionis accedant.

Caput VIII.

De Satisfactionis neceſſitate, & fructu.

DEmum quoad Satisfactionem, quæ ex omnibus Pœnitentiæ partibus, quemadmodum a Patribus noſtris Chriſtiano populo fuit perpetuo tempore commendata, ita una maxime noſtra ætate, ſummo pietatis prætextu, impugnatur ab iis, qui ſpeciem pietatis habent, virtutem autem ejus abnegarunt: ſancta Synodus declarat, falſum omnino eſſe, & a verbo Dei alienum, culpam a Domino nunquam remitti, quin univerſa etiam pœna condonetur; perſpicua enim, & illuſtria in ſacris litteris exempla reperiuntur, quibus præter divinam traditionem hic error quam manifeſtiſſime revincitur. Sane & divinæ juſtitiæ ratio exigere videtur, ut aliter ab eo in gratiam recipiantur, qui ante Baptiſmum per ignorantiam deliquerint: aliter vero, qui ſemel a peccati, & Dœmonis ſervitute liberati, & accepto Spiritus ſancti dono, ſcienter templum Dei violare, & Spiritum Sanctum contriſtare non formidaverint. Et divinam clementiam decet, ne ita nobis abſque ulla ſatisfactione peccata dimittantur, ut, occaſione accepta, peccata leviora putantes, velut injurii, & contumelioſi Spiritui ſancto, in graviora labamur, theſaurizantes nobis iram in die iræ. Proculdubio enim magnopere a peccato revocant, & quaſi fræno quodam coercent hæ ſatisfactoriæ pœnæ, cautioreſque, & vigilantiores in futurum pœnitentes efficiunt; medentur quoque peccatorum reliquiis, & vitioſos habitus male vivendo comparatos contrariis virtutum actionibus tollunt. Neque vero ſecurior ulla via in Eccleſia Dei unquam exiſtimata fuit ad amovendam imminentem a Domino pœnam, quam ut hæc pœnitentiæ opera homines cum vero animi dolore frequentent. Accedit ad hæc, quod, dum ſatisfaciendo patimur pro peccatis, Chriſto Jeſu, qui pro peccatis noſtris ſatisfecit, ex quo omnis noſtra ſufficientia eſt, conformes efficimur, certiſſimam quo-

Supra ſeſſ. 6. c. 14. & c. 30. de Juſtific. infra can. 12. Gen. 3. 2. Reg. 12. Num. 12. & 20.

1. Cor. 3. Epheſ. 4.

Hebr. 10.

Rom. 2.

Ezech. 33. Jonæ 3. Jer. 3 18. 25. Iſai. 30 Eccl. 17. Matt. 3. 4. 11. & 18. cum ſim. Rom. 5. 1. Joan. 2. in princ. 2. Cor. 3. Rom. 8.

quoque inde arrham habentes, quod ſi compatimur, & conglorificabimur. Neque vero ita noſtra eſt ſatisfactio hæc, quam pro peccatis noſtris exſolvimus, ut non ſit per Chriſtum Jeſum; nam qui ex nobis, tanquam ex nobis, nihil poſſumus, eo cooperante, qui nos confortat, omnia poſſumus, ita non habet homo, unde glorietur, ſed omnis gloriatio noſtra in Chriſto eſt, in quo vivimus, in quo meremur, in quo ſatisfacimus, facientes fructus dignos pœnitentiæ, qui ex illo vim habent, ab illo offeruntur Patri, & per illum acceptantur a Patre. Debent ergo ſacerdotes Domini, quantum ſpiritus, & prudentia ſuggeſſerit, pro qualitate criminum, & pœnitentium facultate, ſalutares, & convenientes ſatisfactiones injungere; ne, ſi forte peccatis conniveant, & indulgentius cum pœnitentibus agant, leviſſima quædam opera pro graviſſimis delictis injungendo, alienorum peccatorum participes efficiantur. Habeant autem præ oculis, ut ſatisfactio, quam imponunt, non ſit tantum ad novæ vitæ cuſtodiam, & infirmitatis medicamentum, ſed etiam ad præteritorum peccatorum vindictam, & caſtigationem; nam claves ſacerdotibus non ad ſolvendum dumtaxat, ſed & ad ligandum conceſſas, etiam antiqui Patres & credunt, & docent; nec propterea exiſtimarunt, Sacramentum Pœnitentiæ eſſe forum iræ, vel pœnarum; &, ſicut nemo unquam Catholicus ſenſit, ex hujuſmodi noſtris ſatisfactionibus vim meriti, & ſatisfactionis Domini Noſtri Jeſu Chriſti vel obſcurari, vel aliqua ex parte imminui; quod dum Novatores intelligere nolunt, ita optimam Pœnitentiam novam vitam eſſe docent, ut omnem ſatisfactionis vim, & uſum tollant.

Philip. 4. 1. Cor. 1. 2. Cor. 10. in fi. Galat. 6. Act. 17. Matt. 3. & 4. Luc. 3. 10. 17. c. tempora. cum multis ſeq. 26. q. 7. c. de pænitentib. de conſ. d. 3. Conc. Carthagin. 3. c. 31. & Conc. Carthag. 4. c. 74. Conc. Cabilon. c. 24. & 38. Conc. Afr. c. 9.

Matth. 16. & Joan. 10. ſupra cap. 1. in fin & infra can. 3. & ult. de pœnit.

Infra c. 13.

Caput IX.
De operibus Satisfactionis.

Docet præterea, tantam eſſe divinæ munificentiæ largitatem, ut non ſolum pœnis ſponte a nobis vindicando peccato ſuſceptis, aut ſacerdotis arbitrio pro menſura delicti impoſitis, ſed etiam (quod maximum amoris argumentum eſt) temporalibus flagellis a Deo inflictis, & a nobis patienter tolera-

cap. Sunt plures, in fin. de pœn. d. 3.

ratis, apud Deum Patrem per Chriſtum Jeſum ſatisfacere valeamus.

Doctrina de Sacramento extremæ Unctionis.

VIſum eſt autem ſanctæ Synodo, præcedenti doctrinæ de Pœnitentia adjungere ea, quæ ſequuntur de Sacramento extremæ Unctionis; quod non modo Pœnitentiæ, ſed & totius Chriſtianæ vitæ, quæ perpetua Pœnitentia eſſe debet, conſummativum exiſtimatum eſt a [redacted]. Primum itaque circa illius inſtitutionem declarat, & docet, quod Clementiſſimus Redemptor noſter, qui ſervis ſuis quovis tempore voluit de ſalutaribus remediis adverſus omnia omnium hoſtium tela eſſe proſpectum, quemadmodum auxilia maxima in Sacramentis aliis præparavit, quibus Chriſtiani conſervare ſe integros, dum viverent, ab omni graviore ſpiritus incommodo poſſint; ita extremæ Unctionis Sacramento finem vitæ, tanquam firmiſſimo quodam præſidio munivit. Nam etſi adverſarius noſter occaſiones per omnem vitam quærat, & captet, ut devorare animas noſtras quoquo modo poſſit: nullum tamen tempus eſt, quo vehementius ille omnes ſuæ verſutiæ nervos intendat ad perdendos nos penitus, & a fiducia etiam, ſi poſſit, divinæ miſericordiæ deturbandos, quam cum impendere nobis exitum vitæ perſpicit.

Infra can. 1 de Sacr. Extrem. Unctionis.

Epheſ. 6.

1. Petr. c. c. Nulli dubium, 3. q. 1.

Gen. 3. & infra ca. 2. in fi.

Caput I.

De inſtitutione Sacramenti extremæ Unctionis

INſtituta eſt autem ſacra hæc Unctio infirmorum, tanquam vere, & proprie Sacramentum novi Teſtamenti, a Chriſto Domino noſtro, apud Marcum quidem inſinuatum, per Jacobum autem Apoſtolum, ac Domini fratrem, fidelibus commendatum, ac promulgatum: Infirmatur, inquit, quis in vobis? inducat Presbyteros Eccleſiæ, & orent ſuper eum, ungentes eum oleo in nomine Domini; & oratio fidei ſalvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei. Quibus verbis, ut ex Apoſtolica traditione per manus accepta Eccleſia didicit, docet materiam, formam, proprium miniſtrum, & effectum hujus ſalutaris Sacra-

Marc. 6. Jacob. 5. cap. Presbyteros pal. 95. diſt. c. 1, §. 1. de ſacra Unct. Conc. Cabil. c. 48. Innoc. 1. epiſt. 1. c. 8.

Sacramenti; intellexit enim Eccleſia, materiam eſſe oleum ab Epiſcopo benedictum (nam Unctio aptiſſime Spiritus ſancti gratiam, qua inviſibiliter anima ægrotantis inungitur, repræſentat) formam deinde eſſe illa verba, Per iſtam unctionem, &c.

Caput II.
De effectu hujus Sacramenti.

Res porro, & effectus hujus Sacramenti illis verbis explicatur: Et oratio fidei ſalvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus; &, ſi in peccatis ſit, dimittentur ei; res etenim hæc gratia eſt Spiritus ſancti, cujus Unctio delicta, ſi quæ ſint adhuc expianda, ac peccati reliquias abſtergit, & ægroti animam alleviat, & confirmat, magnam in eo divinæ miſericordiæ fiduciam excitando, qua infirmus ſublevatus & morbi incommoda, ac labores levius fert, & tentationibus dæmonis calcaneo inſidiantis, facilius reſiſtit, & ſanitatem corporis interdum, ubi ſaluti animæ expedierit, conſequitur.

Jacob. 5.

Infra Can. 2. de Sacr. extr. Unct.

Gen. 3.

Caput III.
De miniſtro hujus Sacramenti, & tempore, quo dari debeat.

Jam vero, quod attinet ad præſcriptionem eorum, qui & ſuſcipere, & miniſtrare hoc Sacramentum debent, haud obſcure fuit illud etiam in verbis prædictis traditum; nam & oſtenditur illic, proprios hujus Sacramenti miniſtros eſſe Eccleſiæ Presbyteros, quo nomine eo loco, non ætate ſeniores, aut primores in populo intelligendi veniunt, ſed aut Epiſcopi, aut Sacerdotes ab ipſis rite ordinati, per impoſitionem manuum Presbyterii. Declaratur etiam, eſſe hanc Unctionem infirmis adhibendam, illis vero præſertim, qui tam periculoſe decumbunt, ut in exitu vitæ conſtituti videantur; unde & Sacramentum exeuntium nuncupatur. Quod ſi infirmi poſt ſuſceptam hanc Unctionem convaluerint, iterum hujus Sacramenti ſubſidio juvari poterunt, cum in aliud ſimile vitæ diſcrimen inciderint. Quare nulla ratione audiendi ſunt, qui contra tam apertam, & dilucidam Apoſtoli Jacobi ſententiam docent, hanc Unctio-

c. illud ſuperfluum 95. Diſt. & inf. can. ult. 1. Tim. 4. cap. Ecce ego. Presbyteri. Diſt. 95.

ctionem vel figmentum eſſe humanum, vel ritum a Patribus acceptum, nec mandatum Dei, nec promiſſionem gratiæ habentem; & qui illam jam ceſſaſſe aſſerunt, quaſi ad gratiam curationum dumtaxat in primitiva Eccleſia referenda eſſet; & qui dicunt, ritum, & uſum, quem S. R. E. in hujus Sacramenti adminiſtratione obſervat, Jacobi Apoſtoli ſententiæ repugnare; atque ideo in alium commutandum eſſe; & denique qui hanc extremam Unctionem a fidelibus ſine peccato contemni poſſe affirmant; hæc enim omnia manifeſtiſſime pugnant cum perſpicuis tanti Apoſtoli verbis. Nec profecto Eccleſia Romana, aliarum omnium mater, & magiſtra, aliud in hac adminiſtranda Unctione, quantum ad ea, quæ hujus Sacramenti ſubſtantiam perficiunt, obſervat, quam quod Beatus Jacobus præſcripſit. Nec vero tanti Sacramenti contemptus abſque ingenti ſcelere, & ipſius Spiritus ſancti injuria eſſe poſſet.

Inf. can. 3. de Sacram. extr. Unctionis.

c. non decet 12. Diſt. c. 2. in fin. de ſumma Trin. & c. fin. de for. compet.

Hæc ſunt, quæ de Pœnitentiæ, & extremæ Unctionis Sacramentis hæc ſancta œcumenica Synodus profitetur, & docet, atque omnibus Chriſtifidelibus credenda, & tenenda proponit. Sequentes autem Canones inviolabiliter ſervandos eſſe tradit, & aſſerentes contrarium perpetuo damnat, & anathematizat.

De Sanctiſſimo Pœnitentiæ Sacramento.

CANON I.

Supra cap. 1. de Pœn.

SI quis dixerit, in Catholica Eccleſia Pœnitentiam non eſſe vere, & proprie Sacramentum pro fidelibus, quoties poſt Baptiſmum in peccata labuntur, ipſi Deo reconciliandis, a Chriſto Domino noſtro inſtitutum; anathema ſit.

CANON II.

Sup. cap. 1.

Si quis ſacramenta confundens, ipſum Baptiſmum pœnitentiæ Sacramentum eſſe dixerit, quaſi hæc duo Sacramenta diſtincta non ſint, atque ideo Pœnitentiam non recte ſecundam poſt naufragium tabulam appellari; anathema ſit.

c. ſecunda poſt naufragium, de pœnit. diſt. 1.

CANON III.

Joan. 20. Matth. 16.

Si quis dixerit, verba illa Domini Salvatoris: Accipite Spiritum ſanctum, quorum remiſeritis peccata,

cata, remittuntur eis, & quorum retinueritis, retenta ſunt, non eſſe intelligenda de poteſtate remittendi, & retinendi peccata in Sacramento Pœnitentiæ, ſicut Eccleſia Catholica ab initio ſemper intellexit; detorſerit autem contra inſtitutionem hujus Sacramenti ad auctoritatem prædicandi Euangelium; anathema ſit.

Supra c. 1. & ſeſſ. 6. de Juſtific. cap. 14.

CANON IV.

Si quis negaverit ad integram, & perfectam peccatorum remiſſionem requiri tres actus in pœnitente, quaſi materiam Sacramenti Pęnitentiæ, videlicet Contritionem, Confeſſionem, & Satisfactionem, quæ tres Pœnitentiæ partes dicuntur: aut dixerit, duas tantum eſſe Pœnitentiæ partes, terrores ſcilicet incuſſos conſcientiæ, agnito peccato, & fidem conceptam ex Euangelio, vel abſolutione, qua credit quis ſibi per Chriſtum remiſſa peccata; anathema ſit.

Supr. c. 3. de pœn.

CANON V.

Si quis dixerit, eam Contritionem, quæ paratur per diſcuſſionem, collectionem, & deteſtationem peccatorum, qua quis recogitat annos ſuos in amaritudine animæ ſuæ, ponderando peccatorum ſuorum gravitatem, multitudinem, fœditatem, amiſſionem æternæ beatitudinis, & æternæ damnationis incurſum, cum propoſito melioris vitæ, non eſſe verum, & utilem dolorem, nec præparare ad gratiam, ſed facere hominem hypocritam, & magis peccatorem; demum, illam eſſe dolorem coactum, & non liberum, ac voluntarium; anathema ſit.

Supra c. 4. de pœn. Iſa. 38.

CANON VI.

Si quis negaverit, Confeſſionem ſacramentalem vel inſtitutam, vel ad ſalutem neceſſariam eſſe jure divino; aut dixerit, modum ſecrete confitendi ſoli ſacerdoti, quem Eccleſia Catholica ab initio ſemper obſervavit, & obſervat, alienum eſſe ab inſtitutione, & mandato Chriſti, & inventum eſſe humanum; anathema ſit.

Supra c. 5. de Pœnit. Clemens I. in epiſt. 1. ad Jacob. Conc. Cab. c. 8.

CANON VII.

Si quis dixerit, in Sacramento Pœnitentiæ ad remiſſionem peccatorum neceſſarium non eſſe jure divino confiteri omnia, & ſingula peccata mortalia,

Supra c. 5.

quo-

quorum memoria cum debita, & diligenti præmeditatione habeatur, etiam occulta, & quæ ſunt contra duo ultima Decalogi præcepta, & circumſtantias, quæ peccati ſpeciem mutant; ſed eam confeſſionem tantum eſſe utilem ad erudiendum, & conſolandum pœnitentem, & olim obſervatam fuiſſe tantum ad ſatisfactionem canonicam imponendam; aut dixerit, eos, qui omnia peccata confiteri ſtudent, nihil relinquere velle divinæ miſericordiæ ignoſcendum; aut demum non licere confiteri peccata venialia; anathema ſit.

CANON VIII.

Supra c. 3. Si quis dixerit, Confeſſionem omnium peccatorum, qualem Eccleſia ſervat, eſſe impoſſibilem, & traditionem humanam a piis abolendam; aut ad eam non teneri omnes, & ſingulos utriuſque ſexus Chriſtifideles, (Vide infra.) juxta magni Concilii Lateranenſis conſtitutionem, ſemel in anno, & ob id ſuadendum eſſe Chriſtifidelibus, ut non confiteantur tempore Quadrageſimæ; anathema ſit.

CANON IX.

Supr. c. 6. in fin. Si quis dixerit, Abſolutionem ſacramentalem Sacerdotis non eſſe actum judicialem, ſed nudum miniſterium pronunciandi, & declarandi remiſſa eſſe peccata confitenti, modo tantum credat ſe eſſe abſolutum, aut Sacerdos non ſerio, ſed joco abſolvat, aut dixerit non requiri confeſſionem pœnitentis, ut ſacerdos eum abſolvere poſſit; anathema ſit.

CANON X.

Supra cap. 1. & c. 6. de Pœn. Si quis dixerit, ſacerdotes, qui in peccato mortali ſunt, poteſtatem ligandi, & ſolvendi non habere, aut non ſolos ſacerdotes eſſe miniſtros abſolutionis, (Matt. 16. & 18.) ſed omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus eſſe dictum: Quæcumque ligaveritis ſuper terram, erunt ligata & in cœlo; & quæcumque ſolveritis ſuper terram, erunt ſoluta & in cœlo; (Joan. 20.) & , quorum remiſeritis peccata, remittuntur eis; & quorum retinueritis, retenta ſunt: quorum verborum virtute quilibet abſolvere poſſit peccata, publica quidem per correptionem dumtaxat, ſi correptus acquieverit, ſecreta vero per ſpontaneam confeſſionem; anathema ſit.

CANON XI

Si quis dixerit, Epiſcopos non habere jus reſervandi ſibi caſus, niſi quoad externam politiam; atque ideo caſuum reſervationem non prohibere, quominus ſacerdos a reſervatis vere abſolvat; anathema ſit.

Supra c. 7. c. ſi Epiſcopi de Pœnit. in 6. c. de cætero, & c. de Monialibus de Sent. excom. cum ſim.

CANON XII.

Si quis dixerit, totam pœnam ſimul cum culpa remitti ſemper a Deo, ſatisfactionemque pœnitentium non eſſe aliam, quam fidem, qua apprehendunt, Chriſtum pro eis ſatisfeciſſe; anathema ſit.

Supra c. 8. de Pœn.

CANON XIII.

Si quis dixerit, pro peccatis, quoad pœnam temporalem, minime Deo per Chriſti merita ſatisfieri pœnis ab eo inflictis, & patienter toleratis, vel a ſacerdote injunctis, ſed neque ſponte ſuſceptis, ut jejuniis, orationibus, eleemoſynis, vel aliis etiam pietatis operibus, atque ideo optimam pœnitentiam eſse tantum novam vitam; anathema ſit.

Supra c. 8. & 9.

CANON XIV

Si quis dixerit, ſatisfactiones, quibus pœnitentes per Chriſtum Jeſum peccata redimunt, non eſse cultus Dei, ſed traditiones hominum, doctrinam de gratia, & verum Dei cultum, atque ipſum beneficium mortis Chriſti obſcurantes; anathema ſit.

Supra c. 9.

CANON XV.

Si quis dixerit, Claves Eccleſiæ eſse datas tantum ad ſolvendum, non etiam ad ligandum; & propterea Sacerdotes, dum imponunt pœnas confitentibus, agere contra finem Clavium, & contra inſtitutionem Chriſti; & fictionem eſse; quod, virtute Clavium ſublata pœna æterna, pœna temporalis plerumque exſolvenda remaneat; anathema ſit.

Supra c. 1. & c. 8. in fin. de Pœnit.

De Sacramento extremæ Unctionis.

CANON I.

Si quis dixerit, extremam Unctionem non eſse vere, & proprie Sacramentum a Chriſto Domino noſtro inſtitutum, & a Beato Jacobo Apoſtolo promulgatum, ſed ritum tantum acceptum a Patribus, aut figmentum humanum; anathema ſit.

Supra de hoc Sacr. in princ. cap. 1. Marc. 6. Jac. 5.

CANON II.

Supra c. 2. de hoc Sac.

Si quis dixerit, ſacram infirmorum Unctionem non conferre gratiam, nec remittere peccata, nec alleviare infirmos; ſed jam ceſſaſſe, quaſi olim tantum fuerit gratia curationum; anathema ſit.

CANON III.

Supra cap. ult. Concil. Cabil. cap. 48. Jacob. 5.

Si quis dixerit, extremæ Unctionis ritum, & uſum, quem obſervat S. Romana Eccleſia, repugnare ſententiæ Beati Jacobi Apoſtoli, ideoque eum mutandum, poſſeque a Chriſtianis abſque peccato contemni; anathema ſit.

CANON IV.

c. ult. & Jacob. 5.

Si quis dixerit, Presbyteros Eccleſiæ, quos Beatus Jacobus adducendos eſſe ad infirmum inungendum hortatur, non eſſe Sacerdotes ab Epiſcopo ordinatos; ſed ætate ſeniores in quavis communitate, ob idque proprium extremæ Unctionis miniſtrum non eſſe ſolum ſacerdotem; anathema ſit.

Decretum de Reformatione.

Proœmium.

Epiſcopi dent operam, ut Clerici, ii præſertim qui gerunt curam animarum, eam vitam agant, quæ Laicis exemplo eſſe poſſit.

Sic præfantur fere Conc. 5. Toler. ſupra ſeſſ. 6. de Refor. c. 3.

CUm proprie Epiſcoporum munus ſit, ſubditorum omnium vitia redarguere, hoc illis præcipue cavendum erit, ne Clerici, præſertim ad animarum curam conſtituti, criminoſi ſint, neve inhoneſtam vitam, ipſis conniventibus, ducant; nam ſi eos pravis, & corruptis moribus eſſe permittant, quo pacto laicos de ipſorum vitiis redarguent, qui uno ab eis ſermone convinci poſſent, quod Clericos ipſis patiantur eſſe deteriores? qua etiam libertate laicos corripere poterunt ſacerdotes, cum tacite ſibi ipſi reſpondeant, eadem ſe admiſiſſe, quæ corripiunt? Monebunt propterea Epiſcopi ſuos Clericos, in quocunque ordine fuerint, ut converſatione, ſermone, & ſcientia commiſſo ſibi Dei populo præeant; memores ejus, quod ſcriptum eſt: Sancti eſtote, quia & ego ſanctus ſum; Et juxta Apoſtoli vocem, nemini dent ullam offenſionem, ut non vituperetur miniſterium eorum: ſed in omnibus exhibeant ſe, ſicut miniſtros Dei, ne illud Prophetæ dictum impleatur in eis: Sacer-

1. Cor. 9. c. quid autem 8. q. 1. c. ult. 25. diſt. c. una tantum 26. diſt. c. ſicut ii. §. Neceſſe pal. 45. diſt. c. in Sacerd. 61. diſt. & c. Propoſuiſti, 82. diſt Lev. 11. 1. Pet. 1. ſeſſ. 22. c. 1. de refor. Levit. 19 2. Cor. 6. in p. Ezech. 22. Sophon. 3.

cerdotes Dei contaminant ſancta, & reprobant legem. Ut autem ipſi Epiſcopi id liberius exequi, ac quoquam prætextu deſuper impediri nequeant; eadem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legato, & Nuntiis, hos, qui ſequuntur, Canones ſtatuendos, & decernendos duxit.

Caput I.

Prohibitis ab Epiſcopo aſcendere ad ordines, aut a ſuſceptis ordinibus vel dignitatibus ſuſpenſis, nec licentia de ſe promoveri faciendo contra voluntatem Epiſcopi conceſſa, nec ad priores gradus reſtitutio ſuffragetur.

CUm honeſtius, ac tutius ſit ſubjecto debitam Præpoſitis obedientiam impendendo, in inferiori miniſterio deſervire, quam cum Præpoſitorum ſcandalo graduum altiorum appetere dignitatem; ei, cui aſcenſus ad ſacros ordines a ſuo Prælato, ex quacumque cauſa, etiam ob occultum crimen quomodolibet, etiam extrajudicialiter, fuerit interdictus; aut qui a ſuis ordinibus, ſeu gradibus, vel dignitatibus Eccleſiaſticis fuerit ſuſpenſus, nulla contra ipſius Prælati voluntatem conceſſa licentia de ſe promoveri faciendo, aut ad priores ordines, gradus, & dignitates, ſive honores reſtitutio ſuffragetur.

Caput II.

Si Epiſcopus quemvis ordinem contulerit ſibi non ſubdito, etiam familiari, ſine expreſſa proprii Epiſcopi licentia, uterque ſtatutis pœnis ſubjaceat.

ET quoniam nonnulli Epiſcopi Eccleſiarum, quæ in partibus infidelium conſiſtunt, clero carentes, & populo Chriſtiano, cum fere vagabundi ſint, & permanentem ſedem non habeant, non quæ Jeſu Chriſti, ſed alienas oves inſcio proprio Paſtore quærentes, dum per hanc S. Synodum ſe Pontificalia officia in alterius diœceſi, niſi de loci Ordinarii expreſſa licentia, & in perſonas eidem Ordinario ſubjectas tantum exercere prohibitos vident, in legis fraudem, & contemptum, quaſi

Infra cap. 8. ſup. ſeſſ. 6. c. 5. de ref.

 Epi-

Epiſcopalem cathedram in loco nullius Diœceſis ſua temeritate eligunt, & quoſcumque ad ſe venientes, etiam ſi ſuorum Epiſcoporum, ſeu Prælatorum litteras commendatitias non habeant, clericali charactere inſignire, & ad ſacros etiam Presbyteratus ordines promovere præſumunt: quo plerumque fit, ut minus idonei, & rudes, ac ignari, & qui a ſuo Epiſcopo tanquam inhabiles, & indigni rejecti fuerunt, ordinati nec divina officia peragere, nec Eccleſiaſtica Sacramenta recte valeant miniſtrare; Nemo Epiſcoporum, qui titulares vocantur, etiam ſi in loco nullius diœceſis, etiam exempto, aut aliquo monaſterio cujuſvis ordinis reſederint, aut moram traxerint, vigore cujuſvis privilegii ſibi de promovendo quoſcumque ad ſe venientes pro tempore conceſſi, alterius ſubditum, etiam prætextu familiaritatis continuæ, commenſalitatis ſuæ, abſque ſui proprii Prælati expreſſo conſenſu, aut litteris dimiſſoriis; ad aliquos ſacros, aut minores ordines, vel primam Tonſuram promovere, ſeu ordinare valeat. Contrafaciens ab exercitio Pontificalium per annum: taliter vero promoti ab executione ordinum ſic ſuſceptorum, donec ſuo Prælato viſum fuerit, ipſo jure ſint ſuſpenſi.

Supra ſeſſ. 6. c. 5. de refor. & inf. ſeſſ. 23. c. 3. 8. & 10. de refor. Conc. Nicæn. 1. c. 15. Conc. Aurelian. 7. c. 11. Concil. 6. Mogunt. c. 14. c. 1. 21 q. 2. c. 1. cum ſeqq. de temp. Ord. in 6.

Caput III.

Epiſcopus Clericos ſuos ab alio promotos, ſi eos repererit minus idoneos, poſſit a ſuſceptorum ordinum exercitio ſuſpendere.

Supra c. proxi. & infra Seſſ. 23. de refor. c. 8.

EPiſcopus quoſcumque ſuos Clericos, præſertim in ſacris conſtitutos, abſque ſuo præcedenti examine, & commendatitiis litteris, quacumque auctoritate promotos, licet tanquam habiles ab eo, a quo ordinati ſunt, probatos, quos tamen ad divina officia celebranda, ſeu eccleſiaſtica Sacramenta miniſtranda minus idoneos, & capaces repererit, ſuſceptorum ordinum exercitio ad tempus, de quo ei videbitur, ſuſpendere, & illis, ne in altari, aut aliquo ordine miniſtrent, interdicere poſſit.

Ca-

Caput IV.

Nullus Clericus eximatur a correctione Epiſcopi, etiam extra viſitationem.

OMnes Eccleſiarum Prælati, qui ad corrigendos ſubditorum exceſſus diligenter intendere debent, & à quibus nullus Clericus per hujus S. Synodi ſtatuta cujuſvis privilegii prætextu tutus cenſetur, quo minus juxta Canonicas ſanctiones viſitari puniri, & corrigi poſſit; ſi in Eccleſiis ſuis reſederint, quoſcumque ſæculares Clericos, qualitercumque exemptos, qui alias ſuæ juriſdictioni ſubeſſent, de eorum exceſſibus, criminibus, & delictis, quoties, & quando opus fuerit, etiam extra viſitationem, tanquam ad hoc Apoſtolicæ Sedis delegati, corrigendi, & caſtigandi facultatem habeant: quibuſcumque exemptionibus, declarationibus, conſuetudinibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent auctores, ipſis Clericis, ac eorum conſanguineis, Capellanis, familiaribus, procuratoribus, & aliis quibuslibet ipſorum exemptorum contemplatione, & intuitu minime ſuffragantibus.

Supra c. 4. & Seſſ. 6. de ref. c. 3. c. irrefragabili in princ. de off. Ord.

Supra Seſſ. 6. c. 4. de refor. & infr. ſeſſ. 24. de ref. c. 5.

Caput V.

Conſervatorum juriſdictio certis finibus concluditur.

INſuper cùm nonnulli, qui ſub prætextu, quod ſuper bonis, & rebus, ac juribus ſuis diverſæ eis injuriæ ac moleſtiæ inferantur, certos judices per litteras conſervatorias deputari obtinent, qui illos a moleſtiis, & injuriis hujuſmodi tueantur, ac defendant, & in poſſeſſione, ſeu quaſi bonorum, rerum, ac jurium ſuorum manuteneant, & conſervent, neque ſuper illis eos moleſtari permittant, ejuſmodi litteras in pleriſque contra concedentis mentem in reprobum ſenſum detorqueant; idcirco nemini omnino, cujuſcumque dignitatis, ac conditionis ſit, etiam ſi Capitulum fuerit, conſervatoriæ litteræ cum quibuſcumque clauſulis, aut decretis, quorumcumque judicum deputatione, quocumque etiam alio præ-

c. 1. & c. ult. de off. deleg.

Paulus V. Conſt. Religioſorum 1607. Religioſos coram Superioribus, vel con-

ſervatoribus conveniendos eſſe declarat.

prætextu, aut colore conceſſæ, ſuffragentur ad hoc, ut coram ſuo Epiſcopo, ſive alio ſuperiore Ordinario in criminalibus, & mixtis cauſis accuſari, & conveniri, ac contra eum inquiri, & procedi non poſſit; aut quominus, ſi qua jura ei ex ceſſione competierint, ſuper illis libere valeat apud judicem Ordinarium conveniri; in civilibus etiam cauſis, ſi ipſe actor extiterit, aliquem ei apud ſuos Conſervatores judices in judicium trahere minime liceat. Quod ſi in iis cauſis, in quibus ipſe reus fuerit, contigerit, ut electus ab eo Conſervator ab actore ſuſpectus eſſe dicatur; aut ſi qua inter ipſos Judices, Conſervatorem, & Ordinarium controverſia ſuper competentia juriſdictionis orta fuerit, nequaquam in cauſa procedatur, donec per arbitros, in forma juris electos, ſuper ſuſpicione, aut juriſdictionis competentia fuerit judicatum. Familiaribus vero ejus, qui hujuſmodi litteris conſervatoriis tueri ſe ſolent, nihil illæ proſint, præterquam duobus dumtaxat: ſi tamen illi propriis ejus ſumptibus vixerint. Nemo etiam ſimilium litterarum beneficio ultra quinquennium gaudere poſſit. Non liceat quoque Conſervatoribus judicibus ullum habere tribunal erectum. In cauſis vero mercedum, aut miſerabilium perſonarum, hujus S. Synodi ſuper hoc decretum in ſuo robore permaneat. Univerſitates autem generales, ac Collegia Doctorum, ſeu Scholarium, & Regularia loca, nec non Hoſpitalia, actu hoſpitalitatem ſervantia; ac Univerſitatum, Collegiorum, locorum, & hoſpitalium hujuſmodi perſonæ in præſenti Canone minime comprehenſæ, ſed exemptæ omnino ſint, & eſſe intelligantur.

Supra ſeſſ. 7. c. 14. de refor.

Caput VI.

Pœna ſtatuitur in Clericos, qui non utuntur veſtibus Clericalibus.

c. Porrectum, & c. ex parte de regularib. Conc. 1. Matiſc. c. 5. c. ult. 41. diſt. Vide conſt. Sixti V. Cum ſacroſanctam & Paſtoralis, 1589.

QUia vero, etſi habitus non facit monachum, oportet tamen Clericos veſtes proprio congruentes ordini ſemper deferre, ut per decentiam habitus extrinſeci morum honeſtatem intrinſecam oſtendant; tanta autem hodie aliquorum inolevit temeritas, religioniſque contemptus, ut propriam dignitatem,

tem, & honorem clericalem parvi pendentes, veſtes etiam deferant publice laicales, pedes in diverſis ponentes, unum in divinis, alterum in carnalibus; propterea omnes Eccleſiaſticæ perſonæ, quantumcumque exemptæ, quæ aut in ſacris fuerint, aut dignitates, perſonatus, officia, aut beneficia qualiacumque eccleſiaſtica obtinuerint, ſi poſtquam ab Epiſcopo ſuo etiam per edictum publicum moniti fuerint, honeſtum habitum clericalem, illorum ordini, & dignitati congruentem, & juxta ipſius Epiſcopi ordinationem, & mandatum non detulerint, per ſuſpenſionem ab ordinibus, ac officio, & beneficio, ac fructibus, reditibus, & proventibus ipſorum beneficiorum, necnon ſi ſemel correpti denuo in hoc deliquerint, etiam per privationem officiorum, & beneficiorum huiuſmodi coerceri poſſint, & debeant, ſecundum Conſtitutionem Clementis V. in Concilio Viennenſi editam; quæ incipit: Quoniam innovando, & ampliando.

c. 21. q. 4. per totam. Conc. Conſt Seſſ. 43. de vit. & hon. Cler.

Vide infra.

Caput VII.

Qui data opera ſciens ac prudens hominem occiderit, nunquam; qui caſu, aut ad neceſſariam ſui defenſionem, quomodo ordinandus.

CUm etiam qui per induſtriam occiderit proximum ſuum, & per inſidias, ab altari avelli debeat; qui ſua voluntate homicidium perpetraverit, etiam ſi crimen id nec ordine judiciario probatum, nec alia ratione publicum, ſed occultum fuerit, nullo tempore ad ſacros ordines promoveri poſſit, nec illi aliqua eccleſiaſtica beneficia, etiam ſi curam non habeant animarum, conferri liceat, ſed omni ordine, ac beneficio, & officio eccleſiaſtico perpetuo careat; ſi vero homicidium non ex propoſito, ſed caſu, vel vim vi repellendo, ut quis ſe a morte defenderet, fuiſſe commiſſum narretur; quam ob cauſam etiam ad ſacrorum ordinum, & altaris miniſterium, & beneficia quæcumque, ac dignitates jure quodammodo diſpenſatio debeatur; committatur loci Ordinario, aut ex cauſa Metropolitano, ſeu viciniori Epiſcopo, qui non niſi cauſa cognita, & probatis precibus, ac narratis, nec aliter, diſpenſare poſſit.

Ex. 21. 1. de homic.

Extendit illud ad abortum procurantes Bulla Sixti V. Effrænatam. 1588. quam ad fœtum animatum reſtrinxit Greg. XIV. per Bullam, ſedes Apoſtolica 1591. c. inquiſitionis de Accuſ. & c. cum non ab homine de jud. c. Studeat 50. diſt. & c. Significaſti de homic.

Caput VIII.

Nemini etiam privilegium habenti liceat animadvertere in clericos obnoxios alteri Epiſcopo, ſine interventu ipſius Epiſcopi.

Sup. c. 2. & ſeſſ. 6. c. ult. de ref.

PRæterea, quia nonnulli, quorum etiam aliqui veri ſunt Paſtores, ac proprias oves habent, alienis etiam ovibus præeſſe quærunt, & ita alienis ſubditis quandoque intendunt, ut ſuorum curam negligant: quicumque etiam Epiſcopali præditus dignitate, qui alienos ſubditos puniendi privilegium habuerit, contra Clericos ſibi non ſubditos, præſertim in ſacris conſtitutos, quorumcumque etiam atrocium criminum reos, niſi cum proprii ipſorum Clericorum Epiſcopi, ſi apud Eccleſiam reſederit, aut perſonæ ab ipſo Epiſcopo deputandæ interventu, nequaquam procedere debeat: alias proceſſus, & inde ſecuta quæcumque viribus omnino careant.

Conc. Mog. ſub Athulpho Imp. c. 14. & 15.

Caput IX.

Beneficia unius Diœceſis non uniantur beneficiis alterius Diœceſis.

A Dionyſio Papa in Can. Eccleſias 13. q. 1. c. Paſtoralis de his, quæ fiunt a Præl. Con. 1. Conſtantinop. c. 2. & inf. Seſſ. 24. de ref. c. 13. in fin. & c. 17.

ET, quia jure optimo diſtinctæ fuerunt Diœceſes, & Parochiæ, ac unicuique gregi proprii attributi Paſtores, & inferiorum Eccleſiarum Rectores, qui ſuarum quiſque ovium curam habeant, ut ordo eccleſiaſticus non confundatur, aut una, & eadem Eccleſia duarum quodammodo diœceſum fiat, non ſine gravi eorum incommodo, qui illi ſubditi fuerint, beneficia unius Diœceſis, etiamſi parochiales Eccleſiæ, Vicariæ perpetuæ, aut ſimplicia beneficia, ſeu præſtimonia, aut præſtimoniales portiones fuerint, etiam ratione augendi cultum divinum, aut numerum beneficiatorum, aut alia quacumque de cauſa, alterius Diœceſis beneficio, aut Monaſterio, ſeu Collegio, vel loco etiam pio perpetuo non uniantur, decretum hujus S. Synodi ſuper hujuſmodi unionibus in hoc declarando.

Supra ſeſſ. 7. c. 6. & 7. & inf. Seſſ. 24 de ref. c. 13. & 15.

Cap. X.
Regularia Beneficia Regularibus conferantur.

REgularia beneficia in titulum Regularibus profeſſis provideri conſueta, cum per obitum, aut reſignationem, vel alias illa in titulum obtinentis vacare contigerit, religioſis tantum illius ordinis, vel iis, qui habitum omnino ſuſcipere, & profeſſionem emittere teneantur, & non aliis, ne veſtem lino, lanaque contextam induant, conferantur.

c. Cum de beneficio, de præb. in 6. & infra Seſſ. ult. cap. 21. circa med. de regul. & mon. Deut. 22. cap. Cum cauſam, de elect. & c. Quidam, de apoſt. c. in noſtra, 16. q. 2.

Caput XI.
Regulares translati ab uno ad alium Ordinem beneficiorum ſæcularium incapaces ſint.

QUia vero Regulares, de uno ad alium Ordinem translati, facile a ſuo Superiore licentiam ſtandi extra monaſterium obtinere ſolent, ex quo vagandi, & apoſtatandi occaſio tribuitur; nemo cujuſcumque Ordinis Prælatus, vel Superior vigore cujuſvis facultatis aliquem ad habitum, & profeſſionem admittere poſſit, niſi ut in Ordine ipſo, ad quem transfertur, ſub ſui Superioris obedientia, in clauſtro perpetuo maneat; ac taliter translatus, etiamſi Canonicorum Regularium fuerit, ad beneficia ſæcularia, etiam curata, omnino incapax exiſtat.

Additio ad c. 27. Conc. Agathenſis. Indulta, & Privilegia huic capiti advertantia antiquat. Pius V. Conſt. Quæcumque 1569.

Caput XII.
Nemo, niſi Eccleſiam fundaverit, vel dotaverit, jus patronatus obtineat.

NEmo etiam cujuſvis dignitatis eccleſiaſticæ, vel ſæcularis, quacumque ratione, niſi Eccleſiam, beneficium, aut capellam de novo fundaverit, & conſtruxerit, ſeu jam erectam, quæ tamen ſine ſufficienti dote fuerit, de ſuis propriis, & patrimonialibus bonis competenter dotaverit, jus patronatus impetrare, aut obtinere poſſit, aut debeat. In caſu autem fundationis, aut dotationis, hujuſmodi inſtitutio Epiſcopo, & non alteri inferiori reſervetur.

Seſſ. 25. c. 9. de ref.

c. Piæ mentis 2. cum ſeq. 16. q. 7. & c. Nobis, de jur. Patr. & inf. ſeſſ. ult. c. 9. de ref. in pr.

Ca-

Caput XIII.
Præſentatio fiat Ordinario; alias inſtitutio ſit nulla.

Infr. ſeſſ. 25. de ref. c. 9. c. illud, & c. Relatum de jur. patr. Concil. Mogunt. temp. Arnulphi. c. 4. Concil. Salegunſtadienſe, c. 13.

NOn liceat præterea patrono cujuſvis privilegii prætextu aliquem ad beneficia ſui juris patronatus, niſi Epiſcopo loci Ordinario, ad quem proviſio, ſeu inſtitutio ipſius beneficii, ceſſante privilegio, jure pertineret, quoquo modo præſentare; alias præſentatio, ac inſtitutio, forſan ſecutæ, nullæ ſint, & eſſe intelligantur.

Caput XIV.
Agendum deinceps de Miſſa, Ordine, & Reformatione.

DEclarat præterea ſancta Synodus, in futura Seſſione, quam ad 25. diem Jan. ſubſequentis anni 1552. habendam eſſe jam decrevit, una cum ſacrificio Miſſæ agendum, & tractandum etiam eſſe de Sacramento Ordinis, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

SESSIO XV.
Quæ eſt v. ſub Julio III. Pont. Max.
Celebrata die 25. Januarii. 1552.

Decretum prorogationis Seſſionis.

CUm ex eo, quod proximis Seſſionibus decretum fuit, ſancta hæc, & univerſalis Synodus, per hos dies accuratiſſime diligentiſſimeque tractaverit ea, quæ ad ſanctiſſimum Miſſæ ſacrificium, & ad ſacramentum Ordinis ſpectant, ut hodierna Seſſione, quemadmodum Spiritus ſanctus ſuggeſſiſſet, decreta de his rebus, & quatuor præterea articulos ad ſanctiſſimæ Euchariſtiæ Sacramentum pertinentes, in hanc tandem Seſſionem dilatos publicaret: atque interim affuturos eſſe putaverit ad hoc ſacroſanctum Concilium eos, qui ſe Proteſtantes vocant, quorum cauſa eorum publicationem articulorum diſtulerat, &, ut libere, ac ſine cunctatione ulla huc venirent, fidem eis publicam, ſive Salvum conductum conceſſerat: tamen, cum illi non-

Sup. ſeſſ. 13

dum

dum venerint, & eorum nomine ſupplicatum huic ſanctæ Synodo fuerit, ut publicatio, quæ hodierno die facienda fuerat, in ſequentem Seſſionem differatur, certa ſpe allata, affuturos eos eſſe omnino multo ante illam Seſſionem, Salvoconductu amplioris formæ interim accepto, eadem S. Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, iiſdem Legato, & Nuntiis præſidentibus, nihil magis optans, quam ex præſtantiſſima natione Germanica omnes de religione diſſenſiones, & ſchiſmata tollere, ac ejus quieti, paci, otioque conſulere, parata ipſos, ſi venerint, & humaniter excipere, & benigne audire; confidenſque, eos non fidei Catholicæ pertinaciter oppugnandæ, ſed veritatis cognoſcendæ ſtudio eſſe venturos; &, ut Evangelicæ veritatis ſtudioſos decet, Sanctæ Matris Eccleſiæ decretis, ac diſciplinæ ad extremum eſſe acquieturos: ſequentem Seſſionem ad edenda, & publicanda ea, quæ ſupra commemorata ſunt, in diem feſtum S. Joſeph, qui erit die 19. Menſis Martii, diſtulit, ut illi ſatis temporis, & ſpatii habeant, non ſolum ad veniendum, verum etiam ad ea, quæ voluerint, antequam is dies veniat, proponenda; quibus diutius ut omnem cunctandi cauſam adimat, fidem publicam, ſive Salvumconductum ejus, qui recitabitur, tenoris, & ſententiæ libenter dat, & concedit. Interea vero de Matrimonii Sacramento agendum, & de eo præter ſuperiorum decretorum publicationem definiendum eſſe, eadem Seſſione ſtatuit, & decernit, & proſequendam eſſe materiam reformationis.

SALVUS CONDUCTUS datus Proteſtantibus.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Sanctæ Sedis Apoſtolicæ Legato & Nuntiis, inhærendo Salvo conductui in penultima Seſſione dato, & illum juxta tenorem infraſcriptum ampliando, Univerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Electoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baro-

Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Provinciæ, & nationis, civitatibus, & aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ confeſſionis perſonis, qui, aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profecturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam Salvum conductum appellant, libere ad hanc Civitatem Tridentinam veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis tractandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eosque Scripturis ſacris, & BB. Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi; & ſi opus fuerit, etiam ad objecta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, qui a Concilio delecti fuerint, diſputandi chriſtiane, aut charitative, abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, convitiis, ac contumeliis penitus
Sup. ſeſſ. 5. in princ. ſemotis; & ſignanter, quod cauſæ controverſæ ſecundum Sacram Scripturam, & Apoſt. traditiones, probata Concilia, & Cath. Eccl. conſenſum, & SS. Patrum auctoritates in præd. Conc. Trid. tractentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut delictorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit; ſic etiam, ut propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa civitate Trid. a divinis officiis quovis modo ceſſetur: Et ut his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut majorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit, mox abſque ulla renitentia, & occaſione, aut mora, ſalvis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis, vice verſa poſſint juxta bene-

beneplacitum libere, & ſecure redire; de ſcientia tamen ab eadem Synod. deputandorum, ut tunc opportune eorum ſecuritati abſque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam S. Synodus in hac publica fide, ſalvoque conductu omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quod ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſive in itinere, Tridentum veniendo, ſive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium eis conceſſum annullari, aut caſſari, vult, & concedit, ut in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, cum emenda ſufficienter, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut, ſi quiſquam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſive in itinere, aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, & emenda ſufficienti, per partem DD. Germanorum Auguſtanæ Confeſſionis tunc hic præſentium merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus, & ſingulis, toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere toties, quoties eis

eis videbitur expedire : ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii ſocientur, qui eorum ſecuritati provideant, vel provideat; qui quidem Salvus conductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeat a tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & uſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, a Tridento uſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo favente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis.

Quæ quidem omnia pro univerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inviolabiliter obſervanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Conc. I. Conſtantien. ſeſſ. 19. in cap. Quod non obſtantibus ſalvis conductibus.

Inſuper omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſte, vel occulte occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel ſtatuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim Conſtantien. & Senen. quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod hujus fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præjudicium quovis modo uſuram, aut quemquam uti permiſſuram : quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & Salvi conductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit (quod tamen avertere dignetur Omnipotens) & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, ipſorum arbitrio merito approbanda, & laudanda, habeant ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas jure divino, & humano,

aut

aut conſuetudine, hujuſmodi Salvorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quavis in hac parte contradictione.

SESSIO XVI.

Quæ eſt ſexta, & ultima

Sub Julio III. Pont. Max. Celebrata die 28. Aprilis. MDLII.

Decretum ſuſpenſionis Concilii.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea Reverendiſs. DD. Sebaſtiano Archiepiſcopo Sipontino, & Aloyſio Epiſcopo Veronenſi, Apoſtolicis Nuntiis, tam eorum proprio, quam Reverendiſſimi, & Illuſtriſſimi D. Marcelli, tit. S. Marcelli S. R. E. Cardinalis Creſcentii Legati, ob adverſam ejus graviſſimam valetudinem abſentis nomine, non dubitat Chriſtianis omnibus patere, hoc Concilium œcumenicum Tridentinum primo a Paulo fel. record. convocatum, & collectum fuiſſe, deinde a Sanctiſſimo Domino noſtro Julio III. efflagitante Carolo Quinto Auguſtiſſimo Imperatore, ea præcipue de cauſa fuiſſe reſtitutum, ut religionem in multis Orbis partibus, & præſertim in Germania, in diverſas opiniones miſerabiliter diſtractam, in ſtatum priſtinum revocaret; abuſus, & mores Chriſtianorum corruptiſſimos emendaret: cumque ad hoc agendum quamplurimi Patres, nulla laborum ſuorum, periculorumque habita ratione, e diverſis regionibus alacriter confluxiſſent, reſque ſtrenue, magno fidelium concurſu, feliciterque procederet, ac ſpes eſſet non levis, illos Germanos, qui eas novitates excitarant, in Concilium venturos, ſic animatos, ut veris Eccleſiæ rationibus unanimiter acquieſcerent; lux denique quædam rebus affulſiſſe videretur, caputque attollere inciperet profligata antea, & afflicta Reſpubl. Chriſtiana; ii repente tumultus, ea bella hoſtis generis humani verſutia exarſerunt, ut Concilium velut hærere, ac ſuum curſum interrumpere ſatis incommode cogeretur, ſpeſque omnis ulterioris progeſſus hoc in tempore

pore tolleretur : tantumque aberat, ut ſancta Synodus Chriſtianorum malis, & incommodis mederetur, ut multorum mentes, præter ſui animi ſententiam, irritaret potius, quam placaret. Cum igitur ipſa ſancta Synodus omnia, & præcipue Germaniam armis ardere, & diſcordiis videret, omnes fere Epiſcopos Germanos, præſertim Principes Electores, ſuis conſultum Eccleſiis a Concilio abiiſſe; decrevit tantæ neceſſitati non reluctari, & ad meliora tempora rejicere, ut Patres, quod eis nunc agere non licet, ſuis ovibus proſpectum ad ſuas Eccleſias regredi valerent, ne diutius utrobique inutili otio conterantur. Atque ita, quoniam ſic temporum conditio tulit, hujus œcumenici Concilii Trident. progreſſum per biennium ſuſpendendum fore decernit, prout præſenti decreto ſuſpendit; ea tamen lege, ut, ſi citius pacata res ſit, ac tranquillitas priſtina revertatur, quod ſperat Dei Opt. Max. beneficio non longo forſan ſpatio futurum, ipſius Concilii progreſſus eodemmet tempore ſuam vim, firmitatem, vigoremque habere cenſeatur. Sin autem (quod Deus avertat) peracto biennio, prædicta legitima impedimenta non fuerint ſubmota, cum primum ceſſaverint, talis ſuſpenſio eo ipſo ſublata eſſe intelligatur, ac ſuus vigor, & robur Concilio ſit reſtitutum, & eſſe intelligatur ſine alia nova Concilii convocatione, accedente ad hoc decretum conſenſu, & auctoritate Sanctitatis ſuæ, & ſanctæ Sedis Apoſtolicæ.

Interea tamen eadem ſancta Synodus exhortatur omnes Principes Chriſtianos, & omnes Prælatos, ut obſervent, & reſpective, quatenus ad eos ſpectat, obſervare faciant in ſuis Regnis, Dominiis, & Eccleſiis omnia, & ſingula, quæ per hoc ſacrum œcumenicum Concilium fuerunt hactenus ſtatuta, & decreta.

BULLA CELEBRATIONIS
Conc. Trid. ſub Pio IV. Pont. Max.

P*Ius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad futuram rei memoriam.* Ad Eccleſiæ regimen, licet tan oneri impares, ſola Dei dignatione vocati, ſtati cir-

circumferentes mentis oculos per omnes Reipublicæ Chriſtianæ partes, cernenteſque non ſine magno horrore, quam longe, lateque peſtis hæreſum, & ſchiſmatis pervaſiſſet, & quanta Chriſtiani populi mores correctione indigerent, in eam curam, & cogitationem, pro ſuſcepti muneris officio, incumbere cœpimus, quemadmodum ipſas hæreſes extirpare, tantumque, & tam perniciosum ſchiſma tollere, moreſque adeo corruptos, & depravatos emendare poſſemus. Cum autem intelligeremus, ad hæc ſananda mala aptiſſimum eſſe remedium, quod ſancta hæc Sedes adhibere conſueviſſet, œcumenici, generaliſque Concilii, ejus congregandi, &, Deo juvante, celebrandi conſilium cepimus. Indictum illud quidem antea fuit a fel. rec. Paulo Tertio, & ejus ſucceſſore Julio, prædeceſſoribus noſtris; ſed variis de cauſis ſæpius impeditum, & interpellatum perfici non potuit. Siquidem Paulus, cum id primo in urbem Mantuam, deinde Vincentiam indixiſſet; quaſdam ob cauſas in litteris ejus expreſſas id primo ſuſpendit, poſtea Tridentum tranſtulit: deinde cum quibuſdam de cauſis ibi quoque ejus celebrandi tempus dilatum fuiſſet, tandem ſuſpenſione ſublata, in eadem civitate Trident. inchoatum fuit: verum ſeſſionibus aliquot habitis, & nonnullis decretis factis, ipſum ſe poſtea Concil. aliquibus de cauſis, accedente etiam Sedis Apoſtolicæ auctoritate, Bononiam tranſtulit. Julius autem, qui ei ſucceſſit, in eamdem civitatem Tridentinam id revocavit: quo quidem tempore facta alia quædam decreta ſunt. Sed cum novi in propinquis Germaniæ locis tumultus excitati fuiſſent, & bellum in Italia, & Gallia graviſſimum exarſiſſet: rurſus Concilium ſuſpenſum, & dilatum fuit, adnitente nimirum humani generis hoſte, aliaſque ex aliis difficultates, & impedimenta objiciente, ut tantum Eccleſiæ commodum, quod prorſus auferre non poterat, ſaltem quam diutiſſime retardaret. Quantopere vero interea auctæ fuerint, & multiplicatæ, ac propagatæ hæreſes; quantopere ſchiſma creverit, ſine maximo animi dolore nec meminiſſe poſſumus, nec referre. Sed tandem pius, & miſericors Dominus, qui nunquam

Supra in prima Bulla.

Sup. ſeſſ. 2.

Seſſ. 11. cum ſeq.

ita iraſcitur, ut miſericordiæ obliviſcatur, Regibus, & Principibus Chriſtianis pacem, & unanimitatem donare dignatus eſt. Qua nos occaſione oblata, maximam in ſpem venimus, ipſius miſericordia freti, fore, ut his tantis quoque Eccleſiæ malis eadem Concilii via finis imponatur. Nos itaque ad ſchiſma, hæreſeſque tollendas, ad corrigendos, & reformandos mores, ad pacem inter Chriſtianos Principes conſervandam, celebrationem ejus non eſse duximus diutius differendam. Habita igitur cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Card. deliberatione matura, factis etiam conſilii noſtri certioribus chariſſimis in Chriſto Filiis noſtris, Ferdinando Rom. Imp. electo, & aliis Regibus, atque Principibus, quos quidem, ſicut de eorum ſumma pietate, & ſapientia nobis pollicebamur, paratiſſimos ad ipſius Concilii celebrationem adjuvandam invenimus, ad Dei omnipotentis laudem, honorem, & gloriam, atque univerſalis Eccleſiæ utilitatem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſsenſu, ſacrum œcumenicum, & generale Concilium, ex authoritate ejuſdem Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum, qua nos quoque in terris fungimur, & freti, & ſubnixi, in civitate Trident. ad Sacratiſſimum diem Reſurrectionis Dominicæ proxime futurum indicimus, & ibi celebrandum, ſublata ſuſpenſione quacumque, ſtatuimus, atque decernimus. Quocirca venerabiles fratres noſtros omnibus ex locis Patriarchas, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & dilectos filios, Abbates, cæteróſque, quibus in Conc. generali ſedere, & ſententiam dicere, jure communi, vel ex privilegio, vel ex antiqua conſuetudine licet, vehementer in Domino hortamur, & monemus, atque etiam diſtricte præcipiendo mandamus, in virtute Sanctæ obedientiæ, in vi quoque juramenti, quod præſtiterunt, & ſub pœnis, quas in eos, qui ad Concilia generalia convenire neglexerint, ſacris ſciunt eſſe Canonibus conſtitutas, ut ad Concilium ibi celebrandum conveniant intra eam diem, niſi forte impedimento fuerint legitimo præpediti; quod tamen impedimentum per legitimos Procuratores Synodo probare debebunt. Monemus præ-

Matt. 16. c. quanto de transl. ep. c. un. ut eccl. benef. c. ad Apoſtolicæ §. Pœn. de re Jud. in 6. c. 1. de hom. eod. Pelag. 2. in 1. Ep. circa pr.

Conc. Carthag. 3. c. 43. infra Seſſ. 23. c. 2 in fin. de ref.

præterea omnes, & ſingulos, quorum intereſt, intereſseve poterit, ut in Concilio adeſse non negligant. Chariſſimos vero in Chriſto filios noſtros Rom. Imp. electum, cæteroſque Reges, & Principes, quos optandum ſane eſset Conc. intereſse poſſe, hortamur, & rogamus, ut ſi ipſi intereſse Conc. non potuerint, at Oratores ſuos prudentes, graves, & pios viros utique mittant, qui ipſorum nomine interſint, curentque diligenter pro ſua pietate, ut ex eorum regnis, atque dominiis Prælati ſine recuſatione, ac mora tam neceſsario tempore, Deo, & Eccleſiæ officium ſuum præſtent, eoſdem etiam curaturos eſse minime dubitantes, ut per ipſorum regna, & dominia tutum, ac liberum iter Prælatis, eorumque familiaribus, comitibus, & aliis omnibus ad Concil. euntibus, & ab illo redeuntibus pateat, benigneque, ac comiter omnibus in locis recipiantur, atque tractentur; ſicut, quod ad nos attinet, ipſi quoque curabimus; qui nihil omnino prætermittere decrevimus, quod ad tam pium, & ſalutare opus perficiendum a nobis in hoc loco conſtitutis præſtari poſſit; nihil, ut Deus ſcit, quærentes aliud, nihil propoſitum habentes in hoc Concilio celebrando, niſi honorem ipſius Dei, diſperſarum ovium reductionem, ac ſalutem, & perpetuam Chriſtianæ Reipublicæ tranquillitatem, ac quietem. Ut vero hæ litteræ, & quæ in eis continentur, ad omnium, quorum oportet, notitiam perveniant, nec quiſquam ea excuſatione uti poſſit, quod illa ignoraverit, præſertim cum non ad omnes, quos de his litteris certiores fieri oporteret, tutus forſitan pateat aditus, volumus, & mandamus, ut in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum, & in Eccl. Later. tunc, cum in eis populus, ut Miſsarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam clara voce a Curiæ noſtræ curſoribus, ſeu notariis aliquibus publicis recitentur; &, poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſ. itemque Cancel. Apoſt. & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique, quo legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquandiu relinquantur: cum autem inde amovebuntur, earum exempla in eiſdem locis affixa remaneant. Nos enim per recitationem hanc, publi-

& idonea ipſi S. Synodo videbuntur? *Reſponderunt*, Placet.

Indictio futuræ Seſſionis.

PLacet ne vobis, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt Secundam Dominicam Quadrageſimæ, quæ erit die XXVI. Menſis Februarii? *Reſponderunt*, Placet.

SESSIO XVIII.

Quæ eſt II. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 26. Februarii 1562.

Decretum de librorum delectu, & omnibus ad Concilium fide publica invitandis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, non humanis quidem viribus confiſa, ſed Domini noſtri Jeſu Chriſti, qui os, & ſapientiam Eccleſiæ Lucæ 21. ſuæ daturum ſe promiſit, ope, & auxilio freta, illud præcipue cogitat, ut Catholicæ fidei doctrinam, multorum inter ſe diſſidentium opinionibus, pluribus locis inquinatam, & obſcuratam, in ſuam puritatem, & ſplendorem aliquando reſtituat, & mores, Lucæ 1. qui a veteri inſtituto deflexerunt, ad meliorem vitæ rationem revocet, corque patrum ad filios, & cor Inf. ſeſſ. filiorum ad patres convertat. Cum itaque omnium ult. circa fin. primum animadverterit, hoc tempore ſuſpectorum, ac pernicioſorum librorum, quibus doctrina impura continetur, & longe, lateque diffunditur, numerum nimis excreviſſe; quod quidem in cauſa fuit, ut multæ cenſuræ in variis provinciis, & præſertim in alma Urbe Roma, pio quodam zelo editæ fuerint; neque tamen huic tam magno, ac pernicioſo morbo ſalutarem ullam profuiſſe medicinam: cenſuit, ut delecti ad hanc diſquiſitionem Patres, de cenſuris li- infra ſeſſ. briſque quid facto opus eſſet, diligenter conſiderarent, 25. in fin. atque etiam ad eandem S. Synodum ſuo tempore referrent, quo facilius ipſa poſſit varias, & peregrinas doctrinas, tanquam zizania, a Chriſtianæ Matth. 13. veritatis tritico ſeparare, deque his commodius de- c. ita nos liberare, & ſtatuere, quæ ad ſcrupulum ex complu- in fin. 25. q. 2.

 rium

rium animis eximendum , & tollendas multarum querelarum cauſas , magis opportuna videbuntur . Hæc autem omnia ad notitiam quorumcumque deducta eſſe vult , prout etiam præſenti decreto deducit , ut , ſi quis ad ſe pertinere aliquo modo putaverit , quæ vel de hoc librorum , & cenſurarum negotio , vel de aliis , quæ in hoc generali Concil. tractanda prædixit, non dubitet a S. Synodo ſe benigne auditum iri .

Quoniam vero eadem S. Synodus ex corde optat ,
Deumque enixe rogat, quæ ad pacem ſunt Eccleſiæ ,
Pſal. 121. ut univerſi communem matrem in terris agnoſcentes,
Iſa. 49. quæ , quos peperit, obliviſci non poteſt , unanimes ,
uno ore , glorificemus Deum , & Patrem D. N. Jeſu
Rom. 15. Chriſti ; per viſcera miſericordiæ ejuſdem Dei , &
Domini noſtri, omnes, qui nobiſcum communionem
non habent , ad concordiam , & reconciliationem ,
& ut ad hanc S. Synodum veniant , invitat ,
atque hortatur , utque charitatem , quod eſt vin-
Coloſ. 3. culum perfectionis , amplectantur , pacemque
Chriſti exultantem in cordibus ſuis præſeferant ,
in quam vocati ſunt , in uno corpore . Hanc ergo non
Pſal. 94. & humanam , ſed Spiritus ſancti vocem audientes , ne
Hebr. 3. Eph. 4. obdurent corda ſua , ſed in ſuo ſenſu non ambulan-
Rom. 15. tes , neque ſibi placentes , ad tam piam , & ſaluta-
rem matris ſuæ admonitionem excitentur , & con-
vertantur . Omnibus enim charitatis officiis S. Sy-
nodus eos ut invitat , ita complectetur .

Inſuper eadem S. Synodus decrevit , fidem publicam in Congregatione generali concedi poſſe , & eamdem vim habituram , ejuſdemque roboris , & momenti futuram , ac ſi in publica Seſſione data , & decreta fuiſſet .

Indictio futuræ Seſſionis.

EAdem ſacroſancta Synodus Tridentina, in Spiritu ſancto legitime congregata , præſidentibus in ea eiſdem Apoſt. Sedis Legatis , ſtatuit , & decernit , proximam futuram Seſſionem habendam , & celebrandam eſſe feria quinta poſt ſacratiſſimum feſtum Aſcenſionis Domini , quæ erit die 14. Menſis Maji

SAL-

SALVUS CONDUCTUS

Conceſſus Germanicæ Nationi in Cong. generali Die 14. *Martii* 1562.

SAcroſanℓta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus inSpiritu ſanℓto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem S. Sedis Apoſtolicæ Legatis, univerſis fidem facit, quod omnibus, & ſingulis Sacerdotibus, Eleℓtoribus, Principibus, Ducibus, Marchionibus, Comitibus, Baronibus, Nobilibus, militaribus, popularibus, & aliis quibuſcumque viris, cujuſcumque ſtatus, & conditionis, aut qualitatis exiſtant, Germanicæ Provinciæ, & nationis, civitatibus, ac aliis locis ejuſdem, & omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus, præſertim Auguſtanæ Confeſſionis, perſonis, qui, aut quæ una cum ipſis ad hoc generale Tridentinum Concilium venient, aut mittentur, ac profeℓturi ſunt, aut hucuſque venerunt, quocumque nomine cenſeantur, aut valeant nuncupari, tenore præſentium publicam fidem, & pleniſſimam, veriſſimamque ſecuritatem, quam Salvum conduℓtum appellant, libere ad hanc Tridentinam Civitatem veniendi, ibidemque manendi, ſtandi, morandi, proponendi, loquendi, una cum ipſa Synodo de quibuſcumque negotiis traℓtandi, examinandi, diſcutiendi, & omnia, quæcumque ipſis libuerit, ac articulos quoslibet tam ſcripto, quam verbo libere offerendi, propalandi, eoſque Scripturis ſacris, & Beatorum Patrum verbis, ſententiis, & rationibus declarandi, aſtruendi, & perſuadendi, &, ſi opus fuerit, etiam ad objeℓta Concilii generalis reſpondendi, & cum iis, qui a Concilio deleℓti fuerint, diſputandi Chriſtiane, aut charitative, abſque omni impedimento conferendi, opprobriis, conviciis, ac contumeliis penitus ſemotis, & ſignanter, quod cauſæ controverſæ ſecundum Sacram Scripturam, & Apoſt. traditiones, probata Concilia, & Cath. Eccl. conſenſum, & SS. Patrum auℓtoritates in præd. Conc. Trid. traℓtentur; illo etiam addito, ut religionis prætextu, aut deliℓtorum circa eam commiſſorum, aut committendorum minime puniantur, impartitur, ac omnino concedit:

Hic Salvus Conduℓtus, excepta extenſione ad alias nationes, habetur ſupra ſeſſ. 15.

Sup. ſeſſ. 3 in princ.

 ſic

ſic etiam, ut propter illorum præſentiam, neque in itinere, aut quocumque locorum eundo, manendo, aut redeundo, nec in ipſa civitate Trid. a divinis officiis quovis modo ceſſetur. Et ut his peractis, vel non peractis, quandocumque ipſis libuerit, aut majorum ſuorum mandato, & aſſenſu ad propria reverti optabunt, aut aliquis eorum optabit; mox abſque ulla renitentia, & occaſione, aut mora, ſalvis rebus eorum, & ſuorum pariter honore, & perſonis, vice verſa; poſſint juxta beneplacitum libere, & ſecure redire; de ſcientia tamen ab eadem Synod. deputandorum, ut tunc opportune eorum ſecuritati, abſque dolo, & fraude provideatur. Vult etiam S. Synodus in hac publica fide, ſalvoque conductu omnes quaſcumque clauſulas includi, ac contineri, ac pro incluſis haberi, quæ pro plena, efficaci, & ſufficienti ſecuritate, in eundo, ſtando, & redeundo neceſſariæ, & opportunæ fuerint. Illud etiam, ad majorem ſecuritatem, & pacis, ac conciliationis bonum exprimens, quod ſi quiſpiam, aut illorum aliqui, ſive in itinere, Tridentum veniendo, ſive ibidem morando, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium eis conceſſum annullari, aut caſſari, vult, & concedit, ut in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſis dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, cum emenda ſufficienti, per partem ipſius Synodi merito approbanda, & laudanda, mox puniantur: illorum aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis. Pariformiter etiam vult, ut ſi quiſpiam, vel aliqui ex ipſa Synodo, ſive in itinere: aut manendo, aut redeundo, aliquod enorme (quod abſit) egerint, aut commiſerint, quo poſſet hujus fidei publicæ, & aſſecurationis beneficium violari, aut quoquo modo tolli; in hujuſmodi facinore deprehenſi ab ipſa Synodo dumtaxat, & non ab aliis condigna animadverſione, & emenda ſufficienti, per partem DD. Germanorum Auguſtanæ Confeſſionis tunc his præſentium merito laudanda, & approbanda, mox puniantur, præſenti aſſecurationis forma, conditionibus, & modis omnino manentibus illibatis.

Vult

Vult præterea ipſa Synodus, quod liceat ipſis Ambaſciatoribus omnibus, & ſingulis, toties, quotieſcumque opportunum fuerit, ſeu neceſſarium, ad auram capiendam exire de Civitate Tridentina, & reverti ad eandem, nec non nuntium, vel nuntios ſuos ad quæcumque loca pro ſuis neceſſariis negotiis ordinandis libere mittere, ſeu deſtinare, ac ipſos miſſos, ſeu deſtinatos, ſeu miſſum, & deſtinatum ſuſcipere, toties, quoties, eis videbitur expedire: ita quod aliqui, vel aliquis per deputandos Concilii ſocientur, qui eorum ſecuritati provideant, vel provideat. Qui quidem Salvus conductus, & ſecuritas ſtare, ac durare debeat a tempore, & per tempus, quo in ipſius Synodi, & ſuorum tuitionis curam ipſos ſuſcipi contigerit, & uſque ad Tridentum perduci, ac toto tempore manſionis eorum ibidem, & rurſum poſt ſufficientem audientiam habitam, ſpatio viginti dierum præmiſſo, cum ipſi petierint, aut Concilium, habita hujuſmodi audientia, ipſis receſſum indixerit, a Tridento uſque in quem quiſque elegerit ſibi locum tutum, Deo favente, reſtituet, dolo, & fraude prorſus excluſis.

Quæ quidem omnia pro univerſis, & ſingulis Chriſtifidelibus, pro omnibus Principibus, tam Eccleſiaſticis, quam ſæcularibus quibuſcumque, atque omnibus aliis Eccleſiaſticis, & ſæcularibus perſonis, cujuſcumque ſtatus, & conditionis exiſtant, aut quocumque nomine cenſeantur, inviolabiliter obſervanda eſſe promittit, & bona fide ſpondet.

Inſuper omni fraude, & dolo excluſis, vera, & bona fide promittit, ipſam Synodum nullam vel manifeſte, vel occulte occaſionem quæſituram, aut aliqua auctoritate, potentia, jure, vel ſtatuto, privilegio Legum, vel Canonum, aut quorumcumque Conciliorum, præſertim Conſtantien. & Senen. quacumque forma verborum expreſſa, in aliquod hujus fidei publicæ, & pleniſſimæ aſſecurationis, ac publicæ, & liberæ audientiæ, ipſis per ipſam Synodum conceſſæ, præjudicium quovis modo uſuram, aut quemquam uti permiſſuram: quibus in hac parte pro hac vice derogat. Quod ſi ſancta Synodus, aut aliquis ex ea, vel ſuis, cujuſcumque conditionis,

Conc. Conſtan. ſeſſ. 19. c. Quod non obſtantibus ſalvis conductibus.

nis, vel ſtatus, aut præeminentiæ exiſtens, præſcriptæ aſſecurationis, & Salvi conductus formam, & modum in quocumque puncto, vel clauſula violaverit (quod tamen avertere dignetur Omnipotens) & ſufficiens emenda non fuerit mox ſubſecuta, ipſorum arbitrio merito approbanda, & laudanda; habeant, ipſam Synodum, & habere poterunt, incidiſſe in omnes pœnas, quas jure divino, & humano, aut conſuetudine, hujuſmodi Salvorum conductuum violatores incurrere poſſunt, abſque omni excuſatione, aut quavis in hac parte contradictione.

Extenſio ad alias Nationes.

EAdem Sacroſancta Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis de latere Legatis, omnibus, & ſingulis aliis, qui nobiſcum in iis, quæ ſunt fidei, communionem non habent, ex quibuſcumque Regnis, Nationibus, Provinciis, Civitatibus, ac locis, in quibus publice, & impune prædicatur, vel docetur, ſive creditur contrarium ejus, quod S. Romana ſentit Eccleſia, dat fidem publicam, ſive Salvum conductum, ſub eadem forma, & eiſdem verbis, quibus datur Germanis.

SESSIO XIX.

Quæ eſt III. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 14. Maji 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, Decreta ea, quæ hodie in præſenti Seſſione ſtatuenda, ac ſancienda erant, juſtis nonnullis, ac honeſtis cauſis in feriam quintam, poſt proximam ſolemnitatem Corporis Chriſti, quæ erit pridie Nonas Junii, proroganda cenſuit, ac prorogat, dictaque die Seſſionem habendam eſſe, ac celebrandam, omnibus indicit. Interea rogandus eſt Deus, & Pater Domini noſtri Jeſu Chriſti, auctor pacis, ut ſanctificet corda omnium, quo adjuvante, ſancta Synodus, & nunc, & ſemper meditari, atque peragere valeat, quæ ad ejus laudem, & gloriam pertineant.

SES-

SESSIO XX.

Quæ eſt IV. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 4. Junii 1562.

Decretum prorogationis Seſſionis.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, propter varias difficultates ex diverſis cauſis exortas, atque etiam, ut congruentius, majorique cum deliberatione omnia procedant, nempe ut dogmata cum iis, quæ ad reformationem ſpectant, ſimul tractentur, & ſanciantur ea, quæ ſtatuenda videbuntur, tam de reformatione, quam de Dogmatibus, in proxima Seſſione, quam omnibus indicit, in diem ſextam decimam ſubſequentis menſis Julii definienda eſſe decrevit: Hoc tamen adjecto, quod dictum terminum ipſa S. Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicuti rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare libere poſſit, & valeat. Idem ſupra ſeſſ. 9.

SESSIO XXI.

Quæ eſt V. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 16. Julii 1562.

Doctrina de Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, cum de tremendo, & Sanctiſſimo Euchariſtiæ Sacramento varia diverſis in locis errorum monſtra nequiſſimi Dæmonis artibus circumferantur, ob quæ in nonnullis Provinciis multi a Catholicæ Eccleſiæ fide, atque obedientia videantur diſceſſiſſe; cenſuit ea, quæ ad Communionem ſub utraque ſpecie, & parvulorum pertinent, hoc loco exponenda eſſe. Quapropter cunctis Chriſtifidelibus interdicit, ne poſthac de iis aliter vel credere, vel docere, vel prædicare audeant, quam eſt his decretis explicatum, atque definitum.

Ca-

Caput I.

Laicos, & Clericos non conficientes non adſtringi jure divino ad communionem ſub utraque ſpecie.

Iſaiæ 11. Conc.Conſtant. ſeſſ. 13. inſt. Can. 2. ITaque ſancta ipſa Synodus, a Spiritu ſancto, qui Spiritus eſt ſapientiæ, & intellectus, ſpiritus conſilii, & pietatis, edocta, atque ipſius Eccleſiæ judicium, & conſuetudinem ſecuta, declarat, ac docet, nullo divino præcepto Laicos, & Clericos non conficientes obligari ad Euchariſtiæ Sacramentum ſub utraque ſpecie ſumendum; neque ullo pacto, Matth. 26. Marci 14. Luc. 22. 1. Cor. 11. ſalva fide, dubitari poſſe, quin illis alterius ſpeciei Communio ad ſalutem ſufficiat; nam, etſi Chriſtus Dominus in ultima cœna venerabile hoc Sacramentum in panis, & vini ſpeciebus inſtituit, & Apoſtolis tradidit; non tamen illa inſtitutio, & traditio eo tendunt, ut omnes Chriſtifideles ſtatuto Domini ad utramque ſpeciem accipiendam adſtringantur. Sed neque ex ſermone illo apud Joannem ſexto recte colligitur, utriuſque ſpeciei communionem a Domino præceptam eſſe, utcumque juxta varias ſanctorum Patrum, & Doctorum interpretationes intelligatur. Joan. 6. Namque qui dixit: Niſi manducaveritis carnem filii hominis, & biberitis ejus ſanguinem, non habebitis vitam in vobis; dixit quoque: Ibid. Si quis manducaverit ex hoc pane, vivet in æternum. Ibid. Et qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, habet vitam æternam; Ibid. dixit etiam: Panis, quem ego dabo, caro mea eſt pro mundi vita. Ibid. Is denique, qui dixit: Qui manducat meam carnem, & bibit meum ſanguinem, in me manet, & ego in illo; dixit nihilo Ibid. minus: Qui manducat hunc panem, vivet in æternum.

Caput II.

Eccleſiæ poteſtas circa diſpenſationem Sacramenti Euchariſtiæ.

PRæterea declarat, hanc poteſtatem perpetuo in Eccleſia fuiſſe, ut in Sacramentorum diſpenſatione, ſalva illorum ſubſtantia, ea ſtatueret, vel mutaret, quæ ſuſcipientium utilitati, ſeu ipſorum

rum Sacramentorum venerationi, pro rerum, temporum, & locorum varietate, magis expedire judicaret, id autem Apoſtolus non obſcure viſus eſt innuiſſe, cum ait: Sic nos exiſtimet homo, ut miniſtros Chriſti, & diſpenſatores myſteriorum Dei; 1. Cor. 4. 2. Cor. 6. atque ipſum quidem hac poteſtate uſum eſſe ſatis conſtat, cum in multis aliis, tum in hoc ipſo ſacramento, cum, ordinatis nonnullis circa ejus uſum, Cætera, 1. Cor. 11. inquit, cum venero, diſponam. Quare agnoſcens Sancta Mater Eccleſia hanc ſuam in adminiſtratione Sacramentorum auctoritatem, licet ab initio Chriſtianæ religionis non infrequens utriuſque ſpeciei uſus fuiſſet, tamen progreſſu temporis, latiſſime jam mutata illa conſuetudine, gravibus, & juſtis cauſis adducta, hanc conſuetudinem ſub altera ſpecie Con. Conſtant. ſeſſ. communicandi approbavit, & pro lege habendam de- 13. crevit, quam reprobare, aut ſine ipſius Eccleſiæ auctoritate pro libito mutare non licet.

Caput III.

Totum, & integrum Chriſtum, ac verum Sacramentum ſub qualibet ſpecie ſumi.

INſuper declarat, quamvis Redemptor noſter, ut antea dictum eſt, in ſuprema illa cœna hoc Sacramentum in duabus ſpeciebus inſtituerit, & Apoſtolis tradiderit, tamen fatendum eſſe, etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi; ac propterea, quod ad fructum attinet, nulla gratia neceſſaria ad ſalutem eos defraudari, qui unam ſpeciem ſolam accipiunt. Matt. 26. Marci 14. 1. Cor. 11. Supra c. 1. c. Qui manducant, c. Invitat, c. ſinguli de conſ. Diſt. 2. ſup. ſeſſ. 13. c. 3. & can. 3. de de Sacr. Euchariſt.

Caput IV.

Parvulos non obligari ad communionem Sacramentalem.

DEnique eadem S. Synodus docet, parvulos uſu Inf. Can. 4. rationis carentes nulla obligari neceſſitate ad Sacramentalem Euchariſtiæ communionem; ſiquidem per Baptiſmi lavacrum regenerati, & Chriſto Tit. 3. incorporati, adeptam jam filiorum Dei gratiam in illa ætate amittere non poſſunt. Neque ideo tamen damnanda eſt antiquitas, ſi eum morem in quibuſdam locis aliquando ſervavit; ut enim ſanctiſ-

ctiſſimi illi Patres ſui facti probabilem cauſam pro illius temporis ratione habuerunt, ita certe eos nulla ſalutis neceſſitate id feciſſe, ſine controverſia credendum eſt.

De Communione ſub utraque ſpecie, & parvulorum.

CANON I.

Sup. c. 1. Conc. Conſt. Seſſ. 13.

SI quis dixerit, ex Dei præcepto, vel neceſſitate ſalutis, omnes, & ſingulos Chriſtifideles utramque ſpeciem ſanctiſſimi Euchariſtiæ Sacramenti ſumere debere; anathema ſit.

CANON II.

Supra c. 1. & Conc. Conſt. ib.

Si quis dixerit, ſanctam Eccleſiam Catholicam non juſtis cauſis, & rationibus adductam fuiſſe, ut laicos, atque etiam Clericos non conficientes, ſub panis tantummodo ſpecie communicaret, aut in eo erraſſe; anathema ſit.

CANON III.

Supra c. 3. & ſeſſ. 13. c. 3. & can. 3. Conc. Conſt. ib.

Si quis negaverit, totum, & integrum Chriſtum omnium gratiarum fontem, & auctorem, ſub una panis ſpecie ſumi, quia, ut quidam falſo aſſerunt, non ſecundum ipſius Chriſti inſtitutionem ſub utraque ſpecie ſumatur; anathema ſit.

CANON IV.

Supra in princ. & c. 4.

Si quis dixerit, parvulis, antequam ad annos diſcretionis pervenerint, neceſſariam eſſe Euchariſtiæ communionem; anathema ſit.

Sup. ſeſſ. 13 in fin. Vide etiam infr. ſeſſ. 22. in Decreto finali.

Duos vero articulos, alias propoſitos, nondum tamen excuſſos, videlicet: An rationes, quibus S. Catholica Eccleſia adducta fuit, ut communicaret laicos, atque etiam non celebrantes ſacerdotes ſub una tantum panis ſpecie, ita ſint retinendæ, ut nulla ratione calicis uſus cuiquam ſit permittendus: &, An, ſi honeſtis, & chriſtianæ charitati conſentaneis rationibus concedendus alicui vel nationi, vel regno Calicis uſus videatur, ſub aliquibus conditionibus concedendus ſit, & quænam ſint illæ; eadem S. Synodus in aliud tempus, oblata ſibi quam primum occaſione, examinandos, atque definiendos reſervat.

Infra ſeſſ. 22. ibid.

Decretum de reformatione.

EAdem ſacroſancta, œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime con-

congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ad Dei omnipotentis laudem, & ſanctæ Eccleſiæ ornamentum, ea, quæ ſequuntur, de reformationis negotio in præſenti ſtatuenda eſſe cenſuit.

Caput I.

Epiſcopi tum Ordines, tum litteras dimiſſorias, aut teſtimoniales dent omnino gratis. Notarii vero, ſi nullum habeant ſtipendium, decimam unius aurei partem accipiant in iis tantum locis, in quibus non viget conſuetudo nihil accipiendi.

QUoniam ab Eccleſiaſtico ordine omnis avaritiæ ſuſpicio abeſſe debet, nihil pro collatione quorumcumque ordinum, etiam clericalis tonſuræ, nec pro litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, nec pro ſigillo, nec alia quacumque de cauſa, etiam ſponte oblatum, Epiſcopi, & alii ordinum collatores, aut eorum miniſtri quovis prætextu accipiant. Notarii vero in iis tantum locis, in quibus non viget laudabilis conſuetudo nihil accipiendi, pro ſingulis litteris dimiſſoriis, aut teſtimonialibus, decimam tantum unius aurei partem accipere poſſint, dummodo eis nullum ſalarium ſit conſtitutum pro officio exercendo; nec Epiſcopo ex Notarii commodis aliquod emolumentum ex eiſdem ordinum collationibus directe, vel indirecte provenire poſſit; tunc enim gratis operam ſuam eos præſtare omnino teneri decernit: contrarias taxas, ac ſtatuta, & conſuetudines etiam immemorabiles quorumcumque locorum, quæ potius abuſus, & corruptelæ ſimoniacæ pravitati faventes nuncupari poſſunt, penitus caſſando, & interdicendo; & qui ſecus fecerint, tam dantes quam accipientes, ultra divinam ultionem, pœnas a jure inflictas ipſo facto incurrant.

Vide. quæ circa Simoniacos ſtatuit Pius V. in Conſtitut. Cum primum 1566. Conc. 3. Lateran. c. 1. & Lateran. 4. c. 63. Chalcedon. c. 2. Brac. 2. c. 3. Aurel. 2. c. 3. & Tolet. 8. c. 3. cap. Sicut Epiſcop. 1. q. 2. & cap. 1. de ſim. de litteris dimiſſoriis, vide Conc. Milevit. cap. 24.

Locis ſupra citatis.

Caput II.

Nullus Clericus initietur Sacris Ordinibus, niſi titulo beneficii, vel patrimonii. Quinam titulo patrimonii ordinandi.

CUm non deceat eos, qui divino miniſterio adſcripti ſunt, cùm ordinis dedecore mendicare, aut

c. Diaconi ſunt §. Nunc autem, 93. Diſt.

aut ſordidum aliquem quæſtum exercere; compertumque ſit, complures pleriſque locis ad ſacros ordines nullo fere delectu admitti, qui variis artibus, ac fallaciis confingunt, ſe beneficium eccleſiaſticum, aut etiam idoneas facultates obtinere; ſtatuit S. Synodus, ne quis deinceps Clericus ſæcularis, quamvis alias ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate, ad ſacros ordines promoveatur, niſi prius legitime conſtet, eum beneficium eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficiat, pacifice poſſidere. Id vero beneficium reſignare non poſſit, niſi facta mentione, quod ad illius beneficii titulum ſit promotus; neque ea reſignatio admittatur, niſi conſtito, quod aliunde vivere commode poſſit, & aliter facta reſignatio nulla ſit. Patrimonium vero, vel penſionem obtinentes ordinari poſthac non poſſint, niſi illi, quos Epiſcopus judicaverit aſſumendos pro neceſſitate, vel commoditate Eccleſiarum ſuarum; eo quoque prius perſpecto, patrimonium illud, vel penſionem vere ab eis obtineri, taliaque eſſe, quæ eis ad vitam ſuſtentandam ſatis ſint, atque illa deinceps ſine licentia Epiſcopi alienari, aut extingui, aut remitti nullatenus poſſint, donec beneficium eccleſiaſticum ſufficiens ſint adepti, vel aliunde habeant, unde vivere poſſint, antiquorum Canonum pœnas ſuper his innovando.

Bulla Pii V. 1568. quæ incipit: Romanus, extendit ad Clerie. Regula es non profeſſos, quæ tamen non ligat Religioſos Societatis JESU, licet vota tantum ſimplicia emiſerint, quia vere nihilominus ſunt Religioſi profeſſi, uti declararunt Greg. XIII. Bulla, Aſcendente 1584. & Gregor. XIV. Bulla Eccleſia 1591.

c. Non liceat, c. Epiſcopus, cap. Cum ſecundum & c. Iniis. de præb. c. Si Epiſc. eod. in 6. Conc Lateт. ſub Alex. III. par. 1. c. 9.

Caput III.
De quotidianis diſtributionibus inſtituendis, vel augendis; ac de pœnis in non reſidentes.

CUm beneficia ad divinum cultum, atque Eccleſiaſtica munia obeunda ſint conſtituta, ne qua in parte minuatur divinus cultus, ſed ei debitum omnibus in rebus obſequium præſtetur, ſtatuit S. Synodus in Eccleſiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis, in quibus nullæ ſunt diſtributiones quotidianæ, vel ita tenues, ut veriſimiliter negligantur, tertiam partem fructuum, & quorumcumque proventuum, & obventionum tam dignitatum, quam Canonicatuum, perſonatuum, portionum, & officiorum ſeparari debere, & in diſtributiones quotidianas con-

cap. fin. de reiet. in 6.

Infra ſeſſ. 22. de refor. c. 3.

ver-

verti, quæ inter dignitates obtinentes, & cæteros divinis intereſſentes proportionabiliter, juxta diviſionem ab Epiſcopo, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegato, in ipſa prima fructuum deductione faciendam dividantur; ſalvis tamen conſuetudinibus earum Eccleſiarum, in quibus non reſidentes, ſeu non ſervientes, nihil, vel minus tertia parte percipiunt; non obſtantibus exemptionibus, ac aliis conſuetudinibus etiam immemorabilibus, & appellationibus quibuſcumque; creſcenteque non ſervientium contumacia, liceat contra eos procedere juxta juris, ac ſacrorum Canonum diſpoſitionem.

Infra ſeſſ. 23. de ref. cap. 1. c. Cum ad hoc, & ſeq. de cler. non reſid.

Caput IV.

Qualibet Eccleſia Parochialis tot habeat Sacerdotes, quot ſatis ſint Sacramentis adminiſtrandis; quandonam novæ Parochiæ inſtituendæ.

Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, in omnibus Eccleſiis Parochialibus, vel baptiſmalibus, in quibus populus ita numeroſus ſit, ut unus rector non poſſit ſufficere Eccleſiaſticis Sacramentis miniſtrandis, & cultui divino peragendo, cogant Rectores, vel alios, ad quos pertinet, ſibi tot ſacerdotes ad hoc munus adjungere, quot ſufficiant ad ſacramenta exhibenda, & cultum divinum celebrandum. In iis vero, in quibus ob locorum diſtantiam, ſive difficultatem, Parochiani ſine magno incommodo ad percipienda Sacramenta, & divina officia audienda accedere non poſſunt, novas Parochias, etiam invitis Rectoribus, juxta formam Conſtit. Alexand. III. quæ incipit: Ad audientiam, conſtituere poſſint. Illis autem ſacerdotibus, qui de novo erunt Eccleſiis noviter erectis præficiendi, competens aſſignetur portio, arbitrio Epiſcopi, ex fructibus ad Eccleſiam matricem quomodocumque pertinentibus, &, ſi neceſſe fuerit, compellere poſſit populum ea ſubminiſtrare, quæ ſufficiant ad vitam dictorum ſacerdotum ſuſtentandam, quacumque reſervatione generali, vel ſpeciali, vel affectione ſuper dictis Eccleſiis non obſtantibus. Neque hujuſmodi ordinationes, & erectiones poſſint tolli, nec impediri ex quibuſcumque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

c. fin. de Eccl. ædif.

Vide infra.

Caput V.

Poſſint Epiſcopi facere uniones perpetuas Eccleſiarum quarumcumque, in caſibus a jure expreſſis.

c. ſicut unire. de exceſ. Prxl. Conc. Lat. ſub Leone X. Seſſ. 9. de ref. Curiæ & infra Seſſ. 24. de ref. c. 13. ſup. ſeſſ. 14. c. 9. de ref.

UT etiam Eccleſiarum ſtatus, ubi ſacra Deo officia miniſtrantur, ex dignitate conſervetur, poſſint Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis Delegati, juxta formam juris, ſine tamen præjudicio obtinentium, facere uniones perpetuas quarumcumque Eccleſiarum Parochialium, & Baptiſmalium, & aliorum beneficiorum curatorum, vel non curatorum, cum curatis, propter earum paupertatem, & in cæteris caſibus a jure permiſſis, etiamſi dictæ Eccleſiæ, vel beneficia eſſent generaliter, vel ſpecialiter reſervata, aut qualitercumque affecta. Quæ uniones etiam non poſſint revocari, nec quoquo modo infringi vigore cujuſcumque proviſionis, etiam ex cauſa reſignationis, aut derogationis, aut ſuſpenſionis.

c. unic. in fi. 10. q. 3. c. & temporis, cum ſeq. 16. q. 1.

Caput VI.

Rectoribus animarum rudibus & imperitis dentur ab Epiſcopo coadjutores; facinoroſis, ni moniti reſipiſcant, beneficia adimantur.

c. illitteratos 36. d. ca. niſi cum pridem, de renunc. c. 1. 38. diſt. c. cum ex eo de elect. in 6. Conc. Tol. 8. can. 8.

QUia illiterati, & imperiti Parochialium Eccleſiarum rectores ſacris minus apti ſunt officiis, & alii propter eorum vitæ turpitudinem potius deſtruunt, quam ædificant; Epiſcopi etiam tamquam Apoſtolicæ Sedis delegati, eiſdem illiteratis, & imperitis, ſi alias honeſtæ vitæ ſint, Coadjutores, aut Vicarios pro tempore deputare, partemque fructuum eiſdem pro ſufficienti victu aſſignare, vel aliter providere poſſint, quacumque appellatione, & exemptione remota; Eos vero, qui turpiter, & ſcandaloſe vivunt, poſtquam præmoniti fuerint, coerceant, ac caſtigent; &, ſi adhuc incorrigibiles in ſua nequitia perſeverent, eos beneficiis, juxta Sacrorum Canonum Conſtitutiones, exemptione, & appellatione quacumque remota, privandi facultatem habeant.

c. quia frater, 7. q. 1. c. Ut clericorum & ſeqq. de vit. & honeſt. Cler. c. Felicis de pœnis, in 6. & Clem. Multorum de pœn.

Caput VII.

Epiſcopi alio transferant una cum oneribus Eccleſias, quæ nequeunt inſtaurari; Alias reparandas curent.

CUm illud quoque valde curandum ſit, ne ea, quæ ſacris miniſteriis dicata ſunt, temporum in-

injuria obſoleſcant, & ex hominum memoria excidant; Epiſcopi, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, transferre poſſint beneficia ſimplicia, etiam juris patronatus ex Eccleſiis, quæ vetuſtate, vel alias collapſæ ſint, & ob earum inopiam nequeant inſtaurari, vocatis iis, quorum intereſt, in matrices, aut alias Eccleſias locorum eorundem, ſeu viciniorum arbitrio ſuo; atque in eiſdem Eccleſiis erigant altaria, vel capellas ſub eiſdem invocationibus, vel in jam erecta altaria, vel capellas transferant cum omnibus emolumentis, & oneribus prioribus Eccleſiis impoſitis. Parochiales vero Eccleſias, etiam ſi juriſpatronatus ſint, ita collapſas refici, & inſtaurari procurent ex fructibus, & proventibus quibuſcumque, ad eaſdem Eccleſias quomodocumque pertinentibus, qui ſi non fuerint ſufficientes, omnes patronos, & alios, qui fructus aliquos ex dictis Eccleſiis provenientes percipiunt, aut in illorum defectum, parochianos omnibus remediis opportunis ad prædicta cogant, quacumque appellatione, exemptione, & contradictione remota. Quod ſi nimia egeſtate omnes laborent, ad matrices, ſeu viciniores Eccleſias transferantur, cum facultate tam dictas Parochiales, quam alias Eccleſias dirutas in profanos uſus, non ſordidos, erecta tamen ibi Cruce, convertendi.

c. 1. & c. pœn. de eccl. ædif. vel repar. infra c. 8. & ſupra Seſſ. 7. cap. 8. de ref.

Caput VIII.

Monaſteria Commendata, in quibus non viget Regularis obſervantia, & beneficia quæcumque quotannis ab ordinario viſitentur.

Quæcumque in Diœceſi ad Dei cultum ſpectant, ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri æquum eſt; propterea commendata Monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ nuncupatæ, in quibus non viget regularis obſervantia, nec non beneficia tam curata, quam non curata, ſæcularia, & regularia, qualitercumque commendata, etiam exempta, ab Epiſcopis, etiam tanquam Apoſt. Sedis delegatis, annis ſingulis viſitentur: curentque iidem Epiſcopi congruentibus remediis, etiam per ſequeſtrationem fructuum, ut quæ renovatione indigent, aut reſtauratione, reficiantur; & cura animarum, ſi qua illis, vel

Sup. ſeſſ. 7. de refor. c. 8. & infra Seſſ. 24. c. 9. & Seſſ. ult. de reg. ca. 20.; Conc. Tarracon. 1. ca. 7. & Concil. Brac. 1. c. 1.

eorum annexis immineat, aliaque debita obſequia recte exerceantur, appellationibus quibuſcumque, privilegiis, conſuetudinibus, etiam immemorabili tempore præſcriptis, conſervatoriis judicum deputationibus, & eorum inhibitionibus non obſtantibus; &, ſi in eis vigeret obſervantia regularis, provideant Epiſcopi paternis admonitionibus, ut eorum regularium ſuperiores, juxta eorum regularia inſtituta, debitam vivendi rationem obſervent, & obſervari faciant, & ſibi ſubditos in officio contineant, ac moderentur; quod ſi admoniti intra ſex menſes eos non viſitaverint, vel correxerint, tunc iidem Epiſcopi, etiam ut Delegati Sedis Apoſtolicæ, eos viſitare poſſint, & corrigere, prout ipſi ſuperiores poſſent, juxta eorum inſtituta, quibuſcumque appellationibus, privilegiis, & exemptionibus penitus remotis, & non obſtantibus.

Caput IX.

Quæſtorum eleemoſinarum nomen, & uſus tollitur. Munus publicandi indulgentias, & eleemoſinas colligendi imponitur Ordinario, adhibitis duobus de Capitulo.

Conc. Later. c. 62. ſub Innoc. 3. c. cum ex eo, de pœn. & rem. Clem. abuſionibus, eodem tit. & inf. ſeſſ. ult. in decreto de Indulg. & ſup. ſeſſ. 5. c. 2. de ref.

CUm multa a diverſis antea Conciliis, tam Lateranenſi, ac Lugdunenſi, quam Viennenſi, adverſus pravos eleemoſynarum Quæſtorum abuſus remedia tunc adhibita, poſterioribus reddita fuerint inutilia, potiuſque eorum malitia ita quotidie magno fidelium omnium ſcandalo, & querela excreſcere deprehendatur, ut de eorum emendatione nulla ſpes amplius relicta videatur, ſtatuit, ut poſthac in quibuſcumque Chriſtianæ religionis locis eorum nomen, atque uſus penitus aboleatur, nec ad officium hujuſmodi exercendum ullatenus admittantur, non obſtantibus privilegiis Eccleſiis, Monaſteriis, Hoſpitalibus, piis locis & quibuſvis cujuſcumque gradus, ſtatus, & dignitatis perſonis conceſſis, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Indulgentias vero, aut alias ſpirituales gratias, quibus non ideo Chriſtifideles decet privari deinceps per Ordinarios locorum, adhibitis duobus de Capitulo, debitis temporibus populo publicandas eſſe, decernit, quibus etiam eleemoſynas, atque oblata ſibi charitatis ſubſidia, nulla prorſus mercede accepta,

fide-

ſideliter colligendi facultas datur ut tandem cæleſtes hos Eccleſiæ theſauros non ad quæſtum, ſed ad pietatem exerceri, omnes vere intelligant. Vide conſt. Pii 5. Et 4 Dominici. 1567.

Indictio futuræ Seſſionis

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſtatuit, & decrevit, proximam futuram Seſſionem habendam, & celebrandam eſſe feria quinta poſt octavam feſti Nativitatis B. M. Virginis, quæ erit 7. Menſis Septembris proxime futuri: hoc tamen adjecto, quod dictum terminum, ac unicuique Seſſioni in poſterum præfigendum, ipſa S. Synodus pro ejus arbitrio, & voluntate, ſicut rebus Concilii putaverit expedire, etiam in generali Congregatione reſtringere, & prorogare libere poſſit, & valeat. Idem ſupra ſeſſ. 9.

SESSIO XXII.

Quæ eſt VI. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 17. Menſis Septemb. 1562.

Doctrina de Sacrificio Miſſæ.

SAcroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ut vetus, abſoluta, atque omni ex parte perfecta de magno Euchariſtiæ myſterio in Sancta Catholica Eccleſia fides, atque doctrina retineatur, in ſua puritate, propulſatis erroribus, atque hæreſibus, conſervetur, de ea, quatenus verum, & ſingulare ſacrificium eſt, Spiritus ſancti illuſtratione edocta, hæc quæ ſequuntur, docet, declarat, & fidelibus populis prædicanda decernit. Supra ſeſſ. 13. in pr.

Caput I.

De inſtitutione Sacroſancti Miſſæ Sacrificii.

QUoniam ſub priori teſtamento, teſte Apoſt. Paulo, propter Levitici ſacerdotii imbecillitatem, conſummatio non erat; oportuit, Deo Patre miſericordiarum ita ordinante, ſacerdotem alium ſecundum Ordinem Melchiſedech ſurgere, D. N. Jeſum Chriſtum, qui poſſet omnes, quotquot ſanctificandi eſſent, conſummare, & ad perfectum adducere. Is itur Deus, & Dominus noſter, etſi ſemel ſeipſum Hebr. 7. Hebr. 7. 9. & 10

[cap. Semel immolatus, cum ſeq. de Conſ. Diſt. 2.] in ara Crucis, morte intercedente, Deo Patri oblaturus erat, ut æternam illic redemptionem operaretur; quia tamen per mortem ſacerdotium ejus extinguendum non erat, in cœna noviſſima, qua nocte tradebatur, ut dilectæ ſponſæ ſuæ Eccleſiæ viſibile, ſicut hominum natura exigit, relinqueret ſacrificium, quo cruentum illud ſemel in Cruce peragendum repræſentaretur, ejuſque memoria in finem [Conc. Tol. 12. c. 5.] uſque ſæculi permaneret, atque illius ſalutaris virtus in remiſſionem eorum, quæ a nobis quotidie committuntur, peccatorum applicaretur, ſacerdotem [1. Cor. 11.] ſecundum ordinem Melchiſedech ſe in æternum conſtitutum declarans, corpus, & ſanguinem ſuum ſub ſpeciebus panis, & vini Deo Patri obtulit, ac [Pſal. ioç. ca. in calicem, & c. Accipite. de Conſ. Diſt. 2.] ſub earumdem rerum ſymbolis Apoſtolis, quos tunc novi Teſtamenti ſacerdotes conſtituebat, ut ſumerent, tradidit; & eiſdem, eorumque in ſacerdotio ſucceſſoribus, ut offerrent, præcepit, per hæc verba: [Matth. 26. Luc. 22. Exodi 13.] Hoc facite in meam commemorationem, ut ſemper Catholica Eccleſia intellexit, & docuit. Nam celebrato veteri Paſcha, quod in memoriam exitus de Ægypto multitudo filiorum Iſrael immolabat, novum inſtituit Paſcha, ſe ipſum ab Eccleſia per ſacerdotes ſub ſignis viſibilibus immolandum in memoriam [Col. 1.] tranſitus ſui ex hoc mundo ad Patrem, quando per ſui ſanguinis effuſionem nos redemit, eripuitque de poteſtate tenebrarum, & in regnum ſuum tranſtulit. Et hæc quidem illa munda oblatio eſt, quæ nulla indignitate, aut malitia offerentium inquinari poteſt: [Malach. 1.] quam Dominus per Malachiam nomini ſuo, quod magnum futurum eſſet in Gentibus, in omni loco mundam offerendam prædixit, & quam non obſcure [1. Cor. 10.] innuit Apoſtolus Paulus, Corinthiis ſcribens, cum dixit, Non poſſe eos, qui participatione menſæ Dæmoniorum polluti ſunt, menſæ Domini participes [Gen. 4. & 22. Levit. 1. 2. & 3. & alibi.] fieri, per menſam Altare utrobique intelligens. Hæc denique illa eſt, quæ per varias ſacrificiorum, naturæ, & legis tempore, ſimilitudines figurabatur; utpote quæ bona omnia per illa ſignificata, velut illorum omnium conſummatio, & perfectio, complectitur.

Ca-

Caput II.

Sacrificium Miſſæ eſt propitiatorium pro vivis, & defunctis.

ET quoniam in divino hoc Sacrificio, quod in Miſſa peragitur, idem ille Chriſtus continetur, & incruente immolatur, qui in ara Crucis ſemel ſeipſum cruente obtulit, docet S. Synodus Sacrificium iſtud vere propitiatorium eſſe, per ipſumque fieri, ut, ſi cum vero corde, & recta fide, cum metu, & reverentia, contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus, miſericordiam conſequamur, & gratiam inveniamus in auxilio opportuno. Hujus quippe oblatione placatus Dominus gratiam, & donum pœnitentiæ concedens, crimina, & peccata etiam ingentia dimittit; una enim, eademque eſt hoſtia, idem nunc offerens ſacerdotum miniſterio, qui ſeipſum tunc in Cruce obtulit, ſola offerendi ratione diverſa. Cujus quidem oblationis, cruentæ, inquam, fructus per hanc incruentam uberrime percipiuntur: tantum abeſt, ut illi per hanc quovis modo derogetur. Quare non ſolum pro fidelium vivorum peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus, ſed pro defunctis in Chriſto nondum ad plenum purgatis, rite, juxta Apoſtolorum traditionem, offertur.

Heb. 9.

Auguſt. 10. de Civ. Dei, c. 20.

Infr. can. 3. & ſeſſ. 25. in pr.

Caput III.

De Miſſis in honorem Sanctorum.

ET quamvis in honorem, & memoriam Sanctorum nonnullas interdum Miſſas Eccleſia celebrare conſueverit, non tamen illis ſacrificium offerri docet, ſed Deo ſoli, qui illos coronavit; unde nec ſacerdos dicere ſolet: Offero tibi ſacrificium, Petre, vel Paule, ſed Deo de illorum victoriis gratias agens, eorum patrocinia implorat; ut ipſi pro nobis intercedere dignentur in cœlis, quorum memoriam facimus in terris.

Auguſt. de Civ. Dei l. 8. c. 27. Infr. Can. 5. & Seſſ. 25. de invoc. Sanctor.

Caput IV.

De Canone Miſſæ.

ET cum Sancta ſancte adminiſtrari conveniat, ſitque hoc omnium ſanctiſſimum ſacrificium, Eccleſia Catholica, ut digne, reverenterque offerretur, ac perciperetur, ſacrum Canonem multis ante ſæculis inſtituit, ita ab omni errore purum,

c. Nihil de Conſ. Diſt. 2. Ambroſ. de Sacram. l. 4. c. 6. Auguſt. ad Januar. ſuper illis verbis Pauli:

ut nihil in eo contineatur, quod non maxime ſanctitatem, ac pietatem quandam redoleat, menteſque offerentium in Deum erigat; is enim conſtat cum ex ipſis Domini verbis, tum ex Apoſtolorum traditionibus, ac ſanctorum quoque Pontificum piis inſtitutionibus.

Caput V.

De ritibus, & cæremoniis Sacrificii Miſſæ.

CUmque natura hominum ea ſit, ut non facile queat ſine adminiculis exterioribus ad rerum divinarum meditationem ſuſtolli; propterea pia Mater Eccleſia ritus quoſdam, ut ſcilicet quædam ſubmiſſa voce, alia vero elatiore in Miſſa pronuntiarentur, inſtituit. Cæremonias item adhibuit, ut myſticas benedictiones, lumina, thymiamata, veſtes, aliaque id genus multa, ex Apoſtolica diſciplina, & traditione; quo & majeſtas tanti ſacrificii commendaretur, & mentes fidelium per hæc viſibilia religionis, & pietatis ſigna, ad rerum altiſſimarum, quæ in hoc ſacrificio latent, contemplationem excitarentur.

Caput VI.

De Miſſa, in qua ſolus Sacerdos communicat.

OPtaret quidem Sacroſancta Synodus, ut in ſingulis Miſſis fideles adſtantes non ſolum ſpirituali affectu, ſed ſacramentali etiam Euchariſtiæ perceptione communicarent, quo ad eos ſanctiſſimi hujus ſacrificii fructus uberior proveniret; nec tamen, ſi id non ſemper fiat, propterea Miſſas illas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, ut privatas, & illicitas damnat, ſed probat, atque adeo commendat; ſiquidem illæ quoque Miſſæ vere communes cenſeri debent; partim, quod in eis populus ſpiritualiter communicet; partim vero, quod a publico Eccleſiæ miniſtro non pro ſe tantum, ſed pro omnibus fidelibus, qui ad corpus Chriſti pertinent, celebrentur.

Caput VII.

Paullulum aqua vino immiſcendum.

MOnet deinde S. Synodus, præceptum eſſe ab Eccleſia ſacerdotibus, ut aquam vino in calice offerendo miſcerent, tum quod Chriſtum Dominum ita feciſſe credatur, tum etiam, quia e late-

Cætera, cum venero, diſponam; & ſerm. de Corp. Chriſti, & ep. ad Paulin. ex Apoſtolica vero tradit. emanaſſe teſtantur. c. Jacobus, cum gloſ. de Conſ. Diſt. 1. Vigilius P. ep. ad Euther. & Innocent. 3. in c. Cum Marthæ de celeb. Miſſ. Aug. l. 51. de Lib. arbit. c. 10. Humana autem anima. Inſr. can. 7. Sicut in primitiva Eccleſia factum teſtatur, c. omnes fideles, de Conſ. Diſt. 2. & c. Peracta, eod. Diſt. 2. Alioqui nec Fabianus, de Conſec. Diſt. 2. c. Et ſi non. nec Conc. Eliber. de Conſ. Diſt. 2. c. Omnis homo, nec 3 Tolet. c. 13. probaſſet certis temporibus communicantes. Synodus 6. c. 32. Conc. Carthagin. 3. c. 24. Brac. 3. c. 1. ex Cypr. l. 2. epiſt. 3. & Florent.

tere ejus aqua ſimul cum ſanguine exierit, quod Sa-amentum hac mixtione recolitur; &, cum aquæ in pocalypſi B. Joan. populi dicantur, ipſius populi fi-lis cum capite Chriſto unio repræſentatur.

de Sacr. Euch. c. in Sacramentorum, c. Non oportet, c. cum omne, & ca. in Calicem de Conſ. Diſt. 2. c. Cum Marthæ, &. Quæſiviſti de celebr. Miſſ.

Caput VIII.

iſſa vulgari lingua paſſim non celebranda; ejus myſteria fidelibus explicanda.

Tſi Miſſa magnam contineat populi fidelis eruditionem, non tamen expedire viſum eſt Patribus, : vulgari paſſim lingua celebraretur. Quamobrem, tento ubique cujuſque Eccleſiæ antiquo, & a S. om. Eccleſia omnium Eccleſiarum matre, & maſtra probato ritu, ne oves Chriſti eſuriant, neve ırvuli panem petant, & non ſit, qui frangat eis, andat S. Synodus Paſtoribus, & ſingulis curam aniarum gerentibus, ut frequenter inter Miſſarum celeationem, vel per ſe, vel per alios, ex iis, quæ in liſſa leguntur, aliquid exponant; atque inter cætera nctiſſimi hujus ſacrificii myſterium aliquod declarent, ebus præſertim Dominicis, & feſtis.

Joan. 19. Apoc. 17. Latini Græce, & viciſſim Græci Latine celebrare prohibentur, ex Conſt. Pii 5. Providentia. 1566. Thren. 4. Sup. ſeſſ. 5. c. 2 de ref. & inf. Seſſ. 24. c. 7. de ref.

Caput IX.

Uia vero adverſus veterem hanc in ſacroſancto Euangelio, Apoſtolorum traditionibus, ſanctomque Patrum doctrina fundatam fidem, hoc tempomulti diſſeminati ſunt errores, multaque a multis ocentur, atque diſputantur; ſacroſancta Synodus, ſt multos, graveſque his de rebus mature habitos actatus, unanimi Patrum omnium conſenſu, quæ ic puriſſimæ fidei, ſacræque doctrinæ adverſantur, mnare, & a ſancta Eccleſia eliminare per ſubjectos os Canones conſtituit.

De Sacrificio Miſſæ.

CANON I.

I quis dixerit, in Miſſa non offerri Deo verum, & proprium ſacrificium, aut quod offerri non ſit iud, quam nobis Chriſtum ad manducandum dari; athema ſit.

CANON II.

Si quis dixerit, illis verbis: Hoc facite in meam mmemorationem, Chriſtum non inſtituiſſe Aſtolos ſacerdotes, aut non ordinaſſe, ut ipſi, alii-

1. Cor. 11. Luc. 21. Sup cap. 1. de hoc Sac.

aliique ſacerdotes offerrent corpus, & ſanguinem ſuum; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, Miſſæ ſacrificium tantum eſſe laudis, & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem ſacrificii in Cruce peracti, non autem propitiatorium, vel ſoli prodeſſe ſumenti, neque pro vivis, & defunctis, pro peccatis, pœnis, ſatisfactionibus, & aliis neceſſitatibus offerri debere; anathema ſit.

Sup. cap. 2. ibid.

CANON IV.

Si quis dixerit, blaſphemiam irrogari ſanctiſſimo Chriſti ſacrificio in Cruce peracto per Miſſæ ſacrificium, aut illi per hoc derogari; anathema ſit.

CANON V.

Sup. cap. 3. Si quis dixerit, impoſturam eſſe Miſſas celebrare in honorem Sanctorum, & pro illorum interceſſione apud Deum obtinenda, ſicut Eccleſia intendit; anathema ſit.

CANON VI.

Sup. cap. 4. ibid. Si quis dixerit, Canonem Miſſæ errores continere, ideoque abrogandum eſſe; anathema ſit.

CANON VII.

c. ſane de celeb. Miſſ. Sup. cap. 5. ibid.

Si quis dixerit, cæremonias, veſtes, & externa ſigna, quibus in Miſſarum celebratione Eccleſia Catholica utitur, irritabula impietatis eſſe magis, quam officia pietatis; anathema ſit.

CANON VIII.

Sup. cap 6. de hoc ſacr. Si quis dixerit, Miſſas, in quibus ſolus ſacerdos ſacramentaliter communicat, illicitas eſſe, ideoque abrogandas; anathema ſit.

CANON IX.

Si quis dixerit, Eccleſiæ Romanæ ritum, quo ſubmiſſa voce pars Canonis, & verba conſecrationis proferuntur, damnandum eſſe; aut lingua tantum vulgari Miſſam celebrari debere; aut aquam non miſcendam eſſe vino in Calice offerendo, eo quod ſit contra Chriſti inſtitutionem; anathema ſit.

Sup c. 8. ib. c. in Sacramentor. de conſ. d. 2.

Decretum de obſervandis, & evitandis in celebratione Miſſæ.

QUanta cura adhibenda ſit, ut ſacroſanctum Miſſæ ſacrificium omni religionis cultu, ac vene-

neratione celebretur, quivis facile exiſtimare po-
rit, qui cogitarit, maledictum in Sacris litteris Jer. 48.
m vocari, qui facit opus Dei negligenter. Quod
neceſſario fatemur, nullum aliud opus adeo
ictum, ac divinum a Chriſtifidelibus tractari poſſe,
am hoc ipſum tremendum myſterium, quo vi-
fica illa oſtia, qua Deo Patri reconciliati ſumus,
altari per ſacerdotes quotidie immolatur; ſatis
iam apparet; omnem operam, & diligentiam
eo ponendam eſſe, ut quanta maxime fieri pot-
interiori cordis munditia, & puritate, atque ex-
riori devotionis, ac pietatis ſpecie peragatur. Cum Sup. ſeſſ. 13. c. 7. de Sac. Euch.
itur multa jam ſive temporum vitio, ſive homi-
im incuria, & improbitate irrepſiſſe videantur,
iæ a tanti ſacrificii dignitate aliena ſant, ut ei
bitus honor, & cultus ad Dei gloriam, & fide-
populi ædificationem reſtituatur, decernit S. Sy-
dus, ut ordinarii locorum Epiſcopi ea omnia pro-
ibere, atque e medio tollere ſedulo curent, ac tene-
itur, quæ vel avaritia idolorum ſervitus, vel irre- Epheſ. 5.
rentia, quæ ab impietate vix ſejuncta eſſe poteſt,
el ſuperſtitio, veræ pietatis falſa imitatrix, in-
ıxit. Atque, ut multa paucis comprehendantur, in
imis, quod ad avaritiam pertinet, cujuſvis
neris mercedum conditiones, pacta, & quid-
iid pro Miſſis novis celebrandis datur; necnon im-
ortunas, atque illiberales eleemoſynarum exactiones
itius, quam poſtulationes, aliaque hujuſmo-
, quæ a ſimoniaca labe, vel certe a turpi quæſtu
m longe abſunt, omnino prohibeant. Deinde,
irreverentia vitetur, ſinguli in ſuis Diœceſibus in-
rdicant, ne cui vago, & ignoto ſacerdoti Miſ-
s celebrare liceat. Neminem præterea, qui pu- Concil. Laodicen. Can. 58.
ice, & notorie criminoſus ſit, aut ſancto altari mi- Conc. Carthag. 2.
ſtrare, aut ſacris intereſſe permittant; neve pa- Can. 9. c.
ıntur privatis in domibus, atque omnino extra Ec- Sicut cum
eſiam, & ad divinum tantum cultum dedicata ora- ſeq c. Hic
ria, ab eiſdem Ordinariis deſignanda, & viſitan- ergo, c. Nullus
, ſanctum hoc ſacrificium a ſæcularibus, aut Re- celebrer,
ılaribus quibuſcumque peragi, ac niſi prius qui & c. Cle-
terſint, decenter compoſito corporis habitu, de- ricos. de
araverint, ſe mente etiam, ac devoto cordis Conſ. diſt. 1. Anacletus ep. 1.
affe-

Concil. Antiſiod. c. 9. & Cabilon. ſub Vitaliano. c. 19. Pœnas pecuniarias adjecit Pius V. in Bulla Cum primum, 1566. Iſa. 59. Matth. 22.

affectu, non ſolum corpore, adeſſe. Ab eccleſiis vero muſicas eas, ubi ſive organo, ſive cantu laſcivum, aut impurum aliquid miſcetur; item ſæculares omnes actiones, vana, atque adeo profana colloquia, deambulationes, ſtrepitus, clamores arceant, ut domus Dei vere domus orationis eſſe videatur, ac dici poſſit. Poſtremo, ne ſuperſtitioni locus aliquis detur, edicto, & pœnis propoſitis caveant, ne ſacerdotes aliis, quam debitis horis celebrent, neve ritus alios, aut alias cæremonias, & preces in Miſſarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Eccleſia probatæ, ac frequenti, & laudabili uſu receptæ fuerint. Quarumdam vero Miſſarum, & candelarum certum numerum, qui magis a ſuperſtitioſo cultu, quam a vera religione inventus eſt, omnino ab Eccleſia removeant; doceantque populum, quis ſit, & a quo potiſſimum proveniat ſanctiſſimi hujus ſacrificii tam pretioſus, ac cœleſtis fructus. Moneant etiam eundem populum, ut frequenter ad ſuas Parochias, ſaltem diebus Dominicis, & majoribus feſtis, accedat. Hæc igitur omnia, quæ ſummatim enumerata ſunt, omnibus locorum Ordinariis ita proponuntur, ut non ſolum ea ipſa, ſed quæcumque alia huc pertinere viſa fuerint, ipſi pro data ſibi a ſacroſancta Synodo poteſtate, ac etiam ut delegati Sedis Apoſtolicæ prohibeant, mandent, corrigant, ſtatuant, atque ad ea inviolate ſervanda cenſuris Eccleſiaſticis, aliiſque pœnis, quæ illorum arbitrio conſtituentur, fidelem populum compellant; non obſtantibus privilegiis, exemptionibus, appellationibus, ac conſuetudinibus quibuſcumque.

cap. 4. de paroch. Conc. Agath. c. 21. & 63.

Decretum de Reformatione.

EAdem ſacroſancta œcumenica, & generalis Tridentina Synodus, in Spiritu ſancto legitime congregata, præſidentibus in ea eiſdem Apoſtolicæ Sedis Legatis, ut reformationis negotium proſequatur, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda cenſuit.

Caput I.

Canones de vita, & honeſtate Clericorum innovantur.

Infr. ſeſſ. ult. de ref. cap. 1. c. His igitur, diſt. 23.

NIhil eſt, quod alios magis ad pietatem, & Dei cultum aſſidue inſtruat, quam eorum vita, & exem-

xemplum, qui ſe divino miniſterio dedicarunt; Matth. 25.
um enim a rebus ſæculi in altiorem ſublati lo- Tit. 2. c.
um conſpiciantur, in eos, tanquam in ſpeculum re- Qualiter
qui oculos conjiciunt, ex iiſque ſumunt, quod 17. de ac-
nitentur. Quapropter ſic decet omnino Clericos, in cuſ. c.
artem Domini vocatos, vitam, moreſque ſuos om- Cler. 21.
es componere, ut habitu, geſtu, inceſſu, ſermo- diſt.
e, aliiſque omnibus rebus, nil, niſi grave, mode- Seſſ. 14. in
atum, ac religione plenum præſeferant; levia e- proœmio, & ſeſſ. 24. de ref. c.
am delicta, quæ in ipſis maxime eſſent, effu- 12. rot. tit. de vit. & hon. Cler.
iant; ut eorum actiones cunctis afferant venerationem. extra. in 6. & Clem.
um igitur, quo majore in Eccleſia Dei & utilita- c. Non o-
e, & ornamento hæc ſunt, ita etiam diligentius porret, in
nt obſervanda, ſtatuit Sancta Synodus, ut quæ alias 2. de conſ.
ſummis Pontificibus, & a ſacris Conciliis de Cle- diſt. 5. c.
corum vita, honeſtate, cultu, doctrinaque retinen- Canonum
a, ac ſimul de luxu, commeſſationibus, choreis, a- 14. q. 4. c.
eis, luſibus, ac quibuſcumque criminibus, nec non Credo, 21.
ecularibus negotiis fugiendis copioſe, ac ſalubriter q. 3. Conc.
ancita fuerunt, eadem in poſterum iiſdem pœnis, Carth. 3.
el majoribus, arbitrio Ordinarii imponendis, cap. 15.
bſerventur; nec appellatio executionem hanc, quæ ad Concil.
iorum correctionem pertinet, ſuſpendat. Si qua Chalced.
ero ex his in deſuetudinem abiiſſe compererint, ea ca. 3.
uamprimum in uſum revocari, & ab omnibus ac- Conc. A-
urate cuſtodiri ſtudeant: non obſtantibus conſuetudi- relat. 2. c.
ibus quibuſcumque: ne ſubditorum neglectæ emen- 14. 1.
ationis ipſi condignas, Deo vindice, pœnas perſol- Conc. Mariſcon. ca. 5. & 2. Ni-
ant. cæn. c. 16. & 4. Car-

Caput II.

Quinam ad Cathedrales Eccleſias aſſumendi.

Quicumque poſthac ad Eccleſias Cathedrales erit th. c. 44. & ſeqq.
aſſumendus, is non ſolum natalibus, ætate, c. cum in
ioribus, & vita, ac aliis, quæ a ſacris Cano- cunctis, &
ibus requiruntur, plene ſit præditus, verum et- c. cum
im in ſacro Ordine antea, ſaltem ſex menſium ſpa- nobis, de
o, conſtitutus; quarum rerum inſtructio, ſi ejus elect. c.
otitia nulla, aut recens in Curia fuerit, a Sedis grave ni-
poſtolicæ Legatis, ſeu Nuntiis provinciarum, aut mis, de
ius Ordinario, eoque deficiente, a vicinioribus præb. & inſ. ſeſſ.
rdinariis ſumatur. Scientia vero præter hæc ejuſ- 24 c. 1. de refor. Concil. Sardicen. c. 13. Concil. Rom ſub Nic. I ver. ur nullus Laicus, c. de Syracuſanæ 28. diſt. & diſt. 61. per totam. Supra ſeſſ. 7. c. 1. de ref.
modi polleat, ut muneris ſibi injungendi neceſſitati

poſſit ſatisfacere ; ideoque antea in Univerſitate ſtudiorum Magiſter, ſive Doctor, aut Licentiatus in Sacra Theologia, vel jure Canonico merito ſit promotus, aut publico alicujus Academiæ teſtimonio idoneus ad alios docendos oſtendatur. Quod ſi Regularis fuerit, a ſuperioribus ſuæ religionis ſimilem fidem habeat. Prædicti autem omnes, unde inſtructio, ſeu teſtificatio erit ſumenda, hæc fideliter, & gratis referre teneantur: alioquin eorum conſcientias graviter oneratas eſſe ſciant; ac Deum, & Superiores ſuos habebunt ultores.

vide Conſt. Pii V. quamvis 1568.

Caput III.

Conſtituantur ab Epiſcopo quotidianæ diſtributiones ex tertia parte fructuum quorumcumque. Portio abſentium quibus cedat. Certi caſus excepti.

Epiſcopi, etiam tanquam delegati Apoſtolici, ex fructibus, & proventibus quibuſcumque omnium dignitatum, perſonatuum, & officiorum, in Eccleſiis Cathedralibus, vel Collegiatis exiſtentium, tertiam partem in diſtributiones, eorum arbitrio aſſignandas, dividere poſſint; ut ſcilicet qui eas obtinent, ſi perſonaliter competens ſibi ſervitium, juxta formam ab eiſdem Epiſcopis præſcribendam, quolibet die ſtatuto non impleverint, illius diei diſtributionem amittant, nec ejus quoquo modo dominium acquirant, ſed fabricæ Eccleſiæ, quatenus indigeat, aut alteri pio loco, arbitrio Ordinarii, applicetur; creſcente vero contumacia, contra eos juxta ſacrorum Canonum conſtitutiones procedant. Quod ſi alicui ex prædictis dignitatibus in Eccleſiis Cathedralibus, vel Collegiatis de jure, ſeu conſuetudine juriſdictio, adminiſtratio, vel officium non competat, ſed extra Civitatem in Diœceſi cura animarum immineat, cui is, qui dignitatem obtinet, incumbere voluerit; tunc pro tempore, quo in curata Eccleſia reſederit, ac miniſtraverit, tanquam præſens ſit, ac divinis interſit, in eccleſiis Cathedralibus, ac Collegiatis habeatur. Hæc in iis tantum eccleſiis conſtituta intelligantur, in quibus nulla eſt conſuetudo, vel ſtatutum, ut dictæ dignitates non ſervientes aliquid amittant, quod ad tertiam partem dictorum fructuum, & proventuum aſcendat,

Sup ſeſſ. 21. de ref. c. 3.

Toto tit. de Cler. non reſid. & c. Cum ex eo de elect. in 6.

Vide conſt. 65. Pii V. Cupientes, 1568.

lat, non obſtantibus conſuetudinibus etiam immemo-abilibus, exemptionibus, & conſtitutionibus, etiam uramento, & quavis auctoritate firmatis.

Caput IV.

n Cathedrali & Collegiata Eccleſia vocem in capitulo non habeant, qui ſacris ordinibus nondum ſunt initiati. Quid præſtare teneantur ad eas promoti; quinam deinceps promovendi.

QUicumque in Cathedrali, vel Collegiata, ſæculari, vel Regulari eccleſia divinis manciatus officiis in Subdiaconatus ordine ſaltem conſtiitus non ſit; vocem in hujuſmodi eccleſiis in Caitulo non habeat, etiamſi hoc ſibi ab aliis libere erit conceſſum. Ii vero, qui dignitates, pernatus, officia, præbendas, portiones, ac quælibet ia beneficia in dictis Eccleſiis obtinent, aut in ſterum obtinebunt, quibus onera varia ſunt anexa, videlicet, ut alii Miſſas, alii Euangelium, ii Epiſtolas dicant, ſeu cantent, quocumque ii ivilegio, exemptione, prærogativa, generis nobilitate it inſigniti, teneantur, juſto impedimento ceſſan-, infra annum ordines ſuſcipere requiſitos, alioquin enas incurrant, juxta conſtitutionem Concil. iennenſis, quæ incipit: Ut ii, qui, quam præati decreto innovat; cogantque Epiſcopi eos diebus tutis dictos ordines per ſeipſos exercere, ac tera omnia officia, quæ debent in cultu divino prære, ſub eiſdem, & aliis, etiam gravioribus pænis, ɔitrio eorum imponendis. Nec aliis in poſterum t proviſio, niſi iis, qui jam ætatem, & cæteras bilitates integre habere dignoſcantur; aliter irrita proviſio.

Juxta c. Præterea cum gloſ. de ætat. & qual. & c. Si is de inſtit. in 6 Vide infra. inf. ſeſſ. 24. c. 11. de ref.

Caput V.

ſpenſationes extra Curiam Epiſcopo committantur, & ab eo examinentur.

DIſpenſationes, quacumque auctoritate concedendæ, ſi extra Romanam Curiam committenerunt, committantur Ordinariis illorum, qui ; impetraverint; eæ vero, quæ gratioſe concedens, ſuum non ſortiantur effectum, niſi prius ab dem, tanquam delegatis Apoſtolicis, ſummarie tann, & extrajudicialiter cognoſcatur, expreſſas

pre-

preces ſubreptionis, vel obreptionis vitio non ſubjacere.

Caput VI.

Inf. ſeſſ. ult. de ref. c. 4.

De commutandis ultimis voluntatibus.

IN commutationibus ultimarum voluntatum, quæ non niſi ex juſta, & neceſſaria cauſa fieri debent, Epiſcopi, tanquam delegati Sedis Apoſtolicæ, ſummarie, & extrajudicialiter cognoſcant, nihil in precibus, tacita veritate, vel ſuggeſta falſitate, fuiſſe narratum, priuſquam commutationes prædictæ executioni demandentur.

Caput VII.

Innovatur cap. Romana de appellationibus in 6.

LEgati, & Nuntii Apoſtolici, Patriarchæ, Primates, & Metropolitani in appellationibus ad eos interpoſitis, in quibuſvis cauſis, tam in admittendis appellationibus, quam in concedendis inhibitionibus, poſt appellationem ſervare teneantur formam, & tenorem ſacrarum Conſtitutionum, & præſertim Innoc. IV. quæ incipit, Romana: quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, aut ſtylo, vel privilegio in contrarium non obſtantibus; aliter inhibitiones, & proceſſus, & inde ſecuta quæcumque, ſint ipſo jure nulla.

In Conc. Lugd. Vide infra.

Caput VIII.

Epiſcopi pias omnium diſpoſitiones executioni mandent. Viſitent loca pia quæcumque, non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt.

Cle. quia contingit, de rel. dom.

EPiſcopi, etiam tanquam Sedis Apoſtolicæ delegati, in caſibus a jure conceſſis, omnium piarum diſpoſitionum tam in ultima voluntate, quam inter vivos, ſint executores: & habeant jus viſitandi hoſpitalia, Collegia quæcumque, ac confraternitates laicorum, etiam quas ſcholas, ſive quocumque alio nomine vocant; non tamen quæ ſub Regum immediata protectione ſunt, ſine eorum licentia: eleemoſynas Montis Pietatis, ſive charitatis, & pia loca omnia, quomodocumque nuncupentur, etiamſi prædictorum locorum cura ad laicos pertineat, atque eadem pia loca exemptionis privilegio ſint munita; ac omnia, quæ ad Dei cultum

Vide Conſt. Clem. VIII. Quæcumque, 1604.

aut

ıt animarum ſalutem,ſeu pauperes ſuſtentandos inſti-
ıta ſunt, ipſi ex officio ſuo, juxta ſacrorum Cano-
ım ſtatuta, cognoſcant, & exequantur: non ob-
antibus quacumque conſuetudine, etiam immemo-
bili, privilegio, aut ſtatuto.

Cap. nos quidem. c. ſi hæredes, & ca. tua.

Caput IX.

Adminiſtratores quorumcumque piorum locorum rationem reddant Ordinario, niſi aliter in fundatione cautum ſit.

ADminiſtratores tam eccleſiaſtici, quàm laici fabricæ cujuſvis Eccleſiæ, etiam Cathedralis, Ioſpitalis, Confraternitatis, Eleemoſynæ, Montis ietatis, & quorumcumque piorum locorum, ſingulis ınnis teneantur reddere rationem adminiſtratio-is Ordinario, conſuetudinibus, & privilegiis qui-uſcumque in contrarium ſublatis; niſi ſecus forte ı inſtitutione, & ordinatione talis Eccleſiæ, ſeu bricæ expreſſe cautum eſſet. Quod ſi ex conſue-ıdine, aut privilegio, aut ex Conſtitutione aliqua ɔci, aliis ad id deputatis ratio reddenda eſſet, tunc ım iis adhibeatur etiam Ordinarius, & aliter factæ ıberationes dictis adminiſtratoribus minime ſuffragen-ır.

Sup. ſeſſ. 7. c. ul. de ref. Clem. Quia contingit, § ut autem præmiſſa, de rel. domib. infra ſeſſ. 25. c. 8. de ref.

Cap. X.

Notarii Epiſcoporum examini & judicio ſubjaceant.

Um ex Notariorum imperitia plurima damna, & multarum occaſio litium oriatur, poſſit E-iſcopus quoſcumque Notarios, etiamſi Apoſtolica, nperiali, aut Regia auctoritate creati fuerint, e-am tanquam delegatus Sedis Apoſtolicæ, examina-ıone adhibita, eorum ſufficientiam ſcrutari, illiſque on idoneis repertis, aut quandocumque in officio elinquentibus, officii ejus in negotiis, litibus, & uſis Eccleſiaſticis, ac ſpiritualibus exercendi uſum ɛrpetuo, aut ad tempus prohibere; neque eorum ɔpellatio interdictionem Ordinarii ſuſpendat.

Caput XI.

œnæ ſtatuuntur in eos, qui audent bona Eccleſiæ, aut piorum locorum uſurpare.

SI quem clericorum, vel laicorum, quacumque is dignitate, etiam Imperiali, aut Regali præ-

Conc. 5. Aurelian. c. 13. & ſeqq. Concil. Tribunien. 1. ca. 7. Conc Aurel. 3. c. 17. Conc. Tur.

I ful-

atque definiendos reſervaverit; nunc eorum, pro quibus petitur, ſaluti optime conſultum volens, decrevit, integrum negotium ad Sanctiſſimum Dominum noſtrum eſſe referendum, prout præſenti decreto refert, qui pro ſua ſingulari prudentia id efficiat, quod utile Reipublicæ Chriſtianæ, & ſalutare petentibus uſum Calicis fore judicaverit.

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus diem futuræ Seſſionis ad feriam quintam poſt octavam feſtivitatis Omnium Sanctorum, quæ erit die 12. Menſis Novembris, indicit; & in ea decernetur de Sacramento Ordinis, & de Sacramento Matrimonii, &c.

Prorogata fuit Seſſio uſque ad diem 15. Julii 1563.

SESSIO XXIII.

Quæ eſt VII. *ſub Pio. IV. Pont. Max.*

Celebrata die 15. Menſis Julii MDLXIII.

Vera, & Catholica doctrina de Sacramento Ordinis ad condemnandos errores noſtri temporis, a Sancta Synodo Tridentina decreta, & publicata Seſſione ſeptima.

Caput I.

SAcrificium, & ſacerdotium ita Dei ordinatione conjuncta ſunt, ut utrumque in omni lege extiterit. Cum igitur in novo Teſtamento SS. Euch. ſacrificium viſibile ex Domini inſtitutione Catholica Eccleſia acceperit; fateri etiam oportet, in ea novum eſſe viſibile, & externum ſacerdotium, in quod vetus translatum eſt. Hoc autem ab eodem Domino Salvatore noſtro inſtitutum eſſe, atque Apoſtolis, eorumque ſucceſſoribus in ſacerdotio poteſtatem traditam conſecrandi, offerendi, & miniſtrandi corpus, & ſanguinem ejus; necnon & peccata dimittendi, & retinendi, ſacræ litteræ oſtendunt, & Catholicæ Eccleſiæ traditio ſemper docuit.

Cyprian. lib. 1. adver. Judæ. Hebr. 7. Matth. 16. Marci 14. Luc. 22. Joan. 20.

Caput. II.

De Septem Ordinibus.

CUm autem divina res ſit tam ſancti Sacerdotii miniſterium, conſentaneum fuit, quo dignius, & majori cum veneratione exerceri poſſet, ut in Eccleſiæ ordinatiſſima diſpoſitione plures,

Infra c. 2. & c. 17. de ref. 1. Tim. 3. & Act. 21. Ignatius epiſt. ad Antioch. Tertul. de Præſcript. l. 1. c. 41. Cypr. ep. 55. Concil. Rom. 3. ſub Silveſt. Eliberit. c. 41. Carth. 4. c. 5. & ſeqq. c. Nullus, ult. 60. diſt. c. Si quis eorum. c. Erubeſcant, & c. Nemo, diſt. 23. c. A multis. de æt. & qual. & c. Miramur, de ſer. non ord.

& diverſi eſſent miniſtrorum ordines, qui Sacerdotio ex officio deſervirent, ita diſtributi, ut qui jam clericali tonſura inſigniti eſſent, per minores ad majores aſcenderent. Nam non ſolum de Sacerdotibus, ſed & de Diaconis Sacræ litteræ apertam mentionem faciunt, & quæ maxime in illorum ordinatione attendenda ſunt, graviſſimis verbis docent; & ab ipſo Eccleſiæ initio ſequentium ordinum nomina, atque uniuſcujuſque eorum propria miniſteria, Subdiaconi ſcilicet, Acolythi, Exorciſtæ, Lectoris, & Oſtiarii, in uſu fuiſſe cognoſcuntur, quamvis non pari gradu. Nam Subdiaconatus ad majores ordines a Patribus, & a Sacris Conciliis refertur, in quibus & de aliis inferioribus frequentiſſime legimus.

Caput III.
Ordinem vere eſſe Sacramentum.

CUm Scripturæ teſtimonio, Apoſtolica traditione, & Patrum unanimi conſenſu perſpicuum ſit, per ſacram ordinationem, quæ verbis, & ſignis exterioribus perficitur, gratiam conferri; dubitare nemo debet, ordinem eſſe vere, & proprie unum ex ſeptem Sanctæ Eccleſiæ Sacramentis; inquit enim Apoſtolus: Admoneo te, ut reſuſcites gratiam Dei, quæ eſt in te, per impoſitionem manuum mearum; non enim dedit nobis Deus ſpiritum timoris, ſed virtutis, & dilectionis, & ſobrietatis.

Caput IV.
De Eccleſiaſtica hierarchia, & Ordinatione.

1. Tim. 4. 2. Tim. 1. Sup. ſeſſ. 7. de Sacr. in genere can. 9. & infr. can. 4.

QUoniam vero in Sacramento Ordinis, ſicut & in Baptiſmo, & confirmatione, character imprimitur, qui nec deleri, nec auferri poteſt, merito S. Synodus damnat eorum ſententiam, qui aſſerunt, novi Teſtamenti ſacerdotes temporariam tantummodo poteſtatem habere, & ſemel rite Ordinatos iterum laicos effici poſſe, ſi verbi Dei miniſterium non exerceant. Quod ſi quis omnes Chriſtianos promiſcue novi Teſtamenti ſacerdotes eſſe, aut omnes pari inter ſe poteſtate ſpirituali præditos affirmet, nihil aliud facere videtur, quam Eccleſiaſticam Hierarchiam, quæ eſt ut caſtrorum acies ordinata, confundere: perinde ac ſi contra B. Pauli doctrinam

Cant. 6. 1. Cor. 12. Epheſ. 4.

omnes

omnes Apoſtoli, omnes Prophetæ, omnes Evangeliſtæ, omnes Paſtores, omnes ſint Doctores. Proinde ſacroſancta Synodus declarat, præter cæteros Eccleſiaſticos gradus, Epiſcopos, qui in Apoſtolorum locum ſucceſſerunt, ad hunc Hierarchicum ordinem præcipue pertinere, & poſitos, ſicut idem Apoſtolus ait, a Spiritu ſancto regere Eccleſiam Dei, eoſque Presbyteris ſuperiores eſſe, ac Sacramentum Confirmationis conferre, miniſtros Eccleſiæ ordinare, atque alia pleraque peragere ipſos poſſe, quarum functionum poteſtatem reliqui inferioris Ordinis nullam habent. Docet inſuper Sacroſancta Synodus, in ordinatione Epiſcoporum, Sacerdotum, & cæterorum Ordinum, nec populi, nec cujuſvis ſæcularis poteſtatis, & magiſtratus conſenſum, ſive vocationem, ſive auctoritatem ita requiri, ut ſine ea irrita ſit ordinatio: quin potius decernit, eos, qui tantummodo a populo, aut ſæculari poteſtate, ac magiſtratu vocati, & inſtituti ad hæc miniſteria exercenda aſcendunt, & qui ea propria temeritate ſibi ſumunt, omnes non Eccleſiæ miniſtros, ſed fures, & latrones, per oſtium non ingreſſos, habendos eſſe. Hæc ſunt, quæ generatim ſacræ Synodo viſum eſt Chriſti fideles de Sacramento Ordinis docere. His autem contraria certis, & propriis Canonibus in hunc, qui ſequitur, modum, damnare conſtituit; ut omnes, adjuvante Chriſto, fidei regula utentes, in tot errorum tenebris catholicam veritatem facilius agnoſcere, & tenere poſſint.

c. Cum ex injuncto de hær.

Act. 20. Cæleſt. 1. epiſt. ad Epiſc. Gall. c. 1. Sup. ſeſſ. 7. de Confir. can. 3. Concil. Hiſpal. 2. c. 5. 7. & alibi. Laodicen. Conc. c. 13.

Joan. 10. c. Ordinationes 1. q. 1. & c. Relatum, de jur. patr.

De Sacramento Ordinis.

CANON I.

SI quis dixerit, non eſſe in novo Teſtamento ſacerdotium viſibile, & externum: vel non eſſe poteſtatem aliquam conſecrandi, & offerendi verum corpus, & ſanguinem Domini, & peccata remittendi, & retinendi; ſed officium tantum, & nudum miniſterium prædicandi Evangelium; vel eos, qui non prædicant, prorſus non eſſe ſacerdotes; anathema ſit.

Supr. c. 1. de hoc Sacram.

Matth. 16. c. Manet, cum ſeq. 24. q. 1. c. in ſingulis cum ſeq. Diſt. 77. Supra c. 2. de hoc Sacr. infra de ref. c. 13.

CANON II.

Si quis dixerit, præter ſacerdotium non eſſe in Eccleſia Catholica alios ordines, & majores, & minores, per

Decretum de Reformatione.

EAdem ſacroſancta Tridentina Synodus reformationis materiam proſequens, hæc, quæ ſequuntur, in præſenti decernenda eſſe ſtatuit, & decernit.

Caput I.

Rectorum Eccleſiarum in reſidendo negligentia varie coercetur; animarum curæ providetur.

CUm præcepto divino mandatum ſit omnibus, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, verbique divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium operum exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & in cætera munia paſtoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præſtari, & impleri poſſunt, qui gregi ſuo non invigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more deſerunt; ſacroſancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique forma gregis, in judicio & veritate paſcant, & regant. Ne vero ea, quæ de reſidentia ſancte, & utiliter jam ante ſub fel. rec. Paulo III. ſancita fuerunt, in ſenſus a ſacroſanctæ Synodi mente alienos trahantur, ac ſi vigore illius decreti quinque menſibus continuis abeſſe liceat; illis inhærendo, declarat ſacroſancta Synodus, omnes Patriarchalibus, Primatialibus, Metropolitanis, ac Cathedralibus eccleſiis quibuſcumque, quocumque nomine, & titulo præfectos, etiam ſi Sanct. Rom. Eccleſ. Cardinales ſint, obligari ad perſonalem in ſua Eccleſia, vel Diœceſi reſidentiam, ubi injuncto ſibi officio defungi teneantur; neque abeſſe poſſe, niſi ex cauſis, & modis infraſcriptis. Nam cum Chriſtiana charitas, urgens neceſſitas, debita obedientia, ac evidens Eccleſiæ, vel Reipublicæ utilitas aliquos nonnunquam abeſſe poſtulent, & exigant; decernit eadem ſacroſancta Synodus, has legitimæ abſentiæ cauſas a Beatiſ. Rom. Pont. aut a Metropolitano, vel, eo abſente, Suffraganeo Epiſcopo antiquiori reſidente, qui idem Metropolitani abſentiam probare debebit, in ſcriptis eſſe approbandas; niſi cum abſentia inciderit propter ali-

Joan. 21. Actor. 20.

c. Epheſ. 41. Diſt. c. Sicut 7. q. c. Qui Epiſcopatum 8. q. 1. c. Præcipue. 11. q. 3. c. gloria Epiſcopi 12. q. 2. Joan. 10. 1. Pet. 5.

Sup. ſeſſ. 6. de refor. c. 1.

Vide Bullam Pii IV. anno 1564. In ſuprema.

c. De Cæteto. c. Inter quatuor. c. Tuæ, & c. Relatum de Cleric. non reſid. c. Ad ſupplicationem, de renunt. c. Quorumdam 74. diſt. c. Præſentium 7. q. 1. & c. Poſtulaſtis, de voto.

quod munus, & Reipublicæ officium Epiſcopatibus adjunctum: cujus quoniam cauſæ ſunt notoriæ, & interdum repentinæ, ne eas quidem ſignificari Metropolitano neceſſe erit: ad eundem tamen cum Concilio provinciali ſpectabit judicare de licentiis a ſe, vel a Suffraganeo datis, & videre, ne quis eo jure abutatur: & ut pœnis Canonicis errantes puniantur. Interea meminerint diſceſſuri, ita ovibus ſuis providendum, ut, quantum fieri poterit, ex ipſorum abſentia nullum damnum accipiant. Quoniam autem qui aliquantiſper tantum abſunt, ex veterum Canonum ſententia, non videntur abeſſe, quia ſtatim reverſuri ſunt; ſacroſancta Synodus vult, illud abſentiæ ſpatium ſingulis annis ſive continuum, ſive interruptum, extra prædictas cauſas, nullo pacto debere duos, aut ad ſummum tres menſes excedere, & haberi rationem, ut id æqua ex cauſa fiat, & abſque ullo gregis detrimento; quod an ita ſit, abſcedentium conſcientiæ relinquit, quam ſperat religioſam, & timoratam fore, cum Deo corda pateant, cujus opus non fraudulenter agere ſuo periculo tenentur. Eoſdem interim admonet, & in Domino hortatur, ne per illius temporis ſpatium Dominici adventus, Quadrageſimæ, Nativitatis, Reſurrectionis Domini, Pentecoſtes item, & Corporis Chriſti diebus, quibus refici maxime, & in Domino gaudere Paſtoris præſentia oves debeant, ipſi ab Eccleſia ſua Cathedrali ullo pacto abſint, niſi Epiſcopalia munia in ſua Diœceſi eos alio vocent.

Si quis autem (quod utinam nunquam eveniat) contra hujus decreti diſpoſitionem abſuerit, ſtatuit ſacroſancta Synodus, præter alias pœnas adverſus non reſidentes ſub Paulo III. impoſitas, & innovatas, ac mortalis peccati reatum, quem incurrit, eum pro rata temporis abſentiæ fructus ſuos non facere, nec tuta conſcientia, alia etiam declaratione non ſecuta, illos ſibi detinere poſſe: ſed teneri, aut ipſo ceſſante, per Superiorem Eccleſiaſticum illos fabricæ Eccleſiarum, aut pauperibus loci erogare; prohibita quacumque conventione, vel compoſitione, quæ pro fructibus male perceptis appellatur, ex qua etiam prædicti fructus in totum, aut pro parte ei remitterentur:

c. Cum ex eo de elect. in 6. c. Beneficium. de reg. eod. & c. 2. in fi. ſup. ſeſſ. 6. de ref. Sardic. Conc. c. 14.

Pſalm. 7. Jerem. 48

c. Si quis in clero 7. q. 1. ex Conc. Agath.

Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 1. ca. 2. c. Conquerente, & fere per totum, de cler. non reſid.

tur: non obſtantibus quibuſcumque privilegiis cuicumque Collegio, aut fabricæ conceſſis.

Eadem omnino, etiam quoad culpam, amiſſionem fructuum, & pœnas de curatis inferioribus, & aliis quibuſcumque, qui beneficium aliquod Eccleſiaſticum, curam animarum habens, obtinent, ſacroſancta Synodus declarat, & decernit; ita tamen, ut quandocumque eos, cauſa prius per Epiſcopum cognita, & probata, abeſſe contigerit, Vicarium idoneum, ab ipſo Ordinario approbandum, cum debita mercedis aſſignatione, relinquant. Diſcedendi autem licentiam in ſcriptis, gratiſque concedendam ultra bimeſtre tempus, niſi ex gravi cauſa, non obtineant. Quod ſi per edictum citati etiam non perſonaliter, contumaces fuerint, liberum eſſe vult Ordinariis per cenſuras eccleſiaſticas, & ſequeſtrationem, & ſubtractionem fructuum, aliaque juris remedia, etiam uſque ad privationem, compellere; nec executionem hanc quolibet privilegio, licentia, familiaritate, exemptione, etiam ratione cujuſcumque beneficii, pactione, ſtatuto, etiam juramento, vel quacumque auctoritate confirmato, conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela cenſenda eſt, ſive appellatione, aut inhibitione etiam in Romana Curia, vel vigore Eugenianæ Conſtitutionis ſuſpendi poſſe. Poſtremo, tam decretum illud ſub Paulo III. quam hoc ipſum in Conciliis Provincialibus, & Epiſcopalibus publicari ſancta Synodus præcipit; cupit enim, quæ adeo ex paſtorum munere, animarumque ſalute ſunt, frequenter omnium auribus, mentibuſque infigi, ut in poſterum, Deo juvante, nulla temporum injuria, aut hominum oblivione, aut deſuetudine aboleantur.

Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 2. c. Beneficium. de Reg. in 6.

c. Divina de privil. in ext. com: Sup ſeſſ. 6. de ref. c. 1.

Caput II.

Eccleſiis præfecti conſecrationis munus intra tres menſes ſuſcipiant. Conſecratio quo loco peragenda.

Eccleſiis Cathedralibus, ſeu ſuperioribus, quocumque nomine, ac titulo præfecti, etiamſi S. Rom. Eccleſ. Cardinales ſint, ſi munus conſecrationis intra tres menſes non ſuſceperint, ad fructuum perceptorum reſtitutionem teneantur; ſi intra totidem menſes poſtea id facere neglexerint, Eccleſiis ipſo

Concil. Chalc. act. 16. c. 25. Conc. Vor. c. 76. c. quoniam 75. d. c. quoniam 100. diſt. & ſup. ſeſſ. 7. c. 9. de ref.

& tonſuram deferens, alicui Eccleſiæ ex mandato Epiſcopi inſerviat; vel in Seminario Clericorum, aut in aliqua Schola, vel Univerſitate de licentia Epiſcopi, quaſi in via ad majores ordines ſuſcipiendos verſetur. In clericis vero conjugatis ſervetur Conſtitutio Bonifacii VIII. quæ incipit: Clerici, qui cum unicis; modo hi clerici alicujus Eccleſiæ ſervitio, vel miniſterio ab Epiſcopo deputati; eidem Eccleſiæ ſerviant, vel miniſtrent, & clericali habitu, & tonſura utantur, nemini quoad hoc privilegio, vel conſuetudine, etiam immemorabili, ſuffragante.

Vide infr.

Caput VII.

Examinandi ſunt ordinandi a viris peritis juris divini, & humani.

SAncta Synodus, antiquorum Canonum veſtigiis inhærendo, decernit, ut, quando Epiſcopus ordinationem facere diſpoſuerit, omnes, qui ad ſacrum miniſterium accedere voluerint, feria quarta ante ipſam ordinationem, vel quando Epiſcopo videbitur, ad civitatem evocentur; Epiſcopus autem ſacerdotibus, & aliis prudentibus viris peritis divinæ legis, ac in eccleſiaſticis ſanctionibus exercitatis, ſibi aſcitis, ordinandorum genus, perſonam, ætatem, inſtitutionem, mores, doctrinam, & fidem diligenter inveſtiget, & examinet.

c. Quando 24. diſt.

Supr. c. 5.

Caput VIII.

Quomodo, & a quo unuſquiſque promoveri debeat.

ORdinationes ſacrorum ordinum ſtatutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Eccleſia vocatis, præſentibuſque ad id Eccleſiæ Canonicis, publice celebrentur: ſi autem in alio diœceſis loco, præſente Clero loci, dignior, quantum fieri poterit, Eccleſia ſemper adeatur. Unuſquiſque autem a proprio Epiſcopo ordinetur. Quod ſi quis ab alio promoveri petat, nullatenus id ei, etiam cujuſvis generalis, aut ſpecialis Reſcripti, vel Privilegii prætextu, etiam ſtatutis temporibus permittatur, niſi ejus probitas, ac mores Ordinarii ſui teſtimonio commendentur; ſi ſecus fiat, ordinans a collatione ordinum per annum, & ordinatus a ſuſceptorum ordinum executione, quamdiu proprio Ordinario videbitur expedire, ſit ſuſpenſus.

Gelaſius I. in Epiſt. 1. c. 13. c. vit. 75. diſt. c. 1. cum ſeq. de temp. ordin.

Conc. Carthag 3. c. 21. Sup. ſeſſ. 14. de ref. c. 2. & 3. Supra cap. 3. Concil. Aurel. 5. cap. 5.

Ca-

Caput IX.

Epiſcopus familiarem ordinans, conferat ſtatim beneficium reipſa.

Episcopus familiarem ſuum non ſubditum ordinare non poſſit, niſi per triennium ſecum fuerit commoratus; & beneficium, quacumque fraude ceſſante, ſtatim re ipſa illi conferat, conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, in contrarium non obſtante.

e. non liceat de præb.

Caput X.

Epiſcopis inferiores prælati tonſuram, vel minores Ordines ne conferant, niſi Regularibus ſibi ſubditis: nec ipſi, aut Capitula quęcumque dimiſſorias concedant, graviori in Decretum peccantibus pœna ſtatuta.

Abbatibus, ac aliis quibuſcumque, quantumvis exemptis, non liceat in poſterum, intra fines alicujus Diœceſis conſiſtentibus, etiamſi nullius Diœceſis, vel exempti eſſe dicantur, cuiquam, qui regularis ſubditus ſibi non ſit, Tonſuram, vel minores ordines conferre; nec ipſi Abbates, & alii exempti, aut Collegia, vel Capitula quæcumque, etiam Eccleſiarum Cathedralium, litteras dimiſſorias aliquibus Clericis ſæcularibus, ut ab aliis ordinentur, concedant: ſed horum omnium ordinatio, ſervatis omnibus, quæ in hujus ſacroſanctæ Synodi decretis continentur, ad Epiſcopos, intra quorum Diœceſis fines exiſtant, pertineat: non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, præſcriptionibus, aut conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Pœnam quoque impoſitam iis, qui contra hujus S. Synodi ſub Paulo III. decretum a Capitulo Epiſcopali, Sede vacante, litteras dimiſſorias impetrant, ad illos, qui eaſdem litteras non a Capitulo, ſed ab aliis quibuſvis, in juriſdictione Epiſcopi loco Capituli, Sede vacante, ſuccedentibus, obtinerent, mandat extendi. Concedentes autem dimiſſorias contra formam decreti, ab officio, & beneficio per annum ſint ipſo jure ſuſpenſi.

Sup. c. 5. cum ſeq. & inf. c. 11. cum ſeqq.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 10.

Caput XI.

Interſtitia in ſuſceptione minorum ordinum, & alia præcepta obſervanda.

MInores ordines iis, qui ſaltem latinam linguam intelligant, per temporum interſtitia, niſi aliud Epiſcopo expedire magis videretur, conferantur: ut eo accuratius, quantum ſit hujus diſciplinæ pondus, poſſint edoceri, ac in unoquoque munere, juxta præſcriptum Epiſcopi, ſe exerceant, idque in ea, cui adſcripti erunt, Eccleſia, niſi forte ex cauſa ſtudiorum abſint; atque ita de gradu in gradum aſcendant, ut in eis cum ætate vitæ meritum, & doctrina major accreſcat; quod & bonorum morum exemplum, & aſſiduum in Eccleſia miniſterium, atque major erga Preſbyteros, & ſuperiores ordines reverentia, & crebrior, quam antea, Corporis Chriſti communio maxime comprobabunt. Cumque hinc ad altiores gradus, & ſacratiſſima myſteria ſit ingreſſus, nemo iis initietur, quem non ſcientiæ ſpes majoribus ordinibus dignum oſtendat. Hi vero non niſi poſt annum a ſuſceptione poſtremi gradus minorum ordinum ad ſacros ordines promoveantur, niſi neceſſitas, aut Eccleſiæ utilitas, judicio Epiſcopi, aliud expoſcat.

c. in ſing. 77. diſt. & inf. c. 13.

Inf. c. 17. c. 1. 25. Diſt. Conc. 1. Brac. c. 37. 1. Nic. c. 2. Sard. c. 15.

Conc. Tolet. 8. c. 8. c. Qui eccleſiaſticis, & ſeq. Diſt. 59.

Caput XIII.

Ætas ad Majores Ordines requiſita; digni dumtaxat aſſumendi.

NUllus in poſterum ad Subdiaconatus ordinem ante vigeſimum ſecundum, ad Diaconatus ante vigeſimum tertium, ad Presbyteratus ante vigeſimumquintum ætatis ſuæ annum promoveatur. Sciant tamen Epiſcopi, non ſingulos, in ea ætate conſtitutos, debere ad hos ordines aſſumi, ſed dignos dumtaxat, & quorum probata vita ſenectus ſit. Regulares quoque nec in minori ætate, nec ſine diligenti Epiſcopi examine ordinentur; privilegiis quibuſcumque, quoad hoc, penitus excluſis.

2. Tolet. c. 1. & 3. Carthag. c. 4. & Agath. c. 16. annum 25. requirebant. Annum 30. requirit, ca. Si quis & c. Presbyt. 78. Diſt. & Concil. 4. Tol. c. 18. & 19. c. generalem de ætate, & qual. in Clem. Ordinarium loci debere eſſe decrevit, Clem. 8. 1596.

Caput XIII.

Subdiaconi, & Diaconi ordinatio qualis; & eorum munus. Nulli Ordines Sacri duo conferantur eodem die.

SUbdiaconi, & Diaconi ordinentur, habentes bonum teſtimonium, & in minoribus ordinibus jam probati, ac litteris, & iis, quæ ad ordinem

1. Tim. 3. Conc. 4. Tol. c. 19. c. Quicumque, Diſt. 77.

judicetur; & approbationem, quæ gratis detur, obtineat, privilegiis, & conſuetudine quacumque, etiam immemorabili, non obſtantibus.

Caput XVI.

Arceantur ab Ordinibus Eccleſiis inutiles, & vagi.

CUm nullus debeat ordinari, qui judicio ſui Epiſcopi non ſit utilis, aut neceſſarius ſuis Eccleſiis, ſancta Synodus, veſtigiis ſexti Canonis Concilii Chalcedonenſis inhærendo, ſtatuit, ut nullus in poſterum ordinetur, qui illi Eccleſiæ, aut pio loco, pro cujus neceſſitate, aut utilitate aſſumitur, non adſcribatur, ubi ſuis fungatur muneribus, nec incertis vagetur ſedibus. Quod ſi locum inconſulto Epiſcopo deſeruerit, ei ſacrorum exercitium interdicatur. Nullus præterea Clericus peregrinus ſine commendatitiis ſui Ordinarii litteris ab ullo Epiſcopo ad divina celebranda, & Sacramenta adminiſtranda admittatur.

c. Neminem. 70. diſt.

Conc. Nic. 1. c. 15. & 16. c. Sanctorum. 70. diſt. c. Tuæ. de Cl. Pere. Conc. Antioch. ſub Iul. 1. c. 7. Chalced. c. 126 Aquiſgr. ſub Ste. V. paſſim Epaun. c. 6. & Aurel. 5. c. 5. Concil. Laod. c. 41. & 3. Carthag. c. 28.

Caput XVII.

Qua ratione exercitia minorum Ordinum repetenda.

UT ſanctorum Ordinum a Diaconatu ad Oſtiariatum functiones, ab Apoſtolorum temporibus in Eccleſia laudabiliter receptæ, & pluribus in locis aliquandiu intermiſſæ, in uſum juxta ſacros Canones revocentur, nec ab hæreticis, tanquam otioſæ traducantur; illius priſtini moris reſtituendi deſiderio flagrans Sancta Synodus, decernit, ut in poſterum hujuſmodi miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis ordinibus exerceantur: omneſque, & ſingulos Prælatos Eccleſiarum in Domino hortatur, & illis præcipit, ut, quantum fieri commode poterit, in Eccleſiis Cathedralibus, Collegiatis, & in Parochialibus ſuæ Diœceſis, ſi populus frequens, & Eccleſiæ proventus id ferre queant, hujuſmodi functiones curent reſtituendas, & ex aliqua parte redituum aliquorum ſimplicium beneficiorum, vel fabricæ Eccleſiæ, ſi proventus ſuppetant, aut utriuſque illorum, eas functiones exercentibus ſtipendia aſſignent; quibus,

c. 1. 25. diſt. c. Acolythus. c. Exorciſta. c. Lector, c. Oſtiarius. & c. Pſalmiſta, 23. Dist. cap. 11. Innoc. epiſt. 4. c. 5.

ſi

ſi negligentes fuerint, Ordinarii judicio, aut ex parte mulctari, aut in totum privari poſſint. Quod ſi miniſteriis quatuor minorum ordinum exercendis Clerici cœlibes præſto non erunt, ſuffici poſſint etiam conjugati vitæ probatæ, dummodo non bigami, ad ea munia obeunda idonei, & qui Tonſuram, & habitum clericalem in Eccleſia geſtent.

c. 1. cum ſeqq. de bigam. non ord.

Caput XVIII.

Forma erigendi Seminarium Clericorum.

4. Tolet. in c. Omnis ætas. 12. q. 1. Gen. 8. Conc. Aquiſgran. c. 135. Lateran. ſub Leone X. ſeſſ. 9. de reform. Curiæ. Conſt. Alex. 3. par. 1. c. 18. & in 2. Lat. c. 11. c. Quia nonnullis, de Magiſtris, ſup. ſeſſ. 5. c. 1. de ref.

CUm adoleſcentium ætas, niſi recte inſtituatur, prona ſit ad mundi voluptates ſequendas, &, niſi a teneris annis ad pietatem, & religionem informetur, antequam vitiorum habitus totos homines poſſideat, nunquam perfecte, ac ſine maximo, ac ſingulari propemodum Dei omnipotentis auxilio in diſciplina eccleſiaſtica perſeveret: Sancta Synodus ſtatuit, ut ſingulæ Cathedrales, Metropolitanæ, atque his majores Eccleſiæ, pro modo facultatum, & Diœceſis amplitudine, certum puerorum ipſius civitatis, & Diœceſis, vel ejus Provinciæ, ſi ibi non repeniantur, numerum in collegio ad hoc prope ipſas Eccleſias, vel alio in loco convenienti ab Epiſcopo eligendo, alere, ac religioſe educare, & Eccleſiaſticis diſciplinis inſtituere teneantur. In hoc vero collegio recipiantur, qui ad minimum duodecim annos, & ex legitimo matrimonio nati ſint, ac legere, & ſcribere competenter noverint, & quorum indoles, & voluntas ſpem afferat, eos Eccleſiaſticis miniſteriis perpetuo inſervituros. Pauperum autem filios præcipue eligi vult, nec tamen ditiorum excludit, modo ſuo ſumptu alantur, & ſtudium præſeferant Deo, & Eccleſiæ inſerviendi. Hos pueros Epiſcopus in tot claſſes, quot ei videbitur, diviſos; juxta eorum numerum, ætatem, ac in diſciplina eccleſiaſtica progreſſum, partim cum ei opportunum videbitur, Eccleſiarum miniſterio addicet, partim in collegio erudiendos retinebit, alioſque in locum eductorum ſufficiet, ita ut hoc collegium Dei miniſtrorum perpetuum ſeminarium ſit. Ut vero in eadem diſciplina eccleſiaſtica commodius inſtituantur, Tonſura ſtatim, atque habitu clericali ſemper utentur: grammatices, cantus, computi eccleſiaſtici, aliarumque

c. Quæ ipſis, diſt. 38.

que bonarum artium diſciplinam diſcent: ſacram Scripturam, libros eccleſiaſticos, homilias Sanctorum, atque Sacramentorum tradendorum, maxime quæ ad Confeſſiones audiendas videbuntur opportuna, & rituum, ac ceremoniarum formas ediſcent. Curet Epiſcopus, ut ſingulis diebus miſſæ ſacrificio interſint, ac ſaltem ſingulis menſibus confiteantur peccata, &, juxta Confeſſoris judicium, ſumant corpus Domini noſtri Jeſu Chriſti, Cathedrali, & aliis loci Eccleſiis diebus feſtis inſerviant. Quæ omnia, atque alia, ad hanc rem opportuna, & neceſſaria, Epiſcopi ſinguli, cum conſilio duorum Canonicorum ſeniorum, & graviorum, quos ipſi elegerint, prout Spiritus ſanctus ſuggeſſerit, conſtituent; eaque ut ſemper obſerventur, ſæpius viſitando operam dabunt. Diſcolos, & incorrigibiles, ac malorum morum ſeminatores acriter punient, eos etiam, ſi opus fuerit, expellendo, omniaque impedimenta auferentes, quæcumque ad conſervandum, & augendum tam pium, & ſanctum inſtitutum pertinere videbuntur, diligenter curabunt. Et quia ad collegii fabricam inſtituendam, & ad mercedem præceptoribus, & miniſtris ſolvendam, & ad alendam juventutem, & ad alios ſumptus certi reditus erunt neceſſarii, ultra ea, quæ ad inſtituendos, vel alendos pueros ſunt in aliquibus eccleſiis, & locis deſtinata, quæ ipſo huic Seminario ſub eadem Epiſcopi cura applicata cenſeantur; iidem Epiſcopi cum conſilio duorum de Capitulo, quorum alter ab Epiſcopo, alter ab ipſo Capitulo eligatur, itemque duorum de Clero civitatis, quorum quidem alterius electio ſimiliter ad Epiſcopum, alterius vero ad Clerum pertineat, ex fructibus integris menſæ Epiſcopalis, & Capituli, & quarumcumque dignitatum, perſonatuum, & officiorum, præbendarum, portionum, Abbatiarum, & Prioratuum, cujuſcumque Ordinis, etiam Regularis, aut qualitatis, vel conditionis fuerint, & Hoſpitalium, quæ dantur in titulum, vel adminiſtrationem, juxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, quæ incipit: Quia contingit, & beneficiorum quorumcumque, etiam Regularium, etiamſi Juris patronatus cujuſcumque fuerint, etiamſi exempta, etiamſi nul-

Qui excipiantur, vide in Bullis Pii V. Apoſtolicæ 1567. Romanus 1557. Romanus 1568. Dum indefeſſæ. 1571. & Clementis VIII. Romanum 1602. vide infra.

ſupra ſeſſ. 7 c. 15. de ref.

cap. fin. de mag. cap. Cum ex eo, de elect. in 6. & c. De quibuſdam diſt. 37.

lius Diœceſis, vel aliis Eccleſiis, Monaſteriis, & Hoſpitalibus, & aliis quibuſvis locis piis, etiam exemptis annexa, & ex fabricis eccleſiarum, & aliorum locorum, etiam ex quibuſcumque aliis eccleſiaſticis reditibus, ſeu proventibus, etiam aliorum Collegiorum, in quibus tamen Seminaria diſcentium, vel docentium ad commune eccleſiæ bonum promovendum actu non habentur: hæc enim exempta eſſe voluit: præterquam ratione redituum, qui ſuperflui eſſet ultra convenientem ipſorum Seminariorum ſuſtentationem, ſeu corporum, vel confraternitatum, quæ in nonnullis locis Scholæ appellantur, & omnium Monaſteriorum, non tamen mendicantium, etiam ex decimis quacumque ratione ad laicos, ex quibus ſubſidia eccleſiaſtica ſolvi ſolent, & milites cujuſcumque Militiæ, aut Ordinis pertinentibus (fratribus S. Ioannis Hieroſolymitani dumtaxat exceptis) partem aliquam, vel portionem detrahent, & eam portionem ſic detractam, necnon beneficia aliquot ſimplicia, cujuſcumque qualitatis, & dignitatis fuerint, vel etiam præſtimonia, vel præſtimoniales portiones, etiam ante vacationem nuncupatas, ſine cultus divini, & illa obtinentium præjudicio, huic Collegio applicabunt, & incorporabunt. Quod locum habeat, etiamſi beneficia ſint reſervata, vel affecta; nec per reſignationem ipſorum beneficiorum uniones, & applicationes ſuſpendi, vel ullo modo impediri poſſint, ſed omnino quacumque vacatione, etiamſi in Curia effectum ſuum ſortiantur, & quacumque Conſtitutione non obſtante. Ad hanc autem portionem ſolvendam, beneficiorum, dignitatum, perſonatuum, & omnium, & ſingulorum ſupra commemoratorum poſſeſſo res, non modo pro ſe, ſed pro penſionibus, quas aliis forſan ex dictis fructibus ſolverent, retinendo tamen pro rata, quidquid pro dictis penſionibus, illis erit ſolvendum, ab Epiſcopo loci per cenſuras eccleſiaſticas, ac alia juris remedia compellantur, etiam vocato ad hoc, ſi videbitur, auxilio brachii ſæcularis: quibuſvis, quoad omnia, & ſingula ſupradicta, privilegiis, exemptionibus, etiamſi ſpecialem derogationem requirerent, conſuetudine etiam immemorabili, & quavis appellatione, & allegatione, quæ executionem im-

impediat, non obſtantibus. Succedente vero caſu, quo per uniones effectum ſuum ſortientes, vel aliter, Seminarium ipſum in totum, vel in partem dotatum reperiatur, tunc portio ex ſingulis beneficiis, ut ſupra, detracta, & incorporata ab Epiſcopo, prout res ipſa exegerit, in totum, vel pro parte remittatur. Quod ſi cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum Prælati in hac Seminarii erectione, ejuſque conſervatione negligentes fuerint, ac ſuam portionem ſolvere detrectaverint; Epiſcopum Archiepiſcopus, Archiepiſcopum, & Superiores Synodus provincialis acriter corripere, eoſque ad omnia ſupradicta cogere debeat, & ut quamprimum hoc ſanctum, & pium opus, ubicumque fieri poterit, promoveatur, ſtudioſe curabit. Rationes autem redituum hujus Seminarii Epiſcopus annis ſingulis accipiat, præſentibus duobus a Capitulo, & totidem a Clero civitatis deputatis.

Deinde, ut cum minori impenſa hujuſmodi ſcholis inſtituendis provideatur, ſtatuit S. Synodus, ut Epiſcopi, Archiepiſcopi, Primates, & alii locorum Ordinarii, ſcholaſterias obtinentes, & alios, quibus eſt lectionis, vel doctrinæ munus annexum, ad docendum in ipſis ſcholis inſtituendos, per ſeipſos, ſi idonei fuerint, alioquin per idoneos ſubſtitutos, ab eiſdem ſcholaſticis eligendos, & ab ordinariis approbandos, etiam per ſubtractionem fructuum, cogant, & compellant. Quod ſi judicio Epiſcopi digni non fuerint, alium qui dignus ſit, nominent, omni appellatione remota. Quod ſi neglexerint, Epiſcopus ipſe deputet. Docebunt autem prædicti, quæ videbuntur Epiſcopo expedire. De cætero vero officia, vel dignitates illæ, quæ ſcholaſteriæ dicuntur, non niſi Doctoribus, vel Magiſtris, aut licentiatis in ſacra pagina, aut in jure Canonico, & aliis perſonis idoneis, & qui per ſeipſos id munus explere poſſint, conferantur: & aliter facta proviſio nulla ſit, & invalida; non obſtantibus quibuſvis privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus. Sup. ſeſſ. c. c. 1. de ref.

Si vero in aliqua provincia Eccleſiæ tanta paupertate laborent, ut Collegium in aliquibus erigi non poſſit; Synodus Provincialis, vel Metropolitanus

cum duobus antiquioribus Suffraganeis in Eccleſia Metropolitana, vel alia provinciæ Eccleſia commodiori, unum, aut plura Collegia, prout opportunum judicabit, ex fructibus duarum, aut plurium Eccleſiarum, in quibus ſingulis Collegium commode inſtitui non poteſt, erigenda curabit, ubi pueri illarum Eccleſiarum educentur.

In Eccleſiis autem, amplas Diœceſes habentibus, poſſit Epiſcopus unum, vel plura in Diœceſi, prout ſibi opportunum videbitur, habere Seminaria; quæ tamen ab illo uno, quod in civitate erectum, & conſtitutum fuerit, in omnibus dependeant.

Poſtremo, ſi vel pro unionibus, ſeu pro portionum taxatione, vel aſſignatione, & incorporatione, aut qualibet alia ratione difficultatem aliquam oriri contigerit, ob quam hujus Seminarii inſtitutio, vel conſervatio impediretur, aut perturbaretur; Epiſcopus cum ſupra deputatis, vel Synodus provincialis, pro regionis more, pro Eccleſiarum, & beneficiorum qualitate, etiam ſupraſcripta, ſi opus fuerit, moderando, aut augendo, omnia, & ſingula, quæ ad felicem hujus Seminarii profectum neceſſaria, & opportuna videbuntur, decernere, ac providere valeat.

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Tridentina Synodus proximam futuram Seſſionem in diem decimamſextam menſis Septembris indicit: in qua agetur de Sacramento Matrimonii, & de aliis, ſi qua erunt ad doctrinam fidei pertinentia, quæ expediri poſſint; item de proviſionibus Epiſcopatuum, dignitatum, aliorumque beneficiorum eccleſiaſticorum, ac de diverſis reformationis articulis.

Prorogata fuit Seſſio uſque ad diem 11. *Novembris* 1563.

SESSIO XXIV.

Quæ eſt virr. ſub Pio IV. Pont. Max.

Celebrata die 11. *Novembris* 1563.

Doctrina de Sacramento Matrimonii.

Gen. 1. Epheſ. 5. c. Fraternit. 35. q. 10. MAtrimonii perpetuum, indiſſolubilemque nexum primus humani generis parens divini Spiritus inſtinctu pronunciavit, cum dixit: Hoc nunc

os

os ex oſſibus meis, & caro de carne mea; quamobrem relinquet homo patrem ſuum, & matrem, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt duo in carne una.

Hoc autem vinculo duos tantummodo copulari, & conjungi, Chriſtus Dominus apertius docuit, cum poſtrema illa verba, tanquam a Deo prolata, referens dixit: Itaque jam non ſunt duo, ſed una caro: ſtatimque ejuſdem nexus firmitatem ab Adamo tanto ante pronunciatam, his verbis confirmavit: Quod ergo Deus conjunxit, homo non ſeparet.

c. debitum, deb. gam. c. 1. in princ. de conju. lepr. Matth. 10. Matth. 19. Marci 10. c. Matrimonis; de cog. ſpir. c. Sunt qui, 27. q. 2. c. De infidelibus, de conſang. & affin.

Gratiam vero, quæ naturalem illum amorem perficeret, & indiſſolubilem unitatem confirmaret, conjugeſque ſanctificaret, ipſe Chriſtus venerabilium Sacramentorum inſtitutor, atque perfector, ſua nobis paſſione promeruit; quod Paulus Apoſtolus innuit, dicens: Viri, diligite uxores veſtras, ſicut Chriſtus dilexit Eccleſiam, & ſeipſum tradidit pro ea: mox ſubjungens, Sacramentum hoc magnum eſt: ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia. Cum igitur Matrimonium in lege Evangelica veteribus connubiis per Chriſtum gratia præſtet, merito inter novæ legis Sacramenta annumerandum, ſancti Patres noſtri, Concilia, & univerſalis Eccleſiæ traditio ſemper docuerunt; adverſus quam impii homines hujus ſæculi inſanientes, non ſolum perperam de hoc venerabili Sacramento ſenſerunt, ſed de more ſuo, prætextu Evangelii, libertatem carnis introducentes, multa ab Eccleſiæ Catholicæ ſenſu, & ab Apoſtolorum temporibus probata conſuetudine aliena, ſcripto, & verbo aſſeruerunt, non ſine magna Chriſtifidelium jactura: quorum temeritati ſancta, & univerſalis Synodus cupiens occurrere, inſigniores prædictorum ſchiſmaticorum hæreſes, & errores, ne plures ad ſe trahat pernicioſa eorum contagio, exterminandos duxit, hos in ipſos hæreticos, eorumque errores decernens anathematiſmos.

Epheſ. 5. in fi. c. Nemo, In fine 32. q. 4. c. Debitum, de big.

Concil. Flor. ſub Eugenio IV. c. ad abolendam de hæret.

De Sacramento Matrimonii.

CANON I.

SI quis dixerit, Matrimonium non eſſe vere, & proprie unum ex ſeptem legis Evangelicæ Sacramentis a Chriſto Domino inſtitutum, ſed ab hominibus

Matth. 19. Mar. 10. Epheſ. 5. c. ad abolendam de hæret.

nibus in Eccleſia inventum, neque gratiam conferre; anathema ſit.

CANON II.

Matth. 19. c. ſi quis, 32. q. 7. tot. tit. de ſponſ. duorum. c. gaudemus, de divort.

Si quis dixerit, licere Chriſtianis plures ſimul habere uxores, & hoc nulla lege divina eſſe prohibitum; anathema ſit.

CANON III.

Si quis dixerit, eos tantum conſanguinitatis, & affinitatis gradus, qui in Levitico exprimuntur, poſſe impedire matrimonium contrahendum, & dirimere contractum; nec poſſe Eccleſiam in nonnullis illorum diſpenſare, aut conſtituere, ut plures impediant, & dirimant; anathema ſit.

Levit. 18. c. non debet. de conſang. & affin.

CANON IV.

Matth. 16. 1. Cor. 4. Sup. ſeſſ. 21. c. 2.

Si quis dixerit, Eccleſiam non potuiſſe conſtituere impedimenta matrimonium dirimentia, vel in iis conſtituendis erraſſe; anathema ſit.

CANON V.

c. Lege, d. 30. c. de illa, cum ſeq. de div. c. de infidelib. de conſang. & affin.

Si quis dixerit, propter hæreſim, aut moleſtam cohabitationem, aut affectatam abſentiam a conjuge, diſſolvi poſſe matrimonii vinculum: anathema ſit.

CANON VI.

c. commiſſum, de ſponſ.

Si quis dixerit, matrimonium ratum, non conſummatum, per ſolemnem Religionis profeſſionem alterius conjugum non dirimi; anathema ſit.

CANON VII.

Matth. 19. Luc 10. 1. Cor. 7. c. placuit, cum multis ſeq. 32. q. 7. c. gaudemus de divor.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum docuit, & docet juxta Evangelium, & Apoſtolicam doctrinam, propter adulterium alterius conjugum matrimonii vinculum non poſſe diſſolvi, & utrumque, vel etiam innocentem, qui cauſam adulterio non dedit, non poſſe, altero conjuge vivente, aliud matrimonium contrahere, mœcharique eum, qui dimiſſa adultera, aliam duxerit, & eam, quæ, dimiſſo adultero, alii nupſerit; anathema ſit.

CANON VIII.

Si quis dixerit, Eccleſiam errare, cum ob multas cauſas ſeparationem inter conjuges, quoad torum, ſeu quoad cohabitationem, ad certum, incertumve tempus fieri poſſe decernit; anathema ſit.

Diſt. 27. c. Presbyteris, & ſeqq. 17. q. 1. per totam.

CANON IX.

Si quis dixerit, Clericos, in ſacris ordinibus conſtitutos,

ſtitutos, vel Regulares caſtitatem ſolemniter profeſſos, poſſe matrimonium contrahere; contractumque validum eſſe, non obſtante lege Eccleſiaſtica, vel voto, & oppoſitum nil aliud eſſe, quam damnare matrimonium; poſſeque omnes contrahere matrimonium, qui non ſentiunt ſe caſtitatis, etiamſi eam voverint, habere donum; anathema ſit; cum Deus id recte petentibus non deneget, nec patiatur, nos ſupra id quod poſſumus tentari.

Tit. Qui Clerc. vel voven. per totum. Conc. Carthag. IV. c. 104. & Matiſcon. 1. c. 12.

CANON X.

Si quis dixerit, ſtatum conjugalem anteponendum eſſe ſtatui virginitatis, vel cœlibatus; & non eſſe melius, ac beatius manere in virginitate, aut cœlibatu, quam jungi matrimonio; anathema ſit.

1. Cor. 10. Matth. 19. 1. Cor. 7. in fin. c. nuptiæ, 32. q. 1. c. qui ſitit. 32. q. 4.

CANON XI.

Si quis dixerit, prohibitionem ſolemnitatis nuptiarum certis anni temporibus ſuperſtitionem eſſe tyrannicam, ab ethnicorum ſuperſtitione profectam; aut benedictiones, & alias cæremonias, quibus Eccleſia in illis utitur, damnaverit; anathema ſit.

c. commiſſum, de ſponſ. c. nuptiarum 27. q. 1. infra cap. 10 de ref. matr.

CANON XII.

Si quis dixerit, cauſas matrimoniales non ſpectare ad judices eccleſiaſticos; anathema ſit.

c. Multorum, 35. q. 6. c. 1. in fi. de conſang. & affin. c. Accedentibus, de exceſ. Prælat.

Decretum de reformatione Matrimonii.

Caput I.

Matrimonii ſolemniter contrahendi forma in Conc. Lat. præſcripta innovatur; quoad proclamationes diſpenſare poſſit Epiſcopus. Qui aliter, quam præſentibus Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus contrahit, nihil agit.

TAmetſi dubitandum non eſt, clandeſtina matrimonia, libero contrahentium conſenſu facta, rata, & vera eſſe matrimonia, quamdiu Eccleſia ea irrita non fecit; & proinde jure damnandi ſint illi, ut eos S. Synodus anathemate damnat, qui ea vera, ac rata eſſe negant, quique falſo affirmant, matrimonia a filiis familias ſine conſenſu parentum contracta irrita eſſe, & parentes ea rata, vel irrita facere poſſe; nihilominus S. Dei Eccleſia ex juſtiſſimis cauſis illa ſemper deteſtata, atque prohibuit. Verum, cum S. Synodus animadvertat, prohibitiones illas propter hominum inobedientiam jam non prodeſſe, & gravia peccata perpendat, quæ ex eiſdem

c. 2. de cland. deſponſ.

c. Non omnis, c. Honorantur, & c. fin. 32. q. 2. c. Aliter, & c. Noſtrates. 30. q. 5. c. videtur, qui matr. acc. poſ.

Conc. Tolet. 3. c. 10. Conc. Bitont. anno 1555. art. 6. de ſponſ. Conc. Camerac. an. 1550. tit. 9. de matr.

eiſdem clandeſtinis conjugiis ortum habent, præſertim vero eorum, qui in ſtatu damnationis permanent, dum priore uxore, cum qua clam contraxerant, relicta, cum alia palam contrahunt, & cum ea in perpetuo adulterio vivunt; cui malo cum ab Eccleſia, quæ de occultis non judicat, ſuccurri non poſſit, niſi efficacius aliquod remedium adhibeatur; idcirco ſacri Lateranenſis Concilii ſub Innocentio III. celebrati, veſtigiis inhærendo, præcipit, ut in poſterum, antequam matrimonium contrahatur, ter a proprio contrahentium Parocho, tribus continuis diebus feſtivis, in Eccleſia inter Miſſarum ſolemnia publice denuncietur, inter quos matrimonium ſit contrahendum: quibus denunciationibus factis, ſi nullum legitimum opponatur impedimentum, ad celebrationem matrimonii in facie Eccleſiæ procedatur; ubi Parochus, viro, & muliere interrogatis, & eorum mutuo conſenſu intellecto, vel dicat: Ego vos in matrimonium conjungo, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus ſancti: vel aliis utatur verbis, juxta receptum uniuſcujuſque provinciæ ritum. Quod ſi aliquando probabilis fuerit ſuſpicio, matrimonium malitioſe impediri poſſe, ſi tot præceſſerint denunciationes, tunc vel una tantum denunciatio fiat, vel ſaltem Parocho, & duobus, vel tribus teſtibus præſentibus, matrimonium celebretur; deinde ante illius conſummationem denunciationes in Eccleſia fiant, ut, ſi aliqua ſubſunt impedimenta, facilius detegantur; niſi Ordinarius ipſe expedire judicaverit, ut prædictæ denunciationes remittantur; quod illius prudentiæ, & judicio Sancta Synodus relinquit. Qui aliter, quam præſente Parocho, vel alio ſacerdote, de ipſius Parochi, ſeu Ordinarii licentia, & duobus, vel tribus teſtibus, matrimonium contrahere attentabunt, eos S. Synodus ad ſic contrahendum omnino inhabiles reddit, & hujuſmodi contractus irritos, & nullos eſſe decernit, prout eos præſenti decreto irritos facit, & annullat. Inſuper Parochum, vel alium ſacerdotem, qui cum minore teſtium numero, & teſtes, qui ſine Parocho, vel ſacerdote, hujuſmodi contractui interfuerint, necnon ipſos contrahentes, graviter arbitrio Ordinarii puniri præcipit. Preterea eadem ſancta Synodus hortatur, ut conjuges ante benedictionem ſacerdotalem, in templo ſuſcipiendam, in eadem domo non cohabitent; ſtatuitque, benedictionem

c. Conſuluiſti. 2. q. 4. c. Ut noſtrum, ut Eccl. benef. ſine dim. conferantur. Conc. Later. 4. c. 51. & c. Cum inhibitio, de cland. deſp.

c. videtur, 35. q. 6.

a pro-

a proprio Parocho fieri; neque a quoquam, niſi ab ipſo Parocho, vel ab Ordinario licentiam ad prædictam benedictionem faciendam alii ſacerdoti concedi poſſe: quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, quæ potius corruptela dicenda eſt, vel privilegio non obſtante.

c. 1. cum multis ſeq. 30. q. 5. & c. Nulli, 35 q. 2.

Quod ſi quis Parochus, vel alius ſacerdos, ſive regularis, ſive ſæcularis ſit, etiamſi id ſibi ex privilegio, vel immemorabili conſuetudine licere contendat, alterius Parochiæ ſponſos, ſine illorum Parochi licentia, matrimonio conjungere, aut benedicere auſus fuerit, ipſo jure tamdiu ſuſpenſus maneat, quamdiu ab Ordinario ejus Parochi, qui matrimonio intereſſe debebat, ſeu a quo benedictio ſuſcipienda erat, abſolvatur. Habeat Parochus librum, in quo conjugum, & teſtium nomina, diemque, & locum contracti matrimonii deſcribat, quem diligenter apud ſe cuſtodiat. Poſtremo S. Synodus conjuges hortatur, ut, antequam contrahant, vel ſaltem triduo ante matrimonii conſummationem, ſua peccata diligenter confiteantur, & ad ſanctiſſimum Euchariſtiæ ſacramentum pie accedant. Si quæ provinciæ aliis, ultra prædictas, laudabilibus conſuetudinibus, & cæremoniis hac in re utuntur, eas omnino retineri, S. Synodus vehementer optat. Ne vero hæc tam ſalubria præcepta quemquam lateant, Ordinariis omnibus præcipit, ut, cum primum potuerint, curent, hoc decretum populo publicari, ac explicari in ſingulis ſuarum Diœceſum Parochialibus Eccleſiis; idque in primo anno quam ſæpiſſime fiat, deinde vero, quoties expedire viderint. Decernit inſuper, ut hujuſmodi decretum in unaquaque Parochia ſuum robur poſt triginta dies habere incipiat, a die primæ publicationis, in eadem Parochia factæ numerandos.

Caput II.

Inter quos Cognatio Spiritualis contrahatur.

Declaratur cap. hoc Bulla Pii V. cum illius vicem 1566.

DOcet experientia, propter multitudinem prohibitionum, multoties in caſibus prohibitis ignoranter contrahi matrimonia, in quibus vel non ſine magno peccato perſeveratur, vel ea non ſine magno ſcandalo dirimuntur. Volens itaque S. Synodus huic incommodo providere, & a cognationis ſpiritualis impedimento incipiens, ſtatuit, ut unus tantum, ſive vir, ſive mulier, juxta ſacrorum Canonum inſti-

c. Non plures, de Conſ. d. 4. c. veniens, & fere per tot. de cognat. ſpirit. c. Quamvis, eod. in 6. c. Super quibus, & c. ſi. 30. q. 3. c. 1. c. Super eo. & fere per totum, de cogn. ſpir. c. 1. eod. tit. in 6. c. Quamvis, de cog. ſpir. in 6.

inſtituta, vel ad ſummum unus, & una baptizatum de baptiſmo ſuſcipiant; inter quos, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, necnon inter baptizantem, & baptizatum, baptizatique patrem, ac matrem tantum ſpiritualis cognatio contrahatur. Parochus, antequam ad baptiſmum conferendum accedat, diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, ſciſcitetur, quem, vel quos elegerint, ut baptizatum de ſacro fonte ſuſcipiant; & eum, vel eos tantum ad illum ſuſcipiendum admittat; & in libro eorum nomina deſcribat, doceatque eos, quam cognationem contraxerint, ne ignorantia ulla excuſari valeant. Quod ſi alii, ultra deſignatos, baptizatum tetigerint, cognationem ſpiritualem nullo pacto contrahant; conſtitutionibus in contrarium facientibus non obſtantibus. Si Parochi culpa, vel negligentia ſecus factum fuerit, arbitrio Ordinarii puniatur.

c. 2. 30. q. 1. c. 1. de cog. ſpirit. in 6.

Ea quoque cognatio, quæ ex Confirmatione contrahitur, confirmantem, & confirmatum, illiuſque patrem, & matrem, ac tenentem non egrediatur; omnibus inter alias perſonas hujus ſpiritualis cognationis impedimentis omnino ſublatis.

Caput III.

Impedimentum publicæ honeſtatis certis limitibus coarctatur.

Declaratur hoc cap. Bulla iiV. ad Romanum Pontif ſpectat 1568. c. 1. de ſponſ. in 6.

JUſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum, ubi ſponſalia quacumque ratione valida non erunt, S. Synodus prorſus tollit; ubi autem valida fuerint, primum gradum non excedant: quoniam in ulterioribus gradibus jam non poteſt hujuſmodi prohibitio abſque diſpendio obſervari.

Caput IV.

Affinitas ex fornicatione ad ſecundum gradum reſtringitur.

c. Quædam, cum multis ſeq. 32. q. 7. & toto tit. de eo, qui cogn. conſ. uxo. ſuæ. Declaratur Bulla ii V. Ad Romanum Pontificem 1566.

PRæterea S. Synodus, eiſdem, & aliis graviſſimis de cauſis adducta, impedimentum, quod propter affinitatem ex fornicatione contractam inducitur, & matrimonium poſtea factum dirimit, ad eos tantum, qui primo, & ſecundo gradu conjunguntur, reſtringit: in ulterioribus vero gradibus ſtatuit, hujuſmodi affinitatem matrimonium poſtea contractum non dirimere.

Ca-

Caput V.

Ne quis intra gradus prohibitos contrahat; quave ratione in illis diſpenſandum.

SI quis intra gradus prohibitos ſcienter matrimonium contrahere præſumpſerit, ſeparetur, & ſpe diſpenſationis conſequendæ careat; idque in eo multo magis locum habeat, qui non tantum matrimonium contrahere, ſed etiam conſummare auſus fuerit. Quod ſi ignoranter id fecerit, ſi quidem ſolemnitates requiſitas in contrahendo matrimonio neglexerit, eiſdem ſubjiciatur pœnis; non enim dignus eſt, qui Eccleſiæ benignitatem facile experiatur, cujus ſalubria præcepta temere contempſit. Si vero, ſolemnitatibus adhibitis, impedimentum aliquod poſtea ſubeſſe cognoſcatur, cujus ille probabilem ignorantiam habuit; tunc facilius cum eo, & gratis diſpenſari poterit. In contrahendis matrimoniis vel nulla omnino detur diſpenſatio, vel raro, idque ex cauſa, & gratis concedatur. In ſecundo gradu nunquam diſpenſetur, niſi inter magnos Principes, & ob publicam cauſam.

c. fin. & pœn. de cland. c. 1. Clem. unica, de conſ. & affin.

c. fi. de immun. eccl. c. Quia fruſtra, de uſur.

Caput VI.

In raptores animadvertitur.

DEcernit S. Synodus, inter raptorem, & raptam, quamdiu ipſa in poteſtate raptoris manſerit, nullum poſſe conſiſtere matrimonium. Quod ſi rapta a raptore ſeparata, & in loco tuto, & libero conſtituta, illum in virum habere conſenſerit, eam raptor in uxorem habeat; & nihilominus raptor ipſe, ac omnes illi conſilium, auxilium, & favorem præbentes, ſint ipſo jure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces; & ſi Clerici fuerint, de proprio gradu decidant. Teneatur præterea raptor mulierem raptam, ſive eam in uxorem duxerit, ſive non duxerit, decenter arbitrio judicis dotare.

c. fin. de rap.

Concil. Chalc. c. 26. c. Eos, & c. de puellis, 36. q. 2. c. Conſanguineorum, 3. q. 4. & c. Conſtituimus 3. q. 5. Exodi 22. c. 1. de adul.

Caput VII.

Vagi matrimonio caute jungendi.

MUlti ſunt, qui vagantur, & incertas habent ſedes, &, ut improbi ſunt ingenii, prima uxore relicta, aliam, & plerumque plures, illa vivente, diverſis in locis ducunt; cui morbo cupiens ſan-

Conc. Agathe. c. 25.

ſancta Synodus occurrere, omnes, ad quos ſpectat, paterne monet, ne hoc genus hominum vagantium ad matrimonium facile recipiant; magiſtratus etiam ſæculares hortatur, ut eos ſevere coerceant; parochis autem præcipit, ne illorum matrimoniis interſint, niſi prius diligentem inquiſitionem fecerint, &, re ad Ordinarium delata, ab eo licentiam id faciendi obtinuerint.

Caput VIII.

Concubinatus graviſſimis pœnis punitur.

GRave peccatum eſt, homines ſolutos concubinas habere; graviſſimum vero, & in hujus magni ſacramenti ſingularem contemptum admiſſum, uxoratos quoque in hoc damnationis ſtatu vivere, ac audere eas quandoque domi etiam cum uxoribus alere, & retinere. Quare, ut huic tanto malo ſancta Synodus opportunis remediis provideat, ſtatuit, hujuſmodi concubinarios tam ſolutos, quam uxoratos, cujuſcumque ſtatus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſi poſtquam ab Ordinario, etiam ex officio, ter admoniti ea de re fuerint, concubinas non ejecerint, ſeque ab earum conſuetudine non ſejunxerint, excommunicatione feriendos eſſe; a qua non abſolvantur, donec re ipſa admonitioni factæ paruerint. Quod ſi in concubinatu per annum, cenſuris neglectis, permanſerint, contra eos ab Ordinario ſevere pro qualitate criminis procedatur. Mulieres, ſive conjugatæ, ſive ſolutæ, quæ cum adulteris, ſeu concubinariis publice vivunt, ſi ter admonitæ non paruerint, ab Ordinariis locorum, nullo etiam requirente, ex officio graviter pro modo culpæ puniantur, & extra oppidum, vel Diœceſim, ſi id eiſdem Ordinariis videbitur, invocato, ſi opus fuerit, brachio ſæculari, ejiciantur; aliis pœnis contra adulteros, & concubinarios inflictis in ſuo robore permanentibus.

inf. ſeſſ. 25. c. 14. de ref. Conc. Rom. ſub. Nic. 2. in fin. Conc. Lat. ſub Leon. 10. ſeſ. 9. de ref. curiæ, & aliorum, verſ. Concubinarii. Conc. Tolet. 1. c. 17. c. is, qui 34. Diſt. Conc. Arelaten. 2. c. 3. c. Fraternitatis, 34. Diſt. c. Si concubinæ, de ſent. excom. c. 2. de cohabit. cler. & mul. Eaſdem innovat, & auget Sixtus 5. Bulla ad compeſcendum. 1586.

Caput IX.

Ne Domini temporales, aut magiſtratus quidpiam libertati matrimonii contrarium moliantur.

ITa plerumque temporalium Dominorum, ac Magiſtratuum mentis oculos terreni affectus, atque cupiditates excæcant, ut viros, & mulieres ſub eorum

rum juriſdictione degentes, maxime divites, vel ſpem magnæ hæreditatis habentes, minis, & pœnis adigant cum iis matrimonium invitos contrahere, quos ipſi Domini, vel Magiſtratus illis præſcripſerint. Quare, cum maxime nefarium ſit, matrimonii libertatem violare, & ab eis injurias naſci, a quibus jura expectantur; præcipit ſancta Synodus omnibus, cujuſcumque gradus, dignitatis, & conditionis exiſtant, ſub anathematis pœna, quam ipſo facto incurrant, ne quovis modo directe, vel indirecte, ſubditos ſuos, vel quoſcumque alios cogant, quominus libere matrimonia contrahant.

c. Cum locum c. Requiſivit & c. Gemma, de ſponſ. Conc. Pariſien. 1. c. 6. ca Nullus, 36. q. 2.

Caput X.

Solemnitas nuptiarum certis temporibus prohibetur.

AB adventu Domini noſtri Jeſu Chriſti uſque in diem Epiphaniæ, & a feria quarta Cinerum uſque in octavam Paſchatis incluſive, antiquas ſolemnium nuptiarum prohibitiones diligenter ab omnibus obſervari Sancta Synodus præcipit; in aliis vero temporibus nuptias ſolemniter celebrari permittit; quas Epiſcopi, ut ea, qua decet, modeſtia, & honeſtate fiant, curabunt; ſancta enim res eſt matrimonium, & ſancte tractandum.

Conc. Laodic. c. 52. Conc. Saleguſtadien. c. 3. c. Non oportet, cum tribus ſeq. 33. q. 4. ca. Capellanus, de fer. c. deinde 26. diſt.

Decretum de Reformatione.

Eadem ſacroſancta Synodus, reformationis materiam proſequens, hæc in præſenti Seſſione ſtatuenda decernit.

Caput I.

Norma procedendi ad creationem Epiſcoporum, & Cardinalium.

SI in quibuslibet Eccleſiæ gradibus providenter, ſcienterque curandum eſt, ut in Domini domo nihil ſit inordinatum, nihilque præpoſterum; multo magis elaborandum eſt, ut in electione ejus, qui ſupra omnes gradus conſtituitur, non erretur; nam totius familiæ Domini ſtatus, & ordo nutabit, ſi, quod requiritur in corpore, non inveniatur in capite. Unde, etſi alias ſancta Synodus de promovendis ad Cathedrales, & ſuperiores Eccleſias nonnulla utiliter decrevit; hoc tamen munus hujuſmodi eſſe cenſet, ut, ſi pro rei magni-

c. Miratur, diſt. 61.

Supr. de ref. ſeſſ. 6. c. 1. Seſſ. 7. c. 1. & 3. & ſeſſ. 22. c. 2.

magnitudine expendatur, nunquam ſatis cautum de eo videri poſſit. Itaque ſtatuit, ut, cum primum Eccleſia vacaverit, ſupplicationes, ac preces publice, privatimque habeantur, atque a Capitulo per Civitatem, & Diæceſim indicantur; quibus Clerus, populuſque bonum a Deo paſtorem valeat impetrare. Omnes vero, & ſingulos, qui ad promotionem præficiendorum quodcumque jus, quacumque ratione, a Sede Apoſtol. habent, aut alioquin operam ſuam præſtant, nihil in iis pro præſenti temporum ratione innovando, hortatur, & monet, ut in primis meminerint, nihil ſe ad Dei gloriam, & populorum ſalutem utilius poſſe facere, quam ſi bonos paſtores, & Eccleſiæ gubernandæ idoneos promoveri ſtudeant; eoſque alienis peccatis communicantes mortaliter peccare, niſi quos digniores, & Eccleſiæ magis utiles ipſi judicaverint, non quidem precibus, vel humano affectu, aut ambientium ſuggeſtionibus, ſed eorum exigentibus meritis, præfici diligenter curaverint; & quos ex legitimo matrimonio natos, & vita, ætate, doctrina, atque aliis omnibus qualitatibus præditos ſciant, quæ juxta Sacros Canones, & Tridentinæ hujus Synodi decreta requiruntur. Quoniam vero in ſumendo de prædictis omnibus qualitatibus gravi, idoneoque bonorum, & doctorum virorum teſtimonio, non uniformis ratio ubique ex nationum, populorum, ac morum varietate poteſt adhiberi; mandat Sancta Synodus, ut in provinciali Synodo per Metropolitanum habenda, præſcribatur quibuſque locis, & provinciis propria examinis, ſeu inquiſitionis, aut inſtructionis faciendæ forma, Sanctiſſimi Romani Pontificis arbitrio approbanda, quæ magis eiſdem locis utilis, atque opportuna eſſe videbitur; ita tamen, ut, cum deinde hoc examen, ſeu inquiſitio de perſona promovenda perfecta fuerit, ea in inſtrumentum publicum redacta, cum toto teſtimonio, ac profeſſione fidei ab eo facta, quamprimum ad Sanctiſſimum Romanum Pontificem omnino tranſmittatur; ut ipſe Summus Pontifex, plena totius negotii, ac perſonarum notitia habita, pro gregis Dominici commodo, de illis, ſi idonei per examen,

Conc. Tolet 4. c. 18.

c. cum in cunctis, & c. cum nobis olim, de elect. Conc. Lat. ſub Leone X. de ref. Curiæ in princ. ſeſſ. 9. cum alleg. ſup. ſeſſ. 21. de ref. c. 2. Præſcribitur alia forma in Bulla Greg. 14 anni 1590 quæ incipit Onus.

men, ſeu per inquiſitionem factam reperti fuerint, Eccleſiis poſſit utilius providere. Omnes vero inquiſitiones, informationes, teſtimonia, ac probationes quæcumque de promovendi qualitatibus, & Eccleſiæ ſtatu a quibuſcumque, etiam in Romana Curia habitæ, per Cardinalem, qui relationem facturus erit in Conſiſtorio, & alios tres Cardinales diligenter examinentur, ac relatio ipſa Cardinalis relatoris, & trium Cardinalium ſubſcriptione roboretur, in qua ipſi ſinguli quatuor Cardinales affirment, ſe, adhibita accurata diligentia, inveniſſe promovendos qualitatibus a jure, & ab hac Sancta Synodo requiſitis præditos, ac certo exiſtimare ſub periculo ſalutis æternæ, idoneos eſſe, qui Eccleſiis præficiantur; ita ut, relatione in uno Conſiſtorio facta, quo maturius interea de ipſa inquiſitione cognoſci poſſit, in aliud Conſiſtorium judicium differatur, niſi aliud Beatiſſimo Pontifici videbitur expedire. Ea vero omnia, & ſingula, quæ de Epiſcoporum præficiendorum vita, ætate, doctrina, & cæteris qualitatibus alias in eadem Synodo conſtituta ſunt, decernit eadem etiam in creatione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, etiamſi Diaconi ſint, exigenda; quos ſanctiſſimus Romanus Pontifex ex omnibus Chriſtianitatis nationibus, quantum commode fieri poterit, prout idoneos repererit, aſſumet. Poſtremo eadem Sancta Synodus, tot graviſſimis Eccleſiæ incommodis commota, non poteſt non commemorare, nihil magis Eccleſiæ Dei eſſe neceſſarium, quam ut Beatiſſimus Romanus Pontifex, quam ſolicitudinem univerſæ Eccleſiæ ex muneris ſui officio debet, eam hic potiſſimum impendat, ut lectiſſimos tantum ſibi Cardinales aſciſcat, & bonos maxime, atque idoneos Paſtores ſingulis Eccleſiis præficiat; idque eo magis, quod ovium Chriſti ſanguinem, quæ ex malo negligentium, & ſui officii immemorum Paſtorum regimine peribunt, D. N. Jeſus Chriſtus de manibus ejus ſit requiſiturus.

in dictis locis.

Quid in creatione Cardinalium obſervandum. vide in conſtit. Sixti V. Poſtquam 1586 & Religioſa 1587.

Ezech. 3. 18. Act. 20. c. Eph. 4?. dict. ſup. ſeſſ 6. de ref. c. 1.

Caput II.

Synodi Provinciales quolibet triennio, Diœceſanæ quotannis celebrentur; qui eas cogere, quive illis intereſſe debeant.

c. propter eccleſiaſticas. cum ſeq. 18. diſt. c. ſicut olim de accuſat. Conc. Aurelian. 2. c. 1. inf. c. 21. Conc. Lat. ſub Leone X. ſeſſ. 10. In 2. Lat. ſub Innoc. 3. c. 6. exigebatur, ut ſingulis annis Metropolitanus viſitaret.

PRovincialia Concilia, ſicubi omiſſa ſunt, pro moderandis moribus, corrigendis exceſſibus, controverſiis componendis, aliiſque ex ſacris Canonibus permiſſis, renoventur. Quare Metropolitani per ſeipſos, ſeu illis legitime impeditis, Coepiſcopus antiquior intra annum ad minus a fine præſentis Concilii, & deinde quolibet ſaltem triennio poſt Octavam Paſchæ Reſurrectionis Domini noſtri Jeſu Chriſti, ſeu alio commodiori tempore, pro more Provinciæ, non prætermittat Synodum in provincia ſua cogere; quo Epiſcopi omnes, & alii, qui de jure, vel conſuetudine intereſſe debent, exceptis iis, quibus cum imminenti periculo transfretandum eſſet, convenire omnino teneantur. Nec Epiſcopi comprovinciales prætextu cujuslibet conſuetudinis ad Metropolitanam Eccleſiam in poſterum accedere inviti compellantur. Itidem Epiſcopi, qui nulli Archiepiſcopo ſubjiciuntur, aliquem vicinum Metropolitanum ſemel eligant, in cujus Synodo provinciali cum aliis intereſſe debeant, & quæ ibi ordinata fuerint, obſervent ac obſervari faciant; in reliquis omnibus eorum exemptio, & privilegia ſalva, atque integra maneant: Synodi quoque Diœceſanæ quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias, ceſſante exemptione, intereſſe deberent, nec Capitulis generalibus ſubduntur, accedere teneantur; ratione tamen Parochialium, aut aliarum ſæcularium Eccleſiarum etiam annexarum, debeant ii, qui illarum curam gerunt, quicumque illi ſint, Synodo intereſſe. Quod ſi in his, tam Metropolitani, quam Epiſcopi, & alii ſupraſcripti negligentes fuerint, pœnas ſacris Canonibus ſancitas incurrant.

Conc. Baſil. ſeſſ. 15. Tolet. ſub Sixto IV. cap. 1. Diſt. 18. fere per totam. Conc. Aur. 5. c. 18. Conc. Tarrac. 1. c. 6. Tolet. 11. c. 15. & Baſil. ſeſſ. 8.

Caput III.

Qua ratione viſitatio per Prælatos facienda.

Conc. Tolet. 4. c. 35. c. Epiſcopum 10. q. 1.

PAtriarchæ, Primates, Metropolitani, & Epiſcopi propriam Diœceſim per ſeipſos, aut, ſi legitime impediti fuerint, per ſuum generalem Vicarium, aut Viſitatorem, ſi quotannis totam, propter

ejus

ejus latitudinem, viſitare non poterunt, ſaltem majorem ejus partem, ita tamen, ut tota biennio per ſe, vel Viſitatores ſuos compleatur, viſitare non prætermittant. A Metropolitanis vero, etiam poſt plene viſitatam propriam Diœceſim non viſitentur Cathedrales Eccleſiæ, neque diœceſes ſuorum comprovincialium, niſi cauſa cognita, & probata in Concilio provinciali. Archidiaconi autem, Decani, & alii inferiores, in iis Eccleſiis, ubi hactenus viſitationem exercere legitime conſueverunt, debeant quidem, aſſumpto notario, de conſenſu Epiſcopi deinceps per ſeipſos tantum ibidem viſitare. Viſitatores etiam, a Capitulo deputandi, ubi Capitulum jus viſitandi habet, prius ab Epiſcopo approbentur; ſed non ideo Epiſcopus, vel eo impedito, ejus Viſitator eaſdem Eccleſias ſeorſum ab his viſitare prohibeatur: cui ipſi Archidiaconi, vel alii inferiores viſitationis factæ infra menſem rationem reddere, & depoſitiones teſtium, ac integra acta ei exhibere teneantur; non obſtantibus quacumque conſuetudine, etiam immemorabili, atque exemptionibus, & privilegiis quibuſcumque. Viſitationum autem omnium iſtarum præcipuus ſit ſcopus, ſanam, orthodoxamque doctrinam, expulſis hæreſibus, inducere, bonos mores tueri, pravos corrigere, populum cohortationibus, & admonitionibus ad religionem, pacem, innocentiamque accendere, cætera, prout locus, tempus, & occaſio feret, ex viſitantium prudentia ad fidelium fructum conſtituere. Quæ ut facilius, feliciuſque ſuccedant, monentur prædicti omnes, & ſinguli, ad quos viſitatio ſpectat, ut paterna charitate, Chriſtianoque zelo omnes amplectantur; ideoque modeſto contenti equitatu, famulatuque, ſtudeant, quam celerrime, debita tamen cum diligentia viſitationem ipſam abſolvere. Interimque caveant, ne inutilibus ſumptibus cuiquam graves, oneroſive ſint; neve ipſi, aut quiſquam ſuorum quidquam procurationis cauſa pro viſitatione, etiam teſtamentorum ad pios uſus, præter id, quod ex relictis piis jure debetur, aut alio quovis nomine, nec pecuniam, nec munus, quodcumque ſit, etiam qualitercumque offeratur, accipiant; non obſtante quacumque

c. 1. §. Sane, de cenſi. in 6. c. unic. 85. Diſt.

Conc. Brac. 2. c. 1. & Ticin. verſ. Statuimus etiam, ne Epiſcopi. c. Cavendum, c. Placuit, & c. Inter cætera, 10. q. 3. & c. Cum Apoſtolus de cenſi.

c. Si Epiſcopus, de offic. ord. in 6.

que conſuetudine, etiam immemorabili; exceptis tamen victualibus, quæ ſibi, ac ſuis frugaliter, moderateque pro temporis tantum neceſſitate, & non ultra, erunt miniſtranda. Sit tamen in optione eorum, qui viſitantur, ſi malint ſolvere id, quod erat ab ipſis antea ſolvi, certa pecunia taxata, conſuetum, an vero prædicta victualia ſubminiſtrare; ſalvo item jure conventionum antiquarum cum Monaſteriis, aliiſve piis locis, aut Eccleſiis non Parochialibus inito, quod illæſum permaneat. In iis vero locis, ſeu Provinciis, ubi conſuetudo eſt, ut nec victualia, nec pecunia, nec quidquam aliud a viſitatoribus accipiatur, ſed omnia gratis fiant, ibi id obſervetur. Quod ſi quiſquam (quod abſit) aliquid amplius in ſupradictis caſibus omnibus accipere præſumpſerit; is, præter dupli reſtitutionem, intra menſem faciendam, aliis etiam pœnis juxta conſtitutionem Concil. generalis Lugdunen. quæ incipit, Exigit; nec non & aliis pœnis in Synodo provinciali arbitrio Synodi abſque ulla ſpe veniæ mulctetur. Patroni vero in iis, quæ ad Sacramentorum adminiſtrationem ſpectant, nullatenus ſe præſumant ingerere, neque viſitationi ornamentorum Eccleſiæ, aut bonorum ſtabilium, ſeu fabricarum proventibus immiſceant; niſi quatenus id eis ex inſtitutione, ac fundatione competat: ſed Epiſcopi ipſi hæc faciant, & fabricarum reditus in uſus Eccleſiæ neceſſarios, & utiles, prout ſibi expedire magis viſum fuerit, expendi curent.

Vide infra.

Caput IV.

Conc. Carth. 4. c. 20. & Rhemen. c. 14. in c. Epiſc. nullam 88. Diſt. Sup. ſeſſ. 5. de ref. c. 2. Conc. Arel 4. c. 10. Later. ſub Inn. 3. c. 10. in c. inter cætera de off. ord. Conc.

Prædicationis munus a quibus, & quando obeundum. Eccl. Parochialis ad audiendum verbum Dei adeunda; nullus contradicente Epiſcopo prædicet.

PRædicationis munus, quod Epiſcoporum præcipuum eſt, cupiens ſancta Synodus, quo frequentius poſſit ad fidelium ſalutem exerceri, Canones, alias ſuper hoc editos, ſub fel. rec. Paulo III. aptius præſentium temporum uſui accommodando, mandat, ut in Eccleſia ſua ipſi per ſe, aut, ſi legitime impediti fuerint, per eos, quos ad prædicationis munus aſſument; in aliis autem Eccleſiis per parochos, ſive, iis impeditis, per alios ab Epiſcopo, impenſis

penſis eorum, qui eas præſtare vel tenentur, vel ſolent, deputandos in civitate, aut in quacumque parte Diœceſis cenſebunt expedire, ſaltem omnibus Dominicis, & ſolemnibus diebus feſtis; tempore autem Jejuniorum, Quadrageſimæ, & Adventus Domini quotidie, vel ſaltem tribus in hebdomada diebus, ſi ita oportere duxerint, Sacras Scripturas, Divinamque legem annuntient, & alias, quotieſcumque id opportune fieri poſſe judicaverint. Moneatque Epiſcopus populum diligenter, teneri unumquemque parochiæ ſuæ intereſſe, ubi commode id fieri poteſt, ad audiendum verbum Dei. Nullus autem ſæcularis, ſive regularis, etiam in Eccleſiis ſuorum Ordinum, contradicente Epiſcopo, prædicare præſumat. Iidem etiam ſaltem Dominicis, & aliis feſtivis diebus pueros in ſingulis Parochiis fidei rudimenta, & obedientiam erga Deum, & parentes diligenter ab iis, ad quos ſpectabit, doceri curabunt, &, ſi opus ſit, etiam per cenſuras Eccleſiaſticas compellent, non obſtantibus privilegiis, & conſuetudinibus. In reliquis ea, quæ de prædicationis munere ſub eodem Paulo III. decreta fuerunt, ſuum robur obtineant.

Moguntiacum c. 25. Sup ſeſſ. 5. de ref. c. 2.

4. Carth. c. 24. in c. Sacerdot. de Conſ. diſt. 1. Theodul. Epiſc. Aurel. ep. ad Paroch. in fi.

Vide Bullam Greg. 13. in gratiam Soc. Jeſu, Vigore 1584. vide conſt. Pii 5. Ex debito 1571. quam ampliavit Greg. 13. 30. Octob. 1572.

ſeſſ. 5. c. 2. de ref.

Caput V.

Cauſæ criminales contra Epiſcopos, majores a ſolo Sum. Pont., minores a Concilio Provinciali cognoſcantur.

Cauſæ criminales graviores contra Epiſcopos, etiam hæreſis (quod abſit) quæ depoſitione, aut privatione dignæ ſunt, ab ipſo tantum Summo Romano Pontifice cognoſcantur, & terminentur. Quod ſi ejuſmodi ſit cauſa, quæ neceſſario extra Romanam Curiam ſit committenda, nemini prorſus ea committatur, niſi Metropolitanis, aut Epiſcopis, a Beatiſſimo Papa eligendis. Hæc vero commiſſio & ſpecialis ſit, & manu ipſius Sanctiſſimi Pontificis ſignata: nec unquam plus his tribuat, quam ut ſolam facti inſtructionem ſumant, proceſſumque conficiant; quem ſtatim ad Romanum Pontificem tranſmittant, reſervata eidem Sanctiſſimo ſententia definitiva. Cætera alias ſub fel. rec. Julio III. ſuper his decreta, necnon & conſtitutio ſub Innocentio III.

1. Conc. Sardic. c. 7. c. ad abolendam de hæret.

2. Confirmatur Bulla Pii V. Si de protegendis 1569.

Sup. ſeſſ. 13. de ref. c. 6. 7. 8.

Vide infra. in Concilio generali, quæ incipit: Qualiter, & quando; quam ſancta Synodus in præſenti innovat, ab omnibus obſervetur. Minores vero criminales cauſæ Epiſcoporum in Concilio tantum provinciali cognoſcantur, & terminentur, vel a deputandis per Concilium provinciale.

Caput VI.

Datur Epiſcopis poteſtas circa irregularitatum, & ſuſpenſionum diſpenſationes, & criminum abſolutiones.

Liceat Epiſcopis in irregularitatibus omnibus, & ſuſpenſionibus, ex delicto occulto provenientibus, excepta ea, quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis aliis deductis ad forum contentioſum, diſpenſare, & in quibuſcumque caſibus occultis, etiam Sedi Apoſtolicæ reſervatis, delinquentes quoſcumque ſibi ſubditos, in Diœceſi ſua per ſeipſos, aut Vicarium ad id ſpecialiter deputandum, in foro conſcientiæ gratis abſolvere, impoſita pœnitentia ſalutari. Idem & in hæreſis crimine in eodem foro conſcientiæ eis tantum, non eorum Vicariis ſit permiſſum.

Sup. ſeſſ. 14. c. 7 c. Miror. c. contumaces, 50. d.

4. Conſule Bullam Cœnæ Dom. De quibus ſub Alexandro in Conc. Later. par. 14. conſt. ejus.

Caput VII.

Sacramentorum virtus, antequam populo adminiſtrentur, ab Epiſcopis, & Parochis explicetur; inter miſſarum ſolemnia ſacræ paginæ explanentur.

Ut fidelis populus ad ſuſcipienda Sacramenta majori cum reverentia, atque animi devotione accedat, præcipit ſancta Synodus Epiſcopis omnibus, ut non ſolum, cum hæc per ſeipſos erunt populo adminiſtranda, prius illorum vim, & uſum pro ſuſcipientium captu explicent; ſed etiam idem a ſingulis Parochis pie, prudenterque, etiam lingua vernacula, ſi opus ſit, & commode fieri poterit, ſervari ſtudeant, juxta formam a ſancta Synodo in Catecheſi ſingulis Sacramentis præſcribendam; quam Epiſcopi in vulgarem linguam fideliter verti, atque a Parochis omnibus populo exponi curabunt: necnon ut inter Miſſarum ſolemnia, aut divinorum celebrationem, ſacra eloquia, & ſalutis monita eadem vernacula lingua ſingulis diebus feſtis, vel ſolemnibus explanent, eademque in omnium cordibus, poſt-

15 Sup. ſeſſ. 22. de ſacrif. Miſſæ. c. 8.

poſi-

poſitis inutilibus quæſtionibus, inſerere, atque eos in lege Domini erudire ſtudeant.

Caput VIII.

Publicè peccantes publice pœniteant, ni Epiſcopis aliter videatur. Pœnitentiarius in Cathedralibus inſtituendus.

APoſtolus monet, publice peccantes palam eſſe corripiendos. Quando igitur ab aliquo publice, & in multorum conſpectu crimen commiſſum fuerit, unde alios ſcandalo offenſos, commotoſque fuiſſe non ſit dubitandum, huic condignam pro modo culpæ pœnitentiam publice injungi oportet; ut quos exemplo ſuo ad malos mores provocavit, ſuæ emendationis teſtimonio ad rectam revocet vitam. Epiſcopus tamen publicæ hoc pœnitentiæ genus in aliud ſecretum poterit commutare, quando ita magis judicaverit expedire. In omnibus etiam Cathedralibus Eccleſiis, ubi id commode fieri poterit, Pœnitentiarius aliquis cum unione præbendæ, proxime vacaturæ, ab Epiſcopo inſtituatur, qui Magiſter ſit, vel Doctor, aut Licentiatus in Theologia, vel jure Canonico, & annorum quadraginta, ſeu alias qui aptior pro loci qualitate reperiatur; qui dum confeſſiones in Eccleſia audiet, interim præſens in choro cenſeatur.

1. Tim. 5. c. Sed illud 45. Diſt. c. Si peccaverit. §. Ergo 2. q. 1. & c. 1. de pœn. & rem.

c. Pœnitentes, & c. In capite, cum ſeq. 50. d.

Caput IX.

A quo viſitari debeant Eccleſiæ ſæculares nullius Diœceſis.

QUæ alias ſub fel. rec. Paulo III. & nuper ſub Beatiſſimo Domino noſtro Pio IV. in hoc eodem Concilio de adhibenda ab Ordinariis diligentia in beneficiorum etiam exemptorum viſitatione conſtituta ſunt, eadem etiam in iis Eccleſiis ſæcularibus obſerventur, quæ in nullius Diœceſi eſſe dicuntur; ut ab Epiſcopo, cujus Cathedralis Eccleſia eſt proximior, ſi id conſtet, alioquin ab eo, qui ſemel in Concilio Provinciali a Prælato loci illius electus fuerit, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, viſitentur; non obſtantibus privilegiis, & conſuetudinibus quibuſcumque, etiam immemorabilibus.

Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 4. & ſeſſ. 7. de ref. c. 8. ſeſſ. 21. de ref. c. 8.

Caput X.

Executio viſitationis a ſubditis non ſuſpendatur.

EPiſcopi, ut aptius, quem regunt populum, poſſint in officio, atque obedientia continere, in omnibus iis, quæ ad viſitationem, ac morum correctionem ſubditorum ſuorum ſpectant, jus, & poteſtatem habeant, etiam tanquam Apoſtolicæ Sedis delegati, ea ordinandi, moderandi, puniendi, & exequendi, juxta Canonum ſanctiones, quæ illis ex prudentia ſua pro ſubditorum emendatione, ac Diœceſis ſuæ utilitate neceſſaria videbuntur. Nec in his, ubi de viſitatione, aut de morum correctione agitur, exemptio, aut ulla inhibitio, appellatio, ſeu querela, etiam ad Sedem Apoſtolicam interpoſita, executionem eorum, quæ ab his mandata, decreta, aut judicata fuerint, quoquo modo impediat, aut ſuſpendat.

c. Tranſmiſſam de elect.

Sup. ſeſſ. 13. de ref. c. 1. ſeſſ. 14. de ref. c. 4. & ſeſſ. 22. de ref. c. 1.

Caput XI.

Tituli honorarii, aut privilegia particularia Epiſcoporum juri nihil detrahant. Cap. cum Capella *extra, de privileg. innovatur.*

QUoniam privilegia, & exemptiones, quæ variis titulis pleriſque conceduntur, hodie perturbationem in Epiſcoporum juriſdictione excitare, & exemptis occaſionem laxioris vitæ præbere dignoſcuntur; decernit Sancta Synodus, ut, ſi quando juſtis, gravibus, & fere neceſſariis ſuadentibus cauſis, aliquos honorariis titulis Protonotariatus, Acolythatus, Comitis Palatini, Capellani Regii, aut aliis hujuſmodi in Romana Curia, vel extra, inſignibus decorandos eſſe placuerit; nec non alios, cuicumque monaſterio oblatos, vel quomodocumque addictos, aut ſub nomine ſervientium militiis, ſeu monaſteriis, hoſpitalibus, collegiis, aut quocumque alio titulo aſſumi, nihil ex his privilegiis detractum eſſe Ordinariis intelligatur; quominus ii, quibus ea jam conceſſa ſunt, vel in poſterum concedi contingerit, ipſis Ordinariis, tanquam Apoſt. Sedis delegatis, plene in omnibus, & quoad Capellanos Regios, juxta Conſtit. Innoc. III. quæ incipit Cum Capella, ſubjecti exiſtant; exceptis tamen iis, qui præ-

Sup. ſeſſ. 6. c. 3. de ref. c. Cum & plantare. de privil. & c. Venerabili, de verb. ſign.

Horum facultates, & indulta adhuc reſtringit Pius V. in Bulla. Quamvis, 1568.

Vide infra

prædictis locis, aut militiis actu ſerviunt, & intra eorum ſepta, ac domos reſident, ſubque eorum obedientia vivunt, ſive iis, qui legitime, & ſecundum regulam earumdem militiarum profeſſionem fecerint, de qua Ordinario conſtare debeat; non obſtantibus privilegiis quibuſcumque, etiam Religionis S. Jo. Hieroſolymitani, & aliarum militiarum. Quæ vero privilegia reſidentibus in Curia Romana, vigore Eugenianæ Conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium competere ſolent, ea in iis, qui beneficia Eccleſiaſtica obtinent, ratione prædictorum beneficiorum minime intelligantur; ſed Ordinarii juriſdictioni ſubjecti permaneant; non obſtantibus quibuſcumque inhibitionibus.

[margin: t. Divina de privil. in Extravag. com.]

Caput XII.

Quales eſſe debeant promovendi ad dignitates, & Canonicatus Cathedralium Eccleſiarum: quidve promoti præſtare teneantur.

CUm dignitates in Eccleſiis, præſertim Cathedralibus, ad conſervandam, augendamque eccleſiaſticam diſciplinam fuerint inſtitutæ, ut qui eas obtinerent, pietate præcellerent, aliiſque exemplo eſſent, atque Epiſcopos opere, & officio juvarent, merito qui ad eas vocantur, tales eſſe debent, qui ſuo muneri reſpondere poſſint. Nemo igitur deinceps ad dignitates quaſcumque, quibus animarum cura ſubeſt, promoveatur, niſi qui ſaltem 25. ſuæ ætatis annum attigerit, & in clericali ordine verſatus, doctrina ad ſuum munus exequendum neceſſaria, ac morum integritate commendetur, juxta Conſtitutionem Alexand. III. in Concilio Lateranenſi promulgatam, quæ incipit: Cum in cunctis. Archidiaconi etiam, qui oculi dicuntur Epiſcopi, ſint in omnibus Eccleſiis, ubi fieri poterit, Magiſtri in Theologia, ſeu Doctores, aut Licentiati in jure Canonico; ad cæteras autem dignitates, vel perſonatus, quibus animarum cura nulla ſubeſt, Clerici alioquin idonei, & 22. annis non minores, adſciſcantur. Proviſi etiam de beneficiis quibuſcumque curam animarum habentibus, teneantur a die adeptæ poſſeſſionis, ad minus intra duos menſes, in manibus ipſius Epiſcopi,

[margin: Sup. ſeſſ. 23. cap. 2.]

[margin: Vide infra. Clem. 1. ep. 1. ad Jacobum. Anacletus epiſt. 1. c. Diaconi. 93. diſt. & c. Ad hæc. de off. Archid.]

[margin: Concil. Tol. c.]

pi, vel, eo impedito, coram generali ejus Vicario, ſeu officiali, Orthodoxæ ſuæ fidei publicam facere profeſſionem, & in Romanæ Eccleſiæ obedientia ſe permanſuros ſpondeant, ac jurent. Proviſi autem de Canonicatibus, & dignitatibus in Eccleſiis Cathedralibus, non ſolum coram Epiſcopo, ſeu ejus Officiali, ſed etiam in Capitulo idem facere teneantur: alioquin prædicti omnes proviſi, ut ſupra, fructus non faciant ſuos, nec illis poſſeſſio ſuffragetur. Neminem etiam deinceps ad dignitatem, canonicatum, aut portionem recipiant, niſi qui eo ordine ſacro aut ſit initiatus, quem illa dignitas, præbenda, aut portio requirit, aut in tali ætate, ut infra tempus a jure, & ab hac ſancta Synodo ſtatutum initiari valeat. In omnibus vero Eccleſiis Cathedralibus omnes Canonicatus, ac portiones habeant annexum ordinem Presbyterii, Diaconatus, vel Subdiaconatus. Epiſcopus autem cum conſilio Capituli deſignet, ac diſtribuat, prout viderit expedire, quibus quiſque ordo ex ſacris annexus in poſterum eſſe debeat; ita tamen, ut dimidia ſaltem pars Presbyteri ſint; cæteri vero Diaconi, aut Subdiaconi: ubi vero conſuetudo laudabilior habet, ut plures, vel omnes ſint Presbyteri, omnino obſervetur. Hortatur etiam Sancta Synodus, ut in provinciis, ubi id commode fieri poteſt, dignitates omnes, & ſaltem dimidia pars Canonicatuum in Cathedralibus Eccleſiis, & Collegiatis inſignibus conferantur tantum Magiſtris, vel Doctoribus, aut etiam Licentiatis in Theologia, vel jure Canonico.

Qui præterea ad profeſſionem fidei teneantur, vide in Conſtit. Pii IV. In ſacroſancta.

c. 1. & ſeqq. de æt. & qual. c. Licet canon. & c. Cum ex eo, de elect. in 6. Supra ſeſſ. 7. de ref. c. 12.

Præterea obtinentibus in eiſdem Cathedralibus, aut Collegiatis dignitates, Canonicatus, præbendas, aut portiones, non liceat vigore cujuslibet ſtatuti, aut conſuetudinis ultra tres menſes ab eiſdem eccleſiis quolibet anno abeſſe; ſalvis nihilominus earum eccleſiarum conſtitutionibus, quæ longius ſervitii tempus requirunt; alioquin anno primo privetur unuſquiſque dimidia parte fructuum, quos ratione etiam præbendæ, ac reſidentiæ fecit ſuos: quod ſi iterum eadem fuerit uſus negligentia, privetur omnibus fructibus, quos eodem anno lucratus fuerit: creſcente vero contumacia, contra eos, juxta Sacrorum Canonum Conſtitutiones, procedatur: diſtributiones vero,

Sup. ſeſſ. 23. de ref. cap. 1. c. Ad audientiam de Clericis non reſid.

c. fin. eod. c. licet, de præb.

ro, qui ſtatis horis interfuerint, recipiant: reliqui, quavis colluſione, aut remiſſione excluſa, his careant, juxta Bonifacii VIII. decretum, quod incipit: *Conſuetudinem*; quod Sancta Synodus in uſum revocat., non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, & conſuetudinibus. Omnes vero divina per ſe & non per ſubſtitutos compellantur obire officia, & Epiſcopo celebranti, aut alia Pontificalia exercenti adſiſtere, & inſervire, atque in Choro ad pſallendum inſtituto, hymnis, & Canticis Dei nomen reverenter, diſtincte, devoteque laudare. Veſtitu inſuper decenti, tam in Eccleſia, quam extra aſſidue utantur, ab illicitiſque venationibus, aucupiis, choreis, tabernis, luſibuſque abſtineant; atque ea morum integritate polleant, ut merito Eccleſiæ Senatus dici poſſit.

Cætera, quę ad debitum in divinis officiis regimen ſpectant, deque congrua in his canendi, ſeu modulandi ratione, de certa lege in choro conveniendi, & permanendi, ſimulque de omnibus Eccleſiæ miniſtris, quæ neceſſaria erunt, & ſi qua hujuſmodi, Synodus provincialis, pro cujuſque Provinciæ utilitate, & moribus, certam cuique formulam præſcribet. Interea vero Epiſcopus non minus, quam cum duobus Canonicis, quorum unus ab Epiſcopo, alter a Capitulo eligatur, in iis, quæ expedire videbuntur, poterit providere.

Vide infra.

Supra ſeſſ. 22. c. 4 de ref. c. Licet, & c. Extirpandæ. §. Qui vero, de præb. c. Quia nonnulli, de cler. non reſid. Conc. Tur. 3. c. 8. Conc. Agathen. can. 55. c. Epiſcopum. 34. diſt. tot. tit. de vit. & hon. cler. extr. in 6. & in Clem. c. 1. de cler. ven. & Clem. Gravi, de cel. Miſſ.

Caput XIII.

Quomodo tenuioribus Eccleſiis Cathedralibus, & Parochiis conſulendum. Parochiæ certis finibus diſtinguendæ.

Quoniam pleręque Cathedrales Eccleſiæ tam tenuis reditus ſunt, & anguſtæ, ut Epiſcopali dignitati nullo modo reſpondeant, neque Eccleſiarum neceſſitati ſufficiant, examinet Concilium provinciale, vocatis iis, quorum intereſt, & diligenter expendat, quas propter anguſtias, tenuitatemque vicinis unire, vel novis proventibus augere expediat; confectaque de præmiſſis inſtrumenta ad ſummum Romanum Pontificem mittat; quibus inſtructus Summus Pontifex ex prudentia ſua, prout expedire judicaverit, aut tenues invicem uniat, aut aliqua acceſſione ex fructibus augeat. Interim vero, donec prædicta

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 6. & 7. & ſeſſ. 14. de ref. c. 9. & Inf. cap. 15.

c. unio, 10. q. 3. c. Et temporis, cum ſeq. 16. q. 1.

dicta effectum ſortiantur, hujuſmodi Epiſcopis, qui fructuum ſubventione pro Diœceſis ſuæ tenuitate indigent, poterit de beneficiis aliquibus, dum tamen curata non ſint, nec dignitates, ſeu Canonicatus, & præbendæ, nec Monaſteria, in quibus viget regularis obſervantia, vel quæ Capitulis generalibus, & certis Viſitatoribus ſubduntur, a Summo Romano Pontifice provideri. In Parochialibus etiam Eccleſiis, quarum fructus æque adeo exigui ſunt, ut debitis nequeant oneribus ſatisfacere, curabit Epiſcopus, ſi per beneficiorum unionem, non tamen regularium, id fieri non poſſit, ut primitiarum, vel decimarum aſſignatione, aut per Parochianorum ſymbola, ac collectas, aut qua commodiori ei videbitur ratione, tantum redigatur, quod pro Rectoris, aut Parochiæ neceſſitate decenter ſufficiat. In unionibus vero quibuslibet, ſeu ex ſupradictis, ſeu aliis cauſis faciendis Eccleſiæ Parochiales Monaſteriis quibuſcumque, aut Abbatiis, ſeu dignitatibus, ſive præbendis Eccleſiæ Cathedralis, vel collegiatæ, ſive aliis beneficiis ſimplicibus, aut hoſpitalibus militiiſve non uniantur; & quæ unitæ ſunt, revideantur ab Ordinariis, juxta alias decretum in eadem Synodo, ſub fel. rec. Paulo III. quod etiam in unitis ab eo tempore citra æque obſervetur; non obſtantibus in iis quibuſcumque verborum formis, quæ hic pro ſufficienter expreſſis habeantur. Ad hæc in poſterum omnes hæ Cathedrales Eccleſiæ, quarum reditus ſummam ducatorum 1000. & Parochiales, quæ ſummam ducatorum 100. ſecundum verum annuum valorem non excedunt, nullis penſionibus, aut reſervationibus fructuum graventur. In iis quoque Civitatibus, ac locis, ubi Parochiales Eccleſiæ certos non habent fines, nec earum Rectores proprium populum, quem regant, ſed promiſcue petentibus Sacramenta adminiſtrant; mandat Sancta Synodus Epiſcopis, pro tutiori animarum eis commiſſarum ſalute, ut, diſtincto populo in certas, propriaſque parochias, unicuique ſuum perpetuum, peculiaremque Parochum aſſignent, qui eas cognoſcere valeat, & a quo ſolo licite Sacramenta ſuſcipiant; aut alio utiliori modo, prout loci qualitas exegerit, provideant. Idemque in

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 6.

c. 1. 13. q. 1. c. plures, 16 q. 1. c. 1. de paroch. & ſup. ſeſſ. 24 de ref. c. 5.

in iis Civitatibus, ac locis, ubi nullæ ſunt parochiales, quamprimum fieri curent; non obſtantibus quibuſcumque privilegiis, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput XIV.

Ne quis admittatur ad poſſeſſionem beneficii, aut diſtributionum, tum de fructuum diſtributione in uſus non pios non convertenda.

IN pluribus Eccleſiis, tam Cathedralibus, quam Collegiatis, & Parochialibus, ex earum conſtitutionibus, aut ex prava conſuetudine obſervari intelligitur, ut in electione, præſentatione, nominatione, inſtitutione, confirmatione, collatione, vel alia proviſione, ſive admiſſione ad poſſeſſionem alicujus Cathedralis Eccleſiæ, vel beneficii, canonicatuum, aut præbendarum, vel partem proventuum, ſeu ad diſtributiones quotidianas, certæ conditiones, ſeu deductiones ex fructibus, ſolutiones, promiſſiones, compenſationeſve illicitæ, aut etiam, quæ in aliquibus Eccleſiis dicuntur Turnorum lucra, interponantur; hæc cum ſancta Synodus deteſtetur, mandat Epiſcopis, ut quæcumque hujuſmodi in uſus pios non convertuntur, atque ingreſſus eos, qui ſimoniacæ labis, aut ſordidæ avaritiæ ſuſpicionem habent, fieri non permittant; ipſique diligenter de eorum Conſtitutionibus, ſive conſuetudinibus ſuper prædictis cognoſcant; & illis tantum, quas ut laudabiles probaverint, exceptis, reliquas ut pravas, ac ſcandaloſas, rejiciant, & aboleant; eos vero, qui adverſus hæc, in preſenti decreto comprehenſa, quavis ratione commiſerint, pœnis contra ſimoniacos editis, ſacris Canonibus, & variis Sum. Pontificum Conſtitutionibus, quas omnes innovat, teneri decernit: non obſtantibus quibuſcumque ſtatutis, Conſtitutionibus, & Conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam Apoſtolica auctoritate confirmatis; de quarum ſubreptione, obreptione, & intentionis defectu, Epiſcopus, tanquam Apoſtolicæ Sedis delegatus, cognoſcere poſſit.

Confirmatur Bulla Pii V. Durum, 1570, novis pœnis adjectis.

1. q. 1. fere per totam. Conc. Tolet 8. can. 3. c. Cum ſuper, de conſ. toto tit. Extrav. de ſimon. & c. Sicut, 1. ext. de ſimon.

Ca-

Caput XV.

Ratio augendi tenues præbendas, Eccleſiarum Cathedralium, & inſignium Collegiatarum.

Sup. c. 13. IN Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis inſignibus, ubi frequentes, adeoque tenues ſunt præbendæ ſimul cum diſtributionibus quotidianis, ut ſuſtinendo decenti Canonicorum gradui pro loci, & (Sup. ſeſſ. 5. de ref. cap. 1.) perſonarum qualitate non ſufficiant, liceat Epiſcopis cum conſenſu Capituli, vel aliquot ſimplicia beneficia, non tamen regularia, iis unire; vel, ſi hac ratione provideri non poſſit, aliquibus ex iis ſuppreſſis, cum patronorum conſenſu, ſi de jure patronatus laicorum ſint, quarum fructus, & proventus reliquarum præbendarum diſtributionibus quotidianis aplicentur, eas ad pauciorem numerum reducere; ita tamen, ut tot ſuperſint, quæ divino cultui celebrando, ac dignitati Eccleſiæ commode valeant reſpondere; non obſtantibus quibuſcumque (c. in eccleſia, de inſtit.) Conſtitutionibus, & privilegiis, aut quacumque reſervatione generali, vel ſpeciali, aut affectione; neque prædictæ uniones, aut ſuppreſſiones tolli, ſeu impediri poſſint ex quibuſcumque proviſionibus, etiam vigore reſignationis, aut quibuſvis aliis derogationibus, vel ſuſpenſionibus.

Caput XVI.

Quid muneris incumbat Capitulo, ſede vacante.

CApitulum, Sede vacante, ubi fructuum percipiendorum ei munus incumbit, Œconomum unum, vel plures fideles, ac diligentes decernat, qui rerum Eccleſiaſticarum, & proventuum curam gerant, quorum rationem ei, ad quem pertinebit, ſint reddituri. (Conc. Chalc. Actione 16. c. 25. in fi. Conc. Vormat. c. 76.) Item Officialem, ſeu Vicarium infra octo dies poſt mortem Epiſcopi conſtituere, vel exiſtentem confirmare omnino teneatur, qui ſaltem in jure Canonico ſit Doctor, vel Licentiatus, vel alias, quantum fieri poterit, idoneus: ſi ſecus factum fuerit, ad Metropolitanum deputatio hujuſmodi devolvatur: &, ſi Eccleſia ipſa Metropolitana fuerit, aut exempta, Capitulumque, ut præfertur, negligens fuerit, tunc antiquior Epiſcopus ex ſuffraganeis in Metropolitana, & propinquior Epiſcopus in exempta Œconomum, & Vicarium idoneos poſſit conſtituere. (c. Non liceat, in 3. 12. q. 2. & c. fi. de ſupp. negl. Præl. in 6.)

Epiſ-

Epiſcopus vero ad eamdem Eccleſiam vacantem promotus ex iis, quæ ad eum ſpectant, ab eiſdem Œconomo, Vicario, & aliis quibuſcumque officialibus, & adminiſtratoribus, qui, Sede vacante, fuerunt a Capitulo, vel ab aliis in ejus locum conſtituti, etiamſi fuerint ex eodem Capitulo, rationem exigat officiorum, juriſdictionis, adminiſtrationis, aut cujuſcumque eorum muneris; poſſitque eos punire, qui in eorum officio, ſeu adminiſtratione deliquerint: etiamſi prædicti officiales, redditis rationibus, a Capitulo, vel a deputatis ab eodem, abſolutionem, aut liberationem obtinuerint. Eidem quoque Epiſcopo teneatur Capitulum de ſcripturis ad Eccleſiam pertinentibus, ſi quæ ad Capitulum pervenerunt, rationem reddere.

Caput XVII.

Beneficiorum collationi, & plurium retentioni modus ſtatuitur.

CUm Eccleſiaſticus Ordo pervertatur, quando unus plurium officia occupat Clericorum, ſancte ſacris Canonibus cautum fuit, neminem oportere in duabus Eccleſiis conſcribi. Verum quoniam multi improbæ cupiditatis affectu ſeipſos, non Deum decipientes, ea, quæ bene conſtituta ſunt, variis artibus eludere, & plura ſimul beneficia obtinere non erubeſcunt; ſancta Synodus debitam regendis Eccleſiis diſciplinam reſtituere cupiens, præſenti decreto, quod in quibuſcumque perſonis, quocumque titulo, etiam ſi Cardinalatus honore fulgeant, mandat obſervari, ſtatuit, ut in poſterum unum tantum beneficium Eccleſiaſticum ſingulis conferatur. Quod quidem ſi ad vitam ejus, cui confertur, honeſte ſuſtentandam non ſufficiat, liceat nihilominus aliud ſimplex ſufficiens, dummodo utrumque perſonalem reſidentiam non requirat, eidem conferri. Hæcque non modo ad Cathedrales Eccleſias, ſed etiam ad alia omnia beneficia, tam ſæcularia, quam regularia quæcumque, etiam commendata, pertineant, cujuſcumque tituli, ac qualitatis exiſtant. Illi vero, qui in præſenti plures Parochiales Eccleſias, aut unam Cathedralem, & aliam Parochialem obtinent, cogantur omnino, quibuſcumque diſpenſationibus, ac

Conc. 1. Nic. c. 15. & 16. Antioch. c. 3. Arelat 1. c. 2. & 22. & Milev. c. 15. c. Quia in tantum, c. Ad hæc, c. Cum non ignores, c. Referente, & c. de multa, de præb. cap. Unio, §. Sed & hoc 10. q. 3. 21. q. 1. per totam. c. Quia nonnulli, de cler. non reſid. cum alleg. ſup. ſeſſ. 7. de ref. c. 2.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 4. c. de multa, de præb.

ac unionibus ad vitam non obſtantibus, una tantum Parochiali, vel ſola Cathedrali retenta, alias Parochiales infra ſpatium ſex menſium dimittere: alioquin tam Parochiales, quam beneficia omnia, quæ obtinent, ipſo jure vacare cenſeantur, ac tanquam vacantia libere aliis idoneis conferantur; nec ipſi antea illa obtinentes, tuta conſcientia, fructus poſt dictum tempus retineant. Optat autem ſancta Synodus, ut reſignantium neceſſitatibus commoda aliqua ratione, prout ſummo Pontifici videbitur, provideatur.

c. Execrabilis §. Qui vero in Extrav. comm. de præb.

Caput XVIII.

Eccleſia Parochiali vacante, deputandus ab Epiſcopo Vicarius, donec illi provideatur de Parocho, Nominati ad Parochiales, qua forma, & a quibus examinari debeant.

Lege Bullam Pii V. in conferendis 1568.

EXpedit maxime animarum ſaluti, a dignis, atque idoneis Parochis gubernari; id ut diligentius, ac rectius perficiatur, ſtatuit S. Synodus, ut cum Parochialis Eccleſiæ vacatio, etiamſi cura Eccleſiæ vel Epiſcopo incumbere dicatur, & per unum, vel plures adminiſtretur, etiam in Eccleſiis patrimonialibus, ſeu receptivis nuncupatis, in quibus conſuevit Epiſcopus uni, vel pluribus curam animarum dare, quos omnes ad infraſcriptum examen teneri mandat, per obitum, vel reſignationem, etiam in Curia, ſeu aliter quomodocumque contigerit, etiamſi ipſa Parochialis Eccleſia reſervata, vel affecta fuerit generaliter, vel ſpecialiter, etiam vigore indulti, ſeu privilegii in favorem S. Romanæ Eccleſiæ Cardinalium, ſeu Abbatum, vel Capitulorum, debeat Epiſcopus ſtatim, habita notitia vacationis Eccleſiæ, (ſi opus fuerit) idoneum in ea Vicarium, cum congrua, ejus arbitrio, fructuum portionis aſſignatione, conſtituere, qui onera ipſius Eccleſiæ ſuſtineat, donec ei de Rectore provideatur. Porro Epiſcopus, & qui jus patronatus habet, intra decem dies, vel aliud tempus ab Epiſcopo præſcribendum, idoneos aliquot Clericos ad regendam Eccleſiam coram deputandis examinatoribus nominet. Liberum ſit tamen etiam aliis, qui aliquos ad id aptos noverint, eorum nomina deferre, ut poſ-

Sup. ſeſſ. 7. de ref. c. 13.

ſit poſtea de cujuslibet ætate, moribus, & ſufficientia fieri diligens inquiſitio. Et, ſi Epiſcopo, aut Synodo Provinciali pro regionis more videbitur magis expedire, per edictum etiam publicum vocentur, qui volent examinari. Tranſacto conſtituto tempore, omnes, qui deſcripti fuerint, examinentur ab Epiſcopo, ſive, eo impedito, ab ejus Vicario generali, atque ab aliis examinatoribus non paucioribus, quam tribus; quorum votis, ſi pares, aut ſingulares fuerint, accedere poſſit Epiſcopus, vel Vicarius, quibus magis videbitur. Examinatores autem ſingulis annis in Diœceſana Synodo ab Epiſcopo, vel ejus Vicario ad minus ſex proponantur, qui Synodo ſatisfaciant, & ab ea probentur; advenienteque vacatione cujuslibet Eccleſiæ, tres ex illis eligat Epiſcopus, qui cum eo examen perficiant; indeque ſuccedente alia vacatione, aut eoſdem, aut alios tres, quos maluerit, ex prædictis illis ſex eligat. Sint vero hi examinatores Magiſtri, ſeu Doctores, aut Licentiati in Theologia, aut jure Canonico, vel alii Clerici, ſeu Regulares, etiam ex Ordine Mendicantium, aut etiam ſæculares, qui ad id videbuntur magis idonei: jurentque omnes ad ſancta Dei Euangelia, ſe, quacumque humana affectione poſtpoſita, fideliter munus executuros: caveantque, ne quidquam prorſus occaſione hujus examinis, nec ante, nec poſt accipiant: alioquin ſimoniæ vitium tam ipſi, quam alii dantes incurrant; a qua abſolvi nequeant, niſi dimiſſis beneficiis, quæ quomodocumque etiam antea obtinebant: & ad alia in poſterum inhabiles reddantur. Et de his omnibus non ſolum coram Deo, ſed etiam in Synodo provinciali (ſi opus erit) rationem reddere teneantur, a qua ſi quid contra officium eos fecilſe compertum fuerit, graviter ejus arbitrio puniri poſſint. Peracto deinde examine renuntientur quotcumque ab iis idonei judicati fuerint ætate, moribus, doctrina, prudentia, & aliis rebus ad vacantem Eccleſiam gubernandam opportunis; ex hiſque Epiſcopus eum eligat, quem cæteris magis idoneum judicaverit; atque illi, & non alteri, collatio Eccleſiæ ab eo fiat, ad quem ſpectabit eam conferre. Si vero juriſpatronatus eccleſiaſtici erit,

Inf. ſeſſ. ult. de ref. c. 9.

c. Quando 24. diſt.

c. Eam te, de æt. & qual.

inf. ſeſſ. 25. c. 9. de ref.

erit, ac inſtitutio ad Epiſcopum, & non ad alium pertineat, is, quem patronus digniorem inter probatos ab examinatoribus judicabit, Epiſcopo præſentare teneatur, ut ab eo inſtituatur. Cum vero Inſtitutio ab alio, quam ab Epiſcopo, erit facienda, tunc Epiſcopus ſolus ex dignis eligat digniorem, quem patronus ei præſentet, ad quem inſtitutio ſpectat. Quod ſi juriſpatronatus laicorum fuerit, debeat, qui a patrono præſentatus erit, ab eiſdem deputatis, ut ſupra, examinari, & non, niſi idoneus repertus fuerit, admitti. In omnibuſque ſupradictis caſibus non cuiquam alteri, quam uni ex prædictis examinatis, & ab examinatoribus approbatis, juxta ſupradictam regulam, de Eccleſia provideatur; nec prædictorum examinatorum relationem, quominus executionem habeat, ulla devolutio, aut appellatio, etiam ad Sedem Apoſtolicam, ſive ejuſdem Sedis Legatos, aut Vicelegatos, aut Nuntios, ſeu Epiſcopos, aut Metropolitanos, Primates, vel Patriarchas interpoſita, impediat, aut ſuſpendat; alioquin Vicarius, quem Eccleſiæ vacanti antea Epiſcopus arbitrio ſuo ad tempus deputavit, vel forſan poſtea deputabit, ab ejus Eccleſiæ cuſtodia, & adminiſtratione non amoveatur, donec aut eidem, aut alteri, qui probatus, & electus fuerit, ut ſupra, ſit proviſum: alias proviſiones omnes, ſeu inſtitutiones, præter ſupradictam formam factæ, ſubreptitiæ eſſe cenſeantur; non obſtantibus huic decreto exemptionibus, indultis, privilegiis, præventionibus, affectionibus, novis proviſionibus, indultis conceſſis quibuſcumque Univerſitatibus, etiam ad certam ſummam, & aliis impedimentis quibuſcumque. Si tamen adeo exigui reditus dictæ parochiales fuerint, ut totius hujus examinationis operam non ferant; aut nemo ſit, qui ſe examini quærat ſubjicere; aut ob apertas factiones, ſeu diſſidia, quæ in aliquibus locis reperiuntur, facile graviores rixæ, ac tumultus poſſint excitari, poterit Ordinarius, ſi pro ſua conſcientia cum deputatorum conſilio ita expedire arbitrabitur, hac forma omiſſa, privatum aliud examen, cæteris tamen, ut ſupra, ſervatis, adhibere. Licebit etiam Synodo provinciali, ſi qua in ſupradictis circa

exa-

Sup. ſeſſ. 14. de Ref. c. 13.

c. illud, & c. Relatum de juræpat.

Sup. ſeſſ. 7. c. 13. de ref.

examinationis formam addenda, remittendave eſſe cenſuerit, providere.

Caput XIX.

Mandata de providendo, expectativa, & alia id genus antiquantur.

DEcernit ſancta Synodus, mandata de providendo, & gratias, quæ expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, Univerſitatibus, Senatibus, & aliis ſingularibus perſonis, etiam ſub nomine indulti, aut ad certam ſummam, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus conceſſis cuiquam uti licere. Sed nec reſervationes mentales, nec aliæ quæcumque gratiæ ad vacatura, nec indulta ad alienas Eccleſias, vel monaſteria, alicui, etiam ex ſanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinalibus, concedantur, & hactenus conceſſa abrogata eſſe cenſeantur.

Inf. ſeſſ. 25. c. 9. de ref.

c. 2. de conceſ. præb. & c. præbenda, eod. in 6.

Caput XX.

Ratio tractandi cauſas ad forum Eccleſiaſticum pertinentes praſcribitur.

CAuſæ omnes ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentes, etiamſi beneficiales ſint, in prima inſtantia coram Ordinariis locorum dumtaxat cognoſcantur, atque omnino, ſaltem infra biennium a die motæ litis, termineutur; alioquin poſt id ſpatium liberum ſit partibus, vel alteri illarum, judices Superiores, alias tamen competentes, adire, qui cauſam in eo ſtatu, quo fuerit, aſſumant, & quamprimum terminari curent; nec antea aliis committantur, nec avocentur, neque appellationes ab eiſdem interpoſitæ, per Superiores quoſcumque recipiantur, eorumve commiſſio, aut inhibitio fiat, niſi a definitiva, vel a definitivæ vim habente, & cujus gravamen per appellationem a definitiva reparari nequeat. Ab his excipiantur cauſæ, quæ juxta Canonicas ſanctiones apud Sedem Apoſtolicam ſunt tractandæ; vel quas ex urgenti, rationabilique cauſa judicaverit ſummus Romanus Pontifex per ſpeciale reſcriptum Signaturæ Sanctitatis ſuæ, manu propria ſubſcribendum, committere, aut avocare.

Declaratur Bulla Gregor. XIII. ad Romani 1574. Quid porro ad cauſarum expeditionem ſtatuerit Clemens VII. vide in ejus Conſt. Litium 1592.

inf. ſeſſ. ult. de ref. c. 10. in fi.

c. Præceptis. 12. diſt. c. Nec licuit. 17. diſt. c. Majores, de bab. Vigilius Papa in epiſt. ad Eleutherum in fi. & Pelagius II. in 1. epiſt. circa fi. Conc. Sardic. c. 3. & 4.

Ad hæc cauſæ matrimoniales, & criminales non Decani, Archidiaconi, aut aliorum inferiorum judicio, etiam viſitando, ſed Epiſcopi tantum examini, &

& juriſdictioni relinquantur ; etiamſi in præſenti inter Epiſcopum ; & decanum, ſeu Archidiaconum, aut alios inferiores ſuper cauſarum iſtarum cognitione lis aliqua in quacumque inſtantia pendeat ; coram quo, ſi pars vere paupertatem probaverit, non cogatur extra provinciam, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia in eadem cauſa matrimoniali litigare; niſi pars altera & alimenta, & expenſas litis velit ſubminiſtrare. Legati quoque etiam de Latere, Nuntii, Gubernatores Eccleſiaſtici, aut alii quarumcumque facultatum vigore, non ſolum Epiſcopos in prædictis cauſis impedire, aut aliquo modo eorum juriſdictionem iis præripere, aut turbare non præſumant ; ſed nec etiam contra Clericos, aliaſve perſonas Eccleſiaſticas, niſi Epiſcopo prius requiſito, eoque negligente, procedant : alias eorum proceſſus, ordinationeſve nullius momenti ſint, atque ad damni ſatisfactionem partibus illati teneantur.

c. Placuit, 2. q. 6. & de appellat. fere per totum.

Præterea, ſi quis in caſibus a jure permiſſis appellaverit, aut de aliquo gravamine conqueſtus fuerit ; ſeu alias ob lapſum biennii, de quo ſupra, ad alium judicem recurrerit ; teneatur acta omnia, coram Epiſcopo geſta, ad judicem appellationis expenſis ſuis transferre, eodem tamen Epiſcopo prius admonito, ut, ſi quid ei pro cauſæ inſtructione videbitur, poſſit judici appellationis ſignificare. Quod ſi appellatus compareat, cogatur tunc is quoque actorum, quæ translata ſunt, expenſas proportione ſua, ſi illis uti voluerit, ſubire : niſi aliter ex loci conſuetudine ſervetur, ut ſcilicet ad appellantem integrum hoc onus pertineat. Porro ipſam actorum copiam teneatur Notarius, congrua mercede accepta, appellanti quanto citius, & ad minus intra menſem, exhibere. Qui Notarius, ſi in differenda exhibitione fraudem fecerit, ab officii adminiſtratione arbitrio Ordinarii ſuſpendatur ; & ad dupli pœnam quanti ea lis fuerit, inter appellantem, & pauperes loci diſtribuendam compellatur. Judex vero, ſi & ipſe impedimenti hujus conſcius, participeſve fuerit, aliterve obſtiterit, ne appellanti integre acta intra tempus traderentur, ad eamdem dupli pœnam, prout ſupra, teneatur ; non obſtantibus, quoad omnia ſupraſcripta, pri-

vi-

vilegiis, indultis, concordiis, quæ ſuos tantum teneant auctores, & aliis quibuſcumque conſuetudinibus.

Caput XXI.

Declaratur ex certis verbis ſupra poſitis non immutari ſolitam rationem tractandi negotia in generalibus Conciliis.

CUpiens ſancta Synodus, ut ex decretis ab ea editis nulla unquam futuris temporibus dubitandi occaſio oriatur, verba illa poſita in decreto publicato Seſſ. I. ſub Beatiſſ. D. N. Pio IV. videlicet: Quæ proponentibus Legatis, ac Præſidentibus, ad horum temporum levandas calamitates, ſedandas de religione controverſias, coercendas linguas doloſas, depravatorum morum abuſus corrigendos Eccleſiæ veram, & Chriſtianam pacem conciliandam, apta, & idonea ipſi ſanctæ Synodo videbuntur, explicando declarat, mentis ſuæ non fuiſſe, ut ex prædictis verbis ſollita ratio tractandi negotia in generalibus Conciliis ulla ex parte immutaretur, neque novi quidquam, præter id, quod a ſacris Canonibus, vel generalium Synodorum forma hactenus ſtatutum eſt, cuiquam adderetur, vel detraheretur. Supra ſeſſ. 17.

Indictio futuræ Seſſionis.

INſuper eadem ſacroſancta Synodus proximam futuram Seſſionem feria V. poſt Conceptionem B. M. Virg. quæ erit dies nona menſis Decemb. proxime venturi, habendam eſſe ſtatuit, & decernit, cum poteſtate etiam abbreviandi; in qua Seſſione tractabitur de ſexto nunc in eam dilato capite, & de reliquis reformationis capitibus jam exhibitis, deque aliis ad eam pertinentibus. Si vero opportunum videbitur, & tempus patietur, poterit etiam de nonnullis dogmatibus tractari, prout ſuo tempore in Congregationibus proponentur.

Abbreviata eſt dies Seſſionis

SESSIO XXV.

Quæ eſt IX. & ultima, ſub Pio IV. Pont. Max.

Cœpta die tertia, abſoluta die quarta Decembris 1563.

Decretum de Purgatorio.

CUm Catholica Eccleſia, Spiritu ſancto edocta, ex Sacris litteris, & antiqua Patrum tra-

 di-

ditione, in Sacris Conciliis, & noviſſime in hac œcumenica Synodo docuerit, Purgatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis, potiſſimum vero acceptabili altaris ſacrificio juvari; præcipit S. Synodus Epiſcopis, ut ſanam de Purgatorio doctrinam, a ſanctis Patribus, & Sacris Conciliis traditam, a Chriſtifidelibus credi, teneri, doceri, & ubique prædicari, diligenter ſtudeant. Apud rudem vero plebem difficiliores, ac ſubtiliores quæſtiones, quæque ad ædificationem non faciunt, & ex quibus plerumque nulla fit pietatis acceſſio, a popularibus concionibus ſecludantur. Incerta item, vel quæ ſpecie falſi laborant, evulgari, ac tractari non permittant. Ea vero, quæ ad curioſitatem quamdam, aut ſuperſtitionem ſpectant, vel turpe lucrum ſapiunt, tanquam ſcandala, & fidelium offendicula prohibeant. Curent autem Epiſcopi, ut fidelium vivorum ſuffragia, Miſſarum ſcilicet ſacrificia, orationes, eleemoſynæ, aliaque pietatis opera, quæ a fidelibus pro aliis fidelibus defunctis fieri conſueverunt, ſecundum Eccleſiæ inſtituta pie, & devote fiant, & quæ pro illis ex teſtatorum fundationibus, vel alia ratione debentur, non perfunctorie, ſed a ſacerdotibus, & Eccleſiæ miniſtris, & aliis, qui hoc præſtare tenentur, diligenter, & accurate perſolvantur.

Sup. ſeſſ. 6. c. 30. & ſeſſ. 22. c. 2. & Can. 3.

c. Qualis, & ſeq. diſt. 25. Conc. Flor. ſeſſ. ult. in fin.

1. Tim. 1.

Conc. Later. ſub Leone X

Inf. cap. 4. de ref.

De invocatione, veneratione, & Reliquiis Sanctorum, & ſacris Imaginibus.

MAndat S. Synodus omnibus Epiſcopis, & cæteris docendi munus, curamque ſuſtinentibus, ut juxta Catholicæ, & Apoſtolicæ Eccleſiæ uſum, a primævis Chriſtianæ religionis temporibus receptum, ſanctorumque Patrum conſenſionem, & Sacrorum Conciliorum decreta, in primis de Sanctorum interceſſione, invocatione, Reliquiarum honore, & legitimo imaginum uſu fideles diligenter inſtruant; docentes eos, Sanctos una cum Chriſto regnantes, orationes ſuas pro hominibus Deo offerre; bonum, atque utile eſſe ſuppliciter eos invocare, & ob beneficia impetranda a Deo per filium ejus Jeſum Chriſtum, Dominum noſtrum, qui ſolus noſter Redemptor, & Salvator eſt, ad eorum orationes, opem,

86. Diſt. in princ. c. Multa, ead. diſt.

Sup. ſeſſ. 22. c. 1. de ſacrific. Miſſæ.

opem, auxiliumque confugere; illos vero, qui negant, Sanctos æterna felicitate in cœlo fruentes invocandos eſſe, aut qui aſſerunt, vel illos pro hominibus non orare, vel eorum, ut pro nobis etiam ſingulis orent, invocationem eſſe idololatriam, vel pugnare cum verbo Dei, adverſarique honori unius mediatoris Dei, & hominum Jeſu Chriſti, vel ſtultum eſſe, in cœlo regnantibus voce, vel mente ſupplicare, impie ſentire. Sanctorum quoque martyrum, & aliorum cum Chriſto viventium ſancta corpora, quæ viva membra fuerunt Chriſti, & templum Spiritus ſancti, ab ipſo ad æternam vitam ſuſcitanda, & glorificanda, a fidelibus veneranda eſſe: per quæ multa beneficia a Deo hominibus præſtantur: ita ut aſſirmantes, Sanctorum Reliquiis venerationem, atque honorem non deberi; vel eas, aliaque ſacra monumenta a fidelibus inutiliter honorari; atque eorum opis impetrandæ cauſa Sanctorum memorias fruſtra frequentari, omnino damnandi ſint, prout jam pridem eos damnavit, & nunc etiam damnat Eccleſia. Imagines porro Chriſti, Deiparæ Virginis, & aliorum Sanctorum, in templis præſertim habendas, & retinendas, eiſque debitum honorem, & venerationem impertiendam, non quod credatur ineſſe aliqua in iis divinitas, vel virtus, propter quam ſint colendæ; vel quod ab eis ſit aliquid petendum; vel quod fiducia in imaginibus ſit figenda, veluti olim fiebat a Gentibus, quæ in idolis ſpem ſuam collocabant: ſed quoniam honos, qui eis exhibetur, refertur ad prototypa, quæ illæ repræſentant; ita ut per imagines, quas oſculamur, & coram quibus caput aperimus, & procumbimus, Chriſtum adoremus, & Sanctos, quorum illæ ſimilitudinem gerunt, veneremur; id quod Conciliorum, præſertim vero ſecundæ Nicænæ Synodi decretis contra imaginum oppugnatores eſt ſancitum.

1. Tim. 2.

1. Cor. 3. & 6.

Hieronymus adverſus Vigilantium.

Conc. Nic. 2. cap. 6.

Pſal. 134.

Conc. Nic. 2. Act. 3. 4. & 6.

Illud vero diligenter doceant Epiſcopi, per Hiſtorias myſteriorum noſtræ redemptionis, picturis, vel aliis ſimilitudinibus expreſſas, erudiri, & confirmari populum in articulis Fidei commemorandis, & aſſidue recolendis; tum vero ex omnibus ſacris imaginibus magnum fructum percipi, non ſolum quia ad-

monetur populus beneficiorum, & munerum, quæ a Chriſto ſibi collata ſunt; ſed etiam, quia Dei per ſanctos miracula, & ſalutaria exempla oculis fidelium ſubjiciuntur, ut pro iis Deo gratias agant, ad ſanctorumque imitationem vitam, moreſque ſuos componant, excitenturque ad adorandum, ac diligendum Deum, & ad pietatem colendam. Si quis autem his decretis contraria docuerit, aut ſenſerit; anathema ſit. In has autem ſanctas, & ſalutares obſervationes ſi qui abuſus irrepſerint, eos prorſus aboleri S. Synodus vehementer cupit; ita ut nullæ falſi dogmatis imagines, & rudibus periculoſi erroris occaſionem præbentes ſtatuantur. Quod ſi aliquando hiſtorias, & narrationes S. Scripturæ, cum id indoctæ plebi expediet, exprimi, & figurari contigerit, doceatur populus, non propterea divinitatem figurari, quaſi corporeis oculis conſpici, vel

c. ult. de reliq. & ven. Sanct.

coloribus, aut figuris exprimi poſſit. Omnis porro ſuperſtitio in Sanctorum invocatione, Reliquiarum veneratione, & imaginum ſacro uſu tollatur; omnis turpis quæſtus eliminetur; omnis denique laſcivia vitetur, ita ut procaci venuſtate imagines non pingantur, nec ornentur; & Sanctorum celebratione, ac Reliquiarum viſitatione homines ad comeſ-

c. 1. diſt. 44. & c. Religioſa, de Conſt. diſt. 3.

ſationes, atque ebrietates non abutantur, quaſi feſti dies in honorem Sanctorum per luxum, ac laſciviam agantur. Poſtremo tanta circa hæc diligentia, & cura ab Epiſcopis adhibeatur, ut nihil inordinatum, aut præpoſtere, & tumultuarie accommodatum, nihil profanum, nihilque inhoneſtum appareat;

* Pſal. 92.

cum domum Dei deceat ſanctitudo. Hæc ut fidelius obſerventur, ſtatuit S. Synodus, nemini licere ullo in loco, vel Eccleſia, etiam quomodolibet

&c. Decet, de immun. Eccl. in 6.

exempta, ullam inſolitam ponere, vel ponendam curare imaginem, niſi ab Epiſcopo approbata fuerit; nulla etiam admittenda eſſe nova miracula,

Epitome Conſtitut. Caroli Magni. tit. de pace, c. 17. c. Audivimus, de rel. & ven. Sanctorum, c. fin. eod.

nec novas Reliquias recipiendas, niſi eodem recognoſcente, & approbante Epiſcopo: qui ſimul atque de iis aliquid compertum habuerit, adhibitis in conſilium Theologis, & aliis piis viris, ea faciat, quæ veritati, & pietati conſentanea judicaverit. Quod ſi aliquis dubius, aut difficilis abuſus ſit extirpan-

pandus, vel omnino aliqua de iis rebus gravior quæſtio incidat, Epiſcopus, antequam controverſiam dirimat, Metropolitani, & comprovincialium Epiſcoporum in Concilio provinciali ſententiam expectet: ita tamen, ut nihil inconſulto ſanctiſſ. Rom. Pont. novum, aut in Eccleſia hactenus inuſitatum decernatur.

De Regularibus, & Monialibus.

Eadem Sacroſancta Synodus reformationem proſequens, ea, quæ ſequuntur, ſtatuenda eſſe cenſuit.

Conſule Bull. Gregorii XV. Inſcrutabili, 1622.

Caput I.

Regulares omnes ad regula, quam profeſſi ſunt, præſcriptum vitam inſtituant; id ut fiat, Superiores ſedulo curent.

QUoniam non ignorat S. Synodus, quantum ex Monaſteriis pie inſtitutis, & recte adminiſtratis in Eccleſia Dei ſplendoris, atque utilitatis oriatur, neceſſarium eſſe cenſuit, quo facilius, ac maturius, ubi collapſa eſt, vetus, & Regularis diſciplina, inſtauretur, & conſtantius, ubi conſervata eſt, perſeveret, præcipere, prout hoc decreto præcipit, ut omnes Regulares, tam viri, quam mulieres, ad Regulæ, quam profeſſi ſunt, præſcriptum vitam inſtituant, & componant; atque in primis, quæ ad ſuæ profeſſionis perfectionem, ut obedientiæ, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quæ alia ſunt alicujus Regulæ, & Ordinis peculiaria vota, & præcepta, ad eorum reſpective eſſentiam, nec non ad communem vitam, victum, & veſtitum conſervanda pertinentia, fideliter obſervent; omniſque cura, & diligentia a Superioribus adhibeatur tam in Capitulis Generalibus, & Provincialibus, quam in eorum viſitationibus, quæ ſuis temporibus facere non prætermittant, ut ab illis non recedatur: cum compertum ſit, ab eis non poſſe ea, quæ ad ſubſtantiam Regularis vitæ pertinent, relaxari. Si enim illa, quæ baſes ſunt, & fundamenta totius Regularis diſciplinæ, exacte non fuerint conſervata, totum corruat ædificium neceſſe eſt.

Clem. Exivi, §. Cum igitur in primis, de verb. ſign.

c. Cum ad Monaſterium in fi. de ſtatu monach.

c. cum Paulus 1. q. 1.

Caput II.

Proprietas Regularibus omnino prohibetur.

NEmini igitur Regularium, tam virorum, quam mulierum, liceat bona immobilia, vel

mobilia, cujuſcumque qualitatis fuerint; etiam quovis modo ab eis acquiſita tanquam propria, aut etiam nomine Conventus poſſidere, vel tenere; ſed ſtatim ea Superiori tradantur, Conventuique incorporentur. Nec deinceps liceat Superioribus bona ſtabilia alicui Regulari concedere, etiam ad uſumfructum, vel uſum, adminiſtrationem, aut commendam. Adminiſtratio autem bonorum Monaſteriorum, ſeu Conventuum ad ſolos, officiales eorumdem, ad nutum Superiorum amovibiles, pertineat: Mobilium vero uſum ita Superiores permittant, ut eorum ſupellex ſtatui pauperratis, quam profeſſi ſunt, conveniat; nihilque ſuperflui in ea ſit; nihil etiam, quod ſit neceſſarium, eis denegetur. Quod ſi quis aliter quidquam tenere deprehenſus, aut convictus fuerit, is biennio activa, & paſſiva voce privatus ſit: atque etiam juxta ſuæ Regulæ, & Ordinis conſtitutiones puniatur.

c. 2. & c. Cum ad monaſter. de ſtatu mon. c. Cui portio, c. non dicatis, & c. Expedit. 12. q. 1. Conc. Mogunt. ſub Leone 4. c. 14.

Caput III.

Omnia monaſteria, quæ hic non prohibentur, poſſunt poſſidere bona immobilia. Numerus perſonarum in illis pro modo facultatum, aut eleemoſynarum conſtituendus. Nulla ſine licentia Epiſcopi erigenda.

Concedit ſancta Synodus omnibus Monaſteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, & Mendicantium, exceptis domibus Fratrum S. Franciſci, Capuccinorum, & eorum, qui Minorum de obſervantia vocantur, etiam quibus aut ex conſtitutionibus ſuis erat prohibitum, aut ex privilegio Apoſtolico non erat conceſſum, ut deinceps bona immobilia eis poſſidere liceat. Quod ſi aliqua loca ex prædictis, quibus auctoritate Apoſt. ſimilia bona poſſidere permiſſum erat, eis ſpoliata ſint, eadem omnia illis reſtituenda eſſe decernit. In prædictis autem Monaſteriis, & domibus tam virorum, quam mulierum, bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus, is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſervetur, qui vel ex reditibus propriis Monaſteriorum, vel ex conſuetis eleemoſynis commode poſſit ſuſtentari; nec de cætero ſimilia loca erigantur ſine Epiſcopi, in cujus Diœceſi erigenda ſunt, licentia prius obtenta.

c. Exiit, qui ſeminat, §. Porro, de verſig. in 6. Conc. Arel. 4. c. 8. c. 1. & c. Auctoritate, de inſtitut. c. Quoniam, ut ait, de vit. & hon. cler. c. un. §. Sane ut hoc, de ſtatu regul. in 6. Vide conſt. Pii V. circa 1566. Vide Conſt. Clem. 8. Quoniam 1603.

Caput IV.

Regularis ſine ſuperioris licentia nec ſe obſequio alterius loci, aut perſonæ ſubjiciat, nec a conventu recedat. Abſens ſtudiorum cauſa in Conventibus commoretur.

PRohibet S. Synodus, ne quis Regularis, ſine ſui Superioris licentia, prædicationis, vel lectionis, aut cujuſvis pii operis prætextu, ſubjiciat ſe obſequio alicujus Prælati, Principis, vel Univerſitatis, vel Communitatis, aut alterius cujuſcumque perſonæ, ſeu loci, neque ei aliquod privilegium, aut facultas, ab aliis ſuper iis obtenta, ſuffragetur. Quod ſi contrafecerit, tanquam inobediens arbitrio Superioris puniatur. Nec liceat Regularibus a ſuis Conventibus recedere, etiam prætextu ad Superiores ſuos accedendi; niſi ab eiſdem miſſi, aut vocati fuerint. Qui vero ſine prædicto mandato, in ſcriptis obtento, repertus fuerit, ab Ordinariis locorum, tanquam deſertor ſui inſtituti, puniatur. Illi autem, qui ſtudiorum cauſa ad Univerſitates mittuntur, in Conventibus tantum habitent; alioquin ab Ordinariis contra eos procedatur.

c. Quanto, de off. Ord. Clem. Ne in agro, §. Quia vero, de ſtat. mon. & c. Non magnopere, ne cler. vel monach. c. Placuit, & c. Monachi in 2. 16. q. 1.

Caput V.

Clauſura monialium, præſertim quæ extra urbes agunt, providetur.

BOnifacii VIII. Conſtitutionem, quæ incipit: Periculoſo, renovans S. Synodus, univerſis Epiſcopis, ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ, præcipit, ut in omnibus Monaſteriis ſibi ſubjectis ordinaria, in aliis vero Sedis Apoſtolicæ auctoritate, clauſuram Sanctimonialium, ubi violata fuerit, diligenter reſtitui, & ubi inviolata eſt, conſervari maxime procurent: inobedientes, atque contradictores per cenſuras eccleſiaſticas, aliaſque pœnas, quacumque appellatione poſtpoſita, compeſcentes, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſæcularis; quod auxilium ut præbeatur, omnes Chriſtianos Principes hortatur Sancta Synodus, & ſub excommunicationis pœna ipſo facto incurrenda, omnibus Magiſtratibus ſæcularibus injungit. Nemini autem Sanctimonialium liceat poſt profeſſionem exi-

Vide infra.

Vide Conſt. Pii 5. circa 1566. & Decori, 1569. Greg. 13. Deo ſacris 1572. Ubi gratiæ, 1575. & Dubiis 1581.

Conc. Cabilonenſ. 2. 57. & 62.

exire a Monaſterio, etiam ad breve tempus, quocumque prætextu, niſi ex aliqua legitima cauſa, ab Epiſcopo approbanda; indultis quibuſcumque, & privilegiis non obſtantibus. Ingredi autem intra ſepta monaſterii nemini liceat, cujuſcumque generis, aut conditionis, ſexus, vel ætatis fuerit, ſine Epiſcopi, vel ſuperioris licentia, in ſcriptis obtenta, ſub excommunicationis pœna, ipſo facto incurrenda. Dare autem tantum Epiſcopus, vel Superior licentiam debet in caſibus neceſſariis; neque alius ullo modo poſſit, etiam vigore cujuſcumque facultatis, vel indulti hactenus conceſſi, vel in poſterum concedendi. Et quia Monaſteria Sanctimonialium extra mœnia urbis, vel oppidi conſtituta, malorum hominum prædæ, & aliis facinoribus ſine ulla ſæpe cuſtodia ſunt expoſita: curent Epiſcopi, & alii Superiores, ſi ita videbitur expedire, ut Sanctimoniales ex iis ad nova, vel antiqua monaſteria intra urbes, vel oppida frequentia reducantur, invocato etiam auxilio, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis. Impedientes vero, vel non obedientes, per cenſuras eccleſiaſticas parere compellant.

Con. Maguſ. 1. c. 2. Arel. 4. c. 7. Cabil. 2. c. 63. & Hiſpal. 2. c. 11. c. Definimus, & ſeq. 18. q. 2.

Caput VI.

Ratio eligendi ſuperiores.

IN electione Superiorum quorumcumque, Abbatum temporalium, & aliorum Officialium, ac Generalium, & Abbatiſſarum, atque aliarum Præpoſitarum, quo omnia recte, & ſine ulla fraude fiant, in primis S. Synodus diſtricte præcipit, omnes ſupradictos eligi debere per vota ſecreta, ita ut ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. Nec in poſterum liceat, Provinciales, aut Abbates, Priores, aut alios quoſcumque Titulares ad effectum electionis faciendæ conſtituere, aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. Si vero contra hujus decreti conſtitutionem aliquis electus fuerit, electio irrita ſit, & is, qui ad hunc effectum ſe in Provincialem, Abbatem, aut Priorem creari permiſerit, deinceps ad omnia Officia in religione obtinenda, inhabilis exiſtat, facultateſque ſuper his conceſſæ eo ipſo abrogatæ cenſeantur; &, ſi in poſterum aliæ concedantur, tanquam ſubreptitiæ habeantur.

Ca-

Caput VII.

Quæ & quomodo in Abbatiſſas, & quocumque nomine præfectas eligendæ; duobus monaſteriis nulla præficiatur.

ABbatiſſa, & Prioriſſa, & quocumque alio nomine Præfecta, vel Præpoſita appelletur, eligatur non minor annis 40. & quæ 8. annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in eodem Monaſterio, ex alio ejuſdem Ordinis eligi poſſit. Si hoc etiam incommodum Superiori, qui electioni præeſt, videatur, ex iis, quæ in eodem monaſterio annum trigeſimum exceſſerint, & quinque ſaltem annis poſt profeſſionem recte vixerint Epiſcopo, vel alio Superiore conſentiente, eligatur. Duobus vero monaſteriis nulla præficiatur; &, ſi qua duo, vel plura quocumque modo obtinet, cogatur, uno excepto, intra ſex menſes cætera reſignare; poſt id vero tempus niſi reſignaverit, omnia ipſo jure vacent. Is vero, qui electioni præeſt, Epiſcopus, ſive alius ſuperior, clauſtra Monaſterii non ingrediatur; ſed ante cancellorum feneſtellam vota ſingularum audiat, vel accipiat. In reliquis ſerventur ſingulorum Ordinum, vel Monaſteriorum Conſtitutiones.

Conc. Agath. c. 19. c. Juvenculas, & ſeq. 20. q. 1.

c. Indemnitatibus, de elect. in 6.

Con. Agath. c. 57. Epaun. c. 9. & Cabilon. c. 12. c. ult. 20. q. ult. c. Unum 21. q. 1.

Caput VIII.

Regimen monaſteriorum non habentium ordinarios regulares viſitatores quomodo inſtituendum.

MOnaſteria omnia, quæ generalibus Capitulis, aut Epiſcopis non ſubſunt, nec ſuos habent ordinarios regulares Viſitatores, ſed ſub immediata Sedis Apoſtolicæ protectione, ac directione regi conſueverunt, teneantur infra annum a fine præſentis Concilii, & deinde quolibet triennio ſeſe in congregationes redigere, juxta formam Conſtitutionis Innocentii III. in Concilio generali, quæ incipit: In ſingulis: ibique certas regulares perſonas deputare, quæ de modo, & ordine, de prædictis congregationibus erigendis, ac ſtatutis in eis exequendis deliberent, & ſtatuant. Quod ſi in his negligentes fuerint, liceat Metropolitano, in cujus Provincia prædicta Monaſteria ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegato, eos pro prædictis cauſis convocare.

Vide infr.

care. Quod ſi infra limites unius Provinciæ non ſit ſufficiens talium Monaſteriorum numerus ad erigendam Congregationem, poſſint duarum, vel trium Provinciarum Monaſteria unam facere Congregationem. Ipſis autem Congregationibus conſtitutis, illarum generalia Capitula, & ab illis electi Præſides, vel Viſitatores eamdem habeant auctoritatem in ſuæ Congregationis Monaſteria, ac Regulares in eis commorantes, quam alii Præſides, ac Viſitatores in cæteris habent Ordinibus; teneanturque ſuæ Congregationis Monaſteria frequenter viſitare, & illorum reformationi incumbere, & ea obſervare, quæ in ſacris Canonibus, & in hoc ſacro Concilio ſunt decreta. Quod ſi etiam, Metropolitano inſtante, prædicta exequi non curaverint, Epiſcopis, in quorum Diœceſibus loca prædicta ſita ſunt, tanquam Sedis Apoſtolicæ delegatis ſubdantur.

Toto tit. de ſtat. reg. in 6. & Clem. c. Exiit, de verb. ſig. in 6. & Clem. Exivi, cod.

Caput IX.

Monaſteria Monialium immediate ſubjecta ſedi Apoſt. ab Epiſcopo regantur; alia vero a deputatis in Capitulis generalibus, vel aliis Regularibus.

Monaſteria Sanctimonialium, ſanctæ Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecta, etiam ſub nomine Capitulorum S. Petri, vel S. Joannis, vel alias quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis, tanquam dictæ Sedis delegatis, gubernentur, non obſtantibus quibuſcumque; quæ vero a deputatis in Capitulis Generalibus, vel ab aliis Regularibus reguntur, ſub eorum cura, & cuſtodia relinquantur.

c. Cognovimus 18. q. 2.

Caput X.

Moniales unoquoque menſe confiteantur, & communicent; de Confeſſario extraordinario iis ab Epiſcopo provideatur. Apud illas extra publicam Eccleſiam Euchariſtia non conſervetur.

Attendant diligenter Epiſcopi, & cæteri Superiores Monaſteriorum Sanctimonialium, ut in Conſtitutionibus earum admoneantur Sanctimoniales, ut ſaltem ſemel ſingulis menſibus confeſſionem peccatorum faciant, & Sacroſanctam Euchariſtiam ſuſcipiant; ut eo ſe ſalutari præſidio muniant ad omnes oppugnationes Dæmonis fortiter ſuperandas. Præter ordinarium autem Confeſſorem alius ex-

Clem. ne in agro, §. Sane, de ſtat. mon.

extraordinarius ab Epiſcopo, & aliis Superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium Confeſſiones audire debeat. Quod vero Sanctiſſimum Chriſti corpus intra chorum, vel ſepta monaſterii, & non in publica Eccleſia conſervetur, prohibet ſancta Synodus; non obſtante quocumque indulto, aut privilegio.

Caput XI.

In monaſteriis, quibus imminet cura perſonarum ſaecularium, præter eas, quæ ſunt de illorum familia, viſitet Epiſcopus, & eidem cura præficiendas examinet, certis exceptis.

IN Monaſteriis, ſeu domibus virorum, ſeu mulierum, quibus imminet animarum cura perſonarum ſæcularium, præter eas, quæ ſunt de illorum Monaſteriorum, ſeu locorum familia, perſonæ tam regulares, quam ſæculares hujuſmodi curam exercentes, ſubſint immediate in iis, quæ ad dictam curam, & Sacramentorum adminiſtrationem pertinent, juriſdictioni, viſitationi, & correctioni Epiſcopi, in cujus Diœceſi ſunt ſita; nec ibi aliqui, etiam ad nutum amovibiles, deputentur, niſi de ejuſdem conſenſu, ac prævio examine, per eum, aut ejus Vicarium faciendo, excepto Monaſterio Cluniacenſi cum ſuis limitibus, & exceptis etiam iis Monaſteriis, ſeu locis, in quibus Abbates Generales, aut Capita Ordinum ſedem ordinariam principalem habent, atque aliis Monaſteriis, ſeu domibus, in quibus Abbates, aut alii Regularium Superiores juriſdictionem Epiſcopalem, & temporalem in Parochos, & Parochianos exercent; ſalvo tamen eorum Epiſcoporum jure, qui majorem in prædicta loca, vel perſonas juriſdictionem exercent.

c. Qui religioſis, 18. q. 2.

Caput XII.

Conformentur Regulares ſæcularibus in obſervatione cenſurarum Epiſcopalium, & feſtorum diœceſis.

CEnſuræ, & interdicta, nedum a Sede Apoſtolica emanata, ſed etiam ab Ordinariis promulgata, mandante Epiſcopo, a Regularibus in eorum Eccleſiis publicentur, atque ſerventur. Dies etiam feſti, quos in Diœceſi ſua ſervandos idem Epiſcopus præceperit, ab exemptis omnibus, etiam Regularibus, ſerventur.

Clem. 1. de ſent. exc. c. de iis, 12. Diſt. vide Conſt. Pii 5. Cum primum, 1566.

Ca-

Caput XIII.

Controverſias de præcedentia e veſtigio componat Epiſcopus. Exempti non in ſtrictiori clauſura viventes ad ſupplicationes publicas accedere compellantur.

Vide Bullam Pii 5. 1568. Divina, & Greg. 13. 1588. Exposcit.

Controverſias omnes de præcedentia, quæ perſæpe maximo cum ſcandalo oriuntur inter eccleſiaſticas perſonas, tam ſæculares, quam regulares, cum in Proceſſionibus publicis, tum in iis, quæ fiunt in tumulandis defunctorum corporibus, & in deferenda umbella, & aliis ſimilibus, Epiſcopus, amota omni appellatione, & non obſtantibus quibuſcumque, componat. Exempti autem omnes, tam clerici ſæculares, quam regulares quicumque, etiam monachi, ad publicas Proceſſiones vocati, accedere compellantur, iis tantum exceptis, qui in ſtrictiori clauſura perpetuo vivunt.

Caput XIV.

Regulari publice delinquenti pœna a quo irroganda.

Super hujus decreti executione extat Conſt. Clem. 8. Suſcepti muneris, 1596. c. ſi. 8. ſi vero de ſtat. mon.

Regularis non ſubditus Epiſcopo, qui intra clauſtra monaſterii degit, & extra ea ita notorie deliquerit, ut populo ſcandalo ſit, Epiſcopo inſtante, a ſuo Superiore intra tempus ab Epiſcopo præfigendum ſevere puniatur, ac de punitione Epiſcopum certiorem faciat: ſin minus, a ſuo Superiore officio privetur, & delinquens ab Epiſcopo puniri poſſit.

Caput XV.

Profeſſio non fiat niſi anno probationis exacto, & decimo ſexto ætatis completo.

c. Gonſaldus 17. q. 2. c. Ad Apoſtol. de Regul. & c. Non ſolum eod. in 6. c. Ad noſtram. c. Cum virum, & c. Poſtulaſt. de Regular. & c. 1. eod. in 6.

In quacumque religione tam virorum, quam mulierum, profeſſio non fiat ante decimum ſextum annum expletum: nec qui minore tempore, quam per annum, poſt ſuſceptum habitum, in probatione ſteterit, ad profeſſionem admittatur. Profeſſio autem antea facta ſit nulla, nullamque inducat obligationem ad alicujus Regulæ, vel Religionis, vel Ordinis obſervationem, aut ad alios quoſcumque effectus.

Ca-

Caput XVI.

Renuntiatio, aut obligatio facta ante duos menſes proximos profeſſioni ſit nulla. Finita probatione novitii aut profiteantur, aut ejiciantur. In pio Societatis Jeſu inſtituto nihil innovatur. Cavetur, ne quid ex bonis novitii Monaſterio tribuatur ante profeſſionem.

NUlla quoque renuntiatio, aut obligatio antea facta etiam cum juramento, vel in favorem cujuſcumque cauſæ piæ, valeat, niſi cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii, fiat intra duos menſes proximos ante profeſſionem: ac non alias intelligatur effectum ſuum ſortiri, niſi ſecuta profeſſione: aliter vero facta, etiamſi cum hujus favoris expreſſa renuntiatione, etiam jurata, ſit irrita, & nullius effectus. Finito tempore novitiatus, Superiores novitios, quos habiles invenerit, ad profitendum admittant, aut e monaſterio eos ejiciant. Per hæc tamen ſancta Synodus non intendit aliquid innovare, aut prohibere; quin Religio Clericorum Societatis Jeſu, juxta pium eorum inſtitutum, a Sancta Sede Apoſtolica approbatum, Domino, & ejus Eccleſiæ inſervire poſſit; ſed neque ante profeſſionem, excepto victu, & veſtitu, novitii, vel novitiæ illius temporis, quo in probatione eſt, quocumque prætextu, a parentibus, vel propinquis, aut curatoribus ejus monaſterio aliquid ex bonis ejuſdem tribuatur, ne hac occaſione diſcedere nequeat, quod totam, vel majorem partem ſubſtantiæ ſuæ monaſterium poſſideat, nec facile, ſi diſceſſerit, id recuperare poſſit: quin potius præcipit ſancta Synodus ſub anathematis pœna dantibus, & recipientibus, ne hoc ullo modo fiat; & ut abeuntibus ante profeſſionem omnia reſtituantur, quæ ſua erant; quod ut recte fiat, Epiſcopus etiam per cenſuras eccleſiaſticas, ſi opus fuerit, compellat.

c. Cum cauſam in ſ. de elect.

Vide Conſt. Gregorii 13. Aſcendente Domino 1584. vide Bullam Pauli 3. Regimini, 1540. & Julii 3. Expoſcit. 1550.

c. Si quis. 17. q. 2.

Caput XVII.

Puella major 12. annis, ſi habitum regularem ſuſcipere voluerit, exploretur ab Ordinario; iterumque ante profeſſionem.

LIbertati profeſſionis virginum Deo dicandarum proſpiciens ſancta Synodus, ſtatuit, atque de-

c. Cum virum, de Regularib.

decernit, ut, ſi puella, quæ habitum regularem ſuſcipere voluerit, major duodecim annis ſit, non ante eum ſuſcipiat, nec poſtea ipſa, vel alia profeſ-

c. illud 10. q. 1. ſionem emittat, quam exploraverit Epiſcopus, vel eo abſente, vel impedito, ejus Vicarius, aut aliquis eorum ſumptibus ab eis deputatus, virginis voluntatem

c. Nullum, de regul. diligenter, an coacta, an ſeducta ſit, an ſciat, quid agat: & ſi voluntas ejus pia, ac libera cognita fuerit, habueritque conditiones requiſitas juxta monaſterii illius, & Ordinis regulam, nec non monaſterium fuerit idoneum, libere ei profiteri liceat; cujus profeſſionis tempus ne Epiſcopus ignoret, teneatur Præfecta monaſterio eum ante menſem certiorem facere. Quod ſi Præfecta certiorem Epiſcopum non fecerit, quamdiu Epiſcopo videbitur, ab officio ſuſpenſa ſit.

Caput XVIII.

Ne quis, præterquam in caſibus a jure expreſſis, cogat mulierem ad ingrediendum Monaſterium, aut ingredi volentem prohibeat. Pœnitentium, ſeu Convertitarum conſtitutiones ſerventur.

ANathemati S. Synodus ſubjicit omnes, & ſingulas perſonas, cujuſcumque qualitatis, vel conditionis fuerint, tam clericos, quam laicos ſæculares, vel regulares, atque etiam qualibet dignitate fulgentes, ſi quomodocumque coegerint aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem invitam, præterquam in

c. Significavit, & c. Gaudeamus de converſ. conjug. caſibus in jure expreſſis, ad ingrediendum Monaſterium, vel ad ſuſcipiendum habitum cujuſcumque Religionis, vel ad emittendam profeſſionem; quique conſilium, auxilium, vel favorem dederint; quique ſcientes, eam non ſponte ingredi Monaſterium, aut habitum ſuſcipere, aut profeſſionem emittere, quoquo modo eidem actui vel præſentiam, vel conſenſum, vel auctoritatem interpoſuerint. Similj quoque anathemati ſu-

Conc. Tol. 3. c. 10. c. Puella, 20. q. 2. c. ult. 32. q. 2. bjicit eos, qui ſanctam virginum, vel aliarum mulierum voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi, quoquo modo ſine juſta cauſa impedierint; eaque omnia, & ſingula, quæ ante profeſſionem, vel in ipſa profeſſione fieri oportet, ſerventur non ſolum

in

in Monaſteriis ſubjectis Epiſcopo, ſed & in aliis quibuſcumque. Ab his tamen excipiuntur mulieres, quæ Pœnitentes, aut Convertitæ appellantur, in quibus Conſtitutiones earum ſerventur. Conc. Tol. 4. c. 54. in fin.

Caput XIX.

Quomodò in Cauſis deficientium a Religione procedendum.

QUicumque Regularis prætendat, ſe per vim, & metum ingreſſum eſſe Religionem, aut etiam dicat, ante ætatem debitam profeſſum fuiſſe, aut quid ſimile, velitque habitum dimittere quacumque de cauſa, aut etiam cum habitu diſcedere ſine licentia Superiorum, non audiatur, niſi intra quinquennium tantum a die profeſſionis, & tunc non aliter, niſi cauſas, quas prætenderit, deduxerit coram Superiore ſuo, & Ordinario. Quod ſi antea habitum ſponte dimiſerit, nullatenus ad allegandam quamcumque cauſam admittatur, ſed ad Monaſterium redire cogatur, & tanquam apoſtata puniatur; interim vero nullo privilegio ſuæ Religionis juvetur. Nemo etiam Regularis cujuſcumque facultatis vigore transferatur ad laxiorem religionem; nec detur licentia cuiquam Regulari occulte habitum ferendi ſuæ religionis. c. Puellæ 20. q. 1. c. Cum virum de Reg. Conc. Arel. 1. c. ult. & Arel. 2. c. 25. Sup. ſeſſ. 14. c. 11. de refor.

Caput XX.

Superiores Ordinum Epiſcopis non ſubjecti inferiora monaſteria viſitent, ac corrigant, etiam commendata.

ABbates, qui ſunt Ordinum Capita, ac cæteri prædictorum Ordinum Superiores, Epiſcopis non ſubjecti, quibus eſt in alia inferiora Monaſteria, Prioratuſve legitima juriſdictio, eadem illa ſibi ſubdita Monaſteria, & Prioratus, ſuo quiſque loco, atque ordine, ex officio viſitent, etiamſi commendata exiſtant. Quæ cum Ordinum ſuorum Capitibus ſubſint, declarat ſancta Synodus, in iis, quæ alias de viſitatione Monaſteriorum commendatorum definita ſunt, non eſſe comprehenſa: teneanturque, quicumque prædictorum Ordinum Monaſteriis præſunt, prædictos Viſitatores recipere, & illorum ordinationes exequi. Ipſa quoque Monaſteria, quæ ſunt Ordinum Capita, juxta Sanctæ Sup. ſeſſ. 21. de ref. cap. 8.

 Sedis

Sedis Apoſtolicæ, & cujuſque Ordinis conſtitutiones viſitentur. Et quamdiu durabunt hujuſmodi commendæ, Priores clauſtrales, aut in Prioratibus conventum habentibus, Subpriores, qui correctiones, & ſpirituale regimen exercent, a Capitulis Generalibus, vel ipſorum Ordinum Viſitatoribus inſtituantur. In cæteris omnibus præfatorum Ordinum privilegia, & facultates, quæ ipſorum perſonas, loca, & jura concernunt, firma ſint, & illæſa.

Caput XXI.

Monaſteria Regularibus conferantur. Ordinum capita nemini in poſterum commendentur.

Conc. Lat. ſub Leone X. ſeſſ. 9. de ref. Curiæ.

CUm pleraque monaſteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Præpoſituræ, ex mala eorum, quibus commiſſa fuerunt, adminiſtratione non levia paſſa fuerint tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus detrimenta, cupit ſancta Synodus ea ad congruam monaſticæ vitæ diſciplinam omnino revocare. Verum adeo dura, difficiliſque eſt præſentium temporum conditio, ut nec ſtatim omnibus, nec commune ubique, quod optaret, remedium poſſit adhiberi. Ut tamen nihil prætermittat, unde prædictis ſalubriter aliquando provideri poſſit, primum quidem confidit, Sanctiſſimum Romanum Pontificem pro ſua pietate, & prudentia curaturum, quantum hæc tempora ferre poſſe viderit, ut iis, quæ nunc commendata reperiuntur, & quæ ſuos conventus habent, regulares perſonæ, ejuſdem Ordinis expreſſe profeſſæ, & quæ gregi præire, & præeſſe poſſint, præficiantur; quæ vero in poſterum vacabunt, non niſi regularibus ſpectatæ virtutis & ſanctitatis conferantur. Quoad ea vero monaſteria, quæ Capita ſunt, ac Primates Ordinum, ſive Abbatiæ, ſive Prioratus, filiæ illorum Capitum nuncupantur, teneantur illi, qui in præſenti ea in commendam obtinent, niſi ſit eis de regulari ſucceſſore proviſum, infra ſex menſes religionem illorum Ordinum propriam ſolemniter profiteri, aut iis cedere; alias commendæ prædictæ ipſo jure vacare cenſeantur. Ne autem in prædictis omnibus, & ſingulis fraus aliqua adhiberi poſſit, mandat ſancta Synodus, ut in proviſionibus dictorum monaſteriorum qualitas

Sup. Seſſ. 14. c. 10. de ref. Clem. un. de ſup. neg. Præl.

tas ſingulorum nominatim exprimatur; aliterque facta proviſio ſubreptitia eſſe cenſeatur, nullaque ſubſequenti poſſeſſione, etiam triennali, adjuvetur.

Caput XXII.

Prædicta de Reformatione Regularium nullâ mora interpoſita obſerventur.

HÆc omnia, & ſingula in ſuperioribus decretis contenta, obſervari ſancta Synodus præcipit in omnibus cœnobiis, ac monaſteriis, collegiis, ac domibus quorumcumque monachorum, ac regularium, necnon quarumcumque Sanctimonialium virginum, ac viduarum, etiamſi illæ ſub gubernio militiarum, etiam Jeroſolymitanæ vivant, & quocumque nomine appellentur, ſub quacumque regula, vel conſtitutionibus, & ſub cuſtodia, vel gubernatione, vel quavis ſubjectione, aut annexione, vel dependentia cujuſcumque Ordinis mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium monachorum, aut Canonicorum quorumcumque; non obſtantibus eorum omnium, & ſingulorum privilegiis, ſub quibuſcumque formulis verborum conceptis, ac Mare magnum appellatis, etiam in fundatione obtentis, nec non conſtitutionibus, & regulis, etiam juratis, atque etiam conſuetudinibus, vel præſcriptionibus, etiam immemorabilibus. Si qui vero regulares tam viri, quam mulieres ſunt, qui ſub arctiori regula, vel ſtatutis vivunt, excepta facultate habendi bona ſtabilia in communi, eos ab eorum inſtituto, & obſervantia ſancta Synodus amovere non intendit. Et quia ſancta Synodus deſiderat, ut omnia, & ſingula ſupradicta quamprimum executioni demandentur, præcipit omnibus Epiſcopis in Monaſteriis ſibi ſubjectis, & in omnibus aliis ipſis in ſuperioribus decretis ſpecialiter commiſſis, atque omnibus Abbatibus, & Generalibus, & aliis ſuperioribus Ordinum ſupradictorum, ut ſtatim prædicta exequantur; & ſi quid executioni mandatum non ſit, Epiſcoporum negligentiam Concilia provincialia ſuppleant, & coerceant; Regularium vero Capitula Provincialia, & Generalia, & in defectum Capitulorum Generalium Concilia Provincialia, per deputationem ali-

Vide Bullam Pii 4. in principis Apoſtolorum.

quorum ejuſdem Ordinis provideant. Hortatur etiam Sancta Synodus omnes Reges, Principes, Reſpublicas, & Magiſtratus, & in virtute ſanctæ obedientiæ præcipit, ut velint prædictis Epiſcopis, Abbatibus, ac Generalibus, & cæteris Præfectis in ſuperius contentæ reformationis executionem ſuum auxilium, & auctoritatem interponere, quoties fuerint requiſiti, ut ſine ullo impedimento præmiſſa recte exequantur ad laudem Dei omnipotentis.

Decretum de Reformatione.

Caput I.

Cardinales, & omnes Eccleſiarum Prælati modeſtam ſupellectilem & menſam habeant; conſanguineos, familiareſve ſuos ex bonis Eccleſiæ non augeant.

c. Magnæ de voto. c. Qualiter, & quando, de accuſ. Sup. ſeſſ. 22. de ref. c. 1. in princ.

OPtandum eſt, ut ii, qui Epiſcopale miniſterium ſuſcipiunt, quæ ſuæ ſint partes, agnoſcant; ac ſe non ad propria commoda, non ad divitias, aut luxum, ſed ad labores, & ſolicitudines pro Dei gloria vocatos eſſe intelligant. Nec enim dubitandum eſt, & fideles reliquos ad religionem, innocentiamque facilius inflammandos, ſi Præpoſitos ſuos viderint non ea, quæ mundi ſunt, ſed animarum ſalutem, ac cœleſtem patriam cogitantes. Hæc cum ad reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam præcipua eſſe ſancta Synodus animadvertat, admonet Epiſcopos omnes, ut ſecum ea ſæpe meditantes, factis etiam ipſi, ac vitæ actionibus, quod eſt veluti perpetuum quoddam prædicandi genus, ſe muneri ſuo conformes oſtendant: in primis vero ita mores ſuos omnes componant, ut reliqui ab eis frugalitatis, modeſtiæ, continentiæ, ac quæ nos tantopere commendat Deo, ſanctæ humilitatis exempla petere poſſint. Quapropter exemplo Patrum noſtrorum in Concilio Carthaginenſi, non ſolum jubet, ut Epiſcopi modeſta ſupellectili, & menſa, ac frugali victu contenti ſint, verum etiam in reliquo vitæ genere, ac tota eorum domo caveant, ne quid appareat, quod a ſancto hoc inſtituto ſit alienum, quodque non ſimplicitatem, Dei zelum, ac vanitatum contemptum præſeferat. Omnino vero eis interdicit, ne ex reditibus Eccleſiæ conſanguineos, familiareſve ſuos augere ſtudeant, cum & Apo-

Pſal. 101. Eccl. 3. & 35. Matth. 10. & 18. Conc. Carth. in c. Epiſcop. 41. diſt. Sup. ſeſſ. 2.

Conc. Antioc. c. 25. c. Quiſquis c. Sint manifeſtæ.

Apoſtolorum canones prohibeant, ne res Eccleſiaſticas, quæ Dei ſunt, conſanguineis donent; ſed, ſi pauperes ſint, iis ut pauperibus diſtribuant; eas autem non diſtrahant, nec diſſipent illorum cauſa; imo, quam maxime poteſt, eos ſancta Synodus monet, ut omnem humanum hunc ergà fratres, nepotes, propinquoſque carnis affectum, unde multorum malorum in Eccleſiam ſeminarium extat; penitus deponant. Quæ vero de Epiſcopis dicta ſunt, eadem non ſolum in quibuſcumque beneficia Eccleſiaſtica, tam ſæcularia, quam Regularia obtinentibus, pro gradus ſui conditione obſervari, ſed & ad Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales pertinere decernit; quorum conſilio apud Sanctiſſimum Romanum Pontificem cum univerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nitatur, nefas videri poteſt, non iis etiam virtutum inſignibus, ac vivendi diſciplina eos fulgere, quæ merito omnium in ſe oculos convertant.

c. Epiſcopus, & c. Res eccleſiæ, cum ſeq. 12. q. 1. c. Quiſquis, 12. q. 2 Can. Apoſt. 39. & 75.

c. Quoniam. 16. q 1. c. Cum ſecundum, de Præb. & c. Cum ex eo, de elect. in 6.

Conc. Lat. ſub Leo. X. ſeſſ. 9. de ref. Curiæ.

Caput II.

A quibus nominatim decreta Concilii ſolemniter recipi, & doceri debeant.

Cogit temporum calamitas, & invaleſcentium hæreſum malitia, ut nihil ſit prætermittendum, quod ad populorum ædificationem, & Catholicæ fidei præſidium videatur poſſe pertinere. Præcipit igitur ſancta Synodus Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & omnibus aliis, qui de jure, vel conſuetudine in Concilio provinciali intereſſe debent, ut in ipſa prima Synodo provinciali, poſt finem preſentis Concilii habenda, ea omnia, & ſingula; quæ ab hac ſancta Synodo definita, & ſtatuta ſunt, palam recipiant; nec non veram obedientiam Summo Romano Pontifici ſpondeant, & profiteantur; ſimulque hæreſes omnes, a ſacris Canonibus, & generalibus Conciliis; præſertimque ab hac eadem Synodo damnatas, publice deteſtentur, & anathematizent. Idemque in poſterum quicumque in Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopoſve promovendi, in prima Synodo provinciali, in qua ipſi interfuerint, omnino obſervent. Quod ſi quis ex ſupradictis omnibus, quod abſit, renuerit, Epiſcopi comprovinciales ſtatim Summum Romanum Pon-

Sup. ſeſſ. 24. de ref. c. 2.

Vide Bullam profeſſionis Fidei Pii IV. vide Bullam Clem. 8. Dominici, 1603.

c. 2. in fin. de ſumma Trin. c. Sicut, & c. Excommunicamus, 13. de hæret.

Pontificem admonere ſub pœna divinæ indignationi teneantur; interimque ab ejuſdem communione abſtineant. Cæteri vero omnes, ſive in præſenti, ſive in futurum beneficia eccleſiaſtica habituri, & qui in Synodo diœceſana convenire debent, idem, ut ſupra, in ea Synodo, quæ primo quoque tempore celebrabitur, faciant, & obſervent; alias ſecundum formam ſacrorum Canonum puniantur. Ad hæc omnes ii, ad quos Univerſitatum, & Studiorum generalium cura, viſitatio, & reformatio pertinet, diligenter curent, ut ab eiſdem Univerſitatibus Canones, & decreta hujus ſanctæ Synodi integre recipiantur, ad eorumque normam Magiſtri, Doctores, & alii in eiſdem Univerſitatibus ea, quæ Catholicæ fidei ſunt, doceant, & interpretentur, ſeque ad hoc inſtitutum initio cujuslibet anni ſolemni juramento obſtringant: ſed & ſi aliqua alia in prædictis Univerſitatibus correctione, & reformatione digna fuerint, ab eiſdem, ad quos ſpectat, pro religionis, & diſciplinæ eccleſiaſticæ augmento emendentur, & ſtatuantur. Quæ vero Univerſitates immediate Summi Romani Pontificis protectioni, & viſitationi ſunt ſubjectæ, has ſua Beatitudo per ejus delegatos eadem, qua ſupra, ratione, & prout ei utilius viſum fuerit, ſalubriter viſitari, & reformari curabit.

Sup. ſeſſ. 5. c. 1. de ref.

Caput III.

Excommunicationis gladio temere non utendum; ubi executio realis, aut perſonalis fieri poteſt, a Cenſuris abſtinendum; iiſque civili magiſtratui ſe immiſcere nefas eſto.

Quamvis excommunicationis gladius nervus ſit eccleſiaſticæ diſciplinæ, & ad continendos in officio populos valde ſalutaris; ſobrie tamen, magnaque circumſpectione exercendus eſt; cum experientia doceat, ſi temere, aut levibus ex rebus incutiatur, magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parere, quam ſalutem. Quapropter excommunicationes illæ, quæ monitionibus præmiſſis ad finem revelationis, ut ajunt, aut pro deperditis, ſeu ſubtractis rebus ferri ſolent, a nemine prorſus, præterquam ab Epiſcopo decernantur; & tunc non alias, quam ex re non vulgari, cauſaque diligenter,

c. Dilecto, de ſent. excom. in 6. c. Multi, in princ. 2. q. 1. c. Vitiis, in fi. 15. q. 2. c. Corripiantur: 24. q. 3.

Formam præſcripſit Pius V. 27. Jun. 1570. in c. Sanctiſſimus.

ter, ac magna maturitate per Epiſcopum examinata, quæ ejus animum moveat; nec ad eas concedendas cujuſvis ſæcularis, etiam Magiſtratus, auctoritate adducatur; ſed totum hoc in ejus arbitrio, & conſcientia ſit poſitum, quando ipſe pro re, loco, perſona, aut tempore eas decernendas eſſe judicaverit. In cauſis vero judicialibus mandatur omnibus Judicibus Eccleſiaſticis, cujuſcumque dignitatis exiſtant, ut, quandocumque executio realis, vel perſonalis in qualibet parte judicii propria auctoritate ab ipſis fieri poterit, abſtineant ſe tam in procedendo, quam definiendo, a cenſuris Eccleſiaſticis, ſeu interdicto; ſed liceat eis, ſi expedire videbitur, in cauſis civilibus, ad forum Eccleſiaſticum quomodolibet pertinentibus, contra quoſcumque etiam laicos, per mulctas pecuniarias, quæ locis piis ibi exiſtentibus eo ipſo, quod exactæ fuerint, aſſignentur, ſeu per captionem pignorum, perſonarumque diſtrictionem, per ſuos proprios, aut alienos executores faciendam, ſive etiam per privationem beneficiorum, aliaque juris remedia procedere, & cauſas definire. Quod ſi executio realis, vel perſonalis adverſus reos hac ratione fieri non poterit, ſitque erga judicem contumacia, tunc eos etiam anathematis mucrone, arbitrio ſuo, præter alias pœnas, ferire poterit. In cauſis quoque criminalibus, ubi executio realis, vel perſonalis, ut ſupra, fieri poterit, erit a cenſuris abſtinendum: ſed ſi dictæ executioni facile locus eſſe non poſſit, licebit judici hoc ſpirituali gladio in delinquentes uti; ſi tamen delicti qualitas, precedente bina ſaltem monitione, etiam per edictum, id poſtulet. Nefas autem ſit ſæculari cuilibet Magiſtratui prohibere Eccleſiaſtico judici, ne quem excommunicet, aut mandare, ut latam excommunicationem revocet, ſub prætextu, quod contenta in præſenti decreto non ſint obſervata, cum non ad ſæculares, ſed ad Eccleſiaſticos hæc cognitio pertineat. Excommunicatus vero quicumque, ſi poſt legitimas monitiones non reſipuerit, non ſolum ad Sacramenta, & communionem fidelium, ac familiaritatem non recipiatur, ſed ſi obdurato animo cenſuris annexus in illis per annum inſor-

c. Epiſcopi, c. Nemo Epiſcoporum, & c. Nullus ſacerdotum, 11. q. 3. c. Sacro, de ſent. Excom Conc. Aurel. 5. c. 2.

c. Si quis deinceps, in fi. 17. q. 4.

c. Rogo, cum ſeqq. 11. q. 3. c. Nulli, cum ſeq. c. cum deſideres, & c. Si concubinæ, de ſent. excom.

inſorduerit, etiam contra eum, tanquam de hæreſi ſuſpectum, procedi poſſit.

Caput IV.

Ubi nimius eſt Miſſarum faciendarum numerus, ſtatuant Epiſcopi, Abbates, & Generales Ordinum, quod expedire judicaverint.

Contingit ſæpe in quibuſdam Eccleſiis, vel tam magnum Miſſarum celebrandarum numerum ex variis defunctorum relictis impoſitum eſſe, ut illis pro ſingulis diebus a teſtatoribus præſcriptis nequeat ſatisfieri, vel eleemoſynam hujuſmodi pro illis celebrandis adeo tenuem eſſe, ut non facile inveniatur, qui velit huic ſe muneri ſubjicere; unde depereunt piæ teſtantium voluntates, & eorum conſcientias, ad quos prædicta ſpectant, onerandi occaſio datur. Sancta Synodus cupiens hæc ad pios uſus relicta, quo plenius, & utilius poteſt, impleri, facultatem dat Epiſcopis, ut in Synodo Diœceſana, itemque Abbatibus, & Generalibus Ordinum, ut in ſuis Capitulis Generalibus, re diligenter perſpecta, poſſint pro ſua conſcientia in prædictis Eccleſiis, quas hac proviſione indigere cognoverint, ſtatuere circa hæc, quidquid magis ad Dei honorem, & cultum, atque Eccleſiarum utilitatem viderint expedire; ita tamen, ut eorum ſemper defunctorum commemoratio fiat, qui pro ſuarum animarum ſalute legata ea ad pios uſus reliquerunt.

Sup. ſeſſ. 21. de ref. c. 6.

Caput V.

Rebus bene conſtitutis, & annexum onus habentibus nihil detrahatur.

Ratio poſtulat, ut illis, quæ bene conſtituta ſunt, contrariis ordinationibus non detrahatur. Quando igitur ex beneficiorum quorumcumque erectione, ſeu fundatione, aut aliis conſtitutionibus, qualitates aliquæ requiruntur, ſeu certa illis onera ſunt injuncta, in beneficiorum collatione, ſeu quacumque alia diſpoſitione, eis non derogetur. Idem in præbendis Theologalibus, Magiſtralibus, Doctoralibus, aut Presbyteralibus, Diaconalibus, ac Subdiaconalibus, quandocumque ita conſtituta fuerint, obſervetur, ut eorum qualitatibus, vel ordinibus nihil in ulla proviſione detrahatur; & aliter facta proviſio ſubreptitia cenſeatur.

Caput VI.

Qui ſe gerere debeat Epiſcopus, quoad Viſitationem Capitulorum exemptorum.

STatuit ſancta Synodus, ut in omnibus Eccleſiis Cathedralibus, & Collegiatis decretum ſub felic. recor. Paulo III. quod incipit, Capitula Cathedralium, obſervetur, non ſolum quando Epiſcopus viſitaverit, ſed & quoties ex officio, vel ad petitionem alicujus contra aliquem ex contentis in dicto decreto procedat: ita tamen, ut, cum extra viſitationem proceſſerit, infraſcripta omnia locum habeant, videlicet ut Capitulum initio cujuslibet anni eligat ex Capitulo duos, de quorum conſilio, & aſſenſu Epiſcopus, vel ejus Vicarius, tam in formando proceſſum, quam in cæteris omnibus actibus, uſque ad finem cauſæ incluſive, coram Notario tamen ipſius Epiſcopi, & in ejus domo, aut conſueto tribunali procedere teneatur. Unum autem tantum ſit utriuſque votum, poſſitque alter Epiſcopo accedere. Quod ſi ambo ab Epiſcopo diſcordes in aliquo actu, ſeu interlocutoria, vel definitiva ſententia fuerint, tunc intra ſex dierum ſpatium cum Epiſcopo tertium eligant: & ſi in electione tertii etiam diſcordent, ad viciniorem Epiſcopum electio devolvatur, & juxta eam partem, cum qua tertius conveniet, articulus, in quo erat diſcordia, terminetur: alias proceſſus, & inde ſecuta nulla ſint, nulloſque producant juris effectus. In criminibus tamen ex incontinentia provenientibus, de qua in decreto de concubinariis, & in atrocioribus delictis, depoſitionem, aut degradationem requirentibus, ubi de fuga timetur, ne judicium eludatur, & ideo opus ſit perſonali detentione, poſſit initio ſolus Epiſcopus ad ſummariam informationem, & neceſſariam detentionem procedere, ſervato tamen in reliquis ordine præmiſſo. In omnibus autem caſibus ea ratio habeatur, ut juxta qualitatem delicti, ac perſonarum, delinquentes ipſi in loco decenti cuſtodiantur. Epiſcopis præterea ubique is honor tribuatur, qui eorum dignitati par eſt: eiſque in Choro, & in Capitulo, in Proceſſionibus, & aliis actibus publicis ſit prima ſedes, & locus, quem ipſi elege-

Sup. ſeſſ. 6. de ref. c. 4. & ſeſſ. 14. de ref. c. 14.

Infra c. 14. & ſupra ſeſſ. 24. de Matrim. c. 8.

c. Qualiter. 24. de accu. & c. Tuæ, de pœn.

Conc. Carth. 4. c. 35. c. Epiſcopus in eccleſia, 95. diſt.

elegerint, & præcipua omnium rerum agendarum auctoritas; qui ſi aliquid Canonicis ad deliberandum proponant, nec de re ad ſuum, vel ſuorum commodum ſpectante agatur; Epiſcopi ipſi Capitulum convocent, vota exquirant, & juxta ea concludant. Abſente vero Epiſcopo, omnino hoc ab iis de Capitulo, ad quos hoc de jure, vel conſuetudine ſpectat, perficiatur, nec ad id Vicarius Epiſcopi admittatur. Cæteris autem in rebus Capituli juriſdictio, & poteſtas, ſi qua eis competit, & bonorum adminiſtratio ſalva, & intacta omnino relinquatur. Qui vero non obtinent dignitates, nec ſunt de Capitulo, ii omnes in cauſis Eccleſiaſticis Epiſcopo ſubjiciantur; non obſtantibus, quoad ſupradicta, privilegiis, etiam ex fundatione competentibus, nec non conſuetudinibus, etiam immemorabilibus, ſententiis, juramentis, concordiis, quæ tantum ſuos obligent auctores; ſalvis tamen in omnibus privilegiis, quæ Univerſitatibus Studiorum generalium, ſeu earum perſonis ſunt conceſſa. Hæc autem omnia, & ſingula in iis Eccleſiis locum non habeant, in quibus Epiſcopi, aut eorum Vicarii ex Conſtitutionibus, vel privilegiis, aut conſuetudinibus, ſive concordiis, ſeu quocumque alio jure majorem habent poteſtatem, auctoritatem, ac juriſdictionem, quam præſenti decreto ſit comprehenſum; quibus ſancta Synodus derogare non intendit.

c. Novit cum ſeq. de his quæ fiunt a Præl. ſine conſ. cap.

Caput VII.

Acceſſus, & regreſſus ad beneficia tolluntur. Coadjutor quomodo, cui, & ex qua cauſa concedendus.

CUm in beneficiis Eccleſiaſticis ea, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris Conſtitutionibus ſint odioſa, & Patrum decretis contraria, nemini in poſterum acceſſus, aut regreſſus, etiam de conſenſu, ad beneficium Eccleſiaſticum cujuſcumque qualitatis concedatur, nec hactenus conceſſi ſuſpendantur, extendantur, aut transferantur; hocque decretum in quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, & etiam in Cathedralibus Eccleſiis, ac in quibuſcumque perſonis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, locum habeat. In coadjutoriis quoque

c. Plerique, & c. Apoſtolicæ. 8. q. 1. c. Ex tranſmiſſa, & c. Ad extirpandas ſucceſſiones. de fil. presb. c. Quia clerici, & c. Cum nos, de jur. patr. c. Ad hæc, de dec. Conc. Rom. tempore Hilarii, c. 4. & Later. 2. c. 16. Vide Conſt. Pii V. Romani. 1571.

quoque cum futura ſucceſſione idem poſthac obſervetur, ut nemini in quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis permittantur. Quod ſi quando Eccleſiæ Cathedralis, aut Monaſterii urgens neceſſitas, aut evidens utilitas poſtulet Prælato dari Coadjutorem, is non alias cum futura ſucceſſione detur, quam hæc cauſa prius diligenter a Sanctiſſimo Romano Pontifice ſit cognita, & qualitates omnes in illo concurrere certum ſit, quæ a jure, & decretis hujus ſanctæ Synodi in Epiſcopis, & Prælatis requiruntur; aliæ conceſſiones ſuper his factæ ſubreptitiæ eſſe cenſeantur.

ſup. ſeſſ. 21. de ref. c. 6. c. Scripſit, & c. Quamvis, 7. q. 1.

Sûp. ſeſſ. 7. de ref. c. 1. & 3. & ſeſſ. 22. de ref. c. 2.

Caput VIII.

Adminiſtratorum hoſpitalium munus: eorum negligentia a quibus, & qua ratione coercenda.

ADmonet Sancta Synodus quoſcumque eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, ſeu regularia obtinentes, ut hoſpitalitatis officium, a ſanctis Patribus frequenter commendatum, quantum per eorum proventus licebit, prompte, benigneque exercere aſſueſcant; memores, eos, qui hoſpitalitatem amant, Chriſtum in hoſpitibus recipere. Illis vero, qui hoſpitalia vulgo nuncupata, ſeu alia pia loca ad peregrinorum, infirmorum, ſenum, pauperumve uſum præcipue inſtituta, in commendam, adminiſtrationem, aut quemcumque titulum, aut etiam Eccleſiis ſuis unita, obtinent; vel ſi Eccleſiæ Parochiales hoſpitalibus forte unitæ, aut in hoſpitalia erectæ, earumque patronis in adminiſtrationem conceſſæ ſint; præcipit omnino, ut impoſitum illis onus, officiumve adminiſtrent, atque hoſpitalitatem, quam debent, ex fructibus ad id deputatis actu exerceant, juxta Conſtitutionem Concilii Viennenſis, alias in hac eadem Synodo ſub felic. record. Paulo III. innovatam, quæ incipit: Quia contingit. Quod ſi hoſpitalia hæc ad certum peregrinorum, aut infirmorum, aut aliarum perſonarum genus ſuſcipiendum fuerint inſtituta; nec in loco, ubi ſunt dicta hoſpitalia, ſimiles perſonæ, aut perpaucæ reperiantur; mandat adhuc, ut fructus illorum in alium pium uſum, qui eorum inſtitutioni proximior ſit, ac pro loco, & tem-

c. Quieſcamus 42. diſt. c. Archidiaconum 85. diſt. c. volumus, 89. diſt. c. Mos eſt 12. c 2. c. Quoniam, 16. q. 1.

Matth. 25.

Sup. ſeſſ. 7. c ult. vide inf.

& tempore utilior, convertantur, prout Ordinario cum duobus de Capitulo, qui rerum uſu peritiores ſint, per ipſum deligendis, magis expedire viſum fuerit: niſi aliter forte, etiam in hunc eventum, in eorum fundatione, aut inſtitutione fuerit expreſſum: quo caſu, quod ordinatum fuit, obſervari curet Epiſcopus; aut, ſi id non poſſit, ipſe, prout ſupra, utiliter provideat. Itaque ſi prædicti omnes, & ſinguli, cujuſcumque ordinis, & religionis, & dignitatis, etiamſi laici fuerint, qui adminiſtrationem hoſpitalium habent, non tamen regularibus ſubjecti, ubi viget regularis obſervantia, ab Ordinario moniti hoſpitalitatis munus, adhibitis omnibus, ad quæ tenentur, neceſſariis, re ipſa obire ceſſaverint, non ſolum per eccleſiaſticas cenſuras, & alia juris remedia ad id compelli poſſint; ſed etiam hoſpitalis ipſius adminiſtratione, curave perpetuo privari poſſint, aliique eorum loco ab iis, ad quos ſpectabit, ſubſtituantur. Et prædicti nihilominus etiam ad fructuum reſtitutionem, quos contra ipſorum hoſpitalium inſtitutionem perceperunt, quæ nulla ei remiſſione, aut compoſitione indulgeatur, in foro conſcientiæ teneantur; nec adminiſtratio, ſeu gubernatio hujuſmodi locorum uni, & eidem perſonæ ultra triennium deinceps committatur, niſi aliter in fundatione cautum reperiatur, non obſtante, quod ad omnia ſupradicta, quacumque unione, exemptione, & conſuetudine in contrarium, etiam immemorabili, ſeu privilegiis, aut indultis quibuſcumque.

Caput IX.

Quomodo probandum jus patronatus: cui deferendum munus patronorum: acceſſiones vetitæ: quibus id juris non acquiratur.

SIcut legitima patronatuum jura tollere, piaſque fidelium voluntates in eorum inſtitutione violare, æquum non eſt: ſic etiam, ut hoc colore beneficia eccleſiaſtica in ſervitutem, quod a multis impudenter fit, redigantur, non eſt permittendum. Ut igitur debita in omnibus ratio obſervetur, decernit S. Synodus, ut titulus juris patronatus ſit ex fundatione, vel dotatione, qui ex authentico documen-

Sup. ſeſſ. 14. de ref. c. 12. c. Piæ mentis, & ſeq. 16 q. 7. & c. Nobis, de jur. par.

cumento, & aliis jure requiſitis oſtendatur; ſive etiam ex multiplicatis præſentationibus per antiquiſſimum temporis curſum, qui hominum memoriam excedat, aliaſve ſecundum juris diſpoſitionem. In iis vero perſonis, ſeu Communitatibus, vel Univerſitatibus, in quibus id jus plerumque ex uſurpatione potius quæſitum præſumi ſolet, plenior, & exactior probatio ad docendum verum titulum requiratur: nec immemorabilis temporis probatio aliter eis ſuffragetur, quam ſi præter reliqua ad eam neceſſaria, præſentationes etiam continuatæ, non minori ſaltem, quam 50. annorum ſpatio, quæ omnes effectum ſortitæ ſint, authenticis ſcripturis probentur. Reliqui patronatus omnes in beneficiis, tam ſæcularibus, quam Regularibus, ſeu Parochialibus, vel dignitatibus, aut quibuſcumque aliis beneficiis in Cathedrali, vel Collegiata Eccleſia, ſeu facultates, & privilegia conceſſa, tam in vim patronatus, quam alio quocumque jure nominandi, eligendi, præſentandi ad ea, cum vacant, exceptis patronatibus ſuper Cathedralibus Eccleſiis competentibus, & exceptis aliis, quæ ad Imperatorem, & Reges, ſeu Regna poſſidentes, alioſque ſublimes, ac ſupremos Principes, jura Imperii in dominiis ſuis habentes, pertinent; & quæ in favorem Studiorum generalium conceſſa ſunt, in totum prorſus abrogata, & irrita cum quaſi poſſeſſione inde ſecuta intelligantur; beneficiaque hujuſmodi, tanquam libera, a ſuis collatoribus conferantur, ac proviſiones hujuſmodi plenum effectum conſequantur. Ad hæc liceat Epiſcopo, præſentatos a patronis, ſi idonei non fuerint, repellere. Quod ſi ad inferiores inſtitutio pertineat, ab Epiſcopo tamen juxta alias ſtatuta ab hac S. Synodo examinentur, alioquin inſtitutio ab inferioribus facta irrita ſit, & inanis. Patroni autem beneficiorum, cujuſcumque ordinis, & dignitatis, etiamſi Communitates, Univerſitates, Collegia quæcumque Clericorum, vel laicorum exiſtant, in perceptione fructuum, proventuum, obventionum quorumcumque beneficiorum, etiamſi vere de jure patronatus ipſorum ex fundatione, & dotatione eſſent, nullatenus, nullave cauſa, vel occaſione ſe ingerant, ſed il-

los

ſupra ſeſſ. 24. c. 19. de ref.

ſupra ſeſſ. 14. de ref. c. 13. & ſeſſ. 24. de ref. c. 18.

c. unic. ut Eccl. benef. ſine dimin. conſ.

los libere Rectori, ſeu Beneficiato, non obſtante etiam quacumque conſuetudine, diſtribuendos dimittant; nec dictum jus patronatus, venditionis, aut alio quocumque titulo in alios contra Canonicas ſanctiones transferre præſumant; ſi ſecus fecerint, excommunicationis, & interdicti pœnis ſubjiciantur, & dicto jure patronatus ipſo jure privati exiſtant. Inſuper acceſſiones, per viam unionis factæ de beneficiis liberis ad eccleſias juriſpatronatui etiam laicorum ſubjectas, tam ad Parochiales, quam ad alia quæcumque beneficia, etiam ſimplicia, ſeu dignitates, vel hoſpitalia, ita ut prædicta beneficia libera ejuſdem naturæ cum iis, quibuſcum uniuntur, efficiantur, atque ſub jure patronatus conſtituantur; hæ, ſi non dum plenarium ſortitæ ſunt effectum, vel deinceps ad cujuſvis inſtantiam fient, quacumque auctoritate, etiam Apoſtolica, conceſſæ fuerint, ſimul cum unionibus ipſis, per ſubreptionem obtentæ intelligantur; non obſtante quacumque in iis verborum forma, ſeu derogatione, quæ habeatur pro expreſſa: nec executioni amplius demandentur, ſed beneficia ipſa unita, cum vacaverint, libere, ut antea, conferantur. Quæ vero a 40. annis citra factæ effectum, & plenam incorporationem ſunt conſecutæ, hæ nihilominus ab Ordinariis, tanquam a Sede Apoſtolica delegatis, revideantur, & examinentur: ac quæ per ſubreptionem, vel obreptionem obtentæ fuerint, ſimul cum unionibus irritæ declarentur, ac beneficia ipſa ſeparentur, & aliis conferantur. Similiter quoque patronatus quicumque in Eccleſiis, & quibuſcumque aliis beneficiis, etiam dignitatibus antea liberis, acquiſiti a quadraginta annis citra, & in futurum acquirendi, ſeu ex augmento dotis, ſeu ex nova conſtructione, vel alia ſimili cauſa, etiam auctoritate Sedis Apoſt. ab iiſdem Ordinariis, uti delegatis, ut ſupra, qui nullius in his facultatibus, aut privilegiis impediantur, diligenter cognoſcantur: & quos non repererint ob maxime evidentem Eccleſiæ, vel beneficii, ſeu dignitatis neceſſitatem legitime conſtitutos eſſe, in totum revocent; atque beneficia hujuſmodi ſine damno illa poſſidentium, & reſtituto patronis eo, quod

c. Quia clerici, & c. de jur. patr.

quod ab eis idcirco datum eſt, in priſtinum libertatis ſtatum reducant, non obſtantibus privilegiis, conſtitutionibus, & conſuetudinibus, etiam immemorabilibus.

Caput X.

Judices a Synodo deſignandi, qui delegentur a Sede Apoſtolica, a quibus, & Ordinariis cauſæ breviter terminandæ.

QUoniam ob malitioſam petentium ſuggeſtionem, & quandoque ab locorum longinquitatem, perſonarum notitia, quibus cauſæ mandantur, uſque adeo haberi non poteſt; hincque interdum judicibus non undequaque idoneis cauſæ in partibus delegantur: ſtatuit ſancta Synodus, in ſingulis Conciliis Provincialibus, aut Diœceſanis, aliquot perſonas, quæ qualitates habeant, juxta Conſtitutionem Bonifacii VIII. quæ incipit, Statutum, & alioquin ad id aptas deſignari, ut præter Ordinarios locorum, iis etiam poſthac cauſæ eccleſiaſticæ, ac ſpirituales, & ad forum eccleſiaſticum pertinentes in partibus delegandæ committantur; &, ſi aliquem interim ex deſignatis mori contigerit, ſubſtituat Ordinarius loci cum conſilio Capituli alium in ejus locum uſque ad futuram Provincialem, aut Diœceſanam Synodum; ita ut habeat quæque Diœceſis quatuor ſaltem, aut etiam plures probatas perſonas, ac, ut ſupra, qualificatas, quibus hujuſmodi cauſæ a quolibet Legato, vel Nuntio, atque etiam a Sede Apoſtolica committantur; alioquin poſt deſignationem factam, quam ſtatim Epiſcopi ad Summ. Rom. Pontif. tranſmittant, delegationes quæcumque aliorum judicum aliis, quam his factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Admonet deinde ſancta Synodus, tam Ordinarios, quam alios quoſcumque judices, ut terminandis cauſis, quanta fieri poterit brevitate, ſtudeant, ac litigatorum artibus, ſeu in litis conteſtatione, ſeu alia parte judicii differenda, modis omnibus, aut termini præfixione, aut competenti alia ratione occurrant.

Vide infra.

Sup. ſeſſ. 24. de ref. c. 20. c. Finem litibus, & c. fi. de dol. & contu. c. 2. de re Jud. & c. Conſtitutis de procur.

Caput XI.

Variæ locationes bonorum Eccleſiaſticorum prohibentur; quædam factæ irritantur.

MAgnam Eccleſiis perniciem afferre ſolet, cum earum bona, repræſentata pecunia, in ſucceſ-

De precariis 10. q. 2. & c. 2. de Precariis.

ceſſorum præjudicium aliis locantur. Omnes igitur hæ locationes, ſi anticipatis ſolutionibus fiant, nullatenus in præjudicium ſucceſſorum validæ intelligantur; quocumque indulto, aut privilegio non obſtante; nec hujuſmodi locationes in Romana Curia, vel extra eam confirmentur. Non liceat etiam juriſdictiones eccleſiaſticas, ſeu facultates nominandi, aut deputandi Vicarios in ſpiritualibus locare; nec conductoribus per ſe, aut alios ea exercere: aliterque conceſſiones, etiam a Sede Apoſtolica factæ, ſubreptitiæ cenſeantur. Locationes vero rerum eccleſiaſticarum, etiam auctoritate Apoſtolica confirmatas, Sancta Synodus irritas decernit, quas a triginta annis citra, ad longum tempus, ſeu, ut in nonnullis partibus, ad viginti novem, ſeu bis viginti novem annos vocant factas, Synodus Provincialis, vel deputandi ab ea, in damnum Eccleſiæ, & contra Canonicas ſanctiones contractas fuiſſe judicabunt.

c. 1. & 2. Ne Prælati vices ſuas.

Extravag. Ambitioſæ. de reb. Eccleſ. non alien.

Caput XII.

Decimæ integre perſolvendæ: eas ſubtrahentes excommunicandi. Rectoribus Eccleſiarum tenuium pie ſubveniendum.

Conc. Matiſc. 2. c. 5. & Ticin. ſub Leone 4. verſ. in ſactis. Exodi 22. 23. Lev. 27. Num. 18. Tob. 1. Malach. 3. c. Eccleſias. 6. Is ita, 13. q. 1. c. Decimas 16. cum ſeq. q. 7. c. Parochianos c. Ex tranſmiſſa, & c. Tua de decim. c. Omnes decimæ. 16. q. 7. c. Pervenit, c. Non eſt. c. Tua, & c. In aliquibus, de deci. Clem. 1. eod. tit.

NOn ſunt ferendi, qui variis artibus decimas Eccleſiis obvenientes ſubtrahere moliuntur, aut qui ab aliis ſolvendas temere occupant, & in rem ſuam vertunt; cum decimarum ſolutio debita ſit Deo: & qui eas dare noluerint, aut dantes impediunt, res alienas invadunt. Præcipit igitur S. Synodus omnibus, cujuſcumque gradus, & conditionis ſint, ad quos decimarum ſolutio ſpectat, ut eas, ad quas de jure tenentur, in poſterum Cathedrali, aut quibuſcumque aliis Eccleſiis, vel perſonis, quibus legitime debentur, integre perſolvant; qui vero eas aut ſubtrahunt, aut impediunt, excommunicentur, nec ab hoc crimine, niſi plena reſtitutione ſecuta, abſolvantur. Hortatur dehinc omnes, & ſingulos, pro Chriſtiana charitate, debitoque erga Paſtores ſuos munere, ut de bonis ſibi a Deo collatis, Epiſcopis, & Parochis, qui tenuioribus præſunt Eccleſiis, large ſubvenire ad Dei laudem, atque Paſtorum ſuorum, qui pro eis invigilant, dignitatem tuendam non graventur.

Ca-

Caput XIII.
Quartam funeralium Cathedrales, vel Parochiales Eccleſiæ recipiant.

DEcernit S. Synodus, ut quibuſcumque in locis jam ante annos 40. quarta, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parochiali Eccleſiæ ſolita eſſet perſolvi, ac poſtea fuerit ex quocumque privilegio aliis Monaſteriis, Hoſpitalibus, aut quibuſcumque locis conceſſa, eadem poſthac integro jure, & eadem portione, quæ ante ſolebat, Cathedrali, ſeu Parochiali Eccleſiæ perſolvatur; non obſtantibus conceſſionibus, gratiis, privilegiis, etiam Mari magno nuncupatis, aut aliis quibuſcumque.

De ſepult. extra. in 6. & in Clem.

Caput XIV.
Præſcribitur ratio procedendi in cauſis Clericorum concubinariorum.

QUam turpe, ac Clericorum nomine, qui ſe divino cultui addixerunt, ſit indignum, in impudicitiæ ſordibus, immundoque concubinatu verſari, ſatis res ipſa communi fidelium omnium offenſione, ſummoque Clericalis militię dedecore, teſtatur. Ut igitur ad eam, quam decet, continentiam, ac vitæ integritatem miniſtri Eccleſiæ revocentur; populuſque hinc eos magis diſcat revereri, quo illos vita honeſtiores cognoverit, prohibet S. Synodus quibuſcumque Clericis, ne concubinas, aut alias mulieres, de quibus poſſit haberi ſuſpicio, in domo, vel extra detinere, aut cum iis ullam conſuetudinem habere audeant; alioquin pœnis a ſacris Canonibus, vel Statutis Eccleſiarum impoſitis puniantur. Quod ſi a ſuperioribus moniti, ab iis ſe non abſtinuerint, tertia parte fructuum, obventionum, ac proventuum beneficiorum ſuorum quorumcumque, & penſionum ipſo facto ſint privati, quæ fabricæ Eccleſiæ, aut alteri pio loco arbitrio Epiſcopi applicetur; ſi vero in delicto eodem cum eadem, vel alia fœmina perſeverantes, ſecundæ monitioni adhuc non paruerint, non tantum fructus omnes, ac proventus ſuorum beneficiorum, & penſiones eo ipſo amittant, qui prædictis locis applicentur, ſed etiam a beneficiorum ipſorum adminiſtratione, quoad Ordinarius, etiam uti Sedis Apoſtol. delegatus, arbitrabitur, ſuſpen-

Sup. ſeſſ. 24. c. 8. de ref. Conc. Car. 3. c. 17. Nicæn. 1. c. 3. Matiſc. 1. c. 1. Arel. 2. c. 3. Tolet. 2. c. 3. Brac. 1. c. 15. Turon. 2. c. 10. 11. & 12. & Moguntiacum tempor. Arnulphi, c. 10. & 19. c. Interdixit, 32. diſt. c. Cum omnibus, c. volumus, & c. Fæminas, 81. d. c. 1. cum multis ſeqq. de cohab. cler. & mulier. Concil. Lat. 2. c. 6.

dantur, & ſi ita ſuſpenſi nihilominus eas non expellant; aut cum iis etiam verſentur, tunc beneficiis, portionibus, ac officiis, & penſionibus quibuſcumque Eccleſiaſticis perpetuo priventur, atque inhabiles, ac indigni quibuſcumque honoribus, dignitatibus, beneficiis, ac officiis in poſterum reddantur, donec poſt manifeſtam vitæ emendationem ab eorum Superioribus cum iis ex cauſa viſum fuerit diſpenſandum. Sed ſi, poſtquam eas ſemel dimiſerint, intermiſſum conſortium repetere, aut alias hujuſmodi ſcandaloſas mulieres ſibi adjungere auſi fuerint, præter prædictas pœnas, excommunicationis gladio plectantur; nec quævis appellatio, aut exemptio prædictam executionem impediat, aut ſuſpendat; ſupradictorumque omnium cognitio non ad Archidiaconos, nec Decanos, aut alios inferiores, ſed ad Epiſcopos ipſos pertineat, qui ſine ſtrepitu, & figura judicii, & ſola facti veritate inſpecta, procedere poſſint. Clerici vero beneficia eccleſiaſtica, aut penſiones non habentes, juxta delicti, & contumaciæ perſeverantiam, & qualitatem, ab ipſo Epiſcopo carceris pœna, ſuſpenſione ab Ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, aliiſve modis, juxta ſacros Canones, puniantur. Epiſcopi quoque (quod abſit) ſi ab hujuſmodi crimine non abſtinuerint, & a Synodo provinciali admoniti ſe non emendaverint, ipſo facto ſint ſuſpenſi, & ſi perſeverent, etiam ad SS. Rom. Pontificem ab eadem Synodo deferantur, qui pro qualitate culpæ, etiam per privationem, ſi opus erit, in eos animadvertat.

c. 1. cum ſeqq. de cohab. cler. & mul. c. Si concubinæ, de ſent. excom. Conc. Aurel. 3. cap. 4. Sup. c. 6. Conc. Tol. 4. c. 41. Tol. 8. 4. 5. & 6. c. Si autem, de cohab cler. & mul. c. Quorumdam 34 diſt. & c. Si quiſpiam, 81. diſt. Conc. Aurel. 5. c. 3. Conc. 2. Lat. c. 21. c. Presbyt. & c. Si quis amodo diſt. 81.

Caput XV.

Filii Clericorum illegitimi a quibuſdam beneficiis arcendi.

UT paternæ incontinentiæ memoria a locis Deo conſecratis, quos maxime puritas, ſanctitaſque decet, longiſſime arceatur, non liceat filiis Clericorum, qui non ex legitimo nati ſunt matrimonio, in Eccleſiis, ubi eorum patres beneficium aliquod eccleſiaſticum habent, aut habuerunt, quodcumque, etiam diſſimile beneficium obtinere, nec in dictis Eccleſiis quoque modo miniſtrare, nec penſiones ſuper fructibus beneficiorum, quæ parentes eorum obtinent, vel alias obtinuerunt, habere. Quod ſi in præſenti pater, & filius in eadem Eccleſia

Conc. 9. Tol. c. 10. c. Propoſuiſti, diſt. 82. c. Cum multæ, 16. q. 8.

c. 1. & fere per tot. de fil. presb.

ſia beneficia obtinere reperiantur, cogatur filius ſuum beneficium reſignare, aut cum alio permutare extra eccleſiam intra trium menſium ſpatium; alias ipſo jure eo privatus exiſtat, & ſuper iis quæcumque diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur. Ad hæc, reciprocæ reſignationes, ſi quæ poſthac a parentibus Clericis in favorem filiorum fient, ut alter alterius beneficium conſequatur, in fraudem hujus decreti, & canonicarum ſanctionum factæ omnino cenſeantur: nec collationes ſecutæ vigore hujuſmodi reſignationum, ſeu aliarum quarumcumque, quæ in fraudem factæ fuerint, ipſis Clericorum filiis ſuffragentur.

Caput XVI.

Beneficia curata non convertantur in ſimplicia; ii, in quem translata fuerit cura animarum, aſſignetur congrua portio. Vicariæ ceſſent, curæ ad titulos revocata.

STatuit S. Synodus, ut eccleſiaſtica beneficia ſæcularia, quocumque nomine appellentur, quæ curam animarum ex primæva eorum inſtitutione, aut aliter quomodocumque retinent, illa deinceps in ſimplex beneficium, etiam aſſignata Vicario perpetuo congrua portione, non convertantur; non obſtantibus quibuſcumque gratiis, quæ ſuum plenarium effectum non ſunt conſecutæ. In iis vero, in quibus contra earum inſtitutionem, ſeu fundationem cura animarum in Vicarium perpetuum translata eſt, etiamſi in hoc ſtatu ab immemorabili tempore reperiantur, ſi congrua portio fructuum Vicario Eccleſiæ, quocumque nomine is appelletur, non fuerit aſſignata, ea quamprimum, & ad minus intra annum a fine præſentis Concilii, arbitrio Ordinarii, juxta formam decreti ſub fel. rec. Paulo III. aſſignetur. Quod ſi id commode fieri non poſſit, aut intra dictum terminum factum non erit; cum primum per ceſſum, vel deceſſum Vicarii, ſeu Rectoris aut quomodolibet alterum eorum vacaverit, beneficium curam animarum recipiat, ac Vicariæ nomen ceſſet, & in antiquum ſtatum reſtituatur.

Quantitatem portionis declarat Pius V. Conſt. Ad exequendum, 1567. Sup. ſeſſ. 7. de ref. cap. 7.

Caput XVII.

Epiſcopi dignitatem ſuam morum gravitate commendent; nec cum Regum miniſtris, Regulis, aut Baronibus indigna demiſſione ſe gerant.

Vide Conc. Agath. c. 31. & Brac. 1. c. 24. nec Epiſc. poſteriorem ſinunt priori præpon. cap. Quanto, de Off. Ord. & ſupra de Reg. c. 4. Sup. c. 6. c. Valentinianus, 63. d. c. Epiſcopus in Eccleſ. 95. d. c. Quis dubitet, c. Duo ſunt, cum ſeq. 96. diſt. & c. Solicitæ de major. & obed.

NOn poteſt S. Synodus non graviter dolere, audiens, Epiſcopos aliquos ſui ſtatus oblitos, Pontificiam dignitatem non leviter dehoneſtare, qui cum Regum miniſtris, Regulis, & Baronibus in eccleſia, & extra, indecenti quadam demiſſione ſe gerunt, & veluti inferiores miniſtri altaris, nimis indigne non ſolum loco cedunt, ſed etiam perſonaliter illis inſerviunt. Quare hæc, & ſimilia deteſtans ſancta Synodus, ſacros Canones omnes, Conciliaque generalia, atque alias Apoſtolicas ſanctiones ad dignitatis Epiſcopalis decorem, & gravitatem pertinentes renovando, præcipit, ut ab hujuſmodi in poſterum Epiſcopi ſe abſtineant; mandans eiſdem, ut tam in eccleſia, quam foris, ſuum gradum, & Ordinem præ oculis habentes, ubique ſe Patres, & paſtores eſſe meminerint; reliquis vero tam Principibus quam cæteris omnibus, ut eos paterno honore, ac debita reverentia proſequantur.

Caput XVIII.

Canones ad amuſſim ſerventur; ſi quando in eis diſpenſandum, id valide, mature, & gratis fiat.

c. Requiritis, & c. Diſpenſationes 1. q. 7.

SIcuti publice expedit, legis vinculum quandoque relaxare, ut plenius evenientibus caſibus, & neceſſitatibus pro communi útilitate ſatisfiat; ſic frequentius legem ſolvere, exemploque potius, quam certo perſonarum, rerumque delectu petentibus indulgere, nil aliud eſt, quam unicuíque ad leges transgrediendas aditum aperire. Quapropter ſciant univerſi, ſacratiſſimos Canones exacte ab omnibus, &, quoad ejus fieri poterit, indiſtincte obſervandos; quod ſi urgens, juſtaque ràtio, & major quandoque utilitas poſtulaverit, cum aliquibus diſpenſandum eſſe, id cauſa cognita, ac ſumma maturitate, atque gratis a quibuſcumque, ad quos diſpenſatio pertinebit, erit præſtandum; aliterque facta diſpenſatio ſubreptitia cenſeatur.

c. Si Romanot & c. Enim vero. 19. d. c. Si quis omnem, 1. q. 7. c. 1. de conſt. c. 1. de voto.

Caput XIX.

Monomachia pœnis graviſſimis punitur.

DEteſtabilis duellorum uſus, fabricante diabolo, introductus, ut cruenta corporum morte animarum etiam perniciem lucretur, ex Chriſtiano Orbe penitus exterminetur. Imperator, Reges, Duces, Principes, Marchiones, Comites, & quocumque alio nomine Domini temporales, qui locum ad monomachiam in terris ſuis inter Chriſtianos conceſſerint, eo ipſo ſint excommunicati, ac juriſdictione, & dominio civitatis, caſtri, aut loci, in quo, vel apud quem duellum fieri permiſerint, quod ab Eccleſia obtinent, privati intelligantur; & ſi feudalia ſint, directis dominis ſtatim acquirantur. Qui vero pugnam commiſerint, & qui eorum Patrini vocantur, excommunicationis, ac omnium bonorum ſuorum proſcriptionis, ac perpetuæ infamiæ pœnam incurrant; & ut homicidæ, juxta ſacros Canones, puniri debeant, &, ſi in ipſo conflictu deceſſerint, perpetuo careant eccleſiaſtica ſepultura. Illi etiam, qui conſilium in cauſa duelli tam in jure, quam facto dederint; aut alia quacumque ratione ad id quemquam ſuaſerint, nec non ſpectatores, excommunicationis, ac perpetuæ maledictionis vinculo teneantur, non obſtante quocumque privilegio, ſeu prava conſuetudine, etiam immemorabili.

c. Monomachiam 2. q. 4. c. 1. de torneamen.

De ea Nicolaus 1. Decretorum ſuorum titulo 12.

Bulla Greg. 13. Ad tollendum 1582. extendit ad duella privata.

c. 2. de cler. pugnan. in duel. de torneam. & de homic. per totum.

Bulla Clem. 8. Illius vices, 1592. declaratur, & extenditur.

Caput XX.

Quæ ſunt juris Eccleſiaſtici Principibus ſæcularibus commendantur.

CUpiens S. Synodus, eccleſiaſticam diſciplinam in Chriſtiano populo non ſolum reſtitui, ſed etiam perpetuo ſartam tectam a quibuſcumque impedimentis conſervari, præter ea, quæ de eccleſiaſticis perſonis conſtituit, ſæculares quoque Principes officii ſui admonendos eſſe cenſuit, confidens, eos, ut Catholicos, quos Deus ſanctæ fidei, Eccleſiæque protectores eſſe voluit, jus ſuum Eccleſiæ reſtitui, non tantum eſſe conceſſuros, ſed etiam ſubditos ſuos omnes ad debitam erga Clerum, Parochos, & Superiores Ordin. reverentiam revocaturos; nec permiſſuros, ut Officiales, aut Inferiores Magiſtratus, Eccleſiæ, & perſonarum eccleſiaſticarum immunitatem, Dei ordinatione, & Canonicis ſanctionibus conſtitutam, aliquo cupiditatis ſtu-

c. fin. de conſt.

c. Boni. 96. d. cap. Principes, 23. q. 5. c. Conq. 6. Hinc, 17. d. c. Quis dubitet. c. Duo ſunt. 96. Diſt.

1. Mach. 10.

 dio,

dio, ſeu inconſideratione aliqua violent; ſed una cum ipſis Principibus debitam Sacris Summorum Pontif. & Conciliorum Conſtitutionibus obſervantiam præſtent. Decernit itaque, & præcipit, ſacros Canones, & Concilia generalia omnia, nec non alias Apoſtol. ſanctiones, in favorem eccleſiaſt. perſonarum, libertatis eccleſiaſticæ, & contra ejus violatores editas, quæ omnia præſenti etiam decreto innovat, exacte ab omnibus obſervari debere. Prætereaque admonet Imperatorem, Reges, Reſp. Principes, & omnes, & ſingulos cujuſcumque ſtatus & dignitatis extiterint, ut, quo largius bonis temporalibus, atque in alios poteſtate ſunt ornati, eo ſanctius, quæ eccleſiaſtici juris ſunt, tanquam Dei præcipua, ejuſque patrocinio tecta venerentur, nec ab ullis Baronibus, Domicellis, Rectoribus, aliiſve Dominis temporalibus, ſeu Magiſtratibus, maximeque miniſtris ipſorum Principum lædi patiantur; ſed ſevere in eos, qui illius libertatem, immunitatem, atque juriſdictionem impediunt, animadvertant: quibus etiam ipſimet exemplo ad pietatem, religionem, eccleſiarumque protectionem exiſtant, imitantes anteriores optimos, religioſiſſimoſque Principes, qui res eccleſiæ ſua in primis auctoritate, ac munificentia auxerunt, nedum ab aliorum injuria vindicarunt. Adeoque ea in re quiſque officium ſuum ſedulo præſtet, quo cultus divinus devote exerceri, & Prælati, cæterique Clerici in reſidentiis, & officiis ſuis quieti, & ſine impedimentis, cum fructu, & ædificatione populi, permanere valeant.

Pii II. Epiſt. 2. c. Pervenit 86. diſt. c. Si quis ſuadente. 17. q. 4. Toto tit. de immun. eccleſiæ. c. Quamquam, de cenſ. in 6 c. Felicis de pœ. cod. Conc. Ticin. verſ. Statuimus, & verſ. Sancimus. Conc. Aquiſg. c. 9. Later. ſub Leone X. ſeſſ. 9. & 10.

Plurima circa eccleſiarum immunitatem ſtatuit Gregorius 14. in Bulla cum alias 1550. c. Valentinianus: 63. diſt. c. Eccleſiæ, in fi. 57. diſt. c. Conſtant. & c. ult. 96. diſt. c. fi. de rebus Eccl. non alien.

Caput XXI.

In omnibus ſalva Sedis Apoſt. auctoritas maneat.

Poſtremo ſancta Synodus, omnia, & ſingula ſub quibuſcumque clauſulis, & verbis, quæ de morum reformatione, atque eccleſiaſtica diſciplina, tam ſub fel. rec. Paulo III. ac Julio III. quam ſub Beatiſſimo Pio IV. Pontificibus Maximis, in hoc ſacro Concilio ſtatuta ſunt, declarat ita decreta fuiſſe, ut in his ſalva ſemper auctoritas Sedis Apoſtolicæ & ſit, & eſſe intelligatur.

Sup. ſeſſ. 7. de ref. in pr.

De-

Decretum de continuanda Seſſione in diem ſequentem.

CUm ea omnia, quæ in præſenti Seſſione tractanda erant, quia hora tarda eſt, commode expediri non poſſint, propterea juxta id, quod in generali Congregatione a Patribus ſtatutum fuit, ea, quæ ſuperſunt, in diem craſtinam, hanc eamdem Seſſionem continuando, differuntur.

Continuatio Seſſionis Die 4. Decemb.

Decretum de Indulgentiis.

CUm poteſtas conferendi indulgentias a Chriſto Eccleſiæ conceſſa ſit, atque hujuſmodi poteſtate divinitus ſibi tradita, antiquiſſimis etiam temporibus illa uſa fuerit, ſacroſancta Synodus indulgentiarum uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem, & ſacrorum Conciliorum auctoritate probatum, in Eccleſia retinendum eſſe docet, & præcipit, eoſque anathemate damnat, qui aut inutiles eſſe aſſerunt, vel eas concedendi in Eccleſia poteſtatem eſſe negant: in his tamen concedendis moderationem, juxta veterem, & probatam in Eccleſia conſuetudinem adhiberi cupit; ne nimia facilitate eccleſiaſtica diſciplina enervetur. Abuſus vero, qui in his irrepſerunt, & quorum occaſione inſigne hoc indulgentiarum nomen ab hæreticis blaſphematur, emendatos, & correctos cupiens, præſenti decreto generaliter ſtatuit, pravos quæſtus omnes pro his conſequendis, unde plurima in Chriſtiano populo abuſuum cauſa fluxit, omnino abolendos eſſe. Cæteros vero, qui ex ſuperſtitione, ignorantia, irreverentia, aut aliunde quomodocumque provenerunt, cum ob multiplices locorum, & provinciarum, apud quas hi committuntur, corruptelas, commode nequeant ſpecialiter prohiberi, mandat omnibus Epiſcopis, ut diligenter quiſque hujuſmodi abuſus Eccleſiæ ſuæ colligat, eoſque in prima Synodo provinciali referat, ut aliorum quoque Epiſcoporum ſententia cognita ſtatim ad Summum Rom. Pont. deferantur, cujus auctoritate, & prudentia, quod univerſali Eccl. expedit, ſtatuatur, ut ita Sanctarum Indulgentiarum munus pie, ſancte, & incorrupte omnibus fidelibus diſpenſetur.

Matth. 16. Joan. 20. c. audivimus, &c. Quodcumque ligaveris, 24. q. 1. c. Ut conſtitueretur, 50. diſt. c. Adhuc, de pœn. diſt. 3. tot tit. de pœn. & remiſ. extra. in 6. & in Clem. Anci rani per multa capita. Neocæſar. cap. 3. Nicæni 1. c. 1. & 11. Cart. 4. c. 75. Agath. c. 60. Claromont. ſub Urbano 2. c. 2. Later. 1. can. 11. Lugd. 2. ſub Greg X. Viennen. ſub Clem. 5. c. Cum ex eo, de pœn. & remiſſ. Clem. Abuſionibus, de pœn. & remiſ. Confirmatur, conſt. Pii 5. Et ſi Dominici 1567. Sup. ſeſſ. 21. de ref. cap. 9.

De delectu ciborum, jejuniis, & diebus feſtis.

INſuper hortatur S. Synodus, & per SS. D. N. atque Salvatoris adventum Paſtores omnes obteſtatur, ut tanquam boni milites illa omnia, quæ S. R. Eccl. omnium eccleſiarum mater, & magiſtra ſtatuit, necnon ea quæ tam in hoc Concilio, quam in aliis œcumenicis ſtatuta ſunt, quibuſcumque fidelibus ſedulo commendent, omnique diligentia utantur, ut illis omnibus, & iis præcipue ſint obſequentes, quæ ad mortificandam carnem conducunt, ut ciborum delectus, & jejunia, vel etiam quæ faciunt ad pietatem augendam, ut dierum feſtorum devota, & religioſa celebratio, admonentes populos crebro obedire Præpoſitis ſuis, quos qui audiunt, Deum remuneratorem audient, qui vero contemnunt, Deum ipſum ultorem ſentient.

c. Non decet 12. diſt. Vigilius in epiſt. ad Eleutherium in fin. Felix 1. in epiſt. 3. can. Dudum, 3. q. 6. c. Quis ſuis, 93. diſt. c. quia frater, 7. q. 1. Lucæ 10. Hebr. 13.

De indice librorum, Catechiſmo, Breviario, & Miſſali.

SAcroſancta Synodus in ſecunda Seſſ. ſub SS. D. N. Pio IV. celebrata, delectis quibuſdam Patribus commiſit, ut de variis cenſuris, ac libris vel ſuſpectis, vel pernicioſis, quid facto opus eſſet, conſiderarent, atque ad ipſam S. Synodum referrent: audiens nunc, huic operi ab eis extremam manum impoſitam eſſe, nec tamen ob librorum varietatem, & multitudinem diſtincte, & commode poſſit a Sancta Synodo dijudicari, præcipit, ut, quidquid ab illis præſtitum eſt, Sanctiſſimo Romano Pontifici exhibeatur, ut ejus judicio, atque auctoritate terminetur, & evulgetur. Idemque de Catechiſmo a Patribus, quibus illud mandatum fuerat, & de Miſſali, & Breviario fieri mandat.

Sup. ſeſſ. 18. in prin.

vide Regulas librorum prohib.

Sup. ſeſſ. 24. c. 7. de ref.

De loco Oratorio.

DEclarat S. Synodus, ex loco aſſignato Oratoribus tam eccleſiaſticis, quam ſæcularibus, in ſedendo, incedendo, aut quibuſcumque aliis actibus, nullum cuiquam eorum factum fuiſſe præjudicium, ſed omnia illorum, & Imperatoris, & Regum, & Rerumpubl. ac Principum ſuorum jura, & prærogativas illæſas, & ſalvas eſſe, in eodemque ſtatu permanere, prout ante præſens Concilium reperiebantur.

videConſt. Pii 5. Superni. 1571. Clem. 8. Cum in Eccleſia. 1602. & Urb. 8. Divinam, 1631.

Sup. ſeſſ. 2. in fin.

De recipiendis, & obſervandis decretis Concilii.

TAnta fuit horum temporum calamitas, & hæreticorum inveterata malitia, ut nihil tam clarum in

in fide noſtra aſſerenda unquam fuerit, aut tam certo ſtatutum, quod non, humani generis hoſte ſuadente, illi errore aliquo contaminaverint: eapropter S. Synodus id potiſſimum curavit, ut præcipuos hæreticorum noſtri temporis errores damnaret, & anathematizaret; veramque, & Catholicam doctrinam traderet, & doceret, prout damnavit, anathematizavit, & definivit. Cumque tamdiu tot Epiſcopi, ex variis Chriſtiani Orbis provinciis evocati, ſine magna gregis ſibi commiſſi jactura, & univerſali periculo ab Eccleſiis abeſſe non poſſint, nec ulla ſpes reſtet, hæreticos toties fide etiam publica, quam deſiderarunt, invitatos, & tamdiu expectatos, huc amplius adventuros, ideoque tandem huic ſacro concilio finem imponere neceſſe ſit: ſupereſt nunc, ut Principes omnes, quod facit, in Domino moneat, ad operam ſuam ita præſtandam, ut quæ ab ea decreta ſunt, ab hæreticis depravari, aut violari non permittant, ſed ab his, & omnibus devote recipiantur, & fideliter obſerventur. Quod ſi in his recipiendis aliqua difficultas oriatur, aut aliqua inciderint, quæ declarationem, (quod non credit) aut definitionem poſtulent, præter alia remedia, in hoc Concilio inſtituta, confidit S. Synodus, Beatiſſimum Rom. Pont. curaturum, ut vel evocatis ex illis præſertim provinciis, unde difficultas orta fuerit, iis, quos eidem negotio tractando viderit expedire, vel etiam Concilii generalis celebratione, ſi neceſſarium judicaverit, vel commodiore quacumque ratione ei viſum fuerit, Provinciarum neceſſitatibus, pro Dei gloria, & Eccleſiæ tranquillitate conſulatur.

Sup. ſeſſ. 13. 15. & 18.

Idem in fine quatuor primorum Conc. gen. Nicæn. Conſtantin. Epheſ. & Chalced. Ne quis juramento ſe adſtringat adverſus Conc Decreta vetat Greg. 13. in Bulla, inter Apoſtolicas, 1584.

De recitandis Decretis Concilii ſub Paulo III. & Julio III. in Seſſione.

Quoniam diverſis temporibus, tam ſub fel. rec. Paulo III. quam Julio III. multa in hoc ſacro Concil. quoad dogmata, ac morum reformationem ſtatuta, & definita ſunt, vult S. Synodus, ut illa nunc recitentur, & legantur. *Recitata ſunt.*

Sup. ſeſſ. 5. 6. 7. 13. & 14.

De fine Concilii, & confirmatione petenda a SS. Domino noſtro.

Illuſtriſſ. Domini, Reverendiſſimique Patres, Placetne vobis, ut ad laudem Dei omnipotentis huic ſacræ Oecumenicæ Synodo finis imponatur? & omnium,

&

& ſingulorum , quæ tam ſub fel. rec. Paullo III. & Julio III. quam ſub SS. Domino noſtro Pio IV. Rom. Pontificibus , in ea decreta , & definita ſunt , confirmatio nomine S. hujus Synodi per Apoſtol. Sedis Legatos , & Præſidentes a Beatiſſimo Rom. Pontif. petatur? *Reſponderunt* : Placet.

Poſtmodum Illuſtriſſ. & Reverendiſſ. Cardinalis Moronus , Primus Legatus , & Præſidens , benedicens S. Synodo dixit : Poſt gratias Deo actas , Reverendiſſ. Patres , ite in pace . Qui reſponderunt : Amen .

Juxta Gelaſ. Pap. ſuper Con. Chalc. & Pelagium PP. 2. in Epiſt. decretali , & Marcell. in epiſt. decretali ad Epiſc. Antioch. provin. & Concil. Chalced in fi. in Epiſt. Concilii ad Leonem Papam c. Si Romanorum, Diſt. 19.

A C-

ACCLAMATIONES

Patrum in fine Concilii.

CARDINALIS A LOTHARINGIA

Beatiſſimo Pio Papæ, & Domino noſtro, Sanctæ univerſalis Eccleſiæ Pont. multi anni, & æterna memoria.

RESPONSIO PATRUM.

Domine Deus, Sanctiſſimum Patrem diutiſſime Eccleſiæ tuæ conſerva multos annos.

Card. Beatiſſimorum ſummorum Pontificum animabus Pauli III. & Julii III. quorum auctoritate hoc ſacrum generale Concilium inchoatum eſt, pax a Domino, & æterna gloria, atque felicitas in luce Sanctorum.

Reſp. Memoria in benedictione ſit.

Card. Caroli V. Imperatoris, & Sereniſſimorum Regum, qui hoc univerſale Concilium promoverunt, & protexerunt, memoria in benedictione ſit.

Reſp. Amen, Amen.

Card. Sereniſſimo Imperatori Ferdinando ſemper Auguſto, Orthodoxo, & pacifico, & omnibus Regibus, Reipubl. & Principibus noſtris, multi anni.

Reſp. Pium, & Chriſtianum Imperatorem, Domine, conſerva, Imperator cœleſtis, terrenos Reges rectæ fidei conſervatores cuſtodi.

Card. Apoſtolicæ Romanæ Sedis Legatis, & in hac Synodo Præſidentibus, cum multis annis magnæ gratiæ.

Reſp. Magnæ gratiæ: Dominus retribuat.

Card. Reverendiſſimis Cardinalibus, & Illuſtribus Oratoribus.

Reſp. Magnas gratias, multos annos.

Card. Sanctiſs. Epiſcopis vita, & felix ad Eccleſias ſuas reditus.

Reſp. Præconibus veritatis perpetua memoria, Orthodoxo Senatui multos annos.

Card. Sacroſancta Oecumenica Tridentina Synodus: ejus fidem confiteamur, ejus decreta ſemper ſervemus.

Reſp. Semper confiteamur, ſemper ſervemus.

Card. Omnes ita credimus, omnes idipſum ſentimus, omnes conſen-

ſentientes, & amplectentes ſubſcribimus. Hæc eſt fides S. Petri, & Apoſtolorum: hæc eſt fides Patrum: hæc eſt fides Orthodoxorum.

Reſp. Ita credimus, ita ſentimus, ita ſubſcribimus.

Card. His decretis inhærentes digni reddamur miſericordiis, & gratia primi, & magni ſupremi Sacerdotis Jeſu Chriſti Dei, intercedente ſimul inviolata Domina noſtra Sancta Deipara, & omnibus Sanctis.

Reſp. Fiat, Fiat, Amen, Amen.

Card. Anathema cunctis hæreticis.

Reſp. Anathema, anathema.

Poſt hæc mandatum fuit a Legatis, & Præſidentibus ſub pœna excommunicationis omnibus Patribus, ut, antequam diſcederent e civitate Tridentina, ſubſcriberent manu propria decretis Conc. aut ea per publicum inſtrumentum approbarent, qui omnes deinde ſubſcripſerunt, & fuerunt numero CCLV. videlicet, Legati IV. Cardinales II. Patriarchæ III. Archiepiſcopi XXV. Epiſcopi CLXVIII. Abbates VII. Procuratores abſentium cum legitimo mandato XXIX. Generales Ordinum VII.

L A U S D E O.

Concordat cum originali, in cujus fidem ſubſcripſimus.

Ego Angelus Maſſarellus, Epiſcopus Theleſinus, Sacri Concilii Tridentini Secretarius.

Ego Marcus Antonius Peregrinus Comenſis, ejuſdem Concilii Notarius.

Ego Cynthius Pamphilius Clericus Camerinenſis Diœceſis, ejuſdem Concil. Notarius.

CONFIRMATIO CONCILII.

NOs Alexander, S. Laurentii in Damaſo Diaconus Cardinalis, de Farneſio, S. R. E. Vicecancellarius fidem facimus, & atteſtamur, qualiter hodie die Mercurii, 26. Januarii, MDLXIV. Pontificatus Sanctiſſimi Domini noſtri D. Pii divina providentia Papæ Quarti anno quinto, in Conſiſtorio ſecreto apud S. Petrum, Reverendiſs. DD. mei Cardinales Moronus, & Simoneta, nuper reverſi a Sacro Concilio Tridentino, cui uti Sedis Apoſtolicæ Legati præerant, petierunt ab eodem Sanctis. Domino noſtro, ut infra.

Bea-

Beatiſſime Pater, in decreto ſuper fine Conc. Oecumenici Tridentini, pridie nonas Decembr. præteriti publicato, ſtatutum fuit, ut per Sanctitatis Veſtræ, & Sanctæ Sedis Apoſt. Legatos, & Præſidentes peteretur nomine dicti Conc. a Sanctitate Veſtra confirmatio omnium, & ſingulorum, quę tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub Sanctitate veſtra in eo decreta, & definita ſunt. Quapropter nos Joannes Cardinalis Moronus, & Ludovicus Cardinalis Simoneta, qui tunc Legati, & Præſidentes eramus, volentes exequi, quod in dicto decreto ſtabilitum fuit, humiliter petimus nomine dicti Concilii Oecumenici Tridentini, ut Sanctitas Veſtra dignetur confirmare omnia, & ſingula, quę tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. quam ſub Sanctitate Veſtra in eo decreto, & definita ſunt.

Quibus auditis Sanctitas Sua, viſo, & lecto tenore dicti decreti, & habitis votis Reverendiſs. DD. meorum Cardinalium, reſpondit per hęc verba.

Petitioni, nomine Concilii Oecumenici Tridení. ſuper ejus confirmatione per dictos Legatos nobis factę annuentes, omnia, & ſingula, quę in dicto Concilio tam ſub fel. rec. Paulo III. & Julio III. prædeceſſoribus noſtris, quam Pontificatus noſtri tempore decreta, & definita ſunt, auctoritate Apoſtolica, etiam de venerabilium fratrum noſtrorum Cardinalium conſilio, & aſſenſu, matura cum illis deliberatione præhabita, confirmamus, atque ab omnibus Chriſtifidelibus recipi, & inviolabiliter obſervari mandamus, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Ita eſt, A. Card. Farneſius Vicecancellarius.

BEL-

BULLA S. D. N. PII,

Divina providentia Papæ Quarti

SUPER CONFIRMATIONE

Oecumenici generalis Concilii Tridentini.

Pius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

BENEDICTUS Deus, & Pater Domini noſtri JESU CHRISTI, Pater miſericordiarum, & Deus totius conſolationis, qui reſpicere dignatus Eccleſiam ſuam Sanctam, tot procellis, & tempeſtatibus agitatam, atque vexatam, & gravius in dies laborantem, apto tandem ei ſubvenit, optatoque remedio. Ad plurimas, & pernicioſiſſimas hæreſes extirpandas, ad corrigendos mores, & reſtituendam Eccleſiaſticam diſciplinam, ad pacem, & concordiam Chriſtiani populi procurandam, indictum jampridem in Civitate Tridentina Oecumenicum generale Concilium a piæ memoriæ Paulo III. Prædeceſſore noſtro, & Seſſionibus aliquot habitis cœptum fuerat, ab ejus autem ſucceſſore Julio in eandem urbem revocatum, poſt alias Seſſiones celebratas, variis impedimentis, & difficultatibus objectis, ne tum quidem peragi potuerat; itaque diutius intermiſſum fuerat, non ſine maximo mœrore piorum omnium; cum quotidie magis Eccleſia ejuſmodi remedium imploraret. Nos autem poſt ſuſceptum Sedis Apoſtolicæ regimen, tam neceſſarium, ac ſalutare opus, ſicut Paſtoralis ſollicitudo monebat, divinæ miſericordiæ fiducia perficere aggreſſi, adjuti pio ſtudio chariſſimi in Chriſto filii noſtri Ferdinandi Rom. Imperatoris electi, & aliorum Chriſtianorum Regum, Rerumpublicarum, ac Principum, tandem conſecuti ſumus, quod nec diurnis, nec nocturnis curis elaborare deſtitimus, quodque a Patre luminum aſſidue precati ſumus. Cum enim eam in Urbem undique ex Chriſtiani nominis nationibus conveniſſet, noſtris convocata litteris, & ſua etiam ipſorum pietate excitata, Epiſcoporum, & aliorum inſignium Prælatorum maxima, & Oecumenico Concilio digna frequentia, præter plurimos alios pios, & ſacrarum litterarum ſcientia, divinique, & humani juris cognitione præſtantes viros, præſidentibus ipſi Synodo Sedis Apoſtolicæ

ſtolicæ Legatis, nobis adeo Concilii libertati faventibus, ut etiam de rebus Sedi Apoſtolicæ proprie reſervatis, liberum ipſi Concilio arbitrium per litteras ad Legatos noſtros ſcriptas, ultra permiſerimus, quæ de Sacramentis, & aliis rebus, quæ quidem neceſſariæ viſæ ſint, tractandæ, definiendæ, & ſtatuendæ reſtabant, ad confutandas hæreſes, ad tollendos abuſus, & emendandos mores, a ſacroſancta Synodo ſumma libertate, diligentiaque tractata, & accurate, ac mature admodum definita, explicata, ſtatuta ſunt. Quibus rebus perfectis, Concilium tanta omnium, qui illi interfuerunt, concordia peractum fuit, ut conſenſum eum plane a Domino effectum fuiſſe conſtiterit, idque in noſtris, atque omnium oculis valde mirabile fuerit. Pro quo tam ſingulari Dei munere ſupplicationes ſtatim in alma hac Urbe indiximus, quæ magna Cleri, & populi pietate celebratæ fuerunt, laudeſque, & gratias divinæ Majeſtati merito perſolvendas curavimus: cum ejuſmodi Concil. exitus ſpem magnam, & prope certam attulerit, fore, ut majores in dies fructus ad Eccleſiam ex ipſius decretis, conſtitutionibuſque perveniat. Cum autem ipſa Sancta Synodus pro ſua erga Sedem Apoſtolicam reverentia, antiquorum etiam Conciliorum veſtigiis inhærens, decretorum ſuorum omnium, quæ noſtro, & Prædeceſſorum noſtrorum temporefacta ſunt, confirmationem a nobis petierit, decreto de ea re in publica Seſſione facto, Nos ex Legatorum litteris prius, deinde poſt reditum eorum ex iis, quæ Synodi nomine diligenter retulerunt, poſtulatione ipſius Synodi cognita, habita ſuper hac re cum venerabilibus fratribus noſtris S. R. E. Cardinalibus deliberatione matura, ſanctique Spiritus in primis auxilio invocato, cum ea decreta omnia Catholica, & populo Chriſtiano utilia, ac ſalutaria eſſe cognoviſſemus, ad Dei omnipotentis laudem, de eorumdem fratrum noſtrorum conſilio, & aſſenſu, in Conſiſtorio noſtro ſecreto, illa omnia, & ſingula auctoritate Apoſtolica hodie confirmavimus, & ab omnibus Chriſti fidelibus ſuſcipienda, ac ſervanda eſſe decrevimus; ſicut harum quoque litterarum tenore, ad clariorem omnium notitiam confirmamus, & ſuſcipi, obſervarique decernimus. Mandamus autem in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub pœnis a ſacris Canonibus conſtitutis, aliiſque gravioribus etiam privationis arbitrio noſtro infligendis, univerſis, & ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris, Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, & aliis quibuſvis Eccleſiarum Prælatis, cujuſcumque ſtatus, gradus, ordinis, & dignitatis ſint, etiam ſi Cardinalatus honore præfulgeant, ut eadem decreta, & ſtatuta in Eccleſiis ſuis, Civitatibus, &

Diœ-

Diœceſibus, in judicio, & extra judicium diligenter obſervent, & a ſubditis quiſque ſuis, ad quos quomodolibet pertinent, inviolabiliter faciant obſervari, contradictores quoslibet, & contumaces per ſententias, cenſuras, & pœnas Eccleſiaſticas, etiam in ipſis decretis contentas, appellatione poſtpoſita compeſcendo, invocato etiam, ſi opus fuerit, brachii ſæcularis auxilio. Ipſum vero Chariſſimum filium noſtrum Imperatorem electum, cæteroſque Reges, Reſpublicas, ac Principes Chriſtianos monemus, & per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Jeſu Chriſti obteſtamur, ut qua pietate Concilio per Oratores ſuos affuerunt, eadem pietate, ac pari ſtudio, divini honoris, & populorum ſuorum ſalutis cauſa, pro Sedis quoque Apoſtolicæ, & ſacræ Synodi reverentia; ad ejuſdem Concilii exequenda, & obſervanda decreta Prælatis, cum opus fuerit, auxilio, & favore ſuo adſint, neque adverſantes ſanæ, ac ſalutari Concilii doctrinæ opiniones populis ditionis ſuæ recipi permittant, ſed eas penitus interdicant. Ad vitandam præterea perverſionem, & confuſionem, quæ oriri poſſet, ſi unicuique liceret, prout ei liberet, in decreta Concil. commentarios, & interpretationes ſuas edere, Apoſtolica auctorit. inhibemus omnibus, tam Eccleſiaſticis perſonis, cujuſcumque ſint ordinis, conditionis, & gradus, quam laicis, quocumque honore, ac poteſtate præditis, Prælatis quidem ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, aliis vero, quicumque fuerint, ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœnis, ne quis ſine auctoritate noſtra audeat ullos commentarios, gloſſas, annotationes, ſcholia, ullumve omnino interpretationis genus ſuper ipſius Concilii decretis quocumque modo edere, aut quidquam quocumque nomine, etiam ſub prætextu majoris decretorum corroborationis, aut executionis, aliove quæſito colore, ſtatuere. Si cui vero in eis aliquid obſcurius dictum, & ſtatutum fuiſſe, eamque ob cauſam interpretatione aut deciſione aliqua egere viſum fuerit, aſcendat ad locum, quem Dominus elegit, ad Sedem videlicet Apoſtolicam, omnium fidelium magiſtram, cujus auctoritatem etiam ipſa Sancta Synodus tam reverenter agnovit. Nos enim difficultates, & controverſias, ſi quæ ex eis decretis ortæ fuerint, nobis declarandas, & decidendas, quemadmodum ipſa quoque S. Synodus decrevit, reſervamus parati, ſicut ea de nobis merito confiſa eſt, omnium Provinciarum neceſſitatibus, ea ratione, quæ commodior nobis viſa fuerit, providere. Decernentes nihilominus irritum, & inane, ſi ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Ut hæc autem ad omnium notitiam perveniant, neque quis excuſatione ignorationis uti poſſit,

ſit, volumus, & mandamus, ut hæ litteræ per aliquos Curiæ noſtræ Curſores in Baſilica Vaticana Principis Apoſtolorum; & in Eccleſia Lateranenſi tunc, cum in eis populus, ut Miſſarum ſolemnibus interſit, congregari ſolet, palam, & clara voce recitentur, & poſtquam recitatæ fuerint, ad valvas earum Eccleſiarum, itemque Cancellariæ Apoſtolicæ, & in loco ſolito Campi Floræ affigantur, ibique, ut legi, & omnibus innoteſcere poſſint, aliquantiſper reliquantur. Cum autem inde amovebuntur, relictis de more ibidem exemplis, in alma Urbe ad impreſſionem tradantur, quo commodius per Chriſtiani nominis Provincias, & Regna divulgari poſſint; tranſumptis quoque earum, quæ manu alicujus publici Notarii ſcripta, ſubſcriptave, & ſigillo, ac ſubſcriptione alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutę munita fuerint, fidem ſine ulla dubitatione haberi mandamus, atque decernimus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ confirmationis, monitionis, inhibitionis, reſervationis, voluntatis, mandatorum, & decretorum infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dominicæ 1564. 7. kal. Februarii. Pontificatus noſtri Anno quinto.

Ego PIUS Catholicæ Eccleſiæ Epiſcopus.

Ego F. Card. Piſanus, Epiſc. Oſti. Decanus.
Ego Fed. Card. Cæſius Epiſc. Portuen.
Ego Jo. Card. Moronus Epiſc. Tuſculan.
Ego A. Card. Farneſius, Vicecanc. Epiſc. Sab.

......

Ego R. Card. S. Angeli, major Pœnitent.

......

Ego Jo. Card. S. Vitalis.
Ego Jo. Michael, Card. Saracenus.

......

Ego Jo. Bapt. Cicada, Card. S. Clementis.
Ego Scipio Card. Piſarum.
Ego Jo. Card. Romanus.
Ego F. M. G. Card. Alex.
Ego F. Clemens Card. Aræcœli.
Ego Jac. Card. Sabellus.

......

Ego B. Card. Salviatus.

P Ego

Ego Ph. Card. Aburd.
Ego Lud. Card. Simoneta.

Ego F. Card. Paciecus, y de Tol.
Ego M. A. Card. Amulius.
Ego Jo. Franc. Card. de Gambara.
Ego Carolus Card. Borromæus.
Ego M. S. Card. Conſtant.
Ego Alph. Card. Geſualdus.
Ego Hipp. Card. Ferrar.
Ego Franciſcus Card. Gonzaga.

Ego Gui. Aſc. Diac. Card. Cam.
Ego Vitellocius Card. Vitellius.
Ant. Florebellus Lavellinus.

H. Cumyn.

CA.

CATALOGUS
LEGATORUM, PATRUM,

Oratorum, & Theologorum, qui ad Sacroſanctam œcumenicam Tridentinam Synodum convenerunt a principio uſque ad finem, qui fuit die 4. Decemb. M.D.LXIII. ſub Pio IV. Pont. Max.

Quorum nomina, & cognomina, & Patria, & dignitates infra continentur.

Hercules Gonzaga S.R.E. Presb. Card. tit. S. M. Novæ, Mantuanus; obiit Tridenti die 2. Martii. 1563. & ſepultus eſt Mantuæ.

Hieronymus Seripandus S.R.E Presb. Card. tit. S. Suſannæ, Neapolitanus, obiit Tridenti 18. Martii 1563. & ibi ſepultus in Eccleſia S. Marci, Ordinis Fratrum Eremitarum S. Auguſtini, quorum olim fuerat Generalis.

Joannes Moronus S.R.E. Cardin. Epiſcop. Præneſtinus, Mediolanenſis, in demortui S.R.E. Cardin. de Mantua locum miſſus.

Stanislaus Hoſius S.R E. Presb. Card. tit. S. Laurentii in Pane Perna, Polonus Uvarmien. & Ep.

Ludovicus Simoneta S.R.E. Presb. Card. tit. S. Cyriaci in Thermis, Mediolanen.

Marcus Siticus S. R. E. Diaconus Card. Baſilicæ duodecim Apoſtolorum. Altaemps, Germanus.

Bernardus Navagerius S.R.E. Presbyt. Card. tit. S. Nicol. inter imagines, Venetus, in demortui Cardinalis Seripandi locum miſſus.

Cardinales non Legati.

Carolus a Lotharingia, S.R.E. Presb. Card. tit. S. Apollinaris, Princeps, & Archiepiſcopus Rhemen. Gallus.

Ludovicus Madrutius, S.R.E. Diaconus Card. electus Epiſcopus Tridentinus, Germanus.

Oratores, quorum nomina hic deſcribuntur, juxta eorum loca, quæ in eadem ſacroſancta Synodo habuerunt.

Oratores Eccleſiaſtici ſedebant a manu dextra Legatorum, videlicet.

Antonius de Muglitio, Moravus, Archiep. Pragenſis, Orator Cæſareus.

Georgius Draſcovicius, Croatus, Epiſc. quinque Eccleſiarum, Orator Cæſareus pro Regno Hungariæ.

Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſcop. Præmislienſis, Orator Sereniſſimi Regis Poloniæ.

Marcus Antonius Bobba, Caſalenſis, Epiſc. Auguſten. in Pedemontio; Sereniſſimi Ducis Sabaudiæ Orator, nunc Cardinalis.

Hieronymus de Gaddis, Florentinus, Epiſc. Crotonenſis, Orator Excellentiſſimi Ducis Florentiæ, miſſus in locum Joan. Strozii.

Frater Martinus Royas Portalrubeo Hiſp. Orator Relig. Hieroſolymitanæ.

Oratores ſæculares ſedebant a manu ſiniſtra Legatorum.

Sigiſmundus a Tunn, Tridentinus, Orator Cæſareus.

Lud. de S. Gelaſio Dominus de Lanſac, Arnaldus Ferrerius Præſidens in Parlamen. Pariſienſi, & Guido Fabes, Jud. major Tholoſæ. — Oratores Chriſtianiſſimi Galliarum Regis.

Ferdinandus Martineus Mazcarenius, Orator Sereniſſimi Regis Portugal.

Nicolaus de Ponte, Doctor & eques, Matthæus Dandulus, Eques, — Oratores Sereniſſimi Dominii Venetorum.

Melchior Luſſi eques auratus, Orator ſeptem Cantonum Helvetiorum.

Auguſtinus Paungartner J.U.D. de Monachio, Orator Excellentiſſimi Alberti Ducis Bavariæ.

Claudius Fernandez Quingnonii, Comes Lunenſis, Orator Regis Catholici in locum Illuſtriſſimi Ferdinandi de Avalos Marchionis Piſcariæ miſſus, obiit Tridenti die 20. Decem. 1563. poſt finem Concilii, ibique ſepultus eſt.

Hic ſeparatim ab aliis Oratoribus ſedebat apud Reverendiſſimum Theleſinum Secretarium S. Synodi, ob contentionem ſuper præcedentia ortam inter ipſum, & Oratores Regis Chriſtianiſſimi.

Patriarchæ.

Antonius Helvius Juſtinopolit. Patriar. Hieroſolymitanus.

Daniel Barbarus Venetus, electus Patriar. Aquileienſis.

Joannes Triviſanus Venetus, Patriar. Venetiarum.

Archiepiſcopi Pauli Tertii.

Ferdinandus Annius, Neapolitanus, Archiepiſc. Amalphitan. nunc Epiſc. Bovinus.

Petrus

Petrus Landus Venetus, Archiepiſc. Creten.

Petrus Antonius de Capua, Neapolitanus, Archiepiſcopus Hidruntinus.

Marcus Cornelius, Venetus, electus tunc Archiepiſcopus Spalatrenſis.

Sebaſtianus Leccavella, Græcus, Ord. Præd. olim Archiepiſc. Naxienſis, nunc Epiſc. Litteranen.

Petrus Guerrero, Hiſp. Archiepiſc. Granatenſ.

Antonius Altovitus, Florent. Archiepiſcop. Florent.

Cæſar Cibo Genuenſis, Archiepiſc. Taurinenſis, obiit Tridenti die 26. Decembr. 1562.

Archiepiſcopi Julii Tertii.

Paulus Æmilius Verallus, Romanus, olim Archiepiſc. Roſſanen. nunc Caputaquen.

Joan. Brunus de Olchinio, Macedo, Regni Serviæ Primas, Archiepiſc. Antibaren.

Joannes Baptiſta Caſtaneus, Romanus, Archiepiſcopus Roſſanen.

Joannes Baptiſta Urſinus, Romanus, Archiepiſc. ſanctæ Severinę.

Archiepiſcopi Pauli Quarti.

Ludovicus Beccatellus, Bononienſ. Archiepiſ. Raguſinus.

Mutius Calinius, Brixienſis, Archiepiſc. Jadrenſis.

Sigiſmundus Saracenus, Neapolitan. Archiepiſc. Materanus.

Antonius Perrages de Caſtilegio, Hiſpanus, Archiepiſc. Calaritanus.

Julius Paveſius, Brixienſis, Ordin. Prædic. Archiepiſc. Surentinus.

Bartholomæus de Martyribus, Luſitanus, Ord. Præd. Archiepiſc. Bracaren.

Auguſtinus Salvago, Genuenſis, Ord. Præd. Archiepiſc. Genuen.

Archiepiſcopi Pii Quarti.

Philippus Mocenigus, Venetus, Regni Cypri Primas, & Legatus, Archiepiſc. Nicoſien.

Guilielmus d' Avanſon, Gallus, Archiepiſ. Ebredunen.

Antonius Caucus, Venetus, Archiepiſc. Corcyrenſis.

Germanicus Bandinus, Senenſis, electus Archiepiſcopus Senarum.

Marcus Antonius Columna, Romanus, Archiepiſc. Tarentinus, nunc Card. tit......

Gaſpar de Foſſo, Conſentinus, Ordin. S. Franciſci de Paula, Calaber, Archiepiſcopus Rheginus.

Antonius de Mulgitio, Moravus, Orator Cæſareus, Archiepiſcopus Pragenſis.
Maximus de Maximis, Romanus, Archiepiſcopus Amalphitanus;
Gaſpar Cervantes de Gaeta, Hiſpanus, Archiepiſc. Meſſan. nunc Salernitanus.
Leonardus Marinus, Genuenſis, Ord. Præd. Archiepiſc. Lancianenſ.
Octavianus Præconius, Meſſanenſis, Ord. Min. Convent. S. Franciſci, Archiepiſcop. Panorm.
Nicolaus de Pelleve, Gallus, Archiepiſcop. Senonenſis.
Antonius Juſtinianus, Chienſis, Ord. Præd. Græcus, Archiepiſcop. Naxien.
Antonius Puteus Nicenus, Archiepiſcop. Baren.

Epiſcopi Leonis Decimi.

Vincentius Nicoſantius de Fano, Epiſc. Arbenſis.
Joannes Franc. de Fliſco, Genuen. Epiſc. Andrien.
Joan. Thomas de S. Felicio, Neapolit. Epiſc. Caven.

Epiſcopi Adriani Sexti.

Quinctius de Ruſticis, Romanus, Epiſc. Militen.

Epiſcopi Clementis Septimi.

Lucas Bizantius de Catharo, Epiſc. Catharen.
Aloyſius Piſanus, Venetus, Epiſc. Patavin. nunc Card.
Alexander Piccolomineus, Senen. Epiſc. Pientin.
Dionyſius Græcus Ord. min. S. Franciſci de Obſervantia, Epiſcop. Miliopotam.
Gabriel de Keneur, Gallus, Epiſc. Ebroicenſis.
Gulielmus Barton de Montbas, Gallus, Epiſc. Lectorenſis.

Epiſcopi Pauli Tertii.

Antonius a Camera, Sabaudus, Epiſc. Bellicen.
Nicolaus Maria Caracciolus, Neapolitanus, Epiſc. Catanien.
Bernardus Bonjoannes, Romanus, Epiſc. Camarinen.
Fabius Mirtus, Neapolitanus, Epiſc. Cajacen.
Scipio Bongallus, Romanus, Epiſc. Civitatis Caſtellanæ.
Georgius Cornelius, Venetus, Epiſc. Tarviſinus.
Vincentius Durantius, Brixienſis, Epiſc. Thermularum.
Mauritius de Petra, Papien. Epiſc. Viglenen.
Martius de Martiis Medices, Florentinus, Epiſc. Marſicen.
Joannes Vincentius Michaelius, Barolitanus, Epiſc. Minerbinen.
Gabriel de Bouveri, Gallus, Epiſc. Andegaven.
Leonardus Haller, Germanus, Epiſc. Philadelphien.
Lud. Vanninus de Theodolis, Forolivienſ. Epiſc. Britonorien., obiit Tridenti die 11. Menſis Jan. 1563.

Ægi-

Ægidius Falceta, Cingulanus, Epiſc. Caprulanus, nunc Britonorienſis.
Julius Contarenus, Venetus, Epiſc. Civitatis Bellunenſ.
Thomas Caſſellus, Roſſanen. Ord. Prædic. Epiſc. Caven. junior.
Hippolythus Arivabenus, Mantuanus, Epiſc. Hierapetren.
Hieronymus Machabæus, Rom. Epiſc. Caſtren.
Petrus Auguſtinus, Hiſp. Epiſc. Oſcen. & Jacenſis.
Jacobus Naclantus, Florentinus, Ord. Prædic. Epiſc. Clodienſis.
Bartholomæus Sirigo, Creten. Græcus, Epiſc. Caſtellaneten.
Thomas Stella, Venetus, Ordinis Prædicatorum, Epiſc. Juſtinopolitan.
Petrus du Val, Gallus, Epiſc. Sagienſis.
Joan. Antonius Pantuſa, Conſentinus, obiit Tridenti, die 27. Octobr. 1562. Epiſc. Litterienſis.
Joannes Baptiſta de Groſſis, Mantuanus, Epiſc. Regienſis.
Joannes Guarez, Luſitanus, Ordin. Sancti Auguſtini, Epiſc. Conimbricen.
Philippus Ricabella, Recanaten. Epiſc. Recanat.
Joan. Jacobus Barba, Neapolitan. Ord. S. Auguſtini, Epiſcop. Interamnen.
Michael a Turre, Utin. Epiſc. Ceneten.
Pompejus Zambeccarius, Bonon. Epiſc. Sulmonen.
Joan. Beroaldus, Panormitanus, Epiſc. S. Agathæ.
Antonius Scarampus, Aquenſis, Epiſc. Nolanus.
Antonius de Comitibus, Genuen. Ord. Præd. Epiſc. Brugnacen.
Cæſar Fogia Roſſanen. Epiſc. Umbriaticen.
Cæſar Comes a Gambara, Brixien. Epiſc. Tortonen.
Jo. Baptiſta de Bernardis, Lucen. Epiſc. Adjacen.
Martinus Perezius de Ayla, Hiſp. Epiſc. Segobienſ.
Nicolaus Pſalme, Gallus, Epiſc. Verdunen.
Alphonſus Roſettus, Ferrarienſis, Epiſc. Chomaclen. nunc Ferrar.
Julius Pariſianus, de Tolentino, Epiſc. Ariminen.
Bartholomæus Sebaſtianus, Hiſp. Epiſc. Pacten.
Franciſcus Lambertus, Sabaudus, Epiſc. Nicien.
Maximilianus Doria, Genuen. Epiſc. Naulen.
Euſtachius du Bellay, Gallus, Epiſc. Pariſien.
Bartholomæus de Capranica, Romanus Epiſc. Carinien.
Ennius Maſſarius de Narnia, Epiſc. Feretranus.
Achilles Brancia, Neapol. Epiſc. Boven.
Jo. Franciſc. Verdura, Meſſanen. Epiſc. Chironen.
Albertus Duimius de Gliricis, Ord. Prædic. de Catharo, Epiſc. Veglen.

Joannes Antolinez de Bricianos de la Ribera, Hiſpan. Epiſc. Juvenacen.
Triſtanus de Bizet, Gallus, Epiſc. Xantonen.

Epiſcopi Julii Tertii.

Aſcanius Gerardinus de Amelia, Epiſc. Cattacen.
Marcus Gonza a, Mantuanus, Epiſc. Auſſeren.
Baldovinus de Baldovinis, Piſanus, Epiſc. Averſanen.
Petrus Franciſcus Pallavicinus, Genuen. Epiſc. Alerienſis.
Ægidius Fuſcararius, Bonon. Ord. Prædicat. Epiſcop. Mutinen.
Timotheus Juſtinianus de Chio, Græcus, Ord. Præd. Epiſc. Calamonenſis.
Didacus de Almanſa, Hiſpanus, Epiſc. Corien.
Lactantius Roverella, Ferrarien. Epiſc. Aſculanus.
Ambroſius Monticula, Lunenſis, Sarzanen. Epiſcop. Signinus.
Sebaſtianus Gualterius, Urbevetanus, Epiſc. Viterben.
Honoratus Faſcitellus, Monachus, Ord. S. Bened. Neapolitanus, qui obiit Romæ Menſe Martio 1564. Epiſc. Inſulanus.
Petrus Camajanus, Aretinus, Epiſc. Feſularum.
Horatius Græcus, Trojanen. Apulus, Epiſc. Leſinen.
Fabius Cuppalata, Placentinus, Epiſc. Lacedonen.
Gaſpar de Caſal, Luſitanus, Ordin. S. Aug. Epiſc. Leirien.
Bernardinus de Cuppis, Romanus, Epiſc. Auximanus.
Joannes de Morvilliers, Bleſenſis, Gallus, Epiſcop. Aurelianen.
Julius Gentilius, Torton. Epiſc. Vulturarien.
Adrianus Fuſcovius, Romanus, Epiſc. Aquinas.
Antonius de S. Michaele, Hiſpanus, Ord. S. Franciſci de Obſer. Epiſc. Montis Marani.
Hieronymus Melchiorius, Recanatenſis, Epiſc. Maceratens.
Petrus de Petris de Monte, Aretinus, Epiſc. Lucerinus.
Cæſar Jacomellus, Romanus, Epiſc. Bellocaſtren.
Julius Grittus, Venetus, Epiſc. Parentinus.
Jacobus Silverius Piccolomineus, de Cœlano, Epiſc. Aprutinus.
Ludovicus de Breze, Gallus, Epiſc. Melden.
Jacobus Mignanellus, Senen. Epiſc. Groſſetan.
Jo. Andr. Cracius de Tybure, Epiſc. Tyburtin.
Franciſc. Richardotus, Burgundus, Epiſc. Atrebaten.
Carolus Cicada, Genuenſ. Epiſc. Albinganenſ.
Franc. Maria Piccolomineus, Sen. Epiſc. Ilcinen.
Aciſclus Moya de Contreras, Hiſp. Epiſc. Vicen.
Galeatius Roſcius de Interamna, qui obiit Tridenti, die 16. Octobr. 1563. Epiſc. Aſſiſien.
Jacobus Maria Sala, Bonon. Epiſc. Vivarien.

Ga-

Gabriel de Monte S. Sabini, Epiſc. Heſinus.
Marianus Sabellus, Rom. Epiſc. Eugubinus.
Agapitus Belhomo, Rom. Epiſc. Caſertanus.
Julius Cananius, Ferrarien. Epiſc. Hadrienſ.
Julius Galletus, Piſanus, Epiſc. Alexanen.
Hieronymus Burgenſis, Gallus, Epiſc. Catalonen.

Epiſcopi Pauli Quarti.

Scipio Æſtenſis, Ferrarien. Epiſc. Caſalen.
Didacus Sarmiento de Sotomajor, Hiſpanus, Epiſc. Aſturicen.
Thomas Goduellus, Anglus, Epiſc. Aſaphen.
Fauſtus Capharellus. Rom. Epiſc. Fundanus.
Belliſarius Baldinus, Neapol. Epiſc. Larinen.
Urbanus Vigerius de Ruere, Genuen. Epiſ. Senogallien.
Jacobus Suretus, Græcus; Epiſc. Milopotamen. junior.
Jo. Baptiſta Oſius, Romanus, Epiſc. Reatinus, obiit die 12. Novembr. 1562.
Marcus Laureus, Tropienſis, Ord. Præd. Epiſ. Campanien.
Franciſcus de Beauquere, Gallus Epiſc. Metenſis.
Jo. Franciſcus Commendonus, Venetus, Epiſc. Zacynthen. nunc Card.
Carolus de Graſſis, Bonon. Epiſc. Montis Faliſci.
Arias Gallego, Hiſp. Epiſc. Gerunden.
Hieron. Gallego, Hiſp. Epiſc. Oveten.
Hercules Rettinger, German. Epiſc. Laventinus.
Julius de Rubeis, Polian. Epiſcop. S. Leonis, obiit Romæ menſe Martio 1564.
Joan. de Munnatones, Hiſp. Ord. Sancti Auguſtini, Epiſc. Segobricen.
Franciſcus Bianco, Hiſp. Epiſc. Aurien.
Vincentius de Luchis, Bonon. Epiſc. Anconitanus.
Pompejus Piccolomineus de Aragonia, Epiſc. Tropien.
Petrus Barbaricus, Venetus, Epiſc. Curzolen.
Franciſcus Bachodius, Sabaudien. Epiſc. Gebennen.
Carolus de Angennes, Gal. Epiſc. Cenoman.
Hieronymus de Nichiſola, Veron. Ord. Præd. Epiſc. Theanen.
Marcus Antonius Bobba, Caſalen. Epiſc. Auguſten. nunc Card.
Jacobus Lomellinus, Meſſanen. Epiſc. Mazarien.
Donatus de Laurentiis, de Aſculo, Apulus, Epiſc. Arianen.
Petrus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphen.
Petrus Daneſius, Gallus, Epiſc. Vauren.
Hieronymus Savorgnanus, Forojulien. Epiſc. Sibinicen.
Philippus du Bec, Gallus, Epiſc. Veneten.
Carolus de Rouſſy, Gallus, Epiſc. Sueſſionen.

Geor-

Georgius Draſconitius, Croatus Epiſc. Quinque Eccleſ.
Franciſcus de Aguirre, Hiſp. Epiſc. Crotonen.
Andreas de Gueſta, Hiſp. Epiſc. Legionen.
Antonius Gorrionero, Hiſp. Epiſc. Almerien.
Antonius Auguſtinus, Hiſp. Epiſc. Ilerden.
Angelus Maſſarellus, Septempedanus, Epiſc. Theleſin.
Antonius Ciurelia, Barenſis, Epiſc. Buduenſis.
Dominicus Caſablanca, Meſſan. Ord. Prædic. Epiſc. Vecenſis.
Petrus Faunus, Coſtacciarius, Epiſc. Aquen.
Jo. Carolus Bovius, Bonon. Epiſc. Oſtunen. nunc Archiepiſc. Brunduſinus.
Hugo Boncompagnus, Bon. Epiſc. Veſtanus, nunc Card. tit. S. Six. deinde Pont. Max. 1572. nuncupatus Greg. XIII.
Salvator Pacinus, de Colle, Epiſc. Cluſinus.
Lupus Martinez, Hiſp. Epiſc. Elnen.
Carolus d'Eſpinay, Gallus, Epiſc. Dolen.
Ægidius Spiſame, Gallus, Epiſc. Niverneñ.
Antonius Sebaſtianus Minturnus, de Traject. Epiſc. Uxentin.
Bernardus del Bene, Florentinus, Epiſ. Nemauſen.
Dominicus Bolanus, Venetus, Epiſc. Brixien.
Jo. Antonius Vulpius, Comen. Epiſc. Comen.
Ludovicus de Genoilhac, Gallus, Epiſc. Tutellen.
Philippus Maria Campegius, Bonon. Epiſc. Feltren.
Jo. de Guignones, Hiſp. Epiſc. Calaguritan.
Didacus Covarruvias de Leyva, Hiſp. Epiſc. Civitaten.
Philippus Gerius, Piſtorien. Epiſc. Iſclanen. nunc Aſſiſien.
Jo. Antonius Fachinettus, Bon. Epiſc. Neocaſtren. poſtea Patriarcha Hieroſol. S. R. E. Presb. Card. tit. SS. 4. Coronatorum, ac tandem Pont. Max. dictus Innoc. IX.

Epiſcopi Pii Quarti.

Hippolytus Capilupus, Mant. Epiſc. Fanen.
Jo. Fabritius Severinus, Neapolitanus, Epiſ. Aceren.
Martinus Balduinus Rithovius, Epiſc. Ipren.
Antonius Havetius, Ord. Præd. Flander, Epiſ. Namurc.
Conſtantinus Bonellus, Feretra, Epiſ. civitatis Caſtelli.
Julius Superchius, Ord. Carmelitarum, Mantuanus, Epiſc. Accien. nunc Caprulan.
Matthæus de Concinis, Florentinus, Epiſ. Cortoneñſ.
Nicolaus Sfondratus, Mediolanenſis, Epiſc. Cremoneñſ.
Card.

Card. a Greg. XIII. 1583 12. Decembr. & Papa die 5, Decemb. 1590. appellatus Greg. XIV.
Ventura Buffalinus, Romanus, Epiſc. Meſſanenſ.
Ludovicus de Bueil, Gallus, Epiſc. Vencien.
Hieronymus Galleratus, Mediol. Epiſ. Sutrinus.
Jo. Petrus Delphinus, Venetus, Ord. Canon. Regularium, Epiſ. Zacynthi, & Cephaloniæ ſecundus.
Jo. Andreas Bellonius, Meſſanen. Epiſ. Maſſalub.
Georgius Ziſchuvid, Hungarus, Ord. Min. S. Franc. de Obſer. Epiſc. Signien.
Federicus Cornelius, Venetus, Epiſc. Bergomen.
Stephanus Boucher, Gallus, Epiſc. Coriſopiten.
Jo. Paulus Amanius, Cremenſ. Epiſc. Anglonen.
Alexander Sfortia, ex Comit. de S. Flora, Epiſc. Parmen. nunc Card. tit. S. Mariæ in Via.
Antonius le Cirier, Gallus, Epiſc. Abrincen.
Andreas Mocenicus, Venetus, Epiſc. Nimoſien.
Benedictus Salvinus, Firmanus, Epiſcop. Verulanus.
Guilielmus Caſſador. Hiſp. Epiſc. Barcinonen.
Petrus Gonzalez de Mendozza, Hiſp. Epiſc. Salmanti.
Martinus de Corduba de Mendozza, Hiſp. Ordin. Prædic. Epiſc. Dertuſen.
Julius Magnanus, Placent. Ord. Min. C.S. Franc. Ep. Calven.
Valentinus Herbutus, Polonus, Epiſc. Premiſſien.
Simon Aleotus, Forojulien. electus Epiſc. Forojulien. mortuus eſt Tridenti die 20. Auguſti 1562.
Petrus de Xaque, Hiſp. Ord. Præd. Epiſc. Niochen.
Proſper Rebiba, Meſſanen. Epiſ. Trojanus.
Melchior Avoſmediano, Hiſp. Epiſc. Guadixen.
Hippolitus de Rubeis, Parmenſis, Epiſc. Papien.
Didacus de Leon, Hiſp. Or. Carmel. Epiſc. Columbrien.
Annibal Saracenus, Neap. Epiſc. Licien.
Paulus Jovius, Comen. electus Epiſc. Nucerien.
Hieronymus Triviſanus, Venetus, Ord. Præd. mortuus eſt Trident. die 9. Sept. 1562. Epiſc. Veronen.
Hierony. Ragazzonus, Venetus, Ep. Famaguſt. poſtea Bergom.
Romulus de Valentibus, de Trebia, Epiſc. Converſan.
Lucius Maranta, Venuſinus, Epiſc. Lavellinen.
Simon de Nigris, Genuen. Ep. Sarzanen. mortuus Cardinalis.
Theophilus Gallupus, Tropien. Epiſc. Oppiden.
Julius Simoneta, Mediolanen. Epiſc. Piſauren.
Petrus de Albert, Gallus, Epiſc. Convenarum.

Ja-

Jacobus Guidius, Volaterranus, Epiſc. Pennen. & Adrien.
Didacus Ramirez, Hiſp. Epiſc. Pampilonen.
Franciſcus del Grado, Hiſp. Epiſc. Lucen.
Joannes Clauſſe, Gallus, Epiſc. Senicien.
Jacobus Gibertus de Nogueras, Hiſp. Epiſc. aliphan.
Joan. Annius, Neapol. Ep. Hipponen. & Coadjutor Bovinus.
Antonius Maria de Salviatis, Romanus, Epiſ. S. Pauli, poſtea Card. a Greg. XIII. 1583.
Matthæus Priulus, Venetus, Epiſ. Æmon. nunc Vicentinus.
Thomas Lilius, Bon. Epiſc. Soranus, deinde Plac.
Hieronymus Guerinus, Feretranus, Epiſc. Imolen.
Thomas Overlaithe, Hibernus, Epiſc. Roſſen.
Franciſcus de la Valete, Gallus, Epiſc. Vabren.
Fabius Pignatellus, Neapolitanus, Epiſc. Monopolitanus.
Carolus de Vicecomitibus, Mediolanen. Epiſc. Vintimilien. mortuus Card. tit. SS. MM. Viti, & Modeſti, in Macello.
Joannes Coloſvarinus, Hungarus, Ordin. Prædicat. obiit Tridenti die 24. Novembris, Anno 1562. Epiſ. Canadien.
Andreas Duditius Sbardellatus, Hungarus, Epiſc. Tinien. nunc Quinque Eccleſ.
Spinellus Bencius Politianus, Epiſc. Montiſpolitiani.
Franciſcus Abundius Caſtillioneus, Epiſc. Bobien. nunc Card. tit. S. Nicolai inter imagines.
Stanislaus Faleſchi, Polonus, Epiſc. Theodoſien.
Eugenius Ohairt, Hibernus, Ord. Præd. Epiſc. Aghaden.
Donaldus Magongial, Hibernus, Epiſc. Rapoten.
GuidoFerrerius, Pedemontanus, Epiſc. Vercellen. nunc Card. tit. S. Euphemiæ, deinde SS. Viti, & Modeſti MM. in Macello.
Jo. Baptiſta Sighicellius, Bonon. Epiſc. Faventinus.
Sebaſtianus Vantius, de Arimino, Epiſc. Urbevetan.
Jo. Baptiſta Lomellinus, Meſſanen. Epiſc. Gardien.
Jo. Baptiſta Milaneſius, Florent. Epiſc. Marſican.
Auguſtinus Mollignatus, Vercellenſis, Epiſc. Trivicanen.
Carolus Grimaldus, Genuen. Epiſc. Savonen.
Fabritius Landrianus, Mediolanen. Epiſc. S. Marci.
Bartholomæus Ferratinus, Amerinus, Epiſc. Amerinus.
Petrus Fragus, Hiſp. Epiſc. Uſellen.
Hieronymus de Gadis, Florent. Epiſc. Cortonen.
Franciſcus Contarenus, Venetus, Epiſc. Paphen.
Jo. Delphinus, Venetus, Epiſc. Torcellanus.
Alexander Molus, Comen. Epiſc. Minoren.
Hieronymus Vielmus, Venetus, Ord. Præd. Epiſ. Argolican.

Fran-

Franciſcus Raguſeus Ord. S. Franciſci de Obſer. E. Marcan.

Abbates.

Ludovicus de Baiſſey Abbas Ciſterc. & Generalis.
Hieronymus Sochier, Gallus, Abb. Claravalen.
Simplicianus Abb. Salvatoris Papiæ, de Vultolina, Congregationis Caſſinen.
Stephanus Catanius. Novarien. Abb. S. Mariæ Gratiarum, Placentin. dictæ Congregat. Caſſinen.
Auguſtinus Loſcus, Hiſpanus, Abb. S. Benedicti de Ferraria, Congregat. Caſſinen.
Eutichius de Cordes, Antuerpien. Abb. S. Fortunati apud Baſſianum, Congreg. Caſſinen.
Claudius de Sainctes, Gallus, Abb. Lunevillan.
Coſm. Damianus Hortulanus, Hiſp. Abb. Villæbertrandi.

Generales.

Vincentius Juſtinianus, Genuen. Generalis Ordin. Prædicator. poſteà Cardin. Pii V.
Franciſcus Zamorra, Hiſpanus, Generalis Ord. Min. de Obſervantia.
Antonius de Sapientibus, Auguſtanus, Generalis Ord. Min. Conventualium.
Chriſtophorus Patavinus, Generalis Ord. Heremit. S. A.
Jo. Baptiſta Migliavacca, Aſten. Gen. Ord. S. Mariæ Servorum.
Stephanus Fazinus, Cremon. Provincialis Lombardiæ, pro Generali Carmelitarum.
Jacobus Lainez, Hiſpanus, Præpoſitus Generalis Soc. Jeſu.
Thomas Tiphernas Civitatis de Caſtello, in Umbria, Generalis Capuccinorum.

Doctores Legum pro ſacro Concilio miſſi.

Gabriel Paleottus, Bonon. Auditor Rotæ, nunc Card. tit. S. Nerei, & Achillei.
Scipio Lancellotus, Rom. Advocatus Conſiſtorialis, Card. a Greg. XIII. 1583.
Jo. Bapt. Caſtellius, Bonon. Promot. deinde Epiſc. Arim.
Michael Thomaſius, Majoricen. Doctor Decretorum.

Theologi a Summo Pontifice miſſi.

F. Petrus de Soto, Ordin. Prædicatorum, Hiſp. obiit Tridenti menſe Aprilis, 1563.
Alphon. Salmeron, Hiſp. Societatis Jeſu.
Franciſcus Torenſis, Legionenſis, Doct. Theolog. Hiſpanus.
Antonius Soliſius, Doctor Theologus Hiſp.
F. Camillus Campegius Papien. Inquiſ. Ferrariæ, Ord. Præ.

F. Hie-

F. Hieronymus Bravo, Hiſp. Ord. Prædicatorum.
Fr. Adrianus Valentinus, Venet. Ord. Prædic. in demortui Fr. Petri de Soto locum, nunc Illuſtr. Dominii Veneti Inquiſitor Generalis.

Doctores Theologicæ facultatis Pariſienſis, miſſi à Carolo IX. Galliarum Rege Chriſtianiſſimo.

Nicolaus Maillard, Decanus facultatis Pariſienſis.
Joannes Peletier.
Antonius Demochares.
Nicolaus de Bris.
Jacobus Hugonis, Franciſcanus, idem etiam Procurator Reverend. Joan. Urſini, Epiſcopi Trecorenſis.
Simon Vigor.
Ricardus du Pre.
Natalis Pailet, obiit Tridenti 7. Kal. Decemb. 1562.
Robertus Fournier.
Antonius Coquier.
Lazarus Broychot.
Claudius de Sainctes, Carnot. Canon. Regularis.

Theologi miſſi a Philippo 2. Rege Catholico.

Coſm. Damianus, Hortulanus, electus Abb. Villæbertrandi.
Ferdinandus Tritius Doct. Theologus, Canonic. Caurien.
Ferdinand. Velloſillus Doct. Theolog. Canonic. Saguntinus.
Thomas Daſſio I.U.D. Canonicus Valentinus, Licentiat.
Antonius Covarruvias, Auditor Granaten.
Ferdinandus Mincafenſis, Decretorum Doctor.
Frater Joannes Ramirez, Hiſpanus, Miniſter Provinc. D. Jacobi.
Frater Alphonſus Contreras, Commiſſarius Ord. Min. in Curia Regis Hiſpaniæ.
Frater Michael de Medina, Hiſp. Ord. Minor. S. Theol. D.
Frater Joan. Lobera, Hiſpan. S. Theologiæ Lector Salmanticæ, miſſus in ſocietatem Miniſtri Provinc. D. Jacobi ſup. memorati.
Coſmus Palma Fonteyus, Sacræ Theologiæ Lector, Hiſpanus, Hortulani Abb. Socius.
Fr. Jo. Gallo, Hiſp. Ord. Prædicat.
Fr. Petrus Fernandez, Hiſp. Ord. Præd. in ſocietate Magiſtri Gallo.
Frater Deſiderius de S. Martino, Panor. Ord. Carmelit.
Michael Bajus ab Atho, Sacræ Theologiæ Doctor.
Jo. Heſſels a Lovanio, S. Theologiæ Doctor.

Cornelius Janſenius, Hulſtenſis, S. Theologiæ Doctor.

Theologi miſſi a Rege Portugalliæ.

Fr. Franciſcus Foriero, Ord. Præd.

D. Jacobus a Payva de Andrade, Luſitanus, Doct. Theolog.

D. Melchior Cornelius, Decretorum Doctor, Senator Regis Portugalliæ.

Ab Excellentiſſimo Duce Bavariæ.

Joannes Covillonius, Flander, ex Societate Jeſu.

Procuratores Epiſcoporum abſentium.

Marchantius, Doctor Theologus, pro illuſt. Card. de Mendozza, Epiſc. Burgen.

Jo. Gotardus Cler. ſæc. Germanus, pro Epiſc. Ratisbon.

Georgius Hochenvarter Cler. ſæc. Doct. Theologus, Suffraganeus pro Rever. Epiſc. Baſileenſi.

Frater Felicianus Minguarda a Morbinio, Ord. Præd. pro Illuſtr. D. Salisburg. Orator.

Petrus Camel, Doctor Theologus, Can. Malacitanus, pro Rev. Malacitano.

Jo. Delgadus, Doct. Theol. Canonicus Tudenſis, pro Rever. D. Jo. de S. Æmiliano, Epi. Tudenſi.

Gaſpar Cardillus, Villalpandeus, Segob. Doctor Theolog. pro Rever. Epiſc. Abulen.

Frater Jo. de Ludenna, Doctor Theologus, Ord. Præd. pro Rever. Epiſc. Saguntino.

F. Franciſcus Orantes, Lector Valliſoleti, Ord. Minorum, pro Rev. Epiſc. Palentino.

Cæſar Ferrantinus, Sueſſanus, Doct. Theologus, pro Rever. Epiſc. Sueſſano apud Rever. Illerdenſem.

Procuratores Ordinum.

Jo. Coutignon D. Gallus, Prior, & Procur. Ordi. Cluniacenſis.

Nicolaus Boucherat, Gallus, Prior monaſterii de Recluſo, Procurator Generalis Ord. Ciſtercien.

Theologi ſæculares, & Doctores Juris Canonici.

Georgius Gerard. Gallus, Doctor Theol. cum Rev. Andegav.

Gentianus Hervetus, Gallus, cum Illuſtr. & Rever. Cardinale a Lotharingia.

Franciſcus Sancius, Decanus facultatis Theologicæ, & Can. Salmantic. cum Rever. Salman.

Matthæus Guerra, Conſentinus, Calaber, Presb. ſæcularis, cum Rever. Epiſc. S. Marci.

Federicus Pendaſius cum Illuſtr. Card. de Mantua, Legato S. Conc.

Jo.

Jo. Franciſcus Lombardus, cum Illuſt. Card. Seripando, Legato S. Concilii.
Petrus Mercatus, Theologus, cum Rever. Vicenſi.
Trigillius. Doctor Theologus, Canonicus Legionen. cum Reveren. Legionen.
Sob us, Doct. Theologus, cum Rever. Legionen.
Antonius Leitonius, Doct. Theol. cum Rever. Conimbricenſi.
Petrus Fontidonius, D. Theol. cum Reverendiſſ. S. Imantino.
Joannes Villetta, D. Theol. cum Reverendiſſ. Barcinonen.
Jo. Fonſeca. D. Theol. cum Reverendiſſ. Epiſc. Granat.
Michael Oroncuſpe, D. Theol. cum Rever. Epiſc. Pampilon.
Alphonſus Fernandez de la Guerra. Hiſp. Doctor Theologus. cum Rever. Guadixen.
Michael Ytero D. U. I. cum Rever. Epiſc. Pampilon.
Joſephus Puebla, Doct. Theolog. cum Rever. Epiſc. Civitaten.
Jo. Chiacon, Doct. juris Canonici, cum Rever. Epiſc. Almer.
Antonius Garſias, Doctor Theologus, cum Reverendiſſ. Epiſc. Oveten.
Benedictus Arias Montanus, Ord. S. Jacobi, Doctor Theologus, cum Rever. Segobien.
Joannes Barcellona, Theol. cum Rever. Epiſc. Uſcellen.

Doctores Galli Ordinis S. Benedicti,

Joan. de Carthougne, Doctor Theologus.
Joan. de Verdun, Doctor Theologus.

Theologi Ord. F. Prædicatorum.

Angelus Cioſius Flor., cum Illuſtr. Card. Mantuano Leg. S. Conc.
Seraphinus de Caballis, Brix. Provinc. terræ S. cum Rev. ſuo Generali.
Heliſæus Capys, Venetus, Theologus, cum Reverend. Archiepiſc. Pragen.
Petrus Aridien. Gallus, cum Rev. D. Cenomanen.
Bernardus Bernardi, Gallus, Inquiſitor Avenion. Vicar. Congreg. Franciæ, cum Rev. D. Nemauſenſi.
Joan. Matthæus Valdina, cum Rever. D. Tarentino.
Petrus Martyr Coma, Hiſpan. cum Rev. D. Gerundenſi.
Petrus Zarores, Hiſp. cum Reverend. D. Dertuſenſi.
Antonius de Groſupto, cum Rever. D. Viglevanenſi.
Aurelius de Chio, cum Reverend. D. Spalatrenſi.
Adrianus Valentinus, Venetus, cum Rever. D. Nicoſienſi.
Marcus Medices, Veronen. cum Reverend. D. Ceneten.
Benedictus Herba, Mantuanus, cum Rever. D. Brixienſi.

Mi-

Michael de Aſt, Genuenſis, Prior S. Laurentii.
Conſtantinus Coccianus Iſorella, cum Rever. Dom. Montispolitiani.
Henricus de Sancto Hieronymo, cum Rever. D. Bracarenſi.
Ludovicus de Soto major, cum Reverendiſſ. D. Georg. de Tuyde.
Baptiſta de Lugo, cum Reverend. D. Veronenſi.
Hieronymus Barolus, Papien.

Nomina Fratrum Theologorum S. Franciſci de Obſervantia.

Aloyſius de Burno novo, Italus, Sacræ Theolog. Lector, Bononienſis, Commiſſarius Generalis, nunc Ordinis Generalis.
Thomas de Sogliano, Italus, Provinc. Bonon. Miniſt.
Antonius de Padua, Luſitanus, Ordinis Secretarius.
Bonifacius Raguſeus, Apoſtolicus Prædicator, Terræ S. Gubernator, nunc Epiſc. de Stagno in Dalmatia.
Angelus de Petriolo, Italus; Lector Sacræ Theologiæ Peruſiæ.
Angelus Juſtinianus, Italus, Lector Sac. Theologiæ Januæ.
Vincentius de Meſſina, Italus, Sac. Theol. lector Neapoli.
Julius Paſſiranus, Urceanus, Italus, Sacræ Theol. lector Bergomi.
Jacobus Alani, Gallus, Theol. cum Reveren. Epiſcop. Veneten.

Nomina omnium Theologorum Ord. Fr. Minor. Conventual. exiſtentium in ſacro Concilio.

Marcus Anto. Gambaronus a Lugo, ſocius Relig.
Bartholomæus Golphus de Pergula.
Joannes Tertius, Bergomen. Lector Theologiæ publicus in Gymnaſio Papienſi.
Clemens Thomaſinus de Florentia, Regens in Conventu S. Crucis de Florentia.
Auguſtinus Balbus a Lugo.
Joannes Baptiſta Chiſulphus, Ordin. Scriba.
Antonius de Grignano, Regens S. Antonii de Patavio.
Lucius Anguſiola, Placentinus, Regens S. Franc. Bononiæ.
Maximilianus Bevianus, Cremen. Orator pro Religione, & Inquiſitor Paduæ.
Octavianus Charus de Neap. Regens S. Lauren. de Neap.
Antonius Poſius de Monte Ilcino, Regens in Conventu Duodecim Apoſtolorum Romæ.
Bonaventura Meldulen. Regens in Conventu Parmæ.

Martialis Peregrinus, Calaber, Regens in Conv. Ferrariæ.
Antonius a Cubalo, Feltren.
Andreas Schynopius de Amandula, cum Rever. Dom. Cathanzario.
Balthaſſar Criſpus, Neapolitanus, cum Rever. D. Tropien.

Theologi Ordinis Fratrum Heremitarum S. Auguſtini.

Thadæus Peruſinus, cum Rever. Dom. Salviato, nunc Generali.
Jo. Paulus Recanatenſis, cum Rev. D. Quinque Eccleſiar. Oratore pro Regno Hungariæ.
Simon Florentinus, cum Illuſtr. Card. Seripando, Legato.
Cherubinus Lavoſius de Caſſia, cum Rever. D. Vercellen.
Gabriel Duratelus, Anconitanus.
Ambroſius Veronenſis, Prior Conventus S. Marci in Urbe Trid.
Jo. Baptiſta Burgos, Valentinus, Hiſp.
Antonius Modulphenſis cum Reverend. D. Pragen. Oratore.
Ægidius Vollateranus, cum Rever. Epiſcopo Thinien.
Eugenius Piſaurienſis in præterita Quadrag. Concilii Prædicator celeberrimus.
Adamantius, Florentinus, cum Illuſtr. Card. Madrutio.
Aurelius Coriſmaltenſis, cum D. Orat. Hælvetiorum.
Balthaſſar Maſſanus, cum Reve. Epiſc. Catanien.
Sebaſtianus Fanenſis, ejuſdem Ord. Scriba.
Chriſtophorus de Sanctoriis Burgenſis, Hiſp.
Simon de Brazzolatis, Patavinus.
Angelus Ferrus, Venetus, cum Rever. D. de Oſma.
Petrus Luſitanus, cum Reveren. D. Leirienſ.

Theologi Ordinis Fratrum Carmelitarum.

Jo. Jacobus Cherecatus, Vicentinus, Provin. Venetiarum, nunc Procurator Generalis Ordin.
Theodorus Maſius, Mantuanus, cum Rever. Domino Cremonenſi.
Sylveſter Confeſſor Illuſtr. Card. Mantuani.
Lucretius Aſolanus, cum Rever. D. Patriar. Venetiarum.
Nicolaus Gallus, cum Rever. P. Generali.
Eraldus Gallus, cum Rever. P. Generali.
Laurentius Lauretus, Venetus, cum Reverend. Patre Generali.
Angelus Ambroſinus, Venetus.

Theo-

Theologi Ord. Fratrum Servorum.

Stephanus Bonutius, Aretinus.

Amans pro Congregatione Servorum, cum Rever. D. Sebinic.

Officiales S. Concilii Trid.

Epiſcopus Cavenſis, Commiſſarius.

Epiſcopus Theleſinus, Secretarius.

Ludovicus Bondonius, Magiſt. Ceremoniarum.

Antonius Marcellus, Depoſitar ius.

Cantores Sacri Concilii.

Simon Bartolinus, Peruſinus.

Joan. Aloyſius de Epiſcopis, Neapolit.

Bartholomæus le Comte, Gallus.

Matthias Albo, de Fulginio.

Franciſcus Buſtamante, Hiſp.

Jo. Antonius Latinus, Beneventanus.

Franciſcus Druda, Callienſis.

Lucas Longinquus, Giſonen.

Petrus Scorteccius, Aretinus.

Notarii.

Marcus Antonius Feregrinus, Comenſis, & Cynthius Pamphilus, de S. Severin.

Hieronym. Gambarus, Brixienſis, Forenſis.

Curſores SS. D. N. & Sacri Concilii.

Nicolaus de Matthæis, & }
Iacobus Carra. } Allobroges.

NUMERUS

PRÆLATORUM

Cujuſcumque Nationis qui ad œcumenicam Tridentinam Synodum convenere.

	(Itali	187	Per Procuratores	2
	(Galli	26	Per Procuratores	1
	(Germani	2	Per Procuratores	4
	(Hiſpani	31	Per Procuratores	4
	(Luſitani	3		
	(Græci	6		
Præ-	(Poloni	2		
lati	(Hungari	2		
	(Angli	1		
	(Hiberni	3		
	(Flandri	2		
	(Croati	1		
	(Moravi	1		
	(Illyrici	3		

IN-

INSCRIPTIONES
DIVERSORUM OPERUM,

QUæ plerique eruditiſſimi, iidemque piiſſimi Patres, durante Tridentino Concilio, vel ſuo Marte confecere, vel ex aliis congeſſere, ſeu vertere, vel pene obliterata reſtituere, cum auctorum nominibus, eo ordine diſpoſita, quo ipſa Opera vel primum emiſſa, vel denuo impreſſa fuerunt.

De ſummi Pontificis auctoritate.

De reſidentia Epiſcoporum, & beneficiorum pluralitate.

De Pontificis Max. & Concilii Generalis auctoritate, ad Baſileenſium Oratorem reſponſio coram ſanct. D. Eugenio Papa IV. Sacro Cardinalium Senatu, cæteriſque Romanæ Curiæ Proceribus, in Concilio Florentino; viva voce exhibita per Joannem a Turre Cremata Presbyterum Cardinalem S. Xyſti; nunc primum in lucem edita, Opera Camilli Campegii, Theologi Papienſis.

Conſtitutiones Sanctorum Apoſtolorum. Doctrina Cath. a Clemente Romano Epiſcopo, & cive conſcripta, libri octo. Franciſci Turriani prolegomena, & explanationes apologeticæ, in eaſdem Conſtitutiones Græce ſcripta.

De Conſtitutionibus Apoſtolicis, B. Clemente Rom. Auctore, libri octo, nunc primum a tenebris eruti, & ad orthodoxam fidem aſtruendam apprime utiles.

Joanne Carolo Bovio, Epiſcopo Oſtunenſium, nunc Archiepiſcopo Brunduſino, interprete.

Ejuſdem Scholia in loca, quæ dubitationem aliquam habere videntur.

De Quadripartita Juſtitia libri tres. De Sacrificio miſſæ, & ſacroſanctæ Euchariſtiæ celebratione per Chriſtum in cæna noviſſima. De cæna, & Calice Domini quoad laicos, & Clericos non celebrantes, libri tres; Auctore Gaſparo Caſalio Luſitano, Legerienſium Epiſc.

Iſajæ Prophetæ vetus, & nova ex Hebraico verſio, cum comment.

F. Franciſco Forerio, Ulyſſiponenſi, S. Theolog. profeſſore Dominicano, auctore.

Chriſtiana Parænesis, ſive de recta in Deum fide, libri ſeptem.

F. Michaele Medina, Hiſp. Ord. Min. de obſervantia, auctore. Ejuſdem Diſputationes de indulgentiis.

Locorum Catholicorum tum ſacræ ſcripturæ, tum etiam antiquorum Patrum, pro orthodoxa, & vetere fide retinenda, libri ſeptem. F. Franciſco Horantio, Hiſpano, Ord. Min. Regul. Obſervantiæ, auctore.

Petri Fontidonii Segobienſis, Doctoris Theologi, pro ſacro œcumenico Concilio Tridentino, adverſus Joannem Fabricium Montanum, ad Germanos.

Orthodoxarum explicationum libri decem, in quibus omnia fere de Religione capita, quæ his temporibus ab hæreticis in controverſiam vocantur, aperte, & dilucide explicantur, præſertim contra Martini Chemnicii petulantem audaciam, Auctore R. D. Diego Payva Andradio, Luſitano.

Commentarius in ſacrum D. N. Jeſu Chriſti Evangelium ſecundum Matthæum.

A P. Joannes Suarez Epiſc. Conimbricenſi, & Arganiſi Comite, editus.

Thomæ ab Argentina commentaria in 4. lib. Sentent. recognita, & a mendis, quibus paſſim ſcatebant, repurgata.

Supraſcripti libri omnes ex officina
Franciſci Ziletti prodiere.

Aſſertio fidei Catholicæ adverſus articulos utriuſque Confeſſionis fidei Annæ Burgenſis I. D. in Academia Aurelianenſ. olim profeſſoris. Auctore Feliciano Ninguarda a Morbinio, Dominicano, Doctor. Theol. Reverend. & Illuſtriſſ. Archiep. ac Principis Salisburgen. Conſiliario, & in ſacro Tridentino Concilio Oratore.

Diſputationes adverſus proteſtationem 35. Hęreticorum Auguſtanæ confeſſionis, habitæ a Gaſp. Carnillo Villulpandeo, Hiſp. Segob. Doct.

Antonii Sebaſtiani Minturni, Epiſc. Uxentini, de officiis Eccleſiæ præſtandis.

D. Bonaventuræ in quatuor libros Sentent. lib. quatuor. Item Opuſculorum ejuſdem Tomi duo, ab innumeris fere mendis purgati, & Annotationibus, tam rerum memorabilium, quam locorum Scripturæ, & Doctorum in margine nunc denuo decorati, juſſu R. P. F. Franciſci Zamora, totius Seraphici Ordin. de Obſervan. General. Miniſtri.

BUL-

BULLA
SS. D. N. D. PII

D. Providentia Papæ Quarti

Super declaratione temporis ad obſervanda Decreta œcumenici & generalis Concilii Tridentini.

Pius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

SIcut ad ſacrorum Conciliorum decreta, ac Canones auctoritas, atque confirmatio Apoſt. Sed. & debet, & ſolet accedere; ita ſi qua ſuper eis exorta ſit dubitatio, ejuſdem Sed. judicio, & declaratione tollenda eſt. Ad aures noſtras pervenit, multos eſſe, qui dubitent, ex quo tempore ceperint decreta S. Generalis Concil. Trident. ad reformationem, & jus poſitivum dumtaxat ſpectantia, eos, ad quos pertinent, obligare, illa præſertim, quæ tempora certa præſtituunt ad Provinciales, Diæceſanaſque Synodos celebrandas, ad ſacros ordines ſuſcipiendos, ad relig. profitendam, ad Parochiales Eccleſias, aliaque beneficia Eccleſiaſtica; quæ ejuſdem Concilii decretis retineri prohibitum ſit, reſignanda, & ad complures res hujuſmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem, juſque poſitivum tantum ſpectantes, quæ obſervari, aut evitari debeant. Nos itaque, ut omnis controverſia, dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem prout rationi, juri, & æquitati convenire cenſuimus, duximus declarandam. Nam, etſi ipſius Concilii decreta etiam de venerabilium Fr. noſtrorum S. R. E. Card. conſilio, & aſſenſu in Conſiſtorio noſtro ſecreto confirmata a nobis fuerunt ſub finem menſ. Ja. & ab eo etiam tempore apud hanc S. Sedem obſervari cæperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter, emendateque imprimendis neceſſario conſumptum fuit, & jure etiam communi ſancitum eſt, ut Conſtit. novæ vim non niſi poſt certum tempus obtineant; æquum nobis, juſtumque viſum eſt, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem, juſque poſitivum dumtaxat ſpectantia, a Kal. Maji proxime præteriti omnes obligare cæpiſſe, neque poſt eam diem excuſationem cujuſquam, quod ea ignoraverit, admit-

tendam: atque ita Apoſt. auctor. declaramus, ac definimus, & ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam, quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito, contigerit judicari; non obſt. conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque in contrarium facientibus quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati, ſtatuti, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beator. Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1564. 15. Kal. Auguſti. Pontific. noſtri anno 5.

Ferd. Card. Ceſius.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1564. indictione 7. die vero 20. Menſis Julii, Pont. Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & Domini noſtri, D. Pii Divina Providentia Papę IV. anno quinto. Retroſcriptæ litteræ affixæ, lectæ, & publicatę fuerunt in valvis Baſilicarum Principis Apoſtolorum de Urbe, & S. Joan. Lateranen. nec non Cancellariæ Apoſto. & in acie Campi Florę, per nos Jacobum Carra, & Julium Parinum, prælibati Sanctiſſ. Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MOTUS PROPRIUS.

SS. D. N. D. PII

Divina Providentia Papæ IV.

Per quem deputantur octo Reverendiſſ. Cardinales, qui faciant obſervari reformationes ab ipſo editas, nec non decreta ſacri œcumenici, & generalis Concilii Tridentini.

PIUS PAPA IV.

MOtu Proprio, &c. Alias nonnullas conſtitutiones, & ordinationes, reformationem majoris Pænitentiarii, ac ſacræ Pœnitentiariæ noſtræ, ac Vicarii noſtri, ac ejus of-

officii, nec non Camerarii, & Cam. Apoſtol. ac illius cauſarum Auditoris, necnon Palatii Apoſtol. cauſarum Audit. ac Gubernatoris, & Capitolinæ Curiarum, & contradictoriarum, aliorumque almæ Urbis noſtræ, ac Rom. Cur. tribunalium, & officiorum concernentes edidimus, quæ tamen (ut intelleximus) ab eorumdem officiorum, & tribunalium præfectis, ac officialibus minus diligenter obſervantur. Cum autem enixæ noſtræ voluntatis ſit, ut illa, & pariter decreta Sacri Conc. Trid. in his, quæ ad eorum officia ſpectant, ab eiſdem omnino obſerventur; Nos propterea conſiderantes, parum eſſe jura condere, niſi ſint qui ea executioni demandari faciant, & in præmiſſis, prout ex debito paſtoralis officii nobis (meritis licet imparibus) juncti obligamur, ſalubriter, & utiliter providere, præfataſque conſtitutiones, & ordinationes, ac decreta Concilii, quas, & quæ hic haberi volumus pro expreſſis, inviolabiliter obſervari volentes; Venerab. Fr. noſtro Jo. Epiſc. Tuſcul. Morono, Jo. Michaeli S. Anaſtaſiæ Saraceno, ac Jo. Bapt. S. Clementis Cicadę, necnon Michaeli S. Sabinæ Alexandrino, Clementi S. Mariæ in Aracæli, & Ludovico S. Cyriaci in Thermis Symonetę, ac Carolo S. Martini in montibus Borromæo Presb. necnon Vitellotio S. Mariæ in porticu Vitellio nuncupatis titulorum, Diacono, Cardinalibus, committimus, & mandamus; quatenus ipſi, ſeu eorum major pars conjunctim, vel diviſim, eorum arbitrio, etiam tanquam executores dictarum litterarum, conſtitutionum, & decretorum, præd. conſtitutiones, ordinationes, ac decreta præfata, juxta tenores eorum ac litterarum deſuper confectarum, per quoſcumque Pænitentiariæ, Vicariæ, & Cameræ, ac Rotæ, Curiarum, ac Tribunal. præd. judices, & officiales, ſub excommunicarionis latæ ſententiæ ac privationis officiorum, & aliis eiſdem Card. bene viſis, etiam pecuniarum, eo ipſo incurrendis pœnis, firmiter obſervari faciant, & cum effectu; niſi tam in executione dictorum decretorum Concilii, quam dictarum litterarum noſtrarum aliqua dubietas, aut difficultas emerſerit, quo caſu ad nos referant, invocato etiam ad hoc, ſi opus fuerit, auxilio brachii ſęcularis, ac eos, qui literis, & decretis prædictis, & eorumdem Card. mandatis non paruerint, ex tunc, prout ex eadem die, & e contra, illorum officiis privatos, nec non ad illa, & alia Rom. Cur. officia in poſterum obtinenda inhabiles, ac ipſis ab eiſdem officiis ſic privatis, illa tanquam per privationem vacantia a Datario noſtro vendi, & a quibuſvis perſonis idoneis pro pretio convenienti

emi

emi libere, & licite poſſe auctoritate noſtra curent, nuncient, decernant, ac declarent, prout nos harum ſerie nunciamus, decernimus, & declaramus, non obſtantib. quibuſvis Conſtitutionib. & Ordinationibus Apoſt. ac Pœnitentiariæ, & Curiar. nec non Tribunal. præd. ſtatutis, &c. etiam juramento, &c. roboratis, privilegiis quoque indultis, & literis Apoſt. illis, ac dictis officialibus, & Tribunalibus ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis, etiam motu ſimili, &c. & alias quomodocumqe conceſſis, &c. Quibus omnibus, &c. illorum tenores, &c. hac vice latiſſime derogamus, eaque adverſus præmiſſa nullatenus ſuffragari volumus; cæteriſque contrariis quibuſcumque.

Placet Motu Proprio I.

Dat. Rom. apud S. Marcum, quarto 9. Aug. Ann. 5.

BULLA SS. D. N. PII.

Divina Providentia Papæ Quarti.

Contra quaſcumque Eccleſias, & beneficia Eccleſiaſtica quæcunque in confidentiam retinentes, ſive recipientes.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanum Pontificem in excelſa militantis Eccleſiæ ſpecula conſtitutum, vigiles mentis oculos non ſolum in abſentium extendere, ſed potiſſimum in præſentium, domeſticorumque fratrum, & filiorum ſuorum mores diligenter perſcrutando, aliquando reflectere, ac eos præſertim, quos in Apoſt. ſolicitudinis partem evocavit Altiſſimus, nedum ab omni pactionis illicitæ contagione, verum etiam ab ejus omnimoda ſuſpicione vacuos, & immunes conſervare decet; ut, qui cæteros illuſtris officii ſublimitate antecellunt, eoſdem priſca etiam illa morum integritate præſtare dignoſcantur. Sane, licet dudum, cum certam ſimoniacæ gravitatis ſpeciem, quam beneficiorum confidentiam vocant, in Roman. Cur. atque adeo in ſacrum venerabilium fratrum noſtrorum Sanctæ Rom. Eccclesiæ Cardinalium Collegium, quaſi per cuniculos irrepſiſſe, ac nonnullos ex ipſis fratribus nimia quadam facilitate, ſeu potius importunis amicorum, familiariumque precibus adductos beneficia Eccleſiaſtica in confidentiam hujuſmodi recepiſſe,

piſſe, & frequenter recipere, intelleximus, hanc illicitam beneficentiæ exercendæ, ſeu amicitiæ colendæ viam a tam Sancto Collegio, prorſus eliminare cupientes, eoſdem Fratres in Conſiſtorio noſtro ſecreto non ſemel admonuerimus, huic aliena beneficia cuſtodiendi modo ne aſſueſcerent, neve illa hoc pacto reciperent, utque ſic recepta dimitterent: nihilominus nuper ad aures noſtras pervenit, eorum aliquos monitionis noſtræ, imo potius ſuimet oblitos, ea quæ cuſtodienda receperant, beneficia nondum tamen dimiſiſſe. Et inſuper illos, & nonnullos alios etiam Patriarchas, Archiepiſ. & alios Epiſcopos, ac etiam Cameræ Apoſtolicæ Clericos, Eccleſias, Monaſteria, dignitates, & alia beneficia hujuſmodi, in ſui favorem reſignata, ceſſa, vel alias dimiſſa acceptaſſe, aut de illis per obitum, vel alias vacantibus, a nobis, & prædeceſſoribus noſtris, ſeu etiam ab Ordinariis, & aliis inferioribus collatoribus, etiam ad patronorum præſentationem, ad alterius commodum ſibi provideri obtinuiſſe, illaque, ac etiam alia aliter vacantia, ſibi in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, aut alias dicta auctoritate conceſſa, quandoque in reſignantium, vel cedentium, ſeu etiam aliorum favorem ceſſiſſe, vel alias dimiſiſſe. Ac ſibi propterea penſiones annuas, ac fructus, reditus, & proventus Eccleſiarum, Monaſteriorum, dignitatum, & aliorum beneficiorum hujuſmodi in toto, vel in parte, etiam aliquando cum facultate illas, & illos transferendi, ac etiam collationem, proviſionem, præſentationem, & aliam diſpoſitionem beneficiorum Eccleſiaſticorum, ad earundem Eccleſiarum, monaſteriorum, & dignitatum Prælatos pro tempore exiſtentes, ac alios hujuſmodi beneficia pro tempore obtinentes pertinentium, nec non regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus ad Eccleſias etiam cathedrales, monaſteria, & alia diverſa beneficia Eccleſiaſtica ſibi reſervari procuraſſe, & obtinuiſſe, ad hoc videlicet, ut confidentes ſic decimarum Apoſtolicarum, vel communis dicti Collegii, & annatæ, aliorumque jurium dictæ Cameræ debitorum ſolutionem eludant, integriſque beneficiorum, etiam in menſibus Apoſtolicis vacantium, aut alias diſpoſitioni Sedis Apoſt. generaliter reſervatorum collationibus, ac interdum ut beneficia ipſa, tempore procedente, in aliquorum tunc forſan de jure inhabilium, & incapacium, vel nondum adhuc natorum favorem cedantur, ſeu reſignentur, vel ut perſonæ inhabiles, & incapaces hujuſmodi, etiam laici, penſionibus, ac fructibus, reditibus, & proventibus Eccleſiaſticis fruantur, & gaudeant, ſeu potius illis, & facultate transferendi prædicta abutantur in anima-

rum

rum ſuarum periculum & perniciosſum exemplum. Quare nos hanc Cardinalium eorumdem in monitionibus noſtris parendo incuriam, & tam illorum, quam cæterorum Prælatorum, etiam clericorum, ac aliorum quorumcumque indignam fallaciam conniventibus oculis diutius minime diſſimulandam, ſed huic errori, ne radices altius agat, occurrendum tandem eſſe cenſentes; Et quoniam hanc ipſorum, qui monitioni noſtræ non parentes, beneficia hujuſmodi in confidentiam, ut præfertur, retinuerunt, & fructus ex eis indebite vel percipiendo, vel per alios nomine ſuo, etiam per ſimulatas illorum locationes, & fictas de receptis quietantias, ac donationes, & remiſſiones percipi ſinendo, graviter exceſſerunt Cardinalium metam; potius ex immoderata erga ſuos indulgentia, quam aliquo præceptorum noſtrorum ſpretu proceſſiſſe facile reputamus. Idcirco omnes, & ſingulas Eccleſias, etiam Metropolitanas, & alias Cathedrales, ac Monaſteria, etiam Conſiſtorialia, Prioratus, Præpoſituras, Præpoſitatus, Dignitates etiam majores, & principales, etiam Conventuales, perſonatus adminiſtrationes, & officia, cæteraque beneficia Eccleſiaſtica, cum cura, & ſine cura, ſæcularia, & quorumvis Ordinum regularia, etiam de jure patronatus, etiam laicorum, etiam nobilium, & illuſtrium, etiam ex fundatione, & dotatione exiſtentia, per ejuſdem Romanæ Eccleſiæ etiam Epiſcopos Cardinales, & quoſcumque alios etiam Patriarchas, Archiepiſcopos, & alios Epiſcopos, ac etiam ejuſdem Cameræ clericos, in titulum, commendam, vel adminiſtrationem, ut alias in hujuſmodi confidentiam jure prohibitam, cujuſvis perſonæ, ut præfertur, contemplatione, vel intuitu, quovis modo recepta, illorum liberam collationem, & diſpoſitionem nobis, & Sedi Apoſtolicæ, harum ſerie reſervantes, ipſo jure a die receptionis eorumdem vacaviſſe, & vacare; ac fructuum, & penſionum reſervationes, ac facultates transferendi, & collationis beneficiorum conceſſiones eis, ut præmittitur, factas, ac regreſſus, ſive acceſſus, & ingreſſus conceſſos hujuſmodi ceſſaſſe, & ceſſare, ac extinctos eſſe, & eoſdem Cardinales, ſeu quoſvis alios, a prima die receptionis beneficiorum hujuſmodi, citra fructus, & reditus, & proventus earundem Eccleſiarum, Monaſteriorum, Dignitatum, & aliorum beneficiorum, ac penſiones prædictas, indebite percipere, ſuoſque facere non potuiſſe, neque debuiſſe; ſed illos omnes, & ſingulos ad Cameram devolutos fuiſſe, & eſſe, illique deberi, ac ipſos Cardinales, & alios, ad quorum manus quomodolibet pervenerunt, & eorum hæredes ad integram il-

lorum

lorum reſtitutionem in utroque foro teneri, & ad id opportunis juris remediis compelli] debere, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium decernimus, & declaramus. Et inſuper univerſis, & ſingulis tam ejuſdem Rom. Eccleſ. Cardinalibus, etiam Epiſc. quam Prælatis, & Clericis, & aliis prædictis, præſentibus, & futuris, ne deinceps ullo unquam tempore aliquas Eccleſias, Monaſteria, Dignitates, vel alia beneficia etiam de dicto jure patronatus, uti præfertur, exiſtentia, aut fructus, vel penſiones, aut regreſſus, ſeu acceſſus in confidentiam prædictam, aut ad effectum reſervationum hujuſmodi ſibi poſtmodum cedentibus procurandarum, recipere præſumant. Cardinalibus vero, & aliis Prælatis hujuſmodi in virtute ſanctæ Obedientiæ, & ſub interdicti ingreſſus Eccleſiæ, reliquis vero ſub majoris excommunicationis latæ ſententiæ pœna, per contrafacientes eo ipſo incurrenda, a qua, niſi a nobis, aut a Romano Pontifice pro tempore exiſtente, præterquam in mortis articulo conſtituti, abſolvi nequeant, diſtrictius inhibemus. Ac quaſcumque collationes, proviſiones, perfectiones, commendas, reſervationes, facultates, etiam transferendi, ac regrediendi, ſive accedendi, & ingrediendi, ac alias diſpoſitiones de Eccleſiis, Monaſteriis, Dignitatibus, & aliis beneficiis, eorumque fructibus, & beneficiorum collationibus, per nos, & alios Roman. Pontifices ſucceſſores noſtros etiam Motu proprio, ſeu Conſiſtorialiter, ac etiam per Ordinarios, & alios inferiores Collatores, & ad patronorum eorumdem præſentationem, & alias quomodolibet, cum interventu confidentiæ hujuſmodi expreſſe, ſive occulte, ac de jure præſumptæ, & alias, contra præmiſſa pro tempore factas, nullas, & invalidas, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque cuiquam ſuffragari, ſed Eccleſias, Monaſteria, dignitates, ac alia beneficia hujuſmodi ipſo jure vacare, ac noſtræ, & Sedis Apoſtolicæ diſpoſitioni reſervata, fructuſque, & penſiones Cameræ Apoſtolicæ applicatos, ut præfertur, eſſe, & cenſeri; Sicque in præmiſſis omnibus, & ſingulis, per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam ipſius Eccleſiæ Romanæ Cardinales, ſublata eis quavis aliter interpretandi, & judicandi facultate, etiam per præſumptiones, & conjecturas legitimas, & eorum arbitrio (cum alias confidentiam hujuſmodi in lucem erui, & probari non poſſe conſtet) procedendo, judicari, & definire debere. Ac quicquid ſecus ſuper his a quoquam, quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane ſimiliter decernimus; non obſtantibus fel. rec. Bonifacii

nifacii Papæ VIII. prædeceſſoris noſtri de una, & Concilii generalis de duabus Dietis, ac aliis conſtitutionibus Apoſtolicis; nec non Collegii præfati juramento, confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alia roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus contrariis quibuſcumque. Aut ſi aliquibus communiter, vel diviſim, ab eadem ſit Sede indultum, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſſint per literas Apoſtolicas, non facientes plenam, & expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et ne quiſpiam ullo unquam tempore præſentium ignorantiam prætendere poſſit, volumus, & eadem auctoritate decernimus, quod ipſæ præſentes literæ ad Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe valvas, & per aliquem ex Curſoribus noſtris illarum copia ibi affixa, & ibi dimiſſa, & etiam in Cancellaria Apoſt. de more publicentur; ac in ejuſdem Cancellariæ quinterno, ad majorem partium, illas in judicio producere volentium, commoditatem deſcribantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſervationis, declarationis, inhibitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum, Anno Incarnat. Domin. 1564. 17. Kal. Novemb. Pont. noſtri anno quinto.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Domini 1564. Indict. 7. die vero 3. menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D.N.D. Pii, divina providentia Papæ IV. anno quinto, ſupraſcriptæ literæ Apoſt. publicatæ, & affixæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolor. de Urbe, & Cancellariæ Apoſtolicæ, ac in Acie Campi Floræ, dimiſſis ibidem in ſupraſcriptis locis ſupraſcriptarum literarum copiis affixis, ut moris eſt, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andreutium, prælibati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

BUL-

BULLA
SS. D. N. D. PII
Divina providentia Papæ IV.
Super forma juramenti Profeſſionis Fidei.

Pius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

INjunctum nobis Apoſt. ſervitutis officium requirit, ut ea, quæ Dominus omnipotens ad providam Eccleſiæ ſuæ directionem, ſanctis Patribus in nomine ſuo congregatis divinitus inſpirare dignatus eſt, ad ejus laudem, & gloriam incunctanter exequi properemus. Cum itaque juxta Concilii Tridentini diſpoſitionem omnes, quos deinceps cathedralibus, & ſuperioribus Eccleſiis præfici, vel quibus de illarum dignitatibus, canonicatibus, & aliis quibuſcumque beneficiis Eccleſiaſticis, curam animarum habentibus, provideri continget, publicam orthodoxæ Fidei profeſſionem facere, ſeque in Romanæ Eccleſiæ obedientia permanſuros ſpondere, & jurare teneantur: Nos volentes, etiam per quoſcumque, quibus de Monaſteriis conventibus, domibus, & aliis quibuſcumque locis Regularium quorumcumque Ordinum, etiam Militiarum, quocumque nomine, vel titulo providebitur, idem ſervari, & ad hoc, ut unius ejuſdemque fidei profeſſio uniformiter ab omnibus exhibeatur, unicaque, & certa illius forma cunctis innoteſcat, noſtræ ſollicitudinis partes in hoc alicui minime deſiderari, formam ipſam præſentibus annotatam publicari, & ubique gentium per eos, ad quos ex decretis ipſius Concilii, & alios prædictos ſpectat; recipi, & obſervari, ac ſub pœnis per Conc. ipſum in contravenientes latis juxta hanc, & non aliam formam, profeſſionem prædictam ſolemniter fieri, Auctoritate Apoſtolica tenore præſentium diſtricte præcipiendo mandamus, hujuſmodi ſub tenore. Ego N. firma fide credo, & profiteor omnia, & ſingula, quæ continentur in Symbolo fidei, quo S. R. E. utitur, videlicet: Credo in unum Deum, Patrem omnipotentem, factorem cæli, & terræ, viſibilium omnium, & inviſibilium; & in unum Dominum Jeſum Chriſtum, filium Dei unigenitum; & ex Patre natum ante omnia ſæcula; Deum de Deo, lumen

lumen de lumine, Deum verum de Deo vero; genitum, non factum; conſubſtantialem Patri, per quem omnia facta ſunt; qui propter nos homines, & propter noſtram ſalutem deſcendit de Cælis; & incarnatus eſt de Spiritu ſancto ex Maria Virgine, & homo factus eſt; crucifixus etiam pro nobis ſub Pontio Pilato, paſſus, & ſepultus eſt: & reſurrexit tertia die ſecundum ſcripturas; & aſcendit in cælum, ſedet ad dexteram Patris, & iterum venturus eſt cum gloria judicare vivos, & mortuos, cujus regni non erit finis; & in Spiritum ſanctum Dominum, & vivificantem, qui ex Patre, Filioque procedit; qui cum Patre, & Filio ſimul adoratur, & conglorificatur; qui locutus eſt per Prophetas; & unam ſanctam Catholicam, & Apoſtolicam Eccleſiam; Confiteor unum baptiſma in remiſſionem peccatorum; & expecto reſurrectionem mortuorum, & vitam venturi ſæculi. Amen. Apoſtolicas, & Eccleſiaſticas traditiones, reliquaſque ejuſdem Eccleſiæ obſervationes, & conſtitutiones firmiſſime admitto, & amplector. Item ſacram ſcripturam juxta eum ſenſum, quem tenuit, & tenet ſancta mater Eccleſia, cujus eſt judicare de vero ſenſu, & interpretatione ſacrarum Scripturarum, admitto, nec eam unquam, niſi juxta unanimem conſenſum Patrum, accipiam, & interpretabor. Profiteor quoque, ſeptem eſſe vere, & proprie Sacramenta novæ legis a Jeſu Chriſto D. N. inſtituta, atque ad ſalutem humani generis, licet non omnia ſingulis neceſſaria, ſcilicet, Baptiſmum, Confirmationem, Euchariſtiam, Pænitentiam, Extremam unctionem, Ordinem, & Matrimonium, illaque gratiam conferre, & ex his Baptiſmum, Confirmationem, & Ordinem ſine ſacrilegio reiterari non poſſe. Receptos quoque, & approbatos Eccl. Cath. ritus in ſupradictorum omnium Sacramentorum ſolemni adminiſtratione recipio, & admitto. Omnia, & ſingula, quæ de peccato originali, & de juſtificatione in ſacroſancta Tridentina Synodo definita, & declarata fuerunt, amplector, & recipio. Profiteor pariter, in Miſſa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium ſacrificium pro vivis, & defunctis; atque in ſanctiſſ. Euchariſtiæ Sacramento eſſe vere, realiter, & ſubſtantialiter corpus, & ſanguinem, una cum anima, & divinitate Domini noſtri Jeſu Chriſti; fierique converſionem totius ſubſtantiæ panis in corpus, & totius ſubſtantiæ vini in ſanguinem, quam converſionem Catholica Eccleſia Tranſubſtantiationem appellat. Fateor etiam ſub altera tantum ſpecie totum, atque integrum Chriſtum, verumque Sacramentum ſumi. Conſtanter teneo, Purgato-

gatorium eſſe, animaſque ibi detentas fidelium ſuffragiis juvari; ſimiliter & Sanctos, una cum Chriſto regnantes, venerandos, atque invocandos eſſe, eoſque orationes Deo pro nobis offerre, atque eorum Reliquias eſſe venerandas. Firmiſſime aſſero, imagines Chriſti, ac Deiparæ ſemper Virginis, nec non aliorum Sanctorum, habendas, & retinendas eſſe, atque eis debitam honorem, ac venerationem impertiendam. Indulgentiarum etiam poteſtatem, a Chriſto in Eccleſia relictam fuiſſe, illarumque uſum Chriſtiano populo maxime ſalutarem eſſe, affirmo. Sanctam Catholicam, & Apoſtolicam Romanam Eccleſiam, omnium Eccleſiarum matrem, & magiſtram agnoſco, Romanoque Pontifici, Beati Petri, Apoſtolorum principis, ſucceſſori, ac Jeſu Chriſti vicario, veram obedientiam ſpondeo, ac juro: cætera item omnia a ſacris Canonibus, & œcumenicis Conciliis, ac præcipue a ſacroſancta Tridentina Synodo, tradita, definita, & declarata indubitanter recipio, atque profiteor, ſimulque contraria omnia, atque hereſes quaſcumque ab Eccleſia damnatas, rejectas & anathematizatas, ego pariter damno, rejicio, & anathematizo. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo ſalvus eſſe poteſt, quam in preſenti ſponte profiteor, & veraciter teneo, eamdem integram, & inviolatam, uſque ad extremum vitæ ſpiritum, conſtantiſſime (Deo adjuvante) retinere, & confiteri, atque a meis ſubditis, vel illis, quorum cura ad me in munere meo ſpectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in me erit, curaturum, ego idem N. ſpondeo, voveo, ac juro. Sic me Deus adjuvet, & hæc ſancta Dei Evangelia.

Volumus autem, quod præſentes litteræ in Cancellaria noſtra Apoſtolica de more legantur, &, ut omnibus facilius pateant, in ejus quinterno deſcribantur, ac etiam imprimantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ voluntatis, & mandati infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dom. 1564. Idib. Novemb. Pont. noſtri anno quinto.

Ferd. Cardin. Caſius.

Caſ. Glorierius.

Lectæ, & publicatæ fuerunt ſupradictæ litteræ Romæ in Cancell. Apoſt. anno Incarnationis Dominicæ 1564. die

 vero

vero Sabati *6.* menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii Papæ IV. anno quinto.

A. Lomellinus Cuſt.

Declaratio, quod gratiæ de non reſidendo, & percipiendo fructus ratione ſtudii, non valeant ſine conſenſu Ordinarii.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. D. Pius, Divina Providentia Papa IV. ad cujus aures nuper pervenit, nonnullos curata, vel alios ſacros ordines, aut perſonalem rèſidentiam requirentia beneficia obtinentes, ſub prætextu, quod litteris operam dare cupiebant, poſt confirmationem Concilii Tridentini, per Sanctitatem ſuam factam, & publicatam ſecum, ut litterarum ſtudio in loco, ubi illud vigeat generale, actu inſiſtendo ratione beneficiorum per eos obtentorum, hujuſmodi uſque ad quinquennium, vel aliud tempus tunc expreſſum, dummodo infra primum illius annum Subdiaconi fierent, ad reliquos ordines promoveri minime teneantur, & tam iidem interim, quam alii, etiam ad eoſdem ordines, vel eorum aliquem, ſeu aliquos promoti, quod ſimiliter ſtudentes beneficiis per eos obtentis per Vicarios idoneos, per locorum Ordinarios, etiam congrua fructuum beneficiorum hujuſmodi portione illis aſſignata, vel alias deputanda, in divinis deſerviendo, animarum curam illis imminentem exercendo, & alia incumbentia onera ſupportando, uſque ad ſimile tempus perſonaliter in eiſdem beneficiis reſidere non tenerentur, & nihilominus interea omnes eorumdem beneficiorum fructus percipere poſſent, per ordinariam Sanctitatis ſuæ Signaturam, ſeu Pænitentiariæ ſuæ officium diſpenſari, ſibique pariter indulgeri obtinuerint, nullum in his vel fraudi, vel circumventioni locum, præſertim quoad abſentes a Romana Curia, de quorum qualitatibus facilis notitia haberi non poteſt, quantum humana ratione provideri poteſt, relinquere volens, Concilii etiam Tridentini decretis inhærendo, hujuſmodi diſpenſationes, & indulta hactenus conceſſa, ac tam ipſius Pænitentiariæ, quam Apoſtolicas, & alias deſuper confectas, & conficiendas litteras, proceſſuſque habitos, & habendos per eaſdem dictis abſentibus nullatenus ſuffragari, niſi ſingulorum Ordinariorum locorum, in quibus ſingula beneficia hujuſmodi conſiſtunt, conſenſus gratis præſtandus ad id accedat, Apoſtolica auctoritate declaravit, decernens irritum, &c.

Placet, publicetur, & deſcribatur I.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romana in Can.

Cancellaria Apoſtolica anno Incarnationis Dom. 1564 die vero Veneris, 24. Menſis Novembris; Pontificatus præfati SS. D. N. Papæ anno quinto.

A. Lomellinus Cuſtos.

BULLA SS. D. N. D. PII,

Divina Providentia Papæ Quarti

Super reſidentia Prælatorum, & Parochialium, & aliorum curam animarum habentium, & reſidere debentium.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN ſuprema militantis Eccleſiæ ſpecula, meritis licet inſufficientibus, divina diſpoſitione conſtituti, cunctos non ſolum vigilantiæ noſtræ commiſſos Dominicos greges, ſed etiam ſingulorum paſtorum ſuorum actus intenſa noſtræ mentis acie colluſtrantes, ſtudium efficax, operamque ſedulam ad hoc omnino ſtatuimus adhibere, ut quemadmodum operoſum ſacri Concilii Trident. progreſſum, felicemque exitum, Domino cooperante, præſtitimus, ita ſanctiſſima illius decreta, ipſorum præſertim, qui in Apoſtolicæ ſollicitudinis partem vocari ſunt, Paſtorum officium concernentia, non tepide, neque diſſimulanter exequamur. Sane licet in Concilio præfato ſaluberrima fuerit ordinatione decretum, quod omnes, & ſinguli venerabiles fratres noſtri, Patriarchæ, Primates Archiepiſcopi, Epiſc. & alii Beneficiati apud Eccleſias ſponſas ſuas reſidere teneantur; nonnulli tamen, quod non ſine animi noſtri mœrore referimus, adeo ſui, gregiumque, quos olim deperditos Salvator noſter proprio ſanguine redimere dignatus eſt, ſibi creditorum obliti ſunt, ut etiam nunc in Alma Urbe, vel alibi commorantes, & ſacroſancta ſpiritalis matrimonii inter eos, ſuaſque Eccleſias ſolemniter contracti jura confundentes, ſponſas ſuas in longa quaſi viduitate relictas, ac prædictas Eccleſ. quomodocumque ſibi conceſſas inviſere, & apud illas, ut probos, & providos patresfamilias decet, reſidere non curent, in perditionem animarum ſuarum, & ſubditorum ſuorum, ac perniciosum exemplum, & ſcandalum plurimorum. Nos hanc illorum contumaciam alicujus etiam temporalis penæ metu frangendam, ſeu convincendam

 eſſe

eſſe cenſentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtra, ac de Apoſt. poteſtatis plenitudine, omnibus, & ſingulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiſc. & Epiſcopis præfatis, ac aliis quibuſcumque, etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, vel præeminentia preſulgentibus, prædictas Eccleſias in commendam, vel adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentibus, & aliis quibuſcumq; beneficiatis curam animarum habentibus, qui, juxta decreti ſuper reſidentia in Concilio prædicto promulgati tenorem, perſonalem in ſuis Eccleſiis reſidentiam facere tenentur, in virtute ſanctæ obedientiæ, & ultra pænas in dicto decreto Concilii contentas, etiam ſub privationis eorum a Regimimine, & adminiſtratione Eccleſiarum ſuarum, ac aliis noſtro, & pro tempore exiſtentis Romani Pontificis ſucceſſoris noſtri arbitrio imponendis pænis, diſtricte præcipiendo per Apoſtolica ſcripta mandamus, quatenus, omni mora ceſſante, in ejuſdem ſuis Eccleſiis, juxta formam, & tenorem dicti Concilii, perſonaliter reſideant. Et nihilominus, ſi quos mandato noſtro hujuſmodi (quod abſit) non parere contigerit, ne etiam tales abſentes melioris in hac parte conditionis, quam cæteri in ſuis Eccleſiis reſidentes, exiſtant, hac noſtra perpetuo valitura ſanctione per preſentes ſtatuimus, & ordinamus, quod deinceps omnia, & ſingula mobilia, & immobilia, etiam in Urbe, vel ejus diſtrictu exiſtentia, & ſe moventia, res bona, jura, & actiones cujuſcumque qualitatis, quantitatis, & valoris, ac ubicumque locorum conſiſtant, ad Patriarchas, Primates, Archiepiſcopos, Epiſcopos, & alios quoſcumque etiam quavis auctoritate, dignitate, gradu, & præeminentia præfulgentes, Eccleſias prædictas in titulum, vel commendam, ſive adminiſtrationem, aut alio quovis nomine obtinentes, & alios quoſcumque beneficiatos curam animarum habentes, qui extra predictas Eccleſias, & Diæc. etiam in Romana Curia, aut alibi degentes, & juxta Decretum, & formam Concilii huiuſmodi non reſidentes deceſſerint, pertinentia, & per illos ſuarum Eccleſiarum, ac quorumcumque Monaſteriorum, Prioratuum, Præpoſiturarum, & aliorum beneficiorum Eccleſiaſticorum, cum cura, & ſine cura, ſæcularium, & regularium, quæ illi quomodolibet obtinuerint, ac fructuum, redituum, & proventuum eccleſiaſticorum, nec non penſionum annuarum ſibi ſuper ſimilibus fructibus, reditibus, proventibus reſervatarum, & aſſignatarum occaſione quæſita, etiamſi facultatem ſpecialem de illis, aut eorum parte teſtandi, & alias libere diſponen-

nendi a nobis, & quibuſvis aliis Romanis Pontificibus prædeceſſoribus, & ſucceſſoribus noſtris, etiam cum clauſulis, quod facultates hujuſmodi revocari nequeant, aliiſque irritantibus decretis obtinuerint, & in vim illarum literarum deſuper confectarum de rebus, & bonis hujuſmodi jam diſpoſuerint, tanquam ſpolia ad Cameram Apoſtolicam legitime pertineant, liceatque dilectis filiis moderno, & pro tempore exiſtenti Commiſſario noſtro generali, & ſuis, dictæque Cameræ deputatis, in eventum deceſſus hujuſmodi ſolitum inventarium ſuper reb. & bonis præfatis conficere, aliaque, prout de reliquis clericorum ſpoliis fieri ſolet, ad dilecti filii noſtri moderni, & pro tempore exiſtentis generalis Theſaurarii manus redigere, dictæque Cameræ applicare, cujuſvis licentia deſuper minime requiſita; Ac facultates, & deſuper confectas literas prædictas etiam motu, & ſcientia, ſimilibus etiam in recompenſam laborum, & obſequiorum, etiam nobis, & Eccleſ. Rom. dictæque Sedi impenſorum, quomodolibet conceſſas, & etiam iteratis vicibus approbatas, illarum omnium tenore, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & ad verbum inſertis habentes, in eventum obitus hujuſmodi, etiamſi in Urbe, aut ejus diſtrictu, vel alibi extra ſuas Eccleſias, ut præfertur, contigerit ex nunc, prout ex tunc & e contra, in dictæ contumaciæ pænam, ejuſdem poteſtatis plenitudine, & tenore revocamus, caſſamus, & annullamus. Ac tam eas, quam earum prætextu quomodolibet pro tempore condita, factaque teſtamenta, codicillos, legata, donationes, & alias diſpoſitiones quaslibet, etiam ad pias cauſas, vel in remunerationem ſervitiorum, nulla, & invalida, nulliuſque roboris, vel momenti fore, neque quidquam contra præſentium tenorem ſuffragari: Et ſic per quoſcumque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Eccleſiæ Cardinales, in quavis inſtantia, ſublata eis, & eorum cuilibet, quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere: Ac quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Per hoc autem noſtris, & Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum ordinationibus, reſervationibus, & decretis, quoad Prælatorum, & aliorum beneficiatorum, etiam in ſuis Eccleſiis, aut Diœc. reſidentium, & ibi decedentium, quæ etiam ampliamus, & extendimus ad habentes Eccleſias in Urbis diſtrictu, ibique reſidentes, & decedentes, ſpolia Cameræ Apoſtolicæ

applicata, hactenus eman-tis nullatenus præjudicare, neque quidquam in eis alterare intendimus, ſed ea in ſuo robore, ut antea, manere volumus, præterquam quoad eos, qui in ſuis Eccleſiis juxta formam prædicti Concilii reſederint, & ſpecialem licentiam teſtandi habuerint: hanc enim tantum ſalvam eis eſſe volumus; ita ut generalis licentia teſtandi eis, quamquam reſidentibus, minime ſuffragetur, ſed ſola ſpeciali, ſi quam habuerint, tueri ſe poſſint. Cæterum, ut præceptum, mandatum, ſtatutum, ordinatio, revocatio, caſſatio, decretum, & alia præmiſſa præſenteſque litteræ ad eorum, quorum intereſt, notitiam deducantur, nulluſque poſſit aliquam illorum ignorantiam prætendere, vel excuſationem allegare, ſed illa perpetuo firma, & illibata permaneant; volumus, mandamus, quoad eædem præſentes in Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellariæ noſtræ valvis, ac Acie Campi Floræ per aliquem ex Curſoribus noſtris affixæ, copia illarum ibi dimiſſa, ab ea die omnes perinde arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent; non obſtantibus præmiſſis, ac in favorem curialium per fel. rec. Sixtum IV. Leonem X. Julium III. & quoſcumque alios Romanos Pontific. prædeceſſores noſtros, ac etiam per nos editis, & approbatis, necnon aliis litteris, conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri præcepti, mandati, ſtatuti, ordinationis, revocationis, caſſationis, annullationis, decreti, ampliationis, extenſionis, intentionis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Caſ. Glorierius.

Viſa de Curia M. de Enciſo.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. Milleſimo Quingenteſimo Sexageſimoquarto, Indictione ſeptima, die vero 20. Menſis Decembris, Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris & D.N. Pii divina Providentia Papæ IV. anno quinto. Retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ publicatæ, & affixæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, & valvas Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ, dimiſſis in præfatis locis præſentium retroſcriptarum literarum copiis affixis, ut moris eſt, per nos Julium Parinum, & Bernardinum Andrentium, prælibati Sanctiſſimi Dom. noſtri Papæ Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

MO-

MOTUS PROPRIUS
SS. D. N. D. PII
D. Providentia Papæ Quarti.

Super executione Concilii, & litterarum ejuſdem Sanctiſ. contra Archiepiſcopos, & Epiſcopos, Prælatos, & alias perſonas Eccleſiaſticas non reſidentes in eorum Eccleſiis.

PIUS PAPA IV.

MOtu proprio, &c. cum tam per ſacroſanctum œcumenicum Concilium Tridentinum, quam etiam per noſtras litteras ſive bullas, etiam deſuper emanatas, & inter alias ſub Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1564. 7. Kalend. Decembr. Pontificatus noſtri anno quinto mandatum ſit omnibus Epiſcopis, Archiepiſcopis, & aliis, quibus animarum cura commiſſa eſt, oves ſuas agnoſcere, pro eis ſacrificium offerre; verbique divini prædicatione, Sacramentorum adminiſtratione, ac bonorum omnium exemplo paſcere, pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, & ſignanter munera paſtoralia, &eis diligenter incumbere, & aſſiſtere, aliaque facere, quæ in dicto ſacro Concilio, & in dictis noſtris litteris, ſive bullis continentur. Quæ omnia nequaquam ab eis præſtari, & adimpleri poſſunt, cum gregibus non invigilant, neque aſſiſtunt, ſed mercenariorum more oves deſerunt, & propterea debuiſſent, & deberent omnes, & ſinguli Epiſcopi, Archiepiſcopi, & alii in dignitatibus Eccleſiaſticis conſtituti, & præfecti, & quibus animarum cura exiſtit, juxta divina præcepta, & prædicti œcumenici Concilii, ac prædictarum noſtrarum literarum, ſeu Bullarum vim, formam, continentiam, & tenorem ad eorum reſpective Eccleſias, Diœceſ. ac alia beneficia, quibus perſonalis reſidentia requiritur ad effectum in eis perſonalem reſidentiam faciendi, ſeſe contuliſſe, ac omnia, & ſingula in eiſdem præceptis, Concilio, & literis, ſive bullis reſpective contenta adimpleviſſe, & obſervaſſe. Attamen, ſicut accepimus, multi, & multi præfatorum præceptorum, & mandatorum contemptores, animarumque ſuarum, propriæque ſalutis immemores, in dictis dignitatibus Eccleſiaſticis, quibus cura animarum imminet, ac Epiſcopalibus, & Archiepiſcop. reſpective

conſtituti præmiſſa facere, & adimplere hactenus minime curarunt, ſed diſtulerunt, & differunt in grave animarum ſuarum, gregiumque ſibi commiſſorum periculum, & ovium ſuarum perniciosum exemplum, & ſcandalum, ſententias, cenſuras, & pœnas propterea ſibi inflictas temere, & damnabiliter incurrendo. Quæ omnia cum non ſint conniventibus oculis, aut impune prætermittenda, ſed graviter, ut cæteris tranſeant in exemplum, cum jam per tot menſes inobedientes fuerint, cenſuras præfatas ſuſtinendo, Motu proprio, & ex certa noſtra ſcientia, deque poteſtatis noſtræ plenitudine; Dilecto filio noſtro Alexandro Riario Cameræ Apoſtolic. generali Auditori, cui alias etiam, ſeu prædeceſſori ſuo vivæ vocis oraculo commiſimus, ut dictos Epiſcopos, Archiepiſcopos, & alias perſonas eccleſiaſticas animarum curam habentes, non reſidentes, pœnas præfatas in dicto Concilio, & literis ſive Bullis noſtris contentas incurriſſe declararet, & ad illarum effectualem executionem, aliaque graviora procederet: tamen quia nonnulla monitoria contra certos Epiſcop. & alias perſonas præfatas in vim commiſſionis noſtræ hujuſmodi ſibi factæ tunc decreverat, & relaxaverat, ne in poſterum de illius juriſdictione dubitari contingat, denuo eidem Auditori noſtro nunc officium Auditoratus exercenti auctoritate noſtra committimus, & mandamus; quatenus ſtatim contra Epiſ. Archiep. & alios quoſcumque Prælatos, tam in Urbe, quam alibi, & ubique locorum exiſtentes, & in propriis Diœc. non reſiden. conſtito ſibi quantum ſufficere videbitur ſummarie, ſimpliciter, & de plano, ſola veritate inſpecta, & manu regia de inobedientia propria uſque ad ſententiam excluſive procedat, & deinde nobis referat, ut nos in Conſiſtorio noſtro ſecreto, de fratrum noſtrorum conſilio, ut moris eſt, ad ſententiam privationis, & depoſitionis Prælatorum inobedientium hujuſmodi procedere valeamus, prout procedere intendimus: quo vero ad alios curam animarum habentes uſque ad ſententiam incluſive procedat, & exequatur juxta formam, & tenorem dict iconcilii, & literarum noſtrarum prædictarum, cum eiſdem facultatibus, ut ſup. ac alia faciat, & exequatur, prout in dictis literis, ſive bullis continetur, cum poteſtate citandi, inhibendi, excommunicandi, ſuſpendendi a divinis, declarandi, interdicendi, aggravandi, reaggravandi, carcerandi, & brachium ſæculare decernendi, relaxandi, & exequendi, aliaque faciendi neceſſaria quomodolibet, & opportuna, contrariis quibuſcumque non obſtantibus, & quod præſentis noſtri Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat, ac ubique fidem faciat, in judi-

Judicio, & extra; regula contraria, & aliis quibuſcumque, quibus omnibus expreſſe derogamus, non obſtantibus.

Placet Motu proprio I.

Præſentetur B. Amerin. Regens.

BULLA
SS. D. N. D. PII PAPÆ IV.

Revocatoria privilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, & aliarum quorumcumque ſimilium gratiarum quibuſcumque locis, & perſonis conceſſarum, in his, in quibus ſtatutis, & decretis ſacri Concilii Tridentini contrariantur.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

IN Principis Apoſtolorum Sede, meritis licet imparibus, divina diſpoſitione conſtituti, nihil neque univerſali Eccleſiæ curæ, & ſolicitudini noſtræ commiſſæ ſalubrius, neque injuncto nobis Apoſt. ſervitutis officio decentius præſtare poſſumus, quam quod providentiæ noſtræ miniſterio œcumenicum Concilium Tridentinum, ſicut noſtris potiſſimum auſpiciis, ſummaque ſanctorum Patrum concordia per Dei miſericordiam feliciter abſolutum fuit; ita per univerſos qui Chriſtiana pietate cenſentur, ubique ſuſcipiatur, & remotis quibuslibet obſtaculis, ab omnibus æqualiter obſervetur. Cum itaque in eodem Concilio quamplurima ſalubria, & ad univerſalem morum reformationem valde utilia decreta, atque ſtatuta, maturo Præſentium ipſorum examine præcedente, ſint edita, quibus multa, atque diverſa privilegia, exemptiones, immunitates, diſpenſationes, facultates, conſervatoriæ, indulta, &, ut vocant, Confeſſionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ variis tam Cathedralibus etiam Metropolitan. quam Collegiatis Eccleſiis, Monaſteriis, Con-

Conventibus, & aliis Religioſis, etiam Fratrum Mendicantium domibus, & ordinibus, necnon ſancti Spiritus in Saxia, Sancti Joannis Lateranenſis, ac incurabilium de Urbe, Sancti Antonji Viennen. & Sancti Bernardi, Juren. aliiſque Hoſpitalib.., Militiis, eorumque Capitulis, & Conventibus, ac Univerſitatibus, etiam Studiorum generalium Collegiis, tam ſecular. quam Eccleſiaſticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam Principis Apoſtolorum de Urbe, quam aliis Fabricis, S. Cruciatæ, aliiſque piis locis, operibus, necnon Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Prelatis, Abbatiſſis, Prioribus, Prepoſitis, & aliis Eccleſiaſticis, tam ſecularibus, quam diverſorum ordinum, & militiarum, regularibus, ac etiam laicis cujuſcumque dignitatis, & ſtatus, ac gradus, & excellentiæ, ac etiam Ducali, Regia, & Imperiali dignitate fulgentibus utriuſque ſexus perſonis, necnon aliquibus Notariis, & etiam de Latere Legatis, atque Nunciis, tam perpetuo, quam ad tempus per plur s Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros, ac nos, & Sedem Apoſtolicam, ejuſque Legatos hactenus etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicę poteſtatis plenitudine, ſeu etiam Imperatorum, Regum, Ducum, & aliorum Principum contemplatione, & intuitu, etiam de Fratrum conſilio, diverſimode, variiſque temporibus in genere, vel ſpecie, ex quavis honeſta cauſa co ceſſa, & etiam pluries confirmata, & innovata fuerunt, in pleriſque contrariantur. Nos, quibus in primis cordi eſt tam ſancta, & Eccleſiæ Dei ſaluberrima decreta, ſuos, ut par eſt, effectus ubique conſequi, & ab omnibus obedienter obſervari, Privileg. Exemptionum, Immunitatum, Facultatum, Conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, Maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcumque Apoſtolicar. & aliarum literarum deſuper confectarum, proceſſuumque, decretorum, & aliorum inde ſecutorum tenores, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, preſentibus pro ſufficienter expreſſis, & plene inſertis habentes, Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia & ſingula privilegia, exemptiones, immunitates, facultates, diſpenſationes, conſervatorię, Indulta, Confeſſionalia, Mare magnum, & alię gratię in his omnibus, & ſingulis, in quibus illa ſtatutis, & decretis Concilii hujuſmodi contrariantur, ipſo jure revocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius Concilii terminos, atque limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec quidquam adverſus ipſa decreta, & ſtatuta, quominus ubique, & apud omnes obſerventur, in aliquo ſuffragari

poſse,

poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent, auctoritate Apoſt. tenore præſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus, decernentes nihilominus omnia & ſingula, quæ vigore privilegiorum, exemptionum, immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, Conſervatoriarum, Indultorum, Confeſſionalium, & aliarum quarumcumque gratiarum hujuſmodi poſt id tempus, quo Concil. obligare cœpit, facta, & geſta quomodolibet fuerunt, & in poſterum fient, in his, quibus dicti Concilii decretis adverſantur, nulla, invalida, & irrita eſſe, cenſeri, ac nemini, etiam quantumlibet, ut prefertur, qualificato, tam in foro (quod ajunt) fori, quam conſcientiæ ſuffragari poſſe, & debere. Et ita per quoſcumque locorum Ordinarios, alioſque Judices, & Commiſſarios quavis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi facultate, in utroque foro judicari, & definiri debere; ac quidquid ſecus a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. Non obſtantibus præmiſſis ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam noſtrę declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud Sanct. Petrum, Anno Incarnat. Dom. 1565. 13. Kal. Martii; Pont. noſtri anno ſexto.

Caſ. Glorierius.

P. Epiſc. Narnien.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. 1565. Indict. 6. die vero 24. menſis Febr. Pontificatus Sanct. in Chriſto Patris, & D. N. Pii, Divina Providentia Papę IV. anno ejus 6. Retroſcriptę literę Apoſt. affixę, & publicatę fuerunt in Acie campi Florę, & valvis Cancellarię Apoſtol. per nos Nicolaum de Matthęis, & Camillum Cherubinum, Sanctiſ. D. N. P. Curſores.

Antonius Clerici Magiſter Curſorum.

ORA-

ORATIO

Habita in Seſſione nona, & ultima ſacri Concilii Tridentini.

Celebrata duobus continuis diebus 3. & 4. Decemb. 1563. ſub Pio Quarto Pont. Max.

A. R. D. Hieronymo Ragazzono, Veneto, Epiſcopo Nazianzeno, & Coadjutore Famaguſt.

Hic ſummatim recenſentur omnia in Concilio Trid. definita, quæ ad pie credendum, & ad bene vivendum pertinent.

AUdite hæc omnes Gentes, auribus percipite omnes, qui habitatis Orbem, Tridentinum Concil. jamdiu cœptum, aliquando intermiſſum, diſtractum varie, atque divulſum, nunc demum ſingulari Dei omnipotentis beneficio, ſumma, atque incredibili omnium ordinum, ac nationum voluntate connectitur, atque perficitur. Dies hæc quidem feliciſſima Chriſtiano populo illuxit, in qua templum Domini diſturbatum frequenter, ac diſſipatum reficitur, & abſolvitur: & navis hac una bonorum omnium ex maximis, ac diuturnis turbinibus, atque fluctibus tuta in portu collocatur, quam utinam conſcendere nobiſcum ii voluiſſent, quorum in primis gratia hæc ipſa navigatio inſtituta fuit: atque ædificii hujus conſtruendi participes extitiſſent, qui hoc nobis negotium exhibuerunt: majoris nunc profecto lætitiæ cauſam haberemus. Sed noſtra id certe culpa non accidit.

Nos Urbem hanc in Germaniæ faucibus, id eſt, in domibus illorum fere limine poſitam elegimus, nos cuſtodiam nullam nobis, ne ſuſpicionem illis aliquam minus liberi loci daremus, adhibuimus: nos eam fidem publicam illis conceſſimus, quam ſibi ipſi compoſuerunt: nos hic illos perdiu expectavimus, neque hortari, ac rogare unquam deſtitimus, ut ad veritatis lucem cognoſcendam accederent. Verum illis etiam abſentibus ſatis, ut puto, a nobis conſultum eſt. Etenim cum duo eſſent, in quibus ægris, atque infirmis illorum animis medicina fuit adhibenda, alterum fidei Catholicæ, ac vere Evangelicæ illis in rebus, quæ in dubium ab ipſis vocantur, quæque opportunæ

tunæ his temporibus viderentur, explicata, & confirmata, disjectis omnibus, ac diſſ pitis errorum tenebris, doctrina, alterum diſciplinæ eccleſiaſticæ, cujus potiſſimum depravatione illi ſe a nobis defeciſſe affirmant, reſtitutio: utrumque, quantum in nobis fuit, pro temporum horum ratione, cumulate præſtitimus.

Principio enim ſancta hæc Syn. (facta ex laudabili majorum noſtrorum conſuetudine ſuæ fidei profeſſione) ut quoddam quaſi fundamentum futuris actionibus poneret, & quibus teſtimoniis, atq; præſidiis in dogmatibus ſanciendis nitendum eſſet, oſtenderet, veteris, ac novi Teſtamenti libros, qui eſſent ſine ulla dubitatione recipiendi, antiquorum Conciliorum probatiſſimorum exemplo pie, & prudenter enumeravit, ac, ne de verbis quidem ulla ex variis verſionibus oriri poſſet difficultas, certam, ac definitam de Græcis, & Hebræis translationem approbavit. Hinc omnium hæreſum caput, atque arcem aggrediens, de humanæ naturæ corruptis initiis ea ſtatuit, quæ veritas ipſa, ſi loqui poſſet, exprimeret. De juſtificatione deinceps (res magna, & cum ab antiquis, tum a noſtri temporis hæreticis mirum in modum oppugnata) ea definivit, quibus & perniciosiſſimis eo in genere opinionibus occurreretur, & recte ſentiendi ratio miro quodam ordine, atque admirabili ſapientia (ut in illis Dei ſpiritum facile agnoſcas) demonſtraretur, præſtantiſſimo hoc poſt hominum memoriam decreto hæreſes fere univerſæ jugulantur, & quaſi caligo Sole, diſcutiuntur, ac diſpelluntur, eaque claritas, iſque ſplendor veritatis apparet, ut tantum lumen, quin videat, diſſimulare jam nemo poſſit. Subſecuta eſt ſalutaris ſeptem divinorum Eccleſiæ Sacramentorum tractatio; primum ſimul de omnibus, poſt de unoquoque ſeparatim. Hic vero quis non videt, quam diſtincte, explicite, abundanter illuminata, (& quod caput eſt) vere tota cœleſtium horum myſteriorum ratio contineatur? Quis in tam magna, multiplicique doctrina, quid aut ſequendum, aut fugiendum ſit, poteſt ullo modo deſiderare? quis in illis omnibus errandi locum, aut occaſionem inveniet? quis denique de Sacramentorum horum vi, atque virtute dubitare impoſterum poterit, cum gratiam illam, quæ illis ipſis, quibuſdam quaſi ſtillicidiis, in fidelium quotidie mentes illabitur, tunc nobis affuiſſe tam copioſe perſpiciatur? Acceſſerunt ad hæc de ſacroſancto Miſſæ ſacrificio, & de Communione ſub utraque ſpecie, & baptiſmo parvulorum decreta, quibus quidem nihil ſanctius, nihil utilius, ut de cælo lapſa, non ab hominibus com-

compoſita videantur. Adjungitur his hodie certa de Indulgentiis, de Purgatorio, de ſanctorum veneratione, invocatione, imaginibus, & reliquiis doctrina, qua non ſolum hæreticorum fraudibus, & calumniis obſiſtetur, ſed piorum etiam Catholicorum conſcientiis plane ſatisfiet.

Hæc de rebus ad ſalutem noſtram pertinentibus, quę dogmata appellantur, fauſte, ac feliciter erant peracta: neque aliud quicquam pręterea eo ingenere a nobis hoc tempore expectabatur.

In eorum autem quibuſdam adminiſtrandis cum nonnulla eſſent, quę non rite omnino, ac recte ſervarentur, accuratiſſime, Patres ampliſſimi, curaſtis, ut pure illa, & caſte, atque ex more, inſtitutoque majorum tractarentur. Ita omnem ſuperſtitionem, omnem quæſtum, omnem (ut dicunt) irreverentiam a divina Miſſarum celebratione abſtuliſtis, vagis, ignotis, & criminoſis ſacerdotibus ſanctum hoc offerre ſacrificium interdixiſtis, rei hujus ſacratiſſimę uſum a privatis domibus, & profanis in ſacra, & religioſa loca revocaſtis: molliores cantus, & ſymphonias, deambulationes, colloquia, negotiationes a templo Domini ſummoviſtis. Ita Eccleſiaſtico unicuique gradui leges illæ a vobis pręſcriptę ſunt, ut tradito illis divinitus ordine abutendi nullus utique locus relinquatur. Ita nonnulla Matrimonii impedimenta, quę anſam quaſi quandam ad violanda Eccleſię pręcepta dare videbantur, removiſtis: facilem venię conſequendę viam minus legitime connubii fœdus ineuntibus intercluſiſtis. Quid de fortuitis, tenebricoſiſque matrimoniis commemorem? Equidem ita ſentio, ſi alia nulla cauſa convocandi Concilium fuiſſet (quę multę, & maximę fuerunt) propter unam hanc id omnino fuiſſe faciendum. Nam cum res hęc ad omnes ſpectet, neque ullus in Orbe terrarum univerſo angulus reperiatur, quem labes hęc non invaſerit; curandum merito fuiſſet, ut communi huic malo communi etiam conſilio provideretur. Innumerabilium, Patres ſanctiſſimi, & graviſſimorum delictorum, ac ſcelerum occaſio prudentiſſima iſta veſtra, ac prope divina ſanctione penitus ablata eſt, & Chriſtianę Reip. gubernationi ſapientiſſime conſultum. Accedit ad hęc utilis in primis, ac neceſſaria multorum in Purgatorii, Sanctorum venerationis, invocationis, imaginum, & Reliquiarum, atque etiam Indulgentiarum ratione abuſuum interdictio, qui ipſarum pulcherrimam faciem inquinare, atque turpare mirum in modum videbantur.

Altera vero pars, in qua de labenti, ac prope cadenti eccleſia-

ſiaſtica diſciplina fulcienda erat agendum, diligentiſſime etiam abſoluta fuit, atque perfecta. Eligentur in poſterum ad Eccleſiaſtica munera obeunda, qui virtute, non ambitione præſtent, quique populi commodis, non ſuis inſerviant, & proſint potius, quam præſint. Enunciabitur, atque explanabitur frequentius, & ſtudioſius verbum Domini, omni ancipiti gladio penetrantius.

Aderunt ſuis gregibus, & invigilabunt Epiſcopi; cæterique, quibus animarum cura commiſſa eſt, neque extra creditam ſibi cuſtodiam vagabuntur. Nihil cuiquam proderunt, aut ad impure, & flagitioſe vivendum, aut ad male, & perniciose docendum privilegia, nullum ſine pœna crimen, nulla ſine præmio virtus relinquetur. Pauperum, & mendicantium ſacerdotum multitudini optime proviſum eſt: certæ unuſquiſque Eccleſiæ, ſtatutoque operi, unde ali poſſit, adſcribetur.

Avaritia, quo nullum vitium eſt tertius, preſertim in domo Dei, ab ea omnino tolletur: gratis Sacramenta omnia, ut par eſt, conferentur. Ex una Eccleſia plures, ex pluribus una, ut populi commodum, & ratio poſtulabit, conſtituetur. Eleemoſynarum Queſtores (ut appellant) qui ſua, non que Jeſu Chriſti, quærentes, magnum noſtræ religioni damnum, magnam infamiam afferebant, ex omni hominum memoria (quod ſummæ felicitatis loco ponendum eſt) penitus evellentur. Hinc noſtra præſens calamitas ſumpſit exordium: hinc ſerpere infinitum malum, manareque in dies latius non deſiſtebat, neque occurri illi adhuc multorum Concil. cautionibus, ac proviſionibus potuit. Quamobrem quis non niſi ſapientiſſime factum dixerit, ut membrum hoc, in quo ſanando diu, ac multum fruſtra laboratum eſt, ne reliquo corpori noceret, excideretur?

Porro Deo cultus tribuetur purius, & accuratius, atque ita qui ferunt vaſa Domini, mundabuntur, ut ad ſui imitationem alios trahant. In quo præclare illud fuit excogitatum, ut qui ſacris eſſent initiandi, iis moribus, atque literis in unaquaque Eccleſia à prima ætate inſtituerentur, ut quoddam quaſi virtutum omnium Seminarium illud exiſteret. Jam vero provincialibus Syn. reſtitutis, Viſitationib. ad populorum utilitatem, non ad querelam, & ſumptum revocatis, tradita Paſtorib. regendi ſuos, atque paſcendi commodius facultate, Pœnitentia publica in uſum revocata; Hoſpitalitate tum eccleſiaſticis hominibus, tum piis locis indicta; In curatis ſacerdotiis conferendis, memorabili, ac pene cœleſti ratione conſtituta, Beneficior. (ut ajunt) pluralitate ſublata, hæreditaria ſanctuarii Dei poſſeſſione prohibita, modo excommunicationibus impoſito, ac terminato, primis judi-

judiciis iis in locis, ubi lites oriuntur, aſſignatis, ſingularibus certaminibus interdictis: omnium hominum, ac ſacrorum in primis luxuriæ, cupiditati, atque licentiæ fræno quaſi quodam, quod excuti non facile poſſit, injecto, Reg. ac Princip. ſui muneris diligenter admonitis, aliiſque rebus hujuſmodi prudentiſſime ſancitis, quis non videt, veſtras vos, PP. optimi, hac etiam in re partes cumulatiſſime executos? Actum ſepe eſt in ſuperioribus Conciliis de fide noſtra explicanda, moribuſque corrigendis, ſed neſcio, an unquam diligentius, atque diſtinctius. Hic præſertim hoc biennio, ex omnium populorum, ac nationum, in quibus catholicæ Religionis veritas agnoſcitur, non ſolum Patres, ſed, Oratores habuimus. At, quos viros? Si doctrinam ſpectemus, eruditiſſimos, ſi uſum, peritiſſimos, ſi ingenia, perſpicaciſſimos, ſi pietatem, religioſiſſimos, ſi vitam, innocentiſſimos. Numerus is quoque fuit, ut, ſi præſentes Chriſtiani orbis conſiderentur anguſtiæ, frequentiſſima hæc omnium, quæ anteà fuerunt, Synodus appareat. Hic ſingula omnium vulnera detecta, mores expoſiti fuere, nihil diſſimulatum eſt, noſtrorum adverſariorum argumenta, & rationes ita tractatæ, ut eorum tum cauſa, non noſtra agi videretur. Tertium nonnulla, atque etiam quartum diſcuſſa, ſumma ſæpe contentione certatum, eo ſcil. conſilio, ut quemadmodum igne aurum, ita quibuſdam quaſi luctationibus veritatis vires, ac nervi probarentur. Quæ enim inter idem ſentientes; idemque ſpectantes diſcordia potuit exiſtere?

Quæ cum ita ſint, licet optandum (ut initio dicebam) ſummopere fuiſſet, ut una cum illis hæc agerentur, quorum potiſſimum cauſa tractata ſunt, abſentium tamen etiam incolumitati, atque ſaluti ita proviſum eſt, ut alia ratione provideri, ſi affuiſſent, non potuiſſe videatur. Legant illi, quæ de fide noſtra ſtatuimus, ut Criſtianum hominem decet, humiliter; & ſi lumen eis aliquod fulſerit, ne faciem avertant, &, ſi vocem Domini audierint, corda ſua non obdurent. Ac ſi ad communem matris Eccleſiæ complexum, unde ſe illi diſtraxerunt redire voluerint, clementiam ſibi omnem, miſericordiamque tribuendam non dubitent. Sed præcipua illa ratio eſt, P. A. diſſentientes a nobis animos conciliandi, conſentientes in fide, atque officio retinendi, ſi quæ hoc in loco verbis ſancimus, re ipſa in noſtris Eccleſiis præſtemus. Leges, etſi optimæ ſunt, muta tamen res eſt. Quid Hebræo populo Dei ipſius ore latæ leges profuerunt? Quid Lycurgi leges Lacedæmoniis, Solonis Athenienſibus ad libertatem retinendam, quam ob cauſam erant conſcriptæ, utilitatis attulere? Sed cur externa, atque antiqua nimis commemoro?

Quæ

Quæ ad bene, beateque vivendum inſtituta, atque præcepta ex unius Chriſti Domini noſtri vita, atque doctrina, deſiderare aut poſſumus, aut debemus? Quid autem fuit a majoribus noſtris omiſſum, quod cum ad recte ſentiendum, tum ad præclare agendum pertineret? Medicamentum quidem ſalutare compoſitum, ac paratum jamdiu habemus. Verum, ſi morbum debet expellere, ſumendum eſt, ac per venas in omne corpus diffundendum. Poculo hoc ſalutis nos primum inebriemur, Chariſſimi, & vivæ, atque loquentes leges ſimus, & norma, ac quaſi quædam regula, ad quam aliorum actiones, & ſtudia dirigantur, atque ita ſibi unuſquiſque perſuadeat, nihil e Chriſtianæ Reip. commodo, ac dignitate ſucceſſurum, niſi, quantum in ſe ſit, ſtudioſe præſtiterit. Id curandum nobis cum antea fuit, tum multo erit in poſterum accuratius. Etenim ſi magiſtri noſtri, ac Salvatoris exemplo facere prius debebamus, quam docere; poſtquam docuimus, quin faciamus, quæ eſſe poterit excuſatio? Quis ferre nos, ac pati poterit, ſi, cum non furandum eſſe demonſtraverimus, ipſi furemur? ſi, cum non mœchandum, mœchemur? Sanctos a Sancto Concilio, innocentes, atque integros integritatis præceptis, & innocentiæ, firmos in fide, atque conſtantes a fidei noſtræ firmata doctrina diſcedere minime convenit. At tales quidem expectant nos populi noſtri, qui noſtrum jamdiu reditum ſuſtinentes, ea ſe ipſi ratione conſolabantur fore, ut hanc temporis uſuram majori præſente ſtudio ſarciremus. Sed fiet id a vobis, ut ſpero, Patres Sanctiſs. diligenter, & quemadmodum hoc in loco feciſtis, ita etiam domi ſatis Deo, atque hominibus facietis. Nunc (quod hujus temporis eſt) Deo primum ipſi maximo, atque immortali maximas, atque immortales gratias & agamus, & habeamus, qui non ſecundum peccata, quæ fecimus nos, neque ſecundum iniquitates noſtras retribuit nobis, ſed diem hunc lætiſſimum, quem videre multi concupierunt, nobis non ſolum videndum, ſed etiam celebrandum incredibili cum totius Chriſtiani populi aſſenſu, atque approbatione, ſua magna benignitate conceſſit. Pio deinde IV. Summo noſtro, atque Optimo Pontifici, gratiæ perpetuæ, ac ſingulares habendæ ſunt; qui, cum primum Beati Petri ſedem aſcendit, tanto Synodum hanc inſtaurandi deſiderio exarſit, ut in eo ſuas omnes curas, & cogitationes defigeret. Nuncios ſtatim viros probatiſſimos ad indicendum illis Nationibus, atque Provinciis Concilium miſit, pro quarum in primis ſalute convocabatur. Hi Aquilonis partes prope omnes peragrarunt, rogarunt, obſecrarunt, obteſtati ſunt, tuta omnia, atque amica promiſerunt, atque id

etiam egerunt, ut in Angliam trajicerent. Legatos poſtmodum pietate, ac doctrina præſtantiſſimos, cum intereſſe ille Synodo, ut mirum in modum cupiebat, non poſſet, huc miſit, ex quibus duos (quorum memoria in benedictione eſt) ſtatuta die, tametſi nulli fere Epiſcopi conveniſſent, hic eſſe voluit. Hi, atque additus ei paulo poſt tertius, novem menſes, atque eo amplius juſtum ad Synodum inſtituendam Epiſcop. numerum hoc in loco nihil agentes expectaverunt, cum interea nihil aliud Pontifex ipſe aut ageret, aut meditaretur, quam ut Patres quamplurimi, quam optimi, & quamprimum huc accederent, & Chriſtiani nominis Reges omnes, ac Principes ſuos nunc Oratores mitterent, ut communi omnium voto, atque conſilio communis hæc cauſa graviſſima omnium, atque maxima tractaretur. Quid vero poſtea omni cura, ſollicitudine, ſumptibus prætermiſit, quod ad Concilii hujus amplitudinem, libertatem, & commodum pertinere aliquo modo videretur? O ſingularem Paſtoris, ac patris noſtri pietatem, atque prudentiam! ſummam etiam ejuſdem felicitatem, cujus auctoritate, atque auſpiciis jactatum hoc diu, & agitatum Concilium conſiſtit, & conquieſcit. Te Paulum III. te Julium, mortuos appello, quamdiu, quantoque ſtudio videre, quod nos videmus, exoptaſtis? quot in eam rem ſumptus, quot labores inſumpſiſtis? Quamobrem vere tibi, atque ex animo, pie, ſanctiſſime, ac beatiſſime, gratulamur, quod tantam tibi lætitiam, tantam tuo nomini laudem (id quod maximum divinæ in te benevolentiæ eſt.) Dominus reſervavit, quem nos precibus omnibus, & votis ſupplices oramus, ut te nobis incolumem, pro Eccleſiæ ſuæ ſanctæ commodo, atque ornamento & quam citiſſime reddat, & quam diutiſſime conſervet. Sereniſſimo etiam Imperatori gratias agere, & gratulari jure optimo debemus. Ille potentiſſimorum Cæſarum, qui propagandæ Chriſtianæ Religionis miro quodam deſiderio flagrarunt, animum, ut locum, referens, urbem hanc ab omni periculo liberam conſervavit, & nos ut tutam, tranquillamque pacem traheremus, ſua vigilantia perfecit, magnamque noſtris animis ſecuritatem aſſidua trium ſuorum Legatorum ſummorum virorum præſentia, ac prope pignore attulit. Ille de noſtris his rebus pro ſua eximia pietate ſollicitus mirifice fuit, ille a ſe, atque a vobis diſſentientes homines ex obſcuriſſimis, in quibus verſantur, tenebris eruere, atque ad ſanctæ hujus Synodi clariſſimam lucem aſpiciendam adducere, maximopere laboravit. Regum præterea Chriſtianorum, ac Principum in Concilio hoc ampliſſimis ſuis Legationibus ornando, ac ſuos veſtræ auctoritati faſces ſubmittendo, pia maxime voluntas grata nobis memoria proſequenda eſt. Jam vero quis eſt, Illuſtriſſimi Legati, & Card. qui ſe

vo-

vobis debere plurimum non fateatur? Vos noſtrarum actionum duces optimi, ac moderatores extitiſtis. Vos, ne noſtra aut in dicendo, aut in decernendo libertas violari aliqua ex parte videretur, incredibili patientia, ac diligentia curaſtis. Vos nulli corporis labori, nulli animi contentioni pepercistis, ut ad optatum res exitum, quod alii multi veſtri ſimiles fruſtra tentaverunt, quamprimum perduceretur. In quo præcipuam quandam, ac propriam lætitiam habere, tu Morone Illuſtriſſime, atque ornatiſſime, debes, qui cum vigeſimo ab hinc anno primum præclaro huic ædificio lapidem poſueris, extremam nunc manum, poſt alios multos huic operi architectos adhibitos, feliciter pro ſummà tua, ac prope divina ſapientia, impones. Factum hoc tuum egregium, ac ſingulare omnium ſermone perpetuo celebrabitur, neque ulla unquam ætas de tuis laudibus conticeſcet. Quid de vobis dicam, Patres ſanctiſs. quam bene de Chriſtiana Repub. veſtris his præſtantiſſimis actionibus meruiſtis? quanta veſtrum uniuſcujuſque nomini commendatio, quanta gloria a Chriſtiano populo univerſo tribuetur? Vos vere Patres, vere Paſtores & agnoſcent omnes, & prædicabunt; vobis ſuam unuſquiſque vitam, atque ſalutem acceptam libentiſſime referet. O diem illam populis noſtris jucundiſſimam, atque lætiſſimam, in qua primum reviſere illis nos, atque amplecti a templi Domini ædificatione redeuntes contigerit!

Sed fac, tu Domine Deus noſter, ut tam eximiæ de nobis opinioni egregiis factis reſpondeamus, & ſemen hoc, quod in agro tuo ſeminavimus, uberem fructum afferat, fluatque, ut ros, eloquium tuum; atque, quod fore aliquando pollicitus es, fiat temporibus noſtris, ut unum ſit omnium ovile, & unus Paſtor, atque is potiſſimum Pius IV. in tui nominis gloriam ſempiternam. Amen.

MOTUS PROPRIUS
SS. D. N. D. PII
D. Providentia Papæ Quinti

De veritate exprimenda, &c. in diſpenſationibus matrimonialibus, & aliis gratiis, ſub pœna falſi.

PIUS PAPA V.

Motu proprio, &c. Cum, ſicut accepimus, nonnulli ſuæ conſcientiæ prodigi, ac propriæ ſalutis immemores, ut facilius a nobis & Sede Apoſtolica diſpenſationes matrimoniales, & alias gratias, & conceſſiones obtineant, gradus conſanguinitatis, vel affinitatis, aut cognationis ſpiritualis, ac ſcientiam illorum aliter, quam eis a principio ab ipſis partibus ſignificatum, vel narratum fuerit, exponant, & ſi matrimonia hujuſmodi adhuc contracta non fuerint, pro contractis narrent, ac alias diverſimode veram facti ſpeciem, tam in ipſis diſpenſationibus matrimonialibus, quam pro aliis quibuſcumque gratiis, & conceſſionibus obtinendis immutent: ac propterea cum non ſolum in impetrationibus hujuſmodi falſitas narretur, verum etiam in partibus plerunque pro verificatione gratiarum hujuſmodi veritas immutetur, & falſitas committatur: Nos igitur hujuſmodi abuſibus, & erroribus obviare cupientes, Motu proprio, &c. omnes, & ſingulos Procuratores tam officii ſacræ Pœnitentiariæ, ſeu contradictoriarum, quam alios quoſcunque ſollicitatores, & ſcriptores, quos Copiſtas vocant, qui veritatem facti a narratione, quam ab ipſis partibus habuerunt, quoad ſubſtantialia, & qualitates neceſſario exprimendas, diverſam faciunt, ſeu quoquomodo invertunt, aut immutant, depravant, & per ſubreptionem, & obreptionem gratias a nobis extorquent, pœnam falſi incurrere, & ea puniri omnino debere decernimus, & declaramus; Mandantes propterea Almæ Urbis Gubernatori, Cameræ Apoſtolicæ Auditori, & Vicario, quatenus in præmiſſis reos, & culpabiles repertos pœna falſi, ut præmittitur, puniant, cum poteſtate citandi etiam per edictum, conſtito ſummarie de non tuto acceſſu aliqua dicendi, & faciendi in præmiſſis neceſſaria, ſeu quomodolibet opportuna; non obſtantibus præmiſſis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis nequaquam obſtantibus: irritum quoque, & inane, &c. dicique, &c. judicari, de-

finiri

finiri debere,& ſublata,&c. decernentes. Et quod præſentis Motus proprii, & abſque data,& regiſtrata,ſola ſignatura ſufficiat,& ubique fidem faciat in judicio,& extra, regula contraria non obſt. ejuſque tranſumptis manu alicujus Notarii publici ſubſcriptis,& ſigillo alicujus perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis,eadem prorſus fides adhibeatur,quæ præſentibus adhiberetur,ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ;quodque Cameræ,& Cancell.Apoſtol. ac Audientiæ cauſarum Palatii Apoſtolici valvis, & in acie campi Floræ dimiſſis, inibi copiis affixis omnes ita afficiant, & arctent, ac ſi illis perſonaliter intimatæ fuiſſent.

Placet Motu proprio M.

Die 3. Decembr. 1566. Supraſc. literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt in locis ſupraſcriptis, dimiſſis in eiſdem locis copiis affixis, per me Nicolaum de Matthæis Curſ.

Jo. Gerardi, Mag. Curſ.

BULLA
SS. D. N. D. PII
Divina providentia Papæ V.

Super declaratione decreti Concilii Tridentini de cognatione ſpirituali inter maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcumque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis,quam Baptizantis,& baptizati.

PIUS Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

CUm illius vicem, licet minime ſuffragantibus meritis, geramus in terris, de cujus vultu prodit judicium, & vident oculi æquitatem, officii noſtri debitam proſequimur actionem, ſi obſcuros ſacrorum Canonum ſenſus ita aperire ſtudemus, ut piis Chriſtifidelium mentibus nulla dubitandi occaſio relinquatur. Sane licet ex eo,quod in Concilio Tridentino decretum fuerit,cognationem ſpiritualem inter eos tantum contrahi,qui ſuſcipiunt baptizatum de Baptiſmo, ac baptizatum ipſum, & illius patrem, & matrem, nec non baptizantem,& baptizatum, baptizatiq; patrem,& matrem; in reliquis perſonis,quæ per antiquos Canones occaſione cognationis hujuſmodi contrahere prohibentur, omne impedimentum ſublatum eſſe videatur;adhuc tamen ab aliquibus dubitari accepimus,an

ſaltem impedimentum cognationis ſpiritualis hujuſmodi inter maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, nec non inter maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & patrem, ac matrem baptizati vigeat, propterea quod prohibitum de uno conjuge, de altero etiam prohibitum eſſe videatur. Nos piarum mentium quieti, & matrimoniorum favori (quantum ex alto nobis permittitur) conſulere volentes, a præciſis verbis Concilii minime diſcedendum in præmiſſis eſſe cenſuimus. Et propterea nullum amplius impedimentum ratione cognationis hujuſmodi ſubeſſe decernimus, & declaramus, quominus inter dictos maritum, vel uxorem ſuſcipientis, & baptizatum, baptizatique patrem, & matrem, & quaſcumque alias perſonas tam ex parte ſuſcipientis, quam baptizantis, & baptizati, in dicto Concilio nominatim non expreſſas, matrimonium libere, & licite contrahi poſſit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam, quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito, contigerit judicari; non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſtolica, & in acie Campi Floræ de more publicentur, & inter Conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur: & quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæque loca deferri, quod earum tranſumptis, etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1566. 4. Kal. Decemb. Pontific. noſtri anno primo.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Viſa de Curia Jo. Barengus.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Nativ. Domini 1566. Indict. 9. die vero 19. menſis Decemb. Pont. SS. D. N. Pii divina Provid. Papæ V. anno ejus primo, retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apoſt. & in Acie Campi Floræ per nos Antonium Clerici, & Jo. Andream Rogerium, præfati Sanctiſſimi Domini noſtri Papæ Curſores.

Stephanus de Olea Magiſt. Curſ.

BUL-

BULLA
SS. D. N. D. PII
D. Providentia Papæ Quinti

Super declaratione Concilii Tridentini de impedimento affinitatis ex fornicatione provenientis.

PIUS Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum Pontificem ſpectat Canonicas ſanctiones, quæ expreſſiorem ſenſum poſtulare videntur, re diligenter perſpecta, ita declarare, & alias providere, ut omnis dubietas de piis Chriſtifidelium mentibus evellatur. Sane poſtquam ex eo, quod Tridentina Synodus impedimentum affininatis ex fornicatione proveniens, per quod non ſolum Matrimonium contrahi prohibetur, ſed etiam poſtea factum dirimitur, ad eos tantum reſtrinxit, qui primo, & ſecundo gradu conjunguntur, in ulterioribus vero gradibus ſtatuit, Matrimonium poſtea factum non dirimi, a pluribus Chriſtifidelibus, ut accepimus, eſt dubitatum, an licite in ulterioribus gradibus hujuſmodi Matrimonium contrahi prohibeatur. Et propterea nos omnem ambiguitatem tollere, & animarum tranquillitati, ac matrimonii libertati, quantum cum Deo poſſumus, conſulere volentes, declaramus, & Apoſtol. auctoritate decernimus, nullum hodie impedimentum remanere, quominus in ulterioribus gradibus hujuſmodi libere, & licite matrimonium contrahi poſſit, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, decernentes irritum, & inane, ſi quid ſecus a quoquam, quacumque dignitate, auctoritate, & poteſtate prædito, contigerit judicari; non obſtantibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, aliiſque contrariis quibuſcumque. Volumus autem, quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra Apoſt. & in acie Campi Flore de more publicentur, & inter Conſtit. perpetuo valituras deſcribantur: & quia difficile foret, præſentes ad ſingula quæcumque loca deferri, quod earum tranſumptis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii ſubſcriptis, ac ſigillo alicujus Prælati munitis, eadem prorſus fides adhibeatur, quæ præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, decreti, mandati, ſtatuti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem

omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Romæ apud S. Petrum, Anno Incarn. Dom. 1566. 4. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno primo.

Caſ. Glorierius.

Viſa de Curia Jo. Barengus.

Regiſtrata apud Caſarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1566. Indict. 9. die vero 19. Menſis Decemb. Pontificatus Sanctiſs. D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno ejus primo, retroſcriptæ literæ Apoſt. affixæ, & publicatæ fuerunt in valvis Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie Campi Floræ, ut moris eſt, per nos Jo. Andr. Rogerium, & Camillum Cherub. Curſ.

Stephanus de Olea Magiſter Curſorum.

DECLARATIO

CONCILII TRIDENTINI

De Compaternitate, & Affinitate, & fornicatione, ac Matrimoniis deſuper contractis, & contrahendis.

SAnctiſſimus in Chriſto Pat. & D. N. D. Pius, divina Providentia Papa V. ad cujus notitiam pervenit, quod, cum in decretis S. Concilii Trident. certæ tantum perſonæ enumerentur, inter quas dumtaxat cognatio ſpiritualis deinceps contrahatur, ab aliquibus revocatur in dubium, an qui ultra perſonas in dictis decretis enumeratas, quoquomodo cognatione ſpirituali, ante confirmationem dicti Concilii, conjuncti erant, abſque diſpenſatione Apoſtolica, Matrimonium poſt dictam confirmationem contrahere potuerint, ac hodie, & de cætero contrahere poſſint, cum ante prædictam confirmationem id facere de jure minime liceret, & inſuper, cum in eiſdem decretis ſtatuatur, affinitatem, quæ ex fornicatione contrahitur, in illis ſolummodo attendi debere, qui primo, vel ſecundo affinitatis gradu conjunguntur, ab aliquibus pariter dubitatur, an matrimonia inter perſonas, quæ ante confirmationem dicti Concilii, tertio, vel ulteriori hujuſmodi affinitatis gradu conjunctæ erant, poſt confirmationem ejuſdem Concilii abſque diſpenſatione Apoſtol. contracta, & quæ deinceps contrahi contigerit, dirimi debeant, Sanctitas ſua ad tollendum omne dubium, eos, qui ante confirmationem prædicti Concilii cognationem ſpiritualem contraxerunt (dummodo non ſint ex perſonis in di-

dictis decretis enumeratis, & inter quas tantum Concilium voluit deinceps contrahi hanc cognationem ſpiritualem) matrimonii vinculo inter ſe abſque diſpenſatione aliqua libere, & licite copulari poſſe, ac matrimonia etiam poſt confirmationem hujuſmodi, abſque diſpenſatione Sedis Apoſtolicæ, inter eas jam contracta valere, plenamque roboris firmitatem obtinere; Et ſimiliter matrimonia poſt confirmationem Concilii abſque diſpenſatione Apoſt. ſecuta, & quæ de cætero ſequentur, inter perſonas, quæ ante dictam confirmationem affinitatem (infra tamen ſecundum gradum ex fornicatione provenientem) contraxerant, propter hujuſmodi affinitatem dirimi non debere, ſed valida, & efficacia exiſtere declaravit. Sicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam S. R. E. Card. ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quoquam quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decrevit.

Placet, publicetur, & deſcribatur.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſtol. an. Incarn. Dom. 1566. die vero Martis, 20. Menſis Aug. Pont. præfati SS. D. N. D. Pii Papæ V. anno primo.

A. Lomellinus Cuſtos.

DECLARATIO REGULÆ PII QUINTI

Super expreſſione gradus propinquioris in diſpenſationibus Matrimonialibus.

SAnctiſſimus in Chriſto Pater, & D. N. Pius, Divina Providentia Papa V. attendens per quandam conſtitutionem dudum per fel. recor. Pium Papam IV. Sanctitatis ſuæ prędeceſſorem editam, qua cavetur, quod in diſpenſationibus Matrimonialibus, pro diverſis conſanguinitatis, ſeu affinitatis ex eodem ſtipite provenientibus gradibus conjunctis, non remotioris ſolum, prout olim fieri ſolebat, ſed etiam propinquioris graduum expreſſa mentio fieri debeat, alioquin diſpenſationes, ac deſuper confectæ literæ nullius ſint roboris, vel momenti; prout in dicta Conſtitutione plenius continetur, a diſpoſitione Juris communis, & laudabili, ac antiquo Rom. Cur. ſtylo nimium recedi, ac favorem matrimonio debitum reſtringi, volenſque propterea jure, &

ſtylo prędictis, nec non piæ memoriæ Gregorii XI. Clementis VI. Rom. Pont. etiam Sanctitatis ſuæ prędeceſſorum veſtigiis inherendo, Sacramento, & libertati matrimonii, quantum cum Deo poteſt, favere, ſtatuit, & ordinavit, quod de cętero in quibuſcumque diſpenſationibus, quas pro matrimoniis contractis, aut contrahendis inter viros,& mulieres invicem diverſis prohibitis conſanguinitatis, ſeu affinitatis, aut mixtis ex communi, ſeu ab eodem ſtipite ſurgentibus, quicumque illi ſint, dummodo primum quoquo modo non attingant,cum in eo Sanctitas ſua nunquam diſpenſare intendat, gradibus conjunctos, ab eadem Sanctitate ſua, & pro tempore exiſtente Rom. Pontifice, aut Sede Apoſtolica impetrari, vel alias concedi contigerit, ac in literis, commiſſionibuſque deſuper etiam locorum Ordinariis faciendis, gradus remotior attendatur, trahatque ſecum propinquiorem, ac ob id ſufficiet remotiorem tantum gradum exprimere, obtentis tamen poſtea ſuper propinquiore literis declaratoriis,juxta Gregor. & Clem. pręd. hujuſmodi conſtitutiones, quas quoad hoc innovavit, & inviolabiliter obſervari mandavit, diſpenſationeſque, ſeu diſpenſandi commiſſiones, ac deſuper confectas literas, & proceſſus habitos per eaſdem diſpenſari, ſed his, cum quibus diſpenſari mandatur propter proximioris gradus hujuſmodi non expreſſionem, de ſurreptionis, vel obreptionis vitio, ſeu intentionis defectu notari non poſſe, ſed in omnibus, & per omnia ſuffragari, perinde ac ſi in literis, ſeu commiſſionibus hujuſmodi de proximiore, ſeu utroque gradu ſpecialis, & expreſſa mentio facta fuiſſet, ſicque per quoſcumque Judices, & Commiſſarios, etiam Sanct. Rom. Eccleſ. Cardinales, ſublata eis quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, judicari, & definiri debere, ac quidquid ſecus ſuper his a quocumque quavis auctoritate ſcienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum,& inane decrevit, conſtitutionibus Pii Præd. hujuſmodi, cæteriſque contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Placet, publicetur, & deſcribatur M.

Lecta, & publicata fuit ſupraſcripta Regula Romæ in Canc. Apoſt. anno Incarn. Dom. 1566. die vero Martis, 20. Menſis Auguſti, Pontif. præfati SS. D. N. D. Pii Papæ anno primo.

BUI-

BULLA
SS. D. N. D. PII
Divina Providentia Papæ V.

Per quam declaratur Decretum S. Concilii Tridentini ſuper impedimento publicæ honeſtatis editum.

Pius Epiſcopus ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

AD Romanum ſpectat Pontificem ſua ſolicitudine diligenter providere, ut ſacrorum Conciliorum decreta ita ſuæ declarationis adminiculo dilucidentur, quod nulla deſuper dubitandi occaſio cuiquam relinquatur. Sane ad aures noſtras pervenit, multos eſſe, qui dubitent, an Decretum œcumenici Conc. Trid. Seſſ. 24. de reform. Matrim. c. 3. quo cavetur impedimentum publicæ honeſtatis, ubi ſponſalia valida non fuerint, prorſus tolli, ubi vero valida fuerint, non excedere primum gradum, cum in ulterioribus gradibus non poſſit hujuſmodi prohibitio ſervari, de de ſponſalibus per verba (ut ajunt) de futuro tantum conceptis intelligatur, vel etiam Matrimonia per verba de præſenti contracta, non tamen conſummata, quæ interdum ſponſalia appellantur, comprehendat, ita ut etiam eo caſu impedimentum inde proveniens ſublatum fuerit. Nos itaque ut omnis difficultas, & dubitatio tollatur, attendentes, quod Sponſalium appellatione, qua dictum Concilium utitur, non niſi improprie Matrimonium verbis de præſenti conceptis contractum continetur, quodque agitur de correctione juris veteris, quo caſu ſecundum proprietatem verborum dumtaxat procedendum eſt, præſertim cum longe majorem rationem prohibitionis in Matrimonio per verba de præſenti contracto, quam in ſponſalibus de futuro vigere a nemine dubitetur; idcirco motu proprio auctoritate Apoſt. tenore præſentium declaramus & definimus, decretum Concilii hujuſmodi omnino intelligendum eſſe, & procedere in Sponſalibus de futuro dumtaxat, non autem in Matrimonio ſic (ut præfertur) contracto, ſed in eo durare adhuc impedimentum in omnibus illis caſibus, & gradibus, quibus de jure veteri ante prædictum Decretum Concilii introductum erat, & ita ab omnibus judicari debere mandamus, atque ſtatuimus, non obſtantibus Conſtitutionibus, & Ordinationibus Apoſtolicis, aliiſq; contrariis quibuſcumque. Volumus autem,

quod

quod præſentes literæ in Cancellaria noſtra , & in acie Campi Floræ de more publicentur , & inter conſtitutiones perpetuo valituras deſcribantur . Et , quia difficile foret , preſentes ad ſingula quæque loca deferri , volumus etiam , & declaramus, quod earum tranſumptis , etiam impreſſis , manu alicujus Notarii ſubſcriptis , ac ſigillo alicujus Prælati munitis , eadem prorſus fides adhibeatur , quæ præſentibus adhiberetur , ſi forent exhibitæ , vel oſtenſæ . Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, definitionis, mandati , ſtatuti , & voluntatis infringere , vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit , indignationem omnipotentis Dei , ac beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Dat. Rom. apud S. Petrum anno Incarnat. Domin. 1568. Kalend. Julii, Pontific. noſtri anno tertio.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Cæſarem Secretarium.

Anno a Nativ. Dom. 1568. Indict. 6. die vero 24. menſis Febr. Pontificatus Sanctiſſimi in Chriſto Patris , & D. N. Pii divina Provid. Papæ V. anno tertio , retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ lectæ , & affixæ , & publicatæ fuerunt ad valvas Cancell. Apoſt. & in Acie Campi Floræ , ut moris eſt , dimiſſis ibidem preſentibus literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis , & deinde amotis per nos Julium Parinum Cle. Ter. & Jo. Bornotum prælib. SS. D. N. Pap. Curſ.

Camillus Cherubinus , Magiſter Curſorum.

SS. D. N. D. PII PAPÆ V.

CONSTITUTIO

De trium votorum profeſſione ab iis emittenda , qui in Congregationibus ſub obedientia voluntaria vivunt , quorum habitus a ſæcularibus Presbyteris eſt diſtinctus.

Pius Epiſcopus , ſervus ſervorum Dei , ad perpetuam rei memoriam.

LUbricum vitæ genus eorum veriti , qui regularium formam præſeferentes , nec propriis renunciant , nec ullam profitentur ex Regulis approbatis, quando horum plerique proprio inſtinctui obſequentes , alii odio incenſi , alii , dum , quod ambiunt , mi-

nus

nus conſequuntur, alii, vel dilapidatis, vel interverſis rebus, & ad ſeſe, vel propinquos translatis, ut ratiocinia effugiant, quidam etiam in ſuos ipſorum mores inquiſitum iri præſentientes, quaſi impunitatem adepturi, e ſodalitio ſuo, ut lubet, exiliunt, ejectiſque illius inſignibus, veſtem recipiunt ſæcularem. Hinc graves, & periculoſæ quotidie offenſiones in populos concitantur, dum, quos diſciplinæ regulari perpetuo mancipatos credunt, rurſus eos, etiam ubi conſueverint, contempto poſt tot annos, & relicto, indignis ſæpe modis, ejus, cui ſe ſe dederant, vitæ inſtituto, liberos vident, & ſolutos in ſæculo evagari. Cum igitur conveniat, ut cujus arma induit, eam miles militiam perſequatur, hanc de prædictis rationem capere inſtituimus, ut vel permanendi, vel abſcedendi facultate ſemel ſingulis propoſita, certus deinceps, & immobilis diſciplinæ regularis cultus debeat in ipſis Sodalitatibus perpetuo obſervari; itaque de nobis attributæ poteſtatis plenitudine ſtatuimus, ut omnes, & ſinguli Priores, Præpoſiti, & alii Præſidentes, Generales, Provinciales, & Conventuales, necnon Canonici, & Fratres S. Georgii in Alga Venetiarum, ac Eremitarum Sancti Hieronymi, alias B. Petri Piſarum, & omnium, ac quarumcumque aliarum Congregationum, necnon Eccleſiarum, Domorum, & Conventuum in communi, & ſub obedientia voluntaria, & extra votum ſolemne religionis viventes, quorum habitus a ſæcularibus Presbyteris eſt diſtinctus, qui religionem amplecti, & profeſſionem regularem ſolemnem emittere voluerint, id in ſuis quiſque Conventibus, & Domibus intra 24. horarum ſpatium, poſtquam Delegatus noſter præſentes literas eis ſignificaverit, palam, & ſponte deliberent, & declarent; inde convocato quamprimum per ſingulas hujuſmodi Congregationes Generali, vel alio ſupremo, juxta morem cujuſque Congregationis, Capitulo, ibique electa una; ſub qua degant, ex regulis approbatis, in quam major pars vocum ipſius Capituli conſenſerit, trium votorum ſubſtantialium profeſſionem regularem intra menſem ſolemniter emittant, & in eam tam ipſi, quam illi deinceps ingreſſuri, atque profeſſuri perpetuum ferant Altiſſimo famulatum: ſicque profeſſi, vel in ſuis quiſque Prioratibus, præpoſituris, præſidentiis, adminiſtrationibus, & officiis confirmentur, vel ad alia transferantur, prout cuique congregationi, & ſuperioribus ſuis videbitur utilius expedire. Qui vero, excurſo jam anni ſpatio, in ipſa Congregatione morati, refugerint intra tempus prædictum profiteri, detracto religionis habitu, ac redditis etiam in vinculis, ſi opus ſit, receptorum, & adminiſtratorum omnium rationibus, ejiciantur: nec deinceps patiantur in ullis ejuſdem Congregationis Domibus, ſeu Conventibus amplius

plius

plius converſari. Quocirca mandamus univerſis, & ſingulis Prioribus, Præpoſitis, Generalibus, Provincialibus, & Conventualibus, ac aliis cujuſcumque dignitatis, & nominis Miniſtris, nec non Conventibus, Canonicis, Fratribus, & perſonis Congregationum hujuſmodi, ut ſtatutum noſtrum prædictum, non expectata alia juſſione, aut mentis noſtræ declaratione, humiliter recipiant, & ſtudioſe obſervare procurent. Quod ſi forte aliqui in eo, quo nunc ſunt, ſtatu (quem omnino tollimus, & abolemus) contra noſtrum hoc ſtatutum perſiſtere contenderint, ſingulos omni dignitate, officio, adminiſtratione, & beneficio privamus, & ad futura perpetuo indignos decernimus, excommunicationis quoque ſententiæ innodamus eo ipſo, non obſtantibus fundationibus, & inſtitutionibus ac ſtatutis, & conſuetudinibus Congregationum, Domorum, & Conventuum prædictorum, juramento, confirmatione Apoſt. vel quavis firmitate alia roboratis, privilegiis quoque, exemptionibus & indultis Apoſt. illis, eorumque Superioribus, & perſonis, ac eorum ſingulis per quoſcumque Rom. Pont. prædeceſſores noſtros, ac Nos, & Sedem Apoſt. etiam per modum ſtatuti perpetui, ac initi, & ſtipulati contractus, ac alias ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis clauſulis, & decretis in genere, & in ſpecie conceſſis, & confirmatis, ac etiam aliis reformationibus quotieſcumque, ac quocumq; tempore factis, & promulgatis, & quibuslibet aliis indulgentiis, & literis Apoſt. ſpecialibus, & generalibus, quorumcumque tenorum exiſtant: per quæ præſentibus non expreſſa, vel totaliter non inſerta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus, quorumque toties tenoribus habenda ſit in noſtris literis mentio ſpecialis, quæ omnia tanquam abrogata contra earumdem præſentium tenorem nolumus cuiquam in aliquo ſuffragari: cæterum mandamus, præſentes ad valvas Baſil. Principis Apoſtol. de Urbe, & Cancell. Apoſtol. ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla de more applicari: Ac etiam volumus, quod ipſarum præſentium exempla etiam impreſſa, & Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus curiæ ſigillo, & Notarii Publici manu obſignata eandem illam fidem ubique locorum in judicio, & extra illud faciant, quam ipſæ præſentes facerent, ſi ibi oſtenderentur, aut exhiberentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſublationis, abolitionis, privationis, ſtatuti, mandati, innodationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Dat.

Dat. Romæ apud S. Petrum, anno Incarnat. Dom. 1568. 15. Kal. Decemb. Pont. noſtri anno tertio.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Anno a Nativitate Dom. 1568. Indictione 11. die vero 4. Menſis Decemb. Pontif. Sanctiſſimi in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii divina Providentia Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, ac Cancellariæ Apoſtolicæ, & in Acie campi Floræ, dimiſſis in omnibus ſupradictis locis earumdem retroſcriptarum literarum copiis affixis, ut eſt moris, per nos Joannem Freile, & Julium Parinum prælib. SS. D. N. Papæ Curſ.

Chriſtianus de Monte, Mag. Curſ.

SS. D. N. D. PII PAPÆ V.

Extenſio Decreti Concilii Trid. Seſſ. 21. caput 2. quod incipit: Cum non deceat, loquentis de Clericis ſæcularibus, ac Clericis regularibus non profeſſis, quod non promoveantur ad ſacros ordines, niſi ſervata forma dicti Decreti.

Pius Epiſcopus, ſervus ſervorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

ROmanus Pontif. ſacrorum Conciliorum auctor, & interpres, illa, quæ in hujuſmodi Conciliis a prudentibus Patribus, in Spiritu Sancto legitime congregatis, ſalubriter ſancita ſunt, pro ſui paſtoralis officii debito, dum æquitas, honeſtas, & decus ſuadet, ſicuti declarare, & moderari, ita etiam ad alios caſus extendere conſuevit. Sane cum non deceat divino miniſterio adſcriptos cum ordinis dedecore mendicare, aut ſordidum aliquem quæſtum exercere, a ſacro Tridentino Concilio inter alia decretum fuit, ne quis deinceps Clericus ſæcularis, quamvis alias moribus, ſcientia, & ætate eſſet idoneus, ad ſacros Ordines promoveretur, niſi prius legitime conſtaret, eum beneficium Eccleſiaſticum, quod ſibi ad victum honeſte ſufficeret, pacifice poſſidere, vel alias ordinari non poſſe, niſi juxta Decreti ab ipſo Concilio deſuper editi formam, & tenorem. Cum autem nulla in hujuſmodi Decreto Religioſorum Clericor. mentio facta fuerit, ac propterea nonnulli (uti moleſte accepimus) certorum Ordinum Religioſi, ſeu Canonici, vel Clerici intra clauſtra Monaſteriorum, ſeu Domorum more regularium in communi viventes,

qui

qui nunquam, ſeu nonniſi ad certum tempus profeſſionem emittunt, & ex clauſtro exire, vel dimitti, & ad ſæculum redire libere, & licite poſſunt, religionis prætextu, abſque titulo ſufficientiæ beneficii, nec juxta dicti Decreti tenorem, ad ſacros Ordines ſe promoveri prætendant, & a nonnullis Epiſcopis paſſim promoveantur, atque inde plerumq; illud inconveniens eveniat, ut ſic promoti, & e clauſtro exeuntes, & per ſæculum vagantes, vel mendicare, vel ſordidum quæſtum exercere, non ſine ipſorum dedecore, ac ordinis vilipendio, & quamplurimorum Chriſtifidelium ſcandalo cogantur. Nos igitur, qui ſingulorum Dei Miniſtrorum honorem, & decus (quantum in nobis eſt) ſinceris exoptamus affectibus, motu proprio, ex certa noſtra ſcientia, deque Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac perpetuo valitura ſanctione, decretum prædictum de Clericis ſæcularibus loquens ad omnes, & ſingulos etiam cujuſcumque Ordinis Clericos Religioſos, ſive ſeculares, more religioſorum viventes in communi, non profeſſos, harum ſerie extendimus, & ampliamus. Ac religioſis, & aliis prædictis, non profeſſis, ut ad ſacros Ordines promoveri, nec non omnibus, & ſingulis venerabilibus Fratribus noſtris, Patriarchis Archiepiſcopis, & Epiſcopis gratiam, & communionem Sedis Apoſt. habentibus, ut Ordines ipſos hujuſmodi Religioſis perſonis impendere, niſi obſervata forma dicti Decreti, non valeant, in virtute S. Obed. & ſub indignationis noſtræ pœna interdicimus, & prohibemus, ac contra facientes per annum a præſtatione talium Ordinum ipſo jure ſuſpendimus, ſtatuentes, & decernentes, promotiones quarumlibet religioſarum perſonarum prædict. ad Ordines hujuſmodi contra ipſius decreti Concil. Trident. formam, etiam cujuſvis licentiæ ab Apoſt. Sede, vel illarum ſuperioribus, cujuſcumque dignitatis, ſtatus, gradus, & præeminentiæ exiſtant, etiamſi Pontificali dignitate fungantur, vel Cardinalatus honore præfulgeant, conceſſæ prætextu factas, executione prædictorum ordinum omnino carere, nullaſque prorſus, & irritas exiſtere, ſicque promotas perſonas in altaris miniſterio miniſtrare non poſſe. Quinimo miniſtrantes privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, & aliis gratiis Clericis conceſſis omnino privari, & irregularitatem, aliaſque in dicto Decreto contentas pœnas eo ipſo incurrere, a quibus niſi a Rom. Pont. vel in mortis articulo minime abſolvi poſſint; Non obſtantibus quibuſvis Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, ac quorumvis monaſteriorum, & ordinum etiam juramento, & confirmatione Apoſtolica, vel quavis firmitate alias roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus, & privilegiis, atque indultis, & literis

Apo-

Digitized by Google

Apoſtolicis, illis, illorumque ſuperioribus, & perſonis ſub quibuſcumque tenoribus, & formis, ac cum quibuſvis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliiſque efficacioribus efficaciſſimis reſtitutivis, & inſolitis clauſulis, irritantibuſque, & aliis decretis in genere, vel in ſpecie, ac alias quomodolibet etiam iteratis vicibus conceſſis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, etiamſi alias pro illorum ſufficienti derogatione de illis, illorumque totis tenoribus ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & individua, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quævis alia expreſſio habenda, aut aliqua alia exequuta forma ad hoc ſervanda foret, illorum tenores, formas datas, & decreta in illis appoſita, ac ſi de verbo ad verbum inſererentur, præſentibus pro ſufficienter expreſſis, & inſertis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, cæteriſque contrariis quibuſcumque. Et ut præſentes literæ ad omnium notitiam perveniant, neve quis illarum ignorantia excuſari poſſit, volumus, & Apoſt. auctoritate decernimus, præſentes literas ad valvas Principis Apoſtolorum de Urbe, & Cancellar. Apoſtolicæ, ac in acie Campi Floræ publicari, & earum exempla affigi, & imprimi, illarumque exemplis etiam impreſſis, manu alicujus Notarii publici, & ſigillo Prælati Eccleſiaſtici, vel ejus curiæ obſignatis, eandem prorſus fidem adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ extenſionis, ampliationis, interdicti, prohibitionis, ſuppoſitionis, ſtatuti, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſt. ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Domini 1568. pridie Idus Octob. Pontificatus noſtri anno tertio.

Caſ. Glorierius.

H. Cumyn.

Regiſtrata apud Caſarem Secretarium.

Anno a Nativitate Domini 1568. Indict. 15. die vero 12. Menſis Novemb. Pontific. Sanctiſ. in Chriſto Patris, & D. N. D. Pii, divina provid. Papæ V. anno tertio, retroſcriptæ literæ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valvas Baſilicæ Principis Apoſtolorum de Urbe, Cancellariæ Apoſtolicæ, & in acie Campi Floræ, dimiſſis in ſuperius expreſſis locis præſentibus

literis per aliquantulum temporis ſpatium affixis, & deinde, ut moris eſt, amotis per nos Thomam Gallarum, & Julium Parinum, prælib. Sanctiſſimi D. N. Pii Papæ V. ac S. Sedis Apoſtolicæ Curſores.

Chriſtianus de Monte, Magiſter Curſ.

CONSTITUTIONES XXVI.

Ex antiquo jure deſumpta, quæ per Concilium Tridentinum nominatim innovantur.

Ad audientiam.
Clerici qui.
Conſuetudinem.
Cum capella.
Cum in Cunctis.
Cum præexcelſa.
De Multa.
Exigit.
Grave nimis eſt.
Grave nimis gerimus.
Inferiora.
In ſingulis.
Inter cetera.
Licet Canon.
Nos, ne id.
Omnis utriuſque.
Ordinarii.
Periculoſo.
Qualiter & quando.
Quia contingit.
Quia nonnulli.
Quoniam qui.
Romana.
Statutum.
Volentes.
Ut ii qui.

Leo

Leo X. In Concil. Lateranenſi V. Seſſ. X. de Impreſſione Librorum.

Nos, ne id quod ad Dei Gloriam, & fidei augmentum, ac bonarum artium propagationem ſalubriter eſt inventum, in contrarium convertatur, ac Chriſti fidelium ſaluti detrimentum pariat, ſuper librorum impreſſione curam noſtram habendam fore duximus, ne de cætero cum bonis ſeminibus ſpinæ coaleſcant, vel medicinis venena intermiſceantur. Volentes igitur de opportuno ſuper his remedio providere, hoc ſacro approbante Concilio, ut negotium impreſſionis librorum hujuſmodi eo proſperetur felicius, quo deinceps indago ſolertior diligentius & cautius adhibeatur, ſtatuimus & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, nullus librum aliquem, ſeu aliam quamcumque Scripturam, tam in urbe noſtra, quam aliis quibuſvis civitatibus, & diœceſibus imprimere, ſeu imprimi facere præſumat, niſi prius in urbe per Vicarium noſtrum, & Sacri Palatii Magiſtrum, in aliis vero Civitatibus & Diœceſibus per Epiſcopum, vel alium habentem peritiam ſcientiæ libri, ſeu Scripturæ hujuſmodi imprimendæ, ab eodem Epiſcopo ad id deputandum, ac Inquiſitorem hæreticæ pravitatis Civitatis, ſive Diœceſis, in quibus librorum impreſſio hujuſmodi fieret, diligenter examinentur, & per eorum manu propria ſubſcriptionem, ſub excommunicationis ſententia, gratis, & ſine dilatione imponendam, approbentur. Qui autem ſecus præſumpſerit, ultra librorum impreſſorum amiſſionem, & illorum publicam combuſtionem, ac centum ducatorum fabricæ Principis Apoſtolorum de urbe, ſine ſpe remiſſionis, ſolutionem, ac anni continui exercitii impreſſionis ſuſpenſionem, excommunicationis ſententia innodatus exiſtat; ac demum, ingraveſcente contumacia, taliter per Epiſcopum ſuum, vel Vicarium noſtrum reſpective per omnia juris remedia caſtigetur; quod alii ejus exemplo ſimilia minime attentare præſumant. Nulli ergo &c. Si quis autem &c.

Supra Seſſ. 4. decr. de edit. & uſu ſacr. libror.

Datum Romæ in publica Baſilica ſolemniter celebrata anno Incarnationis Dominicæ 1515. 4. Maji Pontif. noſtri anno 3.

SIXTI IV.

Conſtitutio prior de Feſto Conceptionis immaculatæ Virginis, ex libro 3. extravagantium Communium, tit. de Reliquiis & venerat. Sanctorum.

Sup. ſeſſ. 3 decret. de peccat. Orig.

CUm præexcelſa meritorum inſignia, quibus Regina Cœlorum, Virgo Dei genitrix glorioſa, ſedibus prælata Ætheriis, ſideribus quaſi ſtella matutina perrutilans, devotæ conſiderationis indagine perſcrutamur, & infra pectoris arcana revolvimus, quod ipſa, utpote via miſericordiæ, mater gratiæ, & pietatis amica, humani generis conſolatrix, pro ſalute fidelium, qui delictorum onere gravantur, ſedula oratrix & pervigil ad Regem, quem genuit, intercedit; dignum, quin potius debitum reputamus, univerſos Chriſti fideles, ut omnipotenti Deo (cujus providentia ejuſdem Virginis humilitatem ab æterno reſpiciens, pro concilianda ſuo auctori humana natura lapſu primi hominis æternæ morti obnoxia, eam ſui Unigeniti habitaculum Sancti ſpiritus præparatione conſtituit, ex qua carnem noſtræ mortalitatis pro redemptione populi ſui aſſumeret. & immaculata Virgo nihilominus poſt partum remaneret) de ipſius immaculatæ Virginis mira Conceptione gratias & laudes referant, & inſtituta propterea in Eccleſia Dei, Miſſas, & alia divina officia dicant, & illis interſint, indulgentiis & peccatorum remiſſionibus invitare, ut exinde fiant ejuſdem Virginis meritis & intereeſſione divinæ gratiæ aptiores. Hac igitur conſideratione inducti, ejuſdem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus auctoritate confiſi, auctoritate Apoſtolica hac in perpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus, & ordinamus, quod omnes & ſinguli Chriſti fideles utriuſque ſexus, qui Miſſam, & Officium Conceptionis ejuſdem Virginis glorioſæ, juxta piam, devotam & laudabilem ordinationem dilecti filii Magiſtri Leonardi de Nogarolis Clerici Veronenſis, Notarii noſtri, & quæ deſuper a nobis emanavit, Miſſæ & officii hujuſmodi inſtitutionem, in die feſtivitatis Conceptionis ejuſdem Virginis Mariæ, & per octavas ejus, devote celebraverint, & dixerint, aut illis horis Canonicis interfuerint, quoties id fecerint, eamdem prorſus Indul-

dulgentiam, & peccatorum remiſſionem conſequantur, quam juxta felicis recordationis Urbani IV. in Concilio Viennenſi approbatæ, ac Martini V. & aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum Conſtitutiones conſequuntur illi, qui miſſam & horas Canonicas in feſto Corporis & Sanguinis Domini noſtri Jeſu Chriſti a primis Veſperis, & per illius octavas, juxta Romanæ Eccleſiæ Conſtitutionem, celebrant, dicunt, aut Miſſæ, officio, & horis hujuſmodi interſunt, præſentibus perpetuis temporibus valituris;

Datum Romæ apud S. Petrum anno incarnationis Dominicæ 1476. 3. Kalend. Martii Pontificatus noſtri anno 6.

Conſtitutio altera.

GRave nimis gerimus & moleſtum, cum ſiniſtrâ nobis de quibuſdam Eccleſiaſticis perſonis referuntur. Sed in eorum, qui ad evangelizandum Verbum Dei ſunt deputati, exceſſibus prædicando commiſſis, & gravius provocamur, quo illi periculoſius remanent incorrecti; cum facile deleri nequeant, qui multorum cordibus ſic publice prædicando diffuſius, & damnabilius imprimuntur errores. Sane cum Sancta Romana Eccleſia de intemeratæ ſemperque Virginis Mariæ Conceptione publice feſtum ſolemniter celebret; & ſpeciale ac proprium ſuper hoc officium ordinaverit; nonnulli, ut accepimus, diverſorum Ordinum prædicatores in ſuis ſermonibus ad populum publice per diverſas Civitates, & terras affirmare hactenus non erubuerunt, & quotidie prædicare non ceſſant, omnes illos, qui tenent, aut aſſerunt, eamdem glorioſam & immaculatam Dei genitricem abſque Originalis peccati macula fuiſſe conceptam, mortaliter peccare, vel eſſe hereticos: ejuſdem immaculatæ Conceptionis officium celebrantes, audienteſque ſermones illorum, qui eam ſine hujuſmodi maculâ conceptam eſſe affirmant, peccare graviter; ſed & præfatis predicationibus non contenti, confectos ſuper his ſuis aſſertionibus libros in publicum ediderunt; ex quorum aſſertionibus, & prædicationibus non levia ſcandala in mentibus fidelium exorta ſunt, & majora merito exoriri

formidantur in dies. Nos igitur hujuſmodi temerariis auſibus, ac perverſis aſſertionibus ac ſcandaloſis, quæ exinde in Dei Eccleſia exoriri poſſunt, quantum nobis ex alto conceditur, obviare volentes, motu proprio, non ad alicujus nobis ſuper hoc oblatæ petitionis inſtantiam, ſed de noſtra mera deliberatione, & certa ſcientia, hujuſmodi aſſertiones prædicatorum eorumdem, & aliorum quorumlibet, qui affirmare præſumerent, eos, qui crederent, aut tenerent, eamdem Dei genitricem ab originalis peccati macula in ſua Conceptione præſervatam fuiſſe, propterea alicujus hæreſis labe pollutos fore, vel mortaliter peccare: aut hujuſmodi Officium Conceptionis celebrantes, ſeu hujuſmodi ſermones audientes alicujus peccati reatum incurrere, utpote falſas, & erroneas, & a veritate penitus alienas, editoſque deſuper libros prædictos id continentes, quoad hoc, auctoritate Apoſtolica, tenore præſentium reprobamus, & damnamus: ac motu, ſcientia, & auctoritate prædictis ſtatuimus & ordinamus, quod prædicatores Verbi Dei, & quicumque alii cujuſcumque ſtatus, gradus, aut ordinis, ac conditionis fuerint, qui de cetero auſu temerario præſumpſerint in eorum ſermonibus ad populum, ſeu alias quomodolibet affirmare hujuſmodi ſic per nos improbatas & damnatas aſſertiones veras eſſe, aut dictos libros pro veris legere, tenere, vel habere, poſtquam de præſentibus ſcientiam habuerint, excommunicationis ſententiam eo ipſo incurrant, a qua ab alio, quam a Romano Pontifice, niſi in mortis articulo, nequeant abſolutionis beneficium obtinere. Item motu, ſcientia, & auctoritate ſimilibus, ſimili pœnæ ac cenſuræ ſubjicientes eos, qui auſi fuerint aſſerere, contrariam opinionem tenentes, videlicet glorioſam Virginem Mariam cum Originali peccato fuiſſe conceptam, hæreſis crimen, vel peccatum incurrere mortale; cum nondum ſit a Romana Eccleſia, & Apoſtolica ſede deciſum: non obſtantibus Conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis contrariis quibuſcumque, quibus communiter, vel diviſim a Sede Apoſtolica indultum exiſtat, quod interdici, ſuſpendi, vel excommunicari non poſ-

poſſint per litteras Apoſtolicas non facientes plenam, ac expreſſam, ac de verbo ad verbum de indulto hujuſmodi mentionem. Et ne de præmiſſis aliquando valeant ignorantiam allegare, volumus, quod locorum Ordinarii requiſiti, præſentes litteras in Eccleſiis conſiſtentibus in eorum civitatibus, & ſuarum Diœceſum locis inſignibus, dum major ibi multitudo populi ad divina convenerit, ſermonibus ad populum mandent & faciant publicari. Præterea, quia difficile foret, præſentes litteras ad ſingula loca, in quibus expediens fuerit, deferre, etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earumdem litterarum tranſumpto, manu publici notarii confecto, & authentico alicujus Prælati eccleſiaſtici ſigillo munito, ubique ſtetur, prout ſtaretur eiſdem Originalibus litteris, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reprobationis, damnationis, ſtatuti, ordinationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri & Pauli Apoſtolorum ejus ſe noverit incurſurum.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1483. pridie nonas Septemb. Pontificatus noſtri anno 13.

Concilium Lateranenſe ſub Innocentio III. Canone X. De Prædicatoribus inſtituendis.

INter cetera, quæ ſpectant ad ſalutem populi Chriſtiani, pabulum verbi Dei permaxime noſcitur ſibi eſſe neceſſarium, quia ſicut corpus materiali, ſic anima ſpirituali cibo nutritur; eo quod non in ſolo pane vivat homo, ſed in omni verbo, quod procedit de ore Dei. Unde cum ſæpe contingat, quod Epiſcopi, propter occupationes multiplices, vel invalitudines corporales, aut hoſtiles incurſiones, ſeu occaſiones alias (ne dicamus defectum ſcientiæ, quod in eis eſt reprobandum omnino, nec de cetero tolerandum) per ſe ipſos non ſufficiunt miniſtrare populo verbum Dei, maxime per amplas Diœceſes & diffuſas: generali Conſtitutione ſancimus, ut Epiſcopi viros idoneos ad ſanctæ prædicationis officium ſalubriter exequen-

Supra Seſſ. 5. de Reform. c. 2.

quendum aſſumant, potentes in opere, & ſermone; qui plebes ſibi commiſſas vice ipſorum cum per ſe idem nequiverint, ſolicite viſitantes, eas verbo ædificent, & exemplo; quibus ipſi, cum indiguerint, neceſſaria miniſtrent, ne pro neceſſariorum defectu compellantur deſiſtere ab incœpto. Unde præcipimus, tam in Cathedralibus, quam in aliis Conventualibus Eccleſiis viros idoneos ordinari, quos Epiſcopi poſſint coadjutores & cooperatores habere, non ſolum in prædicationis officio, verum etiam in audiendis Confeſſionibus, & pœnitentiis injungendis, ac cæteris, quæ ad ſalutem pertinent animarum. Si quis autem hoc neglexerit adimplere, diſtrictæ ſubjaceat ultioni.

Supra ſeſſ. 7. de Ref. cap. 1.

l. 1. Decretal. tit. de electione, & electi poteſtate. Cap. 7.

CUm in cunctis ſacris ordinibus, & eccleſiaſticis miniſteriis ſint ætatis maturitas, gravitas morum, & litterarum ſcientia inquirenda, multo fortius in Epiſcopo hæc oportet inquiri, qui ad aliorum curam poſitus in ſe ipſo debet oſtendere, qualiter alios in domo Dei oporteat converſari. Eapropter, ne quod de quibuſdam pro neceſſitate temporis factum eſt, trahatur a poſteris in exemplum, præſenti decreto ſtatuimus, ut nullus in Epiſcopum eligatur, niſi qui jam trigeſimum annum ætatis exegerit, & de legitimo matrimonio ſit natus: qui etiam vita & ſcientia Commendabilis demonſtretur.

Ibid. §. inferiora.

Supra ſeſſ. 24. de Ref. c. 12.

INferiora etiam miniſteria, ut puta Decanatum, Archidiaconatum, & alia, quæ curam animarum habent annexam, nullus omnino ſuſcipiat, ſed nec Parochialis Eccleſiæ regimen, niſi qui jam vigeſimum quintum annum ætatis attigerit, & ſcientia, & moribus commendandus exiſtat. Cum autem aſſumptus fuerit, ſi Archidiaconus in Diaconum, & Decanus, & reliqui admoniti, non fuerint præfixo a Canonibus tempore in Presbyteros ordinati, & ab iſto removeantur officio, & aliis conferatur, qui & velint, & poſſint illud convenienter implere, nec proſit eis appellationis refugium, ſi forte in Conſtitutionis iſtius tranſgreſſionem per appellationem voluerint ſe tueri. Hoc ſane non ſolum de promovendis, ſed etiam de his,

his, qui jam promoti ſunt, ſi Canones non obſiſtant, præcipimus obſervari.

Lib. 3. Decretalium de Clericis non reſidentibus.

Caput 3.

QUia nonnulli modum avaritiæ non ponentes, dignitates diverſas Eccleſiaſticas, & plures Eccleſias Parochiales, contra ſacrorum canonum inſtituta, nituntur accipere, ut, cum unum officium vix implere ſufficiant, ſtipendia ſibi vendicent plurimorum, ne id de cetero fiat, diſtrictius inhibemus. Cum igitur Eccleſia, vel Eccleſiaſticum miniſterium committi debuerit, talis ad hoc perſona quæratur, quæ reſidere in loco, & curam ejus per ſe ipſam valeat exercere. Quod ſi aliter actum fuerit, & qui receperit, quod contra ſacros canones accepit, amittat; & qui dederit, largiendi poteſtate privetur. Supra ſeſſ. 24. de Ref. c. 12.

In Sexto. De electione; & electi poteſtate.

Caput 14.

LIcet Canon a felicis recordationis Alexandro Papa III. prædeceſſore noſtro editus inter cetera ſtatuerit, ut nullus regimen Eccleſiæ Parochialis ſuſcipiat, niſi vigeſimum quintum ætatis annum attigerit, ac ſcientia, & moribus commendandus exiſtat; quodque talis ad regimen aſſumptus hujuſmodi, ſi monitus, non fuerit præfixo a canonibus tempore in presbiterum ordinatus, a regiminis ejuſdem amoveatur officio, & alii conferatur; quia tamen in obſervatione canonis memorati ſe multi exhibent negligentes, nos periculoſam illorum negligentiam volentes juris executione ſuppleri, præſenti decreto ſtatuimus, ut nullus ad regimen parochialis Eccleſiæ aſſumatur, niſi ſit idoneus moribus, ſcientia, & ætate: Decernentes, collationes de parochialibus Eccleſiis iis, qui non attigerint vigeſimum quintum annum, de cetero faciendas viribus omnino carere. Is etiam, qui ad hujuſmodi regimen aſſumetur, ut gregis ſibi crediti diligentius curam gerere poſſit, in parochiali Eccleſia, cujus rector is extiterit, reſidere perſonaliter teneatur; & intra annum a ſibi commiſſi regiminis tempore numerandum, ſe faciat ad ſacerdotium promoveri. Quod ſi intra idem tempus promotus non fuerit, Eccleſia ſibi commiſſa, nulla etiam præmiſſa moni-

nitione, ſit præſentis conſtitutionis auctoritate privatus. Super reſidentia vero, ut præmittitur, facienda poſſit Ordinarius gratiam diſpenſationis ad tempus facere, prout cauſa rationabilis id expoſcit.

Lib. 3. Decretalium. De Præbendis, & dignitatibus.

Sup. Seſſ. 7. de Ref. c. 3. GRave nimis eſt, & abſurdum, quod quidam Eccleſiarum Prælati, cum poſſint viros idoneos ad Eccleſiaſtica beneficia promovere, aſſumere non verentur indignos, quibus nec morum honeſtas, nec litterarum ſcientia ſuffragatur, carnalitatis ſequentes affectum, non judicium rationis; unde quanta Eccleſiis damna proveniant, nemo ſanæ mentis ignorat. Volentes igitur huic morbo mederi, præcipimus, ut, prætermiſſis indignis, idoneos aſſumant, qui Deo, & Eccleſiis velint, & valeant gratum impendere famulatum: fiatque de hoc in provinciali Concilio diligens inquiſitio annuatim; ita ut qui poſt primam & ſecundam correptionem fuerit repertus culpabilis, a beneficiis conferendis per ipſum Concilium ſuſpendatur, instituta in eodem Concilio perſona provida & honeſta, quæ ſuſpenſi ſuppleat defectum in beneficiis conferendis; & hoc ipſum circa Capitula, quæ in his deliquerint, obſervetur. Metropolitani vero delictum ſuperioris judicio relinquatur, ex parte Concilii nuntiandum. Ut autem hæc ſalubris proviſio pleniorem conſequatur effectum, hujuſmodi ſuſpenſionis ſententia, præter Romani Pontificis auctoritatem, aut proprii Patriarchæ, minime relaxetur, ut in hoc quoque quatuor Patriarchales Sedes ſpecialiter honorentur.

Lib. 3. Decretalium. De Præbendis, & dignitatibus.

Supra Seſſ. 7. de Ref. cap. 4. DE multa providentia fuit in Lateranenſi Concilio prohibitum, ut nullus diverſas dignitates Eccleſiaſticas, vel plures Eccleſias parochiales reciperet, contra ſacrorum canonum inſtituta: alioquin recipiens ſic acceptum amitteret, & largiendi poteſtate conferens privaretur. Quia vero propter præſumptiones, & quorumdam cupiditates, nullus hactenus, aut rarus de prædicto ſtatuto fructus provenit, nos evidentius, & expreſſius occurrere cupientes, præſenti decreto ſtatuimus, ut quicumque receperit aliquod

bene-

beneficium curam habens animarum annexam, ſi prius tale beneficium habebat, eo ſit ipſo jure privatus; & ſi forte illud retinere contenderit, etiam alio ſpolietur. Is quoque, ad quem prioris ſpectat donatio, illud poſt receptionem alterius libere conferat, cui merito viderit conferendum; & ſi ultra ſex menſes conferre diſtulerit, non ſolum ad alios ſecundum Lateranenſis Concilii ſtatutum ejus collatio devolvatur, verum etiam tantum de ſuis cogatur proventibus in utilitatem Eccleſiæ, cujus eſt illud beneficium, aſſignare, quantum a tempore vacationis ipſius conſtiterit eſſe perceptum. Hoc idem in perſonatibus eſſe decernimus obſervandum; addentes, ut in eadem Eccleſia nullus plures dignitates, aut perſonatus habere præſumat, etiam ſi curam non habeant animarum. Circa ſublimes tamen, & litteratas perſonas, quæ majoribus beneficiis ſunt honorandæ, cum ratio poſtulaverit, per Sedem Apoſtolicam poterit diſpenſari.

In Sexto. tit. 16. De Officio Ordinarii.

Caput 3.

ORdinarii locorum ſubditos ſuos plures dignitates, vel Eccleſias, quibus animarum cura iminet, obtinentes, ſeu perſonatum, aut dignitatem cum alio beneficio, cui cura ſimilis eſt annexa, diſtricte compellant, diſpenſationes, auctoritate quarum hujuſmodi Eccleſias, perſonatus, ſeu dignitates canonice tenere ſe aſſerunt, intra tempus pro facti qualitate ipſorum Ordinariorum moderandum arbitrio exhibere. Quod ſi forte, juſto impedimento ceſſante, nullam diſpenſationem intra idem tempus contigerit exhiberi, Eccleſiæ beneficia, perſonatus, ſeu dignitates, quæ ſine diſpenſatione aliqua eo ipſo illicite detineri conſtabit, per eos, ad quos eorum collatio pertinet, libere perſonis idoneis conferantur. Ceterum ſi diſpenſatio exhibita ſufficiens evidenter appareat, exhibens nequaquam in beneficiis hujuſmodi, quæ canonice obtinet, moleſtetur. Provideat tamen Ordinarius, qualiter nec animarum cura in eiſdem Eccleſiis, perſonatibus, ſeu dignitatibus negligatur: nec beneficia ipſa debitis obſequiis defraudentur. Si vero de diſpenſationis exhibitæ ſufficientia dubitetur, ſuper hoc erit

Supra Seſſ. 7. de Ref. c. 5.

ad

ad Sedem Apoſtolicam recurrendum, cujus eſt æſtimare, quem modum ſui beneficii eſſe velit. In conferendis inſuper Perſonatibus & dignitatibus, & aliis beneficiis curam habentibus animarum annexam, iidem Ordinarii diligentiam illam obſervent, ut Perſonatum, dignitatem, vel aliud beneficium ſimilem curam habens animarum alicui plura ſimilia obtinenti non ante conferre præſumant, quam eis ſuper obtentis diſpenſatio evidenter ſufficiens oſtendatur, qua etiam oſtenſa, ita demum ad collationem procedi volumus, ſi appareat per eamdem, quod is, cui eſt collatio facienda, hujuſmodi perſonatum, dignitatem, vel beneficium retinere libere valeat cum obtentis, vel ſi ea, quæ ſic obtinet, libere ac ſponte reſignet. Aliter autem de Perſonatibus, dignitatibus, & beneficiis talibus facta collatio nullius penitus ſit momenti.

In Sexto. De Privilegiis. Caput I.

Supra. ſeſſ. 1. de Ref. c. 14.

VOlentes libertatem, quam nonnullis Apoſtolicæ Sedes privilegio exemptionis indulſit, ſic integram obſervari, ut & illam alii non infringant, & ipſi ejus limites non excedant, declaratione irrefragabili definimus, quod quamtumcumque ſic exempti gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti, ſive contractus, aut rei, de qua contra ipſos agitur, rite poſſunt coram locorum Ordinariis conveniri, & illi quoad hoc ſuam in ipſos juriſdictionem, prout jus exigit, exercere.

Numquid ergo carent omnino in his commodo libertatis? non utique; quia nec coram Ordinariis ipſis, dummodo ſit in loco exempto commiſſum delictum, vel contractus initus aut res litigioſa, nec ubi domicilium habent, ſi alibi delinquant, vel contrahant, aut res ipſa conſiſtat, conveniri poſſunt aliquatenus ſuper iſtis: nec domiciliorum prætextu, locorum diœceſani (ſi ubi deliquerunt, vel contraxerunt, aut res ipſa conſiſtit, illi conveniantur) remittendi eos illuc, vel ipſis, ut illic reſpondeant, injungendi habeant aliquam poteſtatem; ſalvis nihilominus caſibus aliis, in quibus eos Epiſcoporum juriſdictioni ſubeſſe Canonica præcipiunt inſtituta, & id ipſum decernimus circa illos, quibus, ut non niſi ſub

uno

uno Judice teneantur de ſe conquerentibus reſpondere, Apoſtolico privilegio eſt conceſſum. In eos autem, quibus, ne interdici, ſuſpendi, vel excommunicari a quoquam valeant, a Sede Apoſtolica eſt indultum, ſicut ſunt Religioſi quamplures, in quorum privilegiis continetur, ne quiſquam Epiſcopus, vel Archiepiſcopus monaſteriorum ſuorum monachos pro ulla cauſa, ullove loco interdicere, ſuſpendere, vel excommunicare præſumat, iidem Ordinarii juriſdictionem ſuam, quantum ad iſta, ubicumque illi fuerint, penitus exercere non poſſint, niſi forſan ipſi Monachi ad Monaſteriorum ſuorum prioratus Ordinariis iiſdem ſubjectos fuerint deſtinati. Tunc enim, etſi libere poſſint ad eadem monaſteria revocari, ac tam illorum, quam ipſorum prioratuum Monachi reputentur (cum non ſit inconveniens, aliquem utrobique locum habere monachicum) unum alteri ſubeſſe Monaſterio, vel ab ipſo noſcitur dependere; ratione tamen eorumdem prioratuum dicti Ordinarii ſua juriſdictione in ipſis, etiam quoad præmiſſa, quamdiu morantur in iis, licite uti poſſunt.

In Clementinis, l. 3. tit. de Religioſis domibus.

QUia contingit interdum, quod Xenodochiorum, leproſariarum, eleemoſynariarum, ſeu hoſpitalium rectores, locorum ipſorum cura poſtpoſita, bona, res, & jura ipſorum interdum ab occupatorum, & uſurpatorum manibus excutere negligunt; quinimo ea collabi, & deperdi, domus & ædificia ruinis deformari permittunt; & non attento, quod loca ipſa ad hoc fundata, & Fidelium erogationibus dotata fuerunt, ut pauperes, infectique lepra reciperentur inibi, & ex proventibus ſuſtentarentur illorum, id renuunt inhumaniter facere, proventus eoſdem in uſus ſuos damnabiliter convertentes; cum tamen ea, quæ ad certum uſum largitione ſunt deſtinata fidelium, ad illum debeant non ad alium, ſalva quidem ſedis Apoſtolicæ auctoritate, converti; nos incuriam, & abuſus hujuſmodi deteſtantes, hoc Sacro Concilio approbante, ſancimus, ut ii, ad quos id de jure, vel ſtatuto in ipſorum fundatione locorum appoſito, aut ex conſuetudine præſcripta legitime, vel privilegio Sedis Apoſtolicæ

Supra ſeſſ. 7. de ref. c. 15. & ſeſſ. 25. de ref. c. 8.

perti-

pertinet, loca ipſa ſtudeant in prædictis omnibus ſalubriter reformare: ac occupata, deperdita, & alienata indebite, in ſtatum reduci debitum faciant, & ad ipſarum miſerabilium perſonarum receptionem, & ſuſtentationem debitam, juxta facultates, & proventus locorum ipſorum, rectores prædictos compellere non omittant. In quo ſi forte commiſerint negligentiam, vel defectum, Ordinariis locorum injungimus, ut, etiamſi pia loca prædicta exemptionis privilegio munita conſiſtant, per ſe ipſos, vel alios impleant omnia præmiſſa, & ſingula, & rectores eoſdem utique non exemptos propria, exemptos vero, & alios privilegiatos Apoſtolica ad id auctoritate compellant. Contradictores cujuſcumque ſtatus, aut conditionis exiſtant, aut præbentes eiſdem circa præmiſſa conſilium, auxilium, vel favorem, per cenſuram Eccleſiaſticam, & aliis juris remediis compeſcendo; nullam tamen per hoc exemptionibus, ſeu privilegiis ipſis, quoad alia, præjudicium generando; ut autem præmiſſa promptius obſerventur, nullus ex locis ipſis ſæcularibus Clericis in beneficium conferatur, etiamſi de conſuetudine, quam reprobamus penitus, hoc fuerit obſervatum: niſi in illorum fundatione ſecus fuerit conſtitutum, ſeu per electionem ſit de rectore locis hujuſmodi providendum. Sed eorum gubernatio viris providis, idoneis, & boni teſtimonii committatur, qui ſciant, velint, & valeant loca ipſa, bona eorum, ac jura utiliter regere, & eorum proventus & reditus in perſonarum uſum miſerabilium fideliter diſpenſare; & quos in uſus alios bona prædicta convertere præſumptio veriſimilis non exiſtat: in quibus ſub obteſtatione divini judicii, illorum, ad quos dictorum locorum commiſſio pertinet, conſcientias oneramus. Illi etiam, quibus dictorum locorum gubernatio, ſeu adminiſtratio committetur, ad inſtar tutorum, & curatorum juramentum præſtare, ac de locorum ipſorum bonis inventaria conficere, & Ordinariis, ſeu aliis, quibus ſubſunt loca hujuſmodi, vel deputandis ab eis, annis ſingulis de adminiſtratione ſua teneantur reddere rationem. Quod ſi ſecus, quoquam fuerit attentatum, collationem, proviſionem

nem, ſeu ordinationem ipſam carere decernimus omni robore firmitatis. Præmiſſa vero ad hoſpitalia militarium ordinum, aut religioſorum etiam aliorum extendi minime volumus. Quorum tamen hoſpitalium rectoribus in ſanctæ obedientiæ virtute mandamus, ut in illis ſecundum ſuorum ordinum inſtituta, & antiquas obſervantias, providere pauperibus, & hoſpitalitatem debitam in illis tenere procurent: ad quod per ſuperiores eorum arcta diſtrictione cogantur, ſtatutis, aut conſuetudinibus quibuſlibet non obſtantibus in præmiſſis. Ceterum noſtræ intentionis exiſtit, quod ſi quæ hoſpitalia, altarè, vel altaria, & cæmeterium ab antiquo habentia, & presbyteros celebrantes, & Sacramenta Eccleſiaſtica pauperibus miniſtrantes, ſeu ſi parochiales rectores conſueverint in illis exercere præmiſſa, antiqua conſuetudo ſervetur, quoad exercenda, & miniſtranda ſpiritualia ſupradicta.

Concilium Lateranenſe ſub Innocentio III. can. 21. de Pœnit. & remiſſ. C. omnis.

Omnis utriuſque ſexus fidelis, poſtquam ad annos diſcretionis pervenerit, omnia ſua ſolus peccata confiteatur fideliter, ſaltem ſemel in anno proprio ſacerdoti, & injunctam ſibi pœnitentiam ſtudeat pro viribus adimplere, ſuſcipiens reverenter ad minus in Paſcha Euchariſtiæ Sacramentum; niſi forte de conſilio proprii ſacerdotis, ob aliquam rationabilem cauſam, ad tempus ab ejus perceptione duxerit abſtinendum; alioquin & vivens ab ingreſſu Eccleſiæ arceatur, & moriens Chriſtiana careat ſepultura. Unde hoc ſalutare ſtatutum frequenter in Eccleſiis publicetur, ne quiſpiam ignorantiæ cæcitate velamen excuſationis aſſumat. Si quis autem alieno Sacerdoti voluerit juſta de cauſa ſua confiteri peccata, licentiam prius poſtulet, & obtineat a proprio Sacerdote, cum aliter ille ipſum non poſſit ſolvere, vel ligare.

Supra ſeſſ. 13. de Sacr. Euchariſt. can. 9. & ſeſſ. 14. de Sacr. Pœnit. can 8.

Lib. 3. Clemen. de vita, & honeſtate Clericorum.

Quoniam qui, abjectis veſtibus proprio congruentibus ordini, alias aſſumere, & in publico portare rationabili cauſa ceſſante præſumit, pro-

V. Supra ſeſſ. 14. de ref. c. 6.

ſeſſorum

ſeſſorum illius ordinis prærogativa ſe reddit indignum; præſenti conſtitutione ſancimus, quod quicumque Clericus virgata, vel partita veſte publice utetur, niſi cauſa rationabilis ſubſit, ſi beneficiatus extiterit, per ſex menſes a perceptione fructuum beneficiorum, quæ obtinet, ſit eo ipſo ſuſpenſus; ſi vero beneficiatus non fuerit, in ſacris tamen ordinibus citra ſacerdotium conſtitutus, per idem tempus reddatur eo ipſo inhabilis ad Eccleſiaſticum beneficium obtinendum.

Idem quoque cenſemus de Clericis aliis veſtem talem ſimul & tonſuram publice deferentibus clericalem. Dignitatem vero, perſonatum, ſeu beneficium aliud obtinens, cui cura immineat animarum. nec non ceteri in Sacerdotio conſtituti, ac religioſi quilibet, quos oportet per decentiam habitus extrinſeci morum intrinſecam honeſtatem oſtendere, ſi, præterquam ex cauſa rationabili, publice veſtem ferant hujuſmodi, aut inſulam, ſeu pileum lineum publice portent in capite, ſint eo ipſo, beneficiati videlicet, a perceptione fructuum beneficiorum, quæ obtinent, ſuſpenſi per annum; ceteri vero Sacerdotes, & religioſi quilibet per idem tempus reddantur inhabiles ad quodcumque beneficium Eccleſiaſticum obtinendum. Sed & tales, & ceteri quicumque Clerici utentes epitogio, ſeu tabardo foderato uſque ad oram, & ita brevi, quod veſtis inferior notabiliter videatur, epitogium ipſum ſæculares Clerici, & religioſi adminiſtrationem habentes teneantur intra menſem dare pauperibus, ceteri vero religioſi adminiſtrationem non habentes intra idem tempus illud teneantur ſuis ſuperioribus aſſignare, in pios uſus aliquos convertendum: alioquin beneficiati ſuſpenſionis, ceteri vero inhabilitatis pęnas prædictas per idem tempus ſe noverint incurriſſe.

Huic inſuper adjicimus ſanctioni, ut Clerici, præſertim beneficiati caligis ſcacatis, rubeis, aut viridibus publice non utantur.

Lib. 3. Decretal. de Eccleſiis ædificandis.

Caput 3.

Sup. ſeſſ. 21. de ref. c. 4. AD audientiam noſtram noveris perveniſſe, quod villa, quæ dicitur N. tantum perhibetur ab Eccle-

ab Eccleſia Parochiali diſtare, ut tempore hyemali, cum pluviæ inundant, non poſſint parochiani ſine magna difficultate ipſam adire: unde non valent congruo tempore Eccleſiaſticis Officiis intereſſe. Quia igitur dicta Eccleſia ita dicitur reditibus abundare, quod, præter illius villæ proventus, miniſter illius convenienter valeat ſuſtentationem habere; mandamus, quatenus, ſi res ita ſe habet, Eccleſiam ibi ædifices, & in ea Sacerdotem, ſublato appellationis obſtaculo, ad præſentationem rectoris Eccleſiæ majoris, cum Canonico fundatoris aſſenſu inſtitutas, ad ſuſtentationem ſuam ejuſdem villæ obventiones Eccleſiaſticas percepturum: providens tamen, ut competens in ea honor, pro facultate loci, matrici Eccleſiæ ſervetur; quod quidem fieri poſſe videtur, cum ejuſdem villæ Dominus viginti acras terræ frugiferæ velit ad uſus Sacerdotis conferre. Si vero perſona matricis Eccleſiæ virum idoneum præſentare diſtulerit, vel opus illud voluerit impedire, tu nihilominus facias idem opus ad perfectionem deduci, & virum bonum, appellationis ceſſante diffugio, inſtituere non omittas.

Lib. 1. Clement. de ætate, & qualitate, & ordine præficiendorum. Caput II.

UT ii, qui Divinis in Cathedralibus, vel Collegiatis ſæcularibus, vel Regularibus Eccleſiis ſunt mancipati Officiis, vel mancipabuntur in poſterum, ad ſuſcipiendos ſacros ordines propenſius inducantur, ſtatuimus, ut nullus de cetero in hujuſmodi Eccleſiis vocem in Capitulo habeat, etiam ſi hoc ſibi ab aliis libere concedatur, niſi ſaltem in Subdiaconatus Ordine fuerit conſtitutus. Illi vero, qui dignitates, perſonatus, Officia, vel præbendas, quibus certi Ordines ſunt annexi, pacifice nunc obtinent in eiſdem Eccleſiis, vel obtinuerint in futurum, niſi, juſto impedimento ceſſante, ad hujuſmodi Ordines ſe promoveri fecerint infra annum, extunc, donec ad eos promoti fuerint, nullo modo vocem in Capitulo habeant earumdem, ipſiſque diſtributionum, quæ dantur his, qui certis horis intereſſunt, pars dimidia ſubtrahatur, non obſtantibus quibuslibet conſuetudinibus, vel ſtatutis; pœ- Supra ſeſſ. 22. de ref. cap. 4.

V nis

nis aliis, quæ contra tales promoveri ad ordines recuſantes ſtatuuntur in jure, nihilominus in ſuo robore permanſuris.

In Sexto lib. 2. tit. De appellationibus
Caput III.

Sup. ſeſſ. 22. de ref. c. 7.

ROmana Eccleſia, & infra. Cum Suffraganeorum Rhemenſis Eccleſiæ, ſuorumque officialium (qui generaliter de cauſis ad ipſorum forum pertinentibus eorum vices ſupplendo cognoſcunt) unum & idem conſiſtorium, ſive auditorium ſit cenſendum: ab ipſis officialibus, non ad dictos Suffraganeos (ne ab eiſdem ad ſeipſos interponi appellatio videatur) ſed de jure ad Rhemenſem eſt curiam appellandum. Ab Archidiaconis vero, aliiſque inferioribus prælatis Suffraganeis ſubjectis, eiſdem & eorum officialibus, ad Suffraganeos ipſos debet, & non ad eamdem curiam (omiſſis dictis Suffraganeis) appellari; niſi aliud Rhemenſi Eccleſiæ de conſuetudine competat in hac parte. Cum autem ad præfatam curiam ab eorumdem Suffraganeorum vel ſuorum officialium audientia fuerit appellatum, Rhemenſis Archiepiſcopus (qui pro tempore fuerit) vel officialis ipſius nullatenus in appellationis cauſa interpoſitæ ante definitivam ſententiam citent partes, nec etiam aliis illam committent, appellationis ejuſdem cauſa probabili ſeu legitima non expreſſa.

Si vero vocatis partibus, vel nullatenus, aut non intra decem dies poſt interlocutoriam vel definitivam ſententiam appellatum fuiſſe, ſeu aliquid aliud ſimile, ſicque non eſſe per appellationem ad eumdem Archiepiſcopum vel ejus officialem devolutum negotium, proponatur: iidem (niſi prius ipſis conſtiterit cauſam ipſam ad eos totaliter fuiſſe delatam) prohibere, ne in cauſa illa, vel ne ad executionem procedatur ſententiæ, non præſumant.

Quod ſi objiciatur ex injuſta cauſa, ſeu minus legitima, ante ſententiam appellationem interpoſitam extitiſſe, & ex eo non eſſe appellationem hujuſmodi admittendam, nequeunt prædicti Archiepiſcopus, vel ejus officialis prohibere, ne procedatur in cauſa, niſi prius appellatione recepta, velut emiſſa

ex

ex cauſa probabili, cognoſcere incipiant de cauſa hujuſmodi, an ſit vera: Si autem poſt ſententiam in caſibus a jure prohibitis (utpote a ſententia ſuper manifeſto & notorio crimine, vel de quo quis in jure confeſſus extitit, promulgata) vel conſimilibus appellatum fuiſſe dicatur, poſſunt, ne ſententia executioni mandetur (poſtquam cognoſcere cæperint, utrum ſit recipienda, vel non appellatio ab eo interpoſita) inhibere. In alium quoque qui circa rem, de qua inter appellantem & appellatum controverſia vertitur, aliquid poſt eorum inhibitionem attentat, non valet occaſione hujuſmodi juriſdictionem aliquam vendicare. Cum vero is, qui ad Rhemenſem curiam ſuper aliqua cauſa vocem appellationis emittit, nihilominus in cauſis aliis Ordinarii ſui jurisdictioni ſubjiciatur, Rhemenſis Archiepiſcopus vel officialis ipſius nequaquam juriſdictionem ipſam in aliis impediant, ut ab ejuſdem Ordinarii poteſtate totaliter eximant taliter appellantem. Debet autem ad eos ab Epiſcopis prefatæ provinciæ ſuper cauſis, in quibus temporalem jurisdictionem exercent, niſi forte de conſuetudine aut privilegio, ſive jure alio ſpeciali ſit appellandum ad alium, appellari. Sententias quoque interdicti vel ſuſpenſionis ſeu excommunicationis in appellantem ab eo, a quo appellatum proponitur, promulgatas, nullatenus niſi vocatis partibus, & de appellatione legitime cognito, revocent aut denuntient eſſe nullas. Cum autem ad Rhemenſem Archiepiſcopum ab audientia Suffraganei ſui ſuper aliqua cauſa fuerit ante ſententiam appellatum, idem Archiepiſcopus (poſtquam de appellatione cognito conſtiterit, eam minus rationabilem extitiſſe) cauſam ad eumdem Suffraganeum remittere non poſtponat.

Bonifacius VIII. in Sexto, lib. 3. tit. 2. De Clericis conjugatis cap. unic.

CLerici qui cum unicis & virginibus contraxerunt, ſi tonſuram & veſtes deferant clericales, privilegium retineant Canonis ab Innocentio ſecundo predeceſſore noſtro editi in favorem totius ordinis clericalis. Et cum juxta Pariſienſe Concilium nullus clericus diſtringi debeat, aut condemnari Sup. ſeſſ. 23. de ref. c. 6.

mnari a judice ſæculari, præſenti declaramus edicto, hujuſmodi clericos conjugatos pro commiſſis ab eis exceſſibus vel delictis trahi non poſſe criminaliter, aut civiliter ad judicium ſæculare, nec ab ipſis ſæcularibus judicibus eos debere perſonaliter vel etiam pecunialiter (ne per unam viam concedatur eiſdem judicibus, quod per aliam denegatur) ullatenus condemnari. In cæteris autem, vel niſi, ut præmittitur, tonſuram vel veſtem deferant clericales, etiam in præmiſſis eos gaudere nolumus privilegio clericali.

Gregorius X. In Generali Concilio Lugdunenſi. In 6. lib. 3. tit. 20. De cenſibus & exactionibus cap. 2.

ſeſ. 24. de ref. c. 3. Exigit perverſorum audacia, ut non ſimus ſola delictorum prohibitione contenti, ſed etiam pœnam delinquentibus imponamus. Conſtitutionem itaque felicis recordationis Innocentii Papæ quarti, prædeceſſoris noſtri, editam ſuper non recipiendis in pecunia procurationibus, ac ſuper receptionem munerum viſitantibus, eorumque familiaribus interdicta, quam multorum fertur temeritas præterire, volentes inviolabiliter obſervari, eam decernimus pœnæ adjectione juvandam: Statuentes, ut univerſi & ſinguli, qui ob procurationem ſibi ratione viſitationis debitam, exigere pecuniam, vel etiam a volente recipere, vel alias conſtitutionem ipſam recipiendo munera, ſive viſitationis officio non impenſo, procurationem in victualibus, aut aliquid aliud procurationis occaſione, violare præſumpſerint, duplum ejus, quod receperint, Eccleſiæ, a qua id receptum fuerit, intra menſem reddere teneantur. Alioquin ex tunc Patriarchæ, Archiepiſcopi, Epiſcopi duplum ipſum ultra prædictum tempus reſtituere differentes, ingreſſum ſibi Eccleſiæ ſentiant interdictum. Inferiores vero ab officio & beneficio noverint ſe ſuſpenſos, quouſque de duplo hujuſmodi gravatis Eccleſiis plenariam ſatisfactionem impendant, nulla eis in hoc dantium remiſſione, liberalitate, ſeu gratia valitura.

Ex

Ex Concilio Lateran. ſub Innoc. III. cap. 8. & lib. 5 Decretalium, tit. 1. De accuſationibus & inquiſitionibus cap. 24.

QUaliter & quando debeat Prælatus procedere ad inquirendum & puniendum ſubditorum exceſſus, ex auctoritatibus novi & veteris Teſtamenti colligitur evidenter, ex quibus poſtea proceſſerunt canonicæ ſanctiones, ſicut olim aperte diſtinximus & nunc ſacri approbatione Concilii confirmamus. Legitur enim in Evangelio, quod villicus ille, qui diffamatus erat apud dominum ſuum quaſi diſſipaſſet bona ipſius, audivit ab illo: Quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tuæ: Jam enim non poteris villicare. Et in Geneſi Dominus ait, Deſcendam, & videbo, utrum clamorem, qui venit ad me, opere compleverint. Ex quibus auctoritatibus manifeſte comprobatur, quod non ſolum cum ſubditus, verum etiam cum Prælatus excedit ſi per clamorem & famam ad aures ſuperioris pervenerit, non quidem a malevolis, & maledicis, ſed a providis & honeſtis; nec ſemel tantum, ſed ſæpe, quod clamor innuit, & diffamatio manifeſtat, debet coram Eccleſiæ ſenioribus veritatem diligentius perſcrutari, ut ſi rei popoſcerit qualitas, canonica diſtrictio culpam feriat delinquentis, non tanquam idem ſit accuſator & Judex, ſed quaſi deferente fama, vel denuntiante clamore, officii ſui debitum exequatur. Licet autem hoc ſit obſervandum in ſubditis, diligentius tamen obſervandum eſt in prælatis, qui quaſi ſignum ſunt poſiti ad ſagittam. Et quia non poſſunt omnibus complacere, cum ex officio teneantur non ſolum arguere, ſed etiam increpare; quinetiam interdum ſuſpendere, nonnunquam vero ligare, frequenter odium multorum incurrunt, & inſidias patiuntur: ideo Sancti Patres provide ſtatuerunt, ut accuſatio Prælatorum non facile admittatur, ne concuſſis calumniis corruat ædificium; niſi diligens adhibeatur cautela, per quam non ſolum falſæ, ſed etiam malignæ criminationi janua præcludatur. Verum ita voluerunt providere Prælatis, ne criminarentur injuſte, ut tamen caverent, ne delinquerent inſolenter: contra morbum utrumque invenientes con-

ſeſſ. 24 de ref. cap. 5.

gruam medicinam, videlicet ut criminalis accuſatio, quæ ad diminutionem capitis (ideſt degradationem) intenditur, niſi legitima præcedat inſcriptio, nullatenus admittatur. Sed cum ſuper exceſſibus ſuis quiſquam fuerit infamatus, ita ut jam clamor aſcendat, qui diutius ſine ſcandalo diſſimulari non poſſit, vel ſine periculo tolerari, abſque dubitationis ſcrupulo ad inquirendum & puniendum ejus exceſſus, non ex odii fomite, ſed charitatis procedatur affectu; quatenus ſi fuerit gravis exceſſus, etſi non degradetur ab ordine, ab adminiſtratione tamen amoveatur omnino; quod eſt ſecundum evangelicam ſententiam a villicatione villicum amoveri, qui non poteſt villicationis ſuæ dignam reddere rationem. Debet igitur eſſe præſens is, contra quem facienda eſt inquiſitio, niſi ſe per contumaciam abſentaverit, & exponenda ſunt ei illa capitula, de quibus fuerit inquirendum, ut facultatem habeat defendendi ſeipſum. Et non ſolum dicta, ſed etiam nomina ipſa teſtium ſunt ei, ut quid, & a quo ſit dictum, appareat, publicanda; nec non exceptiones, & replicationes legitimæ admittendæ, ne per ſuppreſſionem nominum, infamandi, per exceptionum vero excluſionem, deponendi alſum, audacia præbeatur. Ad corrigendos itaque ſubditorum exceſſus, tanto diligentius debet Prælatus aſſurgere, quanto damnabilius eorum offenſas deſereret incorrectas; contra quos, ut de notoriis exceſſibus taceatur, etſi tribus modis poſſit procedi, per accuſationem videlicet, denuntiationem, & inquiſitionem eorum, ut tamen in omnibus diligens adhibeatur cautela, ne forte per leve compendium ad grave diſpendium veniatur; ſicut accuſationem legitima præcedere debet inſcriptio, ſic & denuntiationem charitativa admonitio, & inquiſitionem clamoſa inſinuatio prævenire; illo ſemper adhibito moderamine, ut juxta formam judicii, ſententiæ quoque forma dictetur. Hunc tamen ordinem circa regulares perſonas non credimus uſquequaque ſervandum, quæ, cum cauſa requirit, facilius & liberius a ſuis poſſunt adminiſtrationibus amoveri.

Lib.

Lib. 5. Decretal. tit. 33. De Privilegiis & exceſſ. priv. Cap. 16.

CUm Capella ducis Burgundiæ gaudere dicatur hujuſmodi privilegio, quod nullus Archiepiſcopus, vel Epiſcopus in perſonas Canonicorum ejuſdem capellæ ſuſpenſionis vel excommunicationis, aut interdicti ſententiam audeat promulgare; quidam capellæ ſupradictæ Canonici, qui Parochiales Eccleſias a te tenent, occaſione privilegii prælibati, in his etiam, quarum juriſdictio ad te pertinet, ita ſe dicunt exemptos, ut quantumcumque graviter interdum excedant, tuæ correctioni recuſent, & ſententiæ ſubjacere. Quocirca mandamus, quatenus in quantum exempti ſunt, ejuſdem ratione capellæ, Apoſtolicis privilegiis deferas reverenter, ſed in quantum ratione parochialium Eccleſiarum, vel alias juriſdictionem tuam reſpicere dignoſcuntur, officii tui debitum in eoſdem libere proſequaris. Seſſ. 24. de ref. c. 11.

In ſexto lib. 3. tit. 3. De clericis non reſidentibus, caput un. ſeſſ. 24. de ref. c. 12.

COnſuetudinem, quæ in quibuſdam partibus inolevit, qua Canonici & alii beneficiati ſeu clerici cathedralium, & aliarum collegiatarum Eccleſiarum, diſtributiones quotidianas (quæ alias manualia beneficia, ſeu victualia nuncupantur, & tantum reſidentibus tribuuntur) qualitercumque in civitatibus ſeu aliis locis (in quibus ipſæ conſiſtunt Eccleſiæ) ſint præſentes, licet divinis officiis non interſint, ex integro percipiunt, ac ſi continue in ipſis Eccleſiis, in eiſdem officiis deſervirent, penitus improbantes; ſtatuimus, ut diſtributiones ipſæ quotidianæ, in quibuſcumque rebus conſiſtant, Canonicis, ac aliis beneficiatis, & clericis Eccleſiarum ipſarum, qui eiſdem officiis in ipſis Eccleſiis adfuerint, tribuantur, juxta Eccleſiæ cujuſlibet ordinationem rationabilem jam factam, ſeu etiam faciendam; qui vero aliter de diſtributionibus ipſis quidquam receperit (exceptis illis, quos infirmitas, ſeu juxta & rationabilis corporalis neceſſitas, aut evidens Eccleſiæ utilitas excuſaret) rerum ſic receptarum dominium non acquirat, nec faciat eas ſuas; imo ad omnium reſtitutionem, quæ contra hujuſmodi conſtitutionem noſtram

receperit; teneatur. De diſtributionibus etiam pro defunctorum anniverſariis largiendis idem decernimus obſervandum.

In Sexto, lib. 3. tit. 16. De ſtatu regularium, cap. uni.

Seſſ. 25. de de regul. & Monial. c. 5.

PEriculoſo & deteſtabili quarumdam monialium ſtatui, quæ honeſtatis laxatis habenis, & monachali modeſtia, ſexuſque verecundia impudenter abjectis, extra ſua Monaſteria nonnumquam per habitacula ſæcularium perſonarum diſcurrunt, & frequenter, intra eadem monaſteria perſonas ſuſpectas admittunt, in illius, cui ſuam integritatem voluntate ſpontanea devoverunt, gravem offenſam, religionis opprobrium & ſcandalum plurimorum, providere ſalubriter cupientes præſenti conſtitutione perpetuo irrefragabiliter valitura; ſancimus, univerſas & ſingulas moniales præſentes, atque futuras cujuſcumque Religionis ſint vel Ordinis, in quibuslibet mundi partibus exiſtentes, ſub perpetua in ſuis monaſteriis debere de cetero permanere clauſura; ita quod nulli earum Religionem tacite vel expreſſe profeſſæ, ſit vel eſſe valeat quacumque ratione vel cauſa (niſi forte tanto & tali morbo evidenter earum aliquam laborare conſtaret, quod non poſſet cum aliis abſque gravi periculo, ſeu ſcandalo commorari) monaſteria ipſa deinceps egrediendi facultas, nullique aliquatenus inhoneſtæ perſonæ, nec etiam honeſtæ (niſi rationabilis, & manifeſta cauſa exiſtat, ac de illius ad quem pertinuerit, ſpeciali licentia) ingreſſus vel acceſſus pateat ad eaſdem, ut ſic a publicis & mundanis conſpectibus ſeparatę, omnino ſervire Deo valeant liberius; &, laſciviendi opportunitate ſublata, eidem corda ſua & corpora in omni ſanctimonia diligentius cuſtodire. Sane ut hoc ſalutare ſtatutum commodius valeat obſervari, diſtrictius inhibemus, ne in Monaſteriis Ordinum non mendicantium, aliquæ recipiantur de cætero in ſorores niſi quot poterunt de ipſorum monaſteriorum bonis ſive proventibus abſque penuria ſuſtentari, ſi ſecus actum fuerit, irritum decernentes.

Verum quando Abbatiſſa vel Priorîſſa cujuſvis monaſterii, pro feudo quod monaſterium ipſum tenet ab aliquo Principe ſeu domino temporali ſibi debebit homagium vel fidelitatis Sacramentum præ-

ſtare

ſtare (niſi quod per procuratorem illud præſtet, poſſit efficere apud eum) de Monaſterio cum honeſta & decenti ſocietate exire poterit, eo caſu licenter, homagio facto, quamprimum commode poterit, ſeu fidelitatis præſtito Sacramento, ad ipſum Monaſterium e veſtigio reverſura; ſic quod in fraudem reſidentiæ, ſive moræ clauſtralis nihil fiat omnino.

Porro ne moniales cauſam ſeu occaſionem habeant evagandi, Principes ſæculares ac alios dominos temporales rogamus, requirimus, & obſecramus per viſcera miſericordiæ Jeſu Chriſti, eiſdem in remiſſionem peccaminum nihilominus ſuadentes, quod Abbatiſſas ipſas & Prioriſſas, ac moniales quaſcumque monaſteriorum ſuorum curam, adminiſtrationem negotiave gerentes, quibuſcumque nominibus cenſeantur, per procuratores in ſuis tribunalibus ſeu curiis litigare permittant, ne pro conſtituendis procuratoribus (qui adornati in aliquibus partibus nuncupantur) ſeu aliis ejuſmodi eaſdem oporteat evagari. Si qui vero contra præſumpſerint, exhortationi hujuſmodi rationabili atque ſanctæ obtemperare nolentes, cum ſit juri contrarium, quod mulieres præſertim Religioſæ per ſeipſas litigare cogantur, & a via deviet honeſtatis, & periculum animarum inducat, ad hoc per ſuos Ordinarios Eccleſiaſticos cenſura Eccleſiaſtica compellantur. Epiſcopis autem & aliis Prælatis ſuperioribus & inferioribus quibuſcumque injungimus, quod & ipſi cauſas ſeu negotia, quæ præfatæ moniales habebunt, agere coram ipſis, aut in curiis eorumdem, ſive ſint homagia fidelitatis ſacramenta, lites, vel quidquid aliud, ipſa per procuratores earum fieri faciant, & tractari. Et quoniam parum eſſet condere jura, niſi eſſent, qui ea executioni debitæ demandarent, Patriarchis, Primatibus, Archiepiſcopis, & Epiſcopis univerſis diſtricte in virtute ſanctæ obedientiæ, ſub obteſtatione divini judicii, & interminatione maledictionis æternæ præcipiendo mandamus, quatenus eorum quilibet in civitate ac diœceſi propria in monaſteriis monialium ſibi ordinario jure ſubjectis, ſua; in iis vero, quæ ad Romanam immediate ſpectant Eccleſiam, ſedis Apoſtolicæ aucto-

auctoritate; Abbates vero & alii tam exempti, quam non exempti Prælati, Eccleſiarum, monaſteriorum, & Ordinum quorumcumque in monaſteriis hujuſmodi ſibi ſubjectis de clauſura convenienti, ubi non eſt, ipſorum monaſteriorum expenſis & fidelium eleemoſynis, quas ad hoc procurent, diligentius faciendas, & de ipſis monialibus includendis, quamprimum commode poterunt providere, procurent; ſi divinæ ac noſtræ indignationis voluerint acrimoniam evitare: contradictores atque rebelles per cenſuram Eccleſiaſticam appellatione poſtpoſita compeſcendo: invocato ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachii ſæcularis. Per hoc autem in monaſteriis exemptis Ordinarii locorum, quoad alia, nullam ſibi credant juriſdictionem vel poteſtatem aliquatenus atributam.

Ex Innocentio III. in Concilio Lateranenſi cap. 12. & lib. 3. Decretal. tit. 35. de ſtatu monachorum, cap. 7.

Sup. ſeſſ. 25. de Reg. & Monial. cap. 8.

IN ſingulis regnis ſive provinciis fiat de triennio in triennium, ſalvo jure Diœceſanorum Pontificum, commune Capitulum Abbatum atque Priorum, Abbates proprios non habentium, qui non conſueverunt tale capitulum celebrare: ad quod univerſi conveniant, præpeditionem Canonicam non habentes, apud unum de monaſteriis ad hoc aptum, hoc adhibito moderamine, ut nullus eorum pluſquam ſex evictiones, & octo perſonas adducat. Advocent autem charitative in hujus novitatis primordiis duos Ciſtercienſis Ordinis Abbates vicinos, ad præſtandum ſibi conſilium & auxilium opportunum; cum ſint in hujuſmodi capitulis celebrandis ex longa conſuetudine plenius informati. Qui abſque contradictione duos ſibi de ipſis aſſocient, quos viderint expedire. Ac ipſi quatuor præſint Capitulo univerſo; ita quod ex hoc nullus eorum auctoritatem prælationis aſſumat: unde, cum expedierit, provida poſſint deliberatione mutari. Hujuſmodi vero Capitulum aliquod certis diebus continue juxta morem Ciſtercienſis Ordinis celebretur; in quo diligens habeatur tractatus de reformatione Ordinis, & obſervantia regulari: & quod ſta-

tutum

tutum fuerit, illis quatuor approbantibus ab omnibus inviolabiliter obſervetur, omni excuſatione & contradictione ac appellatione remotis, proviſo nihilominus ubi ſequenti termino debeat Capitulum celebrari: & qui convenerint, vitam ducant communem, & faciant proportionabiliter ſimul omnes communes expenſas; ita quod ſi non omnes potuerint in eiſdem, ſaltem plures ſimul in diverſis domibus commorentur. Ordinentur etiam in eodem Capitulo religioſæ ac circumſpectæ perſonæ, quæ ſingulas Abbatias ejuſdem regni ſive provinciæ non ſolum monachorum, ſed etiam monialium, ſecundum formam ſibi præfixam, vice noſtra ſtudeant viſitare, corrigentes & reformantes quæ correctionis & reformationis officio viderint indigere; ita quod ſi rectorem loci cognoverint ab adminiſtratione penitus amovendum, denuntient Epiſcopo proprio, ut illum amovere procuret; quod ſi non fecerit, ipſi viſitatores hoc referant ad Apoſtolicæ ſedis examen. Hoc ipſum regulares Canonicos ſecundum ordinem ſuum volumus, & præcipimus obſervare. Si vero in hac novitate quidquam difficultatis emerſerit, quod per prædictas perſonas nequeat expediri, ad Apoſtolicæ ſedis judicium abſque ſcandalo referatur; ceteris irrefragabiliter obſervatis, quæ concordi fuerint deliberatione proviſa.

Porro Diœceſani Epiſcopi monaſteria ſibi ſubjecta ita ſtudeant reformare, ut cum ad ea prædicti viſitatores acceſſerint, plus in illis inveniant, quod commendatione, quam quod correctione ſit dignum; attentiſſime præcaventes, ne per eos dicta monaſteria indebitis oneribus aggraventur. Quia ſic volumus ſuperiorum jura ſervari, ut inferiorum nolimus injurias ſuſtinere. Ad hoc diſtricte præcipimus tam Diœceſanis Epiſcopis, quam perſonis, quæ præerunt Capitulis celebrandis, ut per cenſuram Eccleſiaſticam, appellatione remota compeſcant advocatos, patronos, vicedominos, rectores, & conſules, magnates & milites, ſeu quoslibet alios, ne monaſteria præſumant offendere in perſonis ac rebus. Et ſi forſitan offenderint, eos ad ſatisfactionem compellere non omittant; ut liberius & quietius Omnipotenti Deo valeant famulari.

In

In Sexto lib. 1. tit 3. de reſcriptis cap. 11.

ſeſſ. 25. de ref. cap. 10.

STatutum, quod circa judices à Sede Apoſtolica deputandos nuper edidimus, cum quædam contenta in eo, quæ pro communi utilitate credebantur inducta (ſicut experientia docuit) tendere dignôſcantur ad noxam, ſanctione præſenti, quam irrefragabiliter obſervari mandamus, ſuadente utilitate, in melius duximus reformandum. Sancimus igitur, ut nullis, niſi dignitate præditis, aut perſonatum obtinentibus, ſeu Eccleſiarum cathedralium Canonicis, cauſæ auctoritate literarum Sedis Apoſtolicæ, vel legatorum ejus de cetero committantur, nec audiantur alibi, quam in civitatibus vel locis inſignibus, ubi poſſit commode copia peritorum haberi.

AD

AD

CONCILII TRIDENTINI

MARGARITAS

Adm. R. P. Mauritii de Gregorio, Siculi Cameratenſis, Ord. Prædicatorum, Theol. Illuſtriſſ. D. Horatii Aquaviva, Epiſcopi Calatini.

HYACINTHUS

Et collectio omnium Conciliorum Religionis Chriſtianæ contra hæreticos. Ex primo Hieroſolymit. ſub Divo Petro uſque ad Trident.; ex Tomis magnis Conciliorum, ex parvo volumine Archiepiſ. Toletani, Bartholomæi de Miranda etiam Conciliorum; ex ſerie Synodorum Dominici Bannes; ex Illuſtriſſ. Cardin. Baronio, & ex Illuſtriſſ. Cardin. Bellarmino, ex Hiſtoria Tripartita, ex Hiſtoria Eccleſiaſtica Ruffini, ex Hiſtoria Eccleſiæ Euſebii, ex Platina, ex Panvinio, ex Tyghio de Eccleſiaſtica Hierarchia, ex Epiphanio, ex Alphonſo de Caſtro, ex Serafino Porreta, ex Bullario, ex Sacris Canonibus, & eorum Expoſitoribus, ex Theologis in Sententiis, ex Summa S.Thomæ, & Commentatoribus, ex Expoſitoribus Novi, & Veteris Teſtamenti, ex Summis Caſuum conſcientiæ deſumptus, ſub quibus Pontificibus, Imperatoribus, & in quo anno confectorum; & quot Epiſcopi, & cæteri interfuerunt.

CONCILIUM PRIMUM.

SUppoſita definitione Concilii, quam prædicti Doctores aſſignant, ſcilicet, quod eſt conventus, ſeu congregatio Epiſcoporum, Abbatum, & Generalium Ordinum ex gratia, & Sacerdotum in Epiſcopali, ſeu locali Synodo, ad tractandum de fide, & religione, & moribus authoritate Summi Pontificis; Videatur Bannes in princ. 2. 2.

Et ſuppoſita diviſione, quod Concilium eſt triplex, Generale, ad quod generaliter Epiſcopi convocantur; Provinciale, ad quod Epiſcopi unius Provinciæ, aut Regni, Metropolitani authoritate congregantur; Et Epiſcopale, quod faciunt Epiſcopi cum Sacerdotibus. Videantur Concilia Synodalia Sancti

ti Caroli Borromei. Tandem ſuppoſita alia diviſione, ſcilicet, quodSynodorum quædam ſunt congregatæ,& confirmatæ a ſummo Pontifice: quædam congregatæ tantum, & non confirmatæ, quædam non congregatæ, ſed confirmatæ, & quædam neque confirmatæ, neque congregatæ. Videantur Expoſitores Concilii Conſtantienſis.

PRIMUM CONCILIUM
ſecundum aliquos.

QUidam dicunt in principio nominati, primum Concilium fuiſſe contra Judam in electione Matthiæ, ut in Actis Apoſtolorum, cap. 1. ſub D. Petro in Hieroſolyma, cum cæteris Apoſtolis poſt Aſcenſionem Chriſti. Viri Fratres, &c. dicit Petrus de Juda, &c. qui poſſedit agrum de mercede iniquitatis, &c. & orantes, &c. cecidit ſors ſuper Matthiam, & annumeratus eſt cum undecim Apoſtolis: Ecce ex primo Concilio exiſtentia Spiritus Sancti.

PRIMUM CONCILIUM
ſecundum communem opinionem.

Summarium de circumciſione non facienda, ut abſtineant a contaminationibus ſimulacrorum, fornicatione, ſuffocatis, & ſanguine.

COncilium primum Hieroſolymis celebratum eſt ſub Divo Petro Apoſtolo, & reliquis Apoſtolis tempore Claudii Tiberii, quod habetur in Actibus Apoſtolorum cap. 15. quod modo ſequitur: Surrexerunt autem quidam de hereſi Phariſæorum, qui crediderunt, dicentes, quia oportet circumcidi eos; præcipere quoque ſervari leges Moyſi; conveneruntque Apoſtoli, & ſeniores videre de verbo hoc. Cum autem magna conquiſitio fieret, ſurgens Petrus dixit ad eos, Viri fratres, vos ſcitis, quoniam ab antiquis diebus Deus in nobis elegit per os meum gentes audire verbum Evangelii, & credere, & qui novit corda Deus, teſtimonium perhibuit, dans illis Spiritum ſanctum, ſicut & nobis: & nihil diſcrevit inter nos, & illos fide purificans corda eorum; nunc ergo quid tentatis Deum, imponere jugum ſuper cervices Diſcipulorum, quod neque Patres noſtri, neque nos portare potuimus, ſed per gratiam Domini noſtri Jeſu Chriſti credimus ſalvari, quemadmodum & illi? Tacuit autem omnis multitudo, & audiebant Barnabam, & Paulum narrantes, quanta Deus feciſſet ſigna, & prodigia in Gentibus per eos; & poſtquam tacuerunt

poſt-

reſpondit Jacobus, dicens: Viri fratres, audite me: Simon narravit, quemadmodum primum Deus viſitavit ſumere ex gentibus populum nomini ſuo, & huic concordant verba Prophetarum, ſicut ſcriptum eſt: Poſt hæc revertar, & reædificabo tabernaculum David, quod decidit, & diruta ejus reædificabo, & erigam illud; ut requirant cæteri hominum Dominum, & omnes Gentes, ſuper quas invocatum eſt nomen meum, dicit Dominus faciens hæc. Notum a ſeculo eſt Domino opus ſuum: propter quod ego judico non inquietari eos, qui ex Gentibus convertuntur ad Deum: ſed ſcribere ad eos, ut abſtineant ſe a contaminationibus ſimulacrorum, & fornicatione, & ſuffocatis, & ſanguine. Moyſes enim a temporibus antiquis habet in ſingulis civitatibus, qui eum prædicent in Synagogis, ubi per omne Sabbatum legitur. Tunc placuit Apoſtolis, & ſenioribus cum omni Eccleſia eligere viros ex eis, & mittere Antiochiam cum Paulo, & Barnaba Judam, qui cognominabatur Barſabas, & Sila viros primos in fratribus, ſcribentes per manus eorum Apoſtoli, & ſeniores fratres his, qui ſunt Antiochiæ, & Syriæ, & Ciliciæ fratribus ex gentibus ſalutem. Quoniam audivimus, quia quidam ex nobis exeuntes turbaverunt vos verbis, evertentes animas veſtras, jubentes vos circumcidi, & ſervare legem, quibus non mandavimus: placuit nobis collectis in unum eligere viros, & mittere ad vos cum cariſſimis noſtris Barnaba, & Paulo hominibus, qui tradiderunt animas ſuas pro nomine Domini noſtri Jeſu Chriſti. Miſimus ergo Judam, & Silam, qui & ipſi vobis verbis referant eadem. Viſum eſt enim Spiritui Sancto, & nobis, nihil ultra imponere vobis oneris, quam hæc neceſſaria, ut abſtineatis vos ab immolatis ſimulacrorum, & ſanguine, & ſuffocato, & fornicatione, a quibus cuſtodientes vos bene agetis. Valete.

Alia Tria Concilia.

Gloſſa Ordinaria Actuum Apoſtolorum ponit alia duo Concilia, ut in cap. ſexto, Non eſt æquum derelinquere verbum Dei, & menſis miniſtrare, &c.

Elegerunt Stephanum, &c.

Aliud.

In capitulo vigeſimo primo aliud, permittendo ad tempus legalia, donec Synagoga honorifice ſepeliatur.

Aliud.

In capitulo quarto aliud, quod potius Cœtus orans pro incremento gratiæ dicitur, quam Concilium.

II.

II. Conc. anno 252.

Fuit Romanum ſub Cornelio Papa, & Decio Imperatore, congregatum contra Novatum; conſtituitur a ſexaginta Epiſcopis, & totidem Presbyteris cum Diaconibus multis, ubi ſtatuitur, Novatum cum his, qui eum ſequerentur, alienum eſſe ab Eccleſia. Eos vero, qui lapſi fuiſſent in certamine, fraterna commiſeratione curandos, & fomentis pœnitentiæ medicandos, & contra Catharos mundos ſe appellantes.

III. Conc. anno 303.

Fuit Ancyranum ab Ancyra civitate Galatiæ dictum, poſt tempora Marcellini Papæ celebratum, paulo ante Nicænum, circa annum Domini ſupradictum, quod facile non invenitur; fuit autem Provinciale, ſed tamen receptum in ſexta Synodo generali Conſtantinopoli in Trullo celebrata, ut patet ex 2. can. ſextæ Synodi, a Gratiano in Decreto, Anchiritanum dictum a quibuſdam, ut ait Bartholomæus Carranza, Aquitanum, & continet canones 24. contra eos, qui inviti diis thurificabant, vel immolabant ſub Euſebio Papa, & Dioclet. Imperat.

IV. Conc. anno 311.

Fuit Neocæſarienſe ſub Melchiade Papa (quamvis quidam dicant, quod neſciatur, ſub quo Pontifice, cui opinioni videtur adhærere Archiepiſcopus Toletanus) & ſub Conſtantino Chloro, & Galerio Maximino Auguſtis, in clara Neocæſarienſi civitate, quæ nunc Trapezuntium appellatur, ut ait Palemonius de origine civitatum Scriptor, & Coſmographi recentiores enucleant, in provincia Cappadociæ ſita, factum fuit paulo ante Nicænum: quoniam Epiſcopus hic, & illic deſignatus reperitur, in quo Patres 17. convenerunt; cujus Canones ſexta Synodus Conſtantinopolitana in Trullo celebrata probavit, ut ex ſecundo Canone Græcæ editionis conſtat; depoſitionem, irregularitatem, tempus ordinandorum Presbyterorum, numerum Diaconorum, &c. obſervari jubet.

V. Conc. anno 315.

Fuit Nicænum primum in Nicæa Bithyniæ civitate habitum, ut ait Palemonius, ubi congregati fuerunt 318. Epiſcopi Catholici: fidem integram, ſanctam, Catholicam, immaculatam expoſuerunt, damnando Arium, Sabellium, & Photinum hæreticos, ſub Divo Silveſtro, & Magno Conſtantino.

VI. Conc. anno 320.

Fuit ſecundum Romanum congregatum intra thermas Domitianas ſub D. Silveſtro, & Conſtantino Imperatore, cum 275. Epiſcopis, iterum Arium, Photinum, & Sabellium bando repro-

bando, de gaudio mundationis Conſtantini, de donatione Eccleſiæ, &c.

VII. Conc. anno 322.

Fuit Elibertinum Provinciale apud Elibertum Hiſpaniæ civitatem celebratum ſub Conſtantino Magno Imperatore, & Silveſtro Papa 19. Epiſcoporum, idola, & homicidia prohibens, pœnam ponens matrimonium contemnentibus, virginitatem laudans, uſuram ejiciens, lenocinium, &c.

VIII. Conc. anno 323.

Fuit Arelatenſe primum Provinciale ſub Conſtantino Magno, & Silveſtro Papa, auctoritate Pontificis confirmatum, cum fuiſſet provinciale in Galliis de obſervatione Paſchatis, de domicilio, de Epiſcopis, & de quorumdam delictorum pœnis, &c. confirmatione prima in Præfatione.

IX. Conc. anno 324.

Fuit Gangrenſe in Paphlagonia, ſeu regione Pelaſgiorum, provinciale confirmatum in ſexta Synodo generali Conſtantinopolitana in Trullo celebrata, ſub eiſdem, ut ex ſecundo Canone editionis Græcæ Pariſinæ, ubi de nuptiis, de orationibus, de parentibus obediendo poſt epiſtolam, &c. tractat.

X. Conc. anno 328.

Fuit Arelatenſe ſecundum provinciale etiam ſub Silveſtro Papa, & Conſtantino, jubendo, ne cum mulieribus cohabitetur, cum hæreticis non communicetur, ne Neophytis clericis ordo detur, &c.

XI. Conc. anno 332.

Fuit Carthaginenſe primum ſub Silveſtro Papa, & Conſtantino Imperatore, provinciale fuit, in quo Carthaginem ex diverſis Provinciis Africanis plurimi convenerunt Epiſcopi, & ſancivit, rebaptizationem non faciendam, martyres non infamandos, de ordine, &c.

XII. Conc. anno 342.

Fuit Romanum ſecundum, ſub Julio I. in quo convenerunt 116. Epiſcopi contra Arium, cujus hæreſis invaleſcebat, quem damnarunt una cum ſuis dogmatibus, & in Synodo Nicæna confirmarunt acta.

XIII. Conc. anno 346.

Fuit Colonienſe ſub Julio I. Papa, & Conſtantino Imperatore contra Euphratem blaſphemum hæreticum, Chriſtum negantem Deum eſſe, & cum fuiſſet Epiſcopus, fuit privatus, & damnatus.

XIV. Conc. anno 347.

Fuit Antiochenum ſub Julio I. Papa, & Conſtantino Imperatore, qui Concilio ſubſcripſerunt triginta Epiſ. qui in eodem convenerunt, & probatum eſt in ſexta Synodo generali Conſtantinopoli in Trullo celebrata, ut in can. 2. Græcæ editionis patet, ubi prohibetur cum Judæis celebrares, cum excommunicatis communicare, & quæ facere non licet Epiſcopis.

XV. Conc. anno 351.

Fuit Sardicenſe, a Sardinia dictum, congregatum eſt præcepto Conſtantii Imperatoris, ſub quo fuit factum, & ſub Julio Papa, ut Athanaſio liceret ad ſuam Eccleſ. redire, unde fuerat expulſus per hæreticos Epiſcopos Arianos, ut in hiſtoria Tripartita, in lib. 4. cap. 21. convenerunt Orientales Epiſcopi 76. Occidentales quaſi 300. qui tamen continuo a Concilio diſcedentes ſeorſim aliud Concilium fecere, in quo Arii dogmata ſtatuerunt. Eorum diſceſſus cauſſa fuit, quod dicerent, ſe nolle ad verba procedere, niſi prius a Concilio ſummoverentur defenſores Pauli, & Athanaſii, quod Occidentales pati non potuerunt, cui Concilio affuit Hoſius Epiſc. Cordubenſis, prius in Nicæno de depoſitione Epiſcoporum, & de excommunicatione, &c. tractarunt.

XVI. Conc. anno 352.

Fuit Hieroſolymitanum ſecundum, per Maximum ejuſdem loci Epiſcopum, cum Athanaſius literis Conſtantii Imperatoris, & Julii Papæ, ſub quibus fuit congregatum, fultus, ut ad ſuam reverteretur Eccleſiam, & hoc per omnes Epiſc. fuit intentum.

XVII. Conc. anno 353.

Fuit Sirmienſe ſub Julio I. Papa, & Conſtantino Imperatore, quod paulo poſt Conſtantinus in Sirmio juſſit congregari, ubi fratres regulas tradiderunt fidei Orthodoxæ contra Arium, in quibus interpretati ſunt locum illum Geneſis cap. 19. hic non prætereundum; Pluit Dominus a Domino, ut ſit ſenſus, non quod ipſe Pater a ſemetipſo pluere dicatur, ſed pluit Dominus Filius a Domino Patre, ut habetur in Hiſtoria Tripartita, in lib 5. cap. 3.

XVIII. Conc. anno 364.

Fuit Laodicen. Provinciale confirmatum in Sexta Synodo Generali in Trullo celebratâ, præſente Conſtantino: cum ergo vigintiduo Patres in Laodicea Phrygiæ Pacatianæ ex diverſis Provinciis Aſiæ conveniſſent, ſtatuerunt Can. 59. quibus regulas

las expoſuerunt eccleſiaſticas ſub Liberio Papa, & Conſtantino Imp. ubi de Bigamia, de Pſalmis, & Evangeliis legendis in Eccleſia, & quod clerici ad tabernas, & ludos ire non audeant.

XIX. Conc. anno 368.

Fuit Conſtantinopolitanum ſub Damaſo Papa, & Cyrillo Hieroſolymitano, Gratiano, & Teodoſio Imper. Concilium centum quinquaginta Patrum fuit contra Macedonium Epiſcopum Conſtantinopolitanum, qui Spiritum Sanctum Deum eſſe negabat. Eſt autem ex quatuor principalibus Conciliis, & quidem proximum poſt Nicænum; ſtatuerunt aliquot Canones, & Symbolum fidei non diverſum ab eo, quod in Eccleſia cantatur, niſi quod addiderant Spiritum Sanctum ex Patre procedentem; ſubſcripſerunt ſe centum quinquaginta Epiſcopi.

XX. Conc. anno 387.

Fuit Valentinum Provinciale apud Gallias celebratum ſub Damaſo Primo Papa, & Gratiano, & Valentiniano Imp. in quo convenerunt triginta Epiſcopi, & ediderunt Canones quatuor de puellis, quæ ſe Deo voverant, quod baptizati non debeant ſacrificiis dæmonum ſe miſcere, &c.

XXI. Conc. anno 389.

Fuit Telenſe apud Africam Concilium Provinciale contra Jovinianum, & ſocios ejus ſub Siricio Papa, Theodoſio I. Arcadio, & Honorio Imp. ubi perlectæ ſunt literæ Pontificis, & ad eumdem reſponſum factum, & etiam contra Manichæos, &c.

XXII. Conc. anno 396.

Fuit Carthaginenſe ſecundum Provinciale, ſed confirmatum in Sexta Synodo generali Trulli, quod Carthaginenſe fuit ſub Siricio Papa, & Theodoſio Imp. ubi jubetur, ut prædicetur Trinitas, quod Sacerdotes, & clerici ſint caſti, de diœceſibus, & ut Parochis obediant, &c.

XXIII. Conc. anno 397.

Fuit Carthaginenſe tertium Provinciale, tamen confirmatum in ſexta Synodo generali Trulli, ubi dicitur, ut ſingulis annis Synodus ab Epiſcopis fiat, & cui quædam Sacramenta non conferenda; vetus, & novum teſtamentum in Eccleſia legendum, & eorum partes, quæ ſint, explicentur.

XXIV. Conc. anno 398.

Fuit Carthaginenſe quartum Provinciale, ſub Siricio Papa, & Arcadio Imper. cui interfuerunt 214. Epiſcopi, confirmatum deinde in ſexta Synodo in Trullo celebrata, ubi recepta ſunt Concilia in Carthagine habita de proprietatibus Epiſcoporum, & ordinandorum, & de aliis ordinibus, de clericis, &

Virginibus ſanctimonialibus, quæ facere, & quæ non licet Epiſcopis, clericis, & viduis profeſſis.

XXV. Conc. anno 399.

Fuit Tauritanenſe Provinciale, ſub Siricio Papa, & Divo Ambroſio Epiſcopo Mediolanenſi, Arcadio, & Honorio Imperatoribus, quod totum conſumptum eſt in cauſarum quarumdam civilium compoſitione, quæ tunc inter Epiſcopos quoſdam, & aliquos Presbyteros agitabantur, & ideo a multis, ut ab Archiepiſcopo Tolętano, & a Bannes omnia derelinquuntur.

XXVI. Conc. anno 402.

Fuit Carthaginenſe quintum ſub Anaſtaſio Papa, & Arcadio Imperat. exiſtentibus 73. Epiſcopis, a quibus quindecim Canones editi ſunt, de clericis, de non alienatione rerum Eccleſiarum, de idololatris deſtruendis, & cetera tractarunt.

XXVII. Conc. anno 403.

Fuit Toletanum I. provinciale ſub Anaſtaſio Papa, & Arcadio Imp. auctoritate Leonis Papę I. confirmatum, præſentibus 19. Epiſcopis, Toletano Præſidente: ubi fuit determinatum, ne ad ſchiſma ſubditi Epiſcopi perveniant, & ut nullus præter Epiſcopos chriſma conficiat; & regula fidei Catholicæ, & aſſertio ejuſdem contra Priſcillianiſtas, &c.

XXVIII. Conc. anno 408.

Fuit Milevitanum ſub Innocentio I. Papa, atque Auguſtino Hipponenſi Epiſcopo Doctore Eccleſiæ, & capite Auguſtinianorum, Arcadio, & Honorio Imp. contra Pelagianos, præſente Anſelmo, Legato Eccleſiæ Romanæ, ſubdentes poſt contra Pelagium, dicentem, ſalutem evenire ex nobis. Ne Epiſcopi ſint negligentes contra hereticos, quando Concilium eſt faciendum: & ibi fuit confirmatum ab Innocentio.

XXIX. Conc. anno 423.

Fuit Carthaginenſe 6. ſub Bonifacio I. Papa, & Honorio Imp. Provinciale tamen: a 217. Epiſcopis celebratum eſt, decidentibus, ut ab Epiſcopis Orientalibus petatur Concilium Nicænum, & recitarunt profeſſionem fidei.

XXX. Conc. anno 424.

Fuit Carthaginenſe ſeptimum, Provinciale; ſub Bonifacio primo Papa, & Honorio Imperatore, a 73. Epiſcopis editum, nihil habens, quod ad noſtra tempora perveniat, quamvis multa in ſupraſcriptis & dicendis Conciliis tangantur.

XXXI. Conc. anno 428.

Fuit Epheſinum ſub Cæleſtino I. Papa, ſub quo mortuus

eſt

eſt Auguſtinus ſupradictus R. A. (quorum fuit Pater magnus Dominicus) etiam auctor, & Theodoſius Imp. quod Concil. fuit ex quatuor principalibus contra Neſtorium Conſtantinopolitanum Epiſcopum, exiſtentibus in eo 200. Epiſcopis. Qui Neſtorius purum hominem ex S. Maria Virgine natum aſſeruit Chriſtum, & aliam perſonam carnis, & aliam facere deitatem dicebat, cui Synodo præfuit Cyrillus Alexandriæ Epiſcopus, qui cum univerſo Concilio ad eumdem Neſtorium eadem decreta tranſmiſit, ut habetur in Epiſtola.

XXXII. Conc. anno 536.

Fuit Rhegienſe Concilium Provinciale ſub Sixto III. Pap. & Theodoſio II. Imp. a tredecim Epiſcopis celebratum, facientibus ſex Canones, attingendo ad ea, quæ dicta ſunt in Concilio Tauritanenſi de hæreticis, & ſchiſmaticis Epiſcopis, quod in Nicæno tetigit. De Epiſcopis tandem loquuntur.

XXXIII. Conc. anno 438.

Fuit Agatenſe provinciale, a civitate Agata Galliæ, a triginta quinque Epiſcopis, in quo de diſciplina, & ordinationibus Clericorum, & Pontificum, & Eccleſiarum utilitatibus, de prædicatione Symboli, & ne ante Miſſam expletam egredi populus præſumat.

XXXIV. Conc. anno 440.

Fuit Aquilejenſe provinciale, contra Palladium, & Secundinum Arianæ ſectæ defenſores, ſub Sixto Papa III, & Theodoſio Imper. ubi damnarunt eos Patres, & adeſt damnationis forma, quod fecerunt cum quibuſdam Legatis Afrorum, & Gallorum.

XXXV. Conc. anno 444.

Fuit Arauſicanum provinciale ſub Leone Papa, & Theodoſio II. Imper. continens vigintiquinque Canones ad ædificationem Eccleſiæ, & ſtabilimentum, primo de Chriſmate, de converſione hæreticorum in articulo mortis, & de Catecumenis, de libero arbitrio, de Miſericordia Dei, de adjutorio ejus, de natura, & gratia, de peccato originali, quæ habentur in Concilio Tridentino.

XXXVI. Conc. anno 446.

Fuit Vaſenſe Provinciale per decem, & octo Epiſcopos celebratum, ubi fuit deciſum, quod proprii Epiſcopi Chriſma recipiatur, de ſepulturis, de prædicatoribus, ut Kyrie eleiſon in omnibus Eccleſiis dicatur; &c. ſub Leone I. Papa, & Theodoſio Imp.

XXXVII. Conc. anno 447.

Fuit Carpetoractenſe provinciale, ſub Leone I. & Valenti-

niano Imper. fecerunt conſtitutiones contra Epiſcopos querelatos, parum, aut nihil eorum, quæ a fidelibus Eccleſiis conferebantur, dantes, ut amplius non faciant.

XXXVIII. Conc. anno 453.

Fuit Arelatenſe tertium provinciale a 34. Epiſcopis celebratum ſub Leone Papa, & Valentiniano Imp. Martiano Auguſto, Opilione, & Vincamalo conſulibus, de obſervandis Canonibus, de ætate Diaconorum, & Sacerdotum ordinandorum, &c.

XXXIX. Conc. anno 457.

Fuit Chalcedonenſe generale unum ex quatuor celeberrimis ſub Leone Papa, & Martiano Imper. celebratum eſt à 630. Patribus contr Eutychen Conſtantinopolitanum Abbatem, qui aſſerebat, Chriſtum poſt humanam aſſumptionem non ex duabus naturis exiſtere, ſed ſolam in eo divinam naturam permanere; & contra Dioſcorum ejuſdem defenſorem Alexandrinum Epiſcopum, damnando etiam Epiſcopos ordinationem per pecuniam facientes, de clericis, ne abſque dimiſſoriis miniſtrent, &c.

XL. Conc. eodem anno.

Fuit Synodus Chalcedonenſis 630. Epiſcoporum, habita contra omnes hæreſes, & præcipue contra Eutychen, & Dioſcorum Alexandrinum Epiſcopum, per actiones decem, & octo, & concluditur invalidum eſſe Concilium abſque Apoſtolicæ Sedis Legatis, ſub Valentiniano & Martiano Imper. & Leone I. Papa &c.

XLI. Conc. anno 459.

Fuit Veneticum provinciale, in quo pauci Epiſcopi convenerunt, ſexdecim Canones ſtatuentes, in quibus tractatur de regula Eccleſiaſ. quæ ſacerdotibus, donante Domino, credita eſt, de diſtrictione, cujus cura non ſine culpa eorum torpeſcit, ſub Leone I. Papa, & Martiano Imp. celebratum &c.

XLII. Conc. anno 462.

Fuit Turonenſe provinciale primum; in quo fuerunt octo Epiſcopi, continens tredecim Canones, quibus primo hortatur clericos ad caſtitat. , ſecundo ad abſtinentiam, in reliquo complectitur inſtitutionem regularem eorumdem clericor. &c.

XLIII. Conc. anno 466.

Fuit Romanum tertium provinciale, ſub Hilario Papa, a 50. Epiſcopis congregatum, potiſſimum ſtatuentibus, ut Canones Nicæni Concil. & Apoſtolicæ Sedis decreta cuſtodiantur, & ut bigami ad gradus Eccleſiaſticos non accedant, ſcilicet viduæ, aut corruptæ mulieris mariti, de Epiſcopis, & quod non eligant ſucceſſores.

Fuit

XLIV. Conc. anno 486.

Fuit Taraconenſe provinciale a decem Epiſcopis celebratum ſub Felice 3. Papa, & Zenone Imp. decidentibus, ne Clerici, & Monachi communicent cum mulieribus, ne vendant carius, & vilius emant, ad criminalia ſe miſcere non audeant, de Epiſcopis, quod ſemel in anno viſitent, & nullum bis confirment.

XLV. Conc. anno 494.

Fuit Eupapenenſe provinciale, in quo fuerunt 70. Epiſcopi ſub Gelaſio Papa, & Anaſtaſio Imper. facientes 40. decreta ad inſtitutionem clericorum, & Epiſcoporum, ut in Agaten. Conc. ſcilicet ut Epiſcopi, & clerici venatores non ſint, illicitis horis non deambulent.

XLVI. Conc. anno 502.

Fuit Ilerdenſe provinciale, & 8. Epiſcoporum ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imper. facientium quatuordecim Canones jubentes, ut clerici a ſanguine humano abſtineant, ab abortu, & ejus pœna, ab inceſtu, a ſtupro, &c. quæ a Gratiano de hoc Concil. in decret. de conſecr. diſt. 4.

XLVII. Conc. anno 510.

Fuit Valentinianum per ſex Epiſcopos celebratum, a Valentia Hiſpaniæ dictum, ſub Symmacho Papa, & Anaſtaſio Imper. conſtituentes, ut Evangelium poſt Epiſtolam legatur, & quod Epiſcopus defunctus per viciniorem Epiſcopum honorifice ſepeliatur.

XLVIII. Conc. anno 512.

Fuit Aurelianenſe primum tempore Clodovei Regis Francorum, cujus etiam extat epiſtola ad eandem Synod. in qua profitetur ſe pariturum Eccleſiæ, & Papæ præceptis, de non captivandis clericis, monialibus, ſervis Eccleſiarum, & ipſos reddere captivos: ideo ad eumdem Regem reſcribitur a Synodo præter hæc, de homicidis, adulteris, & furibus, &c. ab Eccleſia abſtrahere non præſumant, quod præſcriptio non habet locum in Eccleſia, de Quinquageſima, Sexageſima, Quadrageſima, de Litaniis, &c. tractatur.

XLIX. Conc. anno 513.

Fuit Gerundenſe provinciale ſub Hormiſda Papa, & Juſtino Imper. conſtituens, ut quælibet Provincia in officio Eccleſiæ unum teneat ordinem, de baptizatione catechumenorum in vigilia Paſchæ, & Pentecoſtes, ut dicatur oratio Dominicalis, de honeſtate, & vita clericorum, &c.

L. Conc. anno 520.

Fuit Cæſarauguſtanum provinciale duodecim Epiſcop

rum ſub Hormiſda Papa, & Juſtino Imp. jubentium, ut mulieres fideles ad cœtus virorum alienorum non accedant, neque ad lectionem, & Doctoratus nomen non uſurpetur, die Dominico non jejunetur.

LI. Conc. anno 528.

Fuit Toletanum 2. anni quinti Almarici Regis ſub Joanne I. Papa, & Juſtino Imper. jubens, ut clericus ante ordinem ſacrum, & Monachus ante profeſſionem ad nuptias accedere permittantur, hæreticos poſt mortem poſſe anathematizari per teſtes Sanctorum Patrum.

LII. Conc. anno 533.

Fuit Conſtantinopolitanum quintum generale a 165. Patribus ſub Felice quarto, Bonifacio Secundo, Joanne Secundo, Agapito primo, Silverio, & Vigilio Pontificibus, ſub Juſtino Imperat. contra Petrum, Antimum, Severum, & Ibam hæreticos. Petrus Archiepiſcopus Antiochenus aſſerebat in Triſagio hymno addendam eſſe Crucem, ideſt Trinitatem eſſe crucifixam, ut diceretur, Sanctus, Sanctus, Sanctus, qui crucifixus eſt pro nobis, ubi neceſſe erat, aut confundere perſonas Trinitatis, aut negare duas naturas in Chriſto, contra quos plure Epiſcopi Orientales plura ſcripſerunt, quæ habentur in tomo 2. Concil. fol. 6. & infra ſecundum impreſſionem noſtrorum Conciliorum.

LIII. Conc. anno 543.

Fuit Aurelianenſe ſecundum provinciale ex Urbe Aurelia, ex præceptione Francorum Regum, ut ibi Patres de obſervatione legis Catholicæ tractarent, & quid de novis dogmatibus ſentirent, & conſcriberent, quid obſervandum in poſterum; cum viginti quinque canonibus de Epiſcopis Commetropolitanis, ut Concil. Provinciale congregent.

LIV. Conc. anno 545.

Fuit Aurelianenſe tertium provinciale tempore Childeberti Regis Francorum ſub Vigilio Papa, Juſtiniano Imp. per Canones 6. dicentes, ne in ſacris conſtituti miſceant ſe ad uxores accipiendas: De electione Metropolitanorum contra Bonoſiacum hæreticum, de rebaptizatione.

LV. Conc. anno 550.

Fuit Avernenſe provinciale, ſub Vigilio Papa, & Juſtiniano Imper. addendo quædam nova, & repetendo aliqua ſupra, dicta ad emendationem vitæ, ad ſeveritatem regulæ, ad animarum remedium.

LVI. Conc. anno 551.

Fuit Aurelianenſe quartum provinciale, ſub Pelagio primo Papa,

Papa, & Juſtiniano Imp. & Childeberto Rege Francorum, determinando prius ſancita non violanda eſſe, de Quadrageſima, & feſtivitate Paſchali plura dicendo.

LVII. Conc. anno 552.

Fuit Turonenſe ſecundum provinciale pro pace, & inſtructione Eccleſiæ ſub Pelagio I. Papa, Juſtiniano Imp. per viginti Canones determinando, ne laici in Eccleſia clericis miſceantur, ut litis jacula finiant, & vota pacis acquirant, dicente Domino in Joan. c. 14. Pacem meam do vobis.

LVIII. Conc. anno 567.

Fuit Pariſienſe primum pro utilitate Eccleſiæ, ſub Pelagio I. Papa, Juſtiniano Imp. ut nemo res Epiſcopi, & Eccleſiæ confiſcare præſumat, excommunicatum ab aliis non debere admitti.

LIX. Conc. anno 568.

Fuit Aurelianenſe ſecundum, in quo inter cætera, Eutychetis, & Neſtorii dogmata iterum damnata ſunt, & quotannis Concilium convocaretur cautum, & per capita duodecim dicendo, ut nullus propter cauſas leves ſuſpendatur, ſub Joanne III. Papa, Juſtino Imp. concludit, &c.

LX. Conc. anno 584.

Fuit Hiſpalenſe primum ſub Pelagio 2. Papa, & Mauritio, robur habens a Sede Romana, ut in prçfatione habetur, de diſponendis Eccleſiæ rebus, cum ſubſcriptionibus aſſiſtentium.

LXI. Conc. anno 587.

Fuit Toletanum tertium, in quo Arii hæreſis damnatur, ſub Ricardo Rege, Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imp. per Canones 22. & in 2. dicitur, quod in Eccleſia Dominicis diebus Symbolum recitetur, &c.

LXII. Conc. anno 588.

Fuit Matiſconenſe provinciale primum ſub Pelagio 2. Papa, & Mauritio Imp. ut monaſteria puellarum nullus ingrediatur non probatæ vitæ; De jejunio Adventus, & cæterá ordinans.

LXIII. Conc. anno 588.

Fuit Matiſconenſe 2. provinciale ſub eiſdem, de obſervantia diei Dominicæ, de decimis per Canones 20. multa Eccleſiaſtica tractans.

LXIV. Conc. anno 616.

Fuit Antiſiodorenſe provinciale ſub Theodoro, & Heraclio Imperat. contra ſtrigas diabolicas, contra ſortilegia, & ſuperſtitiones, de criſmate, & ſanguine Chriſti, de vino conſecrando, per quadraginta, & unum Canones.

Fuit

LXV. Conc. anno 623.

Fuit Hiſpalenſe 2. provinciale ſub Honorio Papa, & Heraclio Imp. de præſcriptione, de bigamia; de ingratitudine, & de duabus in Chriſto naturis.

LXVI. Conc. anno 636.

Fuit Toletanum 4. ab omnibus Hiſpaniæ, & Galitiæ Epiſcopis ſub eiſdem docentibus formulam Concilior. celebrandorum, de oratione, & confeſſione fidei, de paſſione Chriſti: Quando cantandum Alleluja, & de Hymnis, &c.

LXVII. Conc. anno 640.

Fuit Toletanum 5. Provinciale, a viginti Epiſcopis celebratum tempore Regis Gothorum Suvintillæ ſub filio Heraclii Imp. & Theodoro Papa, de Litaniis, quando ſint dicendæ, cum Epiſcopis, & eorum Vicariis.

LXVIII. Conc. anno 642.

Fuit Toletanum 6. provinciale in Eccleſia S. Leucadiæ Martyris, a quinquaginta Epiſcop. Hiſpaniæ, & Galitiæ ſub Theod. Papa, & Heracleone Imp. præſidente Eugenio Ep. Toler. De humanitate Chriſti aſſumpta, & ſubdit Regem Suvintillam expellere eos juraſſe cum quinquaginta duobus Epiſ.

LXIX. Conc. anno 644.

Fuit Braccarenſe primum Tulgæ Gothorum Regis temporibus ab Epiſcopis Galitiæ ſub Theodoro, & Conſtante Imp. in quo Concilio primo lectum eſt exemplar fidei cum Capitulis, quæ Epiſcopi Taraconenſes, Luſitani, & Bætici contra hæreſim Priſcillianam per Canones 30. ſtatuerunt.

LXX. Conc. anno 646.

Fuit Braccarenſe 2. provinciale, tractans ea, quæ ad Eccleſiaſticam diſciplinam pertinent, de forma viſitationis Eccleſiæ ab Epiſcopis, quæ poſſint, & non poſſint accipere: de conſecr. Eccleſiæ ſub Theodoro Papa, & Conſtantino Imper. filio Conſtantini Tertii.

LXXI. Conc. anno 646.

Fuit Toletanum ſeptimum, a triginta octo Epiſcopis celebratum ſub Martino Papa primo, & Conſtante Imperatore. De eventu infirmitatum in clerico miniſtrante: De exequiis, & ſimilibus.

LXXII. Conc. anno 650.

Fuit Lateranenſe primum, Romæ celebratum a 105. Epiſcopis, contra Sergium, Pyrrhum, & Paulum, Patriarchas Conſtantinopolit., Cyrum Alexandrinum, & Theodorum con-

contra immaculatam fidem multa dicentes, cum ſubſcriptionibus Martini Papæ, & dictorum Epiſcoporum.

LXXIII. Conc. anno 652.

Fuit Toletanum octavum, a quinquaginta Epiſcopis celebratum. De incauto juramento non faciendo. De caſtitate Epiſcoporum. De frangentibus jejunium, & ſimilibus, ſub Martino Papa, & Conſtantino Imp.

LXXIV. Conc. anno 653.

Fuit Toletanum 9. Provinciale a ſexdecim Epiſcopis, ſub ſupradictis Imp. & Papa jubentibus, quod a correctione Prælatorum eſt inchoanda Synodus, & ab eiſdem danda eſt tertia pars Eccleſiæ, cætera de filiis clericorum.

LXXV. Conc. anno 654.

Fuit Toletanum ſub iiſdem 10. de celebritate annunciationis Dominicæ; de profeſſione, & habitu viduæ profeſſæ, &c.

LXXVI. Conc. anno 655.

Fuit Cabilonenſe provinciale in Galliis ſub Eugenio 1. Papa, Conſtantino Imp. per decem & novem canones repetentes, quæ in Concilio Nicæno, & quod Canonum ſtatuta ab omnibus intemerata ſerventur: De pœnitentia a Confeſſore danda: Ne turpia in Eccleſia cantentur.

LXXVII. Conc. anno 668.

Fuit Toletanum undecimum, ſub Vitaliano Papa, & Conſtante Imper. De proceſſione Spiritus Sancti. De Trinitate. De Incarnatione. De Reſurrectione: & quod Epiſcopus debeat prædicare.

LXXVIII. Conc. anno 669.

Fuit Bracarenſe Provinciale tertium, ſub eiſdem: de pane, & vino, excluſis opinionibus ſchiſmaticis, aqua permixta fiat ſacrificium in Miſſa, & in novis vaſibus. De reliquiis quomodo geſtandis.

LXXIX. Conc. anno 670.

Fuit Conſtantinopolitanum ſextum generale, & Oecumenicum iterum adverſus Sergium, & cæteros, ut ſupra, dicentes, unam voluntatem, unam operationem in diſpenſatione Incarnationis, Præſidente Conſtantinopolitano Imp. & Legatis miſſis ab Agathone Papa, ſub eodem Conſtantino Quarto, per actiones decem, & octo.

LXXX. Conc. anno 683.

Fuit Toletanum duodecimum, ſub Leone II. Papa, & Conſtantino IV. Imper. & ut ait Carranza, etiam ſub Aga-

Agathone, de pænitentia, de auctoritate conceſſa Epiſcopo Toletano, & de pertinentibus ad Regem communicantem cum Eccleſia.

LXXXI. Conc. anno 690.

Fuit Toletanum tertium decimum, ſub Sergio Papa, & Juſtiniano 2. Imperatore, ubi quædam particularia, & quædam communia ſupradicta tanguntur.

LXXXII. Conc. anno 742.

Fuit Synodus mandato Apoſtolico a S. Bonifacio, & Epiſcopis Francorum, habita ſub Zacharia Papa, & Carolo Magno Imp. Quæ ſunt prohibita Eccleſiaſticis, &c. & quod ad Epiſcopos pertinet ejicere ſpurcitias Gentilitatis.

LXXXIII. Conc. anno 781.

Fuit Nicænum ſecundum quod Græci generale appellant; In quo imagines expreſſe adorandas, & amplectendas veneratione decretum eſt, & ſanctorum reliquias venerandas, ſub Adriano Papa, & Conſtantino VI. Imperatore.

LXXXIV. Conc. anno 813.

Fuit Maguntianum ad inſtaurandam Eccleſiam collapſam, ſedentes in prima Turma Epiſcopi cum quibuſdam notariis legentes, ac tractantes Evangelium, & Epiſtolas Actuum Apoſtolorum, Canones, & Opuſcula Sanctorum Patrum, Paſtoralem librum Div. Greg. per Can. 75.

LXXXV. Conc. anno 815.

Fuit Wormatienſe provinciale, ſub Leone III. Papa, & Carolo Magno Imp. & pronunciata profeſſione fidei, propter cauſam levem non eſſe excommunicandum aliquem. De profeſſione monachorum, quod miniſtri Dei ſint ſobrii, & menſa Epiſcopalis parca.

LXXXVI. Conc. anno 816.

Fuit Rhemenſe provinciale ſub Carolo Magno, & Leone II. Papa, multa ad honeſtatem clericorum pertinentia, & quædam Sacramenta ſupra tangit.

LXXXVII. Conc. anno 870.

Fuit Conſtantinopolitanum octavum univerſale, factum potiſſimum propter depoſitionem Ignatii Patriarchæ Conſtantinopolitani, quem quidam Epiſcopi ab Eccleſia, cui jure præſidebat, tyrannice projecerant, & Photium ex foro ſæcularis militiæ ſubito tonſuratum eidem Eccleſiæ contra ſacros Canones præfecerant, ſub Adriano 2. Pap. & Baſilio Imper. Conſtantinopolitano.

Fuit

LXXXVIII. Conc. anno 888.

Fuit Triburienſe provinciale a viginti duobus Epiſcopis Germanorum, ad reformationem morum, & ſtatum non ſolum clericorum, ſed etiam laicorum.

LXXXIX. Conc. anno 1215.

Fuit Lateranenſe ſecundum generale ſub Innocent. III. Papa, & Philippo Imper. cui interfuerunt Hieroſolymitanus, & Conſtantinopolitanus Patriarchæ, Metropolitani 70., Epiſc. 400. Abbates 17. Priores Conventuales 80. Græci, & Romani Imperii Legati, Oratores Regum Hiſpaniæ, Galliæ, Angliæ, ſub quo Pont. Romanus moritur Peruſiis Pontificatus ſui anno 18. menſe ſeptimo, die 26. cujus Pontificis virtutem, & doctrinam ſumma perjuvit B. Dominici, & B. Franciſci ſanctitas, e quibus Prædicatorum, & Minorum Ordo tunc ortum habuit: Damnans libellum contra Magiſtrum Petrum Lombardum, excommunicans hæreticos omnes; & ſine licentia prædicantes; & quod ſemel in anno omnes confiteri teneantur per capita *69*.

XC. Conc. anno 1311.

Fuit Viennenſe generale probans conſtitutiones, quæ in volumine Clementinarum feruntur ſub Clem. V. & Alberto Imper. ubi determinarunt feſtum Corporis Chriſti celebrari feria V. poſt octavam Pentecoſtes, concedendo Indulgentias exiſtentibus in officio, & horis divinis etiam octavæ, & quod anima rationalis ſit forma per ſe corporis humani, & eſſentialiter; damnando errores Begardorum, & Beguinarum.

XCI. Conc. anno 1415.

Fuit Conſtantienſe, ſub Joanne Vigeſimo tertio Papa, & Sigiſmundo Imp. inchoatum tempore ſchiſmatis tribus Pontificibus exiſtentibus, Joanne 23. Benedicto 13. & Gregorio 12. pronunciando ſententiam damnationis Joannis Wiclef, cum ſuis 45. articulis per ſeſſiones 45.

XCII.

XCII. Conc. anno 1431.

Fuit Baſileenſe inchoatum prius Senis, translatum deinde Baſileam ſub Martino V. Papa, & Sigiſmundo Imp. & notandum, quod ait Bartholomæus Archiepiſcopus Toletanus hic, quod quæ in Conſtantienſi, & Baſileenſi dicuntur, non habent aliquid auctoritatis, niſi quod in Bulla Martini Quinti, & Nicolai Quinti Pontificum continentur.

XCIII. Conc. anno 1432.

Fuit Florentinum, inchoatum Ferrariæ, & propter peſtem Florentiam translatum; præſente Imper. Græcorum, & Patriarcha Conſtantinopolitano, cum aliis Pontificibus, Abbatibus, Monachis & Cruceſignatis, per 25. Seſſiones, ſex habitas prius Ferrariæ, de proceſſione Spiritus ſancti a Filio, de igne Purgatorii, de primatu Papæ, de Sacram. ibi diſputatum eſt ſub Eugenio 4. & Sigiſmundo Imperatore.

XCIV. Conc. anno 1513.

Fuit Lateranenſe tertium Generale, ſub Julio Secundo, & Leone Decimo Pontificibus, & Maximiliano Imp. pro reformatione Eccleſiæ, & pace inter Principes Chriſtianos componenda, jubendo etiam Lectoribus Philoſophiæ, ut diſcipulis ſuis veritatem fidei declarent, ut de creatione, de anima intellectiva, damnando Piſanum Conciliabulum, legendo Bullas, Canones, & Sacram Theologiam: de officio Præceptorum puerorum, ut doceant præcepta divina, & articulos fidei.

De Conciliis, quæ extra ſeriem reperiuntur atteſtata tantum.

AB Archiepiſcopo Toletano Concilium Generale Vienneſe, & Lugdunenſe.

A Panicarola in Quadrageſimali. Conc. Aquenſe.

A Gratiano 6. quæſt. 2. cap. quod autem, Concilium Varenſe.

Cap. ſi tantum, Alfenſe Concilium.

Her-

Hermetianum.
Faventinum.
Hipponenſe.
Genuenſe.
Mirtenſe.
Miſierenſe.
Urbarienſe.
Compendienſe.
Aliud apud Sanctum Medardum habitum.
Aliud apud Belvacum, de conſecr. diſt. 4.
A Dominico Bannes in fine ſuæ ſeriei Concilium Sirmenſe partim ſacrum, & partim ſacrilegum.
Ex Socrate in hiſtoria Tripartita, & Theodoreto ſimiliter.
Fuerunt facta ab Arianis alia decem, ut ait Athanaſius in Epiſt. ad Afros, & Sozomenus in cap. 35. l. 5. quæ ſupradicta tangunt.

Ex Camillo Barello, de præſtantia Meſſica.

Conc. anno 1545.

FUit ultimum Tridentinum Generale, & Oecumenicum ſub Paulo 3. Julio 3. Marcello 2. Paulo 4. Pio 4. & Pio 5. Pontificibus, ſub Carolo V. & Ferdinando Imperatore, ad extinguendas hæreſes Martini Lutheri in Germania, contra Indulgentias Pontificis hæretice prædicantis, & ſcribentis contra Primatum Eccleſiæ Romanæ: contra cælibatum, & cæteros ritus veteris Eccleſiæ, contra quem, & alios, fuit aſſignata Concilio primo Mantua, deinde propter aliquas cauſas legitimas Vincentia, tertio Tridentum, nec tunc quidquam factum eſt. Quarto rurſus anno 1545. inchoatum eſt tertiodecimo die Decembris, Legatis Apoſtolicæ Sedis Præſidentibus, cum tot Patriarchis, Archiepiſcopis, Epiſcopis, Abbatibus, Generalibus, Theologis, & Legiſtis, Oratoribus, a Regibus Chriſtianis, & Principibus etiam miſſis, ut patent in ipſo.

IN Magnis tomis novis, & ultimis impreſſis Conciliorum erga finem habentur ſex Concilia Mediolan. ſub Divo Carolo. Aliud adeſt Aquilejenſe ſub Clemente VIII. 1583. & Franciſco Barbaro Patriarcha ejuſdem civitatis. De reformatione. De vitiis fugiendis, & virtutibus amplectendis.

De

De vita, & honeſtate clericorum, ut adimpleant Concilia Canonis, & C. ordinentur.

HÆc de Conciliis Generalibus, Provincialibus; de Epiſcopalibus autem, ſeu localibus, quæ anno quolibet, ut ait Concilium Carthaginenſe cap. 2. facienda, & augenda ſunt, nihil dicimus; & dictæ S. R. Eccleſiæ ſupponuntur, Sanctiſque ſuis, quibus honor, gloria, & labor quinque annorum ex 1604. Galatiæ in die S. Stephani Confeſſoris Epiſcopi Calatini, uſque ad 1611. in die S. Ferdinandi, etiam Epiſcopi Calatini, quorum auxilio Viridarium omnium ſcientiarum imprimere pollicemur, & Sacræ Scripturę Paradiſum, quem Deus nobis concedat. Amen.

MARGARITA
CONCIL. TRIDENT.

Omnes Gemmas in ejuſdem Sanctæ Synodi ſingulis Capitulis, Canonibus, & Decretis abditas copioſe depromens.

A

Abbates, quomodo eligendi, ſeſſ. 2 de Reg. & Mon. cap. 6 & qui in Monaſteriis, quæ ſunt Ordinum capita. ib. c. 1.
Abbatibus quos ordines conferre liceat, ſeſſ. 23. de ref. c. 10.
Abbatum officium in Lectore Scripturæ eligendo, ſeſſ. 5. de ref. c. 1. 16. in aſſiſtendo degradationi loco Epiſcoporum, ſeſſ. 13. de ref. in viſitando, ſeſſ. 25. de & Reg. Mon. ca. 20. in exequendo decreto hujus Concilii c. 22.
Abbatum Monaſteria ab Epiſcoporum Juriſdict. exempta, ſeſſ. 25 de Reg. & Mon. c 11. & c. 20.
Abbatum privilegia, quando ceſſent. ſeſſ. 23. de ref. cap. 10. & ſeſſ. 24 de ref. ca. 17
Abbatum negligentia quando ſuppleatur, ſeſſ. 5 de reform. c. 1 & ca. 2
Abbatiſſarum, ac aliarum Præpoſitarum quarumque creatio qualis, ſeſſ. 25 de Reg. & Mon. c. 6 & 7
Abbatiſſa duobus Monaſteriis non præficienda. ca. 7.
Quæ ſi forte haberet duo, aut plura Monaſt. tenetur infra ſex menſes, uno retento, aliud reſignare, ibid.
Abbatiſſæ officium in profeſſione Monialium. cap. 9.
Abbatiæ commendatæ ab Epiſcopo viſitandæ, ſeſſ. 21 de ref. c. 8. 152, quæ ſunt Ordinum capita, quibus conferendæ. ſeſſ. 25 de Reg. & Mon. c. 21 eorum onus in Seminario conſtituendo, ſeſſ. 23. de reform. cap. 18.
Abeſſe non videtur, qui aliquantiſper abeſt, ca. 1
Abſentia affectata non diſſolvit vinculum matrimonii, ſeſſ. 24 de ſacr. Matr. ca. 5.
Abſentia Epiſcopi quando, & quandiu toleretur ſeſſ. 23 de reform. c. 1 & quando aliorum curatorum, id quantum Canonicis, & ſimilibus abeſſe liceat, ſeſſ. 24 de ref. c. 12
Abſentia Epiſcoporum denuncianda Romano Pontifici, ſeſſ. 6. de ref. c. 1. & quæ ſit legitima, & a quibus probanda, ſeſſ. 23 de ref. c. 1
Abſens, qui curæ animarum incumbit præſens judicatur, ſeſſ. 22 de ref. cap. 3. Cætera vide in verbo Reſidentia.
Abſolutio ſacerdotalis, quæ, ſeſſ. 14
Abſolutionis miniſtri, ead. ſeſſ. 14 cap. 6.
Abſolutio delicti, quando non admittenda. ſeſſ. 13 de ref. c. 3.
Abſolutio quibus in caſibus fieri poſſit ab Epiſcopo, ſeſſ. 14. c. 7.
Abuſus tollendi, ſeſſ. 5 de ref. c. 2. ſeſſ. 21. de ref. c. 9. ſeſſ. 25. de invoc. & vener, reliq. Sanct. maxime exorti de Indulg. ſeſſ. 21. c. 9. de reform. ſeſſ. 25. in decreto de Indulg. & in Miſſarum celebr. ſeſſ. 22. de obſer. & vit. in celebr. Miſſæ & in conc. prop. ſeſſ. 25. de Purgat. ibid. c. 27.
Acceſſiones ad beneficia juris patron. quando tollendæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 9.
Acceſſus non concedendi, nec conceſſi extendendi, cap. 7.
Acclamationes Patrum in fine Concilii.
Acolyti quando, & cur inſtituti, ſeſſ. 23. c. 2.
Acolythatus, ſeſſ. 24. de ref. cap. 11
Acta appellanti gratis exhibenda, ſeſſ. 13. de reform. cap. 3. & intra quantum tempus ſeſſ. 24 de ref. c. 30. & quomodo ad Judicem appellationis transferenda, de reform. cap. 20
Adæ tranſgreſſio, ſeſſ. 5. de peccato originali, 12. ſeſſ. 6. cap. 1. 20. c. 7. 24. & quomodo tollatur, ſeſſ. 5. de peccato origin.
Adminiſtratio bonorum Monaſteriorum ad quos ſpectet, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1.
Adminiſtratores locorum piorum quibus rationem reddant, ſeſſ. 22. de ref. c. 9. & de quibus adminiſtratores bonorum Epiſcopatus ſede vacante, ſeſſ. 24. de ref. c 16
Adoleſcentium ætas prona ad mundi voluptates, ſeſſ. 25. de ref. c. 18.
Adoratio Chriſti, ſeſſ. 13. c. 5.
Adoratio Euchariſtiæ ibi, & ibid. can. 6.
Adventus Chriſti myſterium, ſeſſ. 6. c. 2.
Adulterii pœna, ſeſſ. 25. de reform. cap. 8.
Adulterium non dirimit Matrimonium, ead. ſeſſ. can. 7.
Adulterum juſtificatio, ſeſſ. 6. cap. 5.
Ætas ad obtinendas dignitates legitima, ſeſſ. 24. de ref. c. 12. ad beneficia, ſeſſ.

23. de ref. cap. 6. ad ordines, c. 12. ad Seminarium. c. 18.
Affinitas ex fornic. quid operetur. ſeſſ. 14. de ref. matr. c. 4.
Aleas fugere debent clerici. ſeſſ. 23. de ref. c. 1.
Alienare quando clericis non liceat. ſeſſ. 22. de ref. c. 2.
Altare per menſam intelligitur apud Apoſt. Paulum, ſeſſ. 22. c. 1.
Animarum cura non negligenda, ſeſſ. 6. de ref. c. 5. cap. 7. & 8. ſeſſ. 56. 3. de reform. cap. 8 ſeſſ. 22. de reformat. c. 1.
Antiquitas non damnanda, ſeſſ. 21. c. 4.
Apoſtatarum pœnæ, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 19.
Apoſtatandi occaſio unde, ſeſſ. 14. de ref. c. 11.
Apoſtoli novi Teſtamenti ſacerdotes, ſeſs. 21. c. 3. & can. 2.
Appellatio cur inſtituta, & quando non impediat, vel ſuſpendat, ſeſs. 23. de ref. cap. 1. ſeſs. 22. de refor. c. 1. & c. 10. ſeſs. 23. de reform. c. 1. & c. 18. ſeſs. 24. de reform. cap. 10. & cap. 30. ſeſs. 24. de Reg. & Mon. c. 4. & ead. ſeſs. de reform. c. 14. & quomodo admittenda, ſeſſ. 13. de ref. c. 2.
Appellare a quibus liceat, ſeſſ. 13. de ref. c. 1. ſeſſ. 24. de ref. c. 20.
Appellans quid agere debeat, ſeſs. 13. de ref. cap. 1. ſeſs. 24. de reform. c. 20.
Appellatns quid, & quando ſolvat actis, ead. ſeſs. 24. c. 20.
Apprehenſio poſseſſionis Eccleſiæ quomodo, ſeſs. 24. de ref. c. 14.
Aqua naturalis de neceſſitate Bapt. ſeſs. 7. de Bapt. can. 2.
Aquarum ſignificatio, ſeſs. 22. c. 7.
Aqua in calice cur vino miſceatur, ib.
Arbitri ſuper ſuſpicione, & juriſdictione eligendi. ſeſs. 14. de ref. c. 5.
Archidiaconi oculi Epiſcoporum, ſeſs. 24. de ref. c. 12. qui eligi debeant, qui viſitandi jus habeant, quomodo viſitent, ibid. c. 3.
Archidiaconi cauſas matrimoniales, & criminales non judicant, cap. 20. neque concubinatus, ſeſs. 25. de ref. c. 14.
Archiepiſcopus, vide Metropolitanus
Archipresb. vide Parochus.
Attritio quid, ſeſs. 14. c. 2.
Avaritia idolorum ſervitus. ſeſs. 22. de obſer. & evitan. in celebr. Miſs. Omnium malorum radix, eadem ſeſs. de ref. c. 11. ab Eccleſiaſticis tollenda, ſeſs. 21. de ref. c. 1.
Avaritiæ ſuſpicio vitanda, ſeſs. 24. de ref. c. 14.
Aucupia a quibus vitanda, c. 12.
Auctoritas Sedis Apoſt. maxima, ſeſs. 6. de reformat. c. 2. ſeſs. 9. ſeſs. 12. c. 7. ſeſs. 16. & ſeſs. 14. c. 2. in omnibus ſalva intelligatur, ſeſs. 7. de ref. in princ. ſeſs. 24. de ref. cap. 14. & ſeſſ. 25. de ref. c. 21.

B

Baptiſmi virtus, ſeſs. 5. de pec. orig. neceſſitas, ſeſs. 6. c. 4. & ſeſs. 7. de Baptiſ. c. 5. canones de eo, ead. ſeſs. 7. & verba requiſita, ibid. cap. 4. aqua neceſsaria, c. 1. in eo imprimitur character in anima, ead. ſeſs. 6. de Sacr. can. 9.
Baptiſmi, & Pœnitentiæ differentia, ſeſs. 14 c. 2.
Baptiſmo ſuſcepto, vota non ſunt irrita, ſeſs. 7. de Bapt. c. 3.
Baptiſmus parvulorum, ſeſſ. 5. de pec. orig. & ſeſſ. 5. de Bapt. can. 13. & 14.
Baptiſmus Joannis, ib. can. 1.
Baptiſmus hæreticorum quomodo verus, ibid. can. 4.
Baptiſmus rite collatus non reiteratur ead. ſeſſ. 7. de ſacr. can. 9. & de Bapt. can. 11. & ſeſſ. 14. c. 2.
Baptizantium, & baptizatorum cognatio, ſeſſ. 24. de ref. matr. c. 2.
Baptizare licet in omni ætate & tempore, ſeſſ. 7. de Bapt. can. 12.
Baptizati Chriſtianæ legis debitores, cannon. 7. peccando gratiam amittunt, ibid. can. 8. ab uno, vel duobus ſuſcipiendi de Baptiſmo, ſeſſ. 24. de ref. matri. c. 2.
Benedictio conjugum approbatur, ead. ſeſſ. de Sac. matr. can. 1. in templo ſuſcipienda ead. ſeſſ. de ref. matr. c. 1. A proprio Parocho ſumenda.
Beneficia cur conſtituta ſint, ſeſſ. 23. de ref. c. 5.
Beneficia unius Diœceſis cum alterius Diœceſis beneficio perpetuo non uniuntur, ſeſſ. 14. de ref. c. 9.
Beneficiorum pluralitas reprobatur, ſeſſ. 7. de ref. c. 4. 54. & c. 5. & ſeſſ. 23. de ref. c. 17. & quando permittantur.
Beneficia in ſervitutem non redigenda, ſeſſ. 25. de ref. c. 9. unita viſitanda, ſeſſ. 7. de ref. c. 7. ac etiam exempta, & a quibus ſeſſ. 21. de ref. c. 8. & ſeſſ. 24. de ref. c. 9.
Beneficia curata in ſimplicia non convertenda, ſeſſ. 5. de ref. c. 16. & quando curam animarum recipiant, ibid.
Beneficia regularia quibus conferenda. ſeſſ. 14. de ref. c. 10.
Beneficia ſæcularia regularibus non conferenda, ibi.
Beneficia Eccleſiaſtica, quæ hæreditariæ ſucceſſionis imaginem referunt, ſacris conſtitutionibus ſunt odioſa, & Patrum decretis contraria, ſeſſ. 25. de ref. c. 7.
Beneficia juris patronatus, ſeſſ. 14. de ref. c. 12. & 13. ſeſſ. 21. de ref. c. 7. ſeſſ. 24. de ref. c. 19. ſeſſ. 25. de ref. c. 9.
Beneficiis privare clericos quando liceat, ſeſſ. 21. de ref. c. 6. ſeſſ. 23. de ref. c. 8. ſeſſ. 25. de reform. c. 3. & c. 14.

Bi

Biblia Latina vulgatæ editionis probata, ſeſſ. 4. de S. Scripturis.
Biennii ſpatium litibus finiendis ſtar. ſeſſ. 24. de ref. c. 20.
Bigami ad minorum Ordinum miniſteria non idonei, ſeſſ. 23. de reform. c. 17.
Bona Eccleſiaſtica occupantium pœna, ſeſſ. 22. de ref. c. 11. eorum fructus in quos uſus convertendi.
Bona ante profeſſionem monaſteriis non danda, aut habentibus reſtituenda, ſeſs. 25. de Reg. Mon. c. 16. quomodo Regularibus conceſſa c. 3.
Bononiæ laudes, ſeſſ. 8.
Bonum exemplum, quære Exemplum,
Breviarium, ſeſſ. 25. de Ind. lib. & Catechiſ. &c.

C

CÆlibatus non poſtponitur ſtatui conjugali, ſeſſ. 24. de Sac. Matrim. can. 10.
Cæremoniæ in celebratione Miſſæ quare inſtitutæ, ſeſſ. 22. c. 5. in Ordine ſacro, ſeſſ. 23. de ref. c. 7. in nuptiis, ſeſſ. 24. de reform. matrim. c. 1.
Calici uſus an cuiquam ſit remittendus. ſeſſ. 21. de Communi ſub utraque ſpecie, ſub. can. 4. ſeſſ. 22. in decret. ſuper petit. conceſſ. Calicis.
Candelarum certus numerus prohibitus in celebr. Miſſæ, ſeſſ. 22. in decr. in obſer. & evit. in celebr. Miſs.
Canon Miſsæ ex quibus conſtet. ead. ſeſs. c. 4.
Canones de vita Clericorum renovantur, ibid. de reform. c. 1. item ad Epiſcopalem dignitatem pertinentes ſeſs. 25 de ref. c. 10. Item ad favorem Eccleſiaſticarum perſonarum 20.
Canones indiſtincte ab omnibus obſervandi, c. 15.
Canonicatus quibus conferendi, ſeſs. 22. de ref. c. 2.
Canonici quales eligendi ſeſs. 14. de ref. c. 12. qui vocem in Capit. non habeant, ſeſs. 22. de ref. c. 4. quos ordines habere debeant, ead. ſeſs. 24. de reform. d. c. 11. eorum tenues redditus quomodo augendi, c. 15.
Canonici Eccleſiæ Senatus c. 12.
Canonicorum vita, & honeſtas qualis, officium in Choro reſidentia, ſeſs. 22. de reform c. 3. & ſeſs. 21. de reform. c. 3. & d. ſeſs. 24. de refor. eo. c. 12. & an reſidere poſſint in Eccleſia curata, d. ſeſs. 22. de refor. cap. 2.
Canonici duo adhiberi debent in publicatione indulgentiarum, ſeſs. 21. de ref. c. 9. ad rationem redituum Seminarii exigendam. ſeſs. 23. de ref. c. 18. ad conſtituenda, quæ ad Seminarium ſpectant, ad procedendum in quibuſdam cauſis, ſeſs. 25. de ref. cap. 6. ad convertenda quædam in pios uſus. c. 8. Cætera quære in ver. Capitulum.
Canonici Epiſcopo inſervire debent, ſeſs. 24. de ref. c. 12. & ab eo corrigi poſſunt, ſeſs. 6. de ref. c. 4. & quando, ac quomodo, ſeſs. 25. de reform. cap. 6. profeſ. fidei coram quibus facere tenentur, ſeſs. 24. de ref. c. 12.
Cantus laudatur, ſeſs. 23. de ref. c. 4. Sed laſcivus in celebratione Miſsæ vetatur, ſeſs. 22. in Decret. de obſer. & evit. in cel. Miſs.
CappellanorumRegiorum privilegia reſtricta, ſeſs. 24. de ref. c. 11.
Capituli officium ſede vacante, ſeſs. 24. de reform. c. 1. & c. 16.
Capituli conſilium adhibere debet Epiſcopus in Lectore, & Magiſtro deligendo, ſeſs. 1. 5. de ref. c. in Ordinibus Canonicorum deſignandis, ſeſ. 24. de ref. c. 12. in his, quæ ad debitum in divinis officiis regimen ſpectant, ib. & in his quæ ad Seminarium pertinent, ſeſs. 25. de refor. c. 18. in augendo præbendas tenues, ſeſs. 24. de refor. c. 15. in omnibus his, quæ non ſpectant ad commodum Epiſcopi, vel ſuorum, ſeſs. 25. de ref. c. 6 in ſubſtituendo judic. de leg. c. 10. Cætera require in Verb. Canon.
Capituli menſa, ſeſs. 23. de refor. c. 18.
Capitula cathedralium a ſuis Epiſcopis viſitari, & corrigi poſſunt, ſeſs. 6. de ref. cap. 4. & quomodo, & quando, ſeſs. 25. de ref. c. 6. apud ordinarium conveniuntur, non obſtantibusConſervatoriis ſeſs. 14 de refor. c. 5 Epiſcopi de quibus rationes reddere teneantur, ſeſs. 24. de refor. cap. 16. eorum negligentia a quibus ſuppleatur, ib. litteras dimiſſorias an concedere poſſint, ſeſs. 7. de ref. c. 10 & ſeſ. 23. de ref. c. 10 an viſitare valeant, & quomodo, ſeſs. 24 de ref. c. 3.
Capituli juriſdictio, poteſtas & bonorum adminiſtratio intacta relinquitur, ſeſs. 25 de ref. c. 5. & quando eorum privilegia non valeant, ſeſs. 24 de ref. c. 18
Capitulorum generalium officium in magiſtris eligendis, ſeſs. 5. de ref. c. 1 in Prioribus, & officialibus conſtituendis, ſeſs. 25 de reg. & Monial. c. 20. in exequendis piis legatis, ead. ſeſ. de ref. c. 4 & ſeq. in conſervanda regulari diſciplina, ead. ſeſs. de Reg. & Mon. c. 1 & ſeq. eorum negligentia a Concilio Provinciali aliquando ſuppletur.
Capuccinis bona poſſidere non licet c. 3
Cardinales, qui ſint eligendi, ſeſ. 24. de ref. c. 1. & ſeq. eorum conſilio univerſalis Eccleſiæ adminiſtratio nititur ſeſs. 25 de ref. c. 11.
Cardinalium indulta quando valeant. ſeſ. 24. de ref. c. 18. & ca. 19. acceſsus, & regreſsus tolluntur, ſeſs. 25. de ref. c. 7.
Cardinalium frugalitas, & continentia c. 1 & reſidentia, ſeſs. 24. de ref. cap. 1
Cardinalium familiares, vide Familiares.
Cardinalis Moronus primus Leg. Syn. benedixit.

Cardinales Epiſcopi intra tres menſes munus conſecrationis ſuſcipere tenentur, ſeſs. 23. de ref c. 2.

Cardinales quatuor affirmare debent promovendos ad Cathedrales idoneos eſſe, ſeſ. 24. eo ref. c. 1.

Carnis deſideria quomodo extinguantur ſeſ. 25. de delect. cibor. &c.

Caſtitas, ſeſs. 25 de Reg. & Mon. c. 1

Caſtitatis donum petentibus non denegatur, ſeſs. 24. de Sacr. Matr. can. 9.

Caſuum reſervatio, ſeſs. 14. c. 7 & can 11.

Catecheſis ſingulis Sacramentis præſcribenda, ſeſs. 24 de ref c. 7

Catechumeni, ſeſs. 6. c. 7.

Catechiſmus, ſeſs. 25 de Indi. lib. &c.

Cathedralibus Eccleſiis qui præficiendi, ſeſs. 6. de ref. c 1 ſeſs. 7 de ref. cap. 1 ſeſs 22. de ref. c. 2 & ſeſs. 24. de ref. c. quomodo providendum, quando ſunt exigui fructus, cap. 13. & quando penſiones imponendæ, ib.

Cathedrali Eccleſia vacante preces habendæ, ſeſs. 24 de ref. c. 1

Cathedralium Eccle. Pœnitentiarius. c. 8.

Cathedralium Eccleſiarum pluralitas prohibetur, ſeſs. 7. de ref. c. 2.

Cauſæ Matrimoniales ſpectant ad Eccleſiaſticos ſeſ. 24. de Sacr. Matrim. can. 12. ſed non Decanos, vel alios inferiores, ead. ſeſs. de refor. c. 20. & ubi cognoſcendæ ob paupertatem.

Cauſæ cito expediendæ, ſeſs. 25. de reformat. c. 10.

Cauſæ fori Eccleſ. ab ordinariis cognoſcendæ, ſeſs. 24. de reform. c. 20 & quibus delegandæ, ſeſs. 25 de ref. c 3.

Cauſæ mercedum miſerabilium perſonarum, ſeſs. 7. de ref. c 14.

Cauſæ exemptorum quomodo tractandæ, ib.

Cauſæ legitimæ abſentiæ quæ, ſeſs. 23. de ref c. 1. & ſeq.

Cauſæ civiles. Vide civiles cauſæ.

Cauſæ criminales, quære criminales.

Celebratio Miſſarum, lege Miſſa.

Cenſuræ ab Ordinariis emanatæ, & ab Ordinariis publicandæ, obſer. a Regul. ſeſs. 25 de Reg. & Mon. c. 12.

Character quid, ſeſs. 7 de Sacr. can. 9. in quibus imprimatur, ib & ſeſs. 23 c. 4. deleri non poteſt, ib.

Charitas, ſeſs. 6 de Juſt cap. 11.

Choreæ clericis prohibentur, ſeſs. 22. de ref. c. 1 & ſeſs. 24 de ref. c. 12.

Chriſtianorum officia, ſeſs. 2.

Chriſtiana vita perpetua pœnitentia eſſe debet, ſeſ. 14. in doctr. de Sacr. ext. Unct. ſeſs. 13. de Euchar. Sacr. can. 9.

Chriſtianorum officium maximè in Conciliis, ſeſs. 2.

Chriſtus lux vera, ſeſ. 23. propitiator noſter, ſeſs. 6. c. 2. Salvator noſter. c. 4. & ſeſs. 25. de in vocat. Sanctorum, fons juſtitiæ ſeſs. 6 c. 6 cauſa ſalutis æternæ, c. 11 Redemptor, can. 21. & ſeſs. 25. de invoc. Sanct. Legiſlator. eo. c. 21. Sanctitatis auctor ſeſs. 13. c. 3. Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech, ſeſs. 22. c. 1 magnus, & ſupremus Sacerdos, ib. caput in membra, ſeſs 6. c. 16 vitis in palmites, ib. Sol juſtitiæ, in Proœm. de Juſtific. fidei noſtræ auctor, ib. ſecundus Adam, c. 4 omnium gratiarum fons, & auctor, ſeſs. 21 de commun. ſub utraque ſpec. can. 5 mediator Dei, & hominum, ſeſs. 25. de in v. Sanct. patribus promiſſus ſeſ. 6. c. 2. Sacr. auctor, & perfector, ſeſs. 7 de Sacr. can. 1. & ſeſs. 24. in doct. de Sacr. Matr. pro omnibus mortuus, ſeſs. 6 c. 3 & ad noſtram ſalutem, ſeſs. 13. c. 8. in Euchariſtia continetur, ſeſs. 13 c. 1. totus ſumitur ſub utraque ſpecie, eodem c. 3 & ſeſs 21 can. 1. 2 & 3 nobis meruit juſtificationem, ſeſs. 6 c. 3 cap. 7 os, & ſapientiam promiſit Eccleſiæ ſuæ, ſeſs. 18. in eo habemus redemptionem, & remiſſionem, ſeſs. 6. cap. 3 ejus ſerm. ſervant eum diligentes 1 ſeſs. 6. c. 4.

CHRISTI adventus, ſeſs. 6. c. 2. meritum, ſeſs 5 de pecc. orig. 13 ſeſs. 6 c. 3. c. 7. & c. 16. jejunium, ſeſs 12 divinitas, ſeſs. 13. c. 3 amor erga nos, c. 8. & ſeſs. 22. cap. 1.

Chriſto debetur latriæ cultus, ſeſs. 13. c. 5.

Ciborum delectus ſervandus, ſeſ. 25. de delect. ciborum.

Circumſtantiæ peccati, ſeſs. 14 c. 5

Citari Epiſcopus quando poſſit, ut perſonaliter compareat, 13 de ref. c. 6.

Civilibus in cauſis quomodo procedendum, ſeſs. 7 de ref c. 14. & quomodo exequendum, ſeſs. 25 de ref. c. 3.

Clandeſtinorum Matrimoniorum correct. ſeſs. 24. de ref. matr. c. 1. 2

Clavium poteſtas, ſeſs. 14. c. 1 cap. 8. & can 3 & c. 10 & c. 15.

Clauſura Sanctimonialium reſtituenda ſeſs. 25 de Reg. & Monial. c. 5.

Clerici in ſortem Domini vocati, ſeſs. 22. c. 1. quæ vitare debeant, ſeſs. 14. de ref. in proœm & ſeſs. 25. de reform. c. 20. qui fori privilegio gaudeant, ſeſs. 23 de ref c. 6.

Clericorum, vita, & exemplum quanti momenti, ſeſs. 14 de ref in Proœm. & ſeq. ſeſs. 22 de ref. c. 1 ſeſs. 22 de ref. c. 14. ſeſs. 25 de ref. c. 1 c. 14 continentia, ib. veſtitus, & habitus, quales eſſe debeant, ſeſs. 14 de ref. c. 6 ſeſs. 22 de ref. cap. 1 geſtus, inceſſus, & ſermones, ib. vita qualis, ſeſs. 14 de ref. in Proœm & ſeſs. 22 de ref. c. 1

Clerici etiam exempti ab Epiſcopo corrigi poſſunt, ſeſs. 6 de ref. 3 ſeſs. 14 de reform. c. 4 delinquentes in loco decenti cuſtodiendi, ſeſſ. 25 de ref. c 6 & ſeq. matrimon. contrahere prohibentur, ſeſs. 24. de Sacram matr. can. 9. & ſeq. mendicare non debent, & quomodo eis providendum, ſeſſ. 21 de ref. c. 2 & ſeq.

tur-

turpiter, & ſcandaloſe viventes quomodo puniantur, c 6. & ſes. 25 de ref. c. 14 uſurpantes bona Eccleſiaſtica qua pœna puniantur, ſes. 21 de ref. c. 11

Clerici homicidæ pena, & diſpenſatio, ſes. 13 de ref. c. 4

Clericorum immunitates, & privilegia renoventur, ſeſſ. 25 de ref. c. 20. merita, ex quibus deprehendantur, ſes. 23 de ref. c. 11.

Clerico vago Miſſas celebrare non licet, ſes. 22 de obſerv. & evitand. in celeb. Mis. ſes. 23. de ref. c. 16.

Clerici conjugati: quæ miniſteria exercere poſſint, c. 17 & quo privilegio gaudeant, c. 6

Clerici concubinarii. Vide concubinarii.

Cetera quære in verb. Sacerdotes, & in verb. Presbyt.

Cluniacenſis Monaſterii privilegium, ſes. 25 de Reg. & Monial. c 11

Coadjutores quando dandi ſint, ſes. 21 de ref c. 6 & ſes. de ref. c. 7

Coadjutoriæ quomodo permittantur.

Cognatio ſpiritualis quomodo, & inter quos contrahatur, ſes. 24 de ref Matr. c. 2

Collatio beneficiorum, v. in verb Electio.

Collatio ordinum gratis fieri debet, ſes. 21. de reform. c. 1. & ſeq. Vid. in verb. Ordo.

Collegiorum generalium privilegia. ſes. 7 de ref. c. 15 & ſes. 23 de ref c 5.

Collegia ab Epiſcopo viſitentur, ſes. 22 de ref. c 8

Collegii puerorum inſtituendi via, & ratio, ſes. 23 de ref. c. 18.

Collocutiones, & confabulationes non habendæ in Eccleſiis, ſes. 23 & ſes. 22 in decr. de obſerv. & evit. in celebr. Miſ.

Comeſſationes clericis prohibentur de ref. ib. cap. 1.

Comitum Palatinorum privilegia reſtricta, ſes 24 de ref. c. 11

Commendata Monaſteria viſitanda, ſes. 23 de ref. c. 8

Commendæ perpetuæ, ſes. 7 de reform. c. 4.

Commiſſiones cauſarum quibus fieri debeant, ſes. 25 de ref. c. 10

Commemoratio defunctorum facienda, ib. cap. 4

Communio ſacramentalis quibus, & quando neceſſaria ſit, ſes. 13 de Euch. Sacramento, can. 9. & ſes. 21. can. 4. & can. ſeq. a quibus ſæpe percipienda, ſes. 23. de ref. c. 12. & 13. & in ea præparatio qualis, ſeſſ. 13. c. 7. & ſeq. in ea ſub qualibet ſpecie totus, & integer Chr. ſumitur, c. 3. & ſeſſ. 21. c. 1. & 3.

Commutationes ultimarum voluntatum quomodo, & quando faciendæ, ſes. 22. de ref. c. 6. ſes. 2 de ref. c. 4.

Compatres in Bapt. qui, ſes. 24. cap. 2.

Compoſitio pro fructibus male perceptis prohibita, ſeſſ. 23. de ref. c. 1.

Computi Eccl. diſciplina commendatur ib. c. 18.

Conceptio B. Mariæ Virg. ſes. 5. de peccato orig.

Concilium indicere ad Romanum Pontif. ſpectat, in Bul. ref. Concil. Trid & de recipien. & obſerv. Decret. Conc. ejuſque decreta ab eo confirmantur, de fine Conc. & dubia declarantur.

Concilio intereſſe qui debeant, in Bull. reſumpt. Concil. Bulla Celeb. Conc. Trid. ſub Pio IV. & ſes. 24. de ref. c. 2. & ad illud convenire negligentes quomodo puniantur.

Concil. utilitas & ſes. 24. de ref. c. 2.

Concil. celebrantium officium, ſes. 1. 2. 3. & 4. ſes. 12.

Concilii Tridentini inchoatio ſub Paulo III. ſes. 1. cap. 1. tranſlatio celebratio ſub Julio III. & ſes. 16. celebratio ſub Pio IV. ſes. 17. intentio præcipua qualis, finis, confirmatio, cauſæ, quibus indictum fuit, ſes. 3. 5. ſes. 7. ſes. 12. ſes. 16. ſes. 25. de invocatione Sanctorum ſes. 24. de ref. c. 9. quot Patres ei interfuerint.

Concilii tempore, quæ ſervanda, quomodo vivendum, ſes. 2.

Concilii decreta quantæ apud omnes majores exiſtimationis, ſes. 3.

Concubinatus graviſſimum peccatum, ſes. 24. de ref Matrim. c. 8.

Concubinariorum pœnæ, ſes. 25. de ref. c. 14.

Concubinarum pœnæ, ſes. 24. de ref. matr. c. 8.

Concubinarii quando diſpenſari poſſint, ſes 25 de ref. c. 14.

Concupiſcentia, ſes. 5. de pec. orig.

Conditiones in proviſione Eccleſiæ rejiciendæ ſes. 24. de ref. c. 14.

Confeſſio eſt jure divino neceſſaria, ſes. 14 cap. 5. & de pœnit. Sacrament. can. 6 & eſt pars Pœnitentiæ, c. 3. & can 4. quomodo, & quorum peccatorum facienda, eod. c. 5. & per totum, & eodem. can. 7. & quando præcipue eodem c. 5 & cui, c. 6. non eſt impoſſibilis, eod. c. 5 & 8. ad Euchariſtiam percipiendam neceſſaria, & quando, ſes. 13. c. 8.

Confeſſio ſecreta, ſes. 4. c. 5.

Confeſſionis miniſtri qui, c. 6. & can. 10.

Confeſſionum libri diſc. a pueris c. 18.

Confeſſores Monialium, ſes. 25. de Reg. & Monialib. c. 10.

Confeſſorum munus in ſatisfactionibus injungendis, ſeſſ. 14. c. 8.

Confitendi in quadrageſima ſalutaris mos, ibid. 5.

Confirmatio eſt Sacramentum, ſes. 7. de confirm. can. 1. ejus miniſter ſolus Epiſcopus can. 3. & ſes. 13. c. 4. can. 7. eam habere debet, qui prima Tonſura eſt initiandus, de ref. c. 4. in ea character imprimitur in anima, ſeſ 7. de Sacram. can. 9. inter quos ſpiritualem cognationem contrahat, ſes. 24. de ref. matr. c. 4.

Confirmatio hujus Conc. ſes. 15. in fin.
Confraternitates viſitandæ, ſes. 22 de ref. c. 8.
Conjuges, quære Matrimonium.
Conſanguinei fructibus Eccleſiarum non augendi, ſes. 25. de ref. c. 1.
Confec. ubi facienda, ſes. 23 de ref. c. 2.
Conſecrationis munus infra tempus ſtatutum ſuſpiciendum, ſes. 7. de ref. c. 9. & quale tempus ſit præſcriptum, ſes. 23. de ref. c. 2.
Conſecrationis panis, & vini efficacia, ſes. 13. c. 4.
Conſenſus contrahentium in matrimonio neceſſarius, ſeſs. 24. de ref. Matr. c. 2. ſed non parentum.
Conſervatores judices, ſes. 14 de ref. c. 5.
Conſervatoriæ literæ, quibus, & quando nihil proſint.
Conſiſtorio proponitur Eccleſia cathedralis vacans, ſes. 24. de ref. c. 1.
Conſtitutiones Eccleſiarum approbantur, ſes. 21. de ref. c. 3. ſes. 22. de ref. c 2. ſes. 24. de reform. cap. 11. & ſes. 25. de ref. c. 6. & Regularium etiam, eadem ſes. de Reg. & Mon. cap. 2. cap. 18. & c. 20. & quæ rejiciantur, de reform. cap. 14. Conſuetudo locorum attendenda, ſes. 5. de ref. c. 2. ſes. 24. de ref. c. 20. & ſes. 25. de reform. c. 6. pro lege habetur, ſes. 21. cap. 2. juriſdiction. tribuit, & officium, ſes. 22. de ref. c. 3. dat poteſtatem, ut quis Concil. interſit ſes. 16. ſeſ. 24. c. 1. ſes. 25. de ref. c. 2.
Conſuetudines Eccleſiarum approbantur ſes. 21. de ref. c. 3. ſes. de reform. c. 3. & quæ ſint corruptelæ, ſes. 23. de ref. c. 1. & ſes. 24. de ref. matr. c. 2.
Conſultatores duellorum puniuntur, ſes. 25. de ref. c. 19.
Conſummatio ſub priori teſtamento non erat, ſeſ. 21. c. 1.
Continentia Diaconorum, & Subdiaconorum, ſeſſ. 23. de ref. c. 12.
Contritio quid, ſeſſ. 14. c. 4. pars eſt pœnitentiæ, c. 3. & c. 4. neceſſaria, eod. cap. 4. libera, & voluntaria, canon. 5. imperfecta attritio dicitur, eod. c. 4. quomodo paretur, eod c. 3. & eod. can.
Contritus ſine confeſſione ad Euchar. non accedat, ſeſ. 13. c. 7. & can. 11.
Controverſiæ de præcedentia componendæ. ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 13.
Contumacia ſevere punitur ſeſ. 6. de ref. c. 1. ſeſ. 22. de ref. c. 3. ſeſ. 23. de ref. c. 1. ſeſ 24. de ref. c. 12. ſeſ. 25. de ref.
Conventus. Require Monaſterium.
Convertitæ, ſeu pœnitentes mulieres, ſeſſ. 25. de Reg. & Mon. c. 38.
Corporis Chriſti feſtum. Quære Feſtus dies.
Correctio quomodo ab Epiſcopis facienda ſeſ. 6. de reform. c. 3. ſeſ. 13. de reform. c. 1. ſes. 14. de ref. c. 4. ſeſ. 24. de ref. c. 8. c. 9. & ſes 25. de Reg. & Mon. c. 14.
Credere quomodo debeamus, ſeſ. 13. c. 8.
Criminales cauſæ a quibus cognoſcantur, ſeſs. 24. de reform. cap. 5. & cap. 20.
Criminalibus in cauſis quando appelletur, & ad quem. ſeſſ. 13. de ref. c. 1. & quomodo in appellatione ſit procedendum, cap. 2. & quomodo executio facienda, ſeſ. 25. de ref. c. 3.
Culpa quomodo remittatur, ſeſ. 6. de juſtific. c. 20. & an ſine pœna, ſeſ. 14. c. 8.
Cultus Euchariſtiæ, ſeſ. 13. c. 5. & c. 8. & can. 5.
Cupiditas malorum omnium radix, ſeſ. 22. de ref. c. 11.
Cura animarum non negligenda, ſeſ. 6. de reform. c. 1. ſeſſ. 7. de reform. c. 5. c. 7. cap. 8. ſeſ. 21. de reform. cap. 8. ſeſ. 23. de refor. c. 1.
Curatum beneficium. Lege beneficium.
Curatus. Vide Parochus.
Curioſa a popularibus concionibus ſecludenda, ſeſ. 25. in Decret. de purg.

D

DEambulationes in Eccleſiis vitandæ ſeſ. 22. in Decret. de obſer. & evit. in cel. Miſſ.
Debitorum ſolutio quomodo ab exemptis extorquenda, ſeſ. 7. de ref. c. 14.
Decalogi præcepta, ſeſ. 6. de juſtific. can. 29. & ſeſ. 14. c. 5.
Decanorum viſitatio qualis, ſeſ. 24. de ref. c. 3. quas cauſas non judicent. c. 20.
Decimarum ſolutio debita eſt Deo, ſeſſ. 25. de ref. c. 12. non impedienda, ſed integre facienda, & largius tenuioribus Eccleſiis.
Decimæ ad laicos pertinentes, ſeſ. 53. de ref. c. 18.
Decreta hujus Conc. approbata, ſeſ. 25. in fin. in Synodis Provincialibus, & Diœceſanis recipienda in ſeſ. 25. de ref. c. 22. a lectoribus obſervanda.
Decreta omnia de vita, & honeſtate Clericorum obſervanda. ſeſ. 22. de ref. c. 1. & quæ ad dignitatem Epiſcopalem pertineant, ſeſſ. 25. de ref. c. 17. & ad favorem eorum, c. 20.
Decreta ſuper reſidentia publicanda, ſeſ. 23. de ref. c. 1. & de matrim. ſeſ. 24. de ref. matr. c. 1.
Deductiones ex fructibus in proviſione Eccl. rejiciuntur, ſeſ 24. de ref. c. 14.
Defenſio permiſſa, ſeſ. 14. de ref. c. 7.
Degradatio actualis, quomodo facienda, ſeſ. 53. de ref. c. 4. 84.
Delegatio quibus fieri debeat, ſeſ. 25. de ref. c. 10.
Delinquentes in loco decenti cuſtodiendi. cap. 6.
Denunciationes in Eccleſiis ante matrimonium, quomodo & quando faciendæ, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 1.
Depoſitio verbalis quomodo facienda, ſeſſ. 13. de ref. c. 4.
Deus auctor omnis dati optimi, ſeſſ. 2. in Decr. de mod. viv.
Deus, quæ geſſit die Dominico,

Deus

Deus pater miſericordiarum, ſeſ. 6. c. 2. operatur velle, & percipere, ſeſ. 6. c. 32. impoſſibilia non jubet, cap. 11. caſtitatem petentibus non denegat, ſeſſ. 24. de Sacr. Matr. can. 9.

Diaboli imperium, ſeſ. 5. de pec. orig. aſtutia ad nos perdendum, ſeſ. 14. in doct. de Sacram. extr. Unctionis calcaneo inſidiatur, cap. 2.

Diaconorum inſtitutio, & mentio in ſacris litteris, ſeſ. 23. c. 2. & de reform. cap. 17. ætas, cap. 12. continentia, c. 13.

Diaconi feſtis ſaltem ſolemnibus Comunionem percipere debent, quomodo ordinandi.

Dies Feſti.

Dietæ duæ, ſeſ. 13. de ref. c. 2.

Dignitates Eccleſiaſticæ, quare inſtitutæ, ſeſ. 24. de ref. c. 12. quibus conferendæ ibid. non ſervientes, quid amittant, ſeſ. 12. de ref. c. 3.

Diligentes Chriſtum ejus ſermones ſervant, ſeſ. 6. c. 11.

Dimiſſoriæ litteræ. Vide litteræ dimiſſoriæ.

Diœceſes, quare diſtinctæ, ſeſ. 14. de ref. cap. 9.

Diœceſana Synodus quotannis celebranda, & qui intereſse debeant, ſeſ. 24. de ref. c. 2. ſeſ. 25. de ref. c. 2. & quid ibi agi debeat, eodem cap. 2. & c. 10.

Diſceptationes contentioſæ vitandæ, ſeſ. 1.

Diſciplina populis neceſſaria, ſeſ. 13. de ref. c. 1.

Diſciplina Eccleſiaſtica conſervanda, & reſtituenda, ſeſ. 25. de reform. cap. 20. ac monaſticha, ead. ſeſ. de Reg. & Mon. c. 21. ac regularis, ib. c. 1.

Diſcoli puniendi, aut expellendi, ſeſs. 23. de ref. c. 18.

Diſpenſatio ad contrahendum matrimonium quando, quibus, & quomodo detur, ſeſs. 24. de refor. matr. c. 5.

Diſpenſatio de homicidio quando facienda ſeſ. 14. de ref. c. 7. & ſeſs. 24. de ref. c. 5.

Diſpenſationes de promovendo a quocumque, cui, & quando ſuffragentur, ſeſ. 7. de ref. c. 11. de non promovendo ad annum ſuffragantur, ſeſ. 7. c. 12.

Deſpenſationes de promovendo a quocunque, cui, & quando ſuffragentur, ſeſ. 7. de ref. c. 11. de non promovendo ad annum ſuffragantur, ſeſ. 7. c. 12.

Diſpenſationes de non reſidendo, quando valeant, ſeſ. 6. de ref. c. 2.

Diſpenſationes in irregularitatibus ab Epiſcopis quando fiant, ſeſs. 24. de ref. c. 6.

Diſpenſationes de pluribus curatis exhibendæ, ſeſ. 7. de ref. c. 2.

Diſpenſationes gratioſæ quando ſortiantur effectum, ſeſ. 22. de ref. c. 5. & ſeſ. 25. de ref. c. 18.

Diſpenſationes extra curiam Ordinarii, committendæ, ſeſ. 22. de ref. c. 5.

Diſpenſationes, quomodo, & quando concedendæ ſeſs. 24. de ref. matr. cap. 3. ſeſ. 24. de reform. c. 7. ſeſ. 22. de ref. c. 5. ſeſ. 24. de ref. c. 6. ſeſ. 25. de ref. c. 42. & c. 18.

Diſpoſitio ad gratiam, ſeſ. 6. c. 4. 5. 6. & 7. & deinceps uſque ad num. 39.

Diſputationes vanæ, & obſtinatæ rejiciendæ, ſeſ. 24. de ref. cap. 7. & ſeſ. 25. in decr. de Purgat.

Diſtributiones quotidianæ quomodo ordinandæ, vel augendæ, ſeſ. 21. de ref. c. 3. & ſeq. ſeſ. 22. de ref. c. 3. & ſeſ. 24. de ref. c. 13. & quomodo dividendæ d. ſeſ. 21. c. 3. & d. c. 3. ſeſs. 22. & a quibus recipiendæ, d. ſeſ. 24. de ref. c. 12.

Divinitas Chriſti in Euchariſtia quomodo, ſeſ. 13. c. 3.

Doctores cathedralibus præficiendi, ſeſ. 22. de ref. c. 2. ac examini, ſeſ. 24. de ref. c. 18 aliiſque Scholaſteriæ conferendæ, ſeſ. 23. de ref. c. 18. ac Pœnitentiariæ cum præb. ſeſ. 24. de ref. c. 18. & Archidiaconatus, cap. 11. & dignitates, ib. & creari debent Vicarii Epiſc. 16. Cætera vide in verb. Lector.

Doctor Univerſitatum quid agere, aut permittere debeant, ſeſ. 25. de ref. c. 2.

Domini temporales. Vide Principes.

Dominicus dies cur maxime colendus, ſeſ. 1.

Dotari debent raptæ a raptoribus, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 6.

Dubitare de quibus non debeamus, ſeſ. 6. c. 9.

Duellorum uſus, prohibitus, ſeſ. 25. de ref. c. 19.

E

Eccleſia columna veritatis, ſeſ. 13. c. 1. ſeſ. 22. c. 5. e docta a Chriſto, & ab Apoſtolis, ſeſ. 6. de Juſtif. Prœ. ſeſ. 13. in dec. de Sanctif. Euchar. Sacrament. & a Spiritu ſancto, ſeſ. 21. c. 1. ſeſ. 22. in doct. de ſacrific. Miſ. & ſeſ. 25. in decr. de Purg. communis mater, ſeſ. 18. Dei ſanguine acquiſita, ſeſ. 7. de ref. c. 1. Chriſti ſponſa dilecta, ſeſ. 22. c. 1.

Eccleſia Romana omnium mater, & magiſtra, ſeſ. 7. de Baptiſ. can. 3. ſeſ. 14. de Sacram. extrem. Unct. c. 1. ſeſ. 22. c. 8. ſeſ. 25. de delect. cibor.

Eccleſia non judicat de occultis, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 1. in quos judicium exerceat, ſeſ. 14. c. 2. hæreticos invitat ad Concilium, ſperat eorum converſionem. ſeſ. 10. Juſtis de cauſis communicat laicos ſub una ſpecie, ſeſſ. 21. cap. 1. de ſenſu Scripturarum judicat, ſeſ. 4. in decr. de edit. & c. 25. & in matr. imped. diſpen. ſeſ. 24. de ſacr. matr. c. 3. ejus benignitatem experiri non debet, qui ejus præcepta contempſit, ead. ſeſ. de ref. matr. c. 5.

Eccleſia domus Dei & orationis, ſeſ. 22. in decr. de obſer. & evitan. &c.

Eccleſia Cathedralis, Vide Cathedralis.

Eccleſiæ poteſtas, ſeſ. 21. cap. 2. ſeſſ. 6. de reform. c. 1. ſeſ. 7. de ref. in princ. c. 6. ſeſ. 8. ſeſ. 9. ſeſ. 14. cap. 7. ſeſ. 24.

de reform. c. 1. ſub cap. 21. ſeſ. 25. de ref. c. 21. & in decr. de Indul.
Eccleſiæ catholicæ ritus obſer. ſeſ. 7. de Sacr. c. 13.
Eccleſiæ patrimoniales, ſeſſ. 24. de reform. cap. 18.
Eccleſiæ receptivæ, ib.
Eccleſiæ nullius Diœceſis a quo viſitandæ c. 9.
Eccleſiæ collapſæ reparandæ, ſeſſ. 7. de ref. c. 8. & ſeſ. 21. de ref. c. 7. vel transferendæ, ib.
Eccleſiarum regimen onus formidandum ſeſ. 6. de ref. c. 1. & ſeſ. 7 de ref. c. 1. quibus committendum, d. c. 2. ibid. c. 3. ſeſ. 14. de ref. matr. c. 7. ſeſ. 22. de ref. c. 2. & ſeſ. 24. de ref. c. 2.
Eccleſiarum duarum diverſarum Diœceſum unio damnoſa, ſeſ. 24. de ref. c. 9.
Eccleſiarum pluralitas, ſeſ. 8 de ref. c. 2.
Eccleſiarum bona occupantes, ſeſ. 22. de ref. c. 11.
Eccleſiaſtica hierarchia quomodo ordinata, ſeſ. 24 c. 4. & ibid. can. 6.
Eccleſiaſtica libertas, & immunitas, ſeſ. 25 de ref. c. 20.
Eccleſiaſticorum bonorum fructus quomodo conſumendi, ſeſ. 22. de ref. c. 11.
Editio vulgata Bibliorum approbatur, ſeſ. 4.
Electi Dei non poſſunt ſciri, niſi ex ſpeciali revelatione, ſeſ. 6. c. 12.
Electio Superiorum Regularium quomodo habenda, ſeſ. 25. Reg. & Mon. 6. & 7.
Electio indignorum irritanda, ſeſ. 7. de ref. c. 3.
Electio in beneficiis, quomodo fieri debeat. ſeſ. 24 de reform. c. 12. & c. 13. & cap. 18. & ſeſ. 25. de ref. c. 5. & quomodo in beneficiis iuriſpatronatus, ſeſ. 14. de reform. cap. 12. & ſeſ. 24. de ref. cap. 18. & quorum fieri debeat, ſeſſ. 7. de ref. cap. 1 & 3. ſeſſ. 14. de ref. c. 7. ſeſſ. 22. de reform. cap 2. & c. 4. ſeſ. 24. de ref. c. 12. & c. 18. & qua ætate, ſeſ. 25. de ref. c. 6. nec ſine examine, ſeſ. 7. de ref. c. 13. & ſeſ. 24. de ref. c. 18.
Electi ad Eccleſiarum regimen profeſſionem facere tenentur ibid. c. 12.
Eleemoſynæ Montis Pietatis viſitandæ, ſeſ. 22. de ref. c. 8.
Eleemoſynæ pro Defunctis utiles, ſeſ. 25. de decret. in Purgat.
Eleemoſynæ pro Miſſ. importune non exigendæ, ſeſ. 22. in dec. de obſ. & evit. &c.
Eleemoſynarum quæſtores. Vide Quæſtores.
Eleemoſynarum adminiſtratores rationem Epiſcopo reddere tenentur, ſeſ. 22. de ref. c. 9.
Emphyteuſis Eccl. uſurpatores, ib. c. 11.
Epiſcopalis dignitas omnino conſervanda. ſeſ. 25. de ref. c. 17.
Epiſcopi a Spiritu ſancto poſiti regere Eccl. Dei, ſeſſ. 6. de reform. c. 1. ſeſſ. 23. c. 4. in locum Apoſtolorum ſucceſſerunt ibid. Presbyteris ſunt ſuperiores, ibid. & can. 7. & ſeſ. 23. de ref. c. 4. Patres, & Paſtores, ibid. c. 17. miniſtri Sacramenti Confirmationis ſeſ. 7. de Confirmation. can. 3. ſeſſ. 23. c. 3. & can. 7. ac Ordinationis, d. c. 4. ibid. & ſeſ. 23. de ref. c. 10. ſupra omnes gradus conſtituti, ſeſ. 24. de ref. c. 1. a Principibus & ceteris honorandi, ſeſ. 25. de ref. c. 17. ab obtinentibus dignitates juvandi ſeſ. 24. de ref. c. 12. eorum eſt prima Sedes, & locus, ſeſ. 25. de ref. 53. cap. 17 ac præcipua omnium rerum agendarum auctoritas, d. cap. 6.
Epiſcopi qui ſint eligendi, ſeſ. 6. de ref. c. 1. ſeſ. 22. de ref. c. 2. & ſeſ. 24. de ref. cap 1. & intra quantum tempus conſecrationis munus ſuſcipere teneantur, ſeſ. 7. de ref. c. 9. & ſeſ. 23. de ref. c. 2. creati a Romano Pontifice ſunt legitimi, ead. ſeſ. de Sacram. Ordin. can. 8. eorum examen, & teſtimonium quomodo faciendum, ſeſ. 24. de refor. cap. 1.
Epiſcopi quales eſſe debeant, ſeſ. 1. 2. & 3. ſeſ. 13. de ref. c. 1. & ſeſ. 23. de ref. c. 1. eorum familiares quales, ſeſ. 24. eorum menſa, & ſupellex qualis, ſeſ. 25. de ref. c. 1.
Epiſcoporum officium, ſeſ, 2.
Epiſcoporum onus eſt angelicis humeris formidandum, ſeſ. 9. de ref. c 1. ſeſ. 23. de ref. cap. 1. & ſeſ. 24. d ref. c. 1. eorum munus eſt in Dei laudibus incumbere, ſeſ. 23. hoſtias, laudes & preces offerre, ib. ac alia multa peragere, quæ continentur in c. 1. ſeſ. 23. de ref. prædicare, ſeſ. 5. de ref. c. 20. ſeſ. 23. de ref. cap. 1 & ſeſs. 14. de ref. c. 4. Sacramentorum vim, & uſum explicare, ib. c. 7. eorum menſis Scripturarum lectionem admiſcere, ſeſ. 24. vigilare, in omnibus laborare, & miniſterium ſuum implere, ſeſ. 6 de ref. cap. 1 in eorum Eccleſiis reſidere, ibid. ſeſ 23 de ref. c. 1 & ſeq. moderate, ac ſobrie vivere, ſeſ. 21 & ſeſ 25 de ref. c. 1 & ſeq. bonum exemplum ſubditis præbere, ibid. humanum erga propinquos carnis affectum deponere. ibid. Principibus non inſervire, ſeſ 25 de ref. c. 17 cum ſeq. Lectorem Theologiæ eligere, ſeſ. 5 de ref. c. 1 & ſeq. & Magiſtrum Grammaticæ, ibi. 17 malos Prædicatores corrigere, ibid. c. 2 neglectæ animarum curæ, & circa plura curata providere, ſeſ. 7 de ref. c 5 & Eccleſiis, in quibus populus numeroſus eſt, ſeſ. 21 de ref. c. 4 atque aliis omnibus, quæ ad Dei cultum ſpectant, ibid. c. 8 & Eccleſiæ Parochiali vacanti, ſeſ. 24 de ref. c. 18 & quomodo, ibid. & ſeq. curare, ut hoſpitalia diligenter gubernentur, ſeſ. 7 de ref. c. 15 ut pueri in ſuis Parochiis doceantur, ſeſ. 24 de ref. c. 4 & ſeq. ut ſana de purgatorio doctrina prædicetur, ſeſ. 25 in decret. de Purgat. ut de invocatione Sanctorum, & imaginibus fideles inſtruantur, ibid. de invocat. ven. & reliq. Sanctorum & ſeq.

ut Miſ-

ut Miſſæ pie, ac pure celebrentur, ſeſ. 22 in decret. de obſerv. & evitan. & c. 1 vitia ſubditorum coarguere, ſeſ. 13 de ref. c. 1 ſeſ. 14. de ref. in Proœm. & c. 4 eoſque tanquam filios, & fratres diligere, d. c. 1 & charitate, non auſteritate corrigere, & meminiſſe ſe Paſtores, non percuſſores. ibid. pauperum, aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, ſeſ. 23 de ref. c. 1 Monialibus confeſſorem extraord. offerre, ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 10 præcedentiæ controverſias componere ibid. c. 13. virginum Deo dicandarum voluntatem explorare ibid. c. 17 decreta hujus Concil. de Regularib. exequi, ibi. c. 2 curare, ut decretum matrimonii publicetur, ſeſ. 24 de ref. matr. c. 1 ut nuptiæ fiant cum honeſtate, & modeſtia, ibid. c. 10 ad Concil. provinciale debent accedere; ead. ſeſ. de ref. c. 2 certis maximis diebus in Eccleſiis permanere, ſeſ. 23 de ref. c. 1 Ordines per ſemetipſos conferre, ibid. c. 3 ſubditos docere, ſeſ. 22. de ref. cap. 2 & bono exemp. paſc ſeſ. 23 de ref. c. 1.

Epiſcopi gratiam per ſubreptionem obtentam poſſunt reſpuere, ſeſ. 13 de ref. c. 5 in caſibus quibuſdam reſervatis abſolvere, ſeſ. 14 c. 7 & ib. de S. Pæn. c. 11 abuſus in Miſ. exortos tollere, ſeſ. 22 in decr. de obſervandis & evitan. &c. atque alia peragere, quæ inferiores non poſſunt. ſeſ. 23 c. 4 & c. 7 nova miracula approbare, ſeſ. 25 in decr. de invocat. vener. & rel. Sanct. ordinatos ab ordinum exercitio ſuſpendere quando, ſeſ. 24 de ref. c. 3 Cl. exemptos, & regulares corrigere, & quomodo, & quando, ſeſ. 6 de ref. c. 3 ſeſ. 14 de ref. c. 4 & ſeq. & c. 8 cum ſeq. ſeſ 21 de ref. c. 8 & c. 8 ſeſ. 25 de Reg & Mon. c. 14 eos degradare poſſunt, & quando, ſeſ. 13 de ref. c. 4 cum ſeq. punire locum deſerentes, ſeſ. 23 de ref. c. 16 & concubinarios, ac concubinas, ſeſ. 24 de ref. matr. c. 8 & non accedentes ad Synodum. ead. ſeſ. de ref. c. 2 beneficiis privare turpiter viventes ſeſ 21 de ref. c. 6 & non reſidentes contumaces, ſeſ. 23 de ref. c. 1 & ſeſ. 24 de ref c. 12 hoſpitalium cura privare hoſpitalitatem non exercentes, ſeſ. 25 de ref. c. 8 & jure patronatus patronum illud contra canonicas ſanctiones transferentem, ib. c. 9 Abbat. negligentiam ſupplere, ſeſ. 5 de ref c. 1 & Capituli Metropolitanæ Eccleſiæ, ſeſ. 24 de ref. c. 16 & vices Metropolitani, ſi eſt ſuffraganeus antiquior, ſeſ. 23 de ref. c. 2 & ſeſ. 22 de ref. c. 2 illumque denunciare Rom. Pon. ſeſ. 6 de ref. cap. 1 in beneficiis juris patronatus inſtituere, ſeſ. 14 de ref. c. 13 præſentatoſque non idoneos repellere, ſeſ. 25 de ref. c. 9 diſtributiones quotidianas dividere, ſeſ. 21 de ref. c. 3 novas Parochias conſtituere, ib. c. 4 eaſque diſtinguere, ſeſ. 24 de ref. c. 13 ordines canonicatuum deſignare, ib. c. 12 uniones certis, de cauſis facere, ſeſ. 21 de ref. c. 5 ſeſ. 23 de ref. c. 18 ſeſ. 24 de ref. c. 13 & c. 15 ac jam factas examinare, aut revocare, ſeſ. 7 de ref. c. 6 & ſeſ. 25 de ref. c. 10 monitiones ad finem revelationis decernere. ib. cap. 3 beneficia transferre, ſeſ. 21 de ref. c. 7 viſitare beneficia curata, ſeſ. 7 de ref. c. 7 & Eccleſias exemptas, ib. c. 8 commendata omnia beneficia, & monaſteria exempta, ſeſ. 21 de ref. c. 8 hoſpitalia, confraternitat. eleemoſynas Montis pietatis. & pia loca omnia, ſeſ. 22 de ref. c. 8 & propriam Diœceſim, ſeſ. 24 de ref. c. 3 & quomodo, ib. & Eccleſias ſæculares nullius Diœceſis, ib. c. 9 abſentiæ cauſas probare, ſeſ. 23 de ref c. 1 contumaces non reſidentes variis remediis compellere, ib. de diſpenſationibus cognoſcere, ſeſ. 22 de ref. c. 5 per ſaltum promotos diſpenſare, ſeſ. 23 de ref. c. 14 licentiam matrimonii contrahendi vagantibus concedere. ſeſ. 24 de ref. matr. c. 7 in ſuſpenſionibus, & irregularitatibus diſpenſare, ead. ſeſ. de ref. c. 6 in caſibus occultis etiam Apoſtolicæ Sedi reſervatis abſolvere, ib. publicam pœnitentiam in aliam commutare, ib. c. 8 cauſas omnes in prima inſtantia cognoſcere, ib. cap. 20 Monaſteria Regularium aliquando gubernare. ſeſ. 25 de Regul & Monial. cap. 8 9 & 11 abeuntibus ex eis ante profeſſionem bona reſtituere, ib c. 16 confeſſiones audientes approbare, ſeſ. 25 de ref. c. 15 ultimas voluntates exequi, ſeſ. 22 de ref. c. 8 adminiſtrationibus piorum locorum actiones exigere, ib. c. 9 ac etiam ab Oeconomis conſtitutis Sede vacante, ſeſ. 24 de ref. c. 16 a Viſitatoribus, ib. c. 3 Notariis imperitis, vel delinquentibus officii exercendi uſum prohibeat, ſeſ. 22 de ref. c. 10 familiarem ſuum non ſubditum ordinare, & quando, ſeſ. 23 de ref. c. 9 Sanctorum Ord. functiones reſtituere, ib. c. 17 ea, quæ ad Seminarium pertinent, conſtituere, c. 18 & ejus redituum rationes accipere, ib. magnamque habet poteſtatem in his, quæ ad viſitationem, & correctionem ſpectant, ſeſ. 24 de ref c. 10 & in Prothonotarios, ac alios exemptos, ib. c. 11.

Epiſcopi quibus in cauſis procedant, ut Apoſtol. Sedis delegati. ſeſ. 5. de refor. c. 24. ſeſ. 13. de ref. c. 5. ſeſ. 13. de ref. c. 4. ſeſ. 21. de ref. c. 3. ib. c. 6. ib. c. 8. ſeſ. 22. in Decret. de obſer. & evitan. &c. eadem ſeſ. de ref. c. 3. & c. 5. & ſeſ. 22. c. 10. ſeſ. 14. de ref. c. 9. & c. 10. c. 14. ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 5. & c. 3. eadem ſes de ref. c. 14.

Epiſcopi quando citandi, ut perſonaliter compareant, ſeſ. 13. de ref. c. 6. contra eos quales teſtes admittendi, ib. eorum cauſæ a Rom. Pont. terminandæ, ib. & ſeſ. 24. de ref. c. 5. vel a Conc. Provinciali, ib. &, negligentia ſuppletur a

ſropo

etropolit, ſeſ. 23. de ref. c. 18. & aliquando a Conc. Provinciali, ſeſ. 26. de Reg. & Mon. c. 21. & quando eis coadjutor dandus ſit, ead. ſeſ. de ref. c. 7.

Epiſcopi puniuntur, ſi non conſecrentur intra tres menſes, ſeſ. 23. de ref. c. 2. ſi ſubditos negligentes corrigant, ſeſ. 6. de ref. c. 43. & ſeſ. 22. de reform. c. 1. ſi non reſideant, ead. ſeſ. 6. de ref. c. 2. & de ſeſ. 21. de ref. c. 1. ſi negligent ea, quæ ad Seminarium ſpectant, ib. c. 18. ſi ad Concil Provinciale non accedant, ſeſ. 24. de ref c. 2. & ſeſ. 25. de ref. c. 2. ſi aliquid viſitando accipiant, ſeſ. 23. de ref. c. 3. ſi concubinas teneant, ſeſ. 25. de ref. c. 14.

Epiſcopis non licet pontificalia in alterius Diœceſi exercere, ſeſ. 6. de ref. c. 5. & ſeſ. 14. de ref. c. 2. nec alterius ſubditum ordinare, ſeſ. 13. de refor. c. 8. aut corrigere, ſeſ. 14. de ref. cap. 8. nec quædam facere ſine conſilio, & conſenſu Capituli, ut ſupra in Verb. Capitulum, aut Canonicorum, ut ſup. in verb. Canonici.

Epiſcoporum Titularium licentia correcta, ſeſ. 14. de ref. c. 2.

Evangelium per Prophetas promiſſum, a quo primum promulgatum, ſeſ. 4. 6. & 7. fons veritatis.

Euchariſtia Symbolum unitatis ſeſ. 13 in Decret. de Euchar. Sacram. 71. c. 2. pignus futuræ gloriæ, ib. ſpiritualis animarum cibus. ib. antidotum liberans a culpis, & peccatis ib. Symbolum rei ſacræ, & inviſibilis gratiæ forma viſibilis. ib. c. 1. animæ vita, ib. c. 8. perpetua ſanitas mentis, ib panis Angelorum, & magnum myſterium, ſeſ. 21. in Decr. de obſerv. & evit. &c.

Euchariſtia cur in proceſſionibus circumferatur, ſeſ. 13. c. 5. ſeq. can. 6. intra ſepta, aut Chorum Monial. non ſervanda, ſeſ. 25. de Reg. & Monial. c. 10. quomodo accipiatur, & qualis præparatio exigatur, ſeſ. 13. c. 7. can. 11.

Euchariſtiæ Sanct. Sacr. inſtit. ib. c. 2. excellentia, ib. c. 3. cultus, & veneratio, ib. c. 5. & c. 8. & c. 9. effectus ib. c. 2. & can. 5. adoratores, ib. 1. can. 6. Decr. ib. 80. Canones, ib. ejus cuſtodiendæ, & ad infirmos deferendæ conſuetudo, ib. c. 6. & can. 7. in ead. Chriſtus continetur, ibid. cap. 1. & quomodo, ibid. & cap. 3. can. 1.

Examen Ordinandorum, ſeſ. 7. de ref. c. 11. c. 23. ib. ſeſ. 23., de ref. cap. 3. & c. 7. & c. 12. & c. 14. ibid. & eligendorum ad beneficia, ſeſ. 24. de ref. c. 18.

Examinatores futurorum Parochorum quot, & ubi, & qui conſtituendi, ib. & eorum officium, ib.

Excommunicatio gladius Eccleſiaſticæ diſciplinæ, ſeſ. 25. de ref. c. 3.

Excommunicationes quando ferendæ, ſeſ. 23. de ref. c. 1. & ſeſ. 25. de ref. c 3.

Excommunicatus ad ſacram. ac fidelium familiaritatem non recipiendus; ib. & non reſipiſcens de hæreſi eſt ſuſpectus ib.

Executio quibus modis facienda, ib.

Executores ultimarum voluntatum ſunt Epiſ. ſeſ. 22 de ref. c. 8

Exemplum Sacerd. quanti momenti. ib. c. 1 ſeſ. 23 de ref. c. 14 ſeſ. 25 c. 14

Exemplum malum ad malos mores provocat, ſeſ. 24 de ref. c. 8.

Exemptorum reſtrictio, ib. c. 11

Exemptorum cauſæ ſeſ. 7 de ref. c. 14 ſeſ. 14 de ref. c. 5 & ſeq.

Exorciſtæ, quando, & cur inſtituti, ſeſ. 23 c. 2.

Expectativæ tolluntur, ſeſ. 24 de ref. c. 19

Extrema Unctio, quære Unctio.

F

FAbricæ Eccleſiæ adminiſtratores tenentur reddere rationem Ordinario. ſeſ. 22 de ref. c. 9 illique applicantur fructus beneficiorum concubinarii, ſeſ. 25 de ref. cap. 14 & Epiſcoporum abſentium, ſeſ. 21 de ref. c. 1.

Facultates de promovendo a quocumque, & de non promovendo quando ſuffragentur, ſeſ. 7 de ref. c. 11 & 12.

Familiares Epiſcopi quales, ſeſ. 24 quando ab illis ordinari poſſunt, ſeſ. 25 cap. 9 reditibus Eccleſiarum non augendi, ſeſ. 25 de ref. c. 1

Familiaritas Cardinalium quos non eximat ab Ordinarii juriſdictione, ſeſ. 24 de ref. c. 11 & qui familiarium privilegio gaudeant, ſeſ. 14 de ref. c. 3

Feſti dies Sanctorum quomodo celebrandi, ſeſ. 25 de invocat. venerat. & reliq. Sanctor. eadem ſeſ. de delectu cibor. &c. a regularibus ſervandi, quos Epiſcopus præcepit, eadem ſeſ. de Reg. & Monial. cap. 2.

Feſtis diebus ad ſuas parochias frequenter populus accedere debet. ſeſ. 12 in Decret. de obſervan. & evitan. & Paſtores reſidere, ſeſ. 23 de refor. c. 1

Feſtus dies Corporis Chriſti, ſeſ. 13 c. 5.

Feudalia directis dominis quando acquirantur, ſeſ. 25 de ref. c. 9

Feudorum Eccleſiæ occupatores, ſeſ. 22 de ref. c. 11

Fidei profeſſionem qui facere teneantur, ſeſ. 24 de ref. c. 1 & c. 2.

Fidei vis, & virtus, ſeſ. 3 c. 6 & ſeſ. 6 c 7 effectus, ibid. c. 6 comites, ibid. c. 10 ſcutum, & fundamentum eſt Symbolum, quod dicitur Credo, ead. ſeſ. 3 de ſymb. fid.

Fidei rudimenta in ſingulis parochiis pueri doceri debent, ſeſ. 24 de ref. 4.

Fides ſalutis initium, & radix juſtificationis, ſeſ. & c. 8 ſola quid, ibid. c. 7. & c. 11 & ſeſ. 7 de ſacram c. 4 & 5 ſine pœnitentia remiſſionem non præſtat, ſeſ. 6 c. 6 ſeſ. & ſeq. cur ſine operibus mortua, ſeſ. 6 c. 7 & c. 11.

Fides ſola non eſt ſufficiens præparatio ad ſumen-

ſumendum Sacramentum, & contrarium dicens excommunicatur, ſeſ. 13 de Sacr. Euch. c. 11 Cætera de fide vide in Doct. & Can. de juſtif. fid. ſeſ. 6.
Fidelis quiſque debet iis obſequi, quæ ad mortificandam carnem, augendam que pietatem conducunt, ſeſ. 25 de delectu cibor. &c.
Fides publica, ſive ſalvus conductus in generali congregatione conceſſus, eandem habet vim. atque in publica ſeſ. datus eſſet, ſeſ. 18
Fides publica conceſſa Germanicæ nationi, extenditur ad alias nationes.
Fides publica, ſive ſalvus conductus proteſtantibus datus.
Fiducia hæreticorum inanis, ſeſ. 6 c. 9.
Figuræ Hiſtoriarum, & Sanctorum, ſeſ. 25 de invoc. vener. & reliq. ſanct.
Filii Clericorum illegitimi in Eccleſia, in qua pater habet, vel habet beneficium, idem, vel aliud beneficium habere non poſſunt, ſeſ. 25 de ref. c. 15
Fori privilegio qui gaudent, ſeſ. 23 de ref. c. 6
Forma requiſita in celebratione matrimonii, ſeſ. 24 de reform. matr. cap. 1 in promotione Epiſcoporum, ſeſſ. 24 de ref. cap. 1 & in probando legitimas abſentiæ cauſas, ſeſ. 23 de ref. c.
Fornicatio affinitatem contrahit, & inter quos, ſeſ. 24 de ref. matr. c. 4
Fratres S. Joannis Hieroſolymitani, ſeſ. 23 de ref. c. 18
Fratres, vide Regulares, & Sacerdotes.
Fructuum ſequeſtratio, ſeſ. 21 de ref. c. 8 & ſeſ. 23 de ref. c. 2 & a quibus tuta conſcientia percipi non poſſint, ib. & ſeſ. 21 de ref. 21 de ref. c. 8
Fructus occupantes, & jura piorum locorum, & Eccleſiarum quorumcumque, ſunt excommunicati, & abſolvi non poſſunt, niſi a Rom. Pontif. reſtit. facta, ſeſ. 22 de ref. c. 11
Frugalitas Epiſcoporum, & Card. ſeſ. 25 de ref. c. 1
Fuga ubi tenetur, quid agendum, ibid. cap. 6
Funeralium quarta perſolvenda, ib. c. 13

G

Gehennæ metus, ſeſ. 6 de juſtificatione, can. 8.
Generales Ordinum quomodo eligendi, ſeſ. 25 de Reg. & Monial. c. 6.
Germanorum Epiſcoporum diſceſſ. Conc. ſeſ. 16.
Gradus affinitatis, & conſanguinitatis, ſeſ. 24 de Sacr. matr. can. 3 ead. ſeſ. de ref. matr. c. 2 cum ſeq.
Grammaticæ magiſter in quibus Eccleſiis eligendus, ſeſ. 5 de ref. c. 1
Gratia Dei præveniens, ſeſ. 6 c. 5 & can. 3 non ex operibus, ibid. c. 8 an peccatis amittantur, ibid. c. 15 per Sacram. confertur, ſeſſ. 7 de Sacram. can. 6 7. & ſeſ. 49 eam conſecutum ſe eſſe, an quis ſcire valeat, ead. ſeſ. 6 c. 9
Gratiæ ad vacatura tolluntur, ſeſ. 24 de ref. c. 19
Gratiæ quando ſuum ſortiantur effectum ſeſ. 7 de ref. c. 11 ſeſ. 13 de ref. c. 8 ſeſ. 25 de Regul. & Mon. c. 20 ead. ſeſ. de ref. c. 16 & ibid. 18.
Gubernatores Eccleſiaſtici in quibus ſe ingerere non debeant, ſeſ. 24 de ref. c. 29.
Gymnaſia publica Sacræ Scripturæ Lectorem habeant, ſeſ. 5 de ref. c. 1 & ſeq.

H

Habitus clericalis a quibus deferendus, ſeſ. 14 de ref. c. 6.
Habitus non facit monachum. ibid.
Habitus clericorum qualis, ibid.
Habitus religionis occulte non ferendus, ſeſ. 25 de Reg. Mon. c. 19 poſt quinquennium non deponendus. ibid.
Hæreditariæ ſucceſſiones beneficiorum prohibitæ, ſeſ. 25 de ref. c. 7
Hereſis ſuſpectus quis, ibid. c. 3.
Hæreſis crimen quis abſolvit, ſeſ. 24 de ref. c. 6
Hæreſis non diſſolvit matrimonii vinculum, ead. ſeſ. de ſacram. matr. c. 5.
Hæreſes circa Sacramenta, ſeſ. 7 in decr. de Sacr. in Procem. 47 ſeſ. 21 in doct. de Comm. ſub utraque ſpecie, & parvulorum, & ſeſ. 24 in doct. de ſacram. matr.
Hæreſis anathematizantur, ſeſ. 25 de ref. c. 2 ibid. de recip. & obſer. &c.
Hæreſum nocumenta, ſeſ. 6 in dec. de Sacr. 57 & ſeſ. 25 de ref. c. 2.
Hæretici ad Concilium invitantur ſeſ. 18 & ſeſ. 25 de recip. & obſervation. novatores appellantur. ſeſ. 4 c. 8 ſub prætextu Evangelii libertatem carnis introducunt, ſeſ. 24 in doct de Sacr. matrimon. omnes anathematizantur.
Hæreticorum perfidia, ſeſ. 13 c. 1 ſeſ. 14 c. 8 & ſeſ. 25 de rec. & obſer. &c inanis fiducia, ſes. 6 c. 31
Hæreticorum baptiſmus, ſes. 7 de Baptiſmo, can. 4
Hierarchia Eccleſiaſtica ex quibus conſtet, ſes. 21 c. 4 & can. 6
Hiſtoriæ miſteriorum noſtræ Redemptionis, ſes. 25 de inv. ven. & reliq. Sanct.
Homicidii pœna, etiam diſpenſatio, ſes. 14 de ref. c. 7
Homiliæ Sanctorum legendæ, ſeſ. 23 de ref. c. 18
Hoſpitalia viſitanda, ſes. 22 de ref. c. 8 diligenter gubernanda, ſes. 7 de ref. c. 15 ea obtinentes hoſpitalitatem exercere debent, ſes. 25 de ref. c. 8
Hoſpitalia, quæ dantur in titulum, ſes. 23 de ref. c. 18 & ſes. 25 de ref. c. 8
Hoſpitalium privilegiis quæ gaudeant, ſes. 14 de ref. c. 5
Hoſpitalium adminiſtratio uni ultra trienium non concedenda, ſes. 25 de ref. cap. 8.

Hoſtiæ

Hoſtiæ poſt communionem reſervatæ ſeſ. 23 in cap. 8 & can. 7

I

Jejunia commendantur, ſeſ. 25 de delect. cib. &c.
Jejunii virtus, ſeſ. 12
Jeſuitæ, ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 16
Jeſus, vide Chriſtus.
Illiteratis Rectoribus Coadjutores dantur, ſeſ. 21 de ref. c. 6
Imagines Chriſti, Deiparæ, & Sanctorum in templis habendæ, & earum cultus qualis, ſeſ. 25 de invoc. vener. & Reliqu. Sanct.
Immunitas Eccleſiaſtica reſtituenda, & conſervanda, ſeſ. 25 de ref. c. 20.
Impedimenta matrimonii, ſeſ. 24 de ſacr. matr. can. 4 ead. ſeſ. de ref. matr. cap. 2 3 4.
Imperator bona Eccleſiaſtica conſervare debet, ſeſ. 25 de reform. c. 20 & ea occupans excommunicatur, ſeſ. 22 de reform. c. 11 & ſimiliter ſi locum ad monomachiam concedat, ſeſ. 25. de ref. matr. c. 19
Imperii jura multi habent, ſeſ. 25 de ref. cap. 9
Imperitiæ parochorum ſuccurritur, ſeſ. 21 de ref. c. 9
Impii juſtificatio. ſeſ. 6 c. 4 & c. 8 & c. 6
Impoſſibilia non ſunt præcepta Dei, ibid. c. 11 & c. 18
Impreſſorum cautelæ, ſeſ. 4 in dec. de edit. & uſu, & c. 9 & ſeſ. 9
Index ſacrorum Librorum, ſeſ. 4
Index librorum prohibit. ſeſ. 25 de Indice lib. &c.
Indulgentiæ maxime ſalutares, ſeſ. 25 in decr. de Indulg. cœleſtis Eccleſiæ theſauri, ſeſ 21 de ref. c. 9 ad quæſtum non exercendæ ib. earum conferendi poteſtas a Chriſto conceſſa, ſeſ. 24 in decr. de Indulg. quomodo publicandæ, d. c. 9 aut concedendæ, ibid. abuſus in eis exorti tolluntur, ibid.
Indulta quomodo ſuffragentur, ſeſ. 24 de ref. c. 18
Indulta de non reſidendo tolluntur, ſeſ. 6 de ref. c. 2
Infames qui, ſeſ. 25 de ref. c. 19
Infidelitate amittitur fides, & gratia; ſeſ. 6 c. 15.
Infirmorum remedium optimum, ſeſ. 14 de extr. Unct. c. 2
Inhibitio quando fieri non debeat, ſeſ. 24 de ref. c. 20
Inhibitiones quando contemnendæ, ſeſ. 13 de ref. c. 1 & ſeſ. 22 de ref. c. 7 ſeſ. 23 de ref. c. 1 & ſeſ. 24 de ref. c 10.
Injurias naſci, in quibus jura expectantur, nefarium eſt, ſeſ. 24 de ref. matr. cap. c.
Inſtantiæ primæ ubi cognoſcendæ, & quanto tempore terminandæ, ſeſ. 24 de ref. cap. 20
Inſtitutio Sanctiſſimi Sacr. Euchariſtiæ, ſeſ. 13 c 2 & matrimonii, ſeſ. 4 in doctr. de Sacr. Matr. Ordinationis, ſeſ 23 de ſacr. Ordin. can. 3 Confeſſionis, ſeſ. 14 cap. 5 & can. 6 & Pœnitentiæ, ead ſeſ. cap. 1 Unctionis extremæ, ead. ſeſ. de ſacr. extr. Unct. c. 3 & Confirmationis. ſeſ. 14 de confirm. ead.
Inſtitutio in beneficiis juriſpatronatus, ſeſ. 14 de ref. c. 12.
Interdicta Ordinariorum a Regularibus obſervanda. ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 1 2
Interpretatio Scripturarum contra ſenſum approbatum prohibetur, ſeſ. 4 in decr. de edit. & uſu, &c.
Joannis Baptiſmus ſeſ. 7 de Bap. can. 1.
Irregulares quomodo, & quando ab Epiſ. diſpenſari poſſint. ſeſ. 24 de ref. c. 6
Irreverentia ab Impietate vix ſejuncta, ſeſ. 22 in decr. de obſer. & evit. in celebr. Miſſ.
Judæ proditio, ſeſ. 6 de Juſtific. can. 5
Judæi per legem Moyſis an liberarentur, ead. ſeſ. c. 1
Judices Eccleſiaſtici cognoſcunt de Matrimoniis, ſeſ. 24 de Sacr. Matr. can. 12 a cenſuris Eccleſiaſticis abſtinere debent, ſeſ. 25 de reform. cap. 3 brevi cauſas finire, ibid. cap. 10 & quomodo exequantur ſuas ſententias, ib. dicto cap. 3
Judicare Dei eſt, non hominum, ſeſ. 6 cap. 16
Judices laici Eccleſiaſticos impedire non poſſunt, ſeſ. 25 de ref. c. 3
Judices delegati qui, & quomodo eligendi, ib. c. 10
Judicis impedientis acta appellanti pœna, ſeſ. 24 de ref. c. 20
Juriſdictio Ordinariorum nullis privilegiis, aut exemptionibus impedienda, ibid.
Juriſdictiones Eccleſiaſticis locare non licet. ſeſ. 25 de ref. c. 11.
Juriſdictio Capituli ſalva relinquitur, ibi cap. 6.
Juriſdictionis competentia a quibus judicanda, ſeſ. 14 de ref. c. 5.
Juriſpatronatus quibus habere liceat, ib. c. 12 & ſeſſ. 25 de ref. c. 9 ex fundatione, aut dotatione eſſe debet. ib. quomodo probetur, ib. in alios non transferendum, ib. quorum ſit electio, vel inſtitutio, ib. & ſeſ. 24 de ref. c. 18 & quod abrogatum cenſeatur, d. c. 9.
Juſti adhuc juſtificari poſſunt, ſeſ. 6 c. 9 & in venialia peccata aliquando cadunt, can. 23
Juſtificationis cauſæ, ſeſ. 6 c. 7 effectus, ib. c. 6 & 7 fructus, ib. c. 16 incrementum, ib. c. 10 præparatio, ib. c. 5 6. & 7 can. 9 ſeſs. 7 de Sacram. can. 4 Canones, imbecillitas, ad eam naturæ & legis ead. ſeſ. 6 ead. ſeſ. c. 1.
Juſtificatio adultorum, ib. c. 5
Juſtificationis impii deſcriptio, ibid. cap. 4 &

& c. 6 quare dicatur per fidem, & gratis fieri, ibid. c. 8
Juſtificari per Chriſtum, ib. can. 3
Juſtificatus peccare poteſt, ib. can. 14 & can. 23
Juſtitia accepta augetur, ib. c. 10 & can. 19 ib.
Juſtitiæ publicæ honeſtatis impedimentum, ſes. 24 ref. matrim. c. 3
Juſtitiæ Dei infuſio, ſes. 6 c. 9 & can. 11

L

LApſorum poſt Baptiſmum reparatio, ſes. 6 c. 14 & c. 29
Latinam linguam ſcire debent, qui minoribus ordinibus initiantur, ſes. 23 de ref. c. 11
Latriæ cultus exhibendus eſt Chriſto in Euchariſtia, ſes. 13 c. 5 & c. 6
Laici non poſſunt rite ordinari, ſes. 13 c. 4 & can. 4
Laici a Sacerd. communionem accipiant, ſes. 21 cap. 8 non adſtringuntur ad communionem ſub utraque ſpecie, ſes. 21 c. 1
Lectio ſacræ Scripturæ ubi inſtituenda, ſeſſ. 5 de ref. c. 1 menſis Epiſcoporum admiſcenda, ſes. 2
Lectorum Ordo quando, & cur inſtitutus, ſes. 22 c. 2
Lectorum ſtipendium, ſes. 5 de ref. c. 1 privilegium, ib. promiſſio, ſes. 25 de ref. c. 2
Legata ad pios uſus quomodo exequenda, ſes. 25 de ref c. 4
Legati de latere, quæ impedire non poſſint, ſes. 24 de ref. c. 20 & quomodo procedere debeant in appellationibus & inhibitionibus, ſes. 22 de reform. cap. 7.
Legiſlator Chriſtus, ſes. 6 de Juſtific. can. 21.
Libertas Eccleſiæ non violanda, ſes. 25. de ref. c 20.
Libertas Virginum Deo dicandarum conſervanda, ſes. 25 de Reg. & Mon. cap. 17.
Liberum arbitrium, ſes. 6. de Juſtific. can. 2.
Libri de rebus ſacris quomodo edendi, ſes. 4. in decr. de edit. & uſu &c.
Libri de matrimoniis, ſes. 24. de ref. matr. c. 1. de baptizatis, ib. c. 2.
Librorum prohibitorum index, ſes. 29. de Indice librorum, &c.
Librorum Indici corrigendo præfecti Patres, ſes. 18. & ſes. 25. de Indic. lib. &c.
Librorum ſacrorum Index, ſes. 4. & 7.
Librorum ſacrorum vulgata editio approbatur ib. 9.
Licentia prædicandi gratis concedenda, ſes. 5. de reform. cap. 2. ſimiliter licentia diſcedendi à beneficiis, ſes. 23. de ref. c. 1
Licentiæ non reſidendi a quibus probandæ, vel judicandæ, ib.
Licentiati Cathedralibus præficiendi, ſes. 22 de ref. matr. c. 2. & Vicarii Epiſcopi conſtituendi, ſes. 24 de ref. c. 16 & Examinatores ib. c. 18 & Archidiaconi ib. cap 12. & Pœnitentiarii, ib. cap. 8. illiſque Scholaſteriæ conferendæ, ſes. 23. de ref c. 18. & dignitates, ſes. 24. de ref. c. 12.
Litigatorum paupertati ſuccurritur, ib. cap. 20. & occurritur artibus, ſes. 25. de ref c. 10.
Litteræ conſervatoriæ, ſes. 14. de ref. cap. 5.
Commendatitiæ, ib. c. 2. ſes. 23. de ref. c. 8. & ib. c. 16. teſtimoniales, ſes. 21. de ref. c. 1. ſes. 23. de ref. c. 5. & ib. c. 13. dimiſſoriæ, ſes. 7. de ref. c. 10. ſes. 21 de ref. cap. 1. & ſes. 23. de ref. cap. 10. gratis concedendæ, ib. & a quibus, ſes. 7. de ref. c. 10. & ſeſ. 23. de ref. c. 10.
Locationes in præjudicium ſucceſſorum prohibitæ, ſes. 25. de ref. c. 11. & ad longum tempus.
Lucra Turnorum prohibentur, ſeſſ. 24. de ref. c. 14.
Lucrum turpe prohibendum, ſes. 21. de ref. c. 9. ſes. 22. de decr. de obſerv. & evit. ſes. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct. & ſes. 25. in decr. deind.
Luſus, & luxus Clericis prohibetur, ſes. 22. de reform. c. 1. & ſeſ. 24. de ref. cap. 12.

M

MAgiſtri Grammaticæ ubi eligendi ſes. 5. de ref. c. 1.
Magiſtri legentes quid agant, aut ſpondeant ſes. 25. de ref. c. 2.
Magiſtri in Theologia ad cathedrales aſſumendi ſes. 22. de ref. c. 2. ad dignitates quæ Scholaſteriæ dicuntur, ſes. 23. de ref. c. 18. ad Archidiaconatus, ſes 24. de ref. c. 12. ad dignitates, ib. eligi debent Pœnitentiarii, ib. c. 8. & Examinatores, ib. c. 18.
Magiſtrorum Privilegium, ſes. 5. de ref. c. 1.
Majores Ordines. Vide Ordines.
Mandata Evangelii, & Decalogi, ſeſ. 6. de juſtif. can. 19. obſervanda, ead. ſes. c. 11. & can. 20. non ſunt impoſſibilia, ib. dicto c 11. & can. 18.
Mandata de providendo tolluntur, ſes. 24. de ref. c. 19.
Mare magnum Regularium non obſtat decreti. hujus Conc. de Regularibus. ſes. 25. de Reg. & Mon. c. 21. neque quartæ funeralium, ead. ſes. c. 13.
Maria Virgo fuit ſine peccato veniali, ſes. 6. de Juſtificat. can. 23. ejus conceptio, ſes. 5. de peccat. orig.
Martyrum reliquiæ, ſes 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct.
Matrimon. Sacram. magnum veteribus connubiis gratia præſtat. ſeſ. 24. in doctr de

ſtr. de Sacram. matr. a Chriſto inſtitutum, & gratiam confert. ib. Sancta res eſt, & ſancte tractanda, ead. ſeſ. de ref. matr. c. 10

Matrimon. fieri debet libero conſenſu, ib. cap. 3 cum parentum voluntate, licet non ſit neceſſaria, ib. cum denuntiationibus præcedentibus Eccleſiis, ib. in facie Eccleſiæ celebrandum, interrogante Parocho, & quibus verbis, ibid. præſentibus duobus, aut tribus teſtibus, ibid. cum benedictione a proprio Parocho ſuſcipienda, ibid. cum peccatorum confeſſione, & Euchariſtiæ perceptione, ib. ſervatis laudabilibus conſuetudinibus, & ceremoniis Provinciæ, ib.

Matrimonium quæ vincula impediant, ead. ſeſ. 24 de Sacr. Matr. can. 3 & 4 ead. ſeſ. de reform. matr. can. 2 3 4 & 5 quando non valet, ib. can. 9 ib. de reform. matrimon. c. 1 & c. 5 quomodo dirimatur, ib. can. 3 & 6 ex multis cauſis ſeparetur quoad thorum, ib. can. 8 cum vagantibus non facile contrahendum, ib. c. 7

Matrimonia clandeſtina Eccleſia ſemper deteſtata eſt, ib. c. 1

Matrimonii libertas non impedienda, ib. c. 9 ceremoniæ non damnandæ, ib. can. 11 ſolemnitas prohibita certis anni temporibus, d. can. 11 & c. 10

Matrimonii cauſa ſpectat ad Eccleſiaſticos, ib. can. 12

Mendacii peccatum, ſeſ. 13 de ref. c. 5.

Mendicare Clericos non decet, ſeſ. 22 de ref. cap. 2

Menſæ Epiſcopalis ſobrietas, & frugalitas, ſeſ. 25 de ref. cap. 1 ſacræ Scripturæ lectio admiſcenda, ſeſ. 2

Menſa apud Apoſtolum altare ſignificat, ſeſ. 22 c. 1.

Menſis otioſi ſermones interponi ſolent, ſeſ. 2

Mercedum cauſæ favor, ſeſ. 7 de ref. c. 14 ſeſ. 14 de ref. c. 5

Merces bonorum operum expectanda, ſeſ. 6 c. 11 31 c. 16 can. 31.

Mercenarii a cura animarum arcendi, ead. ſeſ. 6 de reform. cap. 1 & ſeſ. 23 de ref. c. 1

Merita Paſſionis Chriſti, ſeſ. 6 c. 3 & c. 7 & c. 16

Merita hominum, dona Dei, ib. d. c. 16

Meritum bonorum, ib.

Metropolitani officium in lectores eligendo, ſeſ. 5 de ref. cap. 1 in denunciando Rom. Pont. Epiſ. abſentes, ſeſ. 5 ref. cap. 1 in probando, & judicando legitimas Epiſcop. abſentias, ſeſ. 23 de ref. cap. 1 in corrigendo Epiſcopos negligentes, ib. cap. 18 in ſupplendo negligentiam Regularium, ſeſ. 5 de ref. cap. 2 & ſeſ. 25 de Reg. & Mon. cap. 8 & capituli, ſeſ. 24 de ref. cap. 16 in viſitando Diœceſim propriam, ib. cap. 3 & Provinciam, ib. & in cogendo Synodum Provincialem, ib. cap. 2 in erigendo Collegia ob Eccleſiarum paupertatem, ſeſ. 23 d. ref. cap. 18 in judicando aliquam cum Concilio Provinciali, ib. cap. 1 & d. cap. 18 & ſeſ. 25 de invoc. vener. & Relig. Sanct. & lege Concil. Provinciale, & in erigendo aliquando congregationes monaſteriorum, ead. ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 8

Metropolitanus obligatur ad perſonalem reſidentiam, ſeſ. 23 de ref. c. 1 & non reſidens denunciatur ab Epiſcopo antiquiori, ſeſ. 6 de reform. cap. 1 & ab eodem ejus abſentia probatur, d. ſeſ. 23 de ref. c. 1 negligens in Seminarii erectione corripitur a Synodo Provinciali, ib. cap. 18 & punitur, ſi ſtatutis temporibus Synodum Provincialem non cogat, ſeſ. 25 de ref. c. 2

Metus gehennæ, ſeſ. 7 de juſtit. c. 8.

Militum Sanct. Joannis Hieroſolymitani immunitas, ſeſ. 23 de ref. c. 18 & aliqua circa eos correcta, ſeſ. 24 de ref. c. 11 & ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 22

Miniſtri Sacramentorum, ſeſ. 7 de Sacrament. canon 11 ſeſ. 14 cap. 5 ead. ſeſ. de Sacram. extr. Unct. c. 1 & ib. de Pœn. Sacr. can. 10

Miniſtri Epiſcoporum quales eſſe debeant, ſeſſione 2

Miracula nova quomodo admittantur, ſeſ. 25 de invoc. vener. & Reliq. Sanct.

Miſſæ vulgari ſermone non celebrandæ, ſeſ. 23 c. 8 & can. 9

Miſſæ verum ſacrificium, ib. in doct. de ſacrif. Miſsæ, & c. 1 vere propitiatorium, ib. c. 2 & can. 3 magnum myſterium, ib. in decr. de obſerv. & evit. &c pie, & pure peragendum, ib. quantum, & quibus proſit, ib. c. 6 & can. 3 & in d. decret. de obſerv. & evit. &c. ſeſ. 25 in decr. de Purg. in ejus celebratione quæ vitanda ſint, ſeſ. 23 & ſeſ. 22 in decr. de obſerv. & evitan. &c.

Miſſa magnam continet eruditionem, ead. ſeſ. cap. 8.

Miſsa de Spiritu Sancto quando potiſſimum celebranda, ſeſ. 2

Miſſæ in memoriam Sanctorum, ſeſ. 23 c. 3 & can. 5 horis debitis celebrandæ, ib. in decr. de obſerv. & evitan. non in domibus privatis. ib.

Miſsæ, in quibus Sacerdos ſolus Sacramentaliter communicat, approbantur, ead. ſeſ. 22 c. 6 & c. 8

Miſsæ defunctorum quomodo diſponendæ, ſeſ. 25 de reform. cap. 4 proſunt illis, quando in Chriſto mortui ſunt, & nondum ad plenum purgati ſeſ. 22 c. 2 & c. 3 & ſeſ. 25. in decr. de Purg.

Miſsæ novæ, ſeſ. 12 in dec. de obſerv. & evitan. &c.

Miſsale, ſeſ. 22 de Ind. lib. &c.

Miſsarum celebratio frequentanda, ſeſ. 24 de ref. cap. 14 quibus præſentibus, & ubi, & a quo non facienda, ſeſ. 22 in decr. de obſerv. & evit. & ſeſ. 23 de ref. c. 16

Miſſarum ratione eleemoſynæ importune non exigendæ, ſeſ. 22. in decr. de obſerv. & evit. &c.

Monachi ad publicas proceſſiones accedere tenentur, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 13.

Monaſteria viſitanda etiam Sedi Apoſtolicæ ſubjecta, & quomodo, ib. c. 20. item, commendata, ſeſ. 21. de reform. c. 8. etiam Ordinum capita, & quomodo ead. ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 20. illiſque quomodo de Abbatibus provideri debeat, ib. c. 21. & ſeq.

Monaſteria curam animarum habentia quibus ſubſint, ib. cap. 11. & quomodo, & quando ſubſint Epiſcopis. ib. Lectorem ſacræ Scripturæ habere debent, ſeſ. 5. de reform. ca. 1. quæ bona poſſidere poſſint, ſeſ. 25. de Reg. & Monial. cap. 2. non erigenda ſine licentia Epiſcopi, ib. c. 3. non augenda inſolito numero, ib. in iis erigi debent congregationes, ib. c. 8.

Monaſteria Sanctimonalium ingredi quando liceat, ead. ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 5. etiam Epiſcopis, & Superioribus eorum clauſtra ingredi non licet, ib. c. 7. quæ regantur ab Epiſcopis, ib. c. 9. & c. 18.

Monaſticæ vitæ diſciplina reſtituenda, ib. c. 21.

Moniales, Vide Sanctimoniales.

Monitiones ad finem revelationis quando concedendæ, ſeſ. 25. de ref. c. 1.

Monitiones binæ quando præcedere debeant, ib. c. 3. & c. 14. excommunicatis faciendæ, ibid. c. 3.

Monomachia prohibita, ſeſ. 25. de ref. c. 19.

Montes pietatis viſitandi, ſeſ. 25. de ref. c. 8.

Mortuorum commemoratio, ſeſ. 25. de ref. c. 4.

Mulierum concubinatum pœna, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 8.

Mulctæ pecuniariæ locis piis aſſignandæ, ſeſ. 25. de ref. c. 3. vel fabricæ Eccleſiæ, ib. c. 14. & ſeſ. 23. de ref. c. 1.

Munus non accipendum a Viſitatoribus, ſeſ. 24. de ref. c. 3.

Muſicæ quæ in Eccleſiis prohibeantur, ſeſ. 22. in decr. obſerv. & evitan. &c.

Myſterium noſtræ redemptionis hiſtoriæ, ſeſ. 25. de invoc. ven. & reliq. Sanct.

N

NAtura, & lex imbecillis eſt ad Juſtificandos homines, ſeſ. 6. c. 1.

Neceſſitas abſentiæ excuſationem præſtat, ſeſ. 23. de ref. c. 1.

Negotia ſecularia fugere debent Clerici, ſeſ. 25. de ref. c. 1.

Novitiarum pœnitentia, ſeſ. 14. c. 4.

Nominati ad beneficia non admittuntur ſine examine, ſeſ. 7. de ref. c. 13.

Non ſatis eſt veritatem dicere, niſi refellantur errores, ſeſ. 13. c. 8.

Notarii quantum, & quando pro litteris dimiſſoriis accipiant, ſeſ. 21 de ref. c. 1.

Notarii non idonei, vel delinquentes in cauſis Eccleſiaſticis, quomodo corrigendi, ſeſ. 22. de ref. c. 10.

Notarii ab appellantibus congrua mercede accepta, intra menſem acta exhibere tenentur, & fraudem facientes Pœna dupli puniendi ſunt, ſeſ. 24. de ref. c. 20.

Notariorum impetitia multarum litium occaſionem præbet, ſeſ. 22. de ref. c. 10.

Novatianorum hæreſis, ſeſ. 14. c. 1.

Novatores hæretici appellantur, ead. ſeſ. c. 8.

Novitii finito tempore probationis, ſive novitiatus, ſi habiles reperiantur, ad profeſſionem admittendi ſunt, alias rejiciantur, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 16.

Novitii cujuſcumque religionis ad profeſſionem admitti non debent intra annum probationis, & ante decimum ſextum ſuæ ætatis annum, ib. c. 15.

Novitii ante profeſſionem, aut parentes, curatores, vel ipſorum propinqui nihil tradere Monaſterio debent, excepto victu, & veſtitu pro tempore eorum novitiatus, ib. eod. c. 16. & cur. ibidem.

Nuntii Apoſtolici, quæ impedire non poſſint, ſeſ. 24. de ref. c. 30. Et quomodo procedant in appellationibus, & inhibitionibus, ſeſ. 22. de ref. c. 7.

Nuptiæ quibus anni temporibus ſint prohibitæ, & quibus celebrari permiſſæ, ſeſ. 24. de ref. matrim. c. 10.

Nuptiarum prohibitiones certis anni temporibus, ac benedictiones, & aliæ matrimonii ceremoniæ obſervandæ ſunt, & contrarium dicens excommunicatur, ead ſeſ. de ſacr. matr. c. 15.

O

OBedientia præſtanda Rom. Eccleſiæ, ſeſ. 24. de ref. c. 12. & ſeſ. 25. de ref. c. 2. Præpoſitis, ſeſ. 14. de ref. c. 1 ſeſ. 25. de delect. cib.

Obedientia præſtat executionem abſentiæ, ſeſ. 23. de ref. c. 4.

Obedientiæ votum, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1.

Oeconomi inſtitutio Sede Epiſcop. vacante ad quem pertineat, ſeſ. 14. de ref. c. 16.

Opera ſatisfactionis, ſeſ. 14. c. 9.

Opera ante Juſtificationem, ſeſ. 6. de Juſtific. can. 7.

Opera bona augent Juſtitiam. ib. can. 24. dona Dei, & juſtificati merita, ib. can. 33.

Operum ſine gratia imbecillitas, ibid. cap. 1.

Ope-

Operum bonorum retributio, ead. ſeſ. 6. c. 11. c. 16. & can. 26.
Oratoria ab Epiſc. deſignanda, & viſitanda, ſeſ. 22. in decr. de obſ. & evit. in celeb. Miſs.
Orandum pro quibus ſit, ſeſ. 2.
Orationes quomodo faciendæ maxime in Conc. ib. & ſeſ. 12.
Oratorum locus in Conc., ſeſ. 25.
Ordinarii locorum beneficia conferentes inhabilibus incidunt in pœnas, conſtitutionis grave nimis, ſeſ. 7. de ref. c. 3.
Ordinarii locorum, & alii quicumque judices debent ſtudere, ut cauſæ, quam breviter fieri poteſt, terminentur, ac litigantium verſutiis occurrere, ſeſ. 25. de ref. c. 10.
Ordinarii locorum compellere debent quoſcumque obtinentes plura beneficia curata, aut incompatibilia ad exibendum ſuas diſpenſationes, ſeſ. 7. de ref. c. 5.
Ordinarii locorum ſingulis annis quaſcumque Eccleſias exemptas viſitare tenentur, ib. c. 7.
Ordinarii locorum curare debent, ut hoſpitalia a ſuis miniſtris diligenter gubernentur, ib. c. 15.
Ordinarii locorum tenentur in Eccleſ. Parochial. ſuarum Diœc. curare, ut publicentur præcepta, & decreta ſuper matrimoniis contrahendis, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 1.
Ordinarii ordinantes clericos non ſibi ſubditos abſque illorum Ordinarii licentia, & approbatione, ab ordinum collatione per annum ſuſpenduntur, ſeſ. 23. de ref. c. 8.
Ordinarius curare diligenter debet, quæcumque ad Dei cultum in Diœc. ſpectant, ſeſ. 21. de ref. c. 8.
Ordinati ad titulum beneficii illud reſignare non poſſunt, niſi aliunde vivere poſſint, ſeſ. 21. de ref. c. 2.
Ordinati abſque ſui Ordinarii approbatione, ab ordinum executione arbitrio ſui Ordinarii ſuſpenduntur, ſeſ. 23. de ref. c. 8.
Ordinatio ab Epiſ. facienda eſt, ſeſ. 23. c. 4. & a proprio Epiſcopo, ſeſ. 6. de ref. c. 4. ſeſ. 7. de ref. c. 11. ſeſ. 23. de ref. cap. 8. & cap. 10. a Chriſto inſtituta, ead. ſeſ. de ſacr. Ord. c. 3. & quomodo facienda, ead ſeſ. de ref. c. 7. quando, & ubi ibid d. cap. 8. & qua ætate, ibid. c. 11. & gratis ſeſ 21. de reform. cap. 1. & cum examine, ead. ſeſ. 23. de ref. c. 7 ſeſ. 7. de ref. c. 13. & ead. ſeſ. 23. de ref. c. 12. & c. 14. & ib. de Sacram. Ordin.
Ordinandus non eſt homicida. ſeſ. 14. de ref. c. 7. nec qui beneficium non habet, vel aliud unde vivere poſſit, ſeſ. 21. de ref. c. 2. nec qui Confirmat. non ſuſcepit, ſeſ. 23. de ref. c. 4. nec qui fidei rudimenta edoctus non fuit, ib. nec qui linguam Latinam ignorant, ibid. cap. 11. nec qui ſcribere neſciunt, ib. c. 4. nec minores ætate requiſita, ib. c. 12. nec bonum teſtimonium non habentes, ib. c. 5. c. 8. & c. 13 nec qui in ſuo ordine verſati non fuerint, ib. dicto c. nec qui non ſit utilis, & neceſſarius ſuis eccleſiis: nec ibi fuerit adſcriptus, ubi ſuis fungatur muneribus, ib. c. 16.
Ordinati ſuis Eccleſiis deſervire debent, ead. ſeſ. 23. de ref. c. 13. 16. & ſeſ. 22. de ref. c. 4.
Ordinatio ſacra eſt unum ex ſeptem Sacramentis Eccl., ſeſ. 23. c. 3 qui contrarium dixerit, excommunicatur, ib. can. 3. gratiam confert, dicto c. 3 & can. 4. abſolvendi poteſtatem, ead. ſeſ. de ref. c. 15. in ea imprimitur character in anima, ſeſ. 7. de Sacram. can. 9. ead. ſeſſ. 23. c. 4. qui contrarium dixerit, excommunicatur, ib. can. 3. gratiam confert. d. c. 3. & can. 4. & abſolvendi poteſtatem, ead. ſeſ. de ref. c. 15. in ea imprimitur character in anima. ſeſ. 7. de Sacr. can. 9. ead. ſeſ. 23. c. 4. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ib. can. 4.
Ordinatorum a non ſuo Epiſc. pœnæ, ſeſ. 7. de ref. c. 11. ſeſ. 4. de ref. c. 1. & ſeſ. 23. de ref. c. 7. & eorum, qui ordinantur per licentiam Can. ſede vacante, ſeſ 7. de ref. c. 10. & a ſæculari poteſtate, ſeſ. 23. c. 4. & ib. can. 7.
Ordines majores, & minores, ib. c. 2. & ib. de Sacram. Ord. can. 2. ead. ſeſ. de ref. c. 11. & ib. c. 12.
Ad Ordines majores nemo aſſumi debet niſi de ſui Epiſc. commiſſione, propoſitis in Eccl. edictis de ipſorum natalibus, moribus, & vita, literas teſtimoniales eidem Epiſc. detulerit, ſeſ. 13. de ref. c. 18.
Ordinum diverſorum rationes, ead. ſeſ. 2. & ib de ref. c. 17.
Ordines requiſiti intra annum a quibus ſuſcipiendi, ſeſ. 22. de ref. c. 4.
Ordines minores per temporum interſtitia conferendi, ſeſ. 23. de ref. c. 11. & quibus, ib. ſunt gradus ad majores, ead. ſeſ. can. 2. ib. de ref. c. 6. 11.
Ordines duo ſacri eodem die non ſunt uni conferendi, etiam regulari, ib. c. 13.
Ordinum fures reputantur, qui a ſecularibus tantum vocati, & inſtituti ſunt ad ordinum miniſteria exercenda, aut propria auctoritate talem poteſtatem ſibi ſumunt, ſeſ. 23. c. 4. & qui contrarium dixerit excommunicatur, ead. ſeſ. de Sacr. Ord. can. 7.
Ordinatus pro commoditate alicujus Eccleſiæ, ſi illam deſerat in conſulto Epiſc. a Sacrorum exercitio interdicitur, ib. c 16.
Ordinationis inhabilium effectus, ſeſ. 14. de ref. c. 5.
Ab Ordine Eccleſ. omnis avaritiæ ſuſpicio abeſſe debet, ſeſ. 22. de ref. c. 1.
Originalis peccati materia, ſeſ. 5.
Oſtiariatus quando, & cur inſtitutus, ſeſ. 23. can. ib. de ref. c. 17.

Otioſi

Otioſi ſermones fugiendi, ſeſ. 1. 2. & 3.

P

PApa. Vide Pont. Max.

Parentum conſenſus in matrimon. non neceſſarius, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 1.

Parochiales Eccl. tenues quomodo augeantur, ead. ſeſ. de ref. c. 13. quibus non uniantur ib. quæ penſionibus, aut reſervationibus non graventur, ib. & illis vacantibus quid agendum, ib. c. 18.

Parochiæ quare diſtinctæ, ſeſ. 14. de ref. c. 9. quando ſunt novæ inſtituendæ, ſeſ. 21. de ref. c. 4. vel diſtinguendæ, ſeſ. 24. de ref. c. 12. & collapſæ reficiendæ, ſeſſ. 21. de refor. c. 7. vel transferendæ, ib. in civitatibus faciendæ, ſeſ. 24. de ref. c. 13. in eiſque Paroch. propriis ſinguli tenentur audire verbum Dei, ib. c. 5. & Sacramenta ſuſcipere, ib. c. 13.

Parochi officium eſt prædicare, ſeſ. 5. de ref. c. 2. ſeſ. 23. de ref. c. 1. & ſeſſ. 14. de ref. c. 4. exponere ea, quæ in miſſa leguntur, ſeſ. 22. c. 8. & ead. ſeſ. in decr. de ob. & evit. explicare decretum matrimonii, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 1. pueros fidei rudimenta, & obedientiam docere, ead. ſeſ. de ref. c. 4. vim, & uſum Sacrament. explicare, ib. c. 7. ſacra eloquia, & ſalutis monita explanare, ib. Jejunia, dies feſtos, & obedientiam commendare, ſeſ. 25. de delectu cibor, & c. oves ſuas agnoſcere, pro his ſacrificium offerre, ſacramenta adminiſtrare, & bono exemplo paſcere, ſeſ. 23. de ref. c. 1. & ib. c. 14. pauperum aliarumque miſerabilium perſonarum curam paternam gerere, d. c. 1. Miſ. frequenter celebrare, d. c. 14. in ſuis Eccl. reſidere, ſeſ. 6. de ref. c. 1. & ſeſ. 23. de ref. c. 1. decreta matrimonii obſervare, ſeſ. 24. de ref. mat. c. 1. nuptias benedicere, ib. librum matrimonii habere, ib. ac baptizatorum, ib. c. 2. ad Synod. Diœceſan. accedere, ead. ſeſ. de ref. c. 2. & ſeſ. 25. de ref. c. 2. carnis affectum erga propinquos deponere, ſeſſ. 25. de ref. c. 1. & alia multa obſervare, ib. decreta Conc. recipere, obedientiam ſpondere, ac hæreſes anathematizare, ib. c. 2. & hoſpitalitatem ſervare. ib. c. 8.

Parochi paupertati ſuccurritur, ſeſ. 21. de ref. c. 4. imperitiæ, & malæ vitæ occurritur, ib. c. 6. Cætera lege in verbo Sacerd. & in verbo Clericus.

Parochus juſtis de cauſis, & rationabilibus, abſque denuntiationibus poteſt coram ſufficienti teſtium numero matrimon. celebrare, ſed ante illius conſummationem denuntiationes omiſſas facere tenetur ſeſ 24. de ref. matr. c. 1.

Parochus poſt denunciationes contrahendi matrim. factas, intellecto viri, & mulieris mutuo conſenſu, matrimon. per verba de præſenti celebrare poteſt. ib.

Parochus, vel ſi, qui ipſius loco intervenit, in contractu matrimonii clandeſtini cum minori teſtium numero, & etiam ipſi teſtes, qui ſine Parocho, vel Sacerdote inter fuerint, atque ipſi contrahentes arbitrio Ordinarii puniendi ſunt, ib.

Parochus non debet intereſſe matrimoniis vagantium abſque Epiſcopi licentia, ib. c. 7.

Parochus baptizans, antequam baptizet, tenetur interrogare eos, ad quos pertinet, quem, aut quos elegerint ad ſuſcipiendum baptizatum de fonte baptiſmatis, & illum, aut illos tantum admittat, alias punitur, ib. c. 2

Parochus baptizans tenetur levantibus baptizatos declarare, quam cognationem contraxerint, alias punitur, ib.

Parvuli baptizati in fide Eccleſiæ inter fideles computandi ſunt, quamvis actum credendi non habeant, nec propterea rebaptizandi ſunt, cum ad annos diſcretionis pervenerint, & contrarium dicens excommunicatur, ſeſ. 7. de bapt. can. 13.

Parvuli baptizati in fide Eccleſiæ cum adoleverint, amplius non ſunt interrogandi, ut ratum habeant, quod Patrini eorum nomine, dum baptizarentur, polliciti ſunt, & contrarium aſſeverans excommunicatur, ib. c. 14.

Parvuli etiam recenter ab uteris matrum naſcentes baptizandi ſunt in remiſſionem peccati originalis ſeſſ. de pec. orig.

Parvuli rationis uſu carentes nulla neceſſitate obligantur ad ſacramentalem Euchariſtiæ communionem, ſeſ. 22. c. 4. & qui contrarium dixerit excommunicatur, ib. can. 4.

Paſcha vetus, & novum, & ſeſ. 22. c. 1.

Paſtoris diligentis officium eſt, ovium morbis levia primum adhibere fomenta poſtea ſi morbi gravitas ita poſtulet, ad graviora deſcendere remedia, quæ ſufficiant, cæteras ſaltem oves a contagionis periculo liberare, ſeſ. 13. de ref. c. 1.

Paſtoris excuſatio non admittitur, ſi lupus ovem devoret, & ipſe ignoret, ſeſ. 6. de ref. c. 1.

Paſtores idoneos Eccleſiis gubernandis ii promovere debent, qui aliquod jus habent Epiſcopos præficiendi, ſeſ. 24. de ref.

Patrimonium, aut penſionem obtinentes non aliter ſunt ad Sacros Ordines promovendi, niſi arbitrio Epiſcopi pro Eccleſiarum commoditate, & quod abſque Epiſcopi licentia non poſſint illud alienare, vel illam extinguere, aut remittere, niſi aliunde vivere poſſint, ſeſ. 21. de ref. c. 2.

Patrini in baptiſmo non poſſunt eſſe, niſi unus vir, & una mulier, vel unus, aut una tantum ad ſuſcipiendum de ſacro fonte baptizatum, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 2.

Patrini duellantium ultra excommunica-

tionem ſunt graviter puniendi, ſes. 25. de ref. c. 19.

Patroni habentes jus patronatus, vacante Eccleſia, tenentur intra decem dies nominare coram examinatoribus, clericos idoneos ad Eccleſiam vacantem regendam, ſes. 24. de ref. c. 18.

Patroni non poſſunt aliquos præficere beneficiis ſuis juriſpatronatus, niſi illos loci Ordinario preſentaverint. 3. ceſſante privilegio, ſes. 14. de ref. c. 13.

Patroni non poſſunt jus patronatus vendere, nec alio quocumque titulo in alios transferre, ſes. 25. de ref. c. 9.

Patroni non poſſunt ſe ingerere in perceptione fructuum beneficiorum. ib.

Patroni non poſſunt ſe ingerere viſitationibus, niſi quatenus jus patronatus quoquomodo ad eos pertineat, ſes. 24. de ref. c. 3.

Patroni ſi res Eccleſiæ, vel jura occupaverint, præterquam quod ſunt excommunicati, privantur ſuo jure patronatus, ſeſſ. 22. de ref. c. 11.

Patroni, ubi Eccleſia fuerit, juriſpatronatus Eccleſiaſtici & inſtitutio pertineat ad Epiſc. tenentur præſentare Epiſcopo digniorem inſtituendum, ſeſſ. de ref. c. 18.

Pauli vocatio, ſes. 6. de juſtifi. can. 6.

Pauperes ſi vere paupertatem probaverint in caſu matrimoniali, nec in ſecunda, nec in tertia inſtantia, in eadem cauſa cogi poſsunt extra provinciam litigate, niſi altera pars velit ſibi alimenta, & litis ſumptus ſubminiſtrare, ſes. 24. de ref. c. 20.

Peccata omnia poſt baptism. perpetrata ſola recordatione, & fide ſuſcepti baptiſmi nec remittuntur, nec venialia fiunt; qui contrarium dixerit, excommunicatur, ſes. 7. de bapt. can. 10.

Peccata mortalia etiam cogitationis faciunt homines iræ filios, & Dei inimicos, ſes. 14. c. 5.

Peccata mortalia, quæ diligenter cogitanti in confeſs. non occurrunt, in univerſum remiſsa cenſenru, ibid.

Peccata venialia nos a Dei gratia in excludunt.

Peccata venialia circa culpam in confeſſione taceri poſsunt, & multis aliis remediis expiantur, ib. Et licet illa confiteri, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, de Sacram. Pœn. can. 7.

Peccata publice quis poteſt confiteri, ad ipſius confitentis libitum, non autem divino præcepto, ib. c. 5.

Peccata remittendi poteſtas ſolis Epiſcopis, vel Sacerdotibus etiam mortali peccato detentis data eſt ordinatione, & non cuivis, ead. ſes. 14. c. 6. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ib. can. 6. & can. 10.

Peccata tacentes, ſcienter in confeſſione, nihil per Sacerdotem divinæ bonitati remittendum proponunt: ſe, 14. c. 5

Peccantes publice ſunt publica pœnitentia corrigendi, quod Epiſ. commutare poteſt, ſeſs. 24. de ref. c. 8.

Penſiones, aut fructuum reſervationes fieri non poſsunt in Eccleſiis Cathedralibus, quarum reditus ſunt ducatorum mille, nec in parochiis, quæ ſummam centum, ſecundum communem valorem, non excedunt, ſes. 24. de ref. c. 13.

Pœna violantium ſalvum conductum, ſeſs. 15.

Pœnarum genera, ſeſs. 14. de reform. c. 4. ſes. 25. de ref. c. 6. & c. 14.

Pœnitentia quid, ſes. 16. c. 2. ante adventum Chriſti non erat ſacramentum. ib. c. 1. dicitur Secunda tabula poſt naufragium, ſe. 6. c. 4. 3. & ſes. 14. de Sacr. Pœnit. can. 1. quid contineat, d. c. 14. ead. ſes. 11. c. 3. & can. 4. cur. & quando, & a quo inſtituta, ib. c. 1. & can. 1.

Pœnitentiæ utilitas, & partes. d. c. 1. d. c. 3. & d. can. 4. & fructus ead. ſes. 14. c. 8. quid differat a baptiſmo, ſes. 6. c. 14. ead. ſes. 14. c. 2. ca. 1. 2.

Pœnitentia publica quando imponenda, ſes. 24 de ref. c. 8

Pœnitentiarii in Eccleſiis cathedralibus inſtitui debent, ubi commode fieri poteſt. ib.

Pontifex Maxim. Vicarius Dei in terris, 6. de ref. c. 1. ejus eſt ſuprema authoritas. d. c. 1. ſes. 14. c. 7. ſes. 16. & ſes. 21. c. 2. in omnibus ſalva intelligitur, ſes. 7. de ref. in princ. 53. ib. c. 6. ſes. 24 de ref. c. 1. & ſes. 25. de ref. c. 21.

Pontificis eſt Eccl. de paſtoribus providere, ſes. 6. de ref. c. 1. ſeſ 24. de ref. c. 12. circa matrimonii impedimenta conſtituere, & diſpenſare, ead. ſes de Sacram. Matr. can. 3. Concil. Generale indicere, & ſes. 25. in decr. de recip. &c. ejuſque decreta confirmare ead. ſes. de fine Conc. eorum dubia declarara, eodem fol. formam examinis Epiſcoporum approbare, ſes. 2. de ref. c. 1. Eccleſiæ utilitati conſulere ſes. 25. de recip. &c. ejus munus eſt ſollicitudo univerſæ Eccleſiæ, & creatio Cardinalium, ſes. 24. de ref. c. 1. & Epiſcoporum, ſeſ. 7. de ref. c. 3. & ſes. 23. de Sacram. Ord. can. 8.

Pontifex Summus providet reſignantium neceſſitatibus, ſes. 25. de ref. c. 17. Eccl. exiguorum redituum, ib. c. 10. & curat quæ ad ſtudiorum reformationes ſpectant, ſes. 25. de ref. c. 2. de coadjutoriis diſponendis, ib. c. 7. de abuſibus circa indulgentiarum uſum exortis ead. ſes. in decr. de indic. li. de Catechiſmo, Breviario & Miſſa. ib. quando aliqui nolunt accedere ad Synodum provincialem, ib. c. 2. de Calicis conces. 22. in decr. ſuper petit. de animadverſione in

Epiſ.

Epiſ. non reſidentes facienda. ſes. de reform. cap. 2. de cauſis Epiſcoporum gravioribus terminandis, ſeſ. 13. de ref. c. 6. ſeſ. 24. de ref. c. 5. & de Epiſcopis concubinariis, ſes. 13. de ref. c. 14. & de legitimis cauſis abſentiæ Epiſcoporum, ſeſſ. 23. de ref. c. 1.

Pontifex Max. utitur conſilio Cardinalium in adminiſtrationem univerſalis Eccleſiæ, ſeſſ. 25. de ref. c. 1.

Graviorum Criminum abſolutionem ſibi reſervare potuit, ſes. 14. c. 7. & Imperatores, Reges, vel alios bona Eccleſiaſtica occupantes abſolvere, ſes. 22. de ref. c. 11. cauſas extra curiam quibus committat, ſes. 24. de ref. c. 6. & ſes. 25. de ref. c. 10.

Pontifice inconſulto nihil inuſitatum decerni debet, ead. ſeſſ. de invoc. venerat. & Reliq. Sanct.

Pontifici obedientia ab omnibus præſtanda eſt, ead. ſeſſ. 25. de ref. c. 2.

Pontificialia in alterius Diœceſi exercere non licet, ſeſſ. 6. de ref. c. 5.

Populo numeroſo quomodo provideatur, ſeſs. 21. de ref. c. 4.

Populus in ſua Parochia tenetur audire verbum Dei, ſes. 24. de reform. c. 4. & quando compellatur ſubminiſtrare neceſſaria Parochis, ſeſs. 21. de ref. c. 4. & ſes. 24. de ref. c. 13.

portiones in Eccleſiis Cathedralibus debent habere adnexos ordines, ſes. 24. de ref. c. 12.

Cætera vide in verbo Præbenda.

Poſſeſſio triennalis quibus non ſuffragetur, ſes. 25. de Reg. Mon. c 21.

Poſſeſſio Eccleſiæ gratis danda, ſes. 24. de ref. c. 14.

præbenda Lectorum, ſes. 5. de re. c. 1.

præbendæ quibus conferendæ, ſes. 25. de ref. c. 2. & tenues quomodo augendæ, ſes. 24. de ref. c. 13.

præbendas obtinentium reſidentia, c. 12.

præcedentiæ controverſiæ componendæ, ſes. 25. de Reg. & Mon. c. 13.

præcedentiæ alicujus cauſa non innovatur, ſes. 2. 7. & ſes. 25. de loco orat.

præcepta dei ſunt poſſibilia, & obſervanda. ſ. 6. c. 11. & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ib. can. 18.

prædiſtinationis præſumptio cavenda. ib. c. 12. & c. 15.

prædicationis munus proprium Epiſcopi, ſes. 5. de ref. c. 2 & ſ. 23. de ref. c. 4. & quomodo, & quando præſtandum d. c. 7. & d. c. 4. & ſeſs. 25. in decr. de purgat. & ejus utilitas, d. c. 2.

prædicatio non omnibus eſt conceſſa, ib. d. cap. 4. maxime ſine licentia, ut dictis in locis.

prædicatores quando, & quomodo corrigendi, eod. c. 2.

præfecta monaſterio Sanctimonialium per menſem ante novitiorum profeſſionem Epiſc. certiorem facere tenetur, ſes. 25. de Reg. & Mon. 17.

prælati Eccleſiarum debent ſubditos ſuos prudenter corrigere, ſes. 6. de reform. c. 3.

prælati in Eccleſiis ſuis reſidentes quoſque ſæculares clericos, qualitercumque exemptos de quibuſcumque exceſſibus etiam extra viſitationem, Corrigere poſſunt, & punire, ſeſs. 14. de reform. c. 4.

prælati etiam Epiſ. dignitate præditi contra clericos ſibi non ſubditos vigore cujuſvis previlegii procedere non poſſunt, niſi cum illorum Ordinarii, vel Vicarii ſui interventu, alioqui proceſſus eſt nullus, ib. c. 8.

prælati Eccleſiarum quacumque dignitate fulgeant, tenentur per ſe, vel per alios idoneos, ſi legitime fuerint impediti, Sanctum Jeſu Chriſti Evangelium prædicare, ſes. 5. de ref. c. 2.

prælati cujuſcumque gradus Eccleſiam Dei, ad quam vocati ſunt, diligenter regere debent, ſes. 6 de ref. c. 1.

prælati non reſidentes in Eccleſiis ſuis mercenariorum more greges ſibi commiſſos deſerunt, ib. Et Romani pontificis arbitrio ſunt puniendi, ib.

prælati, qui legitimis cauſis ceſſantibus per ſex menſes a ſuis Eccleſiis extra Diœceſes abfuerint, quartæ partis fructuum amiſſione puniuntur, & ſi aliis totidem abfuerint, aliam quartam partem amittere debent, & creſcente contumacia ſeverioribus ſubiiciuntur cenſuris, ib. ſeſ. 23. de ref. c. 1.

prælati omnes etiamſi S. Rom. E. Card. exiſtant, in Eccl. ſuis, quibus ſunt præpoſiti, reſidere tenentur, d. c. 1.

prælati & alii laicorum Ordinarii cogere debent obtinentes ſcholaſterias, & alios etiam, quibus annexum eſt docendi munus, ad docendum per ſe in Seminario Clericorum ea, quæ Epiſ. videbuntur, & ſi idonei non fuerint, per alios a Scholaſticis eligendos, & ab Ordinario approbandos, ead. ſes. 23. de ref. c. 18.

prælati quicumque ſint, tenentur omnia & ſingula in Concil. ordinata recipere, & obſervare, atque veram obedientiam Sum. pont. ſpondere, & profiteri, & hæreſes deteſtari, ſes. 25. de ref. c. 2.

præparatio ad juſtificationem, ſeſs. 6. c. 5. & 6.

præpoſitæ monaſteriis Sanctimonialium qua ætate, & quomodo ſint eligendæ, ſes. 25. de Reg. & Mon. c. 6.

Cætera vide in verb. Abbatiſſa.

præpoſiti Eccl. cathedralibus ſuperioribus, etiamſi S. R. E. Card. ſint, ſi intra ſex menſes non fuerint conſecrati, fructus perceptos reſtituere tenentur, & ſi intra totidem alios menſes id facere neglexerint, Eccl. ipſi ſunt ipſo jure privati, ſes. 23. de ref. c. 2.

præpoſituræ commendatæ de Regularibus præpoſitis ſunt providendæ, ſes. 25. de Reg. & Mon. c. 21.

Præſentare non licet, niſi Epiſcopo, ſeſ. 14. de ref. c. 13.
Præſentati a patronis, ſi non ſint idonei, poſſunt ab Epiſcopo repelli, ſeſ. 25. de ref. c. 6.
Præſentati a quibuſvis Eccl. perſonis, etiam nuntiis Apoſtolicis, ad beneficia Eccl. promoveri non poſſunt ſine Ordinarii examine, & approbatione, ſeſ. 7. de ref. c. 13.
Præſtimonia, ſeſ. 5. de ref. c. 1. ſeſ. 24. de ref. c. 9. & ſeſ. 23. de ref. c. 8.
Presbyteri qui dicantur, ſeſ. 14. c. 3. & ead. ſeſ. de Sacr. extr. Unct. c. 1. eorum ætas, ſeſ. 23. de ref. c. 14. quales ordinandi, ib. & c. 14. quando Miſſam celebrare teneantur, eod. c. 14.
Cætera quære in verbo Clericus, & in verbo Sacerdos.
Præſens qui judicetur, ſeſ. 22. de ref. c. 3. & ſeſ. 23. de ref. c. 1 & ſeſſ. 24. de ref. c. 8.
Primas, vide Epiſcopus, & Metropolitanus, ac Prælatus.
principes a Deo conſtituti ſunt Fidei, & Eccl. protectores, ſeſ. 25. de ref. c. 20. Cogentes ſubditos matrimonium contrahere excommunicantur, ſeſ. 24. de ref. matr. c. 9. locum ad monomachiam concedentes puniuntur, ſeſ. 25. de ref. c. 19.
Epiſcopos paterno honore proſequi debent, ib. c. 17. libertatem Eccleſiaſticam conſervare, ib. c. 20. & decr. huius Conc. obſervare, ib. de recipien. & obſerv. &c.
prioratus ab Epiſcopo viſitandi, ſeſ 21. de ref. c. 8.
priorum, & Prioriſſar., electiones, ſeſ. 20. de Reg. & Mon. c. 7. & ib. c. 20.
privilegia ſunt cauſæ multarum turbationum, ſeſ. 24. de ref. c. 11. ſeſ. 23. de ref. c. 18.
privilegia Scholarium. Vide Scholarium privilegia.
privilegia de non reſidendo, & fructus in abſentia percipiendi nemini ſuffragantur, ſeſ. 6. de ref. c. 2.
privilegia Epiſcoporum præſervantur in omnibus, præterquam quod tenentur intereſſe Synodo provinciali illius Metropolitani, quem ſemel elegerint, ſeſ. 24. de ref. c. 2.
privilegia, & exemptiones quibuſvis conceſſa non impediunt juriſdictionem ordinariorum, exceptis iis, qui actu ſerviunt, aut intra clauſtra ſuarum domorum juxta eorum profeſſionem vivunt, ib. c. 11.
privilegiati reſidentes in Curia Rom. vigore Eugenianæ conſtitutionis, aut familiaritatis Cardinalium, obtinentes beneficia Eccleſiaſtica, ratione illorum ſunt Ordinariis beneficiorum ſubjecti, ib.
proceſſiones, in quibus Eucharistia circumfertur, cur inſtitutæ, ſeſ. 13. c. 5. & can. 6. ad eas accedere tenentur etiam exempti, ſeſ. 25. de Reg. & Mon c. 13.
Proceſſus quando ſit nullus, ſeſ. 22. de ref. c. 3. & ſeſ. 24. de ref. can. 20.
Procuratio non exigenda a Viſitatoribus. ib. c. 3.
Profeſſio quomodo emittenda, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 17.
Profeſſionem fidei qui facere teneantur ſeſ. 24. de ref. c. 1. & ib. c. 12.
Profeſſionem intra quantum tempus regulares faciant, ſeſ 25. de Reg. & Mon. cap. 15.
Prohibitiones matrimonii quæ, ſeſ. 24. de Sacr. Matr. c. 11. ib. de ref. c. 2. & c. 5. & quibus anni temporibus obſervandæ, d. c. 11. & ib. c. 10.
Promiſſiones in proviſione Eccl. prohibitæ ſeſ. 24. de ref. c. 14.
Promoti ad majores Eccl. intra tempus a jure ſtatutum conſecrari debent, ſeſ. 7. de ref. c. 9.
Promoti per ſaltum ab Epiſ. diſpenſari poſſunt, ſeſ. 23. de ref. c. 14.
Promovendi ad dignitates Eccleſiaſticas ſine cura debent eſſe idonei, & annorum 22. ſeſ. 24. de ref. c. 12.
Promovendi ad dignitates, Canonicatus, aut portiones Eccleſiaſticas, debent eſſe in eo ordine, quem talis dignitas, præbenda, vel portio requirit, & id ætatis, quod intra tempus legitimum initiari poſſint, ib. Cætera videas in verb. Epiſ., & in ver. Ordinandus.
Prorogationes conſecrationis conceſſæ prælatis ultra ſex menſes non ſuffragantur eis. ſeſ. 7. de ref. c. 9.
Proteſtantes Germaniæ, ſeſ. 13. & ſeſ. 15. eis datus ſalvus conductus.
Protonotariatus, ſeſ. 24. de ref. c. 11.
Provincialia Conc. quibus de cauſis renovanda, & quando, ſeſ. 24. de ref. c. 2. de quibus judicent, ſeſ. 23. de ref. c. 1. ib. c. 18. & ead. ſeſ. 24. de ref. c. 1. c. 2. c. 3. c. 5. c. 12. c. 15. c. 18. & ſeſ. 25. de invocat. vener. & reliq. Sanct. ib. de Reg. & Mon. c. 22. & ib. de ref. c. 11. & c. 14. & quid in eis agi debeat, ead. ſeſ. de ref. c. 2. & c. 10. in decr. de Indulg. poteſtque ipſa provincialis Synodus formam examinis clericorum moderari, ſeſ. 24. de ref c. 18. in fin.
Provinciales quomodo eligendi, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 6.
Proviſi de Canonicatibus, & dignitatibus Eccleſiaſticis non ſolum tenentur fidelitatem jurare coram Epiſcopo, vel ejus Vicario, ſed etiam in Cap. ſeſ. 24. de ref c. 1.
Publicatio decretorum reſidentiæ fieri debet, ſeſ. 23 de ref. c. 1.
Publice, & notorie criminoſi neque altari miniſtrare, neque ſacris intereſſe ab Epiſcopis ſunt permittendi, ſeſ. 22. in decr. de obſer. & evit. &c.
Puellæ virgines volentes ingredi Monaſteria Sanctimonialium, non ante poſſunt habitum regularem ſuſcipere, niſi fuerint annorum 12. nec profeſſionem emittere,

nisi Epiſcopo vel alio, ſi impeditus fuerit, pro eo approbante, ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 17
Puellæ non ſunt cogendæ, nec impediendæ monaſterium ingredi, ib 18
Pueri ad religionem informandi, ſeſ. 23 de ref. c. 18
Pueri in Seminario Clericorum aſſumpti debent Epiſcopi arbitrio in tot claſſes diſtribui, quot illi videbitur, ibi uti debent tonſura, & habitu clericali, & ea addiſcere, quæ continentur in dicto c. 18 Ut vero ibid. quotidie ſacrificio Miſſæ intereſſe debent, & ſaltem ſingulis menſibus confiteri, & Confeſſoris arbitrio Euchariſtiam ſumere, atque etiam Cathedrali, & aliis Eccleſiæ locis diebus feſtis inſervire, ib.
Purgatorium, ſeſ. 6 de juſtific. can. 30 ſeſ. 21 c. 2 de eod. doct. ſeſ. 25.

Q

Quadrageſimæ tempus acceptabile, ſeſ. 14 c. 5.
Quæſtiones inutiles ſecludendæ a popularibus concionibus, ſeſ. 24 de ref. c. 7 ac etiam difficiles, ſeſ. 25 in decr. de Purg.
Quæſtores eleemoſynarii prædicare prohibentur, ſeſ. 5. de ref. cap. 2. eorum nomen penitus tollendum, ſeſ. 21 de ref. c. 9
Quæſtus pravi pro indulgentiis conſequendis abolentur, ſeſ. 25. in decr. indulg.
Qualitates quorumcumque beneficiorum obſervandæ ſunt, nec illis derogari poteſt. ead. ſeſ. de ref. c. 5.
Quarta funeralium perſolvenda, ib. cap. 13.
Qui ſe ſtare exiſtimant caveant, ne cadant, & cum timore, & tremore in bonis operibus perſeverent, ſeſ. 6 c. 13
Quiſque debet de bonis ſibi a Deo collatis ſubvenire iis, qui pauperibus Eccleſiis præſident, ſeſ. 25 de ref. c. 12

R

Raptores, & raptæ quando matrimonium contrahere poſſint, ſeſ. 24 de reform. matr c. 6 & tenentur raptores raptas dotare.
Raptores & illis conſilium, & favorem præſtantes ſunt ipſo jure excommunicati, omnium dignitatum incapaces, ib.
Raptores bonorum Eccleſiaſticorum puniuntur, ſeſ. 22 de ref. c. 11.
Reatus æternæ pœnæ quomodo deleatur, ſeſ. 6 de juſtif. can. 30
Rectores Parochialium imperiti non ſunt divinis miniſteriis idonei, ſeſ. 21 de refor. c. 6.
Rectoribus Eccleſiarum imperitis honeſtæ vitæ exiſtentibus dandi ſunt coadjutores, quibus competens fructus portio pro victu aſſignanda eſt, ſed ſi ſcandaloſe vixerint, præmoniti caſtigandi ſunt, & ſi incorrigibiles fuerint, privandi ſunt, ib.
Rectoribus Eccleſiarum, quarum fructus ad debita Eccleſiæ onera non ſufficiunt, providendum eſt per Epiſcopos, ſeſ. 24. de ref. c 13
Reditus annui, unde Collegia pro Seminario Clericorum erigenda, & pueri educandi, & unde omnia alia ſolvenda ſunt, per Epiſcopum cum conſilio duorum e Capitulo, ſive clero Civitatis, quorum alter a Capitulo, ſive Clero, & aler ab ipſo Epiſcopo eligatur, detrahendi ſunt ex fructibus menſæ Epiſcopalis, & de aliis quibuſcumque beneficiis, ſeſ. 24. de ref. c. 18
Reformatores Studiorum quid agere debent, ſeſ. 23 de ref. c. 2.
Regreſſus tolluntur, ib. c. 7.
Regulares non poſſunt prædicare ſine licentia Epiſcopi, ſeſ. 5. de ref. c. 2. & minus contradicente Epiſcopo, ſeſ. 23 de refor. c. 4 nec confeſſiones audire ſine ejus examine, ſeſ. 23 de ref. cap. 15 nec bona poſſidere poſſunt, ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 2 nec alicujus obſequio, ſine ſuperioris licentia ſe ſubjicere, ib. c. 4 nec ſine illa a Conventibus recedere, ib. c. 10 nec habitum ſponte dimittere, ib. nec ad laxiorem ſe transferre, ib. nec habitum occulte ferre, ib.
Regulares quomodo ordinandi, ſeſ. 23 de ref. c. 12 qua ratione vitam inſtituere debeant, ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 1 in Conventibus, etiamſi abſint cauſa ſtudiorum, habitare debent, ib. cap. 4 Epiſcoporum præcepta, nempe, cenſuras, & interdicta ab ipſis promulgata, ac dies feſtos ab eiſdem in ſuis diœceſibus ordinatos, ſervare, ib. can. 12 ad publicas Proceſſiones accedere, ib. c. 13 eodem ſol. intra quantum tempus profeſſionem facere debent, ib. c. 15.
Regulares viventes extra Clauſtra, quando prædicare valeant, ſeſ. 5 de ref. c. 2 corriguntur ab Ordinario, ſeſ. 6 de ref. c. 3 & ſeſ. 7 de ref. c. 14 & quando, ſeſ. 21 de ref. c. 8 & aliquando etiamſi intra Clauſtra degant, ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 1.
Regularis vita inſtauranda, ib. c. 1.
Regularium ſuperiores quomodo creandi, ibid.
Regularium beneficia quibus conferantur, ſeſ 14 de ref. c. 10
Regularium monaſteriorum proviſio, ſeſ. 25 de Reg. & Mon. c. 13
Regulares ad alium Ordinem transferri non poſſunt, niſi ut in Ordine, ad quem transferuntur ſub ſui Superioris obedientia in clauſtra perpetuo maneant, ſeſ. 14 de ref. c. 11.
Regulares caſtitatem profeſſi matrimonium contrahere non poſſunt, & con-

ctum eſt invalidum, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ſeſ. 24. de Sacram. Matr. can. 9.

Regulares quorumcumque Ordinum, tam virorum, quam mulierum tenentur exequi omnia, quæ de regularibus ſunt decreta, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 1.

Regulares promovendi ad Epiſcopatus, nedum natalibus, vita, moribus, & doctrina pollere debent; ſed etiam a ſuperioribus ſuæ Religionis publico teſtimonio gratis, idoneos eſſe illos ad docendum alios, approbari debent, ſeſ. 22. de ref. c. 2.

Regulares recedentes a ſuis Conventibus ſine mandato ſuperiorum in ſcriptis obtento, reperti ab Ordinariis, puniri poſſunt, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. cap. 4.

Regulares tranſlati de uno ad alium ordinem beneficiorum ſæcularium quorumcumque, etiam curatorum, ſunt incapaces, ſeſ. 14. de ref. c. 11.

Regularis, quicumque ſit, & qui habitum ſine Superioris licentia poſt quinquennium ſponte dimiſit, nullatenus admitti debet ad allegandum quaſcumque cauſas, ſed tamquam apoſtata puniri debet, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 8.

Regularis, quicumque ſit, qui velit a monaſterio vel ſine, vel cum habitu, quacumque de cauſa, diſcedere, ſine Superioris licentia, non eſt audiendus, niſi intra quinquennium a die profeſſionis, ita quod deducat illas tam coram ſuo Superiore, quam coram Ordinario.

Regularibus non licet a ſuis Conventibus recedere ſine ſui Superioris licentia, etiam ſub prætextu ad illum accedendi, niſi vocati fuerint, ib. c. 4.

Regularibus concedi poſſunt ad uſum bona mobilia convenientia ipſorum paupertati, ib. c. 2.

Regularium ſuperiores monaſteria, & prioratus ſibi ſubditos viſitare tenentur, ibid. c. 20.

Religioſus. Vide Clerici, Regulares, & Sacerdotes.

Reliquiæ novæ in Eccleſia recipi non debent, niſi Epiſcopo approbante, cum Theologorum conſilio, ſeſ. 25. de invoc. vener. & Reliq. Sanct.

Reliquiæ Sanctorum venerandæ ſunt, & honor illis debetur, ib.

Remuneratio expectanda, ſeſ. 6. de ref. c. 11. & c. 16.

Renunciatio, aut obligatio, etiam cum juramento, vel in favorem cujuſvis piæ cauſæ antea factæ, quam intra duos menſes proximos ante profeſſionem, & cum licentia Epiſcopi, ſive ejus Vicarii, non valet, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 16.

Renunciatio, aut obligatio facta intra duos menſes ante profeſſionem proximos cum licentia Epiſcopi, aut ejus Vicarii valet, ſed non aliter ſortitur effectum, niſi profeſſione ſequuta, ib.

Reparatio lapſorum, ſeſ. 6. cap. 14. reſcripta quando ſortiantur effectum, ſeſ. 7. de reform. ca. 11. ſeſ. 14. de ref. c. 5. ſeſ. 22. de ref. c. 5. ſeſ. 25. de ref. c. 8. ſeſ. 25. de ref. c. 7. c. 16. & c. 18.

Reſervationes mentales nemini conceduntur, ſeſ. 24. de ref. c. 19.

Reſervationes quando non proſint, ib. c. 14.

Reſervationes caſuum, ſeſ. 14. c. 11. & ib. de Pœnit. ſacram. can. 11. ib.

Reſervationibus fructuum non gravandæ Eccleſiæ, ſeſ. 24. de ref. c. 13.

Reſidere tenentur Primates, Patriarchæ, Metropolitani, & Epiſcopi ſeſ. 6. de ref. c. 1. & ſeſ. 23. de ref. c. 1. etiamſi Cardinales ſint, ib. omnes obtinentes beneficia, quæ requirunt reſidentiam de jure, ſeu conſuetudine, ſeſ. 6 de ref. c. 2. obtinentes dignitates, perſonatus, & officia, ſeſ. 21. de ref. c. 3. & ſeſ. 22. de ref. c. 3. & obtinentes canonicatus, præbendas, aut portiones, ſeſ. 24. de ref. c. 12.

Reſidere negligentium peccatum, & pœna, ſeſ. 6. de ref. c. 1. de ref. c. 3. ſeſ. 22. de ref c. 3. ſeſ. 23. de ref. c. 1. ſeſ. 24. d. ref. c. 12.

Reſidentiæ decreta publicanda, ſeſ. 23. de ref c. 2.

Reſignare beneficium quando non liceat, ſeſ. 21. de ref. c. 3. quando non proſit, ſeſ. 23 de ref. c. 18. & ſeſ. 25. de ref. c 16. & quando quis cogatur, ſeſ. 24. de ref.

Reſignantium neceſſitati providendum ibid.

Reſtitutio ad priores ordines, & gradus, an ſuffragetur, ſeſ. 14. de ref. c. 1.

Reus in criminalibus ab Epiſc. vel ejus Vicario appellans, tenetur omnia acta primæ inſtantiæ coram judice, ad quem appellavit, producere, ſeſ. 13. de ref. c. 3.

Rex occupans bona Eccleſiæ excommunicatur, ſeſ. 22. de ref. c. 11.

Ritus Eccleſiæ Catholicæ ſervandi, ſeſ. 7. de Sac. can. 13. ſeſ. 22. c. 5.

S

SAcerdoti vago celebrare non licet, ſeſſ. 22. in decr. de obſerv. & evit. in cel. Miſſ.

Sacerdotes ſunt Vicarii Chriſti, ſeſſ. 14. c. 5. præſides, ac judices, ibid. & c. 6. Sacramentorum miniſtri, ſeſ. 7. de ſacr. can. 6. & ead. ſeſ. 14. de ſacr. extr. Unct. c. 1. & c. 6. & ead. ſeſ. de Pœn. ſacram. can. 10. clavium miniſterium habent, ead. ſeſ. 14. c. 2. & c. 6 & c. 8. & ibid c. 3. & can. 10. ſeſſ. 23. c. 1. & ib. de ſacr. Ord. c. 1.

verb.

verb. Dei miniſterium exercent, ib. c. 4. a quibus inſtituti fuerint. ſeſ. 22. de ſacrific. Miſſ. can. 2 c. 1. ſeipſos communicant. ſeſ. 13 & ibid. c. 10. ſine confeſſione quando celebrare poſſint, ibid. c. 7. laici effici nequeunt, ſeſ. 25. can. 4. & ib. can. 4.

Sacerdotes mali qualem poteſtatem habeant, ſeſ. 14 c. 6. & ibid. de ſacr. Pœn. c. 10.

Sacerdotes Epiſcopis inferiores caſus reſervatos abſolvere non poſſunt, niſi in mortis articulo, in quo quilibet Sacerdos poteſt de quibuſcumque exceſſibus abſolutionem facere, ead. ſeſ. c. 7.

Sacerdos pœnitentibus ſatisfactionem injungere debet, ib. c. 8.

Sacerdotes tam ſæculares, quam regulares cujuſvis privilegii vigore non poſſunt nuptias benedicere, abſque proprii conjugum Parochi, vel Ordinarii licentia. ſeſ. 24. de ref. matr. c. 1.

Sacerdotibus, qui Eccleſiis ad Parochianorum commodum noviter erectis præficiuntur, conſignari debet portio fructuum ad matricem Eccleſiam ſpectantium: & populus, neceſſe ſi fuerit, cogi poteſt ad ſubminiſtrandum ſibi neceſſaria pro eorum vita ſuſtentanda, ſeſs. 21. de ref. c. 4.

Sacerdotium ſanctum eſt, ſeſ. 23. c. 2.

Sacerdotium, & ſacrificium Dei ordinatione conjuncta ſunt, ib. c. 1.

Sacerdotium eſt novum ſacramentum viſibile, & externum, in quod vetus eſt translatum, ibid. & contrarium dicens excommunicatur, ibid. de ſacr. Ordin. c. 1.

Sacerdotum dignitas, & poteſtas, ſeſ. 14. c. 5. c. 6. c. 8. & ead. ſeſ. de Sacram. extr. Unct. c. 3. ſeſ. 22. de Sacrif. Miſ. c. 1. & ſeſ. 22. c. 4. exemplum quanti momenti, ſeſ. 22. de ref. c. 1. ſeſ. 22. de ref. c. 1 & ſeſ. 25. de ref. c. 1.

Sacerdotum officium, ſeſ. 2.

Sacramenta ſeptem, ſeſ. 7. de Sacram can. 1. a Chriſto inſtituta, ib. gratiam continent, ib. can. 6. aliud alio dignius, ib. can. 3. in iis conficiendis miniſtrorum intentio, ib. can 11.

Sacramenta novæ legis a ſacramentis antiquæ legis differunt, ib. can. 2.

Sacramenta, in quibus imprimitur character in anima. ib. can. 9.

Sacramentorum utilitas, ead. ſeſ. 7. in decr. de ſacr. 48. neceſſitas, ib. de ſacr. can. 4. eſſentialia, ib. can. 12 & ib. de Bapt. can. 2. miniſtri, ib. de ſacr. can. 11. ſeſ. 14. can. 6 & ib. de ſacr. Extrem. Unct. c. 1.

Sacramentum quid. ſeſ. 11. c. 1.

Sacramentorum vires per illorum adminiſtratores populis etiam vernacula lingua, ſi commode fieri poteſt, explanandæ ſunt ſeſ. 24 de ref. c. 7.

Sacrificium, quod in Miſſa peragitur, quid contineat, aut operetur, ſeſſ. 22. c. 2. & a quo inſtitutum, ſeſſ. 22. c. 1. munde, pure, & devote celebrandum eſt, ead. ſeſſ. 22. in decr. de obſer. & evit. &c.

Sacrorum librorum Index, & editio qualis approbetur, ſeſ. 4. in decr. de edit. 8.

Salviconductus violatores.

Cætera vide in verb. Fides publica.

Sancta ſancte adminiſtranda, ſeſ. 22. c. 4.

Sanctimoniales ſæpe confiteri, & Eucharistiam ſumere debent, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 10. metu ad ingreſſum religionis non compellendæ, nec impediendæ, ibid c. 18. bona mobilia, & immobilia, ut propria habere non poſſunt, ib. c. 2. nec extra monaſterium exire, ib. c. 5. intra quantum tempus profeſſionem facere debeant, ibidem c. 15. quomodo & qua ætate fiat, ib. c. 17.

Sanctimonialibus non licet tenere Sacratiſſimum Corpus Chriſti intra ſepta monaſterii, ſed in Eccl. ib. c. 10.

Sanctimonialum Monaſteria a Regularibus, ſeu deputatis, in Capitulis generalibus, regi conſueta ab eiſdem gubernari debent ib. c. 9.

Sanctimonial. Monaſteria Sedi Apoſtolicæ immediate ſubjecta, quomodocumque nuncupentur, ab Epiſcopis gubernari debent.

Sanctimonial. ſuperiores quomodo, & qua ætate ſunt eligendæ, ibid. c. 6. & c. 7.

Sanctimonial. Monaſteria, quæ extra urbem, vel oppida ſunt, Ordinariorum arbitrio reduci poſſunt intra. ib.

Sanctimonialium ſepta, ubi violata, ſunt, reintegrari, & inviolata conſervari debent, ibid.

Sanctorum invocatio, ſeſ. 22. c. 3. & ſeſ. 25. in decr. de invoc. vener. & reliq. Sanct.

Sanctorum corpora, & reliquiæ veneranda ſunt, & honor illis debetur, & qui contrarium ſentit, & dicit, damnatur ab Eccleſia, ibid.

Sanctorum ſupplex invocatio utilis eſt ad beneficia impetranda a Deo per Jeſum Chriſtum Redemptorem noſtrum, ibid.

Sanctorum imagines non debent pingi, nec ornari procaci venuſtate, ib.

Sapientia a Deo poſtulanda, ſeſ. 2.

Sapientiæ initium, timor Domini, ibidem.

Satisfactio eſt pars Pœnitentiæ, ſeſſ. 14. c. 1 quomodo fiat, ſeſ. 6. c. 14. & ſeſſ. 14. de pœn. Sacr. can. 11 per Chriſtum fit, ead. ſeſ. c. 13. ib. qualis imponenda confitenti, ib. ejus fructus, eod. c. 3. opera, ib c. 8. ibid.

Satisfactiones, quibus pœnitentes per Jeſum Chriſtum Dominum noſtrum peccata redimunt, ſunt cultum Dei, & qui contrarium dixerit, excommunicatur, ibid. c. 14.

Schiſmaticorum inanis fiducia, ſeſſ. 6. c. 9.

Scho-

Scholæ dicuntur Confraternitates quibuſdam in locis, ſes. 24. de ref. c. 18.
Scholares pauperes gratis docendi, ſes. 5. de ref. c. 1.
Scholares per ſe, vel per ſubſtitutos magiſtrum eligant, ſes. 23. de ref. c. 18.
Scholarium privilegia, ſes. 5. de ref. c. 18. ſeſs. de reform. cap. 13. ſes. 14. de ref. c. 5. ſes. 21. de ref. c. 5. ſeſſ. 25. de ref. c. 6. Cætera vide in verb. Studia.
Scholaſteriæ quibus conferendæ, ſes. 24. de ref. c. 18.
Scholia ſuper decretis Concilii Trid. non poſſunt fieri ſine ſuperioris licentia, in Bulla Confirm. Concil.
Scientia non mediocris requiritur in Epiſcopo, ſes. 22. de ref. c. 2.
Scribendi ſcientia neceſſaria ſuſcipientibus primam tonſuram, ſes. 24. de ref. c 4.
Scripturæ Canonicæ, ſes. 4.
Scripturæ ſacræ lectio ubi inſtituenda, ſes. 5 de ref. can. 1. menſis Epiſcoporum admiſcenda, ſeſſ. 2.
Scripturarum interpretatio quæ prohibita ſes. 4. 9. earum verba ad profana non convertenda ib. 25.
Sedis Apoſtolicæ ſuprema authoritas, lege Authoritas Sedis, & Pont. Max.
Seminarium clericorum, ſes. 23. de ref. c. 6 & ib. c. 18.
Sententia in ſubditos ferenda. ſes. 14. c. 7.
Sequeſtratio fructuum quando facienda, ſes. 23. de ref c. 1.
Servitium in Eccleſiis implendum a quo præſcribatur, ſes. 22. de ref. c. 3.
Silentio, & modeſtia uti debent morantes in Conc. ſes. 2.
Simoniaca labes prohibetur, ſes. 25. de ref. c. 2. ſes. 24. de reform. c. 14. ibid. 18.
Societatis Jeſu Clericorum Religio, ſes. 25. de Reg. & Mon. c. 16.
Solemnitas requiſita in contrahendis matrimoniis, ſes. 24. de ref. matr. c. 1.
Solutiones quædam in proviſione Eccleſiæ prohibitæ, ſes. 24. de ref. c. 14.
Spiritus Sancti operatio, ſeſs. 6. c. 5. ibid. de Juſtif. can. 3.
Sponſalibus validis exiſtentibus impedimentum publice honeſtatis primum gradum non excedit, ſes. 24. de ref. matr. c. 3.
Statuta Eccleſiarum approbantur, ſes. 21. de ref. c. 5. ſes. 22. de ref. c. 3. ſes. 24. de ref. c. 12. & ſes. 25. de ref. c. 5. & quæ rejiciantur, ſes. 24. de ref. c. 14. & ſes. 21. de ref. c. 1
Status, & ordo familiæ nutabit, ſi quæ requiruntur in corpore non reperiantur in capite, ſes. 24. de ref. c. 1.
Stola prima, ſes. 6. c. 6.
Strepitus ab Eccleſiis arcendus, ſeſſ. 22. in decr. de obſerv. & evitan &c.
Studia publica ſacræ Scripturæ lectorem habere debent, ſeſſ. 5. de ref. c. 1.
Studiorum generalium privileg. ſes. 7. de ref. c. 13. ſes. de re ref. c. 6. ibid. c. 9.
Studiorum reformatores quid agere debeant, ſes. 25. de ref. c. 2.
Studium eſt commune Eccleſiæ bonum, ſeſſ. 23. de ref. c. 18.
Studentes, vide ſcolares.
Subdiaconus feſtis ſaltem diebus ſacram Communionem percipere debet, ſeſſ. 23. de reform. c. 13. eorum ætas, ibid. c. 12.
Subdiaconi ad altiorem gradum aſcendere non poſſunt, niſi per annum fuerint in eo verſati, ibid. c. 13.
Subdiaconi non ſunt ordinandi, niſi bonum teſtimonium habuerint, & in minoribus jam probati fuerint, ibid.
Subdiaconatus ad majores ordines refertur, ſes. 23. c. 2.
Subditi quomodo tractandi, ſes. 13. de ref. c. 1.
Subditi correcti Epiſcopum odiſſe ſolent, ibid c. 6.
Superiores a quibus conſtituendi, ſes. 25. de Regul & Mon. c. 20.
Subſtituti quando non admittendi, ſes. 24. de ref. c. 12.
Succeſſor non tenetur ſtare locationi, ſes. 25. de ref. c. 11.
Succeſſiones hæreditariæ prohibitæ, ibid. c. 7.
Suffragia fidelium pro animabus defunctorum, ead. ſes. in decr. de Purg.
Superſtitio quid ſit, ſes. 22. in decret. de obſerv. & evit. &c. tollenda eſt omnino, ſes. 25. in decr. de purg. & ibid. de invoc. ven. &c.
Suppellex Epiſcoporum qualis, ſeſſ. 25. de ref. c. 1. & Regularium qualis, ead. ſes. de Reg. & Mon. c. 2.
Supplicationes faciendæ, Eccleſia vacante, ſes. 24. de ref. c. 1.
Suſpenſo ab Ordinibus, & gradibus reſtituto, reſtitutio an ſuffragetur, ſeſſ. 14. de reform. c. 1.
Suſpicio Ordinarii a quibus judicanda, ibid c. 5.
Symbolum fidei. ſes. 3.
Synodus diœceſana quotannis celebranda, ſeſſ. 24. de ref. c. 2. & quid ibi agendum, ſeſſ. 25. de ref. c. 2. & c. 4. &c. 10.
Synodus Provincialis, vide in verbo, Provincialia Concil.

T

Tabernæ a quibus vitandæ, ſes. 24. de ref. c. 12.
Tabula ſecunda poſt naufragium Pœnitentia recte appellata, ſes. 6. c. 24. & ſeſſ. 14. de ſacram. Pœnit. can. 2.
Tempora, quibus nuptiæ prohibentur, ſeſſ. 14. de Sacram. Matrim. ca. 11. & ib. de ref. matr. c. 10.
Tentatio non eſt ſupra id quod poſſumus, eadem. ſeſſ. de Sacramento matr. can. 9

Teſta-

Teſtamentum vetus, & novum quot libros contineant, ſeſ. 4.

Teſtamentorum executores ſunt Epiſcopi, ſeſ. 12. de ref. c. 8. eorum pia relicta perſolvenda, ſeſ. 25. in decret. de Purg.

Teſtatorum voluntas conſervanda, ſeſ. 25. de ref. c. 4. & quando & quomodo commutanda, ſeſ. 22 de ref. c. 6. & quomodo implenda, ead. ſeſ. 25. de reform. cap. 4.

Teſtimoniales litteræ ſeſ. 21. de ref. c. 1. ſeſ. 23. de ref. c. 5. ſeſ. 24. de reform. cap. 1

Teſtimonia Eccleſiæ Catholicæ, ſeſ. 3.

Teſtes contra Epiſcopos in cauſa criminali debent eſſe omni exceptione majores, & conteſtes, ſeſ. 13. de ref. c. 7

Teſtes maligne deponentes contra Epiſcopos ſunt graviter puniendi. ib.

Teſtium, qui interſunt contractui matrimonii ſine parocho, pœna, ſeſ. 24. de ref. Matrim. c. 1.

Teſtium numerus in matrimonio, ib.

Teſtificatio de approbatione promovendorum gratis facienda eſt, ſeſ. 22. de ref. cap. 2.

Timor Domini ſapientiæ initium, ſeſ. 1.

Timor vexationis plerumque Ordinarium ad inquirenda puniendaque delicta ſegniorem reddit, ſeſ. 23. de reform. cap. 6.

Titularium Epiſcoporum licentia correcta, ſeſ. 14. de ref. c. 2.

Tonſura prima quibus non conferatur, ſeſ. 23. de ref. matr. c. 4. & qui ejus privilegio gaudeant, ib. c. 6.

Tori ſeparatio ob multas cauſas fit, ſeſ. 24. de Sacr. Matr. can. 8.

Traditiones Apoſtolorum, ſeſ. 4. ſeſ. 5. cap. 7. ſeſ. 11 cap. 8. ſeſ. 14 de Sacramento Extr. Unct. cap. 11. ſeſ. 22. cap. 4. ibid. cap. 9. ſeſ. 23. c. 3. ſeſ. 24. in doct. de Sacr. matr. & ſeſ. 25. in decr. de purg.

Traditiones quæ, & quam authoritatem habeant, ſeſ. 4.

Translatio ſimplicium beneficiorum, ſeſ. 21. de ref. c. 7.

Tranſubſtantiatio, ſeſ. 13. c. 4. & ibid. can. 2.

Tribulationum patientia eſt loco ſatisfactionis, ſeſ. 14. cap. 9. & ib. de pœnit. Sacr. can. 11.

Tridentina Synodus damnavit, & anathematizavit omnes hæreticorum noſtri temporis præcipue errores, ſeſ. 25. de recip. & obſer. &c.

Cætera vide in verbo, Concilii Tridentini inchoatio.

Turnorum lucra prohibentur, ſeſ. 24. de ref. c. 24.

V

VAgantes non facile ad matrimonium recipiendi, ſeſ. 25. de ref. matr. c. 7. Vago, Sacerdoti Miſſas celebrare non licet, ſeſ. 22. in decret. de obſerv. & evit. &c.

Venationes a quibus fugiendæ, ſeſ. 24. de ref. c. 12

Vendere quando Clericis non liceat, ſeſ. 21. de ref. c. 2.

Venerario Euchariſtiæ, ſeſ. 13. c. 5. & ib. can. 6.

Vicariæ, quomodo, & quando tollendæ, ſeſ. 25. de ref. c. 16.

Vicarii quando, & qui in beneficiis deputandi, ſeſ. 6. de ref. c. 2. ſeſ. 7. de reform. cap. 5. & ib. cap. 6. ſeſ. 21. de reform. cap. 6. de ref. c. 17 & ſeſ. 25. de ref. c. 16.

Vicarius Epiſcopi Doctor, vel Licentiatus eligi debet, ſeſ. 24. de ref. c. 16. ejus officium in collatione beneficiorum, ib. c. 18.

Violatoris Salvi conductus pœna, ſeſ. 15.

Virginis Mariæ conceptio, ſeſ. 5. de pecc. orig. privilegium ſpeciale, ſeſ. 6. de Juſt. can 23.

Virginitas beatior, quam ſtatus conjugalis, ſeſ. 24 de Sacram. Matr. can. 10.

Viſitari debent beneficia curata, ſeſ. 7. de ref. c. 7. Eccleſiæ omnes etiam exemptæ, ib. c. 8. & ſeſ. 24. de ref. c. 9. Eccleſiæ ſecus nullius Diœceſis ib. commendata omnia beneficia, & monaſteria etiam exempta, ſeſ. 21. de ref c. 8. monaſteria, quæ ſunt Ordinum capita, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. c. 20. Hoſpitalia, Confraternitates, eleemoſynæ Montis pietatis, & pia loca omnia, ſeſ. 22. de reform. c. 6. propria Diœceſis, ſeſ. 24. de ref. c. 3. Capitula Cathedralium, & aliarum majorum Eccleſiarum, illorumque perſonæ, ſeſ. 6. de ref c. 4.

Viſitatio quomodo fieri debeat, ſeſ. 24. cap. 3. in ea magna Epiſcop. poteſtas, ib. cap. 10. & ſeſ. 25. de ref. c. 6. & quando in ejus cauſis appelletur, ſeſ. 13. de ref. c. 1.

Viſitationum qui finis, ſeſ. 7. de ref. c. 7. & ibid. c. 9. ſeſ. 21. de ref. c. 8. & ſeſ. 24. de ref. c. 3.

Viſitatores Regularium, ſeſ. 25. de Reg. & Mon. ib. c. 20.

Viſitatores Epiſcoporum impeditorum occurrunt in viſitando cum aliis viſitatoribus inferioribus, ſeſ. 24. de refor. cap. 3.

Viſitatores nihil procurationis intuitus pro viſitatione ſuſcipere poſſunt, nec munus quodcumque ſit, exceptis moderatis victualibus, ib.

Viſitatores victualia pro temporis neceſſitate moderate ſuſcipere poſſunt a viſitatis, qui optionem habeant illa dare. vel pecuniam pro illis ſolvere, ibid.

Viſitatores aliquid indebite a viſitatis ſuſcipientes puniendi ſunt, ib.

Viſitatores a Cap. deputandi prius ab Epiſ. approbari debent, ib.

Veſtina

Viſitatores debent modeſte, diligenter, & celerrime viſitationes abſolvere, ib.
Vita æterna quomodo acquiratur, ſes. 6. c. 7. a bene operantibus expectanda, ib. c. 11. ib. c. 16. & ib. can. 26. & quibus denegetur, ib. c. 15.
Vita Chriſtiana perpetua pœnitentia; eſſe debet, ſes. 14. c. 1.
Vita hominis non humano, ſed Dei judicio judicanda eſt, ſes. 6. c. 16.
Vitæ honeſtas, optimæque actiones prædicandi generi æquipollent, ſes. 25.
Unctio extrema quid & cur inſtituta, ſes. 14. in doct. de Sacram. extr. Unct. & a quo, ib. c. 1. eſt verum Sacr. ib. & ib. de Sacr. extr. Unct. can. 1. materia, & forma, ib. c. 1. ib. effectus, & ib. & c. 2. ib. miniſter, d. c. & c. 3. ib. & can. 4.
Sacramentum exeuntium appellatur, d. c. 3. & quomodo ab hæreticis impugnetur, ib. & c. 3. quando ſit danda, d. c. 3. poteſt iterari, ib.
Unctio ſacra in ordinatione, ſes. 23. de Sacram. Ordinis, can. 5.
Uniones ad vitam tolluntur, ſes. 7. de ref. c. 4.
Uniones a quadraginta annis citra factæ examinentur, ſes. 7. de ref. c. 6. & ſes. 25. de ref. c. 9. & quando revocentur, eadem ſes. 25. de ref. c. 9. & dicto c. 9. quomodo fieri debeant, dicto c. 6. & quando, ſes. 21. de ref. c. 5. ſes. 23. de ref. c. 18. ſes. 24. de ref. c. 13. & ib. c. 15. & quorum beneficiorum, vel Eccleſiarum dicto c. 5. dicto c. 13. & dicto c. 15. unius Diœceſis cum alterius Diœceſis beneficio non ſunt faciendæ, ſes. 24. de ref. c. 9. nec dignitatum, & ſimilium, dicto c. 13.
Unitum beneficium viſitandum, ſes. 7. de ref. c. 7.
Univerſitatum privilegia, ſes. 7. de ref. c. 13. ſes. 14. de ref. c. 5.
Univerſitatum reformatores quid agere debeant, ead ſes. 25. de ref. c. 1.
Vocem in Cap. qui amittant, ib. de Reg. & Mon. c. 2.
Vota Regularium, ib. c. 1.
Vota facta poſt Baptiſmum non ſunt irrita, ſeſ. 7. de Bapt. can. 9.
Uſurpatores bonorum Eccleſiaſt. excommunicantur, ſes. 22. de ref. c. 11.
Uxores plures habere non licet, ſes. 24. de Sacr. Matrimon. can. 2.
Uxoratorum concubinariorum pœna, ead. ſes. de ref, matr. c. 8.

X

XYſti IV. Conſtitutio, ſes. 5. de peccato origin.

Z

ZIzania execrabilium errorum, & ſchiſmatum, ſes. 13. in decret. de Sanctiſs. Euchar. Sacrament. variarum, & peregrinarum doctrinarum, ſes. 18.

F I N I S.

MAG 2012312

Digitized by Google

Digitized by Google